

ספרי' — אוצר החסידים — לויבאוויטש

קובץ
שלשלת האור

שער
שמיני

היכל
שלישי

מאמרי אדמו"ר הזקן

— אתהלך — לאוניא —

הועתק והוכנס לאינטרנט
www.hebrewbooks.org
ע"י חיים תשס"ט

מכ"ק אדמו"ר הזקן
הרב רבי שניאזור זלמן מליאדי
(בעל התניא והשר"ע)
זצוקללה"ח נבג"מ זי"ע

יוצא לאור בפעם הראשונה מכת"י

על ידי מערכת

„אוצר החסידים”

ברוקלין, נ. י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות ושמונה עשרה לבריאה

The Publication of this volume was assisted by a grant from the Cultural Fund of the Conference on Jewish Material Claims, New York.

MAAMOREI ADMUR HAZOKEN

VOL. II

Published and Copyrighted 1957, by

KEHOT Publication Society

770 Eastern Parkway Brooklyn 13, N. Y.

Tel.: HYacinth 3-9250-1 — PResident 8-4600

Printed in U. S. A.

נדפס ברפ"מ "עורא"

ע"י מרכזי שוסטערמאן ושר"ב מיוזער

480 Sutter Avenue

Brooklyn 7, N. Y.

EVergreen 5-3278

קובץ
שלשלת האור

שער
שמיני

היכל
שלישי

מאמרי אדמו"ר הזקן

— אתהלך — לאזניא —

והוא ליקוט אמרים, מאמרים יקרים, מעוררים הלכות לעבודת ה'
מפי קדוש עליון אדונינו ומורינו ורכינו הרב הגאון הגדול
החסיד והעניו אור עולם מופת הדור איש אלקים
קדוש וטהור כ"ק שם תפארתו
מוהר"ר שניאור זלמן נבג"מ

יוצא לאור בפעם הראשונה מכת"י

על ידי מערכת

„ אוצר החסידים ”

ברוקלין, נ. י.

770 איסטערן פארקוויי,

שנת חמשת אלפים שבע מאות ושמונה עשרה לבריאה

פתח דבר

ב"ה.

בוה הננו מו"ל הכרך השני¹) של כתביידי של מאמרי כ"ק אדמו"ר הזקן.

המאמרים שבספר זה הועתקו מביכל הנודע בשם) „אתהלך — לאזניא“. היינו „דרושים דלאזניא“ (שנאמרו או נכתבו בהתקופה בה דר רבנו הזקן בלאזניא — עד שנת תקס"א), והראשון שבביכל זה מתחיל — אתהלך. ביכל זה שהי' באוסף הכת"י של כ"ק מו"ח אדמו"ר אינו תח"י. ונעתקו הדרושים מביכל שהי' נמצא בירושלים ת"ו.

* * *

נוסח שער השני „והוא . . נבג"מ" הועתק משער לקוטי תורה דפוס זיטאמיר, תר"ח — אשר נערך²) ע"י כ"ק אדמו"ר ה"צמח צדק". ה"צמח צדק".

* * *

הערות וצינונים (מהמו"ל) וכן המפתח — באו בסוף הספר.

מנחם שניאורסאהן

י"ט כסלו התשח"י, ברוקלין, נ. י.

-
- 1) כרך הראשון „הנחות הרי"ם ו"ל" — יצא לאור זה עתה. עוד כרכים יופיעו בקרוב בעז"ה.
 - 2) כך גרשם גם כן במסתח אוסף הכת"י קודש שנערך עוד בחיי כ"ק אדמו"ר (מהורש"ב) ז"ע.
 - 3) אודות ההעתקה מלאזניא — ראה „התמים" חוברת א' עמוד לד ואילך.
 - 4) אשר נערך — כצ"ל גם בהקדמת הכרך הראשון. והתיבות „קרוב לודאי" אשר שם — ט"ס.

אתהלך לפני ה' בארצות החיים. לשון אתהלך משמע הליכה ממקום למקום במקום א'. כי מהלך הוא כשהולך להלאה ואינו חוזר למקומו אבל מתהלך ענין רצוא ושוב חוזר למקומו. והענין בעבודת ה' כאשר יתפעל לבבו לעשות כל רצונותיו לה' לבדו הוא ענין רצוא וכאשר צריך להשפיע א"ע באותו רגע ולהתבונן באותו רגע עוצם ריחוקו מה' א', ויתמרמר מאד איך שהוא נפרד מיחודו ית' הרי במרירות זו נופל מענין הרצוא והקירוב ואין בנקודת לבו רק גודל הריחוק מה' רק החילוק אם המרירות לא מצד עצמותו אלא מצד אלקות לבד או נק' נפילה זו לפני ה' (כמו נפ"א) ודהע"ה מגודל עוצם הקירוב שלו לה' הי' הנפילה והשוב בהתבוננות ריחוקו מה' רק מצד אלקות, וא"כ היתה ג"כ לפני ה' כמו הרצוא. וזה אתהלך לפני ה'.

לא כן עבדי משה בכל ביתי נאמן הוא. ענין הנאמנות הוא נאמן רוח ומכסה דבר סוד שלא יגלה אפי' יראה באוהבו האמיתי שיטבע בנהר פלוני לא יגלה לו שיטבע שם אם ילך להתם שהרי מגלה גיורות הב"ד שלמעלה וסותרה ורק אם יכול להפצירו שלא ילך מטעם אחר שלא יבין שיש איזה סכנה כו'. וכן בכל דבר ודבר שרואה ומשיג למעלה שיהי' כך וכך כו', יאמר דעתו לסתור מטעמים אחרים. אבל אם יעמוד נגד דעתו ולא יעשה כפי רצונו יניח לו כדי שיקויים רצונו של מקום בהנהגתו את העולם. וכ"ז אינו אלא בצ"ג שיש בהם הארת משה בחי' איש האלקים מארי דביתא בי"ע שהמנהיג את העולם צריך להיות הגבה למעלה מערך העולם. כמו הגדול שמנהיג הקטן שאין הקטן משיג למה הגדול מוליכו כך כו'. לכן אפי' באוהבו האמיתי יתאפק שלא לגלותו מפני שיכול להכיר המכוון בבחי' האצ"י שהוא עלמא דאתכסי' ששם הוא טובה האמיתי' וזהו לא כן עבדי משה בחי' דעת דאצ"י כלול חו"ג דבי"ע.

ענין הלולא דרשב"י. כי שמחת חתן וכלה הוא מצד שהיו נפרדי' ונתקרבו אבל מצד זה לא הי' כ"כ השמחה והתענוג אם לא הי' קודם הפירוד מקורבי' מאד והי' לאחדי', כמו אדם שלא ראה אוהבו האמיתי זמן רב מאד. כראותו אותו תגדל ותבער האה' והשמחה ואם לא הי' מפורדים זמן רב לא היתה תגבורת האה' והשמחה כ"כ. אבל אין תגבורת האה' אלא לפי"ע התקשרות שהי' מקודם הפרדם. שאם הי' עצומה מאד נמצא הי' המרירות וריחוקו עצום מאד. ולפי ערך זה תהי' תגבורת האה' כראותו ותגדל השמחה. כן שמחת חתן וכלה שנשמתם קודם יצירתם בכלי גוף וחומר. מכריזין עליהן מ' יום קודם כו', והי' אז לאחדים ברוחניות בתכלית הקירוב כדרך המשפיע והמקבל ומיד כשנוצרו הנשמות בגופי' מחולקי' נתפרדו מאד הרחק זמן רב. לכן כשמוזגי' וע"ז בזמן חתונתם תחת החופה אעפ"י שאינו אלא יחוד וקירוב מחמת שבאו מן הריחוק גדול לנקודת

הקירוב שהי' להם בתחלה. וזה הוא עיקר שמחת חתן וכלה. והנה נשמת רשבי הי' בחי' המשפיע לכללות נש"י, כמו משה רבינו ע"ה הנק' חתן וכשבא' לגוף והמשיכה השפעות השגות אלקות לכללות נש"י הוא בודאי ריחוק גדול וכמו שקיבל הנשמות למעלה בלא גופים לכן אחר שנסתלקה נשמתו מגופו למקור חוצבה ועלו עמו הנשמות שקיבלו למטה בגופים לקבל ממנו למעלה בלא גופים. הרי הקירוב האמיתי בא להם מן הריחוק הגדול וזהו ההילולא. אך ג' מיני חתונות יש א' מ' הראשונים שהי' משה בהר הי' חירות משיעבוד מל' המות הנק' חירות עולם, כמו שהי' קודם השבירה בחטא אדה"ר, וזה יהי' לע"ל ב"ב. והוא זמן מ"ת בשבועות שפסקו מהם וזהמא לגמרי והי' זיווג נש"י באימה עילאה עצמה שלמעלה מו' ימי המעשה וגם שם הי' בחי' משה המשפיע להם ברא בוכרא דא"א עילאין, דהיינו במדות שבשכל הוא בחי' דעת שבו. ודוד שהי' מלך על ישראל בגשמיות הי' הארה בנשמתו גם כן מזיווג עליון זה. לכן מת בשבועות כי הי' בו הארת משה מבחי' מ' יום הראשונים אבל מ' יום האחרונים הי' ביוהכ"פ בבחי' חיצוניות דבינה עילאה דאצי' ומבחי' משה אשר במ' יום האחרונים הי' הארת נשמת ר"ש והי' ג"כ הילולא ברוחני' אבל בימי משה ע"ה שהי' דור דיעה לא הי' ההלולא ברוחני' הנשמות לבד אלא גם בעודם בגופם כו' ובימי ר"ש שלא הי' הדור ראוי לכך הי' ברוחניות במקור הנשמו'.

לעולם יעסוק אדם בתו' שלא לשמה כו', הנה ע"ד הלצה מה שארז"ל אין העולם מתקיים אלא בהבל תינוקות שב"ר. הרי התינוק אינו לומד הפרשה אלא בשביל שלא יכהו ואין בו דעת לש"ש, אך הענין דלא אמרי' שע"י התורה מתקיים אלא הבל פיהם של לימוד התינוקות מפני שהבל פיהם אין בהם חטא כלל מחמת כלי גופם שלא ראו עדיין קרי וכדומה, והעיקר לקיום העולם הגשמי' שהם דברי' גשמי' מזון לחם ובשר ובגד ללבוש, וכל השפעות עוה"ז אינו אלא בכיוצא בהם כשיש הבלים באויר הארץ הגשמי' של אותיות התורה שהיא דבר ה' מהות חכמתו ית' וההבל נקי מחטא גשמי' של פגם הגוף, יכול לשרות בהבל זה הבל עליון בחי' רוח פיו ית' המחי' כל הנבראים ויכול להתמשך השפעות גשמיות דצח"מ אבל התורה עצמה שהם אמרי' הוא הגבה למע' מערך השפעות גשמיות וזהו שאמרו אביי ורבא אינו דומה הבל שיש בו חטא להבל שאין בו חטא, כי מצד התורה עצמה והשגתם לא יומשכו ומצד הנקיות לגמרי מחומר הגוף אמר לי' אינו דומה כו' זה הכלל בכל השפעת שפע אלקות תוך הנשמה הנק' רוח הקודש או אפי' מדריגת הנבואה שלמטה ממנה מתמצמת ומתלבשת לפי אופן ומוג המקבל לבד כמו השראת המגיד של הב"י שהי' מדבר בפני עצמו כשלא הי' בו השראת המגיד כמו בשעת מעשה שהי' בו השראת המגיד אלא שהי' ההשגה בשעת דיבור המגיד לא מרצונו והשגתו העצמיות כ"א מדריגה שלמע' מהשגתו הי' שורה ומתמצמת בהשגתו והיתה השגתו העצמיו'

שומע ומבין אז ההשגה הנפלאה שהי' שורה בה כמו ששומע אדם השגת זולתו ולהיות שהשראות המשפיע לפי הכשר וטהרת המקבל בזה הם חלוקי הנביאים מצד קבלתם במדריגתם ומפני שאין השפע נדמה אלא לפי אופן המקבל לכן צריך לפרש הפסוק כמו שזכרו המקבל אבל מצד שכחת הנשמה את הפסוק או מדרש בעת ששופע מעין החכ' עילאה לא יהי' מפני זה שינוי בעצמות הדרוש והסוד האמיתי: אלא שצריך לסדרו לפי סדר הפסוק, והנה אופן גילוי המגיד בנשמת הב"י דוקא בשעת לימודו את המשנה ביראה גדולה וביטול עצמותו לגמרי לאותן הדיבורי' שסידר רבינו הקדוש כי אותם צירופי אותיות המשנה כפי מה שהן בעולם היצירה הם פנימיות ז"א שביצירה שלצורך השפעות העולמות כי הם מדות של חכמתו ית', אם כשר ויוכל לעלות כו', אם פסול כו' כי אורייתא מחכ' נפקת אפי' המדו' שלה לבד, וכשהיו רהוטים בפיו ולא הי' צריך להעמיק השגתו בפשט הפשוט רק שהי' מקשר את עצמו ביראה ובביטול גדול אמיתי לדבר ה' ממש בחי' פנימיות המדות דיצירה נמשך הארה משם בתוך דברי המשנה שהי' מדבר ביראה כמ"ש ואשים דברי בפ"ך כמו שא"ל אני המשנה המדברת בפ"ך.

ועתה יובן מה שציוו רז"ל לעסוק שלישי היום שהוא ד' שעות במשנה ולא מפני ידיעת ההלכה על בורי' כי אותן שפוסקין מתוך משנתן נק' מבלי עולם רק כי רבינו הק' הי' יודע גילוי אלקות דבר ה' ממש שבמדותיו ית' שנמשכו מחכ' עילאה לכן הי' יודע לסדרם כשידבר איזה נשמה ביראה גדולה באותו הלשון יהי' מרכבה למדות דיצירה כמו אם יאמר מאמתי קורין את שמע בערבית משעה שהכהנים נכנסין כו' ואם לא יאמר הסימן של כניסת הכהנים אלא יאמר משעת צה"כ לא יהי' דיבורים אלו מרכבה להשראת דבר ה' זו הארת מדותיו ית' שבתורה שבעל פה.

ענין תפלת הדרך, אחז"ל מנין שהקב"ה מתפלל כו', הענין כמו שהאדם התחתון מתפלל בדרך תפלה קצרה גם בתפלת השחר מקצר בה מפני הטרדא שאין דעתו מיושבת עליו ואעפ"כ תיקר בעיני השי"ת יותר מכמו שהי' מתפלל במקומו בדעת מיושבת להיות הוציא יקר מזולל היפוך עוצם המניעות כמו עד"מ אדם שהוא במקומו כל המעדנים אינם כלום וכשהוא בדרך נדוד רחוק ממקומו שוכח על עצמותו לגמרי ויערב לו. אפי' לחם צר כן כביכול למעלה במלך מלכו של עולם כשהוא במקומו ואין העולם מקומו שהן ו' ימים עשה ה' את השמים ואת הארץ אפי' חכ' עילאה דאצי' קמי' ממש כלא חשיב ואיזה בית אשר תבנו לי ואיזה מקום מנוחתי וגו', אבל כשמשפיל להיות מלך העולם דבי"ע שיהי' בי"ע נקראים הדום רגליו היינו כששורה אלקות בנשמות ישראל בשעת תפילתם וצעקתם לה' שהוא מאד מוגבל ומגושם בכחות נפשם הטבעיות המסתירי' האמת שהי' לעולם השוכן אתם יערב לה' ע"ד וערבה לה' מנחת יהודה וגו'.

עוטר ישראל בתפארה, כי משליש התחנות דת"ת דאימא נעשה כתר לו"א כמ"ש בעטרה שעטרה לו לאמו וגו', והענין בעבודת ה' לאסתכלא ביקרא דמלכא יש בזה ב' מדריגות א' יקרא דמלכא גופא היינו תפארת ה' והדר גאוונו כשמשיג איזה התבוננות מגדולת ה' איך שהוא סוכ"ע כו', ומלבד התבוננות ענין הת"ת שמשובח ומפואר בלשון חסידיו ועבדיו בשעת השגתם באלקות נק' ת"ת דאימא שבנפשם עד"מ אדם המתפאר לזולתו באיזה שכל שהשיג שמלבד עצם התפארות שמתפאר בה אינה ממדותיו שבלבו כ"א מצד ת"ת ולהתבונן ביקרא דמלכא מתפארת של השכל עצמו כמו שנמשך עד"מ לאדם ת"ת לעצמו מן התפארות השכל ולכן הרצון ושרש המדות אהוי"ר שאין רצונו להתבונן ביקרא דמלכא יוליד אה' נרגשת בהתבוננות קצרה.

משרבו תלמידי ב"ש וביה שלא שמשו כדי צרכם רבו מחלוקת בישראל פי' שימוש היא העבודה כמו הזריעה והחרישה בקרקע כלומר שהשגת הנשמה בלא כלי הגוף הוא מאד מופשטת מגשמיות וכשבאה ונכנסת בכלי הגוף בהתלהבות נקודת הלב הוא כמו הזרע בעפר הארץ אשר אחר ההטמנה יהי' תוספות אור מן החושך כן אם ההשגה והידיעה במוח נחקקת בעומק נקודת הלב ברשפי אש גדול שזהו הארת הנשמה תוך עפר התלהבות לב החומרי כמו ענין השגת התהוות מאין ליש, מי שנשמתו גבוה יהי' השגתו זו מופשטת מגשמיות להיות קרוב בשכלו בבחי' ראיי, ועכ"ז כשאין ההשגה נכנסת בתוך עומק נקודת הלב אלא בבחי' השגה ראית שכלו לבד לא נעבדה ונשתמשה כל צרכה, בעפר חיות הגוף כי כל מה שההשגה יותר דקה בשכל צריכה עומק ההכנסה בלב שיהי' הלב רואה לפי ערך ראית השכל וזה שלא שמשו בהשגת נשמתם בלב כפי ערך צורך הנשמ' כמו שהוא קודם הכניסה בגוף ולכן רבו מחלוקת בישראל כו' בכאו"א יש שינוי רבים שאינו אחוז וקשור תמיד בהשגת אלקות שמשגיג אע"פ שבהשגה לא הי' שום שינוי רק מפני כי שימושה בגוף אינה כפי צרכה וערכה ונשארת בבחי' מקיף בלבד, וכן פעמי' תהי' בקטנות ופעמים בגדלות משא"כ אם היתה ניכנסת תוך כל אבריו הי' אחוז וקשור תמיד עמה בלי שינויים ונפילות כלל, וזהו כל עצמותי תאמרנה ה' וגו'.

להבין ההפרש שבין תושב"כ לנביאים וכתובים שהם יבוטלו לעתיד כו' שכתובים נק' דבור לבד כמו אריכות עניני הפסוקי' תהלים ומשלי בכמה לשונות דברי מוסר להיות סור מרע ועשה טוב ובתורה נכתב בקצרה להיות סור מרע לאה' את ה' ללכת בכל דרכיו לשמור מצותיו, הוא עד"מ אדם שרואה המלך בראי' חושיות נשתומם מדעתו ואין לו פנאי לספר לזולתו מה שראה אלא אח"כ כשהולך למרחוק או יכול לספר מה שראה ברגע אחד יהי' בסיפורו דברי' רבים מפני המרחק מעצם הדבר כמו דבר שכל לספרו

בדבור ירבה הדיבור מאד מפני הרחקו מן השכל כן עד"מ מדריגת דבר ה' שבכתובים הוא ממדת מלכותו ית' בחי' דיבור הוא רחוק מאד מעצמיות חכמתו ית', מרחוק הוי' נראה לי, לכן מה שבתושב"כ שהוא עצמיות חכמתו ית' בקצרה ורבו הדיבורי' בכתובים שהוא בחי' דיבורו ית', ולע"ל תתגלה בחי' מל' ולא יהי' הצורך בהם משא"כ תושב"כ בחי' יסוד אבא ועיקר המשל בזה כמו שר גדול שמתנשא על עבדיו והם בטלי' מאד נגדו וכשהוא בא לפני מלך מתצמצם ונתבטל ממקומו עד שגם עבדו עומד אצלו בשוה ולא אכפת לי' כלל, כמו"כ ענין סיפורו בחי' מל' הוא לבי"ע ראש לשועלים כו'.

להבין ענין קול ה' בכת. הנה נו' לעיל* ענין הכח שהוא בחי' עשי' דעשי' בנפש האדם אך צריך ביאור יותר. דהנה אעפ"י שהכח אינו אלא התפשטות החיות ולא העצם הרי אנו רואים כשיזרוק אדם אבן גדולה יחלש נפשו אעפ"י שכח זריקתה לא הי' רק בחי' התפשטות הנפש בלבד מ"מ הרי עצמות הנפש הוא שנתפשטה וכל שיהי' ההתפשטות מן העצם יותר מדאי לפ"ע קבלת הגוף חיות הנפש תתחלש חיות הנפש הממוזג לפי קבלת הגוף נמצא שהמיעוט או הריבוי בהתפשטות החיות תלוי בעצמות הנפש באבן גדולה יומשך יותר ההתפשטות מן העצם באבן קטנה לא תומשך כ"כ וכדומה הרי בהתפשטות נמצא העצם אם מעט אם רב. וזה נק' בחי' השפעה והמשכה שנמשך מן העצם דכח מ"ה אבל מה שנוכ' בל' המקובלים אורות אין פירושו בענין השפעה והמשכה אלא כענין אור חיו השמש או הארת אש שמאיר בלילה שאין האור המתפשט בבית מן הנר בחי' השפעה והמשכה מן האש שהרי אם הי' מבדילים במסך סמוך לאור הנר שלא תתפשט לא יהי' שינוי כלל בעצם האש. משא"כ בזריקת אבן גדולה או קטנה יש שינוי בהעצם בין רב למעט כו'. אך עיקר ענין אורות אין הכח משל להם בגשמיות מטעם הנ"ל, אבל זיו והוד המאור הגשמי הוא משל ודמיון בגשמיות אעפ"י שאינו ערך דערך מאופן זה שלפי המשל של זיו השמש נבדל מן המאור להיותם גשמי' המאור והזיו אבל ברוחניות ישיכל האדם בשעה שמעמיק בדעתו בתפלה כערך משל הגשמי' של זיו השמש דוקא. דהיינו באופן שאך הנברא המוגבל המשכת והשפעת דבר זה כמשל כח הנ"ל, אלא כמשל זיו והוד לבד שאין ההתפעלו' בעצם כלל, כמ"ש הודו על ארץ ושמים. וגם יבין המשכיל שאין הנבראים שהם הודו מחוייבים כחיוב הארת הנר והשמש כ"ז שיהי' העצם מוכרח שיהי' הארה ממנו אלא ברצון יהי' זיו והודו אם מצומצם או בהתרחבות. ולהשכיל זאת ברוחניות אינו אלא עפ"י משל האותיות המח' מן השכל שגם הם אינם המשכה והשפעה מן השכל שהרי לא יתחלש עצם השכל בריבוי ועמקות המחשבה אלא שהמח' תתבלבל כשאין כלי השכל מקבלים ההשגה, והיינו שמחמת מיעוט כלי השכל לא יאיר השכל את האותיות גם הרי נראה

בחוש שאין שינוי כלל בהשכל בין כשחושב ובין כשמסלק המח' לגמרי להיות שאין אותיות המח' בבחי' השפעה והמשכה מן השכל, אלא כענין אור וזיו הגשמי וע"פ משל הוד וזיו אותיות המחשבה שאינן תופסים מקום כלל אצל השכל, בין קודם שיאיר בגילוי המח' כו' ישכיל המתבונן לפי ערך זה ביטול והעדר תפיסת מקום הנברא המוגבל שבכ"ע לגבי בחי' אור אלקות בח' אא"ס, וענין א"ס אין הכוונה על עצמותו ית', אלא גם על ההתפשטות ג"כ הם א"ס להתפשטותם, עד"מ מהארת אותיות המח' מן השכל שיוכל השכל להאירם בכמה מיני אופנים עד אין קץ. וזה משל גשמי' שהרי השכל הוא בעל גבול אך מזה ישכיל האדם הנמשל באור ק"כ צירופי אלקים המהווה כל הנברא. ומ"ש אתה עשית בכוחך את השמים אין הכוונה על הכח ה' המתפשט מעצמותו, שוהו בחי' המשכה והשפעה אלא לאחר שנתלבש הכח בדבר הנעשה כמו כח הפועל שישנו בהנפעל תמיד על אותו הכח המלוכש תוך הנברא לקיימו כל רגע אומר שהוא נמשך מכחך העצמי'. וזהו אתה עשית בכחך שהוא לאחר כח המשכה יהי' זיו והוד מן אותו כח הנמשך וגם אותו זיו וההוד הוא בבחי' מקיף אל הנברא כמשל חיות הנפרד מהיד הנושא את האבן באויר השמים, והנה הבל' דנוק' שהוא רוח פיו שבכל צבא השמי' הוא כמשל הבל הפה לאחר שנעשה ממש קול גשמי' באויר הארץ. וזהו קול ה' בכח שהוא שפע אלקי' תוך כל נברא המלוכש בנפעל תמיד לקיימו והם ק"כ צירופי אלקים. אבל הבל הפה קודם שנעשה קול גשמי' באויר הוא נמשך מהבל הלב הנק' קול דבר שהוא בחי' משפיע להוציא הקול בה' מוצאות הפה כמו הניגון בשיר עיקרו תלוי בלב, ואותו ההבל שבפה הנמשך מהבל הלב נק' הבל תינוקות של בית רבן, שרבן הוא המדה שבלב מקור המוציא הקול והכח שבלב להוציא הקול הנק' הבל הלב והוא עצם הקול המקור להדיבור נק' תינוקות. פי' תינוקות מורה צמצום השפעה מן המדה שהוא ענין נה"י כרובי' אנפי רביא שהם שלוחי' לבר מגופא להוציא ההשפעה מן המדה והבל הפה הוא ההמשכה מן הנה"י שהם תרין שפון והבל שאין בו חטא הוא הוא בחי' צדיק חי' עלמין ואין שם חטא ומות. וזהו שזכר פ' בא שלא חטאו ממש, משא"כ הבלים דנוק' רגליה יורדות כו' והוא אותו הבל דמיני' אתעביד קלא והוא כח המלוכש תוך כל נברא וזה אין העולם מתקיים בבחי' מקיף, כמ"ש הודו על ארץ, אלא בהבל תינוקות. ומה שיש לבהמה קול גשמי הוא מן ההבל דמינה אתעביד קלא ואין לה דיבור כי שרש קול זה הגבה למעלה מן הדיבור שהוא המדה שבלב וכל דבר גובה יוכל להתמשך יותר למטה לכן יהי' הקול לבהמה ג"כ כמו שידוע ששרש המעשה גבוה משרש מה שלמעלה ממנו. והנה ענין אור וחושך, האור אעפ"י שטבעו להסתלק למעלה וכ"ז יש בו תנועת החסד וההתפשטות כמו זיו והודו המתפשט בביתו אעפ"י שאינו המשכה מ"מ הזיו הוא כמו התפשטות ממנו משא"כ החושך הוא היפך ההתפשטות שהוא ענין הצמצום והביטול ממקומו כמו עד"מ אדם ערום יתבייש וכסה עצמו ויתצמצם ויתכווץ בעצמותו לבל יתפס מקום נמצא בודאי האור גדול מהחושך שהוא הצמצום, אלא שכ"ז מצד המקבלים מהם, אבל מצד ביטולם למעלה יתרון מעלת החושך על האור שיש בו יותר ענין ביטול והעדר תפיסת מקום ובהאור אף כעת

בעת הסתלקותו יש בו התפשטות הארה וע"פ משל זה יובן ענין אור צח ומצוחצח אוכם הוא לגבי עילות העילות כו'.

מצפון זהב יאתה על אלויה נורא הוד. פי' דנורא הוד דעתיק בג"ה הוא על אלויה הגבה למעלה מאל חסד דעתיק לכן עיקר בנין המ' הוא מהגבורות, והענין דהנה עיקר הטהות נברא גשמי' כמו שמים וארץ הוא מבחי' עשי' דעשי', עדי"מ כח האדם כוורק האבן בידו, הרי מה שהאבן נגבה והולך למרחוק באויר אינו אלא מן כח האדם המוליכו ואותו הכח רחוק ומובדל אז מן יד האדם אלא מקיף הוא את האבן ומוליכו למרחוק עד שיכלה הכח אזי יפול מתנועתו לארץ נמצא מובן שהכח ההוא אינו מעצם נפש האדם שא"כ הי' צריך שיתאחו תנועות האבן תמיד בהיד עצמה וממה שהולך באויר לבדו שהכח הנמשך מהיד הוא התפשטות הארה וזיו לבד ואינו מבחי' עצמות הנפש משא"כ אותיות הדיבור אעפ"י שהם בבחי' התפשטות והארה לבד מן הבל הלב מ"מ תמיד הם אחוים ומקושרי בקירוב אל הלב להוציאן תמיד אל הגילוי בה' מוצאות הפה וכן הבל רוח הפה אין התפשטותו לחוץ בבחי' נבדל בריחוק מקום כי ההבל תמיד אחוז ונמשך אחר מקורו הממשיכו לחוץ להיות כי אותיות והבל הן האורות והתפשטות מעצמיות הנפש ונק' התגלות התפשטות זו בחי' מל' שבנפש. (וכן אפי' הנפש עצמה שנמשכה ממקורה המהווה אותה תמיד מאין ליש נקראת אצל המהווה אותה בחי' מל' שאינה אצל מקורה אלא הארה והמשכה בעלמא שהוא בחי' התפשטות שאין התפשטות אותיות ובחי' מל' מעצמיות המקור אבל כח שבעשי' הגשמי' המובדלת בריחוק מקום כמו כח הפועל בנפעל שמן אותיות התגלות חיות הנפש בהיד נמשך עוד תנועה והתפשטות ממקום למקום בגוף בהיד לזרוק האבן הנמצא שוכח היד שבאבן הוא התגלות הארה בעלמא מן כח וחיות שבגוף היד. והי' בחי' מל' שבמל' של הנפש עצמה ואותו הארת והמשכת תנועות היד לזרוק האבן בטילה היא בתכלית בהכח שבגוף היד להיות יכול לזרוק כמה פעמים ואין ביטול זה דוגמא לביטול אותיות והבל הפה למקורן שהן נמשכי' מהבל הלב בחי' עצמיות הנפש בכדי להוציא הגילוי בה' מוצאות הפה. אבל הכח כללי שבגוף היד אין מעצמיות הנפש אלא מהתפשטות לכן אין שיך לומר על התנועה והתפשטות הארה ממנו בחי' המשכה חדשה מן עצמות הנפש. והנה גם אצל הבהמה שמהות נפשה אינה אלא אות אחד מן אותיות שנבראו בהם שמים וארץ כמבואר במ"א. תהי' כח זריקת האבן אצלה הנמשך מן כח נפשה דומה ממש לשל אדם. אך מפני שאין לה דעת לא תהי' כוונה בהוריקה לאיזה אופן תזרקה (נמצא מוכח מה שאין לה אותיות הדיבור שהיא מחמת התפשטות עצמיות והזריקה אינה התפשטות כו') אבל אדם שהוא בר דעת תהי' הוריקה בכוונה אבל אין בהאבן כוונה. והטעם אפי' בבחי' לבוש בא בבחי' מקיף של כל מקיפי הנפש כמשל כתיבת היד דבר שכל שלפי אופן השכלה מנהיג האצבע את הקולמוס לעשות האותיות הרי יש בהאותיות כח היד בחי' מל' שבמל' שבנפש. אבל

אין השכל מלובש בהם כלל שהשכל הוא מקור לכח היד שיומשך האות כך ולא כך והאותיות עצמם הם מגושמי' ונמשכי' על הנייר ואעפ"כ כל פרטי אופני המשכתם הי' ע"פ השכל דרך הכח שבאצבע נמצא כח השכל הוא בחי' מקיף דמקיף לכח היד בשעת הנהגת הקולמס. כמו"כ יובן דשמים וארץ הגשמי' הנמשך חיות הטהוותם תמיד מספי' מל' דעשי' הנק' הודו על ארץ ושמים הספי' הוא בחי' אלקות מצרופי אותיות שמו ורוח. פנו ית' הנק' הודו וזיו. ואעפ"י שאינו אלא בחי' זיו והוד מ"מ נחשבים. מבחי' עצמיות כמשל אותיות הדיבור או אותיות התגלות חיות הנפש להחיות האברים אבל הארה דהארה מבחי' אותיות שמו (שהוא ספי' מל' דעשי') הוא חיות שמים וארץ הגשמי' ונק' כח. כמ"ש בירמיה אתה עשית בכחך את השמים שעשית הנפעל השמי' הגשמי' אינו בהם אלא כח הפועל לבד שהוא מל' שבמל' דעשי'. והנה עפ"י משל זריקת האבן כמו שהכח שבאבן המוליכו הנה הוא בחי' מקיף אל האבן ולא מלובש בתוכו. כמו"כ כח המהווה את השמי' תמיד הוא בחי' מקיף לבד ויובן ע"פ משל זה עד רום המעלות שכל תחתון הנמשך מכח העליון הרי כח העליון שהוא בחי' מל' שבמל' שבו הוא בחי' מקיף אל התחתון. וא"כ אף חכמה עילאה דאצי' הרי כולם בחכ' עשית שנק' עשי' לגבי אוא"ס הרי עשי' זו היא בחי' עשי' דעשי' שנמשך מן כח אוא"ס ב"ה אפי' ראשית המשכות הקו אינו נק' בשם אותיות אלא בחי' כח לבד רק מצד המשכתם. למטה תקרא החכמה אב להאותיות השכל ואותיות השכל. אם להמדות, ואעפ"י מובן למשכיל מאחר שבכל רגע מחדש מעשי בראשית. הרי בכל רגע המשכות חיות שמים הגשמי' שהוא כמשל כתיבת האצבע. מכח היד מאיר באופן המשכתו ממקיף כל המקיפים חכ' עילאה דאצי' וכן עד רום המעלות. והנה הכח המתפשט מן האדם אף שהוא בחי' המשכה וחסד אבל הוא בחי' גבורה שבחסד שהרי המשכת הכח בזריקת. האבן הוא בדרך דחיה וריחוק ממנו שהוא מדחה מעצמותו הרי בהמשכה זו בחי' גבורה וצמצום, משא"כ המשכה ממש יורדת עצמותו ממקום גבוה כו'. ועפ"י יובן שהתהוות השמים והארץ לא הי' בחי' רב חסד קו הימין דע"י כ"א מבחי' שמאל דוחה בג"ה דע"י שיש בו המשכה וצמצום בחי' רצוא ושוב שבגבורות כי מצד ירידת עצמות החסד האמיתי הי' נמשך עד אין קץ, אבל במקום הקו בג"ה גבוה להיות אינה המשכה עצמיות כ"א בדרך דחיה מעצמותו. אבל מצד המשכתם מטה מטה הרי הכח איננו אלא הארה בעלמא. ולכן שעיקר בנין המל' מהגבורות מ"מ מצד המקור הוא על אלוה.

ופלגשו ושמה ראומה. הוא סוד דקליפה דאצילות. והנה ענין האצי' הוא בחי' ביטול והשתחוואה בתכלית שאינו תופס מקום כלל וכלל בפ"ע כמ"ש ויאצל מן הרוח וגו', פי' חלק ממנו בתכלית אחדות הפשוטה. והנה אין הרע יורד מלמעלה דהיינו שיהי' איזה דבר ויש בפ"ע

שלא בבחי' ביטול לגמרי ואינו אלא בעולם הבריאה ואחר שיש בבחי' נברא גבול להשגתו כו', יכול להיות הקליפה שלו גסה מאד, דהיינו... התפיסה להיות גם היא איזה דבר ויש כו', אבל בבחי' אצי' אף בחי'... קליפתו הוא בתכלית הדקות היינו שהוא בטל בתכלית אלא שהביטול שלו נראה וניכר שמרגיש הוא בביטולו, וזהו ראו מה שהמ"ה בחי'... הביטול נראה ונרגש ובאדם יוכל להבין זה יותר כשאדם הוא בתכלית... השפלות בעצמו לפני מלך גדול ונורא שאינו תופס מקום כלל בעצמו. עיקר אמיתת הביטול הוא כשאינו מרגיש בנפשו כלל בשעת ביטולו איך שהוא בטל בתכלית וכשישאלינו אדם מה נשתנה כ"כ מהותך ישיבנו לא ידעתי. מאומה כו' אבל כשיש הרגשה בדעתו בשעת הביטול הוא ענין התפיסת מקום וקצת גסות מבחי' ביטול גופא, וזהו שדרש ר' לוי שטן ופנינה לש"ש. נתכוונו כו', דרשה רב אחא בר יעקב מפפונאי ואתא שטן ונשקי' אכרעא כו' ב"ב פ' א', פי' שהגביה שרש מהות בחי' שטן דהיינו גסות רוח. שהוא מקור כל רע איך הוא בעולם האצילות שאינו אלא הרגשת ביטול. וממנו משתלשל בבריאה להיות יש גמור, וזהו לש"ש נתכוונו, ששרשם בחי' ביטול ממש כו' ונשקי' אכרעי' נעשה אצלו בבחי' ביטול כשרשו למעלה.

הרבה חילוקין בענין עליות המל', בגאולת מצרים כתיב לכתך אחרי במדבר כלו' שקבלתה היתה מבחי' אחורי' דנה"י דז"א, וזהו ששבח הכתוב הי' כמדבר דברי' בטלי' שלא ע"י התורה שהוא פנימיות ואעפי"כ לא עזבת אותי. והנה איהו בנצח כו' דתרין כליות יועצות נצח איך למעט ההשפעה מפני מיעוט כלי המקבל או מאיזה מניעה אחרת ואיהי בהוד כו' ועיקר קבלת כנסי' לע"ע מנה"י דז"א כמ"ש בזהר בענין חמשה עשר יום דסוכו' דחמשה יומין עליהו כו' דהיינו ה"ר דז"א ע"ד ותבך לפני רגליו שאינן שוין בקומתן רק מנה"י דז"א ולמטה ולע"ל יהיו שוין בקומתן. שיהי' חב"ד של כללות נש"י מיוחדים בחב"ד דז"א דהיינו שתתפשט התורה מלבושי' בבי"ע ויתגלו טעמי התורה ולא יכנף עוד מוריד כי עין בעין יראו, דהיינו התקשרות חב"ד כללות ישראל בחב"ד שבתורה בלא לבושי', וזהו ביום ההוא תקראי אישי ולא תקראי לי בעלי בחי' מקבל לבד כי מאיש לוקחה זאת ששניהם כאיש אחד כאיש העומד נגד חבירו. פב"פ שחב"ד של שניהן שווין (ונ"ל כי בשניהם האותיות שוין א"ש וי"ה מורה על תרדל"מ שיהיו באחדות לאחדים ממש משא"כ לע"ע נקי' האשה שהלך בעלה למדינת הים).

ואשה כי תדור נדר וגו', נקוד על אשה זקף גדול, כי מקור נשמות כל ישראל נקי' אשה, וישראל עלה במחשבה אבא יסד ברתא ה' בחכ' יסד ארץ וכת' נפשי אויתך כלו' כמו שהאדם אוהב חיי נפשו וכשעוד

נפשו בו אין אהבת הגוף נרגשת כ"כ כ"א בהפך כשכואב לו איזה אבר או בהסתלקות הנפש לגמרי אזי רחילותא דנפשא נרגש מאד ע"ד שנוכר בוהר ע"פ כי עזה כמות אהבה וגו', כן אהבה שבא מהתבוננות כי הוא צור חיינו מקור החיות לכל העולמות ואבינו האמיתי כי ישראל עלה במח' חכמה עילאה אבא שרש כל האצי' ואהבה כזה אחז"ל דכנ"י נק' רעייתו ישראל מפרנסין לאביהם שבשמים וכמ"ש אכלתי יערי עם דבשי זו ק"ש שישראל צועקים ואהבת באהבה הטבעיות ע"ד מה יפה ירושתנו כאהבת הבן אל האב הרחוק ממנו וצועק אליו שיתראה לי בגילוי. והנה צעקת האהבה כזו מתוך צער נק' רחילותא דנפשא ומתוך ההיפוך ניכרת ונראה האהבה וכל מה שהבן יותר בצעקה וצער ככה תגדל ונתעורר אהבת האב בלבו עד שמכונה האהבה בלב אבינו האמיתי ית' בשם דגש ואהבה זו אינה אלא טבעיות, כמו אהבת הבן אל האב שממנו נלקח שרש הוייתו ונמשך ממנו טבעיות אהבה לכן יכול טבעיות אחרת מעניני עוה"ז לכסות עליו ולהסתירה דהיינו להיות אחר התפלה חולפת ועוברת מחמת אהבה אחרות שמעוה"ז ותענוגי' ואף בשעת התגברות האהבה בשעת תפלה אינו בשלימות בחי' התכללות לגמרי בחי' אחד כי היא נתפסת ליש ברא כרעא דאבוה ותופס קצת מקום בפ"ע אלא שנמשך לרצונו בכל אשר יגזור עליו כהילוך רגליו לפי דעתו שבראש וזה הגידה לי שאהבה נפשי איכה תרעה גו' עדרי חבריך כו' מחמת מחשבות זרות שנמשכו מהקליפות והאומות ויש אהבה גדולה מזה כאהבת אשה אל בעלה לזווג ואל אישך תשוקתך שהוא כרשפי אש עד כלות הנפש והיו לאחדים ואינה אלא ע"י התורה כי ה' יתן חכ' זו תורה שבכתב מפיו דעת ותבונה זו תורה שבע"פ וכשאדם לומד ומכוון ליחד נפשו א' שהוא חב"ד בחב"ד ורצונו שמלוכב בהתורה אזי קרוב ה' לכל קוראיו לכל אשר יקראוהו באמת למי שקורא אותו בתורה כי מקבל ע"י זווג זה שמוזוג א"ע להתורה טיפת חו"ב ודעת שנמשך מרצונו ונעשה קב"ה וישראל חד ע"י עמודא דאמצעיתא (וממילא תתלהב נפשו באהבה עזה כרשפי אש ויפול עליו יראה גדולה ובושה, כמ"ש בתניא פרק כ"ג, שעל יראה כזו אמרו אם אין חכ' כו') וזהו ויאמר האדם העליון זאת הפעם וגו' כלומר זאת התורה אפי' לע"ע הפעם שהוא מלוכב קדרות הוא ג"כ עצם מעצמי כו' כלומר עצמותו ומהותו כבי' אלא שנתגשמה (עצם מרומו על תורה שבכתב יסוד אבא שטעמיה לא נתגלה ובשר תורה שבעל פה כי הוא בשרא סומקא גבו' ודיגי' כו' כשר כו') לזאת יקרא אשה כי מאיש לוקחה זאת ועיקר הגאולה הזו השלישית העתידה ב"ב תהי' בוכות יעקב שנק' אמת ואין אמת אלא תורה שנא' גם כי יתנו כו' רק צריך שיהי' מופשט ומובדל מתענוגי היתר, ע"ד קדש עצמך במותר לך שלא יהי' מעוטף שום לבוש אחר מפסיק ביניהם ע"ד ויהיו שניהם ערומים וכן אחז"ל הוא בבגדו והיא בבגדה יוציא כו'. וזהו אשה כי תדור נדר כו' כלומר אם הוא בבחי' אשה בחי' מקבל שאוהב ה' מחמת שהוא חיי' נפשו אהבה טבעיות שהוא בחי' אחוריי' ולא בבחי' פנים שהוא התכללות לגמרי אזי יקום נדריה לאסור איסור על נפשה כי אין דרכה של אשה לכבוש ולברר מחמת שהיא עדיין בנעוריה בבית אביה

שהחסדים ואהבה אינו אלא חסד נעורידך אהבת כלולותיך בחי' כלה ארוסה לבד שמשותקת לבעלה אבל עדין אינו בהתכללות כנו"ל ברא' כרעא דאבוה, ואם הי' תהי' לאיש בבחי' זווג ע"ד אשה כשרה שעושה רצון בעלה, לזאת יקרא אשה כי מאיש לוקחה ונק' ג"כ דכר, לא יקום נדריה, כי אישה הפרם, ודרכו של איש לכבוש המלחמה ע"ד בחי' אתברירו להפוך מרירא למיתקא וא"צ כ"כ לפרוש מההיתר.

האיש דרכו לכבוש ואין אשה כו'. נו' בפע"ה שביורוי דכר בו' ימי החול ובשבת שהוא בחי' מל' אין בירורי' כי אם עליות כו', כי אין לה כח לברר כלל כי מלכותו בכל משלה להחיות דברי' נפרדים כנ"ל, הלכך צריכה שימור יותר מהמזיקין כי כביכול רגליה כו' ונו' בכנפי יונה איך היותר תחתון צריך למקיפין ביותר והמל' יש לה ז' מקיפין כו', פי' מקיף שהוא גדול יותר מפנימי' והוא עד"מ מלבוש האדם שבבחי' עצמותו הגוף גבוה ממנו כי הוא חי והלבוש הוא בחי' צומח אלא לענין שמירה מהחיצוני' דהיינו הקרירות וכדומה שאין ערך לחי לשמור מזה צריך להיות לו דבר המשמר בבחי' גשמי' שיקבל ויסבול השומר הגשם והקרירות כו', ולא יניח. לכנס להגוף, ומי גדול שומר או המשמר ובאמת ששרש הווייתו של השומר, מאד הגבה למעלה מבחי' דבר המשתמר כנו' בע"ח שכל המקיפין מבינה כנשר יעיר קינו סוכה עילאה, אלא מפני להיות שמירה צריך השתלשלות למטה כ"כ שיהי' לו איזה שייכות לאותו דבר וכן ענין החשמ"ל נשתלשל למטה להיות ממוצעת בבחי' שמירה מהחיצוני' שלא ינקו ח"ו יותר מהקדושה כי שרשו הגבה למעלה מחיצוניות הבינה כנשר יעיר קנו כו', והוצרך להשתלשל כ"כ שיהי' ב' תערובות מעין רע בכדי שיהי' לה איזה שייכות להרע כמשל הגיל בלבוש הצמר. והנה אנו רואים כשאדם אוכל איזה מאכל נתוסף בו חיות אעפ"י שהמאכל היא ניצוצי השבירה שנפלו בקליפות נוגה אלא שבאמת היא ממקום גבוה, כמ"ש בפע"ח שער עי"כ שהיא מחיצוני' דבינה גם שיש בו טעם, והטעם הוא ממקום גבוה, (וכן א' הצדיק ר' אברהם בהמגיד מה שאנו מרגישים הטעם ולא נתא' כי בנתא' הי' שבירה משא"כ בטעמי' לא הי' שבירה כ"א השתלשלות) כחז"ל שדברים המותרים הם מהשבירה שנפלו בקליפת נוגה כנו' בתניא בפ' ז' ע"ש ולכן עיקר פ' נדרים דהיינו פרשיות מההיתר כתובה בסדר נשים כי אינו אלא לבחי' נוק' חסד נעורייך ענין קבלתה מנה"י דו"א לבד ואינה כרשפי אש מחב"ה, הלכך לא די' במה שאסרה התורה אלא אפי' בדברים המותרים צריך לנהוג פרישות כ"א הוא אוכל להנאתו אפי' כדי שיהי' לו כח לעבוד את ה' נמצא נעשה מחיות האכילה זו רק לבוש ונפשו הפנימי' ובאו"פ יכולים הקליפות להתאחו בחיצוני' הכלי לכן הנפילה מצוי בה דהיינו התגברות הרע שבנוגה ח"ו לכשישתמש באכילה ושתיי' זמן רב ויהפכו כולן לרע, אבל באיש כלומר שאהבה ויראה שלו ברשפי אש בעומק התבוננות או בהתקשרות חב"ד שלו בחב"ד של תורה

באמתו כנ"ל קרוב ה' לכל גוי יכול להפר נדרי' מדברים המותרים כי יכול להפוך מרירו למיתקא כי בחכ' אתברירו ומבדיל בדעת ולא יתערב אצלו חול בקדש. וממילא כשיתברר יבא אל מקורו בבחי' מקיף כנ"ל. שהיא מחיצוני' דבינה, כי הוא אינו מכוון להנאתו כלל בלתי לה' לבדו לחזור לשרשו ממילא כשבא אל שרשו נעשה בבחי' מקיף והמקיף מזכך עוד חיצוני' הכלי וזה עיקר בריאת האדם לברר בתומ"צ וכמו ברורי הלבושין כי הנשמה א"צ תיקון ובירור ומי שהוא בחי' אשה אין כח בידו לברר אלא שבשבת יש עלי' לדברי' המותר' שאכל בחול.

ברוך אתה הוי' כתיב בערכי הכנויים שהוי' מרמו לבחי' ת"ת ולהבין מדוע לא מרמו על בחי' חכ' שהוא כ"ח מ"ה ועיקר השראת א"ס בחכ' שהוא בחי' ביטול לגמרי החכ' מאין תמצא כי כבר נודע בשם המגיד ע"פ עושה שלום במרומיו ע"ש נמצא החו"ג קודם התפשטותם להיות חסד בפ"ע וגבורה בפ"ע ה' נכללי' בהמקור והי' לאחדים ממש, ואינה רואה ליש ודבר בפ"ע שיהי' חבירו כנגדו והפכה. והטעם כי להיותם משיגי' מדריגה היותר גבוה ממילא מתבטלי' מבחי' עצמותם ובמקור שרשו שנלקח משם נאחזין ונאחד' באין התחלקות כלל ומבשרי אחזה כו' במקום ששניהם יונקים ממקום אחד אהבה ביניהם וכידוע ענין התיקון בשם מה שהוא האין המחבר ב' הפכיי' כמבואר במ"א ענין גוי אחד בארץ נמצא דואת יתרון הארת אין דת"ת מהארת ואין שבחכ' שהרי בחכ' הארתו הוא בחי' ביטול הכלי והתפשטותו מיש ודבר עד שיתבטל מהשגתו כי כל השגה הוא יש וכשבא לבחי' למעלה מכלי השגתו זו היא הארת כח מ"ה שמשם החכ' נמשך להיות יש ודבר על ידי צמצום גדול כידוע ענין אבא יונק ממזל ח' אבל הארת האין בת"ת היא היא בבחי' גלוי שהרי בת"ת נראי' ומתגלי' חו"ג ב' הפכים וא"א כ"א שיהי' בהם הארת אין נמצא שבחי' חו"ג שהי' בעולם בבחי' אין מתגלים ונראים כאן ואעפ"כ הם בטלים משא"כ בחכ' הוא ענין הביטול שאינו מושג ולכן בברכות ש"ע שהם בחי' המשכות מקור דמקור כל החיים העליונים שאין בערך כח דכח התפשטות החיות להיות זמן ומקום לבחי' ז"א שהוא ת"ת שהם כלי' ומדות דאצי' וכחות מקוריות התפשטות החיות בבי"ע כידוע, ולכן אומרי' ברוך שיתברך ממקור הכללות שהוא כתר דרך שערות לאתה, הוא ראשית הגילוי בחי' חכמה וכ"ז ממשיכים לבחי' הוי' ת"ת התפשטות חו"ג מגולי' ונראים להחיות חו"ג שבבי"ע ובכל עת ורגע מתחדש החיות מראשית הגילוי בתוך הכרעת המדות להיות אוא"ס בבחי' גילוי דוקא, ולכן עיקר המשכה בבחי' הוי' דוקא המהוה את הכל מאין ליש בבי"ע.

לסוסתי ברכבי פרעה דמיתוך רעיתי. איתא בזהר פ' בשלח נטל סוסין נוקבין כו' כגונא דא ויה' הולך לפניהם יומם לבתר חזר שכינת' לאחוריהן דישראל כו' ע"ש. הנה מ' דאצילות מקור כל התהוות מאין ליש כידוע אך בשעה זו שהכניסו לים והוצרך להיות התהוות צירוף חדשה להפוך ים ליבשה הוכרח להיות המשכו' הצירוף מהמקור, כי אין דרך מדה זו בחי' מלכותו בכל משלה דהיינו אותיות שנבראו בהם שמים וארץ שכל חיות נברא פרטי הוא נשפע מצירוף פרטי מהאותיות והגבלת בחי' דבר ה' המחי' את כל הנבראים כידוע לברר בירורי נוגה שאם תברר והי' כלא הי' אלא הי' צריך הקב"ה להגביה את ישראל הגבה למעלה מדת מלכות לבחי' שהוא עלמא דחירות ויזכור ימי עולם. פי' ימי עולם מהות מדותיו שהם למעלה מימות עולם (הג"ה ע' זוהר פ' ויחי דרמ"ז א' וס"פ מקץ ד' ר"ד ע"ב עכ"ה). המתמצם להיות מקור לנבראים ונמשך משם צירוף חדש. להפוך ים ליבשה, וזהו בנהר יעברו ברגל שם נשמחה בו בחי' עלמא דאתכסי', אך כיון ששם הי' התגלות עלמא דחירות, להיות צירוף אותיות חדשות להתהוות לחיות היבשה, א"כ בחי' מלכות שהם הצירופי אותיות מדותיו שנתצמצמו הנק' ימות עולם חזרה או לאחוריהם להיות שמירה מהחיצוני', פי' נעשית בבחי' נעל השומר את הרגל מהקוצים ע"ד מה יפו פעמיך בנעלים, וידוע שהשמירה נמשך מבחי' מקיף שנעשה לבוש לשמור הפנימי' כי הארץ הדום רגליו, אעפ"י שנתגשם בבחי' נעל לבר מגופא עכ"ז יש בו הארת המקיף ולכן מקבל עקיצת הגוף ולא זיקום כמבו' במ"א ומל' יש לה ז' מקיפין ואולע"ז עשה כו' שהוא כקוף בפני אדם דלמעלה שפרעה הי' רוצה להדמות כו', שהי' רוצה לעבור ברגל ולקבל יניקה מעלמא דחירות נטל סוסין נוקבין להנהגה כדי שיהא כו' ולאגחא קרבא כו'.

להבין ענין ההפרש שבין תורה לתפלה, שלתפלה צ"ל העלאת מ"ן ולתורה א"צ העלאת מ"ן, עוד הזכר בפע"ח שהעיקר בזמן הזה הוא התפילות כי ידוע שאין ערך כלים דאצי' שהם מקורים להתהוות מאין ליש לגבי עצמות אוא"ס אע"ג דאיהו וגרמוהי חד בהון אלא שמתצמצמים להיות מקור התהוות מאין ליש עכ"ז מבשרי אחזה, שהרוצה לעשות דבר מה אין מהות המדות בעשי' אלא הארת חיצוניותן שהרי יכול לפעול במדותיו כמה עשיות אך אעפ"כ הרי הארה חיצוני' זו נמשכת מחיצוני' שכלו כו', עד שהארת התענוג כרצונו נמשכת מעצמות מהות הנפש אך הוא בחי' ירידה הראשונה ממהות הנפש להדבר הפרטי ההוא וכשרוצה לדבר אחר נמשך עוד הפעם הארה חיצונית ממהות הנפש להתענג בדבר זה ומחמת זה רוצה ומתחכם ומתבונן בדעתו בכל פרטי חיצוניות מדותיו איך לעשות הכלי הזה נמצא שאין אפילו במקור דמקור העשי' הפרטיות הזו כ"א הארת חיצוני' בפ"ע דהיינו עד"מ הארת גילוי הרצון בהשכל כו', אבל לא עצמיות מהות נפשו, כי יש בכח נפשו להתענג בתענוגים רבים ולפעול כמה רצונות וכמה מיני שכליים כו', כן כביכול כלים דאצי' שהם מקורי' להתהוות מאין ליש (כי ל' כלי' דז"א מתלבשים בבי"ע כנודע) אינם אלא הארה חיצונית

לגבי עצמות אוא"ס שיכול להאיר ולגלות הארה חיצונית כזו עד אין קץ ולכן ראשית הגילוי חכ' דאצי' המקור להגבלת מדותיו שבאצי' להיות מקור לבי"ע כו' נק' עשיי' ממש לגבי אוא"ס, כמ"ש כולם בחכ' עשית שהוא אחוריים דאבא ואחוריים דרצון ותענוג עד שגם שהודו על ארץ ושמים זו"נ דאצי' לצורך בי"ע הוא ג"כ עפ"י משל הנ"ל והנה מבואר במ"א ענין הוספות אורות בכלים דז"א ע"י רמ"ח מצות עשה כו', תוספות שהוספה מרובה על העיקר עד"מ תוספות כתובה שהכתובה דאורייתא כ"ה זון, וכשמוסיף לה מתנה מעצמו כותב אלף זון, כן כבי' עד"מ כלי' דאצי' להיות מקור לבי"ע ושרש כל שרשן הוא הארת הקו ממל' דא"ס, אבל להיות כי נתאוה הקב"ה להיות לו דירה בתחתונים, פי' שמאיר בחי' הארת התענוג ע"י רמ"ח פיקודין פנימי' רצונותיו ברמ"ח אברי דז"א שהוא הוספות אוא"ס הנה הוספה והמשכה זו מאור א"ס אינה מערך הארת הקו שמאיר בבחי' השתלשלות, עילה ועלול בבחי' אחוריים כדי שיוכלו להיות בעל גבול ומדה כמשל הנ"ל שאומן העושה כלי נאה ביד ומשים עין שכלו בה איך לעשות יפה ומהודר עד שבכל רגע שורה בכח פרטיות המעשה הארת מראשית ירידות ומהות נפשו להיות לו תענוג ברצון העשי' כו', ועיקר הארת התענוג שיש לו עתה מפני שחפץ שיתענג לאחר גמר הכלי ובכל פעם שנגמר איזה שמץ קצת הכלי נתוסף בו התענוג ומעמיק ברצון שכלו לעשותו יותר מהודר ולאחר שנגמר הכלי ויפעול פעולת תשמישו בה, אז מקבל עיקר התענוג וחוזר הארת התענוג והטיות עצמיות הרצון ומהות השכל והמדות שהי' נמשך בשעת עשי' לשרשו כמו"כ יובן למשכיל מאחר שבכל רגע מחדש מעשה בראשית מראשיתא דכולא בחי' מל' דא"ס לחכ' דא"ק כו' עד בחי' מדותיו דאצי' שהן מקוריות דבי"ע (וכלליות בי"ע נק' רק לבושי' מחמת שהם בעלי גבול ומדה לכן גם מדותיו מקוריות של בי"ע גם בחי' עשי' לגבי עצמיות אוא"ס מאחר שבעלי גבול ומדה נמשכין מהן הרי גם מערך זה במדותיו כי הזיו מעין המקור ולכן נק' כלי' ואברי' כמשל הנ"ל מיד העושה) ובכל רגע מסתלק חיות הראשון ונמשך חיות חדש מרום המעלות מאחר שעיקר בנינה מהגבורות עד רום המעלות כנודע וכשישראל מעלין מ"ן להתכלל כ"א במקורו בבחי' אלקי' אל דמי לך ע"י התפילות בסוד אכלו רעים זה או"א כו' הרי נגמר בכל פעם מה שנתאוה הקב"ה להיות לו דירה בתחתונים שיהא גילוי אלקות למעלה ולמטה שווין ונמשך בכל פעם בחי' מ"ד כו' הוספות עצמות אוא"ס בכל פרטי פרצופי אצילות של צורך בי"ע ותוספות זו מרובה על העיקר בכפלי כפליים עד אין קץ וכן ע"י תומ"צ עד"מ כשלומד ניקב הדקין טרפה והרי דין זה מהתהוות בהמה ודקין גשמי' הגבה למעלה שם ענין פנימיות החכ' שבתו' דהיינו במה שהוא בחי' בהמה שבאצי' אם ניקב בחי' הדקין שלהם יהי' טריפה בחי' בהמה זו ונמשך בה בחי' גבורה אשר לא תוכל לעלות מפני הטעם והחכ' אשר בה וכן בהיפך אם הנקב באופן אחר יומשך בה מדת החסד דאצי' אשר תוכל לעלות למקורה והיא כשרה והכל בחכ' עילאה דאצי' שהיא פנימיות חכמתו, (שאינו לצורך בי"ע) מתבררים בה פנימיות מדות דאצי' בחיצוניות המדות שלצורך בי"ע אם

יתעלו אם לא וכדומה הרי חכ' זו נמשך בבחי' תוספות פנימיות מהות אוא"ס ב"ה, והרי היא מרובה על העיקר כנ"ל. והנה בחכ' אתברירו המדות עליונות אם כשר ואם פסול כי בלא טו"ד היתה מדת החסד עליון מתפשט עד בלי די להשפיע אף למי שאינו ראוי כמו אברהם שאמר לו ישמעאל כו', משא"כ בהשפעת חכ' ונק' חכ' שבחסד דהיינו הטעם והדעת שלא תתפשט אלא לפי הראוי לפי הטעם והשכל. וזה אלקי אברהם כו' שהוא בחי' הצמצום שבחסד ע"י השכלת המנהיגה איך תתפשט ואינו צמצום גמור שלאחר השפעת החסד אלא קודם שלא ישפיע בתחלה והוא חסד דאחיד בי' אבא הנז' בזהר שהוא קודם להשפעת החסד בגילוי וכן עד"מ אברהם יצחק ויעקב, דהיינו חג"ת קיום וחיות כל העולמות עליוני' ותחתונים היים וקיימים ומקור המעמידם להיות בגבול הוא החב"ד המצמצם אותם בתחלה קודם התגלותם, וזהו זה א"לי ואנוהו הוא ע"י אלקי אבי ושרש אלקי אבי נמשך ממו"ס כמבואר במ"א. והנה הכליות יועצות איך תהי' השפעת החסד הוא אחר התהוות מהות מדת החסד בגילוי וגם בצמצום החסד שמקורו מחכמה שבחסד כו', צריך לנ"ה כדי שיוכל המקבל לקבל בכלי הגבלתו שאינו מערך המשפיע כמשל התלמיד הקטן בשכלו צריך הרב לשית עצות בנפשו בהשכלתו שרוצה להשפיע לו ולקצר לו בכדי שיוכל לקבל קיצור השכלה שאצל הרב נמשכת ממקור כח המשכיל שלו שנמשך משם השפעת השכל בקצרה וצמצום וכן בהתהוות המדה בהתחלת גילויה משכל המולידה יש בהשכל איזה השכלה שהמדה תתגלה בקצרה או השכלה אחרת שתתגלה בהרחבה כו'.

וישימהו על הנס והי' כו'. וידוע קושיות חז"ל. והענין כי יש נחש דקדושה למעלה כמ"ש בזהר נחשא דפרח באוירא כו', והוא ענין רשפי אש בהתלהבות הלב והוא ג"כ בחי' מלאכיו הנק' שרפים והוא בחי' קטנות שאינו יכול לסבול היפוכו בשום אופן ומתכעס ומתקצף כשרואה דבר שנגד ה' ח"ו. והנה אין רע יורד מלמעלה דהיינו רצועא לאלקאה רק חסדים טובים, אך מבחי' זו נמשך מדה"ד ופעולת הרע לרעים, ונק' נהר דינור זיעתן של חיות על ראש רשעים יחול, כלומר מפסולת רשפי אש התשוקה לרבק בה' נמשך להתכעס על רשעים שהם ההיפוך, אך כ"ז מבחי' קטנות המוחין כנראה בחוש שהקטן שמוחו ושכלו קטן לא יכול לסבול שום אופן נגד רצונו ומוחו ומיד מתכעס ובוכה בדמעות. (ושענין הדמעות הוא מדחיקת המוח שאין מוחו יכול למסבל דבר שנגד רצונו הרי הדבר ההוא דוחק מוחו להיות כי הדמעות נמשכים מנקודת הלב שהוא הרצון למעלה מהשכל כו' כנוכר בע"ח שדמעות נק' ג"ה דמ"ס דא"א). אבל כל שדעתו יותר רחבה יוכל לשמוע ולקבל במוחו דבר שהוא תכלית ההיפוך ממנו כי בהרחבת השכל יתפסו מקום אל שני דברים הפכיים ממש, כלומר אף שהדבר ההפכי מאד נגד רצונו לא יתפעל בלבו מחמת זה שלא ישמע כלל לדבר הזה אלא יסבול וישמע ואדרבה יעמיק כי אולי יהי' לרצון לפניו מפני שלרוב הרחבת מוחו אין דבר ההיפוך

תופס מקום אצלו כ"כ במוחו לידחק מוחו והנמשל מובן כי דבר ה' המתלבש בתוך כ"ע ומהוה אותם מאין ליש בכל רגע הנה הוא בחי' אלקי' ואדניי בחי' קטנות שהדבר נראה ליש והפנימיות מוסתר ומצומצם לכן כתיב אלקים אל דמי לך כי היא העולה תמיד דוקא למעלה להתכלל במקור החיים ברשפי אש שלהבת וד"ל כמשל אור הנר שמתנוענע ליפרד מהפתילה לדבק באש הכללי שתחת גלגל הירח וכשהתפעלות אהבה ויראה של האדם נמשך מהתבוננות זו ואפי' מהגבוה ממנו שהוא התבוננות מדות דאלקות ה' איש מלחמה דהיינו כח התחלקות חו"ג מעלה ומטה הנה היא באה מהתבוננות החיות אלקות להיות יש ודבר שהיא ירידה גדולה אצל מהותו ועצמותו ית' הנק' קדוש ומובדל מהעולמות שהתפשטות חיות תוך כל עלמין נק' השגת מציאותו ולא מהותו כי אין אנו יכולים להבין ולהשיג אלא איך שהוא נמצא מאחר שאנו רואי' התפשטות חיות פרטי ומאין יהי' זה אם לא שנמשך ממקור הכללי זיו יקרי' אבל אין אנו יודעים מהותו, משא"כ בבחי' סובב כל עלמין אין אנו יודעים אפילו מציאותו מכש"כ מהותו, ולכן נק' קדוש שהוא מובדל וזה שאנו אומרים יתגדל ויתקדש שמי' רבא, כי שמי' נק' התפשטות חיות שיוכל להיות דבר נראה בפ"ע שהוא בחי' קטנות וירידה גדולה לכן אנו ממשיכין שיתקדש בחי' זו כלומר שיומשך להיות בבחי' קדושה לידע שאין שום תפיסת מקום כי הוא ה' אלקים ואין זולתו ובהמשכ' זו ממילא יתפרדו כל פועלי און הקטרוגים והרע, כי נק' אילנא דחיי' כו', ולכן נז' בע"ח שאפי' כולם ח"ו אם יהי' מי שיעלה מ"ן אל הבינה יבא משיח כ"א התפעלות כללות ישראל ממקור א"ס דקמי' כחשוכא כאורה ממש אף אם חטאו ישראל ונתגבר עליהם הרע הוא כל יכול נושא עון ועובר על פשע עד"מ מי שהדעת שלו רחבה יוכל לסבול ביותר ההיפוך ממנו, ויתבטל ויתכלל ברוב הרחבת הדעת, כענין דכתי' קטנים שדעת הקטן מתאוה להם בטלים אצל הגדול בדעת שלא יצטרך למלחמה בלבו לבזותם אלא הם אצלם כלא וכליצנות, כן כבי' ביטול הרע שבעוה"ז אין תופס מקום כלל וכלל נגד מקור א"ס משא"כ התפעלות והתבוננות ממלא כל עלמין נמשך רצועה לאלקאה ואין לדבר סוף עד שיהי' כולם צדיקים ולכן אנו אומרי' רפאנו גואלינו וכל המשכות שבברכות ואין עושין פעולה כלל כי הוא מפני שאין מי שיעלה מ"ן כו', עד אתהלכה ברחבה הגר אשר בקרבך יעלה עליך מעלה מעלה ממילא הקטנו' ירד מטה מטה כענין רוממות א"ל בגרונו כו' וישית עצות בנפשו לבער הרע בלא התעוררות תחתונים, כמ"ש וזרקתי עליכם מים טהורים דהיינו המשכת חכמתו ית', ממילא יתבלעו ויתבטלו וזה ג"כ ענין נחש הנחשת שהביטו עליה כדי להמתיק הגבורות בשרשן כי נחש דקליפה המזיק הבריות בהביטם אל שרשן בקדושה ממילא והי' כלא הי' ע"ד יבא המלך והמן היום.

אשישא עייל חמרא, תפלח אפיק חמרא כו', כי כתוב בזהר שעיקר ענין מיתוק הגבורות לאכללא שמאלא בימינא והוא ענין אורות וכלים הנז' בע"ח שהכלים יותר גבוהים שנתהווה תחלה כו', ותוכן הענין דהנה ידוע עולם התהו הי' רק בחי' אורות לבד, שהוא הצמאון והסתלקות אנא אמלוך לכן לא הי' יכולת להתהוות בריאות מאין ליש כמ"ש במ"א על ענין הסבי ענין מנגדי שהם הרהיבוני שהרי השפלה וירידה גדולה בכל פרצופי אצילות מאוא"ס ב"ה להיות מקור לבי"ע אך במקום גדולתו כו' המשפילי לראות כו', וכאשר באתערותא דלתתא אלקים אל דמי לך ברשפי אש הסתלקות מלמטה למעלה וברום בחי' גבורות זו עד רום המעלות לחזור העולם לתהו והי' כלא הי' ורצונו הפשוט להיות בריאה ויש ע"כ אמר הסבי כו' והוא ענין באני מלכין יוכנס מלכין קדמאין להיות מקוריות לבי"ע, ולא אתקיימו זמנים הנ"ל ששרש אורות שלהם הי' בחי' גבורות הנק' שמאלא וגניז לון אח"כ רצה המאציל בבחי' כלים לבד והי' שבירה פי' כלי' הוא בחי' כח החסדים שהוא כח השפעה והירידה להיות משתלשל ממהו' למהות אחר נמוך ממנו, כמו מים היורדים תמיד דוקא למקום נמוך ואעפ"י שלאחר התהוות הכלים בכל עולם לפי ערכו, הנה הם נמוכים הרבה מהאורות להיות מקבלים האור כו' עכ"ז שרשם הגבה למעלה מבחי' אורות שהרי הם נמשכין מבחי' ימין אך כי להיות שאין קץ להמשכת החדד להחיות רוח שפלים ונבזים מאד מאד שמהות החדד הוא שיקבל אף השקר לעשות לפנים משורת הדין, ואין השקר מחשיכו, להיות מצד טבעו אור גדול כמ"ש וירא את האור וגו' ולכן יחיו הגוים בהשפעת טוב עוה"ז, וזהו בחי' השבירה הגם שבחי' הכלי' דאצי' איהו וגרמוהי חד בבחי' א"ס אך מפני עוצם השתלשלות החדדי' נקראו אהבה רעות וענין עולם התיקון שבכללות כל הפרצופים הוא בחי' יעקב אשר נק' בעל עולם האצי' ע"י שלקח בנות לבן רחל ולאח"פ דא"ק והוא אשר יהי' מקוריות בי"ע בבחי' אורות וכלים ביחד פי' שיהי' בתחלה בחי' האור דהיינו רשפי אש הצמאון והסתלקות למעלה אך תומ"י ימתקנו הכלי להגבילו בתוכו שיתפשט האור בכלי לבלתי יתמשך הכלי יותר מדאי להחיות למי שאינו ראוי וכמו שבחי' זו במקור היינו באצי' כן נמשך בהזיו מהמקור שהן בי"ע ג"כ בבחי' זו החיות שלהם בחי' הסתלקות למעלה ומיד ישובו להמשיך אלקות ע"ד בחי' רצוא ושוב, וכמו"כ צריך להיות בעבודת ה' שאחר המס"ג של הרשפי אש שבשעת התפלה צריך אח"כ להמתיקו ולהמשיכו בתורה שהוא בחי' כלי להשראת חכמתו ית' שנתלבשה בצמצומים רבים כמו התלבשות השכל באצבע, והאומר אין לי אלא תורה אפי' תורה אין לו כי אם לא האור דתפלה שהוא בחי' גבורות רשפי אש למעלה במס"ג להתכלל ולהבטל הי' לימוד התורה בבחי' מות ופירוד כו' וכן בלא לימוד התורה שאחר התפלה יוגרם גבורות הקשות שהיא הנפילה בפתע פתאום לגמרי כי אפי' באמצע התפלה יקרה כאשר יגבר האש בבחי' רצוא ליפרד לגמרי מגופו אזי יאחזו הגבור' דקליפות להפילו לגמרי לעשותו ח"ו מופרד, וזה אשישא עייל חמרא, אשישא הם המדות שהם כמו הכלי המחזיק היין ומסתירו בתוכו כל המדות אהבה או יראה יקראו לבושים לכלים אל כיסוי

והעלם התבוננות הנק' יין ששורה בתוכם, הנה כמו הכלי מגביל היין גם גוונו מתהפך לפי גוון הכלי כן המדות שבלב שהם הכלים לקבל בתוכם ההתבוננות מגדולת ה' כאשר יתפעל לבו מהתבוננות הנה תגבל התבוננות בדרך קצרה מאד וגם יתהפך אופן התבוננות מכמו שהי' קודם התלבשותו במדה על אופן גוון וציוור המדה כמו שידוע לכל הקרוב אל ה' בתפלה יש כשתגבור התפעלות רשפי אש של הלב על התבוננות הנק' יין המשמח אזי ישמח לב אנוש מגדולת ה' ותפארתו רק כאשר ישמח הלב יותר מדאי אזי יאכז דעתו וחפצו עיקר ראשית הנקודה שמייגע נפשו לפעול עמך לא חפצתי וכדומה ולא ידע מהו רוצה מחמת שמחת התבוננות עד שגם התפעלות גופא היא בלא ישוב טעם ודעת כ"א ממילא ומאליה תגבור התפעלות בכפלי כפליים על התבוננות שמחמתו נתפעל והענין הוא כי בינה דינין מתערין מינה, כמו שכרות היין שבתחלתו מפקח ובסופו יאבד הדעת כן בהתבוננות דינין מתערין בסופה שהנפילה והמיתה משתלשל ממנו ומכחו כמ"ש רגליה יורדות כי עזה כמות אהבה, וביאר הדבר להיות כי ענין גבורות הוא כח הסתלקות מלמטה למעלה מפני עוצם צמאוני הנפש לכן בהסתלקות החיים למעלה להכליל שם יגרום המות לכלי הנפש, אבל כאשר יהי' המיתוק בגבורות דהיינו בחי' חסד שהוא בטבעו בחי' המשכה מלמעלה למטה אז אדרבה יהי' כח הגבורה בכלי' בתוספות חיים ושמחה ואורה להיות כי מצד טבעו הוא רשפי אש חיים של שמחה אך מצד הסתלקותו כו', אבל ע"י החסדי' שממתיקין אותו שיתפשט בכלים ולא יסתלק אז יחי' את הכלי בתוספות עזו ותעצומות וכמו שהי'. ונחזור לעיל שהרשפי אש שבתפלה צריך להמתיקו ולהמשיכו בתורה שהוא בחי' כלי כנ"ל, וכאשר יגבר האש באמצע התפילה בבחי' רצוא ליפרד לגמרי שאז יוכלו להתאחו כו', העצה לזה ענין תפוח אפיק חמרא כי שרש לאבהן חג"ת הוא הרצון שמאיר בהן בבחינת או"פ ומקיף מצד או"פ יהי' התחלקות קיים חו"ג אבל מצד המקיף הרי הם בבחי' העלם ואחדות גמור כמו עיקר נקודת הרצון שהוא פשוט בתכליתו אלא שיורד ממהות הרצון להיות מקיף לגילוי פרטיות המדות, כלומר מהות המדה כמו שהוא ברצון מאיר בהמדה גשמיות שתתגלה בלב. והוה פי' תפוח שהוא מרמו לבחי' מקיף כי כמו שאין התפוח גופא בחי' חג"ת, אלא שהמראה שבו מרמו על בחי' חג"ת כן המקיפין של המדות מצד הארתן בחג"ת נק' בשם גווני תפוח, ולכן יכוון ויזכיר א"ע בשרשן שכל המדות נלקחו מהרצון ששרש כל המקיפין אחד הם נמצא הלא השוב הוא העיקר ולא הרצוא כי נתאוה הקב"ה להיות דירה בתחוננים לא בבחי' הסתלקות אזי בהתבוננות זו וכדומה מתמתק הגבורות בחסדי' פי' יבא לכלל ישוב הדעת מהו עיקר חפצו בהתבוננות כו' כמו שריח התפוח משיב את הנפש שלא יזיק לו חמרא ליפול מרגליו כי הגם שרוח הוא בחי' גבור' שהוא מסתלק מלמטה למעלה אך הוא בטבעו גבורות ממותקות ולכן בחוטמא יתהפך לתענוג כמ"ש בזהר.

להבין מ"ש בפ' בלק קצ"א ע"פ שחורה אני ונאווה כו' גבורי כח עושי דברו, דמגו דחיקו דרחימו אזעירת גרמה ע"ש ובפרק כ"ט בפע"ח בשער הק"ש כתב דבהיכל הרצון דבריאה הוא פרצוף שלם. וכשרוצה לעלות באצ"י אתעבידת נקודא' חדא כו', והוא ח' פעמי' אמת ע"ש באריכות. כי חיות אלקות המתלבש תוך כל עלמין אבי"ע, אינו מערך ומהות כלל מבחי' אוא"ס בעצמו ומהות מקור החיים ולא בדרך עילה ועלול שהעילה מקיף עילתו ומוכרח שיהי' העלול מעין אותה הארה של העילה אלא שנשתלשלה בצמצומים רבי' אבל חיות הנברא אפי' חיות חב"ד דבריאה מג"ע העליון אינם מערך מהות כלל מבחי' אוא"ס שהוא רק בחי' חסד התפשטות החיות עד אין קץ ממקור החיים כמו זיו השמש כמ"ש ויקרא אלקים לאור יום שלשון אור מורה על התפשטות החסדי' ולכן כשדבר ה' כבי' מתלבש בבי"ע להחיות אפי' חיות אלקי' המתפשט בהם נק' בחי' ראש לשועלים, כי בחי' מל' שהוא התנשאות להחיות לזולתו הוא קצת יש ודבר עד"מ הגם שהעבד מקבל כל חיותו מהאדון אבל מ"מ הרי האדון קרוב לעבד נמצא גם האדון בכלל יש ודבר, אלא שהוא אדון העבד, כמו"כ מדת מל' המחיה כל עולמות היא ירידה גדולה אצל עצמות מקור החיים בחי' אוא"ס ב"ה אלא שנתלבש הקב"ה במדת מלכותו ע"י ירידת המדריגות כדי שיתגלה מדת מלכותו שהוא התגלות מאין ליש ומקור עצמות מדת מל' בודאי בחי' אוא"ס כי הוא ומדתו מיוחדים בתכלית היחוד, אלא שע"י התלבשות חכ' במדת מלכותו יוכל להתפשט מדת מלכותו להחיות עולמות נפרדים, ולכן בר"ה שהוא יום הרת עולם ראשית בריאת כל יש ודבר, אומרי' לפניו כל פסוקי מלכיות כדי שתמליכוני עליכם שימשיכו ממקור החיים להתלבש בבחי' מלכותו להיות מלך עולמים וע"י פסוקי תורה שבכתב שהיא יס"א מעלה מ"ן עד מקור החיים שהוא בחי' יס"א ומשם נמשך לבחי' מל'. והנה ענין דחיקו דרחימו הנז' בזהר הוא עד"מ מבשרי אחזה כשהאהבה ויראה בחב"ד ברשפי אש כל זמן שהוא בגדר השגה ודעת שיודע מפני מה תתלהב נפשו הרי זה פרצוף שלם דנוק' בחי' מל' שבבריאה אבל כשמתבטל מהשגתו ויוצא מדעתו מפני עומק נקודת לבבו שמעורר בחי' רצונו וחפצו רק לה' לבדו עמך לא חפצתי כלל (וכשהוא במעמקי לב מאד) ואינו יכול לסבול השגתו בגדולת ה' וגם התגלות רשפי אש האהבה ואינו יודע לפני מי הוא בטל ולמה הוא בטל רק רוצה ליפרד מהגוף שהוא בחי' רץ לבך ולהתכלל במקור החיים, והלא עד"מ באדם הנכנס להיכל המלך ורואה ענינים מופלגים מאד ונוראים עד שנתבטל מדעתו והשגתו ואין מתבונן בדעתו להשיג מהות ואיכות ביטולו מפני שאין לו פנאי וישוב הדעת מפני גודל הביטול נמצא אין כאן השגה אלא ביטול מעצמותו כמו"כ יובן ענין ביטול חיות האלקי' המחי' כל העולמות אף שהוא פרצוף שלם הרי אינה ערך ומהות בחי' עצמות מקור החיים אוא"ס לכן כדי שתוכל לעלות באצילות להיות בחי' פב"פ צריך להיות מתחלה בחי' נקודה א' דהיינו אזעירת גרמה מרום עוצם עומק אהבה רבה שלמעלה מהדעת עד שאינה יכולה לסבול והיא אז בחי' שחורה אני ונאווה מקור הגבורות שהוא שרש בנין נוק' בחי' הסתלקות כרשפי אש שלהבת עולה מאילי' כו'.

ואפי' בחי' אות שיש בו התפשטות חסדים אין בה כשנעשית נקודה חדא כשעולה להתכלל במקור החיים מפני שאין בה דעת מיושבת כמשל הנ"ל שאין בה אלא ביטול עצמותה מכל וכל אבל אינה משגת לאיזה דבר היא בטילה מאחר שמקור החיים הוא למעלה, וזהו דלית חיורו לאעלא לכוון תחתו גדפא כי אין בה עדיין שום התפשטות השפעת חסדי' ואח"כ כשנעשית נקודא חדא תחת היסוד או חוזרת להבנות בנין שלם בי"ס חב"ד ומדות מחדש ואז היא בחי' פכ"פ שעצמות אוא"ס אצלה בבחי' דעת והשגה דבר מה. ויובן עפ"י דרך משל מהרקבת החיטה זרועה בארץ וכן הענין בעבודת ה' אחר שהוא בבחי' נקודא לא יכול למסבל ויוצא מדעתו והשגתו צריך לבנות בנין שלם בחב"ד ומדות מחדש, כי ביטול הכלי שלו בבחי' ולא יכול למסבל הוא הכנה ויסוד לבנות עליו בנין שלם דהיינו השגת אוא"ס בדעת מיושבת ומדות חו"ג והם למעלה מערך ומהות חב"ד ומדות שהי' בתחלה כשהיתה בבחי' כלי ויש בעולם הבריאה.

ענין המילויים ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן דשם ע"ב במילוי יודין כי הנה אותיות הוי' אות יו"ד מורה על ענין מקור החיים הנק' חכ' דאצ"י, וקוצו התחתון של יו"ד בחי' יס"א שהוא התגלות ממקור השכל סברא חדשה בענין שאינו אלא ככרך מבהיק כרגע ואחר כך מתפשט בהרחבה הנק' בינה. והנה מל' שבחכ' דהיינו אותיות השכל הנק' שם הוי' הוא כללות התגלות של המקור החכמה אבל מהות דבר הנגלה עדיין בבחי' העלם בבחי' זו עדי"מ שיש דבר התגלות ליש כמו מעות אבל עדיין טמונים בחיקו ומוסתרים שם לעין הרואה ואחר כך כשמוציאו אל הגילוי הנה לא ניתוסף בו כ"א הגילוי לעין בלבד. או על דרך משל ששמו של האדם אינו מהותו ואין הוא בעצמו צריך לשמו אלא כשרוצין להתאחז במהותו אוחזין אותו בשמו כי כשקורין אותו בשמו נמשך ופונה כל מהותו למי שקוראו כן ענין גילוי מלויים של השמות שהם עצמות מהות כח התגלות כלי בחי' התפיסה והתגלות ההעלם שבגילוי כמו אותיות יו"ד שבחי' מהותו הוא נקודא חדא וכשבא לכלל דיבור להוציאו בפה משתמע ג' אותיות יו"ד וא"ו דל"ת, ובודאי ה' הוא"ו דל"ת בהעלם בתוך אות יו"ד וכן מילוי דמילוי כשמוציא בשפתו יו"ד וא"ו דל"ת עד אין קץ, והנה מילוי שם ע"ב הוא במילוי יודין להיות כי הארת חכ' עילאה אף כשבא לכלל התגלות בחי' מל' בבחי' מילוי האותיות מאיר בחי' יו"ד עילאה הארת יס"א מקור חיי החיים גם בבחי' הא' דשם הוי' שהוא התפשטות השכל בהרחבה כו' מאיר ג"כ בחי' יו"ד עילאה וזהו ה' וכן בוי"ו שהוא בחי' המשכה להיות יש ודבר הכל בבחי' השכל מאיר שם המקור וכן בהי' אחרונה שהוא התגלות הדבר ליש ממש מאחר שהכל רק בחי' אותיות השכל מאיר שם בחי' מקור החיים אבל בחי' ס"ג שהוא בינה באות יו"ד הוא מאיר ג"כ בחי' יו"ד עילאה מאחר שהם תרין רעין דלא מתפרשין שכל החכ' בא בהתפשטות אבל באות וא"ו שבשם ס"ג שהוא בחי' המשכה להיות יש אעפ"י שהוא עדיין בבינה מ"מ נק' דינין מתערין מינה דעתיד לאתגליא צמצום גמור

דהיינו היא תתאה ולכן המילוי באלף שאלף מורה המתקת חו"ג הנק' רחמי' שהיו"ד שלמעלה היא הארה ממקור החיים הנק' יו"ד, והיו"ד שלמטה היא הפוכה מורה על הצמצום מחמת שבינה דיגין מתערין מינה והקו האמצעי שהוא נמשך מהשמאל לימין הוא הממוצע והממתיק (כי בכל דבר יש ג' בחי' ראשית הגילוי מהמקור שנשתלשלו משם וזה כמעט שייך ושוה להמקור והקו הנמשך וסופה שנק' עשי' לגבי המקור שיוצא משם ונעשה מקור לעולם התחתון) ושם מ"ה שהוא בחי' ז"א ענין התחלקות חו"ג רק אות ראשונה יו"ד כי בכל מקום צריך להיות חסד עליון להתפשטות (כמ"ש כולם בחכ' עשית) והמילוי כולא אלפין שהוא המתקת חו"ג. כי ע"י כח זה העולם עומד, אבל שם בין שהוא ה"א תתאה התגלות הדבר ליש ממש שהוא כח המסתיר בלבד ולית ל'י מגרמי' כלום אלא שהוא כלי הצמצום שמצמצם החיות לכאו"א כפי מה שיוכל לקבל, הנה המילוי באותיות הפשיטות בלי תוספות כלל כמו שמורגש בפה היא באלף ו"ו בלא אלף רק יו"ד ראשונה בלבד כנ"ל שהיא ראשית מקור החכ' נעוץ תחלתן בסופן.

זה הכלל שכל היחודים והמשכות שמכוונים לא יכוון להספי' גופא כמ"ש בפרד"ס אלא אליו ולא למדותיו כי כל המשכה נמשך בודאי מלמעלה גבוה מעל גבוה כמ"ש בשער הלולב בשם הרי"מ שמעשינו אלה עד המל' בבחי' מ"ן לזווג עם ז"א והם נעשים מ"ן לאו"א וכן או"א מתעורר למה שלמעלה וכן זה לזה עד א"ס כי אין שום שפע יורד אלא בהתעוררות זה לזה כמו הקרבן ע"ש, נמצא אפי' המשכ' התחתונה הוא בחי' א"ס הלכך בפסח שאנו ממשיכים בשבועה הראשונה ע"י ספיה"ע, בחי' מוחין דו"א, כמ"ש בפע"ח יום א' גדלות א' דאבא עד יום ז' הגדלות ב' דאבא כתיב ביום השביעי עצרת תהי' להוי' אלקיך מלשון כי עצור עצר ה' כלומר שהוצרך להיות עצרת ה' לבחי' ז"א שלא ירד בו השפע דמוחין בחי' א"ס יותר כדי שיתהווה אח"כ לבחי' אלקות הוא מל' מקור נשמתנו וחינו כ"א ה' יותר מדאי ה' כביכול ביטל כו' אעפ"י שבאצ"י איהו וחיוהי חד בהון אעפ"י שייך לומר בהן וגרמוהי, והראי' שכלים דאצ"י מתלבשים בבי"ע ובסוכות הוא המשכות א"פ וא"מ מז"א ע"י מצות לולב וגם החסדים דאימא ע"י מצות סוכה כנודע לבחי' מלכות מקור נשמותינו וכן כאו"א להמשיך עליו מחמת שבתחלה ה' יוהכ"פ והשפיל א"ע והמשיך עליו יראה יש לו כח להמשיך עליו בחי' מקיפים שהוא סוד וימינו תחבקני ד"מ א' שחובק את חבירו ואינו מניחו לנטות לצד אחר כן בחי' מקיפים להגן אותו מן החיצונים שלא יתאוה לדבר אחר, אלא יהי' קשור ודבוק בהשי"ת וזהו בשבעת ימי החג וביום השמיני אנו מקיפים הבימה בס"ת שהוא מרומז על מקיפי אבא דאורייתא כו' כדי שיומשך בחי' אין כי חסדי' דאימא בחי' אהבה רבה וגם בחי' אהבה בתענוגים (כי התגלות עתיק הוא עולם התענוג בבנינה) אבל מ"מ נק' יש כי הם שני דברים האוהב והנאהב והוא בחי' צמאון שצמא למים, אבל מקיפי אבא הוא חכ' מאין

תמצא בחי' ביטול מכל וכל גם כמ"ש במ"א שבינה היא רק בחי' שמיעה ולכן נק' יש אבל חכ' נק' הרואה את הנולד. כללו של דבר שביום השמיני הוא מקיפי אבא שהוא בחי' אין ולכן הוצרך בחי' עצרת כדי שיתקיים בחי' לכם ולא יתבטל (וזה שנק' בכוונת השמות הוי' שפירושו בחי' א"ס שמהווה העולמות לזיא הוא בחי' ת"ת דייקא, ולא למדה אחרת. אמר המגיד ממזריטש נ"ע ע"ד עושה שלום במרמויו שכי' לעיל כן כאן בחי' המחבר ב' הפכים ומתווך ועושה שלום ביניהם מוכרח להיות בו בחי' אין ומה שקורא לבחי' ת"ת ולא לחכ' מאין תמצא כי הוא רק ראשית הגילוי אבל עיקר בחי' חכ' הוא ביטול כח מה והוי' מרמו לבחי' חיות שמחי' העולם חסד יבנה ועיקר הברכה לנוכח לקבל ממנו השפע כמ"ש באוצ"ח ח' ע"ב לכן מרמו לת"ת כי הוא קו האמצעי ושורה בו בחי' אין והוא בחי' נוכח שאנו מקבלים דרך שם השפע וזהו כי גבר עלינו חסדו הם בחי' מקיפי שבעה שהמה יורדים אלינו בתגבורת כח להכניע ולהשפיל הקליפות שלא ינקו ולכפות אותו לעבודתו ע"ד שכפה עליהם הר כו', ואמת הוא מקיפי שמיני שמקיפים בתורה שנק' אמת וממשיכי' עלינו בחי' אין שהוא עיקר האמת כנ"ל, איזהו חכם כו' הרואה את הנולד כמעט בעיני בשר שה' לעולם ואין זולתו, והנה לאחר עצירת אורות הנ"ל כדי שלא יהי' בבחי' ביטול לגמרי מחמת ריבוי אורות צריך להורדת הטפה במעי הנוק' (כמ"ש בפע"ח שש"ע שזה משיב הרוח ומוריד הגשם) כלומר שצריך האדם להכניס האורות בכלים כמ"ש במ"א וירא את האור כי טוב ודרו"ל כי טוב לגנוז כדי שיתקיים כי בלא כלי יסתלקו ועיקר הגניזה הוא בתו' שבע"פ ע"ד ישת חושך סתרו (במחשי' הושיבני זו תלמוד בבלי) אלא שישאר אצלו הרשימה מהמשכת מקיפי אין היינו שידע שאין הוא המדבר רק ע"ד ואשים דברי בפ"ך וע"ד שכינה מדברת מתוך גרונו של משה. וזה את ה' האמרת היום ע"י אתערותא דלתתא וה' האמירך היום כי לא מחשבותי מחשבותיכם אמר ה', וכשם שמחשבותיו אינם כמחשבותינו כך אין דיבורו כדיבורינו כי דיבורו היא ממהותו ועצמותו, וכשם שהוא ית' הי' הוה ויהי' בזמן א' כך דיבורו ית' בלי גבול ותכלית למעלה מהזמן וידוע מ"ש חז"ל מה שתלמיד ותיק עתיד לחדש נאמרה למשה מפי הגבורה וכיון שהוא דיבורו ית' הרי הוא נצחי והוא אומר תמיד רק שהדיבור מתלבש באדם התחתון הלומד, וה' האמירך היום כו' ה' אומר זה מה שאתה אומר וזה נמי וידבר ה' אל משה לאמר לשון עתיד כי דבר ה' לעולם תקום וזהו נמי תען לשוני אמרתך לו עניי' כמו הגדול שמקרא לתינוק והוא עונה אחריו כן יהי' לשוני לענות אחריו מזה שאתה אומר כי כל מצותך צדק כי מחמת המצות צדק לפניו יהלך דייקא בחי' פנים דייקא וישם לדרך פעמיו למטי רגלין ברגלין כלומר מחמת המצות שאנו עושים בחי' מ"ן לנוק' היא העולה למעלה בחי' פנים בפנים ממילא מטי רגלין ברגלין כי אם הוא אינן שווין שבקומתן אז אינן בחי' רגלין ברגלין כי נה"י שלו מוחין לנוק'. וזהו הקב"ה יושב ושונה כנגדו שהוא בחי' פב"פ.

וזהו ואהבת את גוי בכל לבבך בשני יצריך הוא מחשבה דבור ומעשה (בי"ע) ששם טוב ורע להפוך אותו לטוב ובכל נפשך בחי' כל הנפשות אורות דאצי' ובכל מאדך בחי' חסדי' דאימא עם מקיפי דאבא ואח"כ והיו הדברים האלה אשר אנכי מצוך היום כי בכל יום אומר ועושה כנ"ל ודברת עם ומ"ש בפע"ח שם אמנם מים הם באים מלובשים בתוך החותם שבנוק' פי' כי מחמת שהמשיך בימים אלו חסדים דאימא שהם למעלה מהמדות ובפרט ששם התגלות הי' יכול לאתפשט השפע אף במקום שאין צריך שהיא פליטת הורע ולכן הוצרך להיות מלובש בתוך החותם שהוא אותיות חותם וחומת שלא יתפשט יותר. ולהבין ביותר כי חותם פי' לשון סוף עד"מ ששמו של אדם הוא מדריגה התחתונה מנשמת האדם שבו יש קצת תפיסא לתפוס ולקרוא אותו לפנות אליו נמצא קריאת השם בחי' עשי' לגבי נשמת האדם. והנה באותיות שיש כלים לאורות יש בדרך כלל ג' בחי' א' אותיות המח' ואותיות הדיבור ואותיות הכתב שבצורת אותיות תמונת הכתב שם תכלית הגבלה והצמצום עד שאין להוסיף ולהגרע מהתמונה נמצא סוף דסוף צמצומים חיות האדם שאין למטה הימנה הוא חתימת שמו כן עד"מ יתבונן המשכיל שאוא"ס ב"ה נק' סתימא דכל סתימין הנעלם מכל רעיון אפי' ממח' דא"ק וכשמלתבש בחכ' דא"ק כו' ע"ד חכמה שבמל' דמל' דעשי' הנה לגבי עצמיות או"ס כיון שכולם בחי' עשי' לגבי' הכל שווין אצלו כקטן כגדול ויכול להתפשט המשכו': אורו גם במדריגת החיצוניות יו"ד כתרין דמסאבותא היונקת אחורי עז דנוק' מבין נקבי העור (פי' בין צירוף לצירוף כמבו' במ"א) כי קמי' כחשוכ' כאורה דאפי' כתר דאיהו אור צח ומצוחצח אוכם הוא לגבי עילות העילות ולזה הוא סוד חותם, פי' עד"מ אותיות שם האדם כשחוקקין בצורה ותמונה לא יוסיפו ולא יגרעו כן כביכול דבר ה' המהוה את הכל מאין נקלט ונחתם בבחי' צורה ותמונה והגבלה לבל יתפשט הארה יותר מדאי (ולכן נק' מל' מסט' דשאר שהוא בחי' מעי הנק' תמונת כל כו') והוא ענין הקלטת הורע דאור זרוע לצדיק חי עלמין כשמתחלק לחיות פרטיות דפרטיות שהוא בחי' מלויים דנוק' כו' אז נחתם בבחי' ציור שאין להוסיף והו' שהקרב"ה צר צורה בתוך צורה וחותם הנ"ל נעשה מג' אהי' דבינה כי אין החיצוני' נדחי' אלא ע"י הבינה.

חשמ"ל הוא מלבוש לז"א והיא מחיצוניות דבינה כי קליפת נוגה וחשמ"ל הוא אחת אלא חשמ"ל הוא קדושה וקליפת נוגה הוא חיצונית דחשמ"ל והיא ממוצעת בין החשמ"ל וג"ק שאין להם עלי' הלכך יש בנוגה בחי' טוב מחמת שהיא מקבלת מחשמל ועל ידם נשפעת הג"ק. ולהבין בחי' חשמ"ל ע"ד שאמר הבעש"ט על וידבר ג' אלפים משל כלומר שעל כל דבר ודבר הי' לו כח להשתלשל עד שילשול קטן של ג' אלפים משל. והמשל גופא היא גדולה מהנמשל ע"ד כל מקום שאתה מוצא גדולתו

של הקב"ה שם אתה מוצא ענוותנותו, עד"מ שהוא רק שכל גדול יכול לצמצם שכלו הגדול עד שהתינוק יכול להבין, משא"כ אדם בינוני והפעולה של המשל שיכול לדבר אפי' לימוד גדול בפני כל אדם בפרהסיא כי האחרי' אינם מבינים וזה חשמל לזה הוא חשות ולזה הוא ממלל נמצא הוא מלבוש להגן מהחיצוני'.

תושב"כ הוא יס"א שבת"ז והוא נק' יש לגבי עולם שלמעלה כמשה"כ כולם בחכ' עשית דייקא כלו' החכ' גופא נק' אין שבטל למקורו והחכ' מאין תמצא אלא מחמת שהנקודה שנתגלה בתוך בינה נק' יש נק' חכ' גופא ג"כ יש מכש"כ נק' יס"א שבת"ז אלא שעיקר התורה מחמת התגלות רצונו ובמקרא הרצון הוא בהעלם עד"מ נטילת לולב ואתרוג ולא ידעינן ה' מינייהו כשר, וה' מינייהו פסול, אלא בתורה שבע"פ לאחר החקירה היטיב בראשונים ואחרונים עד האחרון שבהאחרון ידעינן האיך רצונו נמצא בסוף מעשה האחרון נתגלה חכמתו ורצונו עד"מ טפת הולד שנמשך ממוח אביו והתגלותו ותיקונו האמיתי באימא כשיתצויר שם בתיקוני. וזה תר"ך עמודי אור שמבחינת חב"ד ורצונו נתגלה בתורה שבעל פה כפרט בפוסקים ונק' עמודי כמו שעמודי הבית מחבר רהיטי הבית שלמעלה עם הרצפה כן ככיכול בחי' רצון נתגלה ושורה בבחי' הדינין מגושמו' זה הכף או הקערה כשר או טרפה כי זה נמשך מרצונו הפשוט.

אכלו רעים זה אר"א ושכרו דודים זה זר"נ ורז"ל תיקנו לנו זמן תפלה שהוא עת רצון למעלה ג"כ שעת תפלה כלומר היחודים ובחי' מוחין דאצ"י נמצא מי שהוא מתפלל נק' אוכל על שולחן המלך ממעדני מלך בשעה שיורד המוחין לאר"א ולזו"נ מקבל הוא ג"כ וכשמתפלל אחרי כן אפי' אם הוא צדיק ומייחד יחודים נק' אוכל סעודתא מבי מלכא כלומר שאינו אוכל סעודתא דמלכא משולחן המלך אלא לאח"כ נותנין לו מבי סעודתא דמלכא מפני היות כי לא יוכלו לקבל השגת אוא"ס כ"א אחר שנכבשה הדרך לפנייהם ומאור הארת א"ס ע"י אכילת הדיני' וכמ"ש אחרי ה' ילכו שאינו יכול לילך כ"א אחורי ה' כשהוי' הולך לפניו והאיר ה' לו הדרך אזי יכול לילך באותו הדרך בריחוק מקום ובריחוק זמן. וזהו כי ישרים דרכי ה' וגו' משרים דאצילות כלומר לאחר שיש דרך אז צדיקי' ילכו בם, וזה אחרי ה' ילכו וזה החילוק שבין שבת ויו"ט ששבת עולה במקור קודש ויו"ט מקראי קודש מוזמנים מקודש מבי סעודתא דמלכא בריחוק קצת.

צאינה וראינה בנות ציון וגו' אמרו חז"ל לא זו מחבבה עד שקראה בתי לא זו מחבבה עד שקראה אחותי לא זו מחבבה עד שקראה אמי כי כתיב שמעי בת וראי והטי אונך, כלומר בחי' השמיעה וראי' נמשך מלמעלה אלא שצריך להכין הכלי לקבל, וזה הטי אונך ושכחי עמך ובית אביך אלו המדות רעות ויש בחי' אחותי (לשון מאחה את הקרע) כלומר כי שני אחים או אח עם אחותו שיש ביניהם בחי' האהבה ואחווה ואעפ"כ שהאהבה שביניהם בחי' קר שאינו כמו רשפי אשה לבעלה, אעפ"כ הוא למעלה מחמת שהאחוה שביניהם תמיד בשוה והטעם כי מבטן אחד יצאו ויונקים ממקום אחד (כן כביכול למעלה כשז"א ונוק' שווים בקומתם פב"פ ושניהם יונקים מאימא נק' אחותי) לא זו בחבבה עד שקראה אמי ע"ד ישראל מפרנסין לאביהם שבשמים ולהבין זאת כי הנה איתא בפרקי אבות עשה רצונו כרצונך בטל רצונך כו', כלומר לכתחלה צריך האדם להרגיל א"ע לעשות רצון הבורא כרצונו כי כמו שעולה ברצונו ובמחשבתו לעשות איזה דבר כגון ללעוס המאכל או לילך ברגליו כלי המעשה גומרים תיומ"י כן יהי' רצונו אצלך ומעלה הב' הוא בטל רצונך מפני רצונו שלא יהי' לו רצון אלא של הקב"ה וזה בטל רצונך כו' כמשאחז"ל למה הצדיקים דומין בפני השכינה כנר בפני האבוקה ע"ד נר ה' נשמת אדם כמו שהנר בטל בטני האבוקה כן הצדיקים בטלי' לפני השכינה. והביטול הזה באמת העיקר הוא אצל מארי דאורייתא כי התורה נק' לחם כמו הלחם שאדם אוכל נבלע באבריו ויכול אח"כ להתפשט הנשמה מהמוח ללב ולכל אבריו משא"כ אם לא יאכל ויושב בתענית אזי דעתו ונשמתו בהעלם במוחו ואין לו התפשטות, כן אם לומד בדחילו ורחימו ונאה דורש ומקיים לשמור ולעשות אזי מתפשט ומתגלה זיו כבודו ויכול להבטל, וזה שאחז"ל אם ערוכה בכל ושמורה אם ערוכה בכל רמ"ח אבריו, אזי שמורה ומאור האבוקה היא זיו השכינה שמכ"ה ומאיר לארץ ולדרים עליה ויכול להבטל א"ע משא"כ בע"ה שאין לומד התורה לשמה נאמר עליו ולא ע"ה חסיד ואעפ"י שיש בחי' מס"ג וביטול אצל כאו"א מישראל אבל הוא רק בבחי' מקיף מלמעלה ונק' ארוסה כמו ארוסה שנתקדשה לבעלה בטבעת קדושין והטבעת אינו אלא מלמעלה כך כביכול כו', אבל מארי דאורייתא נק' נשואה שבא יבא משך הזרע והטפה מזיו כבודו לגלות מצפוני הלב להבטל נגדו כנר בפני האבוקה כמשאחז"ל ישראל מפרנסים לאביהם שבשמים כי איתא בגמ' שאלפים שנה קדמה התורה לעולם כלומר התו' שנשתלשלה לנו הוא בחי' ימין ושמאל המצות לא תעשה הוא שמאל דוחה האומות והקליפות כנודע ומ"ע הוא ימין מקרבת כנס"י לאביהם שבשמים ע"ד וימינו תחבקני, אבל התורה גופא קדמה אלפים שנה אאלפך חכמה אאלפך בינה נמצא במקורו דחמן ל"י שמאלא בהאי סתימאה כולא ימינא ולא יגורך רע אלא כשנשתלשלה במדות אזי יש דין לרשעי אוה"ע כמשארז"ל סיני שירדה שנאה לאוה"ע כו', והשתלשלות הזו על ידינו כי כשמבטלין את רצונינו ע"ד עמך לא חפצתי מפני רצונו יכולין להמשיך מחו"ב למדות. ולהבין זה גופא האיך אנו יכולין בביטול רצונינו להמשיך ממקום עליון כזה הא כל רצונינו אינם נחשבים אלא כמו בחי' דומם אלא ע"מ המלך שעמו מכתירין אותו בכתר

של אבנים טובות ומשימין אותו בראשו אעפ"י שהאבנים הם דומם והמלך עצמו הוא חכם גדול אעפ"י כ יש לו תענוג מפני חידוש שהדומם מאיר, כן כביכול הקב"ה משתעשע בצדיקי' שהם כגוף וחומר ואעפ"י כ מאירי' כספיר. וזה צאינה וראינה וגו', בעטרה שעטרה לו אמו ביום חתונתו זה בחי' נשואין כנ"ל וביום שמחת לבו זה בנין בהמ"ק כי לע"ע הוא בחי' צמאה לך נפשי כמה לך בשרי מחמת שאני בארץ ציה ועיף בלי מים. אבל בקודש הוא לימות המשיח חזיתך לראות עוון וכבודך שהוא שמחת הלב עד"מ אדם שצמא למים או לאיזה דבר וכשימולא שאלתו אזי נתמלא תענוג ושמחה וזהו והוא כחתן יוצא מחופתו.

כתוב בתניא פמ"א העיקר היחוד להמשיך המשכות או"ס ב"ה למטה על ידי עסק התורה והמצות שזה לשיקובהו"ש. ואף שלהיות כוונה זו אמיתית בלבו שיהי' לבו חפץ בזה באמת יחוד עליון הוה צריך להיות בלבו אה"ר לה' לבדו לעשות נח"ר לפניו ולא לרוות נפשו הצמאה לה' אלא ככרא דאשתדל בתר אביו ואמו דרחים לון יתיר מגרמי' כו'. ולהבין זה מ"ש ולא לרוות נפשו הצמאה משמע שבכוונה זו אי אפשר לרוות הצמאון גם מ"ש שם מ"מ מעט מועיר חפץ לבו בזה באמת כו' ע"ש כי כל עולם ועולם מקבל מלמעלה רק דרך שערות כנ"ל, שמשערות דא"א מקבל חו"ב כו'. והנה עד"מ כמו השערות שבאדם אינו אלא הבחי' צומח שהם יצאו רק ממותרי מוחין והם לבר מגופא. שאם יחתיך אותם אין מרגיש שום כאב משא"כ בבשר או בשאר אברי' כן כביכול או"א מקבלין המשכות החיות להתהוות פרצוף חו"ב להיות נק' הקב"ה בכינויי' אנת חכים ולא בחכ' ידיעא אנת מבין כו', רק מבחי' שערות צומח דלעילא לבד כי מקודם לא אתקרי' כו' ולית מחשבה תפיסא בי' כלל, כמו שאי אפשר למשש בידיים הניגון או המחשבה כך אי אפשר להשיג במח' אפילו מחשבה דלעילא על כל עילאין כי לגבי נק' עשי' דעשי', כמשה"כ כולם בחכ' עשית שהוא הארת השערות מבחי' צומח דלמעלה והאיך יכול להשיג כביכול אחדות הפשוט מכל מיני הפשטות. וכשיתבונן האדם בזה השתלשלות העולמות הידועות לנו ושאינו ידועי' לנו על דרך ועלמות אין מספר איך כל העולם נתהווה מבחי' צומח ואותיות דלמעלה וכולם נתהוו מדבר ה' כלומר מבחי' תחתונה דאו"ס אזי בודאי נכספה וגם כלתה נפשו לחצרות ה' לבי ובשרי ירננו אל א"ל חי. כלומר להבטל להמאמר כי למה לו להדבק ולבטל אפי' לג"ע ולמעלה שהם אינן אלא בחי' חצרות מוטב לדבק ולהבטל כביכול להמאור שממנו נאצלו ונבראו כו' אבל זה אינו העיקר כנ"ל כי יש מלאכי' שרפים שבטלים על דרך יוצר משרתים וגו' אלא העיקר ליחד קובהו"ש כלומר להמשיך המשכות על ידי עסק התורה והמצות שיהי' התגלות אלקות בזה העולם העשי' כמו באצי' שלא יהא קליפת נוגה כסות עינים מלכסות בחי' האין אלא שבכוונה זו להיות לבו חפץ יחוד עליון להמשיך המשכת או"ס ב"ה למטה ע"י עסק

התורה ומצוות א"א לרוות צמאונו הצמאה כי כל זה אינו אלא המשכות השערות חיצוניות והם רק מספר תר"ך מיני אורות. המשכה עדי"מ אבוקה שהי' יכול להאיר לכמה בתים ואף על פי כן אינו מאיר רק להבתים שפתח בהם בעל הבית החלונות כן הי' יכול להמשיך מבחי' כתר אורות אין קץ אלא שכן עלה ברצונו הפשוט שימשיך מבחי' כתר רק תר"ך מיני אורות שהם תרי"ג מצות דאורייתא וז"מ דרבנן והם מתחלקים לבתר דנפקא מן חכמה אבל בכתר הם נכללים לאחד ואפי' לימוהמ"ש שיתגלה בזה עולם העשי' בחי' פנימיות עתיק כנ"ל (והחילוק בין פנימיות וחיצוניות על דרך משל באדם שמחיצוניות מותרי מוחין נמשכו השערות ומהפנימיות טפת הולד). שהי' מנוחה לחיי העולמים עם כל זה אינו מהותו ועצמותו שאינו אלא זיוו והדרו וכלא הי' לגבי המאור כמו זיו הנר לגבי הנר מה גם שהי' אז בתהח"מ בגופני' אלא שהי' הגוף זך ונקי שלא יצטרך לאכילה כמו משה שהי' במרום לחם לא אכל אלא שהי' גיוון מהתורה שנק' לחם כי בתורה יש רמ"ח מ"ע ושס"ה מצות ל"ת ומהם הי' ניוונין רמ"ח אברי' ושס"ה גידיו כן בתהח"מ יהי' חיים וקיימים בגופים עם כל אברי' הפנימי' טחול וקיבה אלא שלא יזונו מאכילה ושתי' כי התורה יהי' מוונם אבל עם כל זה לא יכלו לרוות צמאונום כי בטבע כל עלול להדבק בעילתו מכל שכן ישראל דעלו במח' כל תשוקתם וחפצם להבטל מכל וכל אל המאור כביכול לכן צריך להיות בלבו אה"ר לה' לבדו לעשות נח"ר לפניו כברא דאשתדל כו' דרחים לו יתיר מגרמי' ונפשי' ולא לרוות צמאונו וזה היחוד אין יכול להיות באמת לאמיתו כ"א בהרגל שירגיל את עצמו להיות כבחי' משה והבא לטהר מסייעין והסיוע הוא האי קוצי דשערי הנמשך באחור ומכה אותו בעורף כמ"ש בפע"ח שער התפילין שעל ידי הכאה ודחיפה יתנוצצו אורות המוחין ונעשה בחי' דעת שלם חו"ג. כלומר על דרך משל אדם שחושב ומתבונן א"ע באיזה מו"מ או בשאר דבר ונתיישר בשכלו לעשות זה הדבר ואף על פי כן הרצון אינו מניחו לעשות ולגמור זה הדבר בלי טעם ושכל נמצא הארת הרצון שמתפשט ואין מניחו לגמור הדבר הוה נק' קוצי דשערי' כי זה אינו אלא הארה דהארה והארה דהארה זו גם כן בלי טעם ושכל כי אדרבה זה ההיפוך שכלו אף על פי כן הארת הרצון מעכבו לעשות היפך השכל ולפעמי' להיפך שנתיישר בשכלו שלא לעשות דבר הלז ואף על פי כן הרצון כופה לעשות כן כביכול מחמת שרצונו ית' להיות האדם דוקא בגוף עכור וגשם ולהבדיל בין קודש לחול נמשך מרצונו הארה זה לכל ישראל מעט מועיר שהוא הכאת קוצי דשערי הנמשך מלמעלה שהי' לבו חפץ באמת רצון הי' כברא דאשתדל כו' וזה מש"כ בפע"ח הלכות תפילין על ידי הכאה ודחיפה כלומר כמו שאחד דוחף את חבירו מאחוריו לילך והוא אינו יודע מי המכריחו לילך בע"כ כן המשכת הארה שנמשך מלמעלה מכריחו שלא לרוות צמאונו ולעשות ליקובהו"ש ולא להבטל בכלות הנפש נמצא מקודם הי' כל עבודתו ואהבתו בחינת גבורות רשפי אש למעלה ועתה נעשות דעת שלם בבחי' חסד המשכה מלמעלה למטה בחי' מים שיוורדים מגבוה לנמוך והוא בחי' נר וזה שכתוב בתניא בהג"ה שם, ובהג"ה שכפ' מ"ב שעל ידי זה נמתקות הגבורות בחסדי' וז"ש נמצא

הכאת קוצי דשערי' מכה באחורי' כי אינו יכול להאיר במות, אלא זורה הוא שם אבל החוורת מאירין בפניו על דרך יאר ה' פניו והארת פנים נמשך על ידי תרין עמודים חסד ואמת כי יש בכל בחי' חיצוני' ופנימי' לכן בחסד שהוא דרך כלל צדקה שנותן למאן דלי' לי' מגרמי' כלום ממשך חיות חיצונית העולמות ובתו' שנק' אמת ממשך חיות פנימיות והא דלא קא חשיב עבודה שהוא מג' דברים שהעולם עומד עליהם משום דעבודה הוא בחי' רצוא וביטול והחוורת היא בחי' ארחות והמשכות מלמעלה למטה, ומה דקחשיבו חז"ל עבודה בכלל התרי"ג מצות כי בכל מצות שהם המשכות מלמעלה למטה צריך להיות בחי' מטי ולא מטי.

מקרא בעשי' תלמוד בבריאה, כי יש ב' מיני התלבשות א' התלבשות השכל במדות או מח' ומדות בדבור שנעשה כמו עצם א' והשני הוא על דרך משל כתיבת האצבע דברי שכל שבמוחו שכל פרטיות השכל מתגלה בהכתיבת אצבעו ועם כל זה האצבע אינו מכיר השכל ואינו מערכו כלל כי זה התלבשות בגילוי ולא בעצמיות שיהי' עצם אחד כמו התלבשות השכל במדות אלא בהתלבשות האדם בבית שהבית אינו מערך האדם אבל בזאת יתרון התלבשות באצבע כשכותב שכל עצמותו בגילוי רב כמו התלבשות בבית שכל גוף האדם שם אבל התלבשות השכל במדות (או באצבע כשאינו כותב החכ') שאינו אלא בדרך השתלשלות מעילה לעלול מכללות החיות שבמוחו שאין כל השכל מתגלה בו אלא אפס קצוה הארה דהארה ועיקר השכל מוסתר בו בבחי' העלם והסתלקות, כמו שנראה בחוש כשמתפשטות האה' או יסתלק השכל וישאר מעט מועיר. וכן כשאינו כותב גילוי החכמה השכל מכוסה ומוסתר מאד בבחי' העלם והסתלקות מה שאין כן הסתר הגוף בבית כל עצמותו ומהותו שם בבית ואין הסתר אמיתי לעין הרואים ועל פי השכל יובן המשכיל גילוי אוא"ס בחכ' שהיא התורה שהחכמה נק' בחי' עשי' כמ"ש כולם בחכ' עשית לגבי אור א"ס כי לית מח' תב"כ אפילו מח' דא"ק שנק' סדכ"ס אלא מפני הארת מה שיש בחכמה יכול להתלבש בו כמו בבית על דרך בחכמה יבנה בית וכמו גילוי השכל בכתיבת האצבע דבר חכ' שכל עצמותו שם וא"כ בהתקשרות חב"ד דנפש אלקי' אל ישראל עלה במחשבה עילאה בתורת ה' חכים ולא בחכמה ידיעא. (ע"י דו"ר המעלים את התו' מתחלה) הרי כל עצמות אוא"ס מתגלה בחכ' הגנוזה בפשוטי התורה כו'.

וזהו פי' להכלל באחד הנז' בלק"א על לימוד התורה שבעל פה אלא שמקרא שהוא אחורי' דאבא הנה התלבשות אוא"ס בתוך צורת האותיות בבחי' העלם והסתלקות בגילוי השכל באצבע כשאינו כותב ובתלמוד שהם טעמי המצות על פי פשוט מתגלה הארת אוא"ס ביותר בגילוי השכל בכתיבה, אבל באמת כולן שווין בבחי' התלבשות בלבד שאינם מערכו כלל וכלל. והנה המצות שנעשי' על ידי דו"ר טבעי' מאיר

בהם בחי' א"ס ב"ה בבחי' עולם היצירה לבד כלומר בגילוי השכל במדות שהגלוי מעט ולכן גם עיקר מהות הנפש המתגלה בחכ' בשעת מעשה כשמתלבש במדות הוא גם כן מעט מזוער. והנה אז מעלה דברי תורה עד בחי' גילוי אוא"ס בעולם היצירה כשהם במס"נ שם בדו"ר טבעיים שהוא אומר בהבל פיו שבוקע אוירין שתחת השמש כנו' בוהר ועולין ואם הוא עוסק בתלמוד הגילוי אוא"ס ביותר ואף על פי שהבל ודיבוריו וחב"ד שבנפשו אינו אלא בבחי' עולם היצי' מחמת שהוא רק על ידי דו"ר טבעיי' לבד אף על פי כן הגילוי אוא"ס בתלמוד שהוא לומד אין כל כך בהעלם מה שאין כן בדו"ר שכליים שחב"ד והבל דיבוריו בבריאה אוי הגילוי אוא"ס במה שהוא לומד בתלמוד בגילוי השכל בכתיבת האצבע בלא העלם כלל וכן מקרא בעשי' כשלומד בדו"ר טבעיים נמשך מבריאה לעשי' וכן כשלומד ושונה בדו"ר שכליים מאחר שעצמות כולם בחי' אלקות המתלבש תוך כל עלמין בי"ע דהיינו י"ס דעשי' י"ס דאצילות שהוא פנימיו' העולמות והרי המאור בחכ' דעשי' הארת חכמה דאצי' כו"ח אבל חיצוני' העולמות בחי' נוגה טורי דפרודא שאין אור א"ס שורה שם שמתחלת בריאותם מאין ליש נבראו שיהי' בחי' נפרד הרי הלומד בלי שום כוונה אוי הבל דיבוריו וכל בחינת כחות נפשו מבחינת נוגה ובקעין אוירין דד' יסודות לבד ונשארי' בהכלי' ומדורן בבחי' חיצוני' הרחוקים מאור פני ה' בתכלית הריחוק השם ירחם.

יחיינו מיומיים ביום השלישי יקימינו ונחיה לפניו כי כתיב כולם בחכ' עשית שכל מקור חיים העליונים הוא רק הארה וזיו ממהות חכמתו ית' על דרך משל כמו ציור הכלי שהאומן עושה שמדותיו שבלב הם הכח והעוז להיך שיעשה הכלי אבל השכלה שהי' לו בציור שיעשה כך דווקא מפני איזה טו"ד אין זה בנפעל כלל בגילוי כ"א בהעלם המדות כי השכל שרש המדות. והנה בהשתלשלות דרך עו"ע מהחכ' עד כח היד העושה, אף על פי שרחוקי' במהותם שהשכל תכלית הדקות והרוחניות שאינו בערך וסוג מוגבל וכח העושה הוא דבר מוגבל מאד אבל מכל מקום נראה שכל הגשמי' שביד ישנו בהשכלה אלא שנתגשם מאד מאד בירידת המדריגות מבחי' אין ליש עד שהאה' שבלב מעורר כח עשי' שביד וכח ההילוך שברגל אם כן החכ' היא בחי' אין של היש בחי' התפשטות כח מוגבל שאין כח הרוחני' מופשט מהגשמה וגסות כמו השכל והוא תכלית הדקות בבחי' כלי' ואדרבה הוא מקור כלים המוגבלים המהווים ומגבילים להיות יש ודבר והוא בחי' אין גמור אליהם וזה החכ' מאין תמצא, מעצמות מהות הנפש שאפילו הכח מה שבחכ' שהוא כח המשכיל הוא בחי' יש וכלי לגבי מהות הנפש אבל הרצון הוא בחי' מעצמות מהות הנפש אלא שהוא התפשטות והטיית מהות הנפש ואינו בערך וסוג שיוכל לבא לכח מוגבל אלא מאחורי' דרצון יוניק אבא והנה התורה עילאה דאצילות היא גובלות חכ' דלמעלה שהרי מהות כח השכלתו הוא בחי' אין גמור

לגבי גילוי השכל ואינו בבחי' לבוש שכח השכלתו מתלבש בהם כמו אדם הלומד בכח השכלתו חכמה זו היום וחכמה זו למחר כמבואר במ"א. ונז' בזה דעיקר ענין עסק התורה הוא בחי' העלאת ברורי נוגה אילנא דטור"ר ע"ד שכתוב לע"ל אשרי מי שבא לכאן כו'. נמצא העוסק בתורה על דרך כוונה זו מעלה התורה מהשפלתה העלי' אינו אלא מצד הדברים שנתלבשה בהם, אבל מצד מהות חכמת התורה הרי גם השגות הנשמות בגן עדן הם בחי' מוגבלין ואפילו בבחי' אצילות הרי הוא רק בחי' אחורי' דאבא שאינו אלא בחי' לבוש נפרד לגבי מהות כח השכלתו ית' ואין זו העלאות בעצמיות מהות התורה כי אם שמוסיף תענוג באצו' במקור מהות חכמתו ית' (כי כח המשכיל עקרו מפנימיות עתיק). על ידי הברורים העלאת מ"ן של התורה מחמת שחכ' עילאה ירדה בצמצומי' עניני נוגה ונתעלה הנוגה החשך לאור על ידי דו"ר לג"ע העליון כביכול אתי' לאשתעשע ממקור התענוגים כמ"ש במ"א כמו התלמיד המחכים את רבו אף על פי שהשגת התלמיד אינו אלא מה שהסביר לו רבו וצמצמו מאד בכדי השגתו לבד אף על פי כן אם מתחכם התלמיד באותו השגה המצומצמת מעורר ברבו כח התענוג להמשיך בכח המשכיל ולהסביר לו יותר ואף על פי שמה שניתוסף אצל הרב על ידי התחכמו' התלמיד אינו בכח כלי השגה של התלמיד להשיג אף על פי כן הארה בעלמא בא אל התלמיד גם כן. וזה שמוסיף אורות באצו' שמעורר פנימי' על ידי שבפנימי' אבא כו'. אך מה שבא לגן עדן העליון אינו אלא הארה בעלמא וקודב"ה אתי' לאשתעשע אתי' דוקא שהוא כבי' השפלה ממהותו כנו' בזה. אבל עיקר הוספות אור מ"ש ואהי' אצלו שעשועים אינו בערך להיות מקור החיי' כמה שכתוב זכר רב' טובך יביעו שמדות דאצילות מקבלים רק הארה וזכר בעלמא מיסוד על ידי כמו אדם שיש לו תענוג פרטי מדבר פרטי כו'. והנה אף התענוג שניתוסף במהות חכמתו ית' על ידי בירורי נוגה אינו בחי' פנימיות התענוג שממנו כח השכלה כי אם חיצוניותו לבד מאחר שהתענוג נמשך מצד מטה ולכן אינו נמשך מלמעלה רק הפנימיות של התחתון כמו גילוי השכל של הרב שנמשך מכח השכלתו שהוא בחי' האין של התלמיד אבל מהות השכלתו שלא בא לכלל גילוי בזה לא ניתוסף כן יובן המשכיל שהתומ"צ הם חיינו ואורך ימינו שעל ידם מתעורר פנימיות אבא האין של היש שהוא הכח מה שבחכמה וזהו יחינו מיומיים כלומר יחינו מיש לאין עתיק יומין זיווג או"א התורה שנתלבשה באבי"ע ונתעלית לפנימיותה. וזהו רוחצת בחלב בחזרת דע"י שהוא התענוג הנגלה בכח השכלה על ידי בירורי נוגה, אבל ביום השלישי הוא בחי' כתר שהוא הרצון האין האמיתי כו' שיש בו בחי' שרש הנאצלים ובחי' תחתונה שבמאציל הוא יקימינו עוד לאחר עלי' שמיומיים ונחיה או לפניו ממש שהוא פנימיות ע"י מהות כח התענוג ולא הראתו לבד אלא בחי' מ"ש ואהי' אצלו שעשועים שהוא בחי' אין שאין בגדר המשכה לכחות מוגבלים להיות להם לאין ולמקור והוא עצמות החלב ולא חלבא דנפיק מדם שנעכר ונעשה חלב.

נר אלקים נשמת אדם, כי כמו בעלות הנר למעלה כן נשמת כאו"א מישראל תתעורר מעצמה לדבקה בו ית', כשתתעורר כנס"י לדבקה בדודי' יצא התעוררות לפרטות נשמות ישראל לחפוף לדבקה בו ית' כי אף איהו לא חזי מזלי' חזי רק למעלה ההתעוררות בחי' אלקות גמור כי בבחי' או"כ דאלקות אין שם כלל בחי' לגרמיהו רק בחי' קדושה לבד, אבל באחורי' דכלים דאלקות נאחזי' הקליפות ביסוד נוק' כו', שמעורב בה בחי' לגרמי' והוא חצי' טוב וחצי' רע, כלומר בבחי' סומ"ר הוא בתכלית כל עיקר רק בועשה טוב, כל חפצו לגרמי' שיהא הוא טוב נמצא מעורב טו"ר ונק' קליפת נוגה שמהפכת פעמים כולו לטוב כו' ומה שהיא כולה לגרמי' הב הבל שום טוב זהו מקליפה גמורה רק ניצוץ מאחוריים מחי' אותה, ונק' לבונה זכה, והנה באדם עד"ז כשיתעורר למעלה שרש נשמתו חלק אלוקה ממעל לא יגור במגורו רע כלל, אבל בהשתלשלות התעוררות זו עד מדריגה התחתונה המלוכשת בנפש החיונית נפש המתאוה ובגוף החומרי שהוא כלי גשמי' מאד משכא דחוי' שהוא רק לגרמי' (קליפת נוגה) לכן הכלי שישרה בו התעוררות הוא עכור מאד ובא לו התעוררות במקום שהגוף מקושר, דהיינו בבחי' לגרמי' דהיינו מ"ש והעצבות מחמת התכונות התרחקות מעבודת ה' המעורר הלב עד מאד עד בכי', ואעפ"י שלכאורה נראה שזה שקר כי הוא בחי' לגרמי', אבל באמת בשרש נשמתו למעלה היא אמיתית רק בהשתלשל למטה בכלי הגוף נשתנה האור דוגמת הכלי הגוף בבחי' לגרמי', ובזה יובן מה שהזוהירה התורה אם בחקתי תלכו כו', ואם לאו כתיב יעודי' העונשים, ואם בחי' לגרמי' או יראת העונש רע גמור הוא איך כתוב פרשה גדולה מיראת עונש ובחי' לגרמי' אלא שזה עצה היעוצה שיפלא אדם דרכו ויבין על בוריו כשבא ח"ו לאדם איזה עבירה אפי' לעבור על דקדוקי סופרים או עבירה קלה אף מותר להמשיך עליו המ"ש לומר למה אתרחק מה' וכדומה או אפי' יראת עונש כדי ליפטר מהרע (כי בודאי כאו"א מישראל מאמין היסורים של גהינום שהרי אפי' מיסורי מילי דעלמא מתירא כ"ש כו' אלא שאין נותן לב) ואף שאם הוא בבחי' שנפטר מבחי' לגרמי' שהוא קליפת נוגה הרי האיסור שרוצה לעשות גרוע מזה שהרי היא רע גמור, כלשון המורה שאסור וקשור שאין יכול להתעלות למעלה ובכל עצה שיכול לפטור מהרע מה איכפת לי', אבל בבחי' עשה טוב שהוא התדבקות בה' ותורתו ועבודתו שם לא יגורך רע כתיב וצריך לפנות לבבו מכל בחי' לגרמי' דהיינו שלא יבא לו סיבת עשיית הטוב מחמת מ"ש וכלל (וצריך לשית עצות בנפשו להפטר ממנה) כ"א שיהי' סיבת התעוררות עשיית הטוב מההתכונות גדולת הבורא באחדותו ית' ובמניעתו מהטוב אל יעצוב, כי זהו בחי' לגרמי' ומסך מבדיל גדול הוא, שם, ומאד צריך לזוהר שלא תבא שם הבחי' לגרמי' כנ"ל שנק' קליפת נוגה, רק יחזק א"ע בכל פעם לעבודתו בהתכונות ולא במ"ש.

א-ל ברוך גדול דעה, הנה מים יורדים ממקום גבוה למקום נמוך מאד, ואפי' שנמשך מאד למטה לא נשתנה מהותו כידוע, נמצא אעפ"י שאצל המקבל הוא חסד אבל אצל המשפיע תנועה זו להתמשך ממנו הוא ירידה והשפלה ונק' גבורה, ולהבין יותר מבשרי אחזה שמהתענוג נמשך גילוי רצון מהמהות כח הרצון לאיזה דבר וגילוי רצון הזה הוא המשכה מאין ליש כמו זיו השמש ומי הכריח למקור הרצון להשפיע גילוי הרצון הזה בודאי התענוג שהוא למעלה מהרצון כי מחמת טוב לבו שהוא מלא תענוג אינו יכול לסבול שום חסרון כי תענוג שלימותא דכולא ומבחי' חסד שבו רוצה שיהי' כולם בשלימות כל טוב ועוזר את המשפיע ואת המקבל יחד, נמצא שהוא מקיף לשניהם אך מתלבש במהות הרצון כי מים יורדים ממקום גבוה למקום נמוך, כלומר ממהות למהות להתלבש בכל א' לפי ערכו, אבל עצמותו לא ישתנה כמו המים בגוון הכלי, וזהו ימין ה' רוממה שאין עצמותה משתנה ימין ה' עושה חיל לשון כח שהוא הכח שמעביר ממהות למהות כשבמ"א א-ל עליון כו' שכל המשכות מהעלם אל הגילוי הכל ע"י חסד עליון כי אותו החסד העליון שבתענוג שהוציא מהרצון גילוי הרצון הוא מוצא ג"כ מהמשכיל גילוי השכל ואותו הארת החסד שהוציא גילוי השכל הוא ממש יורד עוד ומתלבש במהות המדות להמשיכן לידי גילוי וכן מהתגלות המדות להתגלות הדיבור שזה יותר מאין ליש הכל רק חסד עליון, וזה שנק' מול דרצון נוצר חסד לשון צינור כלומר מחמת הארת גילוי הרצון שנתרצה באיזה דבר נמשך גילוי השכל מהמשכיל כל דבר, וזהו א-ל ברוך התחלת תיקוני דיקנא מתלבש אפי' במל' דמל' דעשי' התהוות מאין ליש גמור מקום גשמי' כי הוא המעביר ממקום למקום ולא נשתנה מהותו כלל וקמי' כחשיכ' כאורה, ועד"ו ממשך ממל' דעשי' ליש גמור שאינו בערך השתלשלות כלל וכלל והוא שרש כל המקיפין והוא ג"כ הארת הימין חח"נ לשמאלא בג"ה, כי כל הצמצומי' מרום המעלות ואפי' טהירו שקודם א"ק כבי' הוא ירידות מהות עצמות אוא"ס ב"ה, כי כל שלצורך בריאה מאין ליש הוא דרך השפלה וירידה ובדרך כלל כל מקור הצמצומי' הוא מבחי' יד שמאלא שהוא רשות כח שהוא ענין הגבורות שמיד חוזר למקורו והוא היש שכבר נמשך מהאין בכל דבר לפי ערכו והוא הנק' מל' וכלי ואותיות אך גם הוא דרך ירידה למהות אחר בחי' שערות אבל העצמיות מהות הנפש בכחו לפעול כל דבר וממנו נמשך כח ועוז להגלוי', והכח הזה הוא כח הימין שעוזר השמאל ותושע לו ימינו כו', וזהו הכהנים הלויים כי בחי' חסדי' היורדים לנו וממתקין הגבורות דלמטה הם למעלה בחי' גבורות, כי היא השפלה וירידה שירדו ממקום גבוה למקום נמוך כזה, והגבורות דלמטה שהאדם משתוקק למעלה הם בחי' חסדי' כי הם נחזרים למקורם נמצא למטה נמתק הגבורות ע"י החסדים ולמעלה נמתקים החסדים ע"י גבורות דלמטה.

כל הנחלים הולכים אל הים והים איננו מלא. הוא בחי' הדיבור כשמדבר לזולתו איזה דבר ע"כ, כי כל ההמשכות הגלויים כלומר שבודאי מתענג ורוצה להדיבור הוזה ומחמת זה נתמשך ג"כ גילוי השכל והמדות כו', אלא שלא נמשכו רק בחי' גלויים אבל כחות מהות עצמותן מיוחדי' במהותן, וזהו שאמר דוד הללו את ה' מן השמי' ולכאורה יפלא איך יאמר דוד שושנה תתאה בין החוחים, בחי' אסתר שמסתתרת בבריאה למעלה שאין מערכם הללו שהוא לשון בהילו העלאת מ"ן, אלא עד"מ כשמגביהין הבית א"צ להגבי' כ"א יסוד התחתון וממילא נגבהים כל שלמעלה מעלי' כן עד"מ כשהבל הדיבור חוזר למקורו ממילא גילוי המדו' והשכל כו' חזורי' למקורם ועצמותן ומהותם ונחו להתמשך למהות אחר ואין זה עלי' כ"א הנחה מהתפשטות הירידה, ועתה יובן כשדהע"ה שהי' מקור נש"י רגל רביעי למרכבה א' הללי נפשי ממילא גם השמים ושמי השמי' עד רום המעלות ינחו מהשפלת ירידתם להיות מקור למקור, וה"ו כענין עלי' וכן לע"ע דוד מלך ישראל חי וקיים כו', עיקר החיות דאדם כשאייר נשמתו וכח המשכיל שלו במוחו אזי יחי' את כל אברי גופו וחושיו, וממילא תבין אם האדם מסיק שמעתתא אליבא דהלכתא שמחדש איזה שכל חדש שהוא רצונו וחכמתו ית' וממשיך אותו לזה העולם, מההעלם אל הגילוי בכלי האותיות הדיבור והכתיבה שנקבע הלכה זו או עבודה זו לדורות נמצא עיקר מחיותו שהיא הנשמה ישנה בעוה"ז ג"כ אלא שקודם הסתלקות הי' מלובש בגוף ועכשיו מלובש בכלי האותיות וזה שצדיקי' במיתתן קרוים חיים ומכש"כ דוד המלך ע"ה.

מה רב טובך אשר וגו', כי יסוד אבא שהוא הארה מאין כשנמשכי' ממנו המדות הרי המדות אינם מערכו כלל כי המדות אה' מורגשת ליש ודבר, ואעפי"כ יש במדו' ענין הביטול אל מקורם שלא ינחו בפ"ע אלא רוצים להתכלל בשכל נמצא יש במהותם ב' הפכי' התפשטות יש ודבר ובחי' ביטול ואיך ישכנו במקום אחד, אך הענין יושב בסתר עליון בצל שדי יתלונן, וזה ג"כ מה רב טובך שהוא הארה מהרצון שלמעלה מכח המשכיל צפנת בשביל יריאך זו"נ שנק' יראים לגבי או"א כ"א הי' הארת אין בגילוי הי' כלא הי' בטלי' בהשכל לגמרי אלא מחמת הסתר והעלם יוכלו להיות יש ודבר ומחמת שצפון בהם בחי' אין יוכלו לחזור למקורם ולהתכלל.

כתוב באוה"ח בקרבתם אש זרה לפני וגו' שבגודל עוצם התקרבותם לפני הי' ברשפי אש גבורות דקדושה עלי' אחר עלי' עריבות מתיקות ידידות כו' ע"ש, ולהבין זה ביותר למה נענשו הלא הי' לבבם שלם עם ה', אלא ע"ד שמבואר במ"א כי יראה ואה' ב' בחי' שאה' הוא בחי' התקרבות

אל פנימיות המלך וכל הקרוב יותר ורואה חכמתו וגדולת יקר תפארתו נפשט יותר מגדרי גבוליו עד שנמאס אצלו כל התענוגי' נגד מהות התקרבות המלך, נמצא מובן שתכלי' אה' היא כמים התקרבות ביותר להיות לאחדים מעין בחי' מהות ועצמות המלך והי' בחי' עלי' והגבהה ומדת יראה תנועה הפכית מזה כשמתבונן עוצם גדולת המלך ירא מאד להתקרב לעמוד בקרוב אצלו אלא בורח מפניו ע"ד ראוני נערי' ונחבאו והיא תכלית השפלות שמצמצם א"ע ונדחק מאד לבלי יראה לשום יש ודבר מפני התפשטות המלך וזה אם רץ לכך בעליות והגבהות עריבות מתיקות טוב להשפיל עצמך בבחי' יראה לאמר מה אני כי אתקרב אל פנימיותו די לי' אם אהי' חוטב עצים למלך גדול כמוהו, וזאת השפלות הוא בחי' שיריים לשארית נחלתו וכמ"ש במ"א ענין והי' מידי חודש בחדשו כו' ממשל הרקידה כשמרקדים ופוגעים זב"ו בתכלי' הקירוב מוכרח להפרד קצת כדי שיוכל לרקוד לכן קודם התפלה צריך להשפיל א"ע ע"ד אין עומדין להתפלל אלא מתוך כובד ראש ע"ד קלני מראש קלני כו', מלך אסור ברהטים כי השפלות של קודם התפילה הוא בחי' כלי והכנה שיוכל להשפיל א"ע באמצע התפלה כשיגבור עליו נפשו לצאת מגדרי גבולים להתכלל במקור החיים יתבונן איך שהוא אינו ראוי לכך, וישפל א"ע בבחי' הרחקה אך השוב הזה שאחר הרצוא האמיתי הגבוה למעלה מהרצוא כי הנה היא מדרגת דעייל ונפיק הנז' באדרא, והוא מדרגת משה שלא הי' נופל על פניו כמו שאר הנביאים שהוא בחי' יתיר מגרמי' אך באמת אם אין מקדימין השפלות של הי"ר קודם הרצוא מאין יהי' לו הכח להשפיל א"ע כ"כ אחר שעלה כי אין לומר שוב אלא במקום שהי' שם בתחלה, וזה בזאת יבא אהרן אל הקדש קודם שבא לכלל אה"ר בתענוגי' ישפול עצמו בשפלות פשוטה שתהי' הכנה להיות לו השוב שאחר הרצוא וזהו בקרבנם לפני ה' וימותו כי לא הי' מקודם בחי' יראה ושפלות ולכן היתה השבירה, זהו עיקר התיקון שיהי' אורות וכלים ומ"ש שאברהם הי' בחי' חסד ויצחק בחי' גבורות, כלו' באברהם הי' עיקר התגלות בחי' חסד והגבורה בחי' פנימי' בעוצם השפלות וביצחק הי' להיפך ע"ד וכל הלכות יראוך וכל קרב וכליות יזמרו לשמך.

יוצר אור ובורא חושך כו', הנה באמת דלא כי"א דהעדר אור הוא החשך, שהרי כתיב ויבדל דמשמע שאפשר בתערובות, ועוד דנז' בזהר ענין קדרותא דצפרא התגברות החשך קודם אור היום ואם החשך הוא העדר האור איך שייך בו התגברות אלא בודאי החשך ג"כ נברא מאין ליש כמו אור אלא שכביכול הבדיל ביניהם שבמקום שישכון האור יסתלק מהות החשך, והנה כתיב בפ' מקץ וימהר יוסף כי נכמרו רחמיו לשון רבים שיש ב' מיני רחמנות, ושניהם כלולי' חו"ג עד"מ אחד שרואה שמכין את חבירו יכאב לבו ומתכעס מחמת מרירות מדוע יכהו וזה הכעס מחמת בחי' חסד שאוהב אותו הנה ראשית ההמשכה הוא בחי' חסד, אבל מיד

כשנמשך החדד והרחמנות יכאוב לבו ויתכעס מדוע יכוהו ויתלהט לבו מחמת מרירות נמצא הכעס והמרירות הלז היא בחי' גבורות רשפי אש שלהבת הנמשכי' מכח החדד ונק' גבורה שבחדד וכבר נודע שרש הקליפות הן גבורות קשות ומקור התהוותן מפסולת גבורות דקדושה. ע"ד מ"ש חו"ל בחגיגה פרק שני שמזיעתן של חיות הקודש נעשה נהר דינור ופירושו שמפני גודל האימה והפחד שהוא עוצם החמימות רשפי אש דוחה הפסולת לחוץ, כמו ער"מ הזיעה של החולה שהזיעה עצמו הוא המים החלוחית שבגוף שנרתח מחום אש החולי ודוחיהו לצאת לחוץ כך זיעתן של חיות הם בחי' מים וחדד שהוא ירידה והמשכה אך שנרתח מחום פסולת הגבורות שלהם ומזה נתהווה נהר דינור שטובלי' בו לשכחה ממהות גשמי וממנו נשתלשל אשו של גיהנום לשצאה כו' כללו של דבר שעיקר הרע דלמטה נמשך מגבורות קשות דלמעלה ובודאי אין רע יורד מלמעלה כמ"ש חו"ל אלא הפשט שמחמת השתלשלות וצמצומים רבים נתהווה למטה השינוי למוטב ע"ד משל שעונג אותיות נגע הרי דבר נראה לעין שהאותיות אחת להם, אעפ"כ זה תכלית החיים והטוב, וזה תכלית הרע, הרי אין סיבת הדבר מצד עצמות האותיות שהרי האותיות אחת להן אלא עיקר הדבר בשינוי המקום שאם האות עומד במקומו הראוי לו (שמרומו סדר המשכות הצניורות דאינן אולון כסדרן עדן נהר גן אוי המשכה טובה וברכה לעולם) ואם ח"ו להיפך אוי נתהווה ח"ו לנגע כן בין תבין שאין רע יורד מלמעלה אלא שהשינוי מצד המקבלי' והנה המתקת הגבורות בשרשן הוא מיני' ובי' אבא כו' הוא ענין הרחמנות אשר יכאוב לבו בחמימות המרירות איך הוא רחוק כ"כ מאור פני מלך חיים כו', שאין מוחו ולבו מתפעלים כלל מהתבוננות וכל מחשבותיו ודבוריו אשר לא לה' המה, והוא ענין מארי דחושבנא שקודם השינה וגבורה זו כלולה מחסדים ואה' לה', הרי נמתק בזה הגבו' דקליפה ויש רחמנות הבאה אחר השמחה בהתקשרות התבוננות בגדולת ה', וה"ע שמן המור גבו' דאבא כו', שלא יכול לסבול ההיפוך ויגע ללבו ויתלהב נפשו אלקי' ממקור מהותה שהוא הרצון לה' לבדו ומואס בחיי עוה"ז עד שמעורר דמעות החכ' שהוא נ"ה דמו"ס דא"א כמו שמבואר במ"א הנה הרחמנות הלו למעלה מעלה מהרחמנות הראשון, כי הראשון הוא הרחמנות של נפש האלקית שהוא מעלמא דנו"ק נברא מאין ליש ויכול לאחוז בו לפעמים החיצוני', כי מחמת העיקר לגרמי' אבל רחמי יוסף שהוא יסוד ז"א ומאיר בו בחי' יסוד אבא הוא הגבה למעלה מרחמנות של הנפש כי עיקר הרחמנות נלקח אחר השמחה בהתקשרות שהוא בחי' משמן המור כנ"ל, וזהו ויתאפק ויאמר שימו לחם כי כתיב ואתם הדבקים גו', פי' זהו שבחים של ישראל ויתרון מעלתם על המלאכי' שהם חיצוני' העולמות שעיקר שרשן של המלאכי' הוא מהות גבורות לצאת מגדרי גבולי' להתכלל במקורם ומגודל עוצם התלהבותם נמשך מצד צמצומי תשוקתם פסולת רשפי אש דקדושה על ראש רשעים יחול, כמ"ש במ"א שלא יוכלו לסבול כלל ההיפוך שהוא תכלית הקטנות ומדת הדין לשיצאה ולכלות אבל אתם הדבקי' בה' אלקיכ' ג"כ בתשוקה נפלאה לה' לבדו לצאת מהכלי' המגבילי' את האור ואעפ"כ חיים כולכם היום בהמשכת חיים וחדד לכל העולמות

עליוני' ותחתוני' ע"י תפילותיכם ותורתכם ולא יומשך מהם אש הפסולת לשיצאה אש אוכל והטעם להיותם נמשכי' חלק א' בני בכורי ישראל שנמשכי' מפנימיותו ועצמיותו לכן יש בהם כח כברא דאשתדל בתר אבוי ואמו יתיר מגרמי' והרי מה שנתאוה הקדב"ה להיות לו דירה בתחתונים דווקא הוא על יעקב חבל נחלתו מפני שיוכל להיות הארה בנשמתם שירו' את הצמאון הסתלקות ברצון ה' שיהא לו דירה בתחתונים כמבואר ויאיר בהם חיים חן וחסד עליון להשפיע חיים וברכה, משא"כ במלאכי' שעיקר בריאותם מאין ליש הוא בשביל ענין ביטולם והסתלקותם למעלה, וזהו ויתאפק יוסף כלומר שהתאפק בשביל להוסיף תענוג למעלה לבד ויאמר שימו לחם לעסוק בתורה אחר התפלה כי טוב לגנוז האה' והתשוקה בכלי ה' הן עניני חכמתו ית' המלוכש בעניני המגבילים, והוא כמו הלחם לו לבדו ולהם לבדם, כי הוא מעלמא דכורא והם מעלמא דנו"ק וכן כל נשמו' הצדיקים שמאיר בהם בחי' סוכ"ע יוכל להתאפק על כרחו של הנפש ימשיכנה לגדרי הגוף בכדי לעשות נח"ר ליוצרו להוסיף תענוג למעלה לבד.

אמחז"ל במנחות יבא טוב ויקבל טוב מטוב לטובי, הנה לשון יבא להבא הרי כבר ניתנה תורה לישראל ע"י משה שנק' טוב, אך הנה התגלות בחי' משה בכל דור בראשי בני' כי הוא מו' הרועים הממשיכים חיות אלקות לכללות נש"י ונק' רועי בני' שמפרנסים בתפילתם ותורתם לבני דורן שיאיר בנשמותיהן השגות אלקות ועומק נקודת הלב כ"ח לפום מה דמשער בליבי' ואין דור דומה לחבירו שהכל סוד גלגולים של הנשמות בגופים שונים לתקן מה שפגם בגלגולו שבדור הקודם, וע"ד כלל דור הולך ודור בא שנמשכים נשמות כללות ישראל שהם ס"ר וכ"א מתחלק לס"ר ניצוצים כמ"ש בס' הגלגולים כדמיון ציור אדם דלעילא שנעשה בצלם אדם דאצי' יש נשמות מחב"ד ויש מחג"ת ומנה"י וניתן חוק וקצבה להמשכת הדורות עד עת קץ המשיח ובדרך כלל נמשכי' נשמת הדורות בבחי' מלמעלמ"ט דורות הקודמים מחב"ד עד שדורות הסמוכי' לעת קץ הם נק' עקבות משיחא כי הם מבחי' עקביים, והנה כללות נש"י הוא בחי' מל' המקבל השפע' אלקות מבחי' רעי' מהימנא עמודא דאמצעותא בחי' דעת דאצי' צדיק עליון ולאחר שיתבררו כל הנשמות של אוצר ששמו גוף (שהוא בחי' אדם דבריאה אתם קרוים אדם) בתיקונם של תורתם ותפילתם בזה העולם בבחי' הגבלה בכלי גופם כי היום לעשותם כתיב אז יעמדו רגליו על הר הזתים דמטי רגלי' ברגלי' נה"י דו"א בנה"י דנו"ק, פי' כאשר יתמעטו אורות הנו"ק מאד דהיינו בבחי' נה"י שלה כמשל הרגלים של אדם שאין חיותם מופשט מהגשמה כ"כ להיות רחוקי' מאד, מן המוח ויש בהם תערובות כלי בשר יותר מן האברים הפנימי' הקרובי' אל השכל כן עיקר התגברות התערובות רוח הגסה של הערב רב בנשמות של עקבי משיחא וכשיושלם הביור ויפרד הרע אז יאיר בהר הזתים בחי' ראשי ורועי ישראל שבאותו הדור האחרון הארת

התפשטות רעי' מהימנא בחי' אלקות שלמעלה מזמן ומקום ועל ידם יתפרטו כל בני דורם, וכולם ידעו אותם מקטנם ועד גדולם כו' וא"כ מובן שמה שעתידי להיות נקודת אמיתת השכלה ועומק נקודת הלב באמת לאמיתו לאחר ביאת משיח יהי' מעין דוגמתו ואופנו באותו הדור הקרוב אליו יותר ואעפ"י שמצד עצמו הוא נמוך במדריגה מדורות הקודמים, אבל בענין ניצוץ זריחה ממה שעתידי להיות הוא קרוב יותר מן הקודמי' כמשל השמש בצאתה למקומה להאיר על הארץ קודם שיתגלה בכדור השמי' הקרוב אלינו לא יאיר לנו אלא הארה דהארה צל מצל עד כמה צללים ובואה דבבואה עד כמה בבואה וכל שעצם השמש קרובה יותר להגלות יותר בזיו אופן מהות השמש ויסור הצללים והבבואות, וכן כי פנה היום ונטו הצללים כל מה שמרחק עצם השמש מאתנו ביותר ירבו הצללים ביותר, כל זה הנוכח כאן היא שייך רק לנו שאנו יושבים תחת חצי כדור השמים הלז אבל לגבי חצי כדור התחתון מאתנו הסובב מתחת ששם השמש ג"כ בדרך עלי' והגבהה כמו בחצי העליון מאחר שהוא עיגול בהשוואה מצדדי היקפו הוא ההיפוך ממש כל מה שירבו הצללים בכאן מחמת ריחוק עצם השמש הרי השמש קרובה שם להגלות וימעטו הצללים והבבואות משם וכל מה שימעטו בכאן הצללים מחמת קירוב זריחת גוף עצם השמש ירבו בכדור התחתון הצללים, וממילא מובן שע"י מה שכבר ניתנה תורה עכשיו היא רק צל מצל ובואה דבבואה אבל כנגד התגלות דרא דמלכא משיחא שכולם ידעו אז מקטנם ועד גדולם את ה' הוא קרוב יותר מן הקודמי' להשיג השגות יחו"ע, אעפ"י שהנשמות נמוכי' ביותר מעקבות דמשיח, וזהו יבא טוב זה ויקבל שאז יהי' עצם הארתו והשפעתו בכלי' שעכשיו קודם התפשטותו היא רק בחי' בואה דבבואה.

עשה ירח למועדים שמש ידע מבואו כי בכל עולם לפי ערכו יש בו ב' דברי' משפיע ומקבל, בהמשפיע לא ישונה איכות השפעתו לעולם בשהו ובהדרגה אחת כמו השמש שמדריגת הליכתו ושקיעתו לעולם בשהו הולך אל דרום וסובב אל צפון וכן ממגד תבואת שמש שנצמחי' מחמת הארתו העצמי' כו', אבל בהלבנה המקבלת הארת השמש אין הלוכה בהדרגה אחת, כי פעמים מקבלת בכל חלקי' במילואה ופעמים במיעוט אחר מיעוט, כן כבי' צופה ומביט עד סוף כל הדורות הוא בחי' סוכ"ע, וזכר את כל פועל אלקות תוך כל גברא בזמן ומקום מה שיהי' עבודת נשמת הצדיקים באלף הוי', ומה שהי' באלף הראשון אפי' פרטי פרטיות דהיינו רעותא דליבא של נשמת צדיק א' בתפלה וכוונה א' איך שתהי' ואפי' תנועה קטנה שבקטנות של הבינוני' שבאיזו רעו"ד בעת פרטי של כל ימי חייו הכל נסקרים בסקירה א' כמבו' בענין ידיעה כללית והוא בחי' שמש שהמשפיע יכלול כל מה שבמקבל בסקירה אחד והוא לא ישונה רק מצד המקבל פעמי' יקבל בהרחבה ופעמים במיעוט. כן בחי' סובב כל עלמין צופה ומביט וגו' לא יהי' בו מצד השינוי בין דור לדור, ובין צדיק לצדיק, בכל פרטי

שינויים שלהם כ"א לאחר שנמשכה מן הידיעה שיודע כל הנבראים לבחי' דיבור ורוח פיו ית' בשית אלפי שנים זמן ומקום נתחלקו הדורות להיות דור הולך ודור בא פעמי' יהי' הדור זכאי ויהי' ריבוי השינויים בהצדיקי' וגם כ"א אינו שוה בכל זמן פעמים מתפלל בארוכה ופעמים בקצרה. נמצא מובן שאין הידיעה מכרחת הבחירה של נפש המקבלת מאחר שצדיק ורשע לא קאמר בדיבור ורוח פיו ית' בחי' מקור כל המקבלים, והידיעה של א"ס ב"ה הוא בחי' מקיף דמקיף, עד"מ אדם שיודע בחבירו שילך למקום פלוני כו' כמבואר ביותר. והנה הצדיקים נק' ע"ש הלבנה שאין הילוכם בקודש קבוע תמיד בהדרגה אחת פעמי' מקבל אלקות בנשמותיהם במילואם ופעמים במיעוט כי הם מפנימיות מל' דאצי' וסוף מעשה במחשבה תחלה שהוא בחי' א"א שרש כל הנאצלים שאין לו ג"כ הילוך קבוע כי הדרגה כסדר הוא בא מן הראשית וכל שיש לו ראשית כגון השמש ידע מבואר בחי' יסוד סיומא דגופא מראשית דחכ', אבל הירח שרשה תחלה של המח' שהוא בחי' אריך הנק' ג"כ חשך שהוא בחי' אין ואין לו ראשית דבר מה להתפס שיתכן בו ההילוך מראשו לסופו בסדר המדרגות לא ידע מבואה דאתחשיך לגמרי קמי עילת העילות.

אז ירננו כל עצי היער. הנה יש הפרש באילנות יש עץ עושה פרי כגון תפוחים וכל מיני מתיקה ותענוג ויש אילן סרק שלא יגדל ויצמח שום פרי כמו עצי היער, להיות כי עיקר האילן היא בחי' צומח לבד שמן כח הצומח שבאילן הכללי שבארץ יומשך כח הצומח פרטי, והוא האילן כדמיון צמיחת השערות אך כל אחד מדצח"מ כלול מארבעתן לכן במקום אחד בארץ נגלה בהכח הצומח כללי המעולה שבארבעתן שהוא בחי' מדבר שבצומח עץ עושה פרי תענוג ומתיקה, ובמקום שאין התגלות ההמשכה כ"כ לא יצמח אלא אילן סרק בחי' צומח שבצומח כן כבי' למעלה שארץ העליונה רוח פיו ית' המצמיח כמה מיני השגות מוגבלות כדמיון האילנות מלאכי' דעולם העשי' נק' עצי היער שאין בהם הארת תענוג להתענג על ה' שלמעלה מהגבלת השגתם אלא בחי' צומח לבד להסתלק ברשפי אש תשוקתם למקורם, אבל בעולם הבריאה דאימא עילאה מאירה במוחי' שלהם יהי' בהם הארת התענוג והמתיקות ועריבות שלמעלה מהגבלת השגתם והם נק' עץ עושה פרי ולע"ל שיתעלו כל בשר יהי' עילוי בכל העולמות מצד הארת מקורא דכולא ויומשך בחי' תענוג אפי' בעצי היער וכל עצי השדה ירננו כי בא לשפוט וגו'.

ענין יראה כי אין מחסור ליראיו, כלומר כאשר יוחתם יסוד אבא בחותם האשה הוא וזה אין מחסור לא יצא לחוץ השפעתו לאחר הקליטה באותיות וכלים המגבילים האור, ולכן נק' יראת שמים אוצר הטמון בתוכו אבנים טובות שלא יגנבו ויאבדו וכמו"כ על כי אין אלקי שבשעת התפלה בכלים בתורה ומצות וסוד מרע בבחי' חיצוני' ירא למרוד כל היום שהוא מל' שבנפש האלקי לכן מצא* שיונקים הקליפות מאורות הנפש התפארות והתנשאו' ולגרמי', וזהו ומרדכי יושב בשער המלך שלאחר הכניסה לפני ולפנים צריך כל היום לישב בשער המלך בחי' יראה שהוא השוב שאחר הרצוא.

ביום ההוא יהי הוי' אחד. כי לע"ע הוא ר"ה שלפעמי' מתפרשין אבל לעתיד יעלו במקום או"א וזה יהי' והנה כתיב וגם כלתה נפשי לחצרות וגו', כי חצר ובית שניהם עשויים מאבנים אלא שהחצר נק' מה שהמלך עובר בה לפעמי' והבית הוא מה שעיקר ישיבתו ומהותו שם כך כביכול למעלה יש בחי' חצר עד"מ שכל העולם נברא מאותיות בדבר ה' שמים נעשו וברוח פיו כל צבאם, והאותיות נק' אבני' ע"ד שתי אבנים בונות שתי בתים כו', והעיקר בנין הנוק' היא מהמשכ' אחוריי' דחכ' דרך המשכת השערות, אבל פנימיות החכ' ששם שורה בחי' א"ס לא נתגלה. ולהבין בחי' שערות עד"מ כשהרב רוצה להשפיע לתלמיד איזה שכל קטן צריך לצמצם א"ע בהבל פיו ומהבל נעשה קול ודיבור, ומהדיבור נעשה לו שכל נמצא בשכלו של הרב יש כמה שכלים כגן פרד"ס ותכונה כו' וזה שמגלה לתלמיד אינו אלא הארה משכל אחר ואפי' הארה זו אין יכול לגלות כפי שבשכלו ממש, אלא הארה דהארה. נמצא ההבל שנמשך ממנו הוא כמו שער נבוב חלל שבתוכו יוצא ומתגלה השכל לחוץ כן עד"מ למעלה שמאחוריי' דאבא נמשך אל בחי' ז"א ומו"א לנוק' דרך המשכת שערות וכן כל עולם ועולם מקבלים מלמעלה רק דרך שערות לכן כל העולמות נק' חצירות כי אינם רק מעבור בעלמא, אבל פנימיות החכ' שנק' היכלא ובית דתמן יתיב מלכא בחי' או"א"ס לא נתגלה לנו כ"א לימות המשיח כתיב כי עין בעין יראו כלומר עין דלמטה יראה בבחי' ראייה בעין החכ' הפנימיות דלמעלה וזה נכספה וגם כלתה נפשי לחצרות ה' כלומר להבטל נגד האלקי' שבתוך העולמות, כי אלקות שבתוך העולמות נק' נגד בחי' שלמעלה חצרות ה', אבל לבי ובשרי כלומר מי שהוא בחי' בשר ולא נפש ירננו אל א"ל חי לא די לו מהתבוננות אלא צריך להתעורר בחי' שלמעלה מהמקור של העולמו' שהוא בחי' או"א"ס ונק' א"ל חי שחי כל החיים נמשך משם והוא בחי' מקיף דכל העולמות שלא יכול להכנס בתוך העולם הלכך שם שוה קטן וגדול כי בבחי' ממלא כל עלמין יש בחי' קטן וגדול, אבל בבחי' מקיף התחתון כעליון וכל אנפין שווין אצלו הלכך מי שהוא יותר בשפלות צריך להתעורר עלי' רחמים יותר גדולים.

* בכתי' מקום פנוי תיבה אחת לאחר „מצא“.

ענין הקב"ה יושב ושונה כנגדו עד"מ אחד שלומד הדין שעשו חז"ל תקנה והטעם כדי שלא תנעול דלת בפני לוינ נמצא הרצון והטעם נמשך מלמעלה, כי אורייתא מחכ' נפקא אלא שנתגשם דרך השתלשלות עולמות עד שבא לעוה"ז שלא תנעול כו' ובעולם שלמעלה הטעם אחר וזה, הקב"ה יושב ושונה כנגדו כי באומרו הטעם נמשך מלמעלה אלא ששם הטעם בענין אחר וגבוה מעל גבוה בודאי נמשך יותר רוחניות הרצון והטעם. וזה כנגדו מלמעלה. וזה ג"כ את ה' האמרת היום אבל אצל רשב"י כתיב בזהר שקארי תדיר נהורא ולא שכיך כי הוא ה' נהיר ומאיר בכל עלמין ובחי' ה' מפנימיות החכמה, נמצא ה' רואה הטעם בכל עולם כפי בחי' וזה קארי תדיר נהורא מלמעלה. כי ה' עקוד דאחוז בחבלי בוצינא דנהורא עילאה ולא שכיך בבחי' מטי' ולא מטי' כי החיות שרצוא ושוב אינה במדרגה אחד (עד"מ אחד שחפץ ליסע ממקומו למקום אחר צריך לילך ולרוץ ברגליו וכשבא לשם צריך להיות בבחי' שוב למקומו) שצריך להיות ואח"כ שוב למקומו, אבל רשב"י הוה נהורא דכל עלמין והוה בבחי' מטי ולא מטי כמו הנר שמתנענע תמיד לעלות למעלה, ואעפ"כ אחוז בתילה וזה הטעם שהי' פטורי' מהתפלה כי עיקר התפלה היא תחמו' רצוא ושוב

— חסר —

וזה שאמר דוד המע"ה שהי' בחי' מלי' דאצי' שאינה מסתרת בבי"ע ונאמר בה אלקי' אל דמי לך משה רגלי כאילות, עד"מ אחר שרץ צריך להרחיב צעדיו תחתיו אבל מי שקופץ משה רגליו וזה משה רגלי שאין אני בחי' רצוא רק בחי' קארי תדיר שהוא בחי' מטי ולא מטי שעומד על מקומו רק בדרך קפיצה כמו משל הנר כנ"ל, וזה שלעתיד לבוא כתיב ולא יכנף עוד מוריך וידעת את הוי' כי עין דלמטה כלומר חב"ד דאדם יהי' מקושר בחב"ד פנימיות דמקור דאצי' ופנימי' התורה וזה הבחי' יהי' לכללות נש"י, וכן בענין התפלה לא יהי' בחי' רצוא ושוב בחי' העלאת מ"ן בהיות כי נתלבשה בעניני גשמיות זה אסור ומותר כלומר זה יכול לעלות כו' אלא בבחי' מטי ולא מטי קארי תדיר כענין רשב"י שהי' תורתו אומנתו פי' כלי שלו שהי' כל לימודו בבחי' המשכת מ"ד מעצמות אוא"ס להיותו אחוז וקשור בפנימות החכ' כנ"ל, ולעתיד יהי' כל כנס"י בחי' אלקים אל דמי לך פב"פ שוין בקומתם למען יזמרך כבוד ולא ידום.

הן. יראת ה' היא חכ', הוא בחי' יראה עילאה הביטול במוחו והיא גדולה במדריגה מן האהבה ברשפי אש וצמאון הגדול שנמשך עקרה מן התבוננות בגדולת ה', כי היראה עילאה הוא לאחר שהתבוננות נתפסת ונחקקת מאד בנקודת לבו והרי הדבר השגת אלקות קרוב אליו מאד. שכבר הדבר כן כמבואר שהוא בחי' כח מ"ה שבנפש האלקי'. שלא יתכן

1 - סוף פרק 1144 ס"א

אז הצמאון להתכלל מאחר שהצמאון הוא המשכה שנמשך ממקומו אל דבר אחר הגבוה ממנו וא"כ לא יהי' התגברות אלא כשהוא רחוק ממנו כנראה בחוש שאהבה הטבעיות של האב אל הבן כל מה שיתרחק הבן תגדל ותבער האהבה ביותר וכל מה שיקרב אליו מאד בתמידות תקרר האהבה, אבל במדת היראה הוא להיפך כל מה שהוא קרוב יותר אל המלך יותר תעורר בלבו היראה והפחד כי כשהוא מרחוק לא יהי' בלבו יראה פנימיות שבלב כ"א אימה ופחד חיצונית וכל שיקרב יותר עד שעומד נגד פני המלך אזי נתבטל לגמרי ממחשבתו ושכלו מפני תגבורת היראה פנימיות שבלבו כן כשהתבוננות אלקות אינה עדיין כ"כ מעומק גקודת הלב הרי הדבר השגת אלקות רחוק מעצמותו אז יהי' האהבה ברשפי אש הצמאון אבל יראה עילאה הוא הבאה מן הקירוב ביותר אל האלקות שכבר הדבר כן ולא סיפור מעשה כו', אז לא יתכן אפי' המשכה בלבו כצמאון אלא יתבטל ממעמדו ומצבו לגמרי וישאר כאבן דומם ממש כמשל יראה וביטול האמיתי לפני המלך. והנה אבא יסד ברתא יוד שהוא יראה עילאה, יסד יראה תתאה להיות כי יראה תתאה הוא ההפוך מתנועת יראה עילאה שהרי אינה אלא דוקא מרחוק דהיינו שמחיצונות המלך כשהוא רואהו מרחוק יפחד והיא האימה החיצונית של יראה תתאה, ויראה זו שמרחוק היא סוף מדרגת היראה עילאה שנמשכת מפנימיות המלך כמו יראה עילאה רק שזה בא מצד הקירוב ביותר ולאחר הקירוב כשילך לפני המלך יעמוד מאד מרחוק בשפלות גדולה ועצומה שלא תפס מקום בעיניו וזהו שנו' פעם רחימו ודחילו ופעם דחילו ורחימו כי דו"ר ו"ה יראה תתאה למטה מן רחימו אהבה שנמשכת כמים ולא ברשפי אש אלא כמו שאדם אוהב איזה דבר ונמשך אחריו תמיד שהוא יסוד המים שבנפש, אלא שיש המים הזדונים כי כח תאוה המתאוה הוא ממים הרעים שבנפש שנפלה בשבירת הכלים לחשוב בענינים גשמיים אבל כח הרוחני המתאוה לבדו כשאינו בדברי' גשמי' הרי הוא מבחי' יסוד המים שבנפש שהוא כח תנועות ההמשכה שבנפש כמו שטבע המים שנמשכי' להלאה ממקום והמשכתם הוא ענין חיבור להתמשך ולהתחבר במקום שלא הי' עדיין וכן טבעם לחבר כל נפרד כמו שאין לישת העיסה נדבקת פירור אל פירור אלא במים (ההיפוך מאש שטבע האש ליפרר ולהסתלק) כן כל טבע האהבה של אדם לחבירו הוא שיחשוק תמיד להיות עמו ולהתחבר עמו לאחזים וכן למשל כח המתאוה למאכל ולמלבוש אינו אלא תנועת ההמשכה והחיבור להדבר מאכל ומלבוש ולבו נמשך אחריהם תמיד לחברם ולקשרם אליו ואין בזה צמאון האש היסודי כ"א שנקרה לפעמי' מחמת גודל המנגד שלא אכל זמן רב יעורר כח האש היסודי שבנפש מגודל עומק המשכת לבו להמאכל וכן באהבת איש לחבירו כשלא ראהו זמן רב תהי' האהבה ברשפי אש גדול והוא מבחי' בינה שבנפש שמינה דינין מתערין כו', פי' מעוררת האהבה שברשפי אש כן בעבודת ה' היא היא אותה התשוקה עצמה אלא שאינה כמו שהוא בהמשכה והתחברות אדרבה בהסתלקות כענין צמאה לך נפשי שמעוצם התשוקה כמעט שתצא נפשו מכחותיה אבל האהבה הטבעיות היא כמו הרעבון כשאינו רעב ביותר מדאי שהיא כח המתאוה התמידית בשוה והיא

התשוקה להמאכל בקרירות שבלב דוקא רק שנמשך ביותר כל לבו אל המאכל, נמצא מובן למשכיל בעבודת ה' האהבה שנמשך כמים המחברים הוא כשבאה מהתבוננות כי הוא צור חיינו מגן ישענו כי עמך מקור חיים ונמשך הלב בחשיקה אחרי ה' שלא לסור מאחריו ואופן המשכת הלב הוא כפי משל הרעבון כח התשוקה להמאכל התמידית בשוה כנ"ל אלא יש שנמשך מאד כו', ואהבה זו נמשכה ממקורה מבחי' חסד דאבא כי כל החסדי' אחד הן ושרש שרשם הוא חסד דעתיק שבנפש הממשיך כח השכל לכן כל עיקר היפוך המים הרעים שבנפש רצונו' נכריות אינם בטלים אלא כשימתקו במים היפוך שהוא בחי' להתענג על ה' באהבה רבה, כמשל אהבה וההמשכה לחבירו מחמת שמתענג ממנו שאין להתענג להמשכה זו קץ ממשל החסד וההשפעה שבשעת תענוג שאין לה קץ כו' דהיינו עד"מ כשעושה איזה שמחה ואין מיתוק מים הרעים כח המתאוה לבדו שיתהפך כח רוחני זה ממה שנתגשם בדברים גשמי' אלא במים היפים בחי' להתענג על ה' או אותו כח המתאוה עצמו נהפך לטוב, כמו במים הרעים גשמי' משיקין המים במים אבל באש אין נמתקים המי' אדרבה האש מכלה אותן ומיבשן כן אין תיקון להמשכת נכריות שבעוה"ו באש הצמאון שיתגבר לבו לפרקי' בעת התפלה ברשפי אש קדש להסתלק שהוא היפוך המשכה והחיבור לשלמטה, ואין יתוקן בזה תנועת כח המשכה והחיבור שבנפש רק מה שהי' כח אש היסודי שבנפש בדברים גשמי' זאת יתוקן בתגבורת התשוקה והצמאון שבשעת התפלה כי אין מיתוק הגבו' אלא בשרשן וכן מיתוק מים הרעים ביפים שיתהפך כח רוחני המתאוה ממה שיתגשם בדברי' גשמי' להתענג אינו אלא בשרשן בחי' חסד דתענוג שנמשך ממנו בתענוג שבחכ' כידוע שמקור הלחלוחית במוח, דהיינו כמו התשוקה וההמשכה שבלב לדבר חכ' בשעה שמתענג בה מאד שהיא נפלאה בעוצם המשכה והחיבור ולא ברשפי אש. נמצא שרש רחימו שנמשכת כמים מחסד שבתענוג ושרש רחימו שברשפי אש הצמאון שמגבורת דבינה מגבו' שבתענוג שהיא בחי' הסתלקות לגמרי בשעה שמתגבר בתענוג מאד כמעט שתצא נפשו מעוצם התענוג כו', נמצא שבשתי מדריגות שבתענוג חו"ג נהפך מים הרעים ואש הרע לטוב ממש בצדיק גמור אעפ"י שאין הרע עצמו דהיינו דבר רע שנתאוה בו יכול להתעלות אבל הכח הרוחני לבדו שנתאוה לאותו הדבר נהפך לגמרי לטוב עד שגם מה שהי' נמשך ממנו לפרקים בהרע מוציאו משם אבל דחילו עילאה הוא החכ' עצמה שנתבטל ממעמדו מחמת עוצם הקירוב כנ"ל הוא גבוה מחסד שבחכ' אבל חסד שבתענוג גבוה ממנו. והנה ידוע שבכל עולם יש בחי' או"כ וכל אור בתוך כלי נמשך בדרך רצוא ושוב שאור הייית אינו נח במנוחה בתוך הכלי אלא כך נמשך מתחלה שיסתלק מתוך הכלי בכל רגע ויחזור וישכון בו והוא מצד שנמשך בחי' גבורות כמו משל כח הדוחה שבאדם שמדחה איזה דבר בידו להלאה ממנו שהדבר הנדחה הוא נמשך בהמשכה אלא שההמשכה אינו עצם המשכה וחסד אלא המשכה שהיא בחי' גבורות שהיא הדחי' מעצמותו כן בכל העולמות המשכות אלקי' המהווה אותם מאין ליש הוא בבחי' דוחה לכן החיות רצוא ושוב בכל הנבראי' וכן בבחי' אצי' אורות מדותיו ית' שהם בבחי' א"ס כשנמשכי'

בכליהם שיהי' עיקר מקור לבע"ג אין המשכה זו בחי' חסד העצמי' שיוֹרד בבחי' קירוב וחיבור אלא בבחי' שמאל דוחה כלול מחו"ג, דהיינו שנמשך בבחי' רצוא ושוב שזה ענין אלקי' אל דמי לך קארי תדיר לנהורא עילאה ולא שכיך מזה מובן שהסתלקות האורות מתוך הכלי' הרי היא תשוקה ואהי' נפלאה לחזור למקור חוצבו ואהי' היא חסד והמשכה, אבל אצל כלי המקבל את האור חסד ואהי' זו היא גבורה ודין שהרי היא בחי' הסתלקות לגמרי והתבטלות הכלי ויהי' כלא הי' וזהו בינה דינין מתערין מינה דהיינו אצל כלי' המקבלים היא דין גמור אבל אם הי' המשכת אורות בבחי' ימין מקרבת שהוא מים היורדי' לא הי' תשוקתם בבחי' הסתלקות לגמרי מפני גודל הצמאון כ"א בדרך המשכה כמים לבד ולא הי' מדת גבורה אצל המקבלים.

אנשי ריחו היו כורכין את שמע שהי' סומכי' ואהבת לאחד וידוע מה שארז"ל משל לבת מלך שהריחה ציקי קדירה תאמר יש לה גנאי לא תאמר כו', הענין שמדת מלכותו ית' נק' בת מלך המנהגת כל צרכי בית המלך והיא מדת התפשטות והתנשאות על זולתו הנפרד ועד"מ באדם התחתון מדת התנשאו' על זולתו הוא כמו שארי המדות שאם לא תפעל מדת החסד פעולתו במעשה החסד יהי' להמדה גרעון אור עצמותו קצת שלא תמצא לפעול אותה בגילוי כן במדת התנשאות על זולתו להיות מושל עליו מאחר שהיא מדת טבעיות אם לא תמצא פעולתה בגילוי המעשה יהי' גם לעצמותה קצת גרעון אור והוא כמו צער שהוא היפך התענוג דהיינו שהוא גרעון הנפש וכמו"כ למעלה במדת מל' ית' אפי' במל' דאצי' ובהמקור שהוא הקו שהריחה ציקי קדירה היא מדת התנשאות והתפשטות להיות ראש לשועלים להיות מקור דמקור להמשכת בע"ג דבי"ע שהיא כמשל ציקי קדירה הגרוע הדבוק בשולי קדרה (אך יש בו טעם תבלין שיכול ליתן טעם בכל הקדרה) כן מדת התנשאות שמחי' את הנברא שפלותו גדולה היא מאד כי בחי' מלוכה לבעלי גבול היא כמו זיו והארה בעלמא מן אלקות אלא שיש בו מענין הסתלקות החיות רצוא ריח ניחוח למדת מלכותו ית' כידוע מענין הבריורי' וזהו שאם תאמר פי' שתתפשט בעשרה מאמרות להותם מאין ליש יש לה גנאי שמדת הממשלה על בע"ג שפלות גדולה היא וגם תחי' ברוב הצמצומי' גם לקליפות בבחי' אחורי' כידוע מענין נחש הכרוך על עקבה לפתח והוא הנק' גנאי ואם לא תאיר ותתפשט בעשרה מאמרות יש לה צער גרעון העדר פעולתה אור המדה התחילו להביאו לה עבדיה בחשאי שאנו אומרי' בשכמל"ו שהוא יחודא תתאה מדת מל' דאצי' בנבראי' בחשאי כדי שלא יהי' לה גנאי שיגך הנחש ג"כ בעקבה, ולע"ל שיהי' עלי' ברורי נוגה ויבולע המות יאמרו בקול רם ומשה שהי' מלגאו כי הי' קשור בעצמותו ומהותו ית' שהוא בחי' יס"א תושב"כ ולא הי' אהבתו הנפלאה שיהי' הוי' אלקינו במדת מלכותו ית' שהיא התפשטות מן א"ס ב"ה כמ"ש בלק"א על מה שאמר כבד פה אנכי אלא הי' כורך את שמע

לואהבת וזה שהיו עושינ אנשי יריחו אבל אין הלכה כמותם כי תושבע"פ מל' קרינן לה וההלכה שיהי' בפסוק ואהבת מן מדת מל' ית' שנעשי' בחי' עתיק דבריאה וזה את ה' אלקיך את הוא הטפל לגבי מהותו ועצמותו. וזה שיעקב הי' מלבר אמר בשכמל"ו מאחר שכן עלה ברצונו הפשוט במחשבה תחלה כידוע.

ששים המה מלכות ושמונים פלגשים ועלמות אין מספר, מלכות המה משניות מתניתין מלכתא שהוא הו"ק שבה חו"ג כו' בהם עיקר החכ' עילאה שבמל' דאצילות כמו טהור שבכלי עץ טמא בכלי מתכות כו', מפני שהכלי מפני הגבלתה את האור הוא שיוכל הטומאה והקליפה להתאחו בחיצוניות הכלי מבחוץ אבל אם אין לה בית קיבול האור אלא היא פשוטה אם הוא כלי עץ שהוא צומח טהור הוא ואין בו אחיות החיצוניות אבל המתכת שהוא דומם כלי היא למעלה אף שהוא פשוט ויהי' בו אחיות החיצוני' ולענין גילוי היא בהיפוך שבעץ טמא ובמתכת טהור והכל הוא בבחי' אצי' אורות וכלים שרש מלאכי' ונשמות מבחי' צומח ויש מבחי' מתכות. ולהבין החכ' שבמאציל באורות והכלים, במה שיפסוק על כלי בית קיבול ובעץ דוקא יהי' בו אחיות הטומאה ולא בבחי' מתכות הוא ענין מתניתין מלכתא הם ו"ק שבמל' דאצי' שבהם חכ' שבדיבור העליון כו' והנה הפלגשי' המה הברייתות שלבר מגופא והם בחי' נה"י דהיינו כמו נקובת הושט שהיא טריפה היא החכ' עצמה ונק' גופי תורה פי' חג"ת שבה אבל כמו מראית הריאה הפוסלין שסופן לינקב הרי אותם גופי תורה עצמה אבל הם בחי' השפעה ויציאתן אל הגילוי יותר בהרחבה והוא כמו יציאת הפרטים מן הכלל שכללם תחלה שהרי מראה הפוסלת ג"כ נקב היא כו' אבל עולמות הם בחי' נימין לבד והיא חכ' אחרת לגמרי ואינם בחי' נה"י כלל, שיחשבו בכלל גופי תורה והם כמו פלפול האמוראים בקרום שעל המכה שחשוב כמו נקב מפני שסופו לסתור הרי אינו נקב עדיין אלא מחמת טעם שסופו לסתור יחשב נקב, והנה מה שחשוב נקובת הושט אינו נקב ונקובת הושט הנק' גופי תורה שהרי החכ' עצמה מדוע יהי' הנקב הגמור טריפה ובקרום הוא חכ' אחרת מדוע יחשב כנקב גמור ועיין בפרע"ח שער נ"א שר"ע מפני שמסר נפשו על ק"ה הי' נשמתו מנשמת בינה ונשמת משרע"ה מגופא ולכן א' שתנתן התו' ע"י ר"ע וכן תורה שבעל פה גבוה בזה מן תורה שבכתב כמו נשמה לגוף.

להבין מ"ש בפע"ח בשער נפ"א בענין ר"ע שהי' מנשמת בינה מפני מס"ג על ק"ה כו', ומשה רבינו ע"ה הי' מגופא דבינה ולכן ביקש שתנתן התורה על ידו כו', וכן תושבע"פ שעיקרה מן ר"ע היא בחי' נשמה לתו' שבכתב ע"ש. הנה נשמת משה רע"ה איש אלקי הי' בחי' אלקות ולא

בחי' בריאה מוגבלת כנשמת ר"ע אלא שהי' מחיצוניות בינה שבאור א"ס ב"ה מאחר שהי' צריך להתלבש בזה העולם וכל המשכה מלמעלה למטה אינה אלא מבחי' חיצוניות כידוע שאפי' בבחי' מקיפים אין דרכו להתמשך אלא מבחי' חיצוניות ועד"מ מבשרי אחזה בינה שבנפש המוגבלת שהוא מעין ודוגמא בינה עילאה דאצי' שלפי התבוננות עמקות הדבר הי' צריך להיות במדת האהבה התפשטות גדולה ובאמת התפשטות האהבה קטנה מאד בערך ההתבוננות כי נשארה האה' הגדולה בשכלו לבד בבחי' מקיף על האה' הגלוי' שבלב כו' נמצא שגם מה שאינו נכנס מן השכל במדה בבחי' או"פ ונשארת בבחי' מקיף הוא רק בחי' חיצוניות גילוי השכל והתבוננות לבד בענין אלקות אבל פנימיות ההתבוננות הוא שאינה נאחות עדיין איזה אהבה ותשוקה רק שהוא בחי' התבוננות לבד להבין המהות כו' (כמו שהבינה בעניני' גשמי' הוא ג"כ להתבונן מהו מהות הדבר גשמי כמו להתבונן מספר דבר מה שההשכלה איך למצוא החשבון הוא בחינת חכמה כו' אבל התבוננות עצמו שמתבונן מהות החשבון בשכלו לאחר שהמציאה בחכמתו הוא בחי' בינה כו'. הנה ענין כח ענין בינה שבנפש בענינים גשמי' הוא מחמת השבירה מבינה עילאה כמו החכ' והשכלה בעניני' גשמי' שנפלה בשבירה מחכ' עילאה דאצי' כו' וענין הבינה דאצי' הוא כה התבוננות במהות התפשטות אור א"ס ב"ה שהוא ראשית הארת הקו והחוט שממנו נאצל כח החכ', דהיינו להשכיל בקו זה ואח"כ נאצל ממנו כח ההתבוננות בו שהוא צמצום אחר צמצום בעצמות מהות הקו הוה שהרי אעפ"י שהוא בחי' התפשטות אור וזיו לבד לגבי מהות א"ס ב"ה עכ"ז יש לו עוצם ומהות במדרגתו העצמי' כו', הרי עצמותו הוא למעלה מבחי' החכ' כו' וזהו צמצום הראשון מעצמותו שיהי' כה החכ' בעצמותו וכן כה הבינה להתבונן מהות הקו כו' וכשנפל בשבירת הכלים דאצי' הוא שנמשך ג"כ שכל אנושי ובינה אנושי כו', דהיינו כמו בינה שבנפש בדברי' הרחוקי' מאד בהשתלשלות הקו הוה כמו התבוננות יחודא תתאה דהיינו השגת מציאותו לבד כח הפועל בנפעל כידוע וכאשר נתפס כח הפועל האלקי המהות הנברא בכלי הבינה שבנפש המוגבלת אז היא כלי ומכון לבינה עילאה שבקו מקור כל הנאצלים אעפ"י שאין ערוך ביניהם עכ"ז מאחר שנפל ממנו בשבירה הרי היא יכולה להתעלות למקור חוצבה כו') כן נשמת משה הי' מחיצוניות המקיף דבינה שבקו זה והוא בחי' אלקות ממש, וזהו מן המים משיתיהו שלא הי' מן הצדיקי' שבשמיטה זו שית אלפי שני כו' שהיא ממדת גבו' בכללות התקון שבקו כו' אלא מהשמיטה שקדמה לזאת שתהיה ממדת חסד בלי תערובות רע כלל וענין מדת גבורה הוא כמו ויאהב יצחק את עשו פי' שאהב (גבו' עילאה) שיהי' תערובות הרע בהטוב ויתהפך כו' כן תנועת מדה זו שלא יהי' הטוב בבחי' עצמותו לבד ובתמידות אלא להפוך הגבו' קשות במשך כלות ו' אלפי שנה כמו שהי' במדה זו דור הפלגה דור המבול ואפי' בשעת מ"ת הי' חטא העגל ובבית ראשון שהי' התגלות אלקות בשלימות גדול' הי' רבי' עובדי ע"ז כי כל ענין מדה זו להפוך חשך לאור כו' ולכן אם הי' נשמת משה ע"ה נמשכה ממדה זו שבאצילות לא הי' ביכולתו להפוך חושך לאור בתורה שנתן

לכללות נש"י לברר הטוב מן הרע בחכ' אתברירו כו', אלא כאשר הוא ממדת אחרת ההפכיי' דהיינו שממ' שקדמה בתיקון שהוא בחי' החסד והטוב בעצמותו לבד בלי שיתערב רע כלל ויהי' בתמידות מאד והוא השלימות שלא ישתנה כמו באלף הו' שיהי' ג"כ בחי' משה כידוע בענין אדם אדם דוד משיח או הנער בן מאה שנה כו' כי לא יהי' בנשמתם שום צד היפך מאלקות ויהי' התקשרות באלקות תמידי ולכן הי' ביכולת נשמת משה לבררם וזהו ותרא אותו כי טוב הוא כי מן המים וגו'. והנה ר"ע שהיתה נשמתו מוגבלת מי"ס דבריאה כשמסר נפשו הרי היתה עולה מהגבלתה למקור חוצבה ג"כ לבחי' בינה עילאה דאצי' שכל עיקר מהות התהוות המוגבל' הוא מהא' עילאה בחי' התפשטות אורך ורוחב בבחי' אלקות ממש אבל הו"ו הוא קיצור ומיעוט ההשפעה בכדי שיהי' נמשך הבע"ג כמ"ש במ"א. והנה שכל העלאות מלמטה למעלה הוא עליות בחי' האורות פנימי' למקורם בחי' אורות מקיפים שענין או"פ הוא מיעוט וצמצום המקיף בכדי שיושפל להיות מקור למדה כו', וכאשר יוגבה מהשפלתו ויוכלל במקיף הרי הוא בא לבחי' פנימיות אור המקיף כו' שהרי חיצוניו' המקיף הוא המקיף את האור הפנימי' דהיינו מה שנתלבש במדה להחיות אותה וכנ"ל שאין פנימי' המקיף מקיף כלל על המדה. דהיינו פנימיות מהות בינה שאינה בערך השפלה להיות אם הבנים דהיינו להוליד האהבה בבחי' או"פ וא"מ כו'. וכן נשמת ר"ע בהעלאת מ"ן נכלל בפנימי' מהות בינה א"ס שהוא למעלה ממדרגות נשמת משה ע"ה שהיתה מחיצוניות בינה דאצי'. ולכן ביקש שתנתן התורה על ידו, וזה היתרון מעלה הוא מצד אלקות שבודאי מה שהאציל הקו את אורות חכ' ובינה הוא בחי' שפלות גדולה וכ"ש כשהי' הוא ושמו לבד בבחי' עצמותו ממש הי' הארת הקו הזה ג"כ שפלותו גדולה וזה ההסתלקות למעלה מעלה עד רום המעלות אעפ"י שהוא מעלה לגבי א"ס ב"ה אבל לגבי הנבראים אין זו מעלה אלא אצלם מדרגה הגבוהה הוא מה שהוא בחי' ההמשכ' והירידה מעצמותו ית' ולכן אצל כללות נש"י מדרגת משה שהי' נמשכה בבחי' ירידה וחיצוניות בינה דאצי' הוא יותר גבוה ממדרגת ר"ע שעלה בבחי' פנימי' בינה מה גם שבזאת יתרון מעלת משה ע"ה שהי' מבחי' אלקות ממש ונשמת ר"ע היתה מוגבלת אלא שבמס"נ עלתה ונכללת בבחי' פנימי' בינה וכן תורה שבע"פ היא נשמה לתורה שבכתב להיות כי הגוף הענין אשר נמשך מהרחבת השכל ועמקותו הוא רק דבר מצומצם כמו שיעשה כך וכך והעמקות הוא פנימיות מקור חוצבו כו' כן הפלפול והטעם בפרטיות עשיי' הסוכה וד"ל. והנה סכך הסוכה הוא ג"כ הארת בחי' מחיצוני' בינה עילאה וה"ע זמן שמחתינו פי' כמבר' במ"א שהעלם שבנפש שיאיר אל גילוי שבנפש הוא הארת הרחבת השכל ועמקותו שיהי' מקיף אל הגילוי שבמדה המצומצם מן עמקות ההשגה והעונות הם מונעי' הארת המקיף שבי"ה שבנפש דהיינו אה"ר שבבינה שבנפש שיהי' מאיר בהארת המצומצם הגלוי' שבמדת האהבה שבלב כו'. והנה אם הבנים שמחה הוא אהבה רבה זו שבבינה בבחי' העלם הנפש כשהעונות נמחלי' אחר יוכ"פ ואין מונע לה להיות מקיף אהבה הגלויה שבלב אזי היא השמחה באם הבנים והיא השמחה בהתבוננות עצמה דהיינו

שיגיל וישמח בה' אלקי' חיים איך דכולא קמי' כו' או שאר התבוננות בגדולת ה' כשתהי' השמחה רק מצד אלקות שהתבונן הוא בחי' שמחת אם הבנים שהיא שמחה מן ההתחדשות בהסרת המונעי' אותם להשפיע מן ההעלם אל הגילוי שבמדה זה כמהו עתה היא מקפת את האור המדה הגלוי' כו' אבל אין השמחה אלא בחיצוניות בינה שהיא האהבה רבה שבה התאחדת עם ההתבוננות והיא המשמחת את אור האהבה המצומצם שבמדה וזהו ישמח ישראל בעושריו שהוא אם הבנים שמן שמחת שבהעלם תשמח הבנים דהיינו מה שלבו שמח בגלוי מפני קרבתם לאלקי' חיים בהתבוננות שכולא קמי' כלא ואין השמחה מצד אלקות לבד רק גם מפני גילוי אלקות שבנפשו שהי' רחוק ונתקרב כו', אבל שמחה שבמדה הגלויה היא נמשכת תמיד מהעצמות השמחה האמיתית שבה שבהאהבה רבה אם הבנים שהוא מצד אלקות לבד וכמו"כ יובן למשכיל למעלה כי לא הביט און ביעקב כללות נש"י כי ימינו שהיא האהבה שבכינה עילאה בחי' חיצוני' הוא המקיף ומחבק בהעלם כנ"י זמן שמחת' תשמח הבנים שרש כנ"י ושמחת אם הבנים מהסרת העונות מחיתי כעב פשעיך שהיו מבדילים בין י"ה אור"א דאצי' לו"ה בחי' ישראל דלעילא והם כללות נש"י כידוע ועתה מקפת בכל פרט נשמה מישראל בבחי' בינה שבנפש האלקי' באה' שבה ומשם נמשך שמחת המדה ישמח ישראל כו' וד"ל.

להבין ענין ניסוך המים בחג שהיא בלא מדה, וניסוך היין כל השנה במדה, שלשה עשרונים* לפר כו'. הנה ענין ניסוך היין שהוא מבחי' בינה מקור הגבורות והיא העלאת הקרבנות באש של מעלה וכן התפלה ברשפי אש ההסתלקות מאחר דכולא קמי' כלא א"כ צ"ל ביטול היש באין במקורו כידוע אך אין זאת מבחי' התיקון כי לא לתהו ברא אלא לשבת יצרה פי' ענין עולם התהו הוא הסתלקות האורות מן הכלים כידוע, וטעם ההסתלקות הוא כמשל אש הגשמי הנאחו בקיסם הדולק שכאשר יכלה וישרף הקיסם הרי אין להאש במה להתאחו ולמשך מלמע' למטה, או יסתלק למקור האש היסודי ולא יאיר ויהי' חשך ובאמצעי' אחיזת הקיסם כל שהוא תנועות הפכו שלא יסתלק מזה בא ההארה שיאיר ולא יסתלק לגמרי כו' אך אם לא הי' בחי' ההסתלקות כלל לא הי' מאיר ג"כ כמו במקום שאין אור בחפירה שבעומק הארץ וכדומה שיכבה במהרה, נמצא שע"ש ההפכים ההמשכה וההסתלקות יהי' סבת הארתו, דהיינו המשכת הכלי שימשכינו אצלו יעשה את בחי' הסתלקותו הטבעי שיהי' במדה גמורה, ומחמת זה יאיר ואופן ריבוי או מיעוט הארתו הוא לפי אופן ריבוי הכלים שימשיכוהו ביותר או שיגרמו הסתלקותו ביותר. ועפ"ז יובן למשכיל ענין גבורות ממותקות בחי' התיקון לגבורות שבתהו שהי' מיעוט הכלי' כי לא לתהו בראה פי' לא הי' הארת המשכות האורות דאצילות בתחלה בשביל עצם האורות שהרי מדריגתו מאד נעלה כשאינם נמשכים בכלים כלל ואינם מאירות כלל אלא לשבת בכלי יצרם פי' שיהי' בהם בחי' הארה דהיינו בחינת

שלשה עשרונים : ט"ס דמוכח (כי צ"ל ששה לוגין). ואולי השמטה יש כאן וצ"ל : וכן שלשה עשרונים למר. — שגם המנחה הייתה במדה.

מקור דמקור לבעלי גבול דבי"ע ע"י הכלים שהם הפכים להם המגבילים את האור שהם בחי' אותיות כידוע. וזהו ניסוך היין כל השנה שהיא באה במדה וגבול לכל קרבן, דהיינו ערך העלאת הקרבן מלמטה למע' אם יהי' הסתלקות גדול או קטן הוא ענין יין המנוסך עליו שהוא גבורות דבינה עילאה אם הכנים, ולפי שהוא העלאה גדולה צ"ל ג' לוגין, וכמו"כ ברשפי אש בתפלה צ"ל ממותקות ע"י הכלים ואינו אלא עפ"י הבינה שבנפש שממנה נמשך הרשפי אש בחי' הסתלקות וד"ל. וזהו שפיר אמר מט"ט דארמי מי' לגו חמרא שהוא בחי' התיקון להמתיק הגבורות ע"י הכלים ששרשם מבחי' חסדים כמ"ש במ"א. והנה מוח החכ' הוא מקור החסדים שהוא קר ולח בטבעו, וגק' מים ע"ש לחלוחית המים שנמשך ממנו ונעשה אה"ר שבמיח בינה בהתגלות אבל מוח חכמה עצמו הוא ענין הביטול האמיתי בחי' מה דהיינו שאין בו בחי' הסתלקות היש לגבי האין מקורו אלא הוא אדוק וקשור בהאין עצמו המהוה את היש כי כל בחי' שמועה והתבוננות הי' כשאלקות בחי' אין המהוה הוא מרחוק אצלו, וצריך הוא בחי' הסתלקות בנקודת הלב להתפשט מהגבלתו אבל כשבחי' אין המהוה מקרוב בנפש דהיינו שכבר הדבר כן וכמ"ש במא' בפסוק אם זכרתיו על יצועי או ל' יהי' בכלל המשכה כלל שיהי' לו אה"ר והמשכה גדולה מפני שהוא דבוק וסמוך מאד אל בחי' אלקות המהוה מאין ליש ואז הוא בבחי' ביטול אמיתי מכל כחות נפשו אוי"ר כמשל המשתחווה לפני המלך בקרוב מאד שיהי' בו ביטול הרגש עצמותו מכל וכל מפני הקירוב וכל מה שיתרחק קצת יותר ירגיש יותר עצמותו. וזהו על ראשי החיות כעין הקרח הנורא הוא בחי' חכ' כח מ"ה המהוה אותם מאין ליש ששם התלבשות אוא"ס ב"ה מפני הביטול שבכח מה, וזהו הקרח כמו משליך קרחו דאגלידו מים העליו' שכח המשפיע והמהוה שהוא בחי' א"ס אינם עדיין בבחי' המים שהוא ההמשכה לירד ממקום גבוה כו' אלא הם ניגלדים כקרח, שאינם נמשכים כלל והוא כח מה שעל ראשי החיות כולם בחכמה עשית כידוע. והנה ישראל אכלו מצה שהם חסדים דאבא, ופי' כי ידוע שאבא הוא מקור השכל הגלוי ואינו בכלל הבנה עדיין והוא בחי' מוח חכ' שהוא הקרירות וגלידת מים עליונים בחי' אלקות ממש, אבל השגות איזה טעם ודעת באלקות איך הוא מהוה כו' הוא בחי' בינה הרחוק מן בחי' נקודה העיקרי' דהיינו שהוא כבר המהוה. ולהיות שהיו במצרים בבחי' קטנות גמור אפי' להיות בנפשם הטעם וההשגה באלקות בהרחבת ההתבוננות איך שהוא מהוה הנק' בינה לכן צוה ה' שיאכלו מצה והא טעם דגן שיש בו הארת מוח חכ' בהעלם, כמו שאין התינוק יודע לקרות אבא עד שיטעם טעם דגן או ידע לקרותו אבא וענין ידיעה וקריאה זו איננה בבחי' השגה וטעם ודעת שיבין שהוא אביו מפני שהולידו אלא קוריהו אבא בלא השגת טעם כלל רק מפני התקשרותו שמקושר בו (הרי בקרותו אבא יש בו הטעם בהעלם) ואפי' הדבר שלמע' מן הטעם דהיינו ההבחנה עצמה שהוא מבחי' ויקרוהו אביו מפני שהוא אביו באמת כו'. אך בקטן מוח החכ' דהיינו הארת אביו בו כמו שהוא באמת הוא בבחי' קטנות העלם וירידה, דהיינו שלא נמשך אלא בבחי' התקשרות לבד מה שהוא נמשך אחריו ובגדול הוא בבחי' גדלות שיקרא אבא כמו שהוא באמת כו'. ועפי"ז יובן שבחינת חכמה

העצמי' המהווה כל הנבראים לא הי' ביכולתם עדיין שיקראוהו אביו כמו שהוא באמת ואפילו ההשגה איך! דכולא קמי' כו' רק העולם החכמה בקטנות שידעו לקרות אבא לבד הי' ע"י אכילת מצה שהי' כמו סגולה באכילתם ז' ימים שהי' מוח אבא כולם בחכ' עשית מאיר בנפשם, והיינו אכילת המן לחם מן השמים וד"ל. והנה ניסוך המים הוא שאיבת מי החכ' בחי' ביטול האמיתי שאינו עדיין בכלל המשכה כנ"ל, וכשבא לכלל ניסוך והמשכה מלמע' למטה שהי' הארת מוח החכ' דאצי' בנפש האלקי' לפי ערך הגבלת' וכן בדרך כלל אפי' בחכ' שבמל' דאצי' שהוא חכ' דבי"ע כידוע זה נק' ניסוך המים שהוא בלא מדה דוקא, והוא בחי' קרירות דוקא להמתיק האש שעל המזבח עילאה, דהיינו לכבותו שיוכלל בחסדים ממש (ואינו דומה לנסכי היין שאינו אלא עפ"י הכלים המונעים בחי' הסתלקותו לבד כו') אך שאיבת מי החכ' א"א אלא בשמחה שבבינה וימינו תחבקני כל ימי הסכות כידוע שהם בחי' מקיפים וענין המקיף ידוע הוא מה שאינו נכנס בכלי המוח בהשגה גמורה כי אם מרחוק נדמה לו שהוא משיג אפס קצה ההשגה שאז ההשגה על כלי מוחו בבחי' מקיף, ועד"ז בחי' מקיף דבינה עילאה אם הבנים על בי"ע ונשמות ישראל בבחי' חבוקה שאינו כמו זיווג שהוא בבחי' השפע פנימיות אלא כמו שחובק באחורי חבריו שהוא בחינת הקירוב שמבחוץ לגופו כו', וכמ"ש במ"א. כן ימינו אהבה עליונה דאצי' מחבקת נשמת כל אחד מישראל שאינו מרגישו בבחי' פנימי' נפשו כי מר"ה עד אחר יוהכ"פ נכנסים גבורות ממותקות. והוה אמירת המלכיות שנמשך בחינת יראה עילאה בכל נפש לפ"ע קבלתה לבד וכן חסדים שאחר יוכ"פ במחילת העוונות נמשכים בבחי' א"פ לבד וד"ל. אבל סוכה פסלו בה דירת קבע דהיינו כפי שהוא דר כל השנה בבחי' פנימי' לפי מזגו והוא ל' קבע שקבוע בנפשו אבל סכך הסוכה לפי שהוא השראת המקיף שאינו מרגיש צ"ל דוקא דירת עראי לפי שעה לבד לא בדרך קביעות וכן לא יקבל טומאה כי לא בא לכלל חו"ב עדיין כו', וגם לא הי' גדולו מן הארץ כו', אך בחבוקה זו שבימי החג מתעלים הנשמות ויכולים לקבל ניסוך המים בחי' חכ' כו' כמו החובק את חבריו ומגביהו בחבוקתו אך אינה אלא כאשר תהי' החביקה בשמחה גדולה כמשל תינוק שהי' בבית השבי' ויצא לחירות כשרואהו אביו ישמח בו מאד ויחביקנו מחמת גודל השמחה אז יגביהנו בחביקתו, פי' שיאיר בו מבחי' פנימי' נפשו שהוא למעלה ממדריגת התינוק כי לא יבין התינוק שמחת אביו איך ומה הוא מפני שלא הרגיש כ"כ צער השבי' כמו שהרגיש אביו מפני דעת הקטנות שלו אך שמחת אביו יקיפו. מבחוץ עד שישמח גם התינוק והוא ענין זמן שמחתו. כמו"כ מחמת הסרת העוונות של ישראל ביוהכ"פ אם הבנים שמחה כל ימי החג (והוא בחי' חיצוני' בינה שהוא מקור הגבורות של ניסוך היין) כי חג לה' ז' ימים, וענין החג הוא לשון אש הוא וחגותם חג כמו חגים ינקפו וכמו אסרו חג שהוא הקרבן הניתן על האש וג"כ לשון רקידה כמו השיר יהי' לכם כליל התקדש חג כו', והוא מורה על ענין הגבורות שברשפי אש התשוקה מלמטה למעלה, אלא שניסוך המים הוא המקרר את רשפי אש החג, והענין הוא כי זהו ענין לשון שמחת

בית השואבה, שצ"ל השאיבה בשמחה דוקא להיות כי עד"מ משמחת המלך מבנו שיצא מן השביה שמפני שהמלך בתענוג ושמחה גדולה או יוכל לעשות דבר מה שלא הי' עושה עד הנה והוא שילך לאוצרותיו ויגלה לבנו כל מחמדיו שבאוצרותיו. ועוד זאת יוכל להיות שעיי השמחה והתענוג יתן לבנו מתנה כלי נחמד ויקר מאד שהמלך מתענג מאד מאד עד שאין התענוג והשמחה שיש לו כעת מבנו ערך אל התענוג שהי' לו עד עתה מהכלי יקר, אעפ"כ נותן לו במתנה. כי הנה טבע השמחה לעשות שלא בהדרגה לכן יכול ליתן מתנות בעת שמחתו מה שהם יקרים בעצמותם מן השמחה עצמה וד"ל. כן יובן למשכיל שהשמחה של המקיפים דאימא בחג הסכות יכול לעשות שלא בהדרגה דהיינו שהי' בחי' ניסוך המים שאיבת החכ' בחי' ביטול האמיתי שבה התלבשות ואו"ס ב"ה דהיינו בחי' האין ממש המהוה כנ"ל שהוא גבוה מאד נעלה משמחת אם הבנים ממה שיצאו הבנים מהשבי'. וזהו ותתן לנו ה' אלקינו אחר שרוממתנו מכל הלשונות מחמת כי שמך הגדול אם הבנים נק' עלינו דהיינו השמחה שבאהבה רבה שבהתבוננות הנק' מקיפים דאימא, וימינו תחבקיני ע"י מצות הסכך ואז נתרוממה כללות נש"י ויכולה לקבל מתנה שהיא השאיבה ממי החכ' שהי' יהי' אלקינו תמיד דהיינו מוח החכמה והזכרון בבחי' האין המהוה תמיד והוא ענין ניסוך המים כנ"ל. וענין ותתן לנו הוא השאיבה מחכ' עילאה כמשל השואב בכד ממעיין עמוק מאד כן כל חכמי ישראל עיני העדה היו שמחים בשמחת בית השואבה להמשיך בכדים כח מה לכללות נש"י מן המקור מעיין חכ' עילאה כולם בחכ' עשית וכידוע וכמו הלל הזקן שהי' מרקד בביטול גדול כו'.

להבין מארו"ל בענין מעשיו מרובים מחכמתו חכמתו מתקיימת הא כתי' לפי שכלו יהולל איש ודע את אלקי אביך ועבדיהו בלב שלם ובנפש חפיצה נמצא האהבה שבלב שממנה נמשך המעשה בתומ"צ הוא מרובה שלא לפי"ע חכמתו ותבונתו בגדולת ה' הרי אינה אמיתית. אך הענין דהנה האהבה המסותרת בלב כ"א מישראל שהיא ירושה מאבותינו כידוע הוא בבחי' או"פ בנפש והתבוננות שמחמתה הוא מתפעל באהבה זו היא בבחי' מקיף בנפשו שהרי גם אחר התבוננות איך דכולא קמי' אין הענין נוגע בעצמותו כ"כ, נמצא שענין ההתבוננות אצל עצמותו בבחי' מקיף לבד כאדם שהוא שומע ומבין איזה ענין שאינו נוגע לנפשו, אבל האהבה המסותרת אעפ"י שהיא בלב בבחי' א"פ היא גבוה מאד נעלה מהתבוננות עצמה שמחמתה נתפעל באהבה זו שאעפ"י שהמקיף גבוה מהפנימי' היינו כמו שהם למעלה בבחי' אצ"י קודם שנשתלשלו בנפש ששם ההתבוננות כמו שהיא באמת דכולא קמי' וכדומה ואהבה דאצילות נמשך ממנה כו', אבל התבוננות שבנפש אינה משגת ביטול היש כמו שהוא באמת כ"א בדרך הבנה לבד כו', לכן אעפ"י שהוא מקיף על האהבה שמחמתה יומשך האהבה והתשוקה כו' עק"ז האהבה עצמה הרי היא כלי

ומרכבה לאהבה דאצי' מצד כריתות ברית לאברהם אוהבי שהמשיך אהבתו לכללות נש"י כידוע (ואעפ"י שהוא בבחי' א"פ אבל היא כמו שהיא באמת) משא"כ ההתבוננות שבנפש לא נשתלשלה מבינה עילאה בכריתות ברית וכנ"ל וזה מעשיו מרובים מחכ' ובינתו שהמעשה הנמשך מאהבה המסותרת צ"ל מרובה בתוס' גדול מן התבונה מפני שהיא בשרשה גבוה יותר ושניהם מצחצחים את הנפש הבהמית א"פ מבפנים והאו"מ מבחוץ דהיינו שהרחבת ההתבוננות מקיפו עד שתרוממהו מן הרע כשהוא בבחי' קטנות ושכחה לגמרי שלא ירגיש מדוע לא יטה לבבו לרע כל היום רק שלא ייטב בעיניו הרע בלא טו"ד שהוא מצחצח המקיף והאהבה פנימי' היא באה המצות אשר יעשה מחמת האהבה תצחצח מן התעורבות רע שלא יתערב במעשה הטוב ענין לגרמיהו והוא ענין פנימי' הכלים. והנה ענין הכריתות ברית שהי' אצל אברהם בשעת מילה דוקא שהי' הוי' אלקים לזרעו אחריו. אבל אברהם עצמו כבר הי' הולך ונוסע בעבודת הקדוש בקו ימין חז"ן, עד שנק' אברהם אבר מה פי' הלוך ונסוע שהי' בחי' מרכבה בכל כחות נפשו לבחי' אצי' ועיקר מדריגתו הי' האה' הנפלאה בהוי' אחד. אך מתחלה לא הי' מרכבה אלא לבחי' נצח דאצי' שיש בו הארה בעלמא בבחי' העלם גדול מן האור האה' דאצי'. וכמ"ש במ"א בענין איהו בנצח כו'. ואח"כ הלוך ונסוע במדריגת אהבה ביותר תגבורת עד שבהיותו בן צ"ט שנה אמר לו ה' לא יקרא עוד שמך אברם אלא אברהם כי תהי' לאב המון גוים והפרתי אותך והקמותי בריתי גם לזרעך אחריו להיות לאלקים גם להם לכן המול לכם כל זכר כו'. וענין אברהם הוא אבר מה שהגיע למדריגת האהבה היותר נפלאה שאינה עדיין בכלל המשכה כמים כו' אלא היא בטלה לבחי' חכ' עצמה בחי' אין המהוה שזאת הי' מדריגת משה ואנחנו מה ואברהם הי' בחי' אבר מה וכלי לאותו המ"ה והוא ענין שאיבת החכ' בכד וכנ"ל. ועד שהי' במדריגה זו אעפ"י שהי' מרכבה לבחי' בינה שבמדת חסד דאצי' שהוא אב רם, עכ"ז מאחר שלא הי' עדיין מרכבה לבחי' כח מה שבמדת חסדו של הקב"ה לא הי' ראוי עדיין להמשיך אה' עילאה דאצי' לכללות נש"י יוציא חלצי' והוא ענין שהי' ה' האלקים לזרעו אחריו דוקא להפריד כל האומות שלא יומשך להם גשמות דקדושה בזיווגם ולא יהי' הוי' לאלקים אלא לישראל לבד וד"ל, בהיות שמתחלה הי' נמשך גשמות קדושות וגבוהות מאד מאוצר הנשמות ששמו גוף והוא בחי' בנין הנוק' מל' דאצי' לכל האומות בשוה כמו דור המבול ודור הפלגה שהי' נשמתם והשגתם באלקות מאד נעלה אלא שנמשכו אחר הרע, כמ"ש ויראו בני האלקים כו'. וכשהי' אברהם בן צ"ט שנים אז הי' ביכולתו להפרידם שלא יומשך גשמות גבוהות אלא לזרעו אחריו שכל א' מישראל ממשיך בזיווגו נשמה קדושה רק ההפרש בין צדיק לרשע בזיווגם הוא בהמשכת הלבושים אם טמאים או טהורים כידוע, ולא תמצא המשכת נשמה קדושה באומות רק לעיתים רחוקים כו'. גם לזאת הי' הפעולה של ההמשכה שהמשיך אברהם שהי' אלקים לזרעו אחריו בכל עת אשר יעוררו אהבתם המוגבלת יהי' נתפס בעמקי לבם באה' נפלאה ה' הוא האלקים בבחי' עצמיות להם כידוע, וזאת לא הי' ביכולת אברהם אף שהי' מרכבה ובחי' אבר לכה מה שבחסד דאצי' עד שמל א"ע אז הי' כריתות הברית

שיהי' לזרעו אחריו ה' לאלקים וענין הברית ידוע הוא הוא התערבות החיות עד שימשך אור האהבה דאצילות מקור כל החיים העליונים כאשר יעורר איש ישראל אהבתו המוגבלת כו', וגם בזאת הכריתת ברית ה' שיהי' רק לזרעו אחריו ולהפריד זר מהם.

ביום השמיני עצרת תהי' לכם. הנה כתיב בן חכם ישמח אב כמו התינוק החכם כאשר אביו מסתיר א"ע ממנו מבין הוא שישנו כאן אלא שהסתיר את עצמו ונותן לבו לחפשו חפש מחופש עד שימצאהו ואז יגיל וישמח בו אביו בחכמתו שהבין לחפש ומתחלה ה' כוונת האב בהסתרו א"ע מן התינוק רק בשביל השמחה שיהי' לו אח"כ כשימצאהו בנו ולא שהסתיר א"ע באמת שאינו יכול לסבול את בנו וגם נתרבה השמחה אצל בנו מחמת שנתודע לו שהסתרת אביו לא הי' בשביל איוה רוגזו רק בשביל תוספות שמחה וכן פעל ועשה, ועפ"י משל זה יובן למשכיל ענין הנסירה בר"ה שהוא הסתלקות המוחין בבחי' שינה דהיינו שמתכסה בחי' פנימי' המוחין שלא יאירו במדות עליונות אלא בבחי' קטנות כידוע והסתלקות זו אינה אמיתית כ"א בשביל ההמשכה שיומשך אח"כ מפנימי' המוחין מוחין חדשים ע"י העלאת מ"ן של הזכרות פסוקי מלכויות, ובראש השנה מתחלת ההמשכה להיות מלך לעולם עד שמיני עצרת הוא יום ההמשכות מוחין חדשים, וזהו בכסא ליום חגיגו שמתחלה בר"ה שנתכסה לא הי' הסתר אמיתי כ"א בשביל שיהי' השמחה אח"כ ליום חגיגו וזהו בכל עולם לפי ערכו כי מל' דאצי' נק' אב לגבי בי"ע, כולם בחכ' עשית כו'. ובן חכם הוא מט"ט דבריאה ימות עולם כידוע ישמח את האב פ"י ממשיך שמחה במוחין דנוק' דז"א ע"י העלאת מ"ן וענין השמחה עיקרה אינה אלא במוחין אם הבנים שמחה, (והיינו כאשר הבן שהם המדות חכם לפי ערכו שיכיר שאין הסתלקות והסתר אב ואם הבנים אמיתי יחפש במסירות נפש ואז תשמח אם הבנים) שתתוסף מוחין חדשים בה ויומשך ג"כ להבן מוחין חדשים מפני השמחה כו' וכן בן חכם מדות עליונות בחי' ז"א ישמח אב ואם שרש כל עולם האצי' ע"י מה שהי' בחי' שינה והסתלקות המוחין מתחלה וד"ל וכמו"כ עד רום המעלות עד בחי' חכ' סתימאה ולמע' ישמח גם הוא ויתוסף בו מוחין הנ"ל מאחר שבחי' חכ' היא בהשתלשלות ממהותו ועצמותו ית' שיהי' נק' חכים ולא בחכ' ידיעא, דהיינו חכ' סתימאה ומה שנק' סתימאה הוא מפני שהוא העלם לחכ' הגלוי' שרש כל עולם האצי' אי"כ הרי הכל בשביל ההשתלשלות לבד, וכאשר ישמח אב תתאה דנוק' תהי' השמחה עד רום המעלות בכל פרצוף לפי"ע. ולהבין ביותר פירוש הסתלקות המוחין בר"ה עפ"י משל חכם הרוצה להשיג עומק הסברא על תכליתה יסתלקו מחשבותיו בבחי' שתיקה לגמרי כאילו אינו מבין עדיין כלל ואז יומשך מעומק שכלו הבנת הענין על בוריו נמצא שההעלאה זו מגילוי השכל שהי' בבחי' הסתלקות וביטול ההשגה המשיך עמקות ההשגה מה שלא הי' תחלה זאת הסברא עמוקה גם בהעלם שכלו, א"כ ניתוסף גם

במקור השכל הארת מוחין חדשים לפ"ע ואז נמשך ג"כ לגילוי וד"ל. וזהו בכסא ליום חגיגו שענין הנסירה והשינה היא בבחי' העלאת מ"ן למעלה כדי שיתוסף מוחין חדשים גם במקור החכ' ואז יומשך ג"כ לגילוי המוחין חב"ד דו"א דאצ"י ומה שנק' המשכת המוחין חדשים בשם שמחה להיות כי עיקר כח מקור השכל נמשך שרש התהוותו מכח התענוג מפנימיותו כידוע ולכן כשיהי' השגה חדשה נמשכת ממקור השכל השופע אותה יהי' בהכרח שיאיר בה כח השופע השכל מבחי' התענוג ובשעת הארתו לא יוכר עד שיתגלה השכל יתגלה התענוג גם כן ואז נק' שמחה, ועיקר התגלות התענוג הוא בבינה באורך ורוחב ההשגה ובחכ' הוא בהעלם עדיין, וזהו ועבד הלוי הוא שהלויים הם המנגנים בכלי שיר על הקרבן והם מבחי' בינה מקור הגבורות יין המשמח אלקים, שהשיר שלהם הי' מורה על אופן העלאת הקרבן כמו שהוא אחר עלייתו בבחי' בינה עילאה מקור כל החיים העליוני' ואם הבנים שמחה כו'. והרי הניגון יורה על ההשגה דוקא, כי מה שלא יוכל לגלות עומק ההשגה בדיבור יורנה ויגלנה בניגון וכל פרטי הניגון הוא לפי אופן ההשגה במה שהיא, אם בחסדים או בגבורות, נמצא שהניגון הוא גילוי ההשגה דוקא וזהו ועבד הלוי הוא. וזהו ישא ה' פניו אליך שיסתלק פניו הוא בשביל אליך וד"ל.

והנה כל המשכות המוחין הוא ע"י ימי החג ומצות האתרוג והלולב, דהיינו הולכת הלולב הגבהת האתרוג למע' בדעת דו"א והיינו לו' לב' וענין האתרוג הוא בחי' עטרת יסוד דו"א, בבחי' רוחניות ולא בגשמיות דהיינו בבחי' חיצוניות הלב בחוזה דילי' והולכתו למע' בדעת הוא ענין בן חכם ישמח אב שמתקשר בחי' קטנות שבו בגדלות הדעת שנק' אב ע"ד העלאת מ"ן מלמטה למע' ואח"כ הבאת הלולב הוא המשכת הדעת לאתרוג ומהאתרוג נמשך מוחין לנוק' כי פרי עץ הדר הוא הדר באלני שהוא בחי' ז"א משנה לשנה ובכל שנה ננסר ונמשך מוחין חדשים לבחי' מל' דו"א שהוא האתרוג הדר בו כו', וממל' דו"א נמשך מוחין ודעת לנוק' מלכותו בכל משלה כידוע וזהו כל ברך לך תכרע, בחי' נה"י דו"א נק' ברך מקבלים מהדעת שבו וכל קומה בחי' הגדלות שבו מקבלים מאו"א עילאין חכים ולא בחכ' ידיעה וכל הלבבות יראוך שני לבבות חיצוניות הלב, בחי' החוזה דו"א מתקשר בפנימי' הלב שהם פנימי' המוחין הנק' צור לבבי. והנה כמו"כ בנה"א כל ברך הוא ההודאה אשר במוחו שישאר בעצמותו אף שישכיל היטיב ההתבוננות כמו הכרע על ברכיו שאין הביטול אמיתי עדיין בבחי' פנימי' אלא בחיצוניות אבל השתחואה הוא כאשר התבוננות יעורר פנימיות הלב ויבטל רצונותיו לגמרי ויהי' ביטול אמיתי בעצמותו או יש בו בחי' נשמה ונק' קומה כקומת אדם בר דעת, והוא לפניך לבד תשתחווה. והנה תחלת הנסירה אחת מצלעותיו הוא בבחי' כתר דנוק' שמהחזה דו"א בבחי' קטנות שבו או משליש תפארת העליון שבו נעשה כתר דרחל. וזהו אמרו לפני מלכיות שבו יומשך בחי' חפץ ורצון ה' בבריאות בע"ג כענין כד סליק ברעותו למיברי' עלמין והוא בחי' כתר מלוכה, דהיינו במדת מלכותו ית', שהוא התפשטות והתנשאות כידוע שבחי' הכתר והעטרת אשר על ראש המלך הוא למע' מעניני רוממות שלו, כי ראש המלך הוא בחי' החכ' אשר בעניני ממשלתו והרי הכתר

והעטרת מקיף את הראש והגבה למע' הימנו שאינו אלא הודאות העיקר הענין נקודת הממשלה וכל מה שבממשלתו אפי' החכ' שבה נמשך ממנה וכמו"כ יובן שכל אשר חפץ ה' עשה בחכמתו. וענין עשה הוא המשכת בע"ג הרי רצונו הפשוט לעשי' זו מקיף את כולם גם החכ' שיודע כל הנבראים היא טמורה בחפץ ה' הנק' כתר מל' ית'. והיינו אמרו לפני מלכיות שיומשך רצונו למיברי' עלמין בחכמתו. והנה אעפ"י שהכתר של מדת מל' נעשה מן שלישי ת"ת שבחזה דו"א כידוע עכ"ז מאחר שבחי' כתר הוא מורה על כל התגלות איזה מדה שהיא בחי' המקיף על ראשית התגלות כעטרת על הראש וכמו רצון הדיבור בחזה שבלב שהיא בבחי' מקיף על התגלות חכ' שבדיבור שהיא הראשית כו'. כן גם במדות שבלב בחי' הכתר שבו הוא המקיף על החכ' שבמדות והיינו הארה מצומ' מן הרצון העצמי שמקפת את המדות שכל אהבה לא תהי' כ"א שהי' תחלה הרצון לדבר זה אלא שמתצמצם מאד ונק' רעו"ד ברצון המתצמצם לפ"ע המדות לבד כמבו' והוא ענין כתר ומקיף על השכל והטעם שבמדה למה הוא אוהב דבר זה, ואעפ"י שכתר דו"א נמשך מת"ת דאימא. עכ"ז בחי' הכתר דנוק' נמשך מכתר דו"א שהרי שניהם ענין מקיף הוא אלא שזה הושפל יותר להיות מקיף על מדות התפשטות וזהו מקיף על המדות עצמה כמבואר שכל המקיפים ענין א' הם שגשגתשלו זמ"ז כמו החכ' שבדיבור באה' נמשכה מהחכמה שבאהבתו וענין א' הם וכן ע"ד חכמה שברצונו שאחר שהכל בחי' חכ' כו' וכן השתלשלות הכתר מן שרש כולם ענין א' הם עד רום המעלות עד כתר דא"א וא"ק כמו שהרצון להדיבור ענין א' הם עם הרצון שבמדות כן עד רום המעלות. ועפ"ז יובן שבתחלת הנסירה הי' בכתר מל' ובשמע"צ נעשה כתר תורה דהיינו בחי' הו"ק חו"ג שבתורה אסור ומותר והחכ' שבהם הוא חכ' שבמדות לבד והרצון שבהם נק' כתר תורה כעטרה על הראש והוא ענין בעטרה שעטרה לו אמו ת"ת דאימא לא זו מחבבה עד שקראה אמי. וזהו ביום השמיני עצרת תהי' לכם פי' עצרת כניסת המוחין העליונים אשר נמשך כל ימי החג בסוכה ולולב בכל בן חכם ישמח אב בכל פרצוף לפ"ע, אבל ביום השמיני יהי' אסיפת המוחין טמונים ומכוסים בכל פרצוף בבחי' כתר שבו, שהכתר יכסה ומקיף את המוחין, וזהו לכם יהי' עצרת ולא תהי' שמחת המוחין בהתגלות כ"א בבחי' גילה שהיא שמחה המכוסה בלב. וזהו בני ציון יגילו במלכם כי בבחי' כתר דהיינו ביטול הרצון לפניך תשתחוהו או לא תהי' השמחה בהתבוננות גלויים אלא שמכוסים בהעלם תוך הרצון וזהו כל קומה בר דעת בשמחת המוחין ישתחוהו בביטול רצון ויכפוף קומתו שיבוטל מן גילוי אלא יהי' בהסתר תוך ביטול הרצון כענין וגילו ברעדה שבשעת הביטול האמיתי תסתר השמחה שבלבו ותיקרא גילה לבד.

מחץ מתנים קמיו ומשנאיו מן יקומו. הנה ידוע שכללות נש"י בבחי' קומה ופרצוף אדם ראש וידיים ורגלים, דהיינו שיש נשמות מבחי' מוחין ויש מבחי' ידיים, והרי כולם נאחזים בלב, שהוא מלך על כל האברים, והנשמות שהם מבחי' לב עקרים מדת ההתלהבות ברשפי אש התשוקה נפלאה והם הלויים בכלי שיר ועבד הלוי הוא והכהנים הם מבחי' המוח שבפנימיות הנק' רעו"ד. והנה כל האברים שהן נשמות ישראל אחוזים ומקושרים במוח ולב ויש להם הארה מהם שיהי' להם רעו"ד ורשפי אש התשוקה בכל נפש מישראל כל חד לפום שיעורא דילי, ולפום מדריגתו בשיעור קומה. וזהו תומיך ואוריך, פי' תומיך הם ההולכים בתמימות נפשם בעבודת ה' ויש שלימות בלבבם שלא יפול מעבודתו התמה בשום נסיון, אעפ"י שאין רשפי אש בלבבם, ואוריך הם המתלהבי' ברשפי אש הכל יחי' לאיש חסידיך כלומר שביקש משה רבינו ע"ה שיהי' כל הנשמות שהם בבחי' ידיים ואזנים הקרובים אל הלב מקבלים תמיד מן פנימיות שבמל' דאצי' שהוא כללות נש"י וזהו שיהיו התומים ואורים לאיש חסידיך בחי' כהנים ולויים מוחא ולבא. אבל בחי' רגלים הרחוק מן הלב שיש בהם תערובות הרע ביותר מכל האברים הקרובים ללב אעפ"י שיש בהם טוב ג"כ אבל ביקש שיתפרדו מן הלב ולכן לא יהי' בהם ג"כ התורה שהיא ג"כ בכהנים ולויים יורו משפטיך ליעקב וגו' להיות כי נשמות שבבחי' מוחין ופנימי' הלב הם עיני העדה חב"ד דנק' וזהו ומשנאיו הם עקבי הרגלים שיכולים להלוך לצד אחר לגמרי מה שאין הראש חפץ לכן בל יקומו להיות להם בירור ע"י חכמת התורה אבל מתנים הם פרק העליון שבנה"י והוא אינו מתנענע כלל אלא עומד תמיד בתנועה א' ואינם עשויים רק לסמוך הגוף עליהם ונק' תמכין דאוריית ובנש"י הם המקיימין כלל המצות בדרך מצות אנשים מלומדה ותמיד עומד בתנועה אחד מפני שאין בו כוונת הלב כלל וכלל ואינו מכיר עבודת אמת כלל שנדמה לו שאתו האמת והוא שונא האמת מאד, ונק' קמים הקמים על אנשי האמת התומים ואורים ביקש מחץ מתנים קמיו שיחלקו אותם לשנים שבחצי מהם יש טוב בחי' תמכין לגופא ויבורר החצי הזה להיות אחוזים ומקושרים בלבא ומוחא, אבל החצי השני' יפול למטה עם פרקי הרגל האחרונים בל יקומו.

להבין ענין חטא אדה"ר בעה"ד מה שאכל מפרי העץ אשר הרגיש טעם מתיקות בו והוא עיקר החטא מה שבא לכלל הרגשה, והענין דהנה אדה"ר קודם החטא הי' כלול מבי"ע ראשו בבריאה וגופו ביצירה ורגליו מעשי' ובעולם העשי' הוא אשר טעם מפרי העץ זה הי' חטאו וענינו הוא ברוחניות מתיקות התפוח שהרי חיך הגשמי הוא המרגיש המתיקות הגשמיות אבל החיך שבאברי הנפש השופע בחיך הגשמי כח הרגשה גשמיות לא יוכל לטעום מתיקות הגשמיות שבתפוח שאינו מערכו כלל כ"א ירגיש מתיקות הרוחניות השופע בתפוח הרוחניות הוא כמו מתיקות

איזה סברא עמוקה, והנה ידוע שע' שרים הם המזלות הגדלין דצח"מ דעוה"ז (והפלוסופים קוראים לו שכל הפועל הצורות) והם למע' מגלגל הירח ואדה"ר הי' רגליו מעולם העשי' פי' המזל המצמיח מתיקות התפוח שהוא בחי' רוחניות המתיקות הי' לפ"ע אדה"ר כתפוח גשמי אצל חיך גשמי וטעם בו חיך גוף אדה"ר כי גופו ובשרו הי' רוחניות כערך מזלות עד שעקבו ממש הי' מכה גלגל חמה וכן חיכו הגשמי הי' כחיך רוחני שבנפש שלנו וטעם מתיקות הרוחני שבמזל כמו שיטעום חיך הגשמי שלנו התפוח הרוחני וחיכו הרוחני שבנפש אדה"ר הי' בעולם היצירה והרגיש מתיקות התורה וראשו חב"ד שלו בעולם הבריאה. והנה בכל עולם לפי ערכו הי' חטאו בענין הרגשה בעולם העשי' חטא גופו בהרגשת מתיקות הפרי הרוחניות שבג"ע הארץ ובעולם היצירה חטא חיך שבנפשו האלקית שרצה להרגיש המתיקות בבחי' אלקות כמו ערך הרגשת האהבה ברשפי אש שבלב שבחי' החיך שבנפש האלקית הוא כח ההרגשה שירגיש הטעם דהיינו שיחפץ שירגיש האהבה בלב ויהי' מרגיש גם גופו את האהבה הרוחני' ואם אינה נרגשת בלב אעפ"י שהיא מאד נעלה בפנימיות נקודת הלב הקשור בהתבוננות לא נחשבת בעינו לכולם וזה בא מכח גשמיות הגוף (ובנפש היא גילוי הנפש מן ההעלם) כי ידוע שיש חסדים מכוסים תוך יסוד אימא (והוא אמתית האהבה) שאינה נרגשת כלל בבחי' גילוי בלב הגשמי כ"א היא טמונה ומכוסה בהעלם תוך התבוננות והי' לאחדים ואינה בכלל המשכה עדיין למשוך אחר דבר האהוב כ"א כבר קשור הוא בהדבר האהוב מפני שמקושרת עם התבוננות הדבר האהוב עצמו מאד והי' לאחדים, אבל כשנמשך יסוד אימא מתגלים החסדים בבחי' המשכה ותשוקה להדבר בהתגלות הלב ואז בהתבוננות בבחי' ריחוק מן האהבה הגלוי' ועומדת על האהבה בבחי' מקיף כנראה בחוש שבתחלת האה' המכוסה היא רק לפ"ע השכל וכשמתגלים האהבה ברשפי אש יוכל להיות ההתלהבות בלא טעם כלל והוא מפני שהתבוננות נעשה בבחי' כתר המקיף והוא ת"ת דאימא שנעשה כתר לז"א. והנה חסדים מגולים שהוא גילוי מוחין בלב אעפ"י שאצל עצמות הנפש הוא מדריגה פחותה וצמצום גדול אבל אצל המקבל שהוא הגוף הם יותר טובים מן חסדים המכוסים מפני שיש בהם הארה והשפעה שיאירו בלב החומרי ויתוסף בו חיים יותר משא"כ בחסדים המכוסין) שאין בו עדיין הארה והשפעה שיחי' את הגוף ולכן נק' החסדים המגולים בשם אורות הלב וסיבת גלויים ויהי' מאירים ומשפיעים ואז יהי' גם ההרגשה הגשמיות בגוף הגשמי. ועפ"ז יובן ענין חטא אדה"ר בעה"ד שהוא כח ההרגשה המוציא ההעלם לידי גילוי בכל עולם לפי ערכו, והיינו ותרוא כי טוב העץ למאכל דהיינו שחפצה בהרגשת המתיקות והוציא א"ע מן ההעלם אל הגילוי דהיינו בבחי' אור ושפע למקבל ומוזה נמשך מהגבורות אחיות החיצונים אין שם בחי' עה"ד אלא מקורו לבד שיוכל להיות עה"ד טוב ורע בבי"ע והיינו חסדים מגולים דז"א דאצי' מהחזה ולמטה ששם מתחיל שרש עה"ד בנוק' אבל מהחזה דז"א ולמע' ששם החסדים מכוסין ואין בהם בחי' הרגשה שיבואו לידי גילוי ושפע למקבלים לכן נק' עץ החיים. וזהו מי הגיד לך כי

עירום אתה מאין בא לך ההרגשה בעצמותך וכמו שבאהבה המכוסה בהתבוננות לא ירגיש כלל שיש לו אהבה אבל בגילוי ירגיש מאד אהבתו ויומשך לחיצונים גם להיות התפארת וגסות. ועיין בזוהר ע"פ ותרא האשה כי טוב ד"נ ע"ב שאלת ר"א תשובת ר"ש שמאלו תחת לראשי כו'.

כי פדה ה' את יעקב וגאלו מיד חזק ממנו. להבין ההפרש בין סוכה לתיבת נח ששניהם מבחי' בינה, הנה סוכה היא מקיף דאימא על הבנים כידוע בענין אם הבנים שמחה שבשעת התבוננות כשהאהבה המכוסה בה מתגלים בגילוי רשפי אש התשוקה או מסתלקת התבוננות הנק' אימא ונעשים בבחי' מקיף על האהבה הגלוי' אבל היא שמחה בבחי' העולם שבא עד שהמדות שבגילוי ישמחו מחמתה ואז מה שהוטבע הרע בנפש האדם כמו גסות ותאוה יכולים להבטל באותה הרגע שתשמח אם על הבנים וענין ביטולם אינו ביטול אמיתי לגמרי שהרי לאחר שעה חוזרים וגם באותה הרגע לא הוטרד מהנפש כלל ואדרבה גם הם שמחים בהתבוננות וחפצים בקרבת אלקים ומה שיהי' אהבה אלקות בנפשו אלקית הכל לפי טבעו ומוג תכונתו בעניני העולם כשאוהב דבר גשמי נמצא שלא נזוז מטבעו ומזוג כלל אף שתהי' שמחתו ואהבתו נפלאה בה' אחד כל הימים רק זאת יתרונו שבהתגברות אור שמחת הנפש אלקי' יאירו גם בנפשו הבהמית שיהי' רצונו רק לה' לא יחפוץ ענינים גשמיים אבל הוא רק לפי טבעו ומהותו. וזהו וגאלו מיד חזק ממנו שע"כ מקיפים דסוכה להיותו בחי' מקיף על הבנים מלמעלה לבד פי' שיהי' הרחק גדול בין המדות למהות הבינה שהרי נסתלקה ואעפ"י שהיא מקפת ושומרת המדות מכל רע אדרבה תתן תקפה להם שיאירו את מדות הרעים כו' אבל ענין הקפתה הוא בבחי' ריחוק להיות כי הוא מחיצוניות בינה לכן כדקאי קאי. אבל שיהפך טבע מזוג שברע לטוב ויהי' כמו ברי' חדשה לגמרי בשעת ההתבוננות כמו אם מזג מדותיו הגשמיים בגבורות וכעס לא תהי' גם במדה שבנפשו האלקי' ג"כ בבחי' גבורות ורשפי אש אדרבה תהי' רק בחי' קרירות והמשכה כמים ויאבד חוש הגבורות לגמרי כאלו לא הי' בו מעולם ומכל שכן בעניני העולם שיהי' טבעו רק בחסדים זאת לא תהי' ממקיפים דחיצוניות בינה מלמעלה לבד אלא מן פנימי' בינה הנקרא עלמא דחירות שממנו נמשך החשמל להלביש את המדות עד מותח רגליהם פי' ההתבוננות מקיף את המדות (שתהי' הרחבת ההתבוננות בעמקות מאד דוקא) וגם שהמדה תהי' בהתגלות אבל יהי' מוקפת מכל צדדין בהרחבת טעמי שכל מאד כמו אדם שטוען בב"ד אודות ממון שמגיע לו ובשעת הטענה הוא טרוד מאד בעמקות סברות טענתו ואף שיצעק בכל רשפי אש פנימי' לבבו ענין טענתו לא ירגישנה כלל מפני הטרדא בסברא טענות נמצא שמדה שבהתגלות ברשפי מוקפת היא בהרחבת ההתבוננות ואין היקף הסברא בריחוק מן המדות אלא אדרבה הי' לאחידים מאד ובמה יתרון מעלת היקף התבוננות מכל צדדי המדה דהיינו אפי' מתחת רגליו בחי'

הקטנות שבה כידוע שאז תוכל המדה להתהפך מן הקצה לקצה מחסדים לגבורות וד"ל, וזהו ענין פנימי בינה שהבנים בתוכה בחירות שיכולים להתהפך והוא ענין תבת נח שלמעלה ממדרגת סוכה מחמת שהארת הסוכה בבחי' הסתלקות וריחוק מלמעלה לבד צריך שיהי' דוקא הכוכבים אורות "אבא ניראות בה כו' וגם לא יקבל טומאה כי אין הבנים בני חורין ממאסרם והגבלתם ליפרד זה מזה כו' אבל תיבה היא המוקפת מכל צד גם מתחת הרגלים וידורו בה דירת קבע כבית שיהי' ההיקף בכי טוב בלי נקב כלל כו' להיות כי הבנים הדרים בה הם בני חורין שיכולים להתהפך החסד יהי' גבורות כמו שאמרו חז"ל שהארי אכל תבן בתבת נח מפני שאז הי' דוגמת האלף הז' עולם החירות שיהי' בבחי' ביטול גדול בנבראים לא יראו המזיקי' הנחש לא יזיק ולא יכעוס כלל כי יתבטל ממוגו תכונתו שמבחי' גבורות וגר זאב עם כבש שישתכח הזאב על עצמותו מפני ביטולו וישתווה עם הכבש והוא ענין המדות עליונים שיהי' בני חורין מהגבלתם בכלים דאצילות ואז יהפך ג"כ גבורות רעות של המזיקי' ויהי' כמו ברי' חדשה וזהו ותרם התיבה מעל הארץ שנתרוממה מאד שלא להיות מקור למקור למדות כידוע שהמקור האמיתי כי עמך מקור חיים הוא מחיצוניות בינה לבד דייקא לבנין כו' אבל פרישת גדפהא הוא פנימי בינה הסובבים מכל צד, אך ענין החשמל הוא כמו הכנפים דאימא שנשפל אור אימא ומתגשם מאד עד שהוא למטה ממדרגת הבנים ומסבבם מתחת רגליהם כו' וה"ע אותיות התורה שהשכל מוקף מכל צדדיו באמרו אותיות התיבה שבתורה והאותיות הם הנשפלים ונתגשמו למטה מן השכל אבל נמשכו מפנימי' בינה לכן ביכולתם להרים את הנפש האלקי' לעשותה ברי' חדשה לגמרי ע"י שיקיף תמיד השכל באותיות התורה שהוא דוגמת התיבה המסבב גם מתחת רגליהם כו' וזהו כי פדה ה' את יעקב י' עקב שהוא אותיות לבד והפדי' היא עשיי' ברי' חדשה משא"כ הגאולה ממדות הרעות שהוא נשאר על מעמדו ומזג תכונתו כנ"ל וד"ל, וזהו ותרם התיבה שבאו האותיות לפנימי' בינה אז נעשה התחדשות המדות לגמרי וזהו ויכוסו ההרים ועשיתם אתם כאילו עשאוני שע"י האותיות וכן המצות יהי' בחי' התחדשות במדות עליונות וד"ל.

וזרעתי את בני ישראל זרע אדם וזרע בהמה כו', כתיב ויקרא האדם שמות לכל החי והבהמה כו' הנה אדם הראשון קודם החטא הי' מרכבה לבחי' לב העליון דאצי' דהיינו עד"מ מאדם הגשמי שיש בו ב' לבבות יצ"ט ויצ"ר דהיינו חלל הימני שאין בו דם שם משכון הארת הנשמה אשר במוח והיא פנימי' הלב שאינו בערך להיות מלך לאברים כי הוא רק רוחני כמו אהבה הרוחני' כשאינה מתפשטת עדיין בדם בשר הלב הגשמי בבחי' הרגשה גשמי' שבדם הלב כו' וחיצוניות הלב שם הוא כח ההרגשה שמרגיש את המדות והוא המובחר שבדם לשלוח חיות לכל אבר לפי מזגו

כידוע והנה רוח האדם היא העולה תמיד להיות כי בפנימי' הלב שם הוא רוח האדם בחי' בעל דעת דעותיו שלם בכל עיתים לפעמי' היא מקטנות וירידה ולפעמים בעלי' והגבהה דהיינו לפעמים תימשך האהבה רוחני' בהרחבת טעם ולפעמים בקטנות השכל כו' ולכן נק' האדם מהלך שאינו עומד בתנוע' אחד או עולה למעלה מעלה לעמקות השכל והרצון או יורד בקטנות כו' אבל חיצוניות הלב מקור הדומם הוא בחי' רוח הבהמה שבאדם ששם משכון נפש הבהמית שוה הוא לבהמה שתמיד הוא עומד בתנוע' אחת כו' דהיינו שסדר חילוק החיות של הדם המוכחר שבלב לכל אבר לפי מזוג לא יהי' שינויים בקבלת האיברים שיקבלו שלא כפי מזגם שהרי כח היד לא יהי' משתנה לכח שברגל וכדומה וד"ל ועפי"ז יובן שאדה"ר הי' מרכבה לבחי' לב הפנימי דאצי' שאין שם כח ההרגשה עדיין להיות מקור להאבר חיצוני (כמו פני ארי' להימין שנמשך מחסד דאצילות) הרי כח הפועל האלקי הי' בו תמיד להוות מאין ליש ומסוף פנימיות הלב נמשך כח הוא בחי' חיצוניות המדות חסד דאצילות כמו עד"מ כח היד ימין הנמשך מן הכח גשמי שבדם הלב ליתן השפעה לזולתו שאע"פ שכח הגשמי שבלב הוא המקור לפעולת היד אבל אין בכח שבחיצוניות הלב כוונה הרוחניות שבפעולת היד למה יפעל ביד כך וכך כו' אבל בפנימי' המדות דהיינו אהבה שם יש הכוונה הרוחניות בפעולת היד והיא מקור האמיתי לכח שבלב הגשמי שיתן כח השפעתו ביד ונמצא שאע"פ שכוונה הרוחניות שבפנימיות הלב יהי' עיקר אופן המשכת פעולת היד מן הכח הגשמי שבלב איך יומשך וזהו ויקרא האדם שמות להיותו מרכבה לפנימי' המדה דאצי' ידע אופן המשכת הארי' מן כלי המדה דאצי' והיינו צירוף אותיות ארי' וכן צירוף אותיות המחשבה שמתהווי' מן המדה הגשמי' שבלב כשיצייר אותיות הדבר האהוב בלבו הוא בודאי לפי אופן המשכת המדה גשמי' אל הדבר אבל אין בהמדה הגשמי' הפועל ציור הדבר כו' כוונה רוחניות ופנימי' עדיין כנ"ל כי"א בהאהבה הרוחניות שם הוא פנימי' הכוונה באופן צירוף אותיות הדבר ההוא המצטייר במחשבה וזהו שקרא שמות לכל בהמה וחי' כי לפי אופני המשכתם זהו צירוף אותיות שמותם אבל ענין הקריאה שקרא אדם להם שם הוא שתיקן והעלה שם בקריאה זו יותר מכפי אופן המשכתם להיות בחי' אדם דלעילה הפנימי' הכולל כוונה הפנימיות שבכל צירופי המשכות הנבראים כאשר קרא להם שם הגביהם שיהי' בהם ביטול גדול יותר מכפי שהי' בהם תחלה מפני שעשאם מרכבה לפנימי' הלב העליון דאצילות כמו שהוא הי' מרכבה בבחי' אדם לפנימי' אדם דאצילות כן עשה פני ארי' מרכבה לפנימי' חסד דאצי' וכן פני שור מהשמאל לבחי' פנימית מדת גבורה דאצילות אך לאחר החטא שהושפל מלהיות מרכבה לפנימית הלב כו' לקיום לעבדה ולשמרה בג"ע העליון דעולם הבריאה כו' ונעשה מרכבה לחיצוניות הלב דאצי' (כמ"ש במ"א בענין החסדים מגולים דו"א שהוא כח המרגיש המדות והכוונה שם לפעולת האברים אינם רוחניות ופנימיות כ"כ) והוא ענין יצ"ט ויצה"ר בשני לבבך והן הן גבורותיו שהוא כובש את יצרו כל ימי שליט' עה"ד טו"ר או לא הי' בכחו להעלות אותם להיות מרכבה שנתגשמו מאד שאין בהם דעת כלל שיכירו את בוראם כו' כי קודם החטא הי' ביטול גדול לאלקים כמי

חמורו של רפב"י שהי' בה דעת להבחין שאינו מעושר ולא אכלה מפני החומרא שהחמירה על עצמה כו' מפני שהי' בה דעת שיש בורא עילת העילות ור"פ הוא מרכבה ובטל אליו כו' אך היא אינה בערך זה אלא זאת תהי' עבודתה שתהי' בטילה בגשמיות לר"פ שירכב עלי' והרי אף שהשיגה בדעתה שיש מחי' כל העולמות מ"מ לא הי' בה הביטול האמיתי כמו באדם בר דעת ממש שיתפלל ממש ברשפי אש התשוקה כו' אלא הכירה את מקור חוצבה שהיא בחי' בהמה לבד ועבודתה רק להיות מרכבה גשמיו' לאדם הבטל באמת לאלקות אבל זאת העבודה גופה שתהי' מרכבה הי' בה בבחי' ביטול קצת כביטול אברים הנשמעים לחיות האדם בטבעם כן הי' טבע נפשה להבטל בגשמיות לעבוד עבודת האדם בכל אשר יצטרך וד"ל עד"ז הי' הבהמות והחיות בחי' מרכבה וביטול לאדם כשהי' הוא מרכבה לפנימי' אדם דאצי' קודם החטא ולכן הי' אסור לאכלם מאחר שגם הם היו יודעים את ה' כמוהו רק שהם בחי' בהמה בביטולם (וזהו לע"ל יהי' עליות העולמות אל הכוונה הפנימי' שהי' קודם החטא תהי' הארץ מלאה מן הדעת את ה' אף הבהמות הגשמי' ידעו ויכירו שיש עילת העילות וכמו חמורו של ר"פ שנשארה מן הבהמו' שהיו קודם החטא) וזהו שארז"ל אינו כחמורו כו' והוא שידיעתם והכרתם בפועל האלקי' הי' בה לא ישונה כלל ועבודתה וביטולה בגשמיות להצטרות האדם לא הי' בזה שום שינוי כנ"ל כי בבחי' בהמה הוא תמיד בתנועה א' כמו ביטול כח פעולה האיברים לפי קבלת מוג חיותם מן הלב הוא תמיד בתנועה א' ולכן אמרו כחמורו של ר"פ שהי' לפי ערכה תמיד בתנועה א' אבל רוח האדם בתפלה הוא בקטנות וגדלות כמו שאין מחשבות האדם תמיד שוין וז"ש על העתיד וגר זאב עם כבש כלומר שלא ירעו המזיקין כמו הזאב לכבש מפני שהכבש ידע ג"כ ויהי' בכולם בחי' ביטול לאלקות ולא יוכל הזאב להרע להכבש כי כל א' יהי' בטל לעבודת פעולת המשכתו וגם האדם נאסר לו לשחוט אותם אע"פ שהם בביטולם בחי' בהמה לבד עכ"ז מאחר שהם יודעים את הוי' וערך ביטולם נמשך מצד הידיע' באלקי' חיים אסור לאבדם, והנה אחר שנתגשמו מאד הותר לאדם לאכלם ולהעלותם באכילתו דהיינו כשיופשט מכל הבהמה כל גשמיותם בשחיטה ואכילת האדם שיצאו הפסולת ולא ישאר אלא כח הרוחני ואו מוסיף בכח הבהמה שבאדם שיתחזק כח גופו כו' ובחי' הבהמה שבאדם הוא מרכבה לרוח האדם שבו שהוא בטל ביטול אמיתי לאלקות נמצא שההעלאה שע"י אכילה לאחר החטא אינו בערך ההעלאה שע"י הבריאה קודם החטא שקרא להם שם והגביהם כמו שהם במהותם חיים וקיימים שיהי' בטלים לאלקות כמו פני ארי' להימין וכמו חמורו של ר"פ שהי' בטל לר"פ שהוא הי' מרכבה לבחי' בהמה בבחי' פנימיות אבל לאחר החטא שהושפל האדם שהי' מרכבה לבחי' בהמה שבאדם העליון לבד וכנ"ל ובאכילתו אותם הגביהם לבחי' בהמה שבו לבד וגם מהם לא הוברר כ"א בחי' חיות ולא מהותם כמו שהם בגשמיות שיבטלו בכל אבריהם לעבודת האדם כו' מפני שהושפל האדם מרוחניותו ולא יכול להגביהם בקריאתו והמשכתו מלמעלה מעולם האצי' להיות בטלים למקור חוצבם כו' ולכן הותר לשוחטם ולהעלותם לבחי' שבו לבד ולא נתעלו להיות בהמה לאדם דלעילא כמו שהי' קודם החטא

וד"ל (וענין פני אדם שבכל מרכבה ידוע שהוא הכולל החסד והגבורות הכל ביחד וכולם ילכו ע"פ האדם המנהיגם בכל עולם לפי ערכו) וזהו זורעתי בית ישראל זרע אדם זורע בהמה שבכללות נש"י שהיא קומה שלימה כידוע יש נשמות שהם בחי' זרע אדם דלעילא דהיינו ענין ביטול נפשם הוא בבחי' פנימי' הלב ובמוחין והשגות עמוקות באלקי' חיים ואע"פ שהם מוגבלים אבל הם זרועים מהשפעת אדם העליון דאצי' וכו' והמה העולים והיורדים בקטנות וגדלות לפי העיתים כו' אבל נשמות שמבחי' זרע בהמה עילאה כו' המה בעלי צדקה תמכין דאורייתא שאין ביטולם רק בחיצוניות ולא יוכלו לקבל אחדות ה' בעמקי לבבם אבל ענין ביטולם בחיצוניות הוא בתמידות בלי ישונה כו' וידוע שבחי' אדם ובהמה הוא בכל עולם לפי ערכו כו' ובדרך כלל אפי' הנשמות הגבוהות מאד שביטול שלהם מאד נפלא בתפלתם וכמו שכללות כל העולמות כשהם מתבטלין בהעלאות מ"ן למקור החיי' בחי' טובב כ"ע נקרא בשם תפלה ואני תפלה כידוע הוא בחי' בהמה לגבי סוכ"ע רוח הבהמה היורדת למטה להיות ראש לשועלים דבי"ע כידוע ולכן אמרו הלואי שיתפלל אדם תתאה כל היום שהוא בחי' ביטול הבהמה בתמידות בתנועה אחת אבל תלמוד תורה שהוא בחי' אדם דלעילא חב"ד דו"א דאצילות ונקרא רוח האדם העולה כו' וכמו רשב"י שהי' בחי' משה המשכותיו שהמשיך בלימודו הי' בבחי' מלמעלה למטה כשאמר כך נעשה כך במדת מלכותו ית' וזה איננו בתמידות כו' וד"ל ועד"ו הי' קריאת האדם שמות בקריאתו ודיבורו לבד מלמעלה למטה וד"ל משא"כ האכילה שהוא ההעלאה ממטה למעלה כמו התפלה וד"ל אך ענין הזריעה זורעתי כו' הוא כמשל זרע הגרעין בעפר שיורקב לגמרי בעפר עד שלא תשאר מן ממשות שלו כלל וכלל רק יהי' כמו קורי עכביש וכדומה כן בכל ביטול בין של אדם בין של בהמה צריך תחלה להיות הרקבון של הממשות שהוא רוח נשבר ונדכה להיות כי הגסות מונע את הצמיחה כמו שלא תצמיח הגרעין בעודו קיים בממשות שלו וד"ל.

ועבדום וענו אותם ד' מאות שנה ואח"כ יצאו ברכוש גדול כו' הנה יש להבין מה הבשורה טובה שבישרו שיענו אותם תחלה כו', הנה ענין יציאת מצרים שהוזכר תמיד בתורה ולא נזכר היותר פלא ככריאת שמים וארץ מאין ליש כו' אך באמת הפלא של הניסי' והנפלאות ביו"ד מכות ויצאתם ביד רמה מילתא זוטרתה הוא לגבי שבחי' של הקב"ה שהרי הוא מקור החיים ובידו לשנות צירופי המוטבעים רק מה שהוזכר אנכי ה' אשר הוצאתיך כו' אינו מספר בשבח כו' רק מוכיר גודל עוצם האהבה כי רבה ונפלאה היא מאד לישראל עם קרובו כי בזה ניכרת הפלגת האהבה שחיות כל הנבראים ניוונים תמיד בחסדו ית' כי רב חסד הוא כמ"ש כי אמרתי עולם חסד יבנה כי מדת חסדו יכול להחיות רוח שפלים ברוב השפע לכולם בשוה אפי' להרחוק מאד כו' ושישנה ממדת החסד לגבורות

וצמצום הדין על המצרים שעשה בהם שפטים ומוראים גדולים ביר"ד מכות הוא רק בשביל גדול עוצם האהבה רבה לישראל והראה להם התקרבות עוז אהבתו אליהם כי נפלאה היא במה שיש בה היפכה בחי' גבורה שבחסד כמו שאיש החסד בטבעו יכה באכזריות לעבדו בשביל אהבת בנו שיהי' באהבה זו היפך טבעו לעשות רק חסדים ומוכרח שתהי' האהבה לבנו מאד נפלא בעיקר ראשית נקודת האהבה דהיינו ענין הגבורות שבחסדים שגבוהים מן החסדים עצמן שהם מבחי' חיצוניות וכאשר לא תהי' מן בחי' פנימיות לא יוכל להראות בהחסד היפוכו כדי שיקיים החסד וכמו הכאת האב לבנו באכזריות כדי שיהי' טובים מעשיו שבשביל האהבה הגדולה יראה מדות גבורות אם לא היתה האהבה כ"כ לא הי' יכול להכותו כו' או כמו צמצום הרב השפעתו שכל לתלמידו כדי שיוכל לקבל שהצמצום הוא עיקר נקודת החסד שהרי הוא רק בשביל שיוכל לקבל ההשגה כו' (אבל מצד ההשפע' כי רבה היא היתה נהפכת לגבורות ודין שהי' מתבלבל התלמיד לגמרי והוא בחי' חסד שבגבורה כידוע בענין דור המבול כי נפתחו ארובות השמים כו' וד"ל) והנה הניסי' והנפלאות שהי' במצרים אעפ"י שמצד עצמם דבר קטן הוא לגבי עילת העילות ית' אבל על הראותו אליהם אהבתו הנפלאה בבחי' גבורה שבה הוא ענין קירוב הגדול שהראה לישראל והי' כמשל המלך שעשה סעודה גדולה לכל שריו ועבדיו בכמה מיני מעדנים לאין קץ כי המלך וכאשר חפץ המלך להראות אהבתו לאוהבו האמיתי לקח המלך בעצמו מן הפחות שבמאכלים ונתן לאוהבו שאכלם הנה אף שהי' לו מקודם מאכלים ומעדני המלך מן המובחר אין ערוך לו להנחת שקיבל ממאכל הפחות שנתן לו המלך בעצמו כי אין הנחת מהמאכל רק מן התקרבות שהמלך בעצמו נתן לו כמו"כ יובן למשכיל שבהראות להם הקירוב הגדול ליקח לו גוי מקרב גוי לכלות אלו מפי אלו שלא כמדת חסדו כו' וזהו במסות ובאותות ומוראים הכל בחי' גבורות רק למען האהבה לישראל הי' קרבת המלך בעצמו וזהו סמיכת פסוק או הנסה אלקי' והשמע עם קול אלקי' מדבר מתוך האש שהוא גבורות שבחסדים מימינו אש דת למו שחכמתו ית' הוא מקור החסדים כידוע וניתנה באש שחורה שהיוד מאמרות הם אש שחורה כידוע והיוד דברות שבהם חכמת המלך הי' מקוריים להם כו' וד"ל וזהו ועבדום וענו אותם הוא בשורת עיקר נקודת עצמיות החסד שיוכל להיות גבורות ודין בשביל החסד שיהי' אח"כ שיצאו ברכוש גדול וינצלו את מצרים כידוע שהוציאו כל הניצוצי' קדושות שהי' שם וזהו שבפ' והי' אם שמוע נזכר אם לא תשמע ויפתה לבבך וחרה אף ה' כו' וכן כל קללות שבמשנה תורה הם רק בחי' גבורות שבחסדים והוא המורה על הפנימי' נקודת האהבה ולכן עתה שבעוונותינו אין פנימי' האהבה אלינו כמו בזמן בהמ"ק אין הפרשה זו מקוימת שיהי' הרשע מדוכא ביסורים והצדיק יצליח בכל עניניו אף בעניני עוה"ז אלא יכול להיות ההיפך והוא מצד הסתלקות בחי' גבורה שבחסדים וזהו ולא תשכית מלח ברית אלוך על כל קרבנך תקריב מלח וכן ענין ים המלח שהי' עיקר המלחמה בשבילה הענין הוא גבורות שבחסד המשפיע כמו המלח שעיקרו מים וחסד ושריפת המלח וחמתו הוא בכדי שימתיק את הבשר ויתן בו טעם והרי גבורות שבו

אינו אלא בשביל הטעם שהוא החסד כו' כמ"כ גבורות ממותקות שביסוד ז"א דאצילות ולכן בקרבן העולה לה' הי' בו מלח להמתיק בהעלתו בכדי שיהי' הבשר מוטעם כשיעלה לה' לריח ניחוח וכן ים המלח הוא קבלת השפעת גבורות ממותקות.

כי נר מצוה ותורה אור ודרך חיים תוכחת מוסר כו', הנה ג' מיני ניסי' הי' יציאת מצרים ובימי אחשורוש ובימי חשמונאי וב' ניסי' הראשונים היו על הצלות נפשות ישראל שלא נאבדו גופם ממש במצרים בכליון העבודה בחומר ובלבנים וכן בימי המן שביקש להשמיד ולהרוג הגופי' דוקא כו' אבל הנס שהי' בימי מתתיהו לא הי' על קיום גופני כלל שהרי הי' שרויים על אדמתם ולא ביקשו מהם רק שיעבירו דתם ולהשכיחם תורתם כו' ולכן בב' ניסים הראשונים ציוה הי' לעשות זכר לענין הנס דהיינו ביצי"מ ציוה לאכול מצה והאכילה היא קיום גופני כו' וכן בימי אחשורוש ציוה לעשות משתה ושמחה להיות כי ידוע ענין אכלו ריעים שתו ושכרו דודים דאו"א תרין ריעין דלא מתפרשין להחיות העולמות כו', וכל המשכות והשפעות שלהם הוא רק חסדים כמשל האכילה שהיא מזון הגוף כו' להיות כי חו"ב המולידים המדות וכל פרטי אופניהם אפי' המשכות מצומצמות מבחי' גבורות שבהם הוא ג"כ חסד בשרשו מאחר שעיקר ענין המשכות חו"ב להשפיע מקור החיים של המדות שיהי' נולד מהם איזה פעולה כמו שישכיל אדם באיזה דבר בהתחכמות עד שיאהבנו בלבו לעשות אותו דבר, ואף שיהי' באהבת אותו הדבר כלול גם מהיפוכו מבחי' גבורות וצמצום שישנא דבר פרטי מן כלל אותו הדבר כו' כל זה אינו אלא מחילוקי המדות חו"ג שגולדים כבר בגילוי מן השכל אבל כשהשכל והעמקתו בהשפעת שכלו הי' בבחי' חסד והשפעה מן המקור השכל דהיינו אופן טוב הדבר ההוא כשיהי' ממוזג מחו"ג אבל שתו ושכרו דודים במדות יש חו"ג הפכיים ממש והוא כמשל השתיי' שהמים הן חסדים והצמאון למים היא גבורות והמים ממתיקין הגבורות של הצמאון והוא כמשל הולדת האהבה בגילוי שממתיק השנאה כו', וכך יובן למשכיל במדות עליונות דאצי' המתקת החסדי' בגבורות לאחר שכבר גולדו בגלוי בב' הפכים אלא שיתמוזגו להיות כלולי' זמ"ז משא"כ בריעיים חו"ב שאין בהם אלא משל האכילה, דהיינו רק המשכת מעילה לעילה לבד שיהי' נמשכי' חו"ג וכל פרטיהם וכן ושכרו הוא יין המשכר שעיקרו בחי' גבורות אלא שכלול משמחה וחדוה והוא רק מצד המדות הנק' דודים, והנה ידוע שאולועו"ז עשה האלקים וביציאת מן הרע לפי אופן הרע כן צוה הי' לעשות זכר ליציאה והצלה וידוע שמצרים הוא כתר דקליפה קרקפתא ורישא כו', ולכן על יציאתם והצלתם מטומאת חכמת מצרים חו"ב שבהם ציוה הי' לאכול מצה שהיא בחי' קטנות דאבא ובבל ומדי הם בחי' חו"ג תרין דרועין דקליפה הוא ענין משתה ושמחה שבימי אחשורוש דכתי' ויין מלכות רב, אבל נס דחנוכה לא ציוה הי' ע"י חכמים

כ"א להדליק נרות ולא שום ענין גופני להיות כי יוון דת"י דקליפה קו האמצעי שבמדות שבתוכו עיקר המוחין של המדות והוא שרצו להשיכחם תורתם דוקא שנגדם בקדושה הוא תורה עמודא דאמצעיתא וחכ' שבמדות עליונות דאצי' לכן ציות על הצלתם מזה רק להדליק נרות כי השמן הוא חכמה.

והנה להבין ענין הדלקת נרות צריך להבין תחלה ענין כי נר מצוה ותורה אור שהמצוה נמשלה לנר של שמן עם הפתילה לבד בלא אור ושלבת ותורה נמשלה לאור הפתילה והנה השמן הוא עיקר המקור שהרי הוא הדולק בפתילה וכל השלבת אינו אלא מחמתו ולפי ריבוי בפתילה או מיעוטו כן תרבה או תקטן השלבת נמצא שהשמן הוא המאיר את האור והזיו ובאמת בלא אש השלבת לא הי' השמן מאיר כלל אלא הי' חשך בעצם אלא כשאחו האור בשמן שבפתילה נמשך בו האור והאור צריך לשמן שיהי' לו דבר מה להאירו אבל לא יתכן לומר שאותו מעט השמן שבפתילה המאיר גבוה במדריגה מן השמן שאינו דולק מחמת הארתו שהרי הוא כלה ונאבד בשעת הארתו ואינו ניכר עצמותו ומהותו כלל בשעת דלקו בפתילה וגם הוא מאד בצמצום בפתילה מעט מזעיר בכדי שיוכל להאיר בו האור שאם הי' רב לא הי' ביכולת האור להאירו כו', וא"כ שפלות עצם השמן הוא כשהוא מאיר בפתילה, ועכ"ז מצד האור והזיו שאין בעצם השמן נתעלה אותו מעט בעילוי קצת, ועפ"ז יובן שהמצות הי' כמו השמן כי ידוע שתרי"ג ארחין נמשכין מכתר דא"א ומתפלגי' ברישא דז"א כו' ואין ג' חללי' גלגלתא דז"א מתמלאין מהם אלא הם מכים באחורי רישא דז"א בבחי' שערות לבד ולא נמשכי' להיות לו מוחין פנימי' להיות כי המצות המה רצון העליון דאוא"ס ב"ה שלמעלה מחכמתו המקור למדות עליונות אעפ"י שיש כאור' טעם והשגה בכל המצוה אינו אלא שהוא הטעם והשכל להרצון למה ירצה אבל עיקר הרצון הוא הגבה למעלה מן השכל א"כ אין עיקר טעם של רצון המצוה השגה ניגלות שתקרא בשם חכ' אלא נק' מוחא סתימאה והוא משל השמן כשאינו מאיר בפתילה עדיין שהוא חשוך בעצם וכשהוא נתצמצם בפתילה ומאיר הוא שפלות עצמותו כמו"כ אורי' שהוא יס"א הוא אור חכמתו ית' שבכל מצוה הנכתבת בתורה היא הארת בחי' מו"ס דא"א שבמצוה ההוא כמו האור של השמן הדולק שמגלה מצפון השמן בהארתו זיוו וזהו שמכי' באחורי' רישא דז"א. דהיינו אורחות הוי' שמתפשטי' מן כתר דא"א שהיא עצמיות רצונו הפשוט שאבא יונק ממנו מול ח' לבד א"א שיהיו חב"ד למדות בג' חללי המוחין בבחי' פנימיות ועצמיות להמדות שבתו' הנק' ז"א דאורייתא מחכ' נפקת מחמת שאין ערך ביניהם כלל שהמה הגבה למעלה מן מקור השכל הנק' יס"א המוליד את המדות אלא המה בבחי' מקיף על הראש ונק' ארחין (והוא בחי' עטרת תפארת בחי' כתר וגולגלתא דז"א שלמעלה מג' חללי המוחין) והתרי"ג ארחין נק' בשם מצות המלך כמו שהצווי והפקודה של המלך הוא למעלה מן הטעם אלא הוא מקבל הפקודה עליו בבחי' מקיף על ראשו להיות נכנע ובטל לכל אשר יצוה כן מצות הוי' שברישא דז"א המה תרי"ג רצונותיו שבמדותיו ית' שורים

עליהם בבחי' מקיף כמו עטרה על הראש של המלך המורה על מדת מלכות שמנהיג העולם במדותיו חו"ג, וזהו כי נר מצוה שהמצוה שנמשלה לנר של שמן בלא אור שהוא הביטול וההכנעה שלמעלה מן השגה הנגלית, וזהו שאנו אומרים בברכות המצות אשר קדשנו במצותיו שהעלנו ברצונותיו הפשוטי' שהמצוה אין האדם התחתון המקיימה יכול להמשיך אור רצון העליון ב"ה בבחי' פנימיות שבו אלא בבחי' לבד והוא שום תשים עליך מלך במצות ה' אבל התורה יוכל האדם להשכיל ענין המצוה בטעמה בהשגו' שכלית ונכנסות לתוך כלי השגת נשמתו. בבחי' או"פ והוא המשכה פנימיות בתוך תוכו ולכן ת"ת כנגד כולם מפני שהתורה בפירושה את המצות הוא בחי' אור המאיר את המצות בהשגות נגלות שיוכלו חב"ד דו"א להיות מלאי' מהם ממש, דהיינו לאחר שיסוד השפעת מקור השכל האור והדליק חשך והסתר השמן בחי' מו"ס דא"א הוא ממשיך מוחין מצומצמי' להמדות למה יהי' כשר כו', והוא אורי' דמחכ' נפקת והוא אור תורה מוחין דו"א דאצי', ובזה יובן דאשת חיל שהיא תושבע"פ מל' קרינן לה המפרשת באר היטב המצוה שבתושב"כ היא בשרשה עטרת בעלה דהיינו כתר דו"א, שהמה תרי"ג ארחין שעל רישא דו"א יובן במל' דאצי' ידוע שיש בסוף כל דרגין בחי' מל' שבמל' מבחי' כתר מל', כמ"ש אני ראשון ואני אחרון שהוא הממשלה בבחי' מקיף וא"כ למצוה שעל נשמת האדם בע"ג הוא שום תשים עליך כתר מל' דאצי' כו', והיא עטרת וכתר דו"א ג"כ הנק' מצות המלך וזהו נר מצוה שהמצות שהם בבחי' כתרין נק' נר, בלא אור והתורה היא האור, והנה אעפ"י שהמצות הם אברים דמלכא וענין אבר הוא מבחי' ר"ן דו"א לבד ולא מבחי' יחידה שבו, היינו מעשה המצות עצמה דהיינו הדבר שבו נעשית המצוה כמו אתרוג שהוא הדר ושרש המשכתו עד כלים החיצוני' דו"א דאצי' כמבואר הרי המשכת בחי' אבר דכלי ת"ת דו"א באתרוג כשנעשית בו המצוה, אבל ענין פקודת המצוה לעשות רצונו ית' בעשותו המצוה ה"ז בחי' ממשלה שלמעלה מן עצם העשי' וא"כ הוא בחי' ארחין שבגלגלתא דו"א הגבה למעלה מבחי' נר"ן שבאברי' וכלים דו"א.

ועתה יובן ענין הדלקת הנרות עפ"י הנ"ל בענין נר מצוה כמו"כ בעבודת ה' בנש"י הנק' נרות המנורה, כמבואר בענין מקשה תעשה המנורה שבתחלת אצי' כללות נש"י היא מקשה א', בלי שום התחלקות ראש ורגל יריכה ופרכה לכן המה ערבים בתכלית במקור החוצב באוצר הנשמות דהיינו חדר ששמו גוף שהוא בחי' בנין הנו"ק, אלא שאח"כ מתפרד ההשפעות לחלקי' בציור אדם ראש ורגלים, והנה כתיב בהטיבו את הנרות בבקר בבקר ע"י אהרן הכהן וכן בהעלות הנרות בין הערבים הוא ג"כ ע"י אהרן הכהן ענין ההעלאה הוא כח המעלה מ"ן שיוכלו הנשמות של כאו"א מישראל להתלהב ברשפי אש התשוקה לה' אחד בפסוק ואהבת הוא ע"י אהרן דיקנא דכהנא רבי' בחי' נצח שביסוד אבא והוא בחי' משה כידוע דהיינו אה"ר הנמשכת מחכמה כח מה והיתה לאחדים מאד עם החכ' כמבואר בענין ניסוך המים בחג, ולהיות כי או"א הם תרין ריעין דזיווגיהו תדיר לקיום העולמות

כי זיווג ז'ו"נ הוא לפי מעשה התחתונים אבל חו"ב אעפ"י שאין מעשה התחתונים ראויים לא יופסק מפני זה זיווג חו"ב, והענין שיחוד המדות עליונות במדות שבמל' המה לפי מעשה והכנת המקבל ממדה שבמל', וכאשר רעת האדם רבה כתי' ויתעצב אל לבו, היינו בתי בראי פי' בהמשכות מדות עליונות במדות דמל' להאיר אור חיי העולמי' יגיע שם העצבות, דהיינו מדה"ד והסתלקות ההשראה בבחי' פנימיות מפני גרעין מעשה המקבל אבל לפני המקום היינו בבתי גוואי בעצמיות המדות אין שם עצבות של גרעון המקבל כי הוא הגבה למעלה משרש המשכתן מאין, ולכן אעפ"י שכלי המקבל גרוע לא תיגרע מפני זה אור עצם המדה להשפיע בבתי גוואי (דהיינו התגלות המדה שאם תיגרע ח"ו לא יתקיימו כל העולמות אפי' רגע) וכן עד"ו יובן למשכיל ביחוד חו"ב שהיא המקור להמשכות המדות, כ"ש הוא שלא יגרע אורם והשפעתם בשביל קיום העולמות שיוכלו להתהוות מאין ליש מיוחד ז'ו"נ מאחר שהמה עיקר המקור האמיתי צריך שיהיו בתמידות כמו עד"מ מאדם העושה הציור בידיו ונמשך כח ליד מן הלב ובלב נמשך השכל איך לעשות הציור הנה אעפ"י שמחמת גרעון העץ שנעשה בו הציור יגרע אור פעולת היד שלא יומשך כלל צרכיו כו', וכן הולכת חיות הלב בכח היד יוגרע אורו ג"כ לפי ערך אבל בהעמקת השכל בפועל הציור ההוא לא ישונה כלל כי אין בהשכל הפעולה הגשמי' כ"א המחשבה איך שיהי' הציור ושם אין גרעון העץ גורע אור השכלת השכל כלל ואדרבה אפי' בגרעונו צריך תמיד למקור האמיתי שהוא השכל להשכיל אופן ציורו כמו שהוא בגרעון ועפ"י יובן בהעלות אהרן ובהטיב אהרן שניהם המשכות מיסו"א לבינה בתמידות דהיינו שיקבלו הנשמות אור השפעתם בהשגתם בבחי' אלקות וגם באהבתם ותשוקתם כו', אעפ"י שמגרעון מעשיהם שעבר לא יוכלו לקבל מהארת מדות עליונות, אבל אהרן שהוא הארת החכ' הוא המטיבם בבקר בבקר חדשים לבקרים שהנרות בכ"י מקבלים קיומם בתמידות ממקור האמור שלא ישונה, אך הענין ההטבה וההעלאה הוא ענין ב"פ אור שבואהבת או"י ואו"ח יובן עפ"י הנ"ל בנר מצוה שאור הנר הוא ההארה והגילוי של העלם השמן כמו"כ אור האה' שבנפש כשמתאחדת האה' עם ההשגה היא המאירה ומגלה מצפון בחי' השמן שהוא החכ' שבנפש אלקי' אעפ"י שההשגה מתגשמת ונופלות ממדרגתה כשבאת למהות אה' אבל היא כמשל השמן שבפתילה שנשפל ממדרגותו, ועכ"ז יאיר בבחי' גילוי והוא עילוי קצת להעלם של ההשגה ואין העילוי לעצמות ההשגה כ"א לכלי השגה שבמוח שמאיר כמשל מעט השמן המצומצם בפתילה וב' פעמים אור ענינם שאהבת המקבל היא מלמטה למעלה שהוא נמשך מאד לצאת מן עצמותו באה"ר להכלל במקור החיים והוא אור החכ' שבנפש ואור זה של הנפש המוגבלת הוא העלאת מ"ן לקבל כדמותה וצלמה ממ"ד דהיינו אור האהבה דאצי' שהוא בחי' א"ס ממש, והוא אהבת ה' לישראל אהבתי אתכם שהוא מלמעלה למטה והוא ענין בהטיבו בחי' יס"א דאצי' כהנא רבא הממשיך אור האה' ג"כ מן ההעלם חכמה דאצי' הנק' שמן, ולכן נק' בהטיבו כי כל השפעה מן ההעלם אל הגילוי שהוא האור נק' בלשון טוב והוא בחי' יסוד שהוא ההתקשרות של המשפיע והיות

נשפל ממדריגתו העצמי ולהשפיע מטובו להמקבל, והי' מדה טובה שמחמת טובו שטבע מדת הטוב שיהי' טוב לכולם ישפיל א"ע להטיב למקבל, וכן יס"א דאצי' הממשיך את האה"ר בחי' אהרן נצח שבחכ' נק' בהטיבו, והנה ע"י ב' אורות פנימי' ומקיף יהי' הכלי של נפש אלקי' מצוחצח מן קליפות נוגה הנדבקים בה והיינו נפש החיונית המלביש השכל והמדות של הנפש. האלקית אפי' בשעת אהבתה והשגתה באלקות והי' בזה תערוכות הנוגה רוח הגסה לגרמי' והתפארות, והוא הנדבק בנפש החיונית הנק' כלי וגוף ולהמתקת גבורות הגסות דנוגה הנדבק כו', רק שלישי ממנה אכל אור האה' עליונה המקפת את נה"א כולה תמתיק ב' שלישי' מנוגה של נפש החיונית וענין השלישי ידוע שבחי' נה"י שבנוגה הוא שלישי התחתון והיינו השפעות הנוגה לדבק בהבלי העולם זאת יומתק ע"י הכנת אור אהבת הנפש כו' אבל שיהי' עצמות מדות הנוגה וחב"ד שבהם הנק' ב' שלישי' העליונים שבה יהי' המה בעצמותם דבקי' וחפצים ג"כ להדבק במקור החיים אין נמתק ע"י תגבורת אור האה' המוגבלת של הנפש כ"א ע"י אור המקיף של בחי' אלקות המצחצח את הכלי מבחוץ ב' השלישי', והנה מאחר שג' אהבות המה אור ההעלם כן בהעלם החכ' שבנפש יש בחי' פנימי' ומקיף והוא יחו"ת שמשגת הנפש ביטול הבע"ג ואלקו' המהווי' אותם מאין ליש והוא ענין בשכמל"ו שאז האהבה הנולדה מהתבוננות זו של בשכמל"ו הוא הנק' אש של הדיוט שמצוה להביא ע"ג המזבח (דהיינו הנפש) תחלה מן ההדיוט וכן אור האה' העליונה של בחי' מקיף הוא מגלה מצפון חכ' והשגה של יחו"ע, בחי' מהותו ועצמותו הנק' יחיד, ונק' גילוי זה אש היורדת מן השמים שהוא ז"א דאצי' כידוע, ואור גילוי זה דהיינו האהבה והתפעלות הרצון שמן השגות מהו"ע ית' מאחר דלמת"ב עצמות ית' וא"א להיות בחי' יחוד שורה בנפש בבחי' או"פ אלא בבחי' מקיף וכן גם אור האה' שמחמתה הוא בבחי' מקיף כו' אך ע"י אש הדיוט שהוא ההשגה במדת מלכותו ית' אעפ"י שנק' בשם הדיוט לגבי עצמיות מדותיו כדכתיב המגביהי לשבת המשפילי לראות ועכ"ו היא אחת מצלעותיו ששרש בנין המלכות מעשריות דז"א עצם מעצמי כי מאיש לוקחה זאת כנו' בע"ח יהרי זה כמשל יד האדם שהוא אבר נפרד מעצמות ועם כל זה שחבירו רוצה למשכו אוחזו בידיו ומושכו וממילא כל גופו נמשך אחר היד מאחר שיש להם חיבור בעצם, כמו"כ יובן שע"י בשכמל"ו יכול האדם להמשיך על נפשו הארת עצמותו ית' בבחי' מקיף למשרי' אחד באחה, והנה כתיב בית יעקב לכו ונלכה באור ה' בית יעקב המה נשמות השפלות בישראל מצד מעשיהם אשר לא טובים עון עקבי יסובני ומבדילים מאד לבלי יוכלו לקבל אור האה' דאברהם בהטיב בבקר בבקר כל הנשמות במוחין חדשים וה"ע רגלי' יורדות וענין העקבים שנחש כרוך שם לא יוכל להאיר יס"א להאיר שם והו' יסובב את ראשי ג"כ, והו' ענין יהושע בן יהוצדק שהי' כה"ג בחי' נצח שבחכ' של כללות נש"י הנק' מנורה וראה ששימו צניף הטהור על ראשו ולא יתלכך מפנימיות עוונות העקביי' והי' שמו יהושע בן יהוצדק, שבהיות מדת מל' בהגבהה והתנשאות מן הקליפות של רגלי הנ"ק, אזי שמו יהוצדק בחי' משה פני משה כפני חמה ואין שם

אחיזה לחיצוני, אבל כשהושפלה בבי"ע ורגלי יורדות אז משה קורא לו יהשוע י"ה יושיעך מעצת מרגלים אחיות החיצונים שברגליי, כי פני יהושע כפני לבנה ונפגמה בסופה כו', ובחכ' שהוא י"ה אתברירו וזהו שהושם הצניף הטהור על ראשו והלבישו מקיפי הנק' מחלצות, אך אף שבית יעקב המה בתכלית השפלות והריחוק מאלקו' מאותו הריחוק גדול יש להם תקומה נפלאה מנפילתם להיותם מפני גודל עוצם ריחוקם כשישפילו עצמם כדיבור ובמרירות הלב על גודל פחיתתו שלהם אזי מעוררים בחי' ר"ר על נפשם, וידוע שי"ג ת"ד שהמה נק' מדה"ר רב חסד נושא עון כו', המה הגבה למעלה מן בחי' משה ואהרן בחי' נה"י דאבא, ולהיותם מאד נעלים לא יהי' השראתם כ"א על היותר שפל באמת כמו שמלך גדול מאד כשיראה מוכה שחין מוטל באשפה מחמת עוצם הפכיים שביניהם זה בתכלית הגדולה וזה בתכלית השפלות כשיומשך על המלך הגדול להקימו מאשפה לא יומשך במדת המצומצם בלב המלך אלא רחמים גדולים מן הרצון שבו יומשך כו' ואם לא יהי' מלך גדול לא יהי' התפשטות ר"ר כ"כ כי לפי עוצם גדולתו באמת כן יותר לא יוכל לסבול השפלות הפוכה, ועתה יובן שבית יעקב בפחיתות שלהם יעוררו בחי' ר"ר הנק' יחידה בחי' הארת פנים שאמר למשה ופני לא יראו ולכן גם הנשמות המעוליי' הטוביי' ומאיריי' במעשיהם או לבית יעקב לכו והתעלו בלב נשבר שלכם שיאיר ה' פניו אליכם, ועל ידכם גלכה ונאירה ג"כ באור ה' דהיינו בחי' יחוד שלמעלה מן אחד כמבו' שאין ערוך לנאצלים עם המאציל ונק' מדה"ר המה בחי' תחתונה שבמאציל.

וי"ען ויאמר לעומדים לפניו הסירו הבגדים הצואים והלבש אותך מחלצות שיחלף דבר פנימי' שהיא הרצון בעניני עוה"ז ע"י תגבורת התשוקה לה' לבדו מי לי בשמים ועמך לא חפצתי בארץ כי הבגדים הצואיי' שהם לבושי המחשבות שרשם בחי' המקיפים שהוא הרצון כי כל מח' סתם אעפ"י שאין בו הארת המדות כלל בשעת מעשה אינו אלא עפ"י הרצון שהי' בה פעם א' מכבר והסרת הלבושי' הצואיי' אינו אלא אחר ביטול הרצון מכל וכל ע"ד עמך לא חפצתי בארץ ואז מאיר מן רצון אלקות לבושי' טהורי' שהם מחשבות טהורות לה' לבדו נמצא הסרת הבגדים הצואים והלבשת מחלצות באי' שניהם כא' והסימן לנקודת הרצון אחד לה' לבדו וביטול הרצון בעוה"ז המה המחשבות סתומות בלי כוונה, והנה הסרת הלבושי' צואים הוא מן זיעתן של חיות שהוא נהר דינור כמבואר שאין מיתוק הגבורות דנוגה אלא בשרשן פסולת גבורות דקדושה כו', והמה העומדים לפני מלאכיי' שממדת גבורות והפסולת שלהם יסורו אש חמימות של לבושי' צואים דנוגה.

להבין ענין הברכות, ברוך אתה הוי' אלקינו כו', וכל ברכה שאין בו הזכרת שם ומלכות כו', כי לשון אוא"ס אינו לשון השתלשלות עילה ועלול כמו שכל קטן מגדול שלא יתכן בבחי' א"ס השתלשלות דבר מערכו אלא כמו האור והזיו שהוא התפשטות האור שאינו מערך המאור ועיקר המשל בזה הוא מהתפשטות החיות בגוף כגון כח הראי' בעין שאין ראי' בגשמיות בעצמיות הנפש ששורה ממעל אלא שיש בנפש ראי' רוחניות ומראי' הרוחניות שופע הארה בעלמא בחי' התפשטות זיו בלבד, לכלי העין ונעשה שם ראי' גשמיות וממנו נזון לכל בחי' ההתפשטות חיות הנפש לכלי הגוף שאינו מעצמיות הנפש כי אם מהתפשטותו לבד, כי עצמותה הוא מהות דבר חיוני ומה שמחי' לגופים נפרדים הוא התפשטו' שלה, (כמו אדם שנק' חכם אעפ"י שישן ואינו נראה בשעת מעשה שום חכ' ממנו אלא מפני שיש בו כח המשכיל כל דבר להוציא התפשטות עצם המשכיל שהוא גילוי השכל), ומה מובן למשכיל ענין י"ס הגנוזות בעצמיות א"ס ב"ה שמהם יצאו י"ס דאצי' כנו' בספרי המקובלים אין הפשט שיש שם כביכול תואר חכ' ורצון כו', אלא כמו אור שפע הרוחניות שמתגלה מהעלם מקור הרוחניות להמשך ולהתגשם בכלי העין, ונק' מקור השפע בשם ראי' על שם הנפעל כן חכ' דאצי' שהוא מקור לכל החכמו' דבי"ע הנשפעים ממנה יש לאור שפע זו מקור הגנוזות בעצמות א"ס ב"ה הנק' ג"כ חכ' ע"ש שנמשך המקור חכ' דאצי' להיות מקור להמשך ממנו בחי' חכמה לכל שלמטה אבל אינו ידוע כמאמר אליהו אנת הוא חכים ולא בחכ' אלא שאין המשל דומה לנמשל בכל צד, כי הנפש השופעת התפשטותו בכלי העין כשכלי העין יכול לקבל אור שפע ראי' הרוחניות יומשך השפע בהכרח מן הנפש אף שלא תהי' רצון הנפש בזו הראי' וכן בדבור הגשמי' אם יהי' רצון הנפש לדבר ויגענע את הלשון להמשיך אותיות דטלג"ת כו', יומשך אור הרוחני שבנפש לתוכם בע"כ של הנפש, וכן בכח המעכל הוא בהכרח (רק יש כחות הנפש שהמשתתם הוא רק ברצון הנפש כגון כח הדוחה המאכל וכח המחזיק וכדומה ויש בזה ענין עמוק ליו"ח) אבל אור א"ס ב"ה המאציל אור חכ' דאצי' ואף אור הכתר דא"ק הוא ע"פ רצון א"ס ב"ה ולא כהכרח ח"ו, וז"ש בלק"א שהתלבשות אוא"ס בכלים דחב"ד דאצי' או נק' חכם כנ"ל שהוא אינו בגדר וסוג להיות מקור להתהוות אפי' מקור החכ' אלא לאחר העלמו' וצמצומו' רבים כמבואר במ"א נתגלה אור החכ' דאצי' שענינו הוא השפעת זיו מן מהות א"ס ב"ה שיהיו מקור החכ' לכל הנאצלים ובי"ע ולאחר שכבר נתגלה אור החכ' מהעלם העצמיות הוא רק ככלי המגביל אור החדש השופע עליו תמיד ומהוה ומקיים אותו כמו השפעה ראי' הרוחניות שבעצם הנפש השופע לכלי העין נק' אור והראי' שנתגשמה בתוך כלי העין הוא הכלי המגביל אור השפע שמהתעבות האור נעשה כלים, וז"ש בע"ח שבתחלה היו האורות בכלי אחד ונק' עקודים, ואח"כ נתהוו י' כלים דאצי' ומצד התחלקות הכלי' נעשה חילוק באורות אבל מצד האורות יכול להיות אור החכ' בכתר ובינה בחכ' כנו' בשער מטי ולא מטי שאור הכתר נגנו ועלה בו אור החכ' כו' עד שבמל' עלה אורה ביסוד כו', כי ענין אור הוא הזיו והתפשטות מן העצם וכשהוא כלול עדיין במקור אין התחלקות

בין אור שפע הרצון לאור שפע החכ' כמו שאין הפרש בין חכ' לרצון בעצם הנפש קודם שתתפשט להחיות הגוף רק כשיש כלי הגוף המגבילים אור יש הפרש בין אור שפע הרצון לאור שפע החכ' שבמות וזה ברוך לשון המשכה והוא בדרך כלל על בחי' אור והמשכת מהות א"ס ב"ה שיאציל אור החכמה ויאירו בבחי' כלי עיגול החכ' מקור העולמות בתוספות להיות כי בזמן הגלות ז"א דאצי' בבחי' קטנות בחי' שיגה כידוע שכלי מדותיו ית' מחיי' כל העולמות בבחי' אחורי' וחיצוניות ולכן אותותינו לא ראינו שאין לנו אות ומופת להפך הטבע אלא כל המשכת אלקות הוא מתלבש בטבע כי הקליפות הם כמו לבושים והעלמות אחר העלמות כמו קליפת הפרי, וכמו עד"מ אדם הישן מפני שאין פנימיות חיותו בו יכולים להלבישו כמה לבושים ולעשות לו כמה דברי' שלא עפ"י רצונו כמו שתעמוד הנובב וינק ממנו אף שאברי' חיים וקיימים בקסטא דחיותא וכשמתעורר ובא פנימיות שכלו ומדותיו יסור הלבושים הרבים, וזה שלבושי הטבעים מעלימים מאד המשכות אלקות ובשעת יציאת מצרים הי' הפשטת הטבע מפני התגלות פנימיות אורות מדותיו ית' כידוע וה' הולך לפניהם, וזהו שאנו מבקשים ברוך אתה שיתברך אור השפע ממהותו ית' בחכ' דאצי', ומחכ' יאיר פנימיות אור החסד הנק' אתה כו' הוי' הוא ת"ת כנו' במ"א. וענין מ"ש בע"ה הלשון הוספות אורות באצי' דייקא מפני שבחיות הבע"ג אין עיקר ההוספה ניכרת אלא לע"ל ועתה הוא רק באצי' כידוע, ומפני שהכלי' די"ס דאצי' המשפיעי' בדרך השתלשלות השפעתם בבחי' קטנות, כמשל השיגה לכן גם באורות שנמשכי' להם מאור א"ס ב"ה הוא בבחי' חיצוניות וקטנות כנו' בזוהר בענין ברכות לראש צדיק כשהוא משפיע ניתוסף לו ברכה מלעילא וכשאינו משפיע יוגרע ג"כ ערך השפעתו הצדיק אובד כו' (דלא כהפרדס שבאור השפעות ובכלים דאצי' אין גרעון השפע) וזהו ישמעאל בני ברכני הקב"ה הוא ו"ק דיצירה בחי' נשי"ה שהוא בחי' אלקות מהאורות הכלי' הפנימיות דז"א דאצי' ונשמת ר' ישמעאל מבחי' רוח ונפש שהם המלאכי' דעולם היצירה וא"ל הקב"ה שיברכהו פי' שימשוך מפנימיות אורות מדותיו ית' ע"י העלאת מ"ן אל עצמותו ית' כנודע וברכו ר"י ואמר יהי רצון מלפניך מבחי' פנימיות שבך לו"ק דיצירה שגיבר רחמי' הגלוי' ביצירה על הגבורה כו', ושינוי זה הוא מפני הוספות אוא"ס ב"ה בבחי' פנימיות לבחי' ז"א דאצילות באמרו יהי רצון מלפניך וזהו ברוך אתה שיהי' הוספת ברכה בהמשכת אוא"ס ב"ה לאתה הוי' והוי' הוא ת"ת בחי' אלקות שאסור למחוק שם, אבל אתה שהוא חסד אינו שם אלקים ומותר למחוק, ואעפ"י שמדותיו חו"ג הם אורות ממדותיו המחיי' כל העולמות ויש בכ"א שם הוי', אלא שבחסד הוא בחי' הוי' בניקוד סגול ומדת גבורותיו שם הוי' בניקוד שו"א עכ"ז אינם שמות כלליים בבחי' אלקות כ"א צירופי פרטי' כי לפי אופן ההמשכה מהכולל כל הוי' וההמשכות אם חסד שבגבו' או גבורה שבחסד כן יהי' שם הוי' ונקודתו אבל כולל צירופי המשכות המדות דאצי' הוא בחי' ת"ת ובו עיקר שם הוי' הכלליי' בחי' אדם כללא דכולא ואסור במחיקה. וענין הכינויים יהי' ג"כ במדות ת"ת שנק' אמת כמו שחסד נק' אתה ולפעמים תיבה אחרת לפי אופן ההמשכה והטעם

שעיקר הכולל משם הוי' במדת ת"ת כי הוא מדה קו האמצעי העולה עד הכתר ויש בו בחי' אין בגילוי כמ"ש במ"א. ואנכה"ג סדרו ברוה"ק אופני המשכות מאור א"ס ב"ה ע"י תיבות ברוך אתה שיהי' המשכת בחי' חסד בתיבת אתה ומדת גבורה בתיבת אלקים. ובדרך כלל שימשיך פנימיות אור א"ס ב"ה לפנימות יסוד אבא שרש כל האצ"י וממנו להוי' הכוללת בחי' ז"א דאצ"י וממנו לאתה עלמא דאתגליי' או שיהי' בבחי' הוי' כידוע, ואח"כ אלקים בבחי' גבורות להחיות נשמותינו ממש כתוספות גילוי האור בנה"א, והוא בדרך כלל במלך העולם שם אד' לך ה' הממלכה.

מה שמצינו בכמה מקומות שהמלאך יאמר תחלה שהוא לא יעשה דבר, כמו במלאך שדבר עם לוט, ואח"כ אמר לשון שמשמעו שהוא עושה דבר מעצמו וכן בציווי של אברהם אמר עתה ידעתי, כי המלאכי' הם אברי' דשכינתא שכן פעולתו נמשך תמיד ממקור חוצבה עד שהוא דוגמת הכלי ביד העושה שלא יתכן לומר התנועה בהכלי כ"א ביד, וכן בתנועת היד גופא אעפ"י שנראה לעין כאלו היד עצמו מתנועע עכ"ז ביטולה לגבי עצם הנפש בתכלית עד שבשעת הכתיבה והפועל שלה היא כמו כלי להנפש וכן בכל אברי' נשמעי' לרצון שמיד כשעולה ברצון לעשות איזה דבר באיזה אבר הם בטלי' בלי שום צווי ואמירה ובלי שום שהיה כלל, לכן המלאך כיון שהוא בטל באמת למקור חוצבו כי אין לו בחירה והוא כגרזן ביד החוצב וכפ"י הגשמי' נגד כח הנפש שאין הפי' הגשמי' מדבר אלא הנפש חיה רוח ממלאל ה"ז כאלו אמר משלחו דכתיב עתה ידעתי וכדומה מחמת שמאמר זה נתצמצם ע"י בחי' אבר זה שהוא המלאך ע"ש שליחותו כמו עין הרואה של אדם אם יאמר עין פלוני של אדם פלוני ראה דבר זה ה"ז כאילו אמר עצמיות של פלוני ראה דבר זה שאין הפרש אם אומר פלוני ראה או עין פלוני ראה מאחר שעין לבדו אין רואה.

ענין עריבות ומתיקות הניגון שהנפש מתענג בו, אעפ"י שהוא קול גשמי' הוא כאשר יהי' בו תנועה הממוזגת יפה מכמה ההפכיים שמחה ועצבות כמו מאכל הערב לנפש העיקר כאשר יהי' מטעמי' הפכי' הרבה מתיקות ומרירות הפלפלין ומלח והחמיצות מעורב בהרכבת מיוזג הטעמי' במדה ומשקל כו' כי אם אין ההרכבה שוה אעפ"י שיהי' בו ריבוי הטעמי' לא יהי' עריבות ותענוג לנפש כלל וכן ציור תפארת גוון המראה שיערב ויתענג בהם הנפש כאשר ציור הגוונים במדה ומשקל מכמה גוונים הפכי' אדום ושחור ולבן, וז"ש על דהמע"ה יודע נגן שידע אופן התענוג עליון הנק' שלימותא דכולא וע"פ אופן העונג דאצ"י הי' ממשיך קולות הניגון בכינור שלו להמדות כי יש כמה מיני תענוגים בנפש לפעמי' מריבוי

מאמרי אדמו"ר חזקן

הגברות ולפעמים מחסדי' אף שעיקר התענוג הוא ענין קיבוץ החו"ג עכ"ז אין כל המזיגות שוות לפעמים עיקר התענוג במדת השמחה כאשר היא כלולה מהיפכה מעט עצבות במדה גזורה יפה ולפעמי' עיקר התענוג מעצבות כו' וזהו ששבחו דואג את דוד יודע נגן, כלומר אופן המשכת הניגון מלמעלה למטה שהתפעלות תענוג נרגש שבנקודת לבבו לא הי' אלא עפ"י ידיעת אופן העונג העליון כי כשהניגון מעורר התענוג שבנקודת לב שהוא ההעלאה מלמטה למעלה קול מעורר הכוונה זה אינו נק' יודע נגן וזה שהאי נהר דנגוד ונפיק יובל שמי' כי יובל לשון הנהגה שהוא פנימיות בינה שבה התגלות עולם התענוג ונק' יובל שהוא ממשיך ומנהיג אופן המשכת התענוג בקול ונק' קלא פנימאה כידוע שאין בו עדיין גילוי מזיגת הקולות אבל חיצוניות בינה נק' יובל לשון נפעל שהוא המתנהג (כמו כצאן לטבח יובל). והנה מדרגת הלויים הי' עיקר השיר שלהם בבחי' העלאה ממטה למעלה כמו עליית הקרבן אף שהשיר של הקרבן הוא מורה אופן התענוג של מעלה מן עליות הקרבן כמ"ש ריח ניחוח. עכ"ז הוא בבחי' העלאה. וזה הפי' ושם אחי' יובל הוא הי' אבי כל תופס כינור ועוגב שהם הלויים מפני שהוא הי' רק העלאה מלמטה למעלה, וזהו ועל יובל ישלח שרשיו למטה בקול ודיבור אלא שנק' מתנהג ולא מנהיג כמו פנימיות בינה כי פנימיות בינה שהוא אופן התבוננות שבו מתלבש התענוג הוא מנהיג וממשיך התענוג שבלב אבל לאחר שכבר נמשך בקול שבלב נק' יובל אעפ"י שעדיין לא הוציאו בפה. והנה מחלוקת ר"י ורבנן בפי' החליל אם עיקר שירה של הלויים בפה או בכלי כי דוד המע"ה שהי' בחי' מרכבה והי' עונג שבלבבו מרכבה לעונג העליון ע"ד יודע נגן לכן הי' עיקר שירות ותשבחות בפה באמירת פסוקי תהלים ומומורי' כי הי' הכל עפ"י אופן עונג העליון כמו שמצינו בדוד גופא שהי' מראה עיקר הפלגת טוב ניגונו לפני שאול בכלי הכינור ולא בפה. ומאן דס"ל עיקר שירת הלויים בפה הוא מצד העלאת מ"ן שהעלאת מ"ן דפנימיות הלב יכול להיות יותר בפה הנמשך מהלב, ותרוייהו ס"ל שבמקדש הי' שניהם בפה ובכלי כי לעלית הקרבן הי' צריך שניהם (אך המחלוקת מהו עיקר המצוה ואידך לבסומי קלא בעלמא) כי יש מלאכי' שעיקר שלהם בפה היינו באותיות ותיבות ויש מלאכי' שאין בשיר שלהם שום אותיות ותיבות רק קולות לבד רק שהקולות ממוזגים יפה עד שיש בהם עריבות כמו בכינור ונק' מזמרי' אבל בעלי השיר בפה נק' בעלי השיר שיוצאים בשיר בהעלאת מ"ן.

ענין השמחה הוא מבחי' המקיף של הנפש אלא שיש ב' מיני מקיפי' א' בחי' העצמות הנפש שאין מתלבשים בכלי הגוף כלל רק אורתיה מתפשטים כמבואר ועיקר עצמות הנפש סובב מלמעלה וזה נק' תענוג תמידי שאין הגוף נרגש ומקבל תענוג ממנו כמו שאין הגוף נהנה בהתגלות ממה שהוא מחמת שהיא תענוג תמידי התענוג בעולם גדול. והבי' מקיף של הפנימי' גופא שהוא ענין אמיתי אור מקיף להיותו סובב ומקיף אור הפנימי עדי'מ פרצופי או"א כו' שאין יכול להתלבש בלב כ"א במוחין וממוחין מאיר במדות וכשנתגלה ומאיר בלב יסוד או"א ביותר מעט אז

פיקודי ה' ישרי' משמחי לב כמו השמחה גשמיות שבאה מאיזה התחדשות דוקא אזי יומשך אור התענוג בגילוי בלב וישמח את הלב (כי תענוג ושמחה חד הוא אלא שהתענוג בהעלם ושמחה הוא התגלות), וזה אין שמחה אלא בחופה והארת המקיף שהוא כמו החופה הסובבת דבר מה אבל מקיף העליון שהוא העצמות ממש אין שמחה שבלב נמשכת ממנו וכן בעבודת ה' כלי הלב באהבה ויראה יש בו או"פ המצומצם מהמוח ואין בכח האו"פ שבכלי הלב לצחצח בחי' חיצונית שבו רק הפנימיות שבכלי לבד אבל השמחה שבחופה כלומר השמחה שתלקח מחמת שהמדות מתאחדת מאד עם התבוננות בהרחבה היא המקפת את המדה גם מבחוץ ומצחצחים ע"ד ענני במרחב י"ה ה' לי לא אירא.

אך בצלם יתהלך איש כי עיקר עצמיות הנפש אינו מתלבש בגוף אך התפשטות ה' בחי' גר"נ ח"י שבנפש בכלי הגוף נקראי' צלמים כמשל צלם ודמות של חקיקת השעוה החומרי מאותיות טבעת החותם אע"פ שאותיות הטבעת עיקר העצם שהם העושים צלם ודמות בשעוה עכ"ז נק' אותיות הטבעת ג"כ בשם צלם ודמות מחמת שהם העושים כן הארת הנפש המתפשטת להחיות אברי הגוף נקראים אברי הנפש ולהיות כי מצד חקיקת התפשטות אברי הנפש באברי הגוף שאינו עצמיות הנפש ולכן נקראים בשם צלם אע"פ שהם אותיות הנפש עצמה וכן צלם הרוח בכלי הגוף וכן בנשמה דהיינו המוחין המתפשטי' במדות הם רק קטנות המוחי' בבחי' אותיות שבה לחקוק צורת המדות כו', והנה כ"ז שאדם מתגדל נכנסי' בו צלמי הנפש בכלי הגוף מבחי' פנימיות ביותר וכשהוא קטן הוא רק דוגמת וצלם העצמות וכשהוא קטן ביותר הוא רק דוגמא דדוגמא כמו הקוף לאדם לכן מדת התינוק לדברי' קטנים וכשנתגדל לא יאהב אותו דבר כלל, והרי אותו מדה שבלבו לא ישתנה רק שבקטנות הי' בחי' צלם ודמות המדה העצמיות ובגדלו נכנסו צלמי המדה בפנימיות יותר לכן לא יחפוץ אותו הדבר הקטן אבל יהי' מדתו מעין אותו הדבר אף בגדלו מאחר שהי' אז צלם ודמות העצמיות כמו שהתינוק יחשוק לנגן בכלי שיר להיות כי במדתו העצמיות יש בה התענוג מן עריבות קול הכינור שהוא גדלות המוחין ובקטנותו חשקו לעשות כינור מן העצים ולנגן עליו בלי שישמע קול ולא יהי' בחשקו כלל הטבת קול הכינור אף שישמע. ובוה יובן כל זמן שמזקין דעתו מיושבת עליו פי' שנכנסי' המוחי' מבחי' פנימיות ביותר עד שהדעת שהי' לו מכבר הוא בחי' צלם ודוגמא של הדעת של עכשיו, לכן דוקא בוקנים חכ' העצמיות. וזה ואברהם זקן כד סיב כו' העלה כל הדוגמות של בחי' קטנות בגדלות. וכן בעבודת ה' צ"ל הלוך ונסוע שמעשה עבודתו של שנה שעברה יהי' בבחי' קטנות ודוגמא לגבי שנה מעשה עבודתה שבשנה זו וזהו דאשתלים באילין יומין עילאין.

ענין יחוד קוב"ה ושכינתו כי שכינה ידוע שהוא כח הפועל בנפעל כמו התפשטות חיות הנפש בתוך כלי הגוף אך כלי האברי' אברי הגוף אף שהם גשמי' וערך חיות רוחני שבהם הוא בתכלית הדקות עכ"ז אנו רואים שהחיות שבאצבע מרגיש כאב הכאה וכדומה כי גשמיות האצבע בודאי אינו מרגיש אלא חיות רוחני שבו וקודם התפשטות החיות באצבע לא יתכן לומר שירגיש כאב ההכאה אלא מצד הלבשתו בגשם והי' לאחדי' עם גשמיות האצבע מרגיש הכאב ומתפעל. והנה עדי' לא יתכן לומר באלקים חיים המחי' את הנברא מאין ליש שיתפעל ח"ו מן גרעון הנברא כמ"ש כי נשגב שמו לבדו אפי' בבחי' התפשטות דהתפשטות שהוא כח הפועל אלקי המתלבש בנברא להיות כי אין ערך בין בורא לנברא לא כמו החיות הנפש לאברי הגוף שיש להם ערך אלא שזה דק וזה גס כו', והנה בישראל עם קרובו כתיב בכל צרתם לו צר בוא"ו וקרי באלף כלומר שמצד התפשטות מדת מלכותו ית' להחיות העולמות הרי אין מדת הקב"ה שהוא כח התפשטות שלו במדת מל' כמו כח התפשטות הנפש המחי' את הגוף כי מדת ב"ו היא הנפש בע"ג ונתפעל ממאורעי הגוף אבל הוא ית' נשגב שמו מכל העולמות וזהו לא באלף אלא שמצד קרבת נשמות בני ישראל שהם חלק אלוקה ממעל ממש אע"פ שהם נבראי' מ"מ מקושרי' בעצמות אלקות יותר ולכן לו צר בכל צרתם והוא אין מצד רק שזה חסד והמשכה מאלקי' חיים שידלג ממהות למהות להיות צרתם לו צר וכוונת המשכה לו צר כדי שאז יבטלו כל המקטריגי' עליהם כי ה' אוהב משפט יושב ודן מצד התפשטות מלכותו ית', אבל כשהמלך חומל על אוהבו מצד שהוא מקושר בעצמותו יכול הוא לבטל מדת המשפט בחטא האוהב כי המשפט אינו אלא בחי' התפשטות חוקיו במדינה והאוהב מקושר בפנימיותו שלמעלה מן התפשטותו. וענין קודב"ה לשון קדוש הוא מובדל כמשל חיות הנפש מה שאינו מתפשט כלל בכלי הגוף שבאמת לא תתפעל בהרגשת כאב האברי' והוא בחי' מקיף על הגוף ענין סובב כל עלמין, כי ממלא כל עלמין נמשל עכ"פ בדוגמת התלבשות החיות בכלי הגוף אע"פ שאינו אמת כי נשגב שמו עכ"ז הוא בדוגמא זו אבל סובב כל עלמין ענינו הוא עצמות אוא"ס ב"ה שאינו מתפשט בעולמות להיות ראש ומקור לחיות הנברא. ויובן מזה למשכיל בענין קבלת זיו השכינה בג"ע שהנה"א הנברא תקבל ממקור חוצבה בבחי' פנימיות שבה ופנימיות המשפיע אותה הוא ענין הזיו אבל המצוה מעשיות בזה העולם כמו ציצית המה מאד נעלים מן נהנים מזיו שבג"ע, שהרי הציצית החוטים הגשמי' הם מלבושי נוגה אלא שנפש האדם מלבישם וכמו"כ הלבשה זו הנפש בציצית דלעילא בבחי' אצ"י שהרי מצות נק' אברי' דמלכא ופי' מלכא הקדב"ה שהוא מובדל מכל העולמות ומצות ציצית הוא אבר ולבוש לעצמיות אוא"ס, וא"כ הוא מאד נעלה מזיו השכינה כידוע בענין ציצית כנפי ז"א דאצ"י הם ל"ב ג"ח המאירי' במוחין דנוק' דז"א דאצ"י, וזהו אשר קדשנו במצותיו שבמצות הביא נשמות ישראל לבחי' קדש שהוא סובב כל עלמין, ולכן יפה שעה בתשובה ומע"ט בעוה"ז מכל' חיי העוה"ב כי עוה"ב הוא זיו מל' דאצ"י והתפשטות ממנה אבל הציצית המה מוחין פנימי' לה.

יוצר אור ובורא חשך, הנה ההפרש שבין פסוקי דזמרה לברכת יוצר ובין ברכת יוצר לק"ש שבפסוד"ו הם רק היכלות דיצי' וביוצר הוא רק היכלות דבריאה, ובק"ש הוא יחוד אצי' בבריאה. ולהבין זה כי ידוע שכל העולמות דבי"ע הם שנפלו משבירת הכלים דנקודים הנק' מלכין קדמאין, והיינו שמחמת פירוד ופירור השפעות (שבבחי' אצי') נתהוו מהות בע"ג כי אפי' המלאכי' דבריאה שרובו טוב ואין בהם תערובות רע כלל רק מה שנתפסים ליש ודבר מה הוא בחי' יש דקדושה והוא שרש פנימיות לקליפות נוגה דבריאה שהם שרש מקור הרע כמבול, אבל היכלות דקדושה הוא טוב שבנוגה אבל נק' מ"מ נוגה מצד היותם ליש ודבר מה, וכן בניצוץ אלקי' שבנשמת האדם בחי' חכ' שבה הוא מבחי' הטוב שבנוגה, להיות כי ענין החכ' באלקות הוא התפיסא וההשגה ביטול הנבראים למקור חוצבם ושהוא ית' מחיי' ומהוה מאין ליש נמצא ג"כ החכ' המשגת ביטול הנבראים היא מבחינת נוגה. שהרי אין משגת אלא יש ודבר אך הוא טוב שבנוגה, שהרי עיקר השגתה היא הביטול שלהם למקורם ואם כן גם האהבה דרשפי אש והתשוקה שנולדה מחמת טעם זה שהנבראי' בטלי' מציאותם היא אהבה שנתחדשה מחמת טעם ואין זה עיקר מהות ניצוץ אלקי' שהאהבה והתשוקה שבניצוץ אלקות להכלל במקורה אין שם התחדשות אהבה אלא היא בבחי' תמידית מחמת עצמות ההתקשרות במקור חוצבה כמו עליות והסתלקות אור השלהבת למקור אש היסודי שתמיד יתנענע מצד שעצמותו נמשך לשרשו לא יהי' בו שום שינויים אלא יהי' תנועתו בתמידות להכלל במקור החיים בלי אמצעות דבר אחר כי כשהתשוקה לה' נתעורר על התבוננות ה"ז כמשל דבר אחר המניע ומעורר תשוקת הניצוץ ואם הטעם נתבטל תבטל לפי ערך גם התשוקה מאחר שהיא נולדת עתה וכן יהי' בהם שינויים בתשוקתם פעמי' בתגבורת ופעמים בקטנות לפי ערך דבר אחר המניעם, שהיא בחי' חכ' שבהם המשגת התהוותם, אך מובן שאעפי"כ א"א להתגלות ניצוץ האלקי' אלא ע"י החכ' שהוא נפש השכליות שבאדם המתהפכת לרע ג"כ להשכיל ענינים זרים כי בלעדי החכ' להכיר בוראו מצד שהוא מחי' הנבראי' הי' הסתלקות ניצוץ אלקי' שהוא הרצון בלי טעם כלל ולא הי' מאיר כלל בכלי הלב הגשמי כי מחמת שנמשך אחר הבלי העולם איך יהי' בו התנועה העצמיות להדבק ולהכלל אבל החכ' והתבוננות ביהו"ע ויחור'ת איך שהו' רקיעים שבכל עולם לפי ערכו בטלי' באחד היא המוציאם העלם הרצון לידי גילוי יחפוף להדבק באחד בלי שום טעם והתבוננות, וזהו ענין ואהבת לשון עתיד שע"י החכ' שבבבחי' שבפסוד"ו וברכות יוצר אור תגיע לבחי' ניצוץ אלקי' שהוא הכרת האה' ורצון מאלי' מצד עצמות לא מצד הטעם שע"ו נאמר ובכל מאדך בלי שיעור לפי שבהעדר החכ' תבטל האה' אבל אה' שמצד עצמיות לא תבטל לעולם וזהו ואהבת לשון עתיד (והרמב"ם ז"ל הי' לו נשמה גבוה אלא שהי' סבור שעוצם התפעלותו העיקר מחמת התבוננותו והשגתו והאמת אינו כן אלא שהשגות הם רק גרמא בעלמא להוציא מן ההעלם לגילוי) וזהו שבק"ש הוא יחוד אצי' בבריאה כשמתגלית ע"י החכ' והשגה באלקות דהיינו המשכת ותנועות ניצוץ אלקי' מצד העצמיות שלה המקושרת במקור חוצבה בבחי'

אצי' נק' יחוד הארת אצילות בבריאה (טוב שבנוגה) אבל בברכת יוצר אור אע"פ שהשגת בשבחי' הוא ג"כ מאד נעלה ונק' היכלות דבריאה שאין בהם תערובות כלל שהם מופשטים מכל גשם להיות מתגדל מהם הלא דבר הוא (שזהו בחי' נוגה להתהפך כו') עכ"ז בבחי' בריאה הם בלא הארת בחי' אצי' בהם, דהיינו התקשרות מצד העצמיות כמו המשכת בן אל האב שהוא רץ מפני שהוא נלקח ממנו ואינו יודע שום טעם בשבחי אביו וכל העיתים שוות אצלו ואפי' יראה חסרונו באביו לא יגרע ההמשכה כלל אבל העבד או אפי' התלמיד יהי' ההתקשרות רק לפי אופן קבלתו מן האב, ועכ"ז יש יתרון בגילוי הרצון שע"י חכ' יותר מכמו שהי' בלי חכמה כמו בשעת ק"ה להיות כי חשך הנוגה שרואה יש ודבר מסתיר מאד הגילוי תשוקת הרצון שלא תבא כ"א לעיתים רחוקים, אבל ע"י החכ' הרי בירור הרע מן הנוגה ואף שיראה עולם ומלאה מבין ומשיג שהמה בטלי' למקורם, ולכן תתחזק הרשימו כל היום שלא תחשוב רע דנוגה, אבל מצד הרצון מפני העלמו מתוך החשך הנפש השכליות דנוגה אף שהיתה מתגלית אין רשימו שלה חזק כלל שמיד יסתירנה הבלי העולם, אבל קודם באה לגוף עיקר חלק א' הוא הרצון שבתמידות בלי הפסק כלל כמו אש הטבעי ממש, והנה ההפרש שבין פסוד"ז וברכת יוצר אור שזה נק' יצירה וזה בריאה הגם ששניהם בסידור שבחי' שהוא עיקרא ושרשא דכולהו עלמין וכולא קמי' כל"ח, אך בפסוד"ז כל עיקר השגה אינו אלא ביטול מל' דאצי' מקור כל המוגבלים דבי"ע לגבי ז"א דאצי' עד בחי' מקור מוחין דז"א שהוא בחו"ב דאצי', וזהו ברוך אתה הוי' אלקי ישראל ע"ד י"ס דבי"ע שנק' עד העולם, וכן עד"ז כל ההעלאות מ"ן הללו את ה' מן השמים וגו', אבל בברכות יוצר אור הוא השגות ביטול כל עיקר עולם האצי' שהוא חכ' דאצי' לגבי עולם העקודים שהוא בחי' תחתונה שבמאציל להיות כי יסוד דאצי' המה נק' נאצלים ולשון נאצל כמו לשון נתהוה בבריאה אלא שם הוא בבחי' נפרד ונאצל בחי' עצמיות אבל מאחר שתחלה הי' כלול בעצמותו ועתה הוא שנאצל אין לו ערך לגבי העצמיות כמו האדם העצמי' כשלא יתגלה בו כחות נפשו באיזה אה' או שכל גילוי או הוא עיקר האדם העצמי כי התגלות השכל ומדות המה הארות בעלמא שמתהווים בזמנים שונים ובקטנות וגדלות ולכן בברכות יוצר נזכר ענין כללות יסוד דאצי' שהמה לגבי העצמיות שבלא גילוי כערך העשי' וזהו המאיר לארץ ולדרים עלי' ברחמי', פי' שמבחי' תחתונה שבמאציל כל הנאצלים יומשך רח"ר על גודל שפלות ערך הנאצלים ויומשך לכולם בשוה מרכ"ד עד סוכ"ד בשוה והיינו לארץ שהוא מל' דאצי' ולכל הדרים עלי' ברחמים שהוא אדם דאצי' ולמקור חו"ב שבו וכשמאירי' רחמי' רבים ע"י העלאת מ"ן שלהם שהם בוכי' אנן בעינן למהוי' קדם מלכא או יתחדש ענין אצילותם מחדש ובטובו הוא יס"ע מחדש בכל יום, מאינן יומין עילאין מעשה בראשית חו"ב דאצי', וזהו מה רבו מעשיך שבכל עולם האצי' כולם בחכ' עשית פי' כולם הם בחי' עשי' לגבי עולם העקודים לפי שבנקודים שרש התהות אותיות וכלים דאצי' אבל בעקודים אין שם שרש כלים להיות כי הוא לבוש האמצעי לגבי א"ק שהוא לבוש הכל הדיבור שהוא הגבה למעלה מלבוש העשי' ובדיבור הכל בכלי' א' כי אותיות הדיבור

שהם אורות רבים בהבל א' שבפה ולא יהי' שינוי הבלים לכל אות בפ"ע אבל בכח המעשה לכל המשכות כח פועל הציור יהי' בנפעל ציורים מחולקים לפי ריבוי כחות הנמשכים כי בדרך כלל עולם העקודים הוא קיבוץ הכלים דאח"פ דא"ק, ועולם האצי' לבוש המעשה, אבל המלך המרומם הוא בחי' עתיק דכל הנאצלים ברוך אתה ה' אלקי ישראל מוחזין דו"א דאצי' מן העולם עלמא דאתכסי' ועד העולם עלמא דאתגלי' הוא מרומם ונשגב בערך מכללות עולם האצי' ולכן נק' עתיק שנעתק לגמרי ממהות היוםמים והמדות דאצי' וזהו המתנשא מימות עולם דאצי' להיות כי החכ' אעפ"י שבחי' חיצוניות שבה המקור לחיות המדות ולא הפנימיות עכ"ז יש לה ערך עם המדות שהרי בהשכיל איזה דבר יוליד מיד המדה לאותו הדבר אבל בהעונג המכריח הרצון שירצה אותו הדבר אין שם עדיין שום רמז לאיזה תולדת מדת אה' או התפארות אלא שאותו הדבר עדיין אצלו בבחי' עצמיות שבו ע"ד שכשירצה לאותו הדבר הוא צמצם עצמותו מן הדבר, והנה המתענג מבגד נאה ויפה מאד בציורים הרי כשכבר מלובש והולך בזה יתהווה בו מדת התפארות להתפאר בבגדו בה לפני זולתו אבל כשהבגד הי' שטוח על הכותל הי' בו רק העונג ממנו כשילבישנו יתפאר בו, נמצא שעונג זה הוא מקור מדת התפארות שיהי' מהות התפארות נמצא בו ולא מקור להוליד מדת התפארות שאינה אלא בשעה שהוא מלובש שהשכל ימשיך ההתפארות ועפ"י משל זה יובן לשון מפואר כי יש הפרש בין מפואר שהוא לשון שנתפאר כמו משובח אבל מפואר בחולם פירושו שהוא עושה התפארות והפאר הזה יותר יפה מהתפארות עצמה כמו נזר ועטרה השטוחה על הכותל שאין בה תפארת מצד עצמותה רק כשילבשנה אדם בראשו יהי' יפה ומהודר מאד מחמתה נמצא שמקבלת תפארתו ממנה אבל היא עצמה פאר תפארתה, ועתה יובן שג' דברים אלו משובח ומפואר ומתנשא שבמדות דאצי' הכל הוא בת"ת דאצי' ובת"ת דאימא שהיא עטרת ת"ת לו"א דאצי' כולם אין ערוך למלך המרומם ושבה התשבחות כמ"ש ישראל אשר בך אתפאר בעטרה שעטרה לו אמו וכן במתנשא שהוא כתר מל' אין ערוך לכתר ז"א, וכתר מל' דאצי' שנעשה מת"ת דאימא לגבי כתר דע"י שהוא המלך המרומם לבדו שהתנשאותו מקור האמיתי שימצא שם התנשאות בעולם וזהו אלקי עולם ו"ק דאצי' שהוא מהארת בחי' תחתונה שבמאציל והוא שרש כל הנאצלים ברחמין הרבים רחם על הנאצלים שהמה נק' מעשה ידיו לבד, והמשיך עליהם הארת מקיפים להיות צור ומשגב בעדם והמה ד' מיני מקיפים אדון עוזינו כו'.

כל הוי' יתן חכ' מפיו דעת ותבונה, ולהבין ענין שרש ממכ"ע וסוכ"ע, הנה מבו' בע"ח שיש הפרש בין אורות דאצילות ובין כלים דאצי' היורדים להיות ראש לשועלים בבי"ע כמשאחז"ל לכי ומיעטי א"ע שהאורות המלובשים בכלים משתוים להיות ראש לשועלים ע"י בקיעת המסך שבין

אצ"י לבי"ע אבל אורות העצמיות דאצ"י שהם למעלה מהכלים אינם בוקעים המסך אלא שמאירי' דרך המסך בלבד, וביאור זה כי ידוע שבחי' מקיף הוא מה שאינו נכנס בגילוי האור בבחי' חיות ממש, לפי אופן קבלת הכלי רק מחי' הכלי מבחי' חיצוניות דחיצוניות שלו ממעל, ויובן זה ממשל הזורק אבן בכחו שכח התנועה שביד נפרדת מן היד ומלביש האבן ומוליכו באויר למרחוק ומה שהכח מוליכו באויר הוא בבחי' מקיף על האבן כי האבן אינו מערך כח הרוחניי' שיתנענע וע"כ מוליכו ומניעו באויר הרי הכח מלבישו מקיפו מרחוק בבחי' הסתר ולא בגילוי בתוך מהות האבן, והנה מה שאין אנו רואים בחירה כלל בכח זה המלביש האבן שיטה האבן הנה והנה מכמו שנמשך כח תנועה זו מן היד אם נמשך מן היד לזרוק למעלה ילך הכח למעלה ולא למטה וכן בהיפוך גם אין בחירה כלל ביד האדם לשנות הזריקה כו', הטעם מאחר שכבר נפרד הכח ונבדל להיות בפ"ע באויר השמי', לכן אף שלא ילך הכח כ"א כפי אשר נמשך מהיד עכ"ז מאחר שנפרדת ומרוחקת היא ממנה אין בחירה ביד לשנות התנועה משא"כ תנועת האצבע מכח היד עד"מ בכתיבה יש בחירה ביד לשנות תנועת האצבע ככתיבה מאופן לאופן, והענין מפני שהאצבע חי' מן הכח הגם שהוא רק התפשטות חיות הכח מהעצם שהוא בחי' מל' ולא העצמיות אבל מפני שכח היד באצבע כל שעת הכתיבה, כי בכל רגע שמאיר בו כח היד מתנענע האצבע לכן ישתנה ההתפשטות לפי שינוי העצם שהוא הכח שביד באופני הכתיבה, אבל הכח המלביש האבן מאחר שכבר נפרד ונתרחק מן הכח שביד ואינו בחי' התפשטות ראשונה של כח היד להקרא התפשטות העצם לכן לא ישונה מפני שינוי העצם וא"א לומר שאינו מאיר בו כח היד כלל, מפני שמובדל הוא ממנו, שהרי אנו רואים שמה שהולכת בכח כמו שזורק למעלה דייקא או בהיפוך הוא מכח היד שהמשיך כך הרי הולכה זו שבאויר מכח המשכת היד אלא מחמת שהתפשטות כח ההולכה מן היד בראשית יציאתו היא בחי' מל' שבו לכן יזרק למעלה ולא למטה רק כפי כח היד שהמשיכו כו', אפי' כשמתרחק להלאה וכבר נפסק הארת כח היד אלא שמאיר בו מרחוק בדרך הסתר ומקיף מוליכו כמו שהמשיך הזריקה עד"מ למעלה דוקא אבל מחמת שמ"מ נבדל ונפרד למרחוק שאינו אלא התפשטות דהתפשטות לכן לא ישונה כו', ועפ"י משל זה יובן ההפרש של חיות או"פ לחיות או"מ, דהנה חיות האצבע הנגלית באצבע הרי החיות עצמו מתגלה באופן הכתיבה כאלו החיות עצמו הוא האצבע מאחר שהוא חי' ממנו ונעשים לאחד'י ממש והרי כח הפעולה ניכר בפעולה וכן הבל הדיבור שכח הפועל בדיבור שופע מקרוב בפעולת הדיבור הרי הכח הדיבור מאיר בכל פרטי הפעולה דהיינו כל אות יש לו כח בפ"ע והכח של האות עם האות הוא לאחדים כמו באצבע והוא לחיות או"פ שאור החיות מתחלק בכל פרטי הכלי' המקבלים החיות וכח הפועל בנפעל ממש, אבל אור חיות המקיף הוא מחי' מרחוק ואין שום התחלקות פרטי' נראים ונגלים בו אלא בהשוואה לכל צד מצדדי המקבל הוא שופע השפעתו בדרך כלל שיהי' נמצא במציאות כללות אותו גילוי האור בלי שום התחלקות מעלה ומטה שבו עד"מ כמו חיות הנפש בכלי הגוף שהיא גילוי חיות בבחי' מעלה ומטה חיות המוח גדול מערך חיות

העינים והידים ומתחלקים ה' חושים ראי' שמיעה עד שהקטן מכולם הוא חוש המישוש שחיותו מצומצם מאד בגלוי, והנה התפשטות חיות זה הגלוי במוח ולב וכל האברים כל שעה הוא מקבל מעצמיות הנפש שלמעלה ממהות חיות זה שהאברים חיים ממנו שזה נק' חי' שהוא להחיות לזולתו ועצמות הנפש נק' חי' בעצם שמהות חיות נמשך ממנו כמו שם חכם ע"ש פעולת השכל שנמשך מכח חכמתו כמב' במ"א, והנה לפי"ז בודאי שלגבי עצם הנפש שזה ערך חיות חוש המישוש עם חיות המוח מאחר ששניהם הם בבחי' התפשטות גילוי החיות ועצם הנפש אינו בגדר וסוג מהות חיות כלל רק שהתפשטות החיות כללי נמשך מעצם הנפש והתפשטות זה היא שנתפשט לחיות המוח וחיות המישוש נמצא שגם לאחר שנתפשטה החיות הגלוי באברי' שונים וכל שעה מקבל מעצם הנפש הנק' מקיף קבלתו הוא מחיצוניות דחיצוניות דמקיף, דהיינו ממש כמשל זריקת האבן שהוא התפשטות ראשונה ונפרד אח"כ שלא ניכר בהתפשטות ראשונה כל פרטי פעולה הגלויים ואעפי"כ כח ההולכה הוא כפי שנמשך ונזרק מתוך כח היד רק שהארתו מרחוק, כמו"כ חיוב עצם הנפש לכל האברי' מרחוק הוא ובדרך כלל בהשוואה לכולם לקטן וגדול וענין הריחוק הוא שכללות התפשטות ראשונה מובדלת ומופרדת להיות ראש לחיות המוח וראש לחיות המישוש נמצא שהבדלת או"פ מן או"מ הוא בבחי' מסך מבדיל ממש ביניהם שהרי עצם הנפש אינו ראש ומקור כלל לחיות המוח ולא ראש לחוש המישוש רק כללות התפשטות ראשונה היא המקור הכללי שבהם והוא הנק' או"פ ומובדל הוא מערך עצם הנפש הנק' חי' כמו שמובדל כח התנועה שבאבן מכת היד אבל התפשטות החיות הכללי הראש ומקור למוח וראש ומקור לחוש המישוש הרי מהות חיות זה הוא שנעשה שכל ונעשה חוש המישוש כמו שמהות חיות רוחני שבאצבע הוא הפועל כל רגע באצבע בכתיבתו שכל פרטי הפועל ניכר בפעולה דהיינו שמהות הפועל הוא בנפעל שנשתנה מהותו להיות לאחדי' ממש עם הנפעל וא"כ אין בחי' מסך מבדיל בין פועל לנפעל כלל, ועכ"ז יובן שאורות דאצי' העצמיים הם הנק' סוכ"ע באמת אינם בגדר וסוג שיחיו ויהיו נשמות ומלאכי' דעולם הבריאה מאין ליש בלי בחי' מסך מבדיל אלא נק' מקיפין וכל מקיף מחי' מבחי' עשי' שבו לבד והוא כמשל חיות עצם הנפש שכל חיות הגוף יחי' ממנו וכמשל זריקת האבן אבל לי' אורות דכלי' דאצי' היורדים ונשפלי' להיות ראש לשועלי' בבחי' כח הפועל בנפעל להוות הנשמות מאין ליש הרי מהות האורות הוא שנשתנה למהות נשמות והיא כתיבת האצבע שחיות הרוחני' המחי' בשר האצבע הרי עצמיותו מתגלה בתנועת האצבע וזהו לכי ומיעטי עצמך דייקא. שעצמך ומהותך הוא שתתמעט להיות מקור לבע"ג וראש לשועלי' לכל א' בפ"ע וכמו אותיות הבל הדיבור שכל אות יש לו כח ומקור בפ"ע הפועלו בגילוי, וזהו כי ה' יתן חכ' מפיו דעת ותבונה, פ' מפיו מדת מל' ית' היורדות להיות ראש לשועלי' כמ"ש וברוח פיו כל צבאם וידוע שנמשלים כל העולמות כמו ציור אדם ראש ואברי' פנימי' וחיצוני' ויש כללות חיות המחי' ומקור כללי להם והיא נשמות אדם דכריאה, וכמו שבאדם התחתון המדות שבלב המה עיקר הנהגות כל הגוף לאהוב ולשנוא כמו"כ עיקר הנהגות כל הנפעלי' דבי"ע

המה מדות שבמל' הנק' גדולה וגבורה אך המדות לא הי' מתחלקי' כלל להיות חסד מתחלק לכמה רבבות מדריגות כמו לאהוב כך וכך בכמה מיני אופנים שונים שזה אינו אלא ע"י הדעת המתפשט במדות שמכריח הדעת את המדה להיות באופן פרטי כזה, מפני שהדעת כולל תחילה חו"ג יחד לכן יכול להכריח המדה ולמזגה וזהו ודעת חדרים גו' פי' החדר היא המדה המקבלת הדעת בתוכה לכן ירבו מאד האדרין והאכסדרין לפי שינוי המזג שהדעת ממזג אותם ולולי הדעת לא הי' רק שני קווים חסד או גבורה ולא הי' נמצא חסד שבגבורה כו' ואחר שנתחלקו המדות ישלחו מקורם וכח פעולם באברי' המקבלי' מהם והיא האברי' הפנימי' שיש בהם ג"כ חו"ג בגשמיות כמו כח הדוחה המאכל שנמשך מגבורה וכן כח המעכל וכח המחזיק הוא בהיפוך ובוזה המה טבעי האברי' הפנימי' מתחלקי' מאד זה טבעו לבשל המאכל כמו הקיבה וטבע הריאה להניף רוח והדקים טבעם לשנות מהות המאכל עד שהכרכתא טבעה להוציא הפסולת הגמור והרי כחות הרוחני' שבכל א' מהם הוא נמשך מכללות חיות הנפש שמחי' אותם ולפי טבעי מזגם כן יעשו במאכל כמו"כ יובן במלאכי' עליוני' הנק' אברי' פנימי' דשכינתא המה המקבלים השפעות חיותו אם לדחות או להחזיק וכל פרטי אופנים הכל מצד קבלתם ממקורם שהם פרטי חלוקי המדות שבלב שנתחלקו מן הדעת שנתפשט בהם עד ששמרי האופנים הם הוצאות פסולת חיים העליוני' והוא השפעות גשמיות דצח"מ של המזלות וזהו ותתן טרף לביתה הוא המאכל של אכלו ריעים כו', ומתברר בקרביים וזהו מפיו הוא כח הפועל אלקי הכללי המוציא דעת להתפשט ולהתמלאות בחדרי' עד שיתהו חדרי' המוגבלי' והם היכלות היכל לבנת כו' והוא תבונה טעמי המדות בפרטי חלוקם אבל ה' יתן חכ' כח מה הוא אל ברוך כתר מל' שהוא בחי' ונעשה גדול להכן ולפעול זהרי חמה וה' יתן בחי' השפעת סוכ"ע שהוא מבחי' עשי' שבו, וזהו יתן חכמה כמשארז"ל גטל צרור וזרקן ובוזה יובן ענין קו המדה שנעשה ממדת מל' להיות מתחלקי' המדות ע"י הדעת ומתחלה הוא קו לבד חסד או גבורה והדעת הוא חוט המשקולת לשקול ולחלקם לחלקי' רבי' ולמדוד מדה וגבול לכל מדה והוא ענין מפיו דעת ותבונה.

ארז"ל שרו חכימיא למהוי כספריא כו' וחזניא כעמא דארע' כי מקדש שני נחרב על ענין שי"ח והתיקון יהי' ע"י ואהבת לרעיך כמוך, כמ"ש בתניא פרק ל"ב למהוי אחד בא' דוקא ולא כשיש חי' פירוד בגשמיות דקודב"ה לא שרי' באתר פגום, ולהבין ביותר ע"ד שכתוב אין אני והוא יכולי' לדור בדירה א' כלומר כ"ז שלא בטל אלי במציאות לגמרי שמחזיק א"ע לאיזה יש ודבר כל שהוא אין אור ה' שורה ומתגלה בו כביכול ומחמת אהבתו המסותרת שיש לנו לבל ידח ממנו נדח משפילו ומורידו מגדולתו כדי שיהי' לב נשבר עד שארז"ל אצל ת"ח אם מגיס דעתו תלמודו משתכח ממנו ואם מתגאה בעשיר יעני וכן בכל דבר שמתגאה אם מתחרט

בעצמו ומביט בדעתו איך כולא קמי' כ"ח באמת ומכניע א"ע לפניו ית' אין צריך להשפיל והסימן לזה שנפשו כעפר לכל תהי' מחמת שעבודתו ותפילתו וכל מעשיו פסולה בעיניו שאין שום שלימות במעשיו ע"ד נבזה בעיניו נמאס יראי ה' יכבד ואפי' אם רואה קל שבקלים יען שנמצא בו בודאי דבר טוב כי אפי' פושעי ישראל מלאים מצות כרימון אוהב אותו ואם לאו שתופס א"ע לאיזה יש ודבר ממילא נמשך שרואה גנות של חברו מגיס דעתו אין אני והוא וכו', נמצא כשיקיימו כל ישראל מצות ואה' ע"י ביטול כנ"ל יתגלה אורה ויבא משיח, וזהו שארז"ל שהגאולה תהי' בזכות התורה ופעם אחרת אמר עתידה תורה שתשתכח מישראל וכן כמעט בכל דבר שאמרו שהגאולה תלוי בו אמרו זה ההיפוך כי בכל דבר יש טו"ר עד"מ בלימוד התורה זכה נעשה לו סם חיים כו', וצריך קודם המשיח להצרף בכור להציא סיגים מכסף וכן עד"מ בסיר נפוח עולה הקצף למעלה ומכסה השומן והטוב עד שאדם שהוא גבוה וממעל להם מסיר הקצף ומשליכו והמאכל נשאר ברור וצלול, וזהו עולם ברור ראית כו' כי בכל הברור' שמעלה האדם ע"י אהוי"ר עולה הקצף וד"ל נחזור לענינינו אם אין משפיל א"ע באמת אזי משפילין אותו מלמעלה לטובתו וזהו שרו חכימיא למהוי' כו', כעמא דארעא או ע"י דעת עצמו או ע"י הכרח שמכריחין אותו מלמעלה להיות נבזה ונמאס בעיניו כדי שיוכל אח"כ להיות התגלות אלקות בו וזהו תפלת שמ"ע שאנו מתפללין להמשיך המשכות גילוי אלקות אעפ"י שכולנו חולים ועורים מכף רגל ועד ראש אין בו מתום כי אין מצוה שנק' אבר בשלימות וכתוב כל אשר בו מום לא יקרב אלא אנו אסורי' משום הקריבהו נא לפחתך אבל כביכול הוא כל יכול וז"ש בפ' בחקתי ואם לא תשמעו לי וגו' ולכאורה תמוה מה איכפת לי' כביכול הלא הקב"ה אין צריך לטובת האדם עמו אם צדקת מה וגו', רק מגודל אהבתו לישראל רצה להכותם בשביל טובתם שילכו למעלה למעלה בעבודת ה' ויתגלה אור ה' עליהם ויכנעו האומות ומגודל אה' נהים נהימי סגיא ואומר אם לא תשמעו לי כו', ואדרבה מזה נראה רשפי אש אהבתו עליהם כמשל האב שכועס על בנו ומכה אותו על איזה מעשה קטנה שאם הי' רואה תינוק אחר שאינו שלו הי' עושה מעשה זו לא הי' איכפת לי', וזהו ענין הזהב אף שהיא גבורות נכבד במעלה מהכסף שהאה' שבגבורות נק' רשפי אש והאה' שבחסד נק' מים אלא שהאה' שמרשפי אש שלהבת י"ה גבוה יותר ע"ד טובה תוכחת מגולה מאה' מסותרת ולכן כל הקללות מהם נראה אה' העצומה והקורא אותם יכון באה' אשר שם הקללות יהפכו לברכה.

כתי' ביתרו ויבא אהרן וכל זקני ישראל לאכל לחם עם חותן משה לפני האלקי' כלומר מאחר שראה יציאת מצרים שהי' מקודם הסתרת פנים ואח"כ הציל העם מתחת יד מצרים ומיד פרעה ע"י אותות ומופתים בקי"ס הבין שבודאי הי' יכול הקב"ה לעשות זאת מקודם אלא שכך עלה

ברצונו להטעותם כמ"ש את אשר התעללתי במצרים והסתיר פניו כביכול וזה שא' עתה ידעתי כי גדול הוי' שמהוה כל העולמות (לשון העלם) מכל אלקים בחי' צמצום שכל הסתרת וצמצומי' אינם אלא לפי שעה ואח"כ ונגלה כבוד הוי' ולא יכנף עוד מוריך שלא יתכסה בכנף ולבוש הלכך אכל תיכף עם אהרן וזקני' לחם לפני אלקים לפני דייקא כנ"ל שחיות המאכל מחיצוניות דבינה וזה ג"כ הטעם שמינה הדיינים אעפ"י שהדיינים הם צמצומי' שנק' אלקי' ומשה הי' גדול מהם אלא לפי שהי' התגלות אלקות הוי' ב"ה יקויים הפסוק ראו כי אני אני הוא ואין אלקי' עמדי.

ענין חיוורתי שהוא גלגלתא דא"א, הם חסדי' דעתיק והם לבנונית הכתב ואותיות הכתב הם גבורי' דעתי' שרש תר"ך עמודי אור שהם שערות דא"א הנמשכי' ממותרי מוחין סתימאה דא"א, והענין כי א"א שרש כל הנאצלים ומאחר שהוא שרש ומקור להם הוא מלוּבש תמיד בהם אבל עתיק נעתק מהם שאינו אפי' שרש ומקור להם כי אינו מערכן ומהותן כי גלגלתא פי' טעמי הרצון למה הוא רצונו כי אין רצון בלא תענוג שמחמת שיתענג הנפש מאותו הדבר נמשך מכח הרצון התפשטות הארה לאותו דבר משא"כ התענוג שאין שם עדיין שום בחי' המשכה כ"א שרש הרצון עדי"מ שרצונו ית' הפשוט הי' שיעשו ישראל המצות בשביל כדי להוסיף אורות בכלי' ואברי' דז"א, והנה צריך שיהי' נמשך מתחלה בחי' תענוג שיתענג מהמשכות אורות בתוך הכלי' דז"א, ואח"כ יומשך עי"ז הרצון כו' וזהו שיהי' לו ית' בחי' תענוג שיתענג מהמשכות אורות בתוך הכלי' דז"א הוא דבר שאין מושג שהרי בעצמות א"ס ב"ה אורות וכלי' שיון ממש, וכלא חשיב וצריך לזה המשכה והארה ממקור כל התענוגים שלימותא דכולא, וזהו ענין לבנונית הכתב שהם חסדי' דעתיק בגו כתר דא"א פי' פנימיות רצונותיו ית' מפני מה הוא רוצה בכך הוא בחי' תענוג הרצון והם רק כלליות כל התרי"ג מצות ואין שם עדיין שום בחי' המשכת רצון המצוה כ"א שרש הרצון שוכן נק' גלגלתא דא"א, אבל המשכת הרצון הוא הצמצום וההתפשטות הארה וכן כל המשכות התענוג שיהי' מתענג ברצונותיו וכו' ונק' ארחות ה' ולא שערות כיון שאינם בחי' המשכה כלל רק ארחות להוי' פי' דרך שיוכל להיות נמשך בחי' הוי' שהיא חכמה סתימאה דא"א שהוא הטעם ודעת למה מתפשט הרצון כך ולא כך כגון ד' פרשיות דוקא וכיוצא וכן מה שהוא תרי"ג ולא פחות או יותר ולא דבר אחר, היינו חכ' ודעת שיהי' נמשך התענוג באופן עשי' זו ולא באופן אחר נמצא שמו"ס דא"א הוא שרש תרי"ג המשכות שמחמתו יומשך המשכות רבות תרי"ג עשיות והשערות דמי"ס דא"א הן המשכות עצמן תר"ך עמודי אור שהוא התפשטות הארה בדבר עשיי' פרטיות והוא כמין נימין כו', נמצא שהוי' ראשונה היא המשכה שיהי' דרך כלל בחי' תענוג במצות שאין זה מערך מהות עצמות א"ס ב"ה נעשה בחי' הוי' שכל המשכ' ממהות למהות צריך להיות בבחי' הוי' צמצום והתפשטות כו' ומהוי' ראשונה נמשך בהשתלשלות הוי' שני' שהוא מו"ס דא"א שרש תרי"ג המשכות והן אותיות הכתב הנמשכות מגבורות דעתיק וזהו כל ארחות ה' חסד ואמת פי' שבהמשכה ראשונה שיהי' עדיין

בחי' תענוג אין שם כ"א ב' בחי' חו"ג דעתיק פי' התענוג מהרצון ושרש הרצון שהוא בחי' גבורה כנ"ל והם כוללים כל התרי"ג כו', ונק' ארחות להוי' לבד, ואח"כ בהוי' שני' מתפשטין אותן הארחות חסד ואמת לתרי"ג המשכות וד"ל, והנה ששים המה מלכות ס' מסכתות ושמוני' פלגשים הן ברייתות עבודה בשדה בחי' ירכין לבר מגופא ועלמות אין מספר אלו ההלכות כי שערות דא"א שהן המשכות רצונותיו אין בהם עדיין שום התחלקות גמור דכיין ומסאבין ממש כנ"ל באריכו' שצריך לזה המשכה בפ"ע בחי' הוי' דז"א שהם חב"ד דמדות דהיינו השכלה בפסק הלכות לבד אסור או מותר טמא או טהור כו' והז' פרט דפרט עד"מ מצות סוכה כללותה שיומשך הרצון לזה ע"י התענוג כו' ואח"כ איך תהי' אופן עשייתה, וזהו מו"ס דא"א כו' ואח"כ באופן עשייתה גופא ההשכלה לעשות כך וכך דוקא ואם שינה ועשה כך פסולה ונמשך מזה הרבה פרטים דינים כל המסכת סוכה שאם שינה ועשה חמתה מרובה כו', והוא הכל צמצומים רבים בהמשכת המצות לעשות דוקא כך וכך כו' וממותרי מוחין של השכלה זו של דכיין ומסאבין נמשכין התחלקות והצמצומים הגמוריי', דהיינו המדות שבשכל טמא וטהור כו', ונק' נימין דז"א וזהו סו' מסכתות ששנה רבי ונק' מלכות שנמשכין לבחי' מטרוניתא חכ' תתאה תושבע"פ אשת חיל עט"ב כו', פי' במשניות הם עדיין בחי' כללות לגבי ברייתא שהם פרט מהכלל כענף היוצא מהבד עד"מ שלומד האמורא מתוך המשנה ומוכיח מתוכה שאם יארע כך וכך יהי' כשר, הרי דין זה הי' כלול בתוך דברי המשנה שהרי מהמשנה ממציא הדין אלא שהי' בהעלם בתוך המשנה והוא המוציאה אל הגילוי בבחי' פרט אבל הוא אותו הדבר בעצמו ולא דבר אחר והם ענין ברייתות ומימרות האמוראים וכל התלמוד לבר מגופא אבל הן מבחי' עצמות המשנה אלא עד"מ מפלגת שהיא ג"כ מקבלת השפעה ביחוד גמור אלא שהי' באקראי ואינה מיוחדת בקביעות ובחי' אחדות האמיתי כויווג אשתו המיוחדת לו ולכן נק' שמוני' פלגשי' שהם בחי' פרצוף שלם לאפיקו נימין דמטרוניתא הם הדינים המחודשים שחדשו האחרונים מתוך הגמרא נ"ט בר נ"ט הוזכר בגמ' וכשהודחו כ"ב וכ"ח יחד הרי דין זה אינו כלול בתוך דין הגמ' אלא שמתפשט עוד צמצום חדש, (ועכ"ז דיני האמוראי' לגבי המשניות אלא שכללות החלמוד נק' מטרוניתא ומקבלת מחב"ד דז"א והן הכל בחי' מל' דז"א והברייתות בחי' ירכין בחי' פרצוף אבל חומרות הראשונים והאחרונים הני' והעלמות אין מספר אלו בחי' נימין שהם הלכות מחודשות שחדשו האמוראים צמצומי' חדשים) והנה באמת התורה הנגלית לנו בבחי' עשי' גשמיות קלף וחוטוי צמר וכדומה נק' גובלות חכ' שלמעלה שאינה כלל מערך תורה שבאצילות, כמ"ש בלקו"ת פ' בראשית בחי' בריאה עד"מ מצות העולה לשרוף ע"ג המזבח שהבהמה היא גשמיות ואפי' בהמה שבבריאה פני שור וארי' שיתלהב ויתכלל למעלה או אפי' מיכאל כ"ג שמקריב נשמות ע"ג המזבח שבבריאה שוהו בחי' תומ"צ העולה שבבריאה אינם כלל מערך מהות מצות העולה שבאצי' ששם הוא העלאת מ"ן של ז"א ונו"ק באו"א דאצי' והם הכל בחי' א"ס ופעמים זיווג יעקב ורחל כו' והוא עד"מ מכח הצומח שבארץ המצמיח מהות גשם התפוח בודאי נראה לעין השכל שאין ערך

בחי' מתיקות הפרי הגשמי לכת הרוחני המצמיח והכח הרוחני הוא העיקר והיש והתפוח היא אין נגדו אלא מצדינו הנבראי' בע"ג נראה ההיפוך וכת' בזהר פקודי דמי שיודע לשער שיעור ירכין שהם הברייתות עד פרקי הרגל התחתונים יוכל לידע הזמן שיבא משיח פי' מי שביכולת השגתו להשיג כל הצמצומי' והירידות שנשתלשלה התורה בפרטי פרטיות חומרות האחרונים שהם סוף הירכין שהם למעלה ג"כ פרקי אצבעות רגלי ז"א כבי' או כתיב ועמדו רגליו ביום ההוא דמטי רגליו ברגליו כו', והם עקבות משיחא שבלתי ידח כו', וכל המשכות א"ס ברמ"ח אברי' דז"א יתגלו כאן לע"ל כשיושלם המשכות עד פרקי הרגלים או וראו כ"ב וגו', כי בכל מצוה ממשך לאבר א' דז"א עד"מ ביד יש ג' פרקין ומתחלקין לל"ז פרקין צריך ל"ז מצות שבאצי' להמשיך אורות עליונים דא"ס לשם וכן ליד שמאלי ולירכין כו', כנו' בגמרא כל הרמ"ח אברים שבאדם וח"י חוליות שבשדרא אינם מהמנין רמ"ח אלא הם בחי' המשכה מלמעלה למטה תוך כל האברי' והן ח"י ברכות ש"ע ברוך אתה הוי' שהם ממשיכין דעת לנו"ק כמו הלולב ג"כ בחי' שדרה וד"ל.

בינו בוערים בעם כו', כי בוערים לשון הבערה כמו ושילח את בעירו שנק' כן מפני שהבהמות הם מיסוד האש כנו' בע"ח בסופו שלכן המלאכי' נק' ג"כ בהמות ולהיות כי ברשפי אש התלהבות הוא בחי' הסתלקות ממילא יהי' הסתלקות המוחין בתכלית ולכן לא יתפעל הכסיל מדבר השכלה דהיינו בידיעת עצמו יודע כל הנבראי' וכדומה, לכן או' אף לבוערי' וכסילי' שאין להם השכלה עצמיות אלקות שישכילו לפי ערכם השגחה פרטיות כמו שהשגחת ראי' שכליות היא מקור לכת הראי' המצומצמת בעין הגשמי להיות כי כלי העין המוגבל מגביל כח הראי' וכן עד"מ כח השמיעה שהוא רוחניות ממהות הנפש ומקורו בחי' בינה להבחין אוזן הגשמי מגבולו להיות יכול לשמוע קול גשמי' נמצא שנק' הראי' והשמיעה גשמי' מצד הכלי' המגבילים את הרוחני' אבל במקורם לא יתכן להם ראי' גשמיות רק ראי' שכליות כמו הרגשת השכל המכאיב שברגל אעפ"י שאינו מערכם רק מפני שהשכל כולל כל החיות פרטיות דפרטיות. והנה בכל מקום שדברה תורה בלשון בנ"א אוני ה' כו' הם המלאכים שנבראו ונתצמצמו מאין ליש ובחי' ביטולם הוא לבחי' ראי' שכליות דאלקות שהוא בחי' א"ס אך המלאך הוא בחי' עין גשמי שעל ידו יאיר אור כח הראי' שכליות בבחי' צמצום וזה כביכול עיני ה' משוטטות בכל הארץ וכן וישמע ה' וכדומה שהם המלאכי' נבראי' שמגבילי' כח דשמיעה אלקות עד שעוף השמים שהם המלאכי' דשמיעה יוליד את הקול גשמי' של בנ"א כמ"ש דהא קלא בקע אוירין. וזהו הנוטע אוזן מאחר שגם מקור כח השמיעה שהוא בחי' בינה שלצורך העולמות אבי"ע היא ירידה גדולה ממהות עצמותו וכן מכון שבתו דהיינו ידיעת עצמו היא ירידה גדולה לידיעת אבי"ע כח ראי' שכליות דאלקות רק שהוא משפילי לראות הלא יכול להשפיל עצמו יותר ולהגביל כלים לכת הראי' וכח השמיעה שהם עיני ואוני כו' וזהו הלא ישמע והלא יביט ממש ע"י המלאכי' כנ"ל.

להבין מאמר ר"מ בפ' אמור בדיקו דאשת חיל סמא דמותא לאשת זנונים ודא רזא דתריין אחיין ע"ש. הנה כי כמו שמדעת העליון המשפיע בבחי' האצ"י חדרי' רבים שנק' אדריין ואכסדרין עילאין יתמלאון כן ממל' דאצ"י חדרי' ואדריין רבי' הם חילוקי הי"ס דבי"ע תתמלא והם אלקות ממש ולא יגור שם רע כלל כי אני ה' וכבודי לאחר לא אתן אך אזלעז"ז עשה האלקים והיא קליפת נוגה סביב לכל פרטי חילוקי י"ס דבי"ע, וענין השתלשלות זה יובן עפ"י משל מאדם התחתון שכח השכל או כח המדה שבו כשהם במקורם ואינם ניגלים עדיין המה רוחנים מאד וכשבא השכל לידי גילוי הנה נתגשם ממהותו העצמי ועכ"ז עודנה רוחני' מאד מופשט מגשם גמור כמו הטורד מאד בענין עמוק בפ"ע ולא ישפיענו לזולתו או הוא בתכלית הדקות אך כשבא לכלל הרגשה שירגישנו ליש ודבר או היא גשמיות השכלה ויוכל לצאת מאמיתית השכלה מכש"כ כשישפיעינו ויגלנו לאחר מחמת שנראה ונתגלה ליש ודבר גמור בדיבור הרי נתגשם השכל ואינו בתכלית הדקות כמו שהי' בשכלי בפ"ע ומאותו התגלות גופא כשירצה המקבל הנמוך ממנו בכמה בחי' להיות נתפס במוחו כמו שתופס דבר גשמי' בשכלו או יהי' תערובות גדול בשכלו ויכול להיות ההיפוך מן אמיתתו מחמת ההגשמה שנתגשם בהרגשת המקבל כמו"כ יובן שכח אלקי הפועל שבא לכלל גילוי י"ס דקדושה של בי"ע נק' יש דקדושה ועכ"ז כבודי לאחר לא אתן שאין שם תערובות כלל כמו שלא תשונה גילוי השפעת השכל שהשכיל בפ"ע וכן בכלי די"ס דבריאה שהוא כמשל הנ"ל כשגילוי השכל בא לכלל הרגשה שם לא יגורך רע כתי' אך כח מלאך רוחני כמו ס"מ כדכתי' ובורא רע הוא מבחי' השתל' הלבושים כמב' אלא שבעולם הבריאה מיעוטו רע כמו שארז"ל שטן לש"ש נתכוון להיות נמשך דבריאה וכל הקרוב לאלקות יותר גם הלבוש והקליפה אינו מגושם כ"כ שיש בו בחי' ביטול אלא שיש בו קצת תערובות עצמו בחי' לגרמי' ובעולם היציר' נתגשם ביותר אעפ"י שיש בו קצת ביטול אבל הוא חפץ להיות יש ודבר שעל ידו יומשך השפעות ע"ד הכתוב לי יאורי, והוא נמנה במדורין בישין כמ"ש בזהר בראשית ובעולם העשי' מתגשם יותר בריבוי השתלשלות הלבושים עד שרוצה למרוד בה' ולחריב בהמ"ק ולהכאיב את ישראל שלא יעבדו את ה'. כללו של דבר שבכל עולם יש בחי' נוגה לה סביב מחמת שרגליה יורדות ונעשית ראש לשועלים כנו' בסמוך שבהשתלשלות הלבושים יכול להיות חאי רע כו' פי' בהרגשת עצמות ואין בו הביטול כ"כ כמו בחצי הטוב שקרוב לי"ס דקדושה מ"מ הוא שרש הקליפה שמחצי הרע נמשך למטה בסדר השתלשלות עד שנעשה רע גמור הנק' אשת זנונים. ובוה יובן לשון הזהר אמר קוב"ה לס"מ פי' הקב"ה הוא ו"ק דבריאה או דיצירה והאמירה והמשכה מו"ק דבריאה, לס"מ דבריאה יכול להיות ע"י התחברות אמצעות טו"ר שבנוגה שהם מחוברים תמיד וכדי שיופרד הרע הגמור ולא ינק מן הקדושה הוא ע"י בדיקת באשת חיל הוא כח הפועל אלקי' בתוך הנפעל דטוב שבנוגה שיפריד הרע וממנה שלא יהי' מחוברים ואז לא יהי' אחיזה לרע גמור שהוא רזא דתריין אחתין כי ס"מ נקר' מקור הרע דבריאה יונק מהטוב דלבושי' י"ס דקדושה דבריאה ומחמת זה ממשיך רע גמור בעוה"ז

כמו גזל וניאוף וכל מדות רעות עד"מ בעשותו הגולה נעשה אותיות גזל וקליפת ס"מ הוא המשוטט בארץ עולה ומשטין כו' פי' שכח המעשה של הגזל וענין אותו הרע ניכלל ועולה במקור הרע ונעשה ונותן כח ועוז למקורי הס"מ שיוכל לינק מן הטוב ביותר. ובהרבות הרע בעולם ניתוסף כח למקור הרע שיונק עוד ביותר מהטוב. אך באמרו בוידוי גזלנו כו' במרירות וחרטה גדולה הא מפריד כח הטוב שבגזל הרע שלמטה וכמו"כ מתעורר ברוחניות שכח הטוב דנוגה השופע בס"מ יהי' פירוד בין הדבקי' ולא יקבל הרע מהטוב יניקה וחיות כלל וממילא סמא דמותא לה ע"י בדיקו דאשת חייל במים המאירים שמפרידין בין הטוב והרע וזהו שהיתה אשת זנונים יוצאים לקראת אשת חיל לחבקה ולנשקה כמנהגא שהם תרין אחתין רגליה יורדות מות ע"י התחברות טו"ר דנוגה, אך כשאשת חיל נבדקה ע"י הכהן במים חיים שבעפר קרקע המשכן ונקתה ונתעברה לגמרי מהרע שבה הוא יציאת הטוב מן הרע אז תריח הקליפה רוח המשכה להמית את עצמה בהמשכה זו כמ"ש תמותת רשע רעה שהרעה גופא תמיתהו כמו דמך בראשך הגם אעפ"י שמתודה ואומר גזלנו בתשובה אמיתית יופרד ויוצא לגמרי ניצוץ קדושה שהי' שופע למעלה בכח מקור הרע עכ"ז כח העשי' שעשה לא נסתלקת ויצאת כח הטוב שהמשיך כבר בכח העשי' שעשה כמ"ש חז"ל במס' ר"ה ד' וענין עצמו אינו נמחק כ"א ע"י תשובה עילאה שזדונות נעשו כזכיות ממש שמוצא כח הטוב לגמרי מהמעשה שכבר עשה והמשיך כמו ראב"ד שצ"ג לא יכול לעמוד במדריגותיו לפי שהופך הרע עצמו לטוב אך מ"מ מפני שאין הטוב נותן כח ושפע למעלה ברע וכן למטה אין הטו"ר מתחברי' לכן נקבל המשכת ריח הטוב לא להחיותו אלא להאבדו כמו והשמיע הוד קולו במחנה דסנחרב שהי' עיקר המשכת קול הוד ה' להאבדו וזה ונשא השעיר עליו את כל עוונות בני כו', פי' ונשא לשון המשכה שקיבל השעיר אל ארץ גזרה ושם הי' הפלת שעיר מהר ציק והוא ענין הוידוי ביוהכ"פ שהוא תש"ע דבינה ליבא רק להפריד הרע מן הטוב אבל התהפכות הרע לטוב שיבולע לנצח הוא יהי' לע"ל שהקב"ה שוחטו. ובוה תבין מ"ש אשר שליט האדם באדם לרע לו דכל מה שניתוסף כח לס"מ הוא ע"י מעשה הרע שמעורב בהם הטוב דניצוצי קדושה ובוה מתארך הקץ הוא רק לרע לו שאם הי' מקבלת השפעה מאדם דקדושה בצמצומים ולא יותר מן הראוי לו הי' מתקיים הרבה אבל לפי שרצון המאציל שיהי' קץ לרע שיבולע ויוכלל בקדושה השליטו והשפיעו לו יותר מהראוי בכדי שיהי' חותה גחלים על ראשו כו' פי' כי אם הי' הטו"ר נשאר' כך מעורבים ודבוקים הי' השליטה שלו בתוס' ברכה אבל כשיופרד הטוב מן הרע לא יקובל חיות באמת אדרבה יקבל יותר הרבה המשכות למיתה וכלין ע"י שהי' הטוב מעורב בו בתחלה וזה הגחלים שאתה חותה על ראשו כי לפי גודל עוצם התערבות טו"ר שהי' תחלה כן תהי' ריבוי בדיקו דאשת חיל כו' ע' מ"ש בענין שדי עפרא והוי גילי ר"ל שזרק הפסולת ממנו ועי"ז הוה גילי שזה חרב לסט"א וכענין רוממות א"ל כו', ועי"ז חרב פיפיות וענין זה גורם ג"כ הנסירה והיינו ע"י הפירוד נה"ב מנה"א.

להבין ענין ההפרש שבין תו' הנק' חיי עולם לתפלה שנק' חיי שעה והלא כמו שתפלה היא חיי שעה רפואה ומוזנות כן התורה היא להכשיר דבר פשוט אוכל ג"כ חיי שעה. אך הענין להבין מתחלה היטיב יחודא עילאה ותתאה ע"ד הכתוב כי א"ל דעות הוי' ב' דיעות דהיינו מה שהשפעה מאין ליש נראה היש והאין השופע מוסתר בו הוא דעה שמלמטה למעלה ודיעה שמלמעלה למטה הוא כמו שהוא באמת שחיות השופע הוא המקור ועיקר היש אבל התגלות השפע ממנו הוא בחי' אין וכלא חשיב. ולהבין כ"ז הוא עד"מ אותיות המח' השופעים באותיות הדיבור והמה מקור להם הרי בשעה שמדבר איז אותיות המח' מוסתרי' ואינם ניגלים כלל רק אותיות הדיבור הם מורגשים ונראים ובאמת כל עיקר המשכת הדיבור לפי אותיות המח' השופעים ומגלים הדיבור וכן עד"ו מלביש אותיות מחשבה להמדות עד שהאהבה נסתרת באותיות מחשבה כשחושב האהבה וכן האהבה מלביש טעם ושכל האהבה כו' עד שהאותיות המעשה המלביש אותיות הדיבור הוא לבוש האחרון שהוא יש גמור ובתוכו מוסתר הדיבור ובתוך הדיבור מוסתר המחשבה כו' עד שהשכל שהוא מקור האמיתי מוסתר יותר מכולם וכאלו הוא באמצעות הלבושים רבים הסובבים אותו והוא דיעה שמלמטה למעלה והוא בחי' יושר שכל תחתון מלביש העליון מוחא לגו וקליפה לבר דמחפיא כו', אבל באמת הלבוש המחפא ומסתיר את האור הוא כלא ממש חשיב לגבי אור השופע כו' עד"מ האהבה שנמשכת מצד טעם ושכל הוא הארה בעלמא לגבי שכל וכלולה בהשכל כי בכלל מאתיים מנה ועובר ירך אמו וכן אותיות המחשבה שנמשכי' מן האהבה כלולי' ובטלי' באהבה כו' עד שאותיות המעשה באמת הם באמצעים אותיות הדיבור שאותיות הדיבור מקיפים מכל צד ואותיות מח' מקפת הדיבור ואהבה מקיף לאותיות המחשבה והשכל והטעם לאהבה היא המקיף הגדול הסובב ומקיף את כולם בהשוואה והמעשה הוא כמו נקודה אמצעי' בתוך תוכו והוא הדיעה שמלמעלה למטה והוא כמו בחי' עגולים שהתחתון באמצע היפך בחי' יושר. ולהבין זה בתוס' ביאור הנה כתיב ברוח פיו כל צבאם, להבין מה שמכנה מדת מל' לפה כי הרוח היוצא דרך הפה הוא הבל הגשמי' המינכר ונראה ליש ודבר ממש שיוכלו לשקול במשקלו הרוח שיוצא מן הפה לנוד וכדומה וכן גם קול הנשמע מהבל ורוח זה היא גשמי' מאד הגם שיהי' בו עריבות ומתיקו' בניגון על שהניגון הוא ע"י קולות ממוזגות מאש רוח מים בהרכבה טובה עכ"ז הוא הבל גשמי'. והנה עיקר המשכת והתהוות הבל וקול גשמי הוא מן הבל הלב אעפ"י שהלב הוא רוחני' ואין ניכר בו כלל שום הבל גשמי' רק מדת האהבה ושנאה כו' עכ"ז הי' כל פרטי אופני התענוג במיזוג הקולות ועירוב מיני הבלים שונים בהבל הלב תחלה אלא שהי' רוחני מאד הנק' קלא דלא משתמע וכן כל פרטי ואופן הגילוי בהבל הפה קדם לו אופן המשכת הבל הלב אלא ששם היא בתכלית הדקות עד שאין נראה לעין שיש דבר ממש על הלב וכשנמשך אח"כ בגילוי נתגשם ההבל אבל לא ישונה כפי המקור אם רב או מעט אם בכח או בחלישות או חם וקר. ועפ"י משל זה יובן ענין רוח פי' ית' המהוה כל צבא השמים בעלי גבול, דהיינו ד' מחנות מחנה מיכאל הוא דעת מצומצם באלקות שאופן דעת זה יוליד האהבה והתשוקה שלו המוגבלת וא"כ גם

הדעת שלו מוגבלת ואין לו ערוך לגבי מקור ההשגה אלקות זו שהרי הוא בלתי בע"ג במדת מלכותו ית' שהוא אחת ממדותיו דאיהו וגרמוהי חד בבחי' א"ס ממש ולכן השגה זו המצומצמת היא כמשל הבל הגשמי שכבר יצא דרך הפה וזה ברוח פי' נתהווה התהוות המוגבל מאין ליש וכל פרטי אופן המשכתו המוגבלת הי' תחלה בהבל הפה העליון דאצי' ששם הדעת גנוז לחלק לחלקים רבים מחו"ג קודם שיצא אל הגילוי (כמו כן ממש באופן וסדר זה) אך לא כמו מהותו כ"א בבחי' אצי' וכן עד"ז במחנה גבריאל מדתו הפחד והאימ' מהשגה האחרת באלקות שמוליד פחד דוקא כו' ונמצא ששרש מקור כל אופני התחלקות הד' מחנות דשכינה היא הבל הלב העליון דאצי' אם מהחסדי' או מהגבורות עד שגם בחי' תענוג שבכל נברא בפרט או אפי' בכללותם שהוא תענוג מוגבל דהיינו מה שמזמרי' ומשבחי' בעריבות מתיקות להתענג על ה' שהוא נהני' מזיו השכינה הי' תחלה בקולות הבל הלב דאצי' ע"י מזיגת והרכבת קולות דלא משתמע ונק' עונג העליון כו' והנה הקולות דמשתמע מרוח פי' ית' הם הנגלים ונראים ליש ודבר ממש אבל הבלים וקולות דלא משתמע בבחי' אצי' שהוא ענין יחודא עילאה הם נסתרי' ואינם נראים כלל כמשל הבל הפנימי שבלב וסיבת גודל ההפרש שבין הבל פנימי' לחיצון הוא עד"מ מבשרי אחזה ע"י שהגוף מעלים ומסתיר עיקר הבל הלב בתוכו לכן אח"כ כשיוצא רק דרך נקב הפה אף שהוא אותו הבל הלב ממש אבל מאחר שעיקר ההבל נשאר תוך חלל הגוף לא יצא ממנו אלא בצמצום גדול דרך הפה ע"כ הוא מתגשם בצאתו חוץ לפה אבל אלו לא הי' חלל הגוף מסתיר ומעלים כלל הבל הלב לא הי' מתגשם כ"כ. וכן יובן שנקב הפה עשוי במדה גזורה בסידור ואלו הי' בדרך אחר או יותר מהרחבה הי' הבל החיצון ג"כ רוחני מאד או שלא הי' יכול להיות כלל המשכת הבל הגשמי כי הי' בטל כן עד"ז יובן למעלה בבחי' אצי' הבל לב העליון דחזה דז"א אלו לא הי' לי' כלים דאצי' לאורו' הבל הלב (לב) אורות כו') המסתירי' בתוכם האורות לא הי' הדילוג מהות כ"כ ברוח שבפה מל' דאצי' וכ"ש ביציאתה לחוץ להיות בעלי גבול ד' מחנות. וזהו ענין מהנקב דחזה דז"א נעשה כתר לרחל דהיינו לאחר הסתר הכלי' יוצא דרך בקיעה וסדק לרוח שבפה וכן מהפה לחוץ כמו הסדק שבכלי' שיוצא המשקה וכ"ז בבחי' מל' דאצי' שנקראת נקבה אבל עולמות הנפרדים שהם ג' עולמות בי"ע אינם מקבלים מבחי' מל' אלא דרך מסך כמ"ש בע"ה. ולהבין ההפרש בין השפע סדק ונקב להשפעת דרך מסך עד"מ הרב שמשפיע שכל להתלמיד ושכל התלמיד מצומצם מאד שאין יכול להשיג כל עומק הפלפול אומר לו הרב הקיצור דקיצור מן כל הפלפול אבל מ"מ יכול כל הפלפול כמו המשנה לגבי הגמ' שבגמ' מפלפל בריבוי טעמי' וסברות ובמשנה נזכר בקצרה הכולל כל הסיבות להפלפול והוא עד"מ כלל ופרט שאין הפרט דבר אחר מן הכלל וזהו כמו משל הנקב שבחלק שיוצא האור ממש במהותו בלי שינוי רק מחמת שהוא אור עצמו ומהותו לא יוכל להאיר אלא מעט מזעיר ממנו ולא כולו כן הפרט מהות הכלל אלא שהוא בקיצור אבל דרך מסך הוא כמו אם אין שכל התלמיד מקבל השכל בעצמו

כמו שהוא צריך הרב להמשיל לו משל להשכל ובודאי המשל הוא דבר אחר לגמרי גם מאד ואינו מערך השכל אלא שיאיר בו השכל שע"י המשל ישכילנו וה"ז ממש כמו הארת האור שיאיר דרך מסך שיש שינוי המהות באור שיוצא דרך מעבור המסך אבל בזאת יתרון מעלת מסך על נקב שבמסך יוכל כל האור להאיר ולא אפס קצהו כמו שיוכל הרב להלביש כל אריכות עמקות השכל בהמשל ויוכל התלמיד להשיג כל השכל הגם שמהות השגתו מגושמת ע"י משל, עכ"ז כל השכל מראשו לסופו גנוז בתוך המשל אבל בהשכלת התלמיד בהשגות עצמיות השכל שלא ע"י משל א"א לו להשיג אלא הקיצור והוא הכלל לבד. ובוזה יובן ג"כ מה שנו' בע"ח שבאורות דאצי' העצמיות שהוא הבל לב העליון אינם מתגלים בבי"ע, אלא דרך מסך אעפ"י שכולם מתגלים כנ"ל במשל מיוזג קולות הגשמי' כל פרט שבהם מראשם לסופם הי' תחלה בקולות ממוזגות דלא משתמע, אבל במל' דאצי' שנעשה ראש לשועלים יוצא דרך בקיעת הפה בלא מסך והוא לכי ומיעטי א"ע ממש כמ"ש במ"א. ובוזה יובן פסוק שמע ישראל שמע שם ע' כי שם הוא בחי' מדת מל' דאצי' שהוא בחי' הבל הפה המקור האמיתי לד' מחנות ואומר להם שיאספו ויקבצו למקור שרשם (כמ"ש וישמע שאול) ע"י ביטולם והעלא' מ"ן שלהם וזהו שם בגילוי הע' שמע שיש למל' שנעשית ראש לשועלים בבי"ע, אבל הע' רבתי הוא ענין ביטול מדת מל' למקור חוצבה התהוות כל עיקר מדת מל' דהיינו ז"ת נדקודים שהי' שם השבירה ונעשו רפ"ח גיצוצין כמבו' עד שנעשה שבירת כלים דאצי' גם במדות דאצי' שהוא לב העליון בבחי' הבל הלב שמתחלק לכמה אופנים שונים מחו"ג וכשנהפך חשך לאור ע"י אסיפתם וקיבוצם גורמי' בחי' תיקון המדות דאצי' שם מ"ה שבאורות וכלים והוא הנק' ישראל ישר א"ל כו'. וכיצד יהי' התיקון הא' באו"א תרין ריען דלא מתפרשין שהוא כללות כל המדות דאצי' שאין שם התחלקות עדיין לחו"ג כו' (כמבו' ע"פ מעשה בראשית מה שבו"ג יש יום ולילה כ"ד שעות באו"א נעשה זה בסקירה א') יהי' קו המדה לחכ' ע"י שם הוי' צמצום והתפשטות והמשכה והתפשטות כידוע ואז יהי' אלקי' בחי' בינה מי מדד בשעלו מים ג"כ ע"י קצבה כו' עד שגם הוי' שבאחד שהוא ז"א דאצי' בגדלות השכל מבינה יהי' ע"י תיקון שם מ"ה. והנה כל עיקר העבודה לעבדה היינו להמשיך יחודא עילאה בחי' הבל העליון דאצי' ביחוד' הבל הפה מל' דאצי' שבבי"ע וכיצד יהי' המשכה זו בגילוי מאחר שאין ערוך לגילוי הבל הפה וההבל האמיתי שבלב העליון זהו כל ענין הפ' ראשונה של ק"ש תחלה או' שימסור נפשו בא' באמרו ואהבת את הוי' אלקיך כו' פי' שיהי' הרצון ואמיתת התשוקה להתקשר נפשו ביחודא עילאה דוקא ולא יחפוץ בהמשכת הבל הגילוי להיות בעל גבול מאחר שהיא מסתרת אמיתת אחדותו ית' ויעורר גודל רשפי אש התשוקה בה' אחד בבחי' עצמיותו ולא בכח התפשטות של מדת מלכותו אך בהתעוררות אהבתו ורצונו לזה לא נעשה כך עדיין שיהי' התגלות הבל לב העליון בבי"ע מאחר שנפלו בבחי' גבול לא יוכל לעורר באמיתית התקשרות כ"א במל' דאצי' בחי' הבל הפה העליון לבד ולא בהבל לב העליון ע"כ הוא אומר

והי' הדברים האלה כו' אשר אנכי מצוך היום על לבבך כלומר שיהי' ב' הפסוקים שמע ובשכמל"ו שהוא יחודא עילאה ויחודא תתאה כן בגילוי המשכת מהבל הלב העליון כו' א"א כ"א ע"י ושנתם לבניך ודברת במ כי הדיבור בדבר ההלכה הוא חיי עולם ע"ד אורייתא מחכ' נפקת פי' כי המשנה שהוא מדות עליונות דאצי' אם כשר או פסול הרי יש חכמה להמדות למה יהי' כשר ולמה יהי' פסול והחכמה היא חיות המדות ולכן נק' חיי עולם פי' המשכות חיות לעולם נק' מזרח ומערב כו' וגם החכ' אינה מקור אמיתית לאורי' אלא שהיא נפקת בגילוי דרך החכ' אבל שרש אורי' בלמעלה מן החכ' ונקראי' ארחות הוי' פי' תרי"ג ארחין שבשערות דגולגלתא הם תרי"ג מצות כידוע ומהם יוצא בחי' חכ' הנק' הוי"ה וענין הארחין ידוע שהם בחי' רצון העליון הנמשכי' בצמצום גדול מבחי' גלגלתא להיות כי מעוצם הגבהת והתנשאות ערך בחי' גלגלתא א"א שיומשך ממנו בגילוי כ"א בחי' שערות שהוא כח הצומח לבד כי ידוע כי כל א' מדצח"מ כלול מדצח"מ ויש דומם וצומח גם במדבר דהיינו בשר ועצם הגוף וצימוחו וגיודלו כו' וכן כל בחי' כלול מארבע בחי' אלא שבחי' המדבר הדיבור בו בהתגלות והצומח כו' נעלמים בו כמו"כ לא נגלה מבחי' גלגלתא אלא בחי' כח הצומח לבד ולא הי' יכול להתגלות בחי' חי' ומדבר ותליסר חיוורת הם שרשי הארחין, ועכ"ז הם צמצומים אלא שהם למעלה מכח הצומח ונמצא שע"י הדיבור שבאדם התחתון באמרו כשר כמו"כ הקב"ה שהוא ו"ק דאצילות יושב ושונה בהמשכת חכ' למדותיו ית' והחכ' נמשכה מן חוורתיו דגלגלתא, ולכן נק' התורה חיי עולם וע"י חיי עולם נעשים מהמדות דאצי' חיי שעה כי אדה"ר קודם חטאו שהי' בחי' אדם דבריאה חב"ד שבמל' הי' עבודתו בג"ע עליון לברר בירורי נוגה דבריאה ע"י התורה דוקא וגם מפני שהתורה קדמה לעולם כו', פי' קודם שנמשכו הבל לב העליון כמ"ש ויקרא האדם וגו', הי' מברר על ידי התורה בירורי' באצי' גופא דהיינו הפיכת חושך דאצי' בחי' גבורות לאור חסדי' דאצי' בעצמיות האורות שהמה הגבה למעלה משבירת ופירוד האורות בכלים דאצי' הנק' הבל הלב ובחי' נה"י שבו וגם באלפים שנה שקדמה פי' גם בחו"ב דאצי' הנק' אלפים שנה קודם האצי' ו"ק גם שם להפך חשך לאור והוא שגם החכ' דאצי' היא אוכם לגבי עילות העילות בחי' כתר ובירור חכ' דאצי' הי' ע"י חכ' שבגלגלתא חכים ולא בחכ' ידיעא ווהו ואהי' אצלו אמון כמבו' אבל לאחר חטא אדה"ר שגרם ירידה בכל העולמות כאו"א לפי בחינתם כתי' ויגרש את האדם ואמר לו בזיעת אפיק תאכל לחם שהוא הפיכת חשך ממש כפול ומכופל בחי' משכא דחוי' דעולם העשי' שרובו ככולו רע ועיקר העבודה לעבדה הוא להמשיך יחודא עילאה בחי' הבל העליון ביחודא תתאה הבל הפה מל' דאצי' שבבי"ע וכנ"ל, שמקודם צריך להתפלל במס"נ למסור נפשו באחד שיהי' הרצון ואמיתת התשוקה להתקשר נפשו ביחודא עילאה שהוא ה' אחד בבחי' עצמיותו ולא בכח התפשטות של מדת מלכותו ושיהי' המשכת יחודא עילאה בתתאה להפוך חשך לאור אינו אלא ע"י חיי עולם שהוא התורה דאצי' שתמיד קודמת להחיות המדות ובהרבות המשכות חכ' למדות אז ביכולת נה"י שבהם

להאיר את החשך בחי' מל' דאצי' וזו דוקא בדורות הללו דעקבתא דמשיחא אזי כדי שיוכל להמשיך באמרו בגילויי בדיבור כשר פסול שיהי' גוזר ומקיים צריך להתפלל מקודם במס"ג באחד כדי שיהי' הדברים האלה של יחודא עילאה בלבבך ואח"כ ודברת בם אבל בדורות הראשונים' כמו רשב"י וחבירי' וכדומה שהי' תמיד עקוד ואחוז בנהורא עילאה לא היו צריכין לתפלה כלל כי כל המשכתם והשפעתם לבחי' מל' היה נמשך ממילא כשהיו עוסקי' בדברי תורה שהוא חיי עולם דאצי' עד"מ באמרו כשר הי' ממשך חסדי' כו' וכן כל המשכת רפואות ומוונות הי' מושכי' בלימודם שהי' תורתן אומנתן פי' כלי שלהם שכל לימודם הי' בבחי' המשכת מ"ד בעצמות אוא"ס להיות עקוד ואחוז בפנימיות החכ' וזה שאחז"ל מניחים חיי עולם ועוסקי' בחיי שעה שהרי בכלל מאתיים מנה. והנה פ' שניה נאמרה בה ואספת דגנך כו' ונתתי עשב בשדך ואכלת וכן אית' בירושלמי ובחרת בחיים זו אומנות להבין איך שייך מצוה על אומנות שהיא רק חיי גופו גשמי'. אך הענין כי בפ' ראשונה הי' המשכת חיי עולם בחי' מוחין דז"א בדיבור בד"ת וכן בב' מצות אלו דוקא וקשרתם וכתבתם להיות כי בפ' שמע יש בה ענין יחודא עילאה ציוה לכתוב ענין זה על קלף צבי גשמי' ולהניח כנגד הלב להורות איך שצ"ל הלב הגשמי' מקושר בחכמה שהיא חיי עולם לעילא בבחי' אצי' והוא תש"ר ומפני שא"א להתגלות בקטנות המדות דלב כל עיקר פנימיות החכ' לכן הם בבחי' בליטה ובהשפלה על כתב הקלף באותיות כו' (וזהו הקב"ה מניח תפילין בכ"י) על של יד כנגד לבו היינו ביטול מל' הנק' יד שמאל לגבי לבו דקטנות ז"א דאצי' ואז מקבלת ג"כ מוחין של פ' שמע ומצות מזוזה על פתח הבית בסף בינה של מל' כי ב"ע נק' ביתה כידוע וגם שם יהי' נכתב פ' שמע כי ממרחק תביא לחמה ונותנת טרף לביתה מן המשכת יחודא עילאה ואז נשמרת מן החיצוני' שסביב הפתח. נמצא מה הדיבור בד"ת נעשה המשכת חיי עולם וחיי שעה נעשה על ב' מצות אלו במצות תפילין נעשו חיי עולם דהיינו מוחין לזו"ג ובמצות מזוזה שמירה לפתח בתיהם. והנה מדת מל' מתפשטת ונשפלת בבירי' יצירה עשי' וכמו שקיבלה המשכות יחודא עילאה בחב"ד שלה כן מקבלת עד בחי' נה"י שבה שרגליה יורדות מאד עד השפעת חיי העוה"ז שהוא האומנות ואסיפת הדגן והתבואה וגם שם יהופך החשך לאור הגם שהשפלת להחיות רוח שפלים הוא מאד רחוק מאור פני אלקי' חיים כמו שהרגליים רחוקי' מן השכל שבמוח עכ"ז במוחין חדשים שקבלה בתפלה של יד בפ' שמע מתחדש גם בנה"י שלה ומהפכת חשך לאור גם שם וכמו"כ עבודת אדם התחתון להפך חשך לאור כל היום בעסקו במלאכת אומנות להחיות נפשו שהוא השפלת מהותו לבקש חיות לנפשו ויבקש משם את הוי' דהיינו במה שע"י החיות שקיבל מהאומנות או התבואה הוא מתפלל ומתקשרת נפשו באחד דוקא הרי הוא הפיכת חשך לאור שתיתוסף לו האדמה תת כחה שיאכלנה וישבע וכן כללות נש"י שהם דוגמת מל' דאצי' כשם נשפלים בדוחק השעיבור הוא כמו ענין תכלית השפלות בחי' מל'. וזהו ובחרת בחיים של עולם אצי' גם באומנות בחי' נה"י וכן ואספת דגנך כו'.

הנה מה טוב ומה נעים שבת אחים גם יחד כשמן הטוב כו'. תחלה צריך להקדים שכל עולם האצ"י הוא רק רזא דשמא לבד כמ"ש בוהר לאדבקא חכמתא דשמי' בליבי' פי' רזא דשמי' כמו שהשם הוא רק התפשטות איזה הארה דהארה מן עצם האדם כאשר יקראו לו בשמו יפנה ויומשך לקוראו א"כ יש איזה התפשטות חיות שלו בשמו ועכ"ז אינו כלל מעצמיות שלו או כמו התפשטות כח הפועל במעשה הפעולה הגם שניכר במעשה פעולת תנועת כח היד עכ"ז אינו עצם הכח והחיות שביד אלא התפשטות החיות בעלמא המתלבש בלבוש המעשה והציור להניע הדבר גשמי ממקום למקום או לצייר כן כביכול חכ' דאצילות שהוא מקור ושרש דשרש לסיבת מציאת מהות שכל אנושי בחי' עשי' לגבי המאציל ואינו ערוך לנאצל עם המאציל כמו שאין ערוך לנברא עם הבורא מאין ליש שידוע ענינו שאינו בחי' עילה ועלול כמו שכל קטן משכל גדול או טפה א' מריבוא רבבות אלא כמו מספר לגבי למעלה מן המספר שאין מהותם שוה כלל כלומר כי כל שכל נבדל יש לו הגבלה כי הוא מתחלק לחלקי' קטנים עד שיהי' מצומצם לשכל תינוק ממילא מוכרח שיהי' בו מספר לחלקים קטנים כאלו ומאחר שיש לו מספר וגבול ותכלית כח התפשטות מוכרח שיהי' לו ראשית התהוות מאיזה מקור ושרש שכל שיש לו סוף יש לו ראש ומקור ושרש כל בעל גבול הוא בחי' אצ"י שהוא בחי' אלקות שאין לו סוף וראש וממנו נתהוו מאין ליש כל בעל גבול ותכלית ואין ערך כלל ביניהם כערך מספר לגבי למעלה מן המספר. אך יש הפרש בין אין ערוך לך שמאצילות לבריאה ובין אין ערוך שממאציל לנאצל שמאצילות לבריאה יקרא עכ"ז בשם עילות העילות אעפ"י שאינו בדרך עילה ועלול אבל להיות כי ענין אצילות הוא המקור והשרש שיומשך ממנו סיבת מציאות בעל גבול אף שענין סיבת מציאותם הוא בדרך דילוג גדול ממהות למהות ולא כחלק קטן מגדול עכ"ז בשם עילת העילות אעפ"י שאין בדרך עילה ועלול אבל להיות כי ענין האצילות הוא המקור והשרש שיומשך ממנו סיבת מציאת בעל גבול אף שענין סיבת מציאותם הוא בדרך דילוג גדול ממהות למהות ולא כחלק קטן מגדול, עכ"ז להיות המקור והשרש לסיבת מציאותם והתהוותם מאין ליש לכן יקראו אורות דאצ"י כ"א מהם בשם עילת העילות כמו אור החכ' דאצילות שמכלי חכ' יתהוו מאין ליש מהות הגבלת שכל אנושי ע"י התלבשות בספי' חכמה דעשי' ומציאת חכ' שלמה מחכ' שבבריאה וכן עד"ז כל י"ס דאצ"י להיות נתהוו מהם הבעלי גבול יקראו בשם לשון המושאל עילה ועלול כי דוגמתו הוא בענין התהוות דבר זה אבל באמת אין ערוך ביניהם כלל אבל י"ס דאצילות לגבי המאציל הגם שהכל הוא בבחי' אלקות הוא וגרמוהי חד בהון עכ"ז אין הערך שביניהם בענין הגבלה ח"ו אלא שיהי' בו הדילוג ממהות למהות יותר מדילוג מהות האצילות לבריאה. ויובן זה עפ"י משל כח התפשטות מעשה הציור שהפועל המצייר השפיע כחו וחיותו שביד בגשם דבר המצטייר והנה כ"ז שכח היד מניע אנה ואנה בגשם דבר המצטייר אעפ"י שאין ערך בין גשם דבר המתנענע לכח רוחני המניעו עכ"ז יראה בדוגמא כאלו גשם דבר מתהווה מכח המניעו אבל אם כח הפועל מסתלק מן

פעולת הציור נשאר הגשם בלא תנועה רק הצורה נשארת ואין ניכר בצורה שהי' בה איזה כח רוחני' והרי הוא דומם ממש כמו קודם הפעולה אך מוכרח שיהי' בה איזה הארה נעלמת מכח חיות הפועל דהיינו שנשארת בה איזה רשימו גם לאחר שנסתלק ממנה שהרי אנו רואים שיקר בעיני כל אדם יגיע כפיו אף שיהי' דבר פחות מאד יצטער באיבודו וקלקולו מפני שהשאר בה בחי' רשימו בעלמא מחיותו וכחו או כמו תלמידו שהשפיע לו רוב שכלו יהי' יקר בעיניו אף שלא בשעת השפעה כי הגם שנסתלק השפעתו ממנו נשאר בו הרשימו כ"ש בניו שנמשך מעצמיותו אף שעתה הוא נפרד לגמרי ממנו ואין לו שום שייכות שיקבל ממנו עכ"ז הרשימו נשארת בו מכח טיפה המוליד מתאחד במקור כח האב ונמשך אחריו ולכן יחוס עליו אלא שהוא בהעלם גדול רק כאשר יקראוהו אבי או מתעורר הרשימו להתמשך אחר מקורו ויהי' או בדוגמת כח פעולת היד בשעת הציור שהם לאחדים אבל כשאינו קורא אבי נבדל ונפרד לגמרי ולא יוכר שיש לו איזה שייכות עמו וכן תלמיד המחכי' את רבו מחמת הכנעתו לרבו יעורר ברשימו שבו כח השפעת שכל הרב ויהי' אז כח הפועל בנפעל אבל קודם שהכניע והתעורר ענין התקשרותם לא הי' ניכר כלל בתלמיד שגלקח שכלו מרבו והוא כמו הצורה לאחר סילוק כח פועל היד שהוא בחי' דומם ממש אלא שיש בה הארה נעלמת מאד מכח רוחני של הפועל, כמו"כ יובן שהנאצלים לגבי המאציל נקראים רזא דשמי' בלבד שהוא משל הצורה לאחר סילוק כו' שנשאר בה רק רשימו והארה נעלמת מאד וכמו שיפנה האדם כאשר יקראוהו בשמו שבודאי יש בשמו איזה רשימו והתפשטות הארה נעלמת מחיותו אבל לא שיהי' בו עצמיות החיות וזהו משל להבין איכות אין ערוך שבין אצי' לבריאה מבילתי בע"ג לבע"ג ובין המאציל לנאצלים, שהנאצל הוא כח והמשכה מאלקות דהיינו אור כח החכ' דאצי' לגבי המאציל הוא בחי' רשימו נעלמת של המאציל רזא דשמי' לבד, ולכן נק' בוזהר המאציל לגבי הנאצל בשם עילות על כל העילות ולא עילות העילות לפי שאינו אפי' דוגמת כח הפועל בנפעל כלל רק כמו שהצורה הדומם ניכר שהי' בה פ"א כח רוחני אבל אין ערוך שמאצי' לבריאה הוא כמשל כח הפועל המצייר דבר הציור (ובודאי אין המשל דומה לנמשל אלא לשכך האוון) והנה עיקר ההפרש שבין זה לזה שמאצי' לבריאה יוכל להיות המשכות מ"ד ע"י העלאת מ"ן של המקבל ומן המאציל לנאצל א"א להמשיך ע"י העלאת מ"ן ויובן זה עפ"מ כתלמיד המחכים את רבו שמעורר כח השפעת שכל הרב יותר בעמקות ע"י הכנעתו לו, והיינו ע"י הרשימו שנשאר בו מן כח שכל הרב שהוא נמשך אחר מקורו אעפ"י שעד עתה הי' הרשימו נעלמת בו (ואיך ביכולתה להמשיך כח העצמיות של השכלת הרב) אך להיות כי כבר פ"א הי' השכלת הרב לעצמיות לשכל התלמיד בבחי' כח הפועל בנפעל ממש בהתגלות ההשפעה אלא שאח"כ נסתלק ההשפעה ונשאר רק רשימו ממנה לכן כאשר התלמיד אומר סברא חדשה או מכניע א"ע מאד מתעורר הרשימו הנעלמת של הרב להיות עולה במקורו עד שחוזר ונמשך כח פועל שכל הרב בגלוי אבל אם לא הי' השכלת הרב העצמיות בשכל התלמיד פ"א כלומר שבתחלה לא קיבל ממנו גם בהתגלות השפעה רק רשימו לבד לא הי' בכח הרשימו

הנעלמת להתעלות במקור חוצבה כי הוא בחי' דומם לגבי העצמיות ואיך תעלה מ"ן כמו שלא נוכל לומר שכה רשימו הנעלמת מן פועל האומן שבצורה הגשמי' יקרא וימשיך לפעול שיפעול עוד הגם שכבר המשיך פ"א בגילוי לפי שגשם דבר המצטייר אין ערוך לגבי רוחניות הכח והחיות שביד הפועל משא"כ שכל התלמיד שהי' לו ערך לשכל הרב בשעת השפעה לכן גם לאחר שנסתלק ממנו יוכל לקרוא אותו ולהמשיכו אליו ע"י הרשימו שנעלמה בו כן בהמאציל מאחר שנאצלו הנאצלים רק בתחלת הרשימו נעלמת בתוך אצילותם בלי שיוקדם להם כח הגילוי ושישאר בהם רשימו אך ביכולתם להמשיך המאציל בהעלאת מ"ן שלהם משא"כ אורות דאצי' לגבי בע"ג שהם בדוגמא דדוגמא מכח הפועל בנפעל שכל הרב להתלמיד שנשאר בחי' רשימו נעלמת בהם לכן יוכלו לעורר מ"ד דאצי' בהעלאת מ"ן כמו שהבן יקרא אבי יעורר כח המוליד שבאב שהולידו פ"א בשפע גלוי' ואם הי' קורא לאיש אחר אבי שאינו אביו לא יעורר כלל עצמיות אהבה מאחר שאין לו שום שייכות עמו אלא בקריאת השם שיקרא לאיש יפנה ממעמדו וילך אל האיש שקראו ברגליו או יענהו הנני שאין זה רק זכרון שהזכיר אותו על עצמות שלו כשקרא לו בשמו ראובן כו' אבל לא שיתעורר פנימיות העצמיות אליו ע"י קריאתו בשמו כן כביכול כל הנאצלים הם רק רזא דשמי' לבד ובהעלאת מ"ן שלהם הוא רק כמו קריאות בשמו של א"ס ב"ה שלא יהי' המשכות עצמיות אליהם כלל כ"א שיפנה אליהם ויזכור על שמו וכמו"כ פעולת הציור לאחר סילוק ידיו שישכח הפועל עלי' לגמרי אך עכ"ז יזכור פעולתו ע"י הרשימו נעלמת שנשאר בה (וזהו ושבת קדשו הן ימי קדם דעתיק, באה' ורצון הנחילנו לשון נחל זוחל, זכרון למעשה בראשית שאין אנו יכולים להמשיך משם ע"י העלאת מ"ן שלנו אלא מחמת זכרון בעלמא יפנה אלינו), ובוה יובן מ"ש במ"א שכל עולם הנאצלים הם רק בחי' הכלים אח"פ דא"ק שהוא בחי' עשי' ודומם אותיות הכתב שהוא ההשפעה היותר בריחוק ודילוג גדול כמש"ש).

ועתה צריך להבין ענין המצות דהנה בכל המצות הם העלאת נוג"ה כמו קרבן הבהמה שהוא העלאת נפש החי וכן הגבהת הלולב צומח דנוגה וכן העמקת השכל אנושי דנוגה כשמתקשר בחכמת דבר ההלכה הוא העלאת חכ' דנוגה וכן השפעת חסדי' גשמי' זהב וכסף הדומם ליתנם לעני הגם שחסד זה הוא ענין ההשפעה והמשכת החיות להחיות העני מ"מ נעשים בדרך העלא' שהיא עליות הדומם בתנו לעני ועולה לה' כעולה וכקרוב כמו שכל מצות מעשיות המה רק בחי' העלאת מ"ן ובעשייתם מתעורר המשכת מ"ד לפי אופן העלאת המצוה כמו השפעת חסד כסף לעני מעורר מדה עליונה אף אתה רחום כמו שהוא רחום וענין הוא רחום שיומשך אור חסד דאצילות להחיות רוח שפלים בי"ע ע"ד אמרתי עולם חסד יבנה והעלאת שכל דנוגה בדבר ההלכה ממשיך אור חכ' דאצי' בבי"ע כולם בחכ' עשית, והיינו מוחין למדות עליונות והיינו אם לא בריתי כו' וגו' חוקת שמים וארץ לא שמתי כי תנאי הי' בו' ימ"ב כו', והעלאת צומח דאתרוג ולולב בהגבתו ממשיך אור הדעת לנו"ק דו"א, כמ"ש בכתבים וכיוצא בזה בכל המצות ומה

שהעלאתה בדרך זה דוקא ולא בדרכי' ואופנים אחרים שיהי' מצות הלולב בשבועות ולא בסוכות וכדומה הוא עפ"י התורה פנימיות חכמתו ית' חכים ולא בחכ' ידיעא ובחכ' איתברירו איזה אופן שיהי' המשכת אורות דאצי' ואיך יהי' ההעלאת דנוגה והיינו נובלות חכ' של מאציל ב"ה שקדמה לעולם האצי' ואהי' אצלו שעשועים, אך אין ביכולת העלאת מ"ן של המצות לעורר המשכת מ"ך הגם שיתעורר אור חכ' דאצי' ע"י העלאת מ"ן של חכ' תתאה א"א שיתעורר להתמשך למטה כ"א באיזה אופן ומדה לפי רצון המאציל את אור החכ' ונמצא צריך שיגלה בו חכ' שבמאציל חכ' ולא בחכ' ידיעא וזה א"א מאחר שהוא רק רשימו נעלמת בתחלת אצילותה שהם רק רזא דשמי' איך ביכולתם להמשיך מן המאציל וכן כיוצא בזה בחסד דאברהם שהמשיך אור אה' דאצי' לפי אופן רצון המאציל מן החסד הגנוז במאציל שהוא בחי' עצמיות א"ס ב"ה איך אפשר שיגלה על נשמת אברהם באמרו אנכי מגן מקיף לאהבתך והיינו אנכי מי שאנכי ונק' רב חסד שהוא מגן לאברהם אוהבי אמנם הענין ע"ד שארז"ל כי טוב מאד כו' וכן נוכר בוהר וד"ל הא פי' מאד התפשטות בלי גבול ואיך יתכן לומר זה על קץ כל חי שהוא היפוך לגמרי אך ענין זה להיות רצון המאציל שיהי' לו דירה בתחתונים מחמת שא"א ע"י שום העלאת מ"ן של המקבל להמשיך שהם רק רזא דשמי' לבד עלה ברצונו הפשוט שיהי' המשכת י"ס הגנוזות במאציל הנק' רצה"ע בי"ס הנאצלים רק ע"י הפיכת מרירו למתקא כשיהופך דבר מן הקצה אל הקצה ולא מצד עצמיות העלא' כי אה"ר שיש בכל נפש אלקי' שהיא אה' בכל מאדך בלי גבול היא העלאת ניצוץ אלקי' של אברהם אוהבי עד מקור חוצב נשמתו מאור אה' דאצי' הלוך ונסוע וגרם המשכת מ"ד אור אה' דאצי' בנשמתו אך שיהי' על נשמתו התגלות אנכי שחכ' דאצי' לגבי בחי' שם ורשימו בעלמא אך ביכולת העלאת מ"ן שלו כלל אך כאשר הי' בו אה"ר שהוא הרצון דקליפות נוגה שנק' ג"כ מאד' היפך מאד דניצוץ אלקי' ונהפך ג"כ לה' שאין לו רצון כלל בעניני עוה"ז רק לה' לבדל' והוא ענין בשני יצריך במאד דיצה"ר דנוגה או ביכולת נשמתו להמשיך אנכי מגן לך, ולהבין טעם הדבר מאחר שאין ביכולת מאד דיצ"ט להמשיך עצמיות א"ס ב"ה כ"ש וק"ו בביטול מאד דיצה"ר שהושפל מאד בהשתלשלות מאור פני ה' שאין ביכולתו להמשיך עצמיות או"א"ס ב"ה אלא שידוע שגם במח' דא"ק קדמה קליפה לפרי כמ"ש לפני מלוך מלך לבניי כי אזלעו"ז כי ברא חשך דנוגה עד רום המעלות וכשהאציל חכ' דא"ק את הפרי הנק' חכ' דקדושה הי' נוגה לה סביב והמאציל הבדיל בין הקודש ובין החול ובחכ' אתברירו היינו בחכ' נעלמה של המאציל שהוא תורה קדומה והוא שרש מעשי המצות בהפיכת הנוגה לאור באיזה אופן שע"י אותו אופן עליות הנוגה בקדושה הוא חכ' שבמצאיל המכרר בין קודש לחול, ועי"ז האופן יוכל להיות המשכות העצמיות המאציל בנאצלים, ולידע ולהשיג למה בביטול נוגה באופנים כאלו בהגבהת לולב וביטול מאד דיצה"ר כו' ולמה לא באופן זה א"א להשיג כמ"ש אצל משה לפני לא יראו הגם שהי' מרכבה לאחורי' ואעפ"כ מפני שהוא פני אבא דאצי' הנק' חכ' שבמאציל ע"ז א' לא יראו אלא ושמתיך בנקרת הצור ונק' רעדכ"ר דהיינו שהשפעת נוגה יהי' כך

בתכלית השפלות הוא מרצונו הפשוט ושיהי' המשכ' רצונו הפשוט בנאצלים ע"י ביטול הנוגה דוקא הוא ג"כ רצון פשוט וגם אופני הביטול בכל פרט מצוה מעשיות כו' וענין רצון פשוט הוא רצון לרצון כמו עד"מ אדם התחתון שירצה פעמים כך ופעמים כך ומאין אלה שינויי הרצון ברבבות אופנים שונים אין זה מבעה"ר המשיך הרצון פעמים באופן זה ופעמים באופן אחר והוא בחי' כתר דא"ק כמ"ש במ"א והרצון שבחכ' שבמאציל נק' גילוי הרצון להבדיל בין קודש לחול ושיהי' עליות וירידות ועתה יובן שמכל מעשה המצות בזה העולם נעשי' לבושי הנשמות בג"ע והוא ענין נהנין מזיו עילאה דעתיק כו' פי' שאור מקיף א"א להתגלות בפנימיות כ"א בדרך לבוש כן מה שע"י המשכת ביטול הנוגה והעלאתה במעשה המצות נעשה המשכה עצמיות או"א"ס ב"ה א"א להתגלות על הנשמה בבחי' או"פ ואפי' בנאצלים כ"א בדרך לבוש שנעשה לה מלבוש מזיו עילאה שהוא בחי' פני' אבא למעלה מחכ' דאצי' כנ"ל ולהיות כי הנשמה מוגבלת היא ושיומשך עלי' אור עצמיות א"ס ב"ה מן בחי' מאציל צ"ל סדר אופני השתלשלות רבי' בצמצומי גדולים כסדר הפסוק כשמן הטוב על הראש ומהראש אל הזקן ומהזקן עוד אל המדות עד פי המדות שהוא נשמת אברהם וכדומה, אבל הכל הוא המשכת אור מקיף מעצמיותו ית' ע"י מעשה המצות והוא כשמן הטוב חכ' שבמאציל משחא דרבותא כו' שמאור פני אבא דהיינו התגלות אור חכ' דאצי' הנק' אבא (וכמו ריח שמן אפרסמון שעונג שבו מוסתר קודם הדלקה) ומה שע"י יומשך המקיף הוא מבחי' שערות הזקן לבד להיות מוחין לז"א דו"א ל"ב שבילין כידוע כי בינה עילאה נק' שם הגדול ודיקנא ושערות שבה למדות הם היורדי' מן השערו' הרי ב' צמצומי בבחי' שערות דהיינו מוחין דאו"א הם זקן אהרן פני אבא חכ' שבמאציל ומוחין דז"א הם מן מותרי מוחין של זקן או"א וזה שירד זקן אהרן מוחין דאו"א שירדו' עוד בבחי' שערות על פי מדותיו ומדותיו הם מדות של עתיק והוא המשכת המקיפים במדה וגבול לכל פרט אופן עשיית המצות ואצל הנשמה הוא לבוש להלבישה מראשה עד רגלה וענין שבת אחי' יובן שיש נשמות מבחי' אצי' וא"כ אין במצות שלהם בלולב וציצית המשכות האצי' לבריאה כשאר נשמות שבבי"ע שמאחר שהם עצמם בבחי' אצי' אלא עבודתם במצות לולב להמשיך אור המאציל לאור הנאצל דהיינו להמשיך דעת לז"א דאצי' והוא ענין להוסיף אור חדש באצי' וזה שבת אחים שנעשה אח להקב"ה שהוא ו"ק דאצי' וגם שניהם יחד מקבלים אור חדש מן המאציל הנק' יחד, וזהו גם יחד.

כגנה זרועי' תצמיח כן יצמיח ה' צדקה ותהלה נגד כל הגוים, כוונת הפסוק שממש דוגמת העלאת מ"ן כן יהי' המשכת מ"ד והיינו כאשר הגינה היא הארץ אם אין הזרע גרעין שבתוכה נקלטת ונשרשת בה ואפי' אם נקלטת ונשרשת כ"ו שאינה נדבקת לגמרי להיות עדיין מופרד ומובדל מעפר הארץ שהוא איזה דבר ויש בפ"ע אין כח המצמיח שהוא רוחני

שורה בו אלא כאשר יורקב ויכלה גשמיותו שלא ישאר בה רק מעט חיותו הרוחני' ובא לכלל אין שנעשה לאחדים בהתקשרות נפלא עם עפר הארץ אז יכול האין הרוחני של כח המצמיח שבעפר להתגשם ולהתפשט כרקבון להגרעין להצמיח מחדש בתוס' ברכה כאלו נתחדש לגמרי וכן עד"ו זרע האדם במעי הנוק' כאשר תקלוט ותשרש במעי' ויסרח ויכלה יוכל כח המוליד שבטפה הסרוח להתצייר ולד דוגמתו אבל כשלא יוקלט ויושרש הזרע וישאר במהותו ולא יסרח אז אין כח המוליד יוכל לשרות בה ולא יתהווה ממנה כלום אלא יפלט וילך לאיבוד והטעם יובן למשכיל להיות כח המוליד או כח המצמיח המה רוחניים מאד ושיגרום להם הירידה והשפלה ממהותם להתגשם ולהיות מוליד גשמיות או להצמיח חטה גשמיות והוא התגשמות אין ליש אי אפשר כ"א כאשר יהי' מצד המקבל העלאת מ"ן ג"כ בדרך זה שינוי המהות לגמרי (הגם שבמקבל בהיפוך מן המשפיע כי בהמשפיע הוא השפלה וירידה מאין ליש אבל בהמקבל זהו עלייתה שיוכלו לקבל שפע האין הרוחני מ"מ כליון הגשמי' בדרך ירידה ולא בבחי' העלאה) כמו"כ יובן למשכיל שמל' דאצי' נק' גינה מקור כל המקבלים המוגבלים דנשמות ומלאכים וזרועי' הם אורות דאצי' טפת דוכרא (עד"ו אור זרוע לצדיק) הנזרעי' במעי' ונשרשים בה בבחי' קליטה דוקא אז השפעות אלקות כמו שהוא באמת אח"פ שירד בירידה גדולה כ"כ שיראה כ"ב שכל אינש ישיג אחדות אלקות השפלה וירידה גדולה היא כי היא שינוי המהות לגמרי בהשגת נברא אחדות ה' מכמו שהוא באחד באמת צריך להיות העלאת מ"ן רקבון וקליטת אור הזרוע מצדיק תחתון חי' עלמין כי ידוע שכל נשמה היא מזיווג זו"נ אלא כשבא בגוף נתגשם מאד על אחו"ש דקליפת נוגה המחשכת אנפי כל בריון וא"א להשיג אלקות איך הוא אח"פ אם לא ע"י הרקבה והתפשטות גשמיות שהוא ענין המרירות ולב נשבר, זרע ואור זרע האלקי' הנרקב הוא ענין הפשטת גשמיותו שמחמת כלי גופו כמ"ש במ"א שאינו אלא מרירות ולב נשבר ונפלת המדריגה שע"ז הוא בא לכלל אין בדרך שפלות וירידה דוקא ומעורר ג"כ שפלות וירידות המשפיע שהוא ענין אחדות ה' כמו שהוא באמת יוכל להתגשם בכל השגתו ולבו הגשמיות וזה נגד כל הגוים להיות כי צריך להיות ירידת השפעה נגד כל הגוים הם כלי גופו הגשמי' שמאכילה ושת' לא יוכל לעורר זה כ"א בדוגמא זו והוא כנגה זרועי' תצמיח דוקא כן יצמח הוי' צדקה (ולא בדרך עלי' והגבהה כמו מס"ו בתשוקה נפלאה וחדוה גדולה שלא יוכל לגרום ירידת המשפיע) אך מבשרי אחוה שיש בהריון אשה בחי' שנק' נדחים ממה שהיא פולטת אור הזרוע ולא קולטת וכן יש שקולטת אלא שלא נקשר ונשרש הטוב במעי' לכן אף אחר שנתהוה איזה ולד ויגדל קצת לא יוכל להתקיים ומפלת נופלים כן כבי' הפלא דקות ההשגה באלקים חיים הוא בחי' נשמות ומלאכי' גבוהי' שנזרעי' מאורות דאצי' ונשתנו בבנין הנו"ק למהות אחר או יוקלטו ויושרשו שם התקשרותם נפלאות באלקים חיים מל' דאצי' או גם לאחר שיוולדו מאין ליש בבחי' גבול לא יפלו לעולם ממדריגת עבודתם בקדש כי נשרשו באחד במקורם והמה הצדיקי' הגדולים שנולדו מן הברור שבטפת יסוד, אבל אותן נשמות שלא יתקיימו תמיד במדריגות עבודתם

ויהי' בהם נפילה לפרקים הגם שתשוקתם מאד נעלה בעת התפלה הנה הם מן אורות הזרועים שהיא פולטות כמשל הולד הנפל לאחר שתהווה מהטפה הולדה מפני מיעוט התקשרות שלו במקורו שלא נקלט ונשרש שם היטב לא יכול להתקיים שם אלא יש זרע שהיא חיצוניות של המשפיע שאינו נקלט ויצא לאיבוד תיכף שאין מתהווה ממנו שום התהוות ונק' גדחי ישראל אך הוא חשב מחשבות לבלתי ידח ממנו נדח פי' אפי' הנדח בעצם לא יודח וילך לאיבוד ח"ו והוא עצה היעוצה להיות הנדח והנופל מתקשר ונקלט מאד באלקי' חיים ע"י הרקבון וגודל השפלות שישפיל עצמו במאד מאד בלב נשבר ונדכה שמהיש יהי' אין אז יגרום שהאין יהי' יש שיהי' ולד מתקיים דהיינו שלא יפול לעולם מהתקשרותו באחדו' ה' וזהו הנפילים היו בארץ אשר מעולם אנשי השם פי' שהיו תחלה אנשי השם זרועים במל' דאצי' ונשתנו בבטן הנוק' ולא נקלטו ונק' נפילים וצריכי' להתברר ע"י רקבון שמאל דוחה או יהי' ימין מקרבת של המשפיע אך זאת גופא שיהי' רקבון הוא ענין המחשבו' גבו' המשפיע והוא שמאל הדוחה וכן ענין החיות רצוא ושוב.

בהעלותך את הנרות אל מול פני המנורה, הנה הנשמה נמשל לנר כמ"ש נר אלקי' נשמת אדם והטעם כי בנר יש ג' דברים הפתילה והשמן והאור ושלשתן צריכין זה לזה כי השמן עם הפתילה לבד לא ידליק ויאיר ואם לא הי' השמן רק האור עם הפתילה הי' נשרפת לגמרי במהרה גם אם הי' הפתילה מסוכסכת לא הי' מקבלת האור מתוך תוכה אלא מבחוץ והאור הי' נקפץ מעלי' אלא שע"י שהאור מושך השמן שבכלי להפתילה שורף ומכלה מעט מעט הנבלע בפתילה מן השמן כן בנשמת האדם הפתילה היא נה"ט כח המתאווה גשמיות שבלב ושמן הוא חכ' שבהתבוננות נפש האלקות המשגת בחי' אלקות בכח השכל כשאינו עדיין כלול בלב והאור הוא גילוי הארת אלקות שלמעלה מזמן ומקום שמאיר בכח השכלה וברשפי אש ושלחבת י"ה עד שנתפעל לבו ומוחו בגדולת הוי' וה"ז כדמיון האור בפתילה שטבע האור להסתלק במקור חוצבו שתחת גלגל הירח אש היסודי לכן כל מה שיש לאור אש היסודי שמן יותר עם פתילה עבה וארוכה שיתאחו בה בכל עובי' והקיפה תתרבה הסתלקותה ביותר התגברות כן כשנכנס אור שפע השגות אלקות מאין ליש וכדומה בנפש הטבעיות יותר בעובי' והקיפה תגדל ותתרבה הסתלקות ביותר כ"א לא הי' החכ' הי' האור קופץ מעל נפש הטבעיות מפני שהוא רוח הגסה ומסוכסכת מאד ואין מקבלת האור בתוך תוכה אלא מבחוץ לכן צריך למושכה בשמן תמיד ע"ד ושמן על ראשך כו' דהיינו השגה במוחו בהעמקה גדולה אע"פ שאין עדיין בעמקי הלב מ"מ ע"י המשיחה מעט השמן שנחות מלעילא מחמת עמקות המוח לא יקפץ האור מעלי' אלא יתאחו בה ליכנס בתוך תוכה עד שיכלה השמן שבלוע בה ובריבוי השמן ישא יותר אחיות האור דהיינו כל מה שמרחיב יותר התבוננות ומכניסה בעמקי הלב יהי' אחיות האורו' אלקות להיות הרצון לה' לבדו בבחי' הסתלקות תמיד בקביעות לא יכבה

ולא ישונה בשינוי העיתים וכל מה שיתמעט השמן תיכבה במהרה ביותר וכשהאור מעט מזעיר יכול ריבוי השמן לכבותה והיינו כשאין לו רשפי אש כ"כ והוא מרבה בהתכוונות במוחו לבד אף שיאיר מעט מזעיר יכול ריבוי השמן שהוא התכוונות לקררה ולא תאיר כ"כ וכל שיתרבה השלהבת צריך ריבוי השמן ביותר שיכלהו האור וענין הכליון של השמן הוא כשהלב בחי' פנימיות רואה השגה אלקות כמו שהוא באמת למעלה מהשגתו זהו כליון וביטול ההשגה וכל מה שהלב רואה ביותר בפנימיותו מצד אור רב שנתגבר צריך ריבוי שמן ביותר שיהי' מה להתבטל ויתאחו האור הרב לכלותו, והנה ענין הטבת הנרות כי לפעמים הגר כבה אף שיהי' הרבה שמן כגון כשהוא במקום חשך של בור וחפירה עמוקה בקרקע שאין אויר שם שהבל הגס והחום של העפר שבעומק החפירה מונע הסילוק וההגבהה של האש כי מצד האויר והרוח שבארץ יוגבה קצת האש לכן יודלק אבל בבור עמוק אין רוח שיוגבה על ידו ועוד זאת שהאויר הגס אשר שם מכביהו לגמרי כמוי' האדם בכסותו עליו כרי' וכסותו כן כשכח המתאוה גשמיות רוח הבהמה ירדה למטה מאד בריבוי עוצם נקודת הלב הי"ז היפוך רוח האדם העולה למעלה והוא הבל גס אשר ימנע אור אלקי שתוכל להאיר בנפשו בכח מה שבה בשעת התפלה ואם תאיר קצת מהרה תיכבה מפני שאין אויר ורוח צה היינו הפשטות אהבות רעות כ"א יש לו ההפקירות והביטול מעניני עוה"ז שלא לחפוף עניני עצמו ה' הב ולהיות לבו נמשך אחרי ה' אף בבחי' קרירות הוא בחי' רוח העולה, והנה ענין ההטבה של הנרות בנפש אלקות שיאיר בפנימיות הלב אינה אלא ע"י הרצון של הנפש שהיא התפשטות בחי' עצמיות הנפש והוא בחי' בלי גבול של הנפש נגד כחותיה שהם השכל והמדות שהמה הארות בעלמא נמשכו בצמצום גדול מן הרצון אבל הרצון התפשטותו עד מאד להיות התפשטות העצמיות כידוע, וידוע שא"א מלוכש ומצומצם תוך כל מדה ומדה ומקיף את כולם ורעותא זה דלכא הנק' כתר דז"א הוא מן הרצון המקיף הגדול על כחות הנפש שהוא למעלה מן השכל והמדות שבו נק' טורי חשוכא שהם שם בהעלם גדול והתפשטותם בהרחבה גדולה כמו הרצון אך מפני התפשטות הרצון אין ניכר שם האה' בהתגלות אלא בהעלם גדול ושיאמרו המדות שבהתגלות הנמשכי' בצמצום מן השכל צריך להטיבם ולחדשם ממול פני המנורה היינו מהמדות שברצון שהוא בחי' הארת פנים דא"א שהוא חג"ת שבו והעיקר בחי' הת"ת שבו הנק' רחמי' רבי' רחמי' גו רחמי' כי רחמי' סתם דז"א מקבל הארתו מרחמי' רבי' שבא"א ולהיות כי עיקר קלקול הנרות שאינן מקבלים האור האלקי' הוא מצד הרצון דוקא של נקודת הלב הטבעיות שנמשך ונתפשט מאד בעניני עוה"ז שהיא ג"כ בלי גבול בנפש הטבעיות והוא מבחי' עוברי רצונו שאת זלעז"ז עשה אלקים כמו שרצון של נפש אלקי' התפשטותה בלי גבול, כן הרצון הטבעי מתפשט בלי גבול והיא המחבה את האור אלקות שלא יאירו המדות בשעת התפלה להיות מלוכש ג"כ תוך כל מדה ומדה לזאת עצה היעוצה בשעה שמאיר לו מהרצון של

נפש אלקי' בחי' בכל מאדך להתבונן אפי' הוא נוטל את נפשך הטבעיות דהיינו בשעת התעוררות הרצון האלקי' לה' יזכור רצונו הטבעית ויבטלינה בכל לבבו לומר עמך לא חפצתי כלל רק לה' לבדו ויתכלל רצונו הטבעיות להיות גם הוא לה' לבדו ואו לא יהי' מניעה להארת המדות ממול פני המנורה והוא הטבילה בנהר דינור דנגיד ונפיק מן קדמוהי (פי' שהנשמה טובלת בנהר דינור לשכוח על עצמותה לגמרי) והוא נהר של אש מויעתן של חיות הקודש, דהיינו כמו הזיעה שהיא מים רעים והפסולת שבאים מכח האש שמדחיהו כן מצד תגבורת התשוקה נפלאה בבחי' רצון האמיתי רק לה' יהי' בו הדיחוי הגדול לרצון אחר והרי דיחוי זה הוא כמעט כמו הרצון לה' מאחר שמכותו בא ונמשך לכן כשהנשמה טובלת בו באתה מיד למדריגת הרצון שבה לה' לבדו ואין זה אותו כששוכחת על עצמותה לגמרי וזהו שהנהר דינור בין ג"ע התחתון לג"ע העליון עולים הנשמות לקבל בבחי' פנימיותן דהיינו בחי' השתחוואה והביטול כמ"ש והי' מידי חדש וגו' טובלין את עצמן בנהר של אש שלא ירגישו עצמותם כמו הטבילה במים שהוא התכללות בדבר הגבוה הרבה ממנו לבלי יראה ליש ודבר כן הטבילה וביטול רצון ההפכי בנהר של אש שהוא בחי' המשכה וחסד שבבחי' גבורות והסתלקות אע"כ שכל זה אינו אלא ביטול והתכללות כמו אדם החפץ בתשוקה נפלאה הרי נמשך כל נפשו אל הדבר כן בהמשכה זו של אש הוא הטבילה של הנשמה לגמרי לפני ה' ממש בחי' התענוג העליון דאצי' (שבג"ע דבריאה).

ואולם חי אני וימלא כבוד ה' את כל הארץ. הנה כתיב נשבע ה' בנפשו עד"מ אדם כשהוא נשבע נשבע בחיי נפשו כה אחיה שהדבר כן אעפ"י שחיות נפשו בתוך גופו אינו עצם הנפש אלא התפשטות הנפש עכ"ז קורא לו חיי נפשי מצד הגוף כי לא יתכן לשבע בעצם הנפש שהרי הוא חיות נצחי ואין שייך בו שמחיהו כן כביכול כשהקב"ה נשבע בנפשו ואומר חי אני וימלא כבוד ה' את כל הארץ הוא על התפשטות אורו וזיוו ית' סובב כל עלמין וממלא כל עלמין הנק' בדרך כל בחי' נפש לגבי עצמותו ית' אבל שישבע בעצמותו לא שייך לומר חי אני שהרי הוא ית' יחיד פשוט ואין חיי העולמי' ערך לו כמ"ש כי עמך מקור חיים ובאורך היינו ממלא כל עלמין נראה ונתגלה אור החיים, והנה כתיב קרוב ה' לכל קוראיו וגו', ועיקר הקריאה הוא ע"י התפלה כשהקריאה והצעקה הוא מנקודת הלב מיד הוא קרוב להגלות על הנפש אך א"א שתהי' הקריאה אמיתית בעומקא דליבא כ"א ע"י התורה ומה שהמלאכי' אין להם תורה ואעפ"כ קריאתם אמיתית באמנם קדוש כל היום לא יחשו להיות כי המלאכי' אין כלי אורם מגושם בעפר דנוגה כ"כ כמו נשמת אדם בגוף שממשכת אור הנשמה וכל השגת המלאכי' אינו אלא ענין התהוותם בכל רגע מאין ליש כי אין להם השגות אחרות כמו השגות סודות התו' בגדולת ה' שיתפעלו מחמתם כ"א

השגה קטנה זו איך שלא הי' מהותו כלל ועתה הוא שנתהווה מאין ליש ומהעוצם חידוש הפעולה שרואה א"ע חי יש מאין מתפעל ברשפי אש ורעש גדול בצעקה גדולה באמרו קדוש כמשל אדם שמתהווה בו חידוש גדול כמו השרפה שנפל פתאום תצא נפשו מהחידוש ההפכי מטבעו שהוטבע עד הנה ויצעק צעקה גדולה ומרה בבילבול הדעת מאד וכן בצעקת השמחה הנפלאה בסיפוק כף אל כף שאינו אלא מן תנועות ההיפוך מהקצה אל הקצה כמו היציאה והצלה מן ההרג שהי' נחלט דינו ליהרג וכדומה בדבר ההיפוך כן צעקת המלאכי' בשמחה וברעש גדול אינו אלא מעוצם החידוש ממה שלא הי' מקודם ורואים א"ע חיים וקיימים (וחזורי' ומתבטלי' מאין ליש) וזה כל עיקר השירה שלהם וכמו"כ צריך להיות בנפש אלקי' אף שחומר הגוף מחשיך עיני השגות התהוות חיות הנפש מאין ליש ונדמה לו כדבר הנהוג ולא חידוש אבל כשיתבונן בחכ' שבנפש איזה חכם הרואה את הנולד מאין ליש שהוא השגת הנפש האלקי' בענין יחודא עילאה ותתאה איך שכל אשר חפץ ה' עשה בשמים ובארץ פי' עשה הוא סוף מעשה בחי' אותיות והמשכות אלקות שנבראו בהם שמים וארץ וכל צבאם שהוא רק בחי' מל' שבמל' ונק' קיסטא דחיותא ועכ"ז בכל אשר עשה ה' יש בה הארת רצונו ית' כמשל אדם העושה בידיו מכח מדות שבלב המכריחים את הידים והשכל מנהיגם הגם שהעשי' היא גשמיות ומוגבלת מאד שאין לה ערך עם המדות והשכל מכש"כ נגד הרצון דעכ"ז דבר העשי' הי' בתחלה ברצון ולפי אופן שרצה כן פעל בידיו כן הזמן ומקום שנתהוו מאין ליש מחג"ת דמל' שנק' ימות עולם שהמה בטלים ונכללים בבחי' חפץ ורצון כמ"ש לך הוי' הגדולה כו' עכ"ז כל אשר חפץ ה' בחי' כתר שבמל' עשה כי סוף מעשה במחשבה תחלה וחפץ ה' הוא שמוציאן תמיד שיעשו ויבראו מאין ליש יתפעל נפשו ג"כ להיות רצון נפשו דוקא לה' לבדו בחי' צעק לבם כמו שבמלאכי' הוא ע"י השגת התהוות עצמותם כן צריך להיות בישראל עם קרובו בחי' הצעקה והרעש בנפשם מחמת התבוננות אחדות ה' והוא גילוי אלקות בתוך נשמת ישראל לעורר רצונם שבנקודת הלב לה' לבדו אך אמת זה שהוא השגת אלקות ביחודא עילאה ותתאה א"א להיות בנפשם כ"א כאשר יהי' כלי ומכון לשבתו בתורת אמת הנגלות לנו בפשוטי הלכות שנתלכשו בעינינו זה העולם דוקא כי כאשר ידבר הנפש דבר ה' זו הלכה פשוטה בדו"ר או בשעת התפלה תהי' דבר ההלכה כלי לאור חכ' שבנפש להשיג השגות אלקות בנקודת הלב כמ"ש בר"מ בעיינין השכל דבלבא את חזי כולא ובלא כלי אין מקום להשראת אור אלקות שתתפס בנקודת לבבו ענין יחודא עילאה ותתאה כמו שהוא באמת וז"ש כי ה' אלקיך אש אוכלה הוא כלומר כי ה' יסודות גשמי' כ"א גבוה הרבה ממדריגת חבירו שלמטה הימנו המים גבוה מן העפר הדומם שטבעו להתמשך וליפול למטה במים והעוף יפרח מצד הרכבת יסוד המים שבו שהוא נברא מן הרקק ויסוד הרוח הוא מובדל בערך מן יסוד המים בדקותו ויסוד האש דק מן הדק במהותו שטבעו לעלות ולהסתלק תחת גלגל הירח ואין לו מקום תפיסא שיתפס ליש ודבר מה בהתגלות כ"א כאשר יתאחו בעץ ופתילה משא"כ יסוד הרוח מצד עצמו יתפס כשנפחי' הרוח בכלי סתום מכל צד אבל

יסוד האש אינו מהות גשמי כ"כ שיתראה בהתגלות לדבר ממשי מצד עצמו כ"א מצד הכלי לבד דהיינו דוקא כשיש דבר ממשי להתפס ולהתראות בו כפתם וכיוצא בו ולכן משלו חכמי האמת באורות העליונות כמו שלהבת הקשורה בגחלת וכמ"ש באורך נראה אור כי בחי' אלקות שבתוך כ"ע הוא כמשל אור הנר שמצד עצמו אין לו מקום תפיסא כ"א כאשר יתפס בכלי או הוא בחי' התגלות שלו לבד ולא עצמותו וזהו כי ה' אלקיך אש אוכלה הוא כמו שאין האש היסודי מתגלה בלא כלי כן האלקי' שהוא הגילוי אלקות בנשי' כשמעמיקים באחדות פשוט בכל נקודת לבבם אינו מתגלה בנפשם כ"א כאשר יש בחכ' שבנפשו כלי ודבר ממשי להתאחז בו והם הכלי' דנוגה שבדבר הנפש בה' מוצאות הפה והשיגה בהשגה גשמיות את דבר הלכה הניגלית דייקא זאת ועוד אחרת שא"א להאיר אור האלקי' שלמעלה מוזמן ומקום תוך הנפש בעומק נקודת רצון הלב של נפש האלקי' שתזעק ותצעק ותקרא באמת אם לא יהי' בשעת התגברות רצון האלקי' ביטול רצון ההופכי שהרי כמה פעמי' נטמאת רצון נפש האלקי' בהתלבשותה בנקודת הלב הנפש הטבעיות שבחומר הגוף כשהתאוות תאוה אפי' של היתר (או החשיכה נקודת הלב של הנפש הטבעיות בדברי' גשמי' על נקודת הלב השוכן בה והיתה עליה כאבן כבד המכסה את פי הבור לבלי יוכל לגלות מי הבאר כן ריבוי השכת נקודת הלב הטבע לדברים טבעים וגסים מטמטמים ומקשים את לבו כאבן דומם שלא תאור בו בחי' נקודת הלב האלקי' ואף כשתאיר לפרקי' התשוקה נפלאה לה' מנקודת הלב מצד התבוננות כמו שאין מי הבאר נפסדים לגמרי מפני האבן המכסה עליהם, אבל שיהי' ביטול רצון אחר מפני הרצון לה' שזהו התגברות גילוי רצון לה' במאד עד שעמך לא חפצתי כלל רק אותך לבדך ונק' פי הבאר זאת לא תהי' מפני נקודת הלב הטבעי האבן הגדולה שהחשיך על פי הבאר פעמי' רבות וזה סדר כל עבודה בתפלה שתצא ותתגלה מתחת האבן מעט מעט שהוא בטל רצונך מפני רצונו (ורצונו הוא חפץ ה' אשר עשה את הנפש האלקי' להתכלל בחפץ ה' המהוה את כולם מאין ליש וביטול רצון ההפכי להפקיר עצמו מכל וכל מפני תגבורת רצון זה האלקי' היא שמתגלית בתפלה מעט מעט). עד שבק"ש ושמ"ע נגמר ביטול הרצון והסרת האבן לגמרי ואו מתגלה פי הבאר ואו חפץ ה' בה ואתרעי בה קודב"ה וזהו קרוב ה' לכל קוראיו נמצא כמו למעלה בחי' כתר דרחל עומדת בבי"ע, ותשכב מרגלותי' עד חצות, ומחצות ואלך תקים להודות לה' עד שבש"ע כו', כן באדם התחתון רצון נפש האלקית יוצאות מאבן הגדולה שעלי' בבחי' צעק לבם עד שתהי' בבחי' אל דמי ואל תחרוש שזהו ההפך כשיש בו ביטול האבן לא יהי' בו נפילה לעולם, כמ"ש למען יזמך כבוד ולא ידום וזהו הצילה מיד כלב יחידתי להיות כי יחידה הוא בחי' מקיף של הנפש שאין לה כלי בגוף לשרות בה וידוע שהמקיף ישרה בלבושי הנפש ביותר כמבו' ע"כ אפי' במח' בעלמא באיזה דבר היתר הרי נעשה לבוש צואה לנפשו ובהלבוש הזה ישרה המקיף דהיינו שיהי' לו הרצון בו אף שלא יתפשט הרצון עדיין תוך השכל והמדות יהי' בבחי' מקיף שאותו הדבר שחשב הוא כמקיף את כל נפשו מכל צדדי' ומלך אסור ברהטים ברהיטי מוחין שגם הרצון לאלקות אסור וקשור ומוקף שם ונמצא שבצעק

לכם בתפלה ניכלל האבן ונתבטלו רצונותיו מעט מעט ולפי ערך הביטול כן התגלות פי הבאר, והנה כל העדרים מתאספי' על הבאר לגלול את האבן הגדולה מעל פי' ויעקב הוא הגולל בכחו לבדו את האבן להיות כי בכח' והביטול ע"י מה שמשיג השגה אלקות בשעת התפלה אתברירו אבל אין בה כח עדיין לברר הלבושים צואים שנדבקו בבחי' יחידה שבנפשו כי אין כח בבחי' מקבל לברר בעצמותה כנראה בחוש שגם בהתגברות התשוקה תמצא הגסות שגם הרע חפץ לעלות כו' כי אין כח במקבל לברר בעצמותה כ"א שתצא ותתפשט מן הרע אבל אין הברירור וההבדלה בין הרע לטוב שבה שנתעלה כבר אלא בכח המשפיע אלקות לתוך אורות הנפש אלקי' בשעת עלותה לה' שהוא המבררה דוקא כמבואר ושמע אבי' והפר את נדרה כו' וזה מה שנתפס אור אלקות בנפשו למעלה מכלי השגתו בכח' שבנפשו או אייר' שלמעלה מיגיעתו ועבודתו הם המבררים ויש כמה מיני מדריגות בהשפעות אלקות שלמעלה מהגבלת כחות נפשו האלקית לפעמי' תאיר ההמשכה בהתבוננות זו ולפעמים באחרת פעמי' באה' זו ולפעמי' כו', וזהו ונאספו כל העדרים מעלמא דדוכרא שהם פרטיות כחות הנפש להשפיע על הבאר וגללו את האבן והבדילו הרע מעלי' אבל מה שיש ביכולת כל העדרים לפעמי' מקו ימין שהוא אה"ר ולפעמי' מכח מה ולפעמי' מקו שמאל בחי' יצחק שהוא בחי' אה' שברשפי אש הנמשכת מבינה שבנפש כל זאת יש ביכולת יעקב לבדו שהוא בחי' קו האמצעי מבריח מן הקצה אל הקצה להמשיך מבחי' ר"ר בחי' חפץ ה' על הנפש כי ע"י רחמים שבנפש שבאה מחמת התבוננות גודל עוצם ריחוקה מה' אחד פשוט מעורר את בחי' רחמי' שבה, ועי"ז תתעורר רחמי ה' הרבי' להיות כי על השפל ביותר תתפשט יותר מדת הרחמי' וכשנמשכת בה מבחי' חפץ ה' ורחמי' המרובים ממילא יוגלל האבן כי מקיפין דוחין החיצוני' כי אין להם עלי' שמה אלא מצד אור"פ והנה בשעת התגברות התשוקה לה' לבדו אזי יתבונן איך דלית מח' תפיסא בי' ואיך אהי' דבוק בו כל היום בבחי' תפיסא ממש לרוות צמאון אך זאת כ"א בדביקות השכל באותיות התורה שהם כלים לאור א"ס ב"ה עוטה אור כשלמה ומי שאין לו פנאי מפני טרדות מו"מ ישים כל תשוקתו בבחי' שוב כידוע בענין הצדקה והחסד שיעשה כל היום שהוא לבוש האמיתי כמ"ש וילבש צדקה כשרים להיות החסד הגשמי' שבעוה"ז מלבוש החסד עליון דאצי' כמו לבוש ממש, משא"כ דבר ה' ממש שבהלכה אין נק' לבוש אלא מצד התלבשות בנוגה, ואעפ"כ כל האומר אין לו אלא תו' דהיינו כלים בלא אורות אפי' תורה אין לו לכן בהיפוך אם אין אלא אורות שבתפלה ולא כלים הרי דבר ה' בזה.

ענין כל המקיים שלש סעודות ניצול מחבלי של משיח, פירשיי חבלי של משיח היא הקטגוריא שבתח' בדור שבן דוד בא, והענין כי נראה בחוש מפני שהיום והלילה ב' הפכים, שזה אור וזה חשך ע"כ בכלות זמן החשך קודם שיאיר היום יגביר חשך הלילה יותר מכמו שהי' כל הלילה ונק' קדרותא דצפרא

וכן בענין קרירות של הלילה תגבר הקרירות דוקא כל שהוא סמוך לאור היום כמ"ש בספרי הטבע כן ענין הקשרים הוא ענין הערבוביא של טו"ר שאין א' סובל את חבריו בעבודתו בתפלה ונדמה לו שהוא שקר ואצלו האמת וכן חברו נדמה לו בהיפוך והלא בודאי שתי כתות החלוקים יש להם מקום ומדריגה בכללות נש"י שהיא קומה שלימה בצורת אדם ראש כו' יש נשמות שעיקר מהות עבודתם בבחי' חכ' שבאלקות ויש במדו' ויש שעיקרם בחי' המעשה בחי' נה"י ובוזה הם מתחלקי' לס"ר ובין כולם היא קומה שלימה ואם חסר אפי' אצבע נק' בעל מום וכתוב מום אין בכ ועד"מ כשחיות הנפש בגוף הולך באברי' בהדרגה וסדר לא יבלבלו א' את חברו וכל א' מכיר את מקומו ובטל לגבי שלמעלה הימינו ושלום אמיתי בין כולם הגדול עם הקטן אבל כשדם שבאבר א' נתקלקל ונצרר שלא יכול להיות ברצוא ושוב אוי מסתעף העכרורות בכל האברי' ומתבלבלים גם המה בהליכתן ובחזירתן ואין כל א' מכיר את מקומו ונעשי' קטגוריא גדולה שמתקלקלים כולם וזאת יקרה לפעמי' כשצריך להיות הארת חיות הנפש חדשה להתפשט אזי מתבלבלים מה שהי' מקודם ומתערבי' כו' כמו כשבא לפני מלך גדול אז ארכבותיו דא לדא נקשן ומתבלבל כל החיות והגדול נעשה קטן כן בהתגלות בחי' משיח בכללות נש"י מתוך שהארתו הגבה למעלה מערך כללות נש"י תתבלבל תחלה סדרם והדרגתם כמו שמגביר קדרותא דצפרא קודם אור היום וכל זה קודם שבא אור היום אבל לאחר בואו מיד כל א' מתבטל ממקומו לגמרי ולא הגדול גדול ולא הקטן קטן ואז יהי' שלום אמיתי שלא יהי' בו הפכי' כמו שני אנשי' שחולקי' באיזה סברא שלכל א' נדמה לו שסברתו אמיתי ולא של חברו כשיבא אליהם חכם מופלג משניהם תתבלבל דעתם וסברתם לגמרי מפני העדרם וביטולם לפני מי שהוא גדול מהם בחכ' כן קודם שיבא האור הגדול מכלי' כ"א תופס מקום לעצמו ומצד הערבוביא שנתהוה ביניהם נתהוה המחלוקת ופירוד אבל כשיבא האור המופלג מערך כולם ממילא יתבטלו שלא יהי' תופסי' מקום כלל ואז יהי' שלום אמיתי יותר מכמו שהי' קודם שנתהוה בהם הערבוביא וענין הג' סעודות הוא בחי' התגלות משה כידוע והמקיים בזה העולם בהתגלות ניצול נפשו מערבוביא דטו"ר קודם שתאיר בו בחי' משה בתפלה.

להבין ענין עשרה מאמרות שהן הן עשרת הדברות ובתנאי נמשכו האותיות של העשרה מאמרות שאם יקבלו ישראל עשרת הדברות יתקיימו כו' כמו שאחז"ל שבת פ' כי ידוע שהאמירה הוא בלב בחשאי והדיבור הוא בהתגלות ממש בקול גשמי וכשאדם חפץ לומר איזה דיבור אף על פי שעדיין לא הוציאו בפה בגלוי היתה קודם בגילויי הבל הלב בחשאי שהיא מקור הדיבור שבפה אלא שלא היתה מפורשת ומוגבלת כ"כ שהי' כל אות דבר בפ"ע רק כולם ביחד ובדיבור הפה נתחלק כל אות בפ"ע ואין דומה כלל

לחבריו נמצא שהאמירה של התיבה שבלב הוא כמו היולי שהיא כח העצם והדיבור היא הצורה שמצייר את האמירה בהאותיות מחולקת, ומגבלים ואעפ"י שהדיבור היא מן מקורם מן האמירה מ"מ היא המציירו כמשל עשיית ציורין בטיט או בשעוה שהיתה חלקה ופשוטה מקודם שאין הציור דבר נוסף על עצמותה אלא מחמת הגבלת הציור להמשיך ולהתצמצם נעשה הצורה בחומר השעוה וכן באותיות הקולמס מן הטיפת דיו וכדומה כן יובן שאעפ"י לפי אופן הבנת טעם ושכל שנמשך ממנו האמירה שבלב כן יומשכו אופני אותיות הדיבור שבפה לא יוגרע ולא יחסר אעפ"י כל עיקר התבררות השכל אינו אלא בדיבור דוקא שבאותיות האמירה בא השכל של התיבה ג"כ מקובץ הכל ביחד (כמו עד"מ שעלה ברצונו לילך למקום פלוני וחושב בלבו אלך אל מקום פלוני הרי הפרש שבין אלך שהוא על עצמותו ובין מקום פלוני שהוא דבר נבדל ממנו לא הי' עדיין בלב) וכיוצא בזה ג"כ השכלה שבמחשבה הוא עדיין מעורב הכל ביחד ובדיבור היא מתבררת כל דבר על מקומו בלי ערבוב מפני שבדיבור שהוא צמצום האחרון שם עיקר הארת השכל בענין צירופי אותיות כי אבא יסד ברתא ובחכ' איתברירו נמצא ששורש הדיבור הגבה למעלה מן האמירה שבלב כיון שהוא עושה הציור ולכן התינוק אעפ"י שחושב בלבו לאיזה דבר לא יוכל להוציאו בפה מפני קטנות השכל וזה שפי' המתרגם לנפש חי' לרוח ממלא. ועפ"י יובן בענין עשרה מאמרות שהם בחי' אותיות והמשכות אלקות בחי' כלי' דאצי' שהם מקור כל גבול בי"ע ע"ז כתיב כי הוא אמר ויהי שנמשכו מן בחי' הבל הלב שהם בחי' אותיות ואחוריי' מהארת עצמות מדותיו ית' כי מחזה דו"א מבחי' אמירה והבל שבלב כשאין עדיין אותיות מחולקות נמשכו בחי' הבלים ורוח פיו ית' בדיבור ע"י החכ' כי מאן דנפח מתוכו נפח כמ"ש ויפח באפיו ע"ד שאחז"ל ע"פ ויפח באפיו נ"ח דמאן דנפח מתוכו נפח כי הבל הפה שבגילוי היא אותו הבל שבלב היולי אלא שנתגשם יותר כשיצא דרך הפה אבל הדיבור היא המצייר צורה בהבלים אלו שיהא נשמע כל אות בפ"ע והן הן עשרת הדברות הכוללים כל אותיות התורה ובאורי' ברא קובה' עלמא דהיינו שאותיות עשרת הדברות הן בחי' צורה ליו"ד מאמרות וזה שאמרו דברו חכמים בהווה כו' פי' דברו חכמי' הם בחי' צורת הוי' שכל דבר שיהי' נמשך כן ולא כך כמ"ש בתורה אלה הטמאים לכם החלד והעכבר כו' הרי יש בזה טעם וסוד בבחי' אצי' למה יהי' טמאים והטעם ההוא שהוא הארת חכמתו ית' היא סיבת הצורה והסדר באותיות שנבראו בהן הח' שרצים או מה שהסוס טמא והבהמה טהורה שבאותיות עשרה מאמרות שנמשכו מהן הסוס ובהמה אין הפרש כלל ביניהם אבל בהארת חכמתו ית' שבבחי' אצי' שהסוס יהי' טמא זהו טעם התחלקות אותיות בריאות הסוס נמצא שהמאמרות אין להם קיום בפ"ע כ"א בעשרת הדברות הממשיכי' להם צורה מבחי' חכ' שבמדות עליונות ולכן נק' ת"ח בנאים שעוסקים בבנינו של עולם כמו שהבונה אינו מוסיף דבר עצמי שהרי כל אבנים והעצים גזורי' וחתוכי' ומפורדי' מכבר אלא שהוא מסדרם זה יהי' כאן עד שנעשים בצורת בנין לפי אופן החכ' בהבנין כן בדברי החכמים שלומדים דבר ההלכה שזה אסור וזה מותר ניבנים ומתקיימים

בבחי' צורה וסדר הדברי' שנזכרו דבר הלכה והיינו טעם התהוותם מאין ליש מעשרה מאמרות וע"ד כלל כל חילופי אותיות ותמורות דתמורות שנמשכו מעשרה מאמרות שנבראו בהן כל הברואים כנגדן הן כל אותיות תושב"כ ושבע"פ שסידר רבי שהן הלכות פסוקות משנה בחי' מדות שביצי' כו' ודברי' חיים וקיימים משעה שנאמרו בסיני למשה מפי הגבורה הן נצחי' בחי' הדיבור והצורה שבכל הנבראי' אעפ"י שבאו למטה הדיבור קשה והאמירה רכה להיות שהתגלות הדיבור לאחר היא ההבל ולי' מגרמי' כלום כ"א שמצייר ההבל החומר ואפי' הטעם שבדבר הלכה פשוטה מדבר בו בענינים גשמיים מדצ"ח גשמי' אבל למעלה בשרש טעם דבר הלכה היא סיבת וטעם המשכת המאמר, והנה עפ"י כל הנ"ל יובן שהקורא בתו' שהן שמותיו ית' דהיינו בחי' הדיבור והצורה שבאותיות והבלים שנבראו בהן כל הברואים הוא ממשיך קיום וחיווק באותיות והבלים דלעילא שיתקיימו ולא יתבטלו ויתכללו במקורם וזהו לימוד התורה לשמה שבדיבורו ממשיך בחי' דיבור העליון רוח ממלא שיש בו הארת ח"ע ונמשך המשכת מוחין לכל העולמות לצורך קיומן לבד שיתקיימו במעמדן ונק' בע"ח לחדש נשמות ישינות וזה נעשה מהעלאת מ"ן של כל הנבראים כי כשעלה ברצונו העשרה מאמרות הי' בלי העלאת מ"ן אלא חסד חנם ואח"כ שיתקיימו ולא יסתלקו הוא ע"י העלאת מ"ן בפרט ע"י הת"ת של הבנאים שעוסקים בבנינו של עולם כי כמו שנפשו מדברת דברי הלכה כן שרש נפשו במקור חוצבה בעולם הבריאה ולמעלה מדברת ג"כ אותן הדיבורים והרי דבר הלכה היא הארת חכמתו ית' סיבת טעם המשכת אותיות של הנברא נמצא מתחוקי' הכלי' ואותיות דלמעלה ע"י דבר הלכה וזה יכול להיות ע"י לימוד התו' לבד בלי מס"נ בתפלה רק שילמוד לשמה להמשיך התורה אל הה' כמ"ש בע"ח שער הלימוד ע"ש ואעפ"י שא"א להיות המשכת הדיבור העליון ע"י דיברי' בדת' כ"א באוי"ר אבל די באוי"ר פשוטים דהיינו אה' שנמשכת כמים אלא שזה מובן שע"י מס"נ וביטול האמיתי שבתפלה יוכל ללמוד אח"כ הדבר הלכה ג"כ באופן הַבִּיטוּל והשתחווה דהיינו בענין ולא תחללו את שם קדשי לא תעשו חלל וחסרון פי' כי מתניתין מלכתא שהם שמותיו של הקב"ה ומדת מל' היא יש ודבר לגבי עצמות מדותיו וחכמתו ית' וכמו שבתפלה ביטול כל עצמותי מכל וכל לומר שהיא כלא ממש קמי' עילות העילות ואינו תופס מקום כלל כן בדבר ה' שבההלכה שהוא מדת מלכות ית' היא קמי' ממש כלא חשיבא כי דיבורו של מקום ומחשבתו וחכמתו ית' אינם ערך לגבי עצמות ומהות אוא"ס ב"ה שלמעלה מן החכ' שבמדות עליונות והרי דיבורו קשור בדבר ה' ומחשבתו במחשבתו וכמו שהם אינם תופסים מקום ויש לגבי עצמות ית' כי הוא לבדו הוא כן אני משתחווה בדיבורו אלה שבההלכה ולא אהי' חלול וחסרון לתפוס מקום ויש בשם קדשו שבתו' והוא ענין אליך ה' נפשי אשא דהיינו מחשבותי ודיבורי בתוך מחשבותיך ודיבורך ועי"ז נתקיים המס"נ שבתפלה שלא הי' במה להתקיים ובתו' מתקיים וגם ע"י לימוד זה נמשך הארה עצמות אוא"ס ב"ה באותיות התו' שהוא לומד שהוא למעלה מן הארת ח"ע שבדיבור העליון שאינו אלא לקיום הישינות אבל זו התחדשות כל אותיות המקבלים לגמרי

ממקורא דכולא ממהותו ועצמותו ית' וזה כמשל הרב שמדבר ומסביר דבר שכל לתלמידו שכל רגע מקבל התלמיד מהשפעת דיבור הרב וכדי שלא יופסק השפעת הרב צריך התלמיד להעלות מ"ן בשאלותיו ולדבר ג"כ בדברי הרב אבל כשצריך התלמיד להוציא השפעה חדשה ממקור השכל הרב כמו אם טרוד הרב מאד בעמקי מחשבות תבונתו ואינו יכול להשפיל עצמו להשפיע בדיבורו לתלמידו בזה לא יועיל דברי התלמיד ושאלותיו לעוררו מאחר שעמקות השכל שהרב חושב אינו מערך דברי התלמיד כ"א רצון ותשוקת התלמיד שיבקש בכל נפשו ומאדו להנות מזיו חכמתו או מסירת נפשו והתכללותו אל הרב תעורר ג"כ בחי' רצון של הרב שלמעלה משכלו להמשיך מעמקות תבונתו ולהשפילה בדיבור שהוא התחדשו' התלמיד המקבל מעיקרו נמצא שהמס"ג שבתפלה אע"פ שהדיבור בת"ת לשמה באהוי"ר פשוטה גבוה מתפלה, מצד הארת חכמתו ית' אבל מצד מה שמעורר המס"ג בחי' הרצון והעצמו' באותיות שבתו' אחר התפלה שהוא הלימוד בביטול האמיתי בזה הוא גבוה מלימוד לשמה סתם ואפי' הלומדים לשמה האמיתי הי' צריכין להתפלל אבל הוא כענין הכנה לבד.

קודש ישראל לה' ראשית תבואתה וגו', תבואתה כתיב ולהבין ענין התבואה מה היא שישראל הם עיקר התבואה, הנה יש ב' מיני מלאכי' בני אלים ובני אלקים, בני אלים הם המתחדשים בכל יום שהם מאכל לבהמה עילאה שם ב"ן מדת מל' ית', כמ"ש מצמיח חציר לבהמה, והענין שהם נעשים מברורי ב"ן מהעלאת נוגה כי לחיות המאכלי' שנמשכו מאין ליש ממדת מל' ית' מהצירופי אותיות שנבראו בהן שמים וארץ יש להם מלאכי' שעל ידם יורד השפעת חיות גשמיות כזו מצמצומי' האחרוני' מאד בחילופי' ותמורת דתמורת אותיות אלקות והוא שם המלאך לפי ערך השפעתו כמ"ש רז"ל אין לך עשב מלמטה וגו' כשיש לחיות גשמי' זה' עלי' למקור שרשו ע"י אכילת ישראל שאכלו בטהרה ומתפלל בכל נקודת לבבו ובמסירת נפשו לה' ובעסקות תורה ומצות אזי כשבא חיות זה של זה המאכל למקור שרש התהוותו מאין ליש בבחי' אלקות ממש ממילא גם המלאכי' של חיות המאכלי' נתעלים שמתבטלים במקור חוצבם, והי'. בלא הי' ונק' בני אלים מחמת שרש התהוותם הוא מבחי' קטנות של מדת מלכותו ית' כשמסתרת בב"ע ואז נק' גאלמתי דומי' כמו אילם שאין לו דיבור שנמשך משכל רק כמשל הנפש הטבעיות שבאדם והבני אלים עיקר התהוות המשכתן למטה שישפיעו דצח"מ הי' כדי שיתבררו אח"כ ויופרד הרע שבהם ע"י אכילת צדיק המאכל בכוונה וכדומה בכל מעשה המצות ובירורי הלכות וה"ז כמו הזורע גרעין בעפר הארץ שיתברר גשמיותו ויתעלה הטוב לבד כשיצמח ויאכלנו המצמיח כן התהוות המלאכי' דעשי' למטה שיצמחו ויתכללו במקור חוצבו שזרעם והמשיכם והוא אותיות אלקות בהמה דרביעא עליהו ובני אלקים הם המלאכי' הנמשכי' מדבר ה' רוח ממללא כמבו' שהוא בחי' גדלות שיש

בו הארת השכל והמלאכי' אלו שנמשכו מדיבורו של הקב"ה נק' בני אלקי' בהא ועל ידם יורד המשכת השפעת אלקות והם המבררי' ולהיותם מבררים אינם כלי' ומתבטלי' אלא קיימים לעולם כמו הדיבור שהוא הצורה של החומר ההבל ורוח הפה ולא יתכן בו לומר שחוזר לפה משא"כ חומר ההבל מיד שיצא מן הפה יחזור לפה ויתבטל שם, ולכן המברר חי וקיים לעד מששת ימי בראשית לא יתחדש לא בימים ולא בשנים שהם המשכות כלליות לא יהי' בהם החידוש מעיקרם, וזהו הבו לה' בני אלים שבכל ו' ימי המעשה מתבררי' הבני אלים ובשבת כששם ב"ן עולה אוי מתעלים עמה ונכללי' בו בבחי' ביטול שהוא ענין הבו בגימט' אחד וזהו יוצר משרתים בכל יום ואשר משרתיו המבררי' אותם מו' ימי בראשית ובני אלהי' בהא' נק' תבואתו לשון דכר, ובני אלי' נק' תבואתה והנה קדש ישראל לה' ראשית תבואתו מה קדש קיים לעולם אף ישראל קיימים לעולם כלומר הם ראשית כל תבואתו אפי' מהמלאכי' בני אלקים שהם מבחי' דיבור העליון הנק' תבואתה כי עיקר המברר אותיות הדיבור ולצרפו הוא הארת השכל הממשיך אותיות הנפש לפי אופן השכלה ע"ד אבא יסד ברתא וישראל הם עם קרובו כי ישראל עלה במחשבה עילאה ע"ד בני בכורי ישראל כמו שהבן נמשך ממות האב כן עיקרם שם מ"ה ישראל דעילא נמצא הם קשורי' בחכ' עצמה שמאיר בדיבור העליון, לכן ע"י דיבורי נפש האלקית שבאדם דבר ה' זו הלכה כשר פסול שהוא בחי' דיבור וצורה של כל הנבראי' וע"י הטעם שבהלכה המברר לפסול זה ולהפרישו מן הכשר שהוא מן הארת ח"ע שבדיבור עילאה ממשיך כח חכ' עצמה הממשיך אותיות הדיבור העליון למה יומשכו דיבורי' וצירופי' כאלו דוקא, ולכן ישראל קיימים לעולם שהוא בחי' שם מ"ה עולם התיקון המברר שהוא נצחי אבל המתברר נמשך וחוזר להתכלל במקורו כי הוא מבחי' עולם התהו שנמשך משם ב"ן שעדיין לא נתקן כמבו', וזהו קדש ישראל לה' ראשית תבואת' והנה כתיב ואנכי תרגלתי לאפרים קחם על זרועותיו כמשל אב שרוצה ליקח את בנו הקטן מעל הארץ צריך הוא לכפוף קומתו ולהשפיל את ידיו עד מתחת רגלי בנו הקטן ולהגביהו עד ידו עד ראשו ולמעלה כן בחי' בני בכורי ישראל שרשם עלה במח' קדש עילאה לכן נתפס בנקודת מוחם ולבם ענין אחדות פשוטה כמו שהיא באמת שהיא הארת כ"ע כולם בחכ' עשית אך הארה זו מצומצמת מאד בנש"י כ"ח לפושע"ד לבד ושתהי' הארת חכמה זו בנשמות ישראל כמו שהאירה כה בהיותה במח' עילאה חכ' שבמדת מלכותו ית' הוא ענין השאת ראש בני ישראל למשפחותם לבית אבותם לכלי שאו"א שורין בו והוא מל' דתבונה ראשית המח' שהיא בית והיכל אבותם שיוזווג חכ' לבינה כידוע וזאת העלי' של התינוק בני בכורי ישראל על ראש האב הוא ע"י שמשפיל האב ראשו בכפופת קומה עד בחי' רגלי האב וישפיל ג"כ ידיו יותר למטה עד מתחת רגלי הבן ויגביהו והיינו תו' שבע"פ מל' קרינן שנשפלת ממהות רצונו וחכמתו ית' מח' עילאה בעניני העולם העשי' בדצח"ם גשמי' בחי' הדום רגלי' של ארץ עילאה והחכ' שבהלכות הנגלות לנו הם טעם הבריורי' זה כשר זה פסול (ואו נק') ארץ חדשה מצד הבריורי' כמ"ש בע"מ דשמי' חדשים הם רזין דאורייתא וארץ חדשה הן הלכות

הניגלות), וזהו ואנכי תרגלתי כלומר השפלתי את בחי' אנכי מי שאנכי שהוא רצונו הפשוט למעלה מקדש עילאה לבחי' רגלי הנוק' סוף מעשה של מדת מל' ית' דהיינו עניני הלכות בדצח"מ דעולם העשי' וענין השפלה גדולה זו הי' בשביל אפרי' שהם נשמות ישראל שהם בקטנות מאד ורוצה ה' בעמו שיהי' בנשמתם בחי' אנכי הארת חכ' עילאה לכן נתן להם התו' שמלובש בה רצונו הפשוט וחכמתו ית' בעניני עולם העשי' שזהו כמשל כפיפת קומה ראש האב לקומת הבן וע"י התקשרות חב"ד שבנשמותיהם בפסקי ההלכות הוא כענין עליית מוח התינוק ומוח האב וע"י שמברר חכ' עילאה הגנוזה בחכ' דעשי' שבתורה הנגלית בקרבו מתעלה כח החכ' שבנפש אלקי' להיות נתפס בה השגת יחודא עילאה לאמיתתו כמו שהיא באמת והוא עיקר ענין העלאת בירורין כי לאחר שכבר נתברר הטוב מן הרע והכשר מן הפסול ע"י לימוד התורה מתניתין מלכתא יכול להיות שישארו הבירורין למטה ולא יעלו אבל ע"י התפלה ברשפי אש התשוקה באוי"ר פנימיות או עולה עם הנפש כל התפשטות חיות הנפש שדבר בד"ת ועשה מעשה המצות, אך אעפ"כ אין עלייתם כ"א לפי ערך הגדפין של הנשמה והרי הם מצומצמי' מאד כמשל שאין התינוק בהגבהתו א"ע בידיו יוכל להגיע אפי' לרביעות קומת האב וכדומה אלא שזאת יתרון הגבהת הגדפין של הנשמה באוי"ר בתפלה, שיעוררו ימינא ושמאלא דלעילא ובנייהו כלה לקבל אותה ולהגבי' הגבה למעלה מעלה, אך זאת ידוע שימינא ושמאלא של המשפיע הם הפכיי' משל המקבל שח"ג של המקבל הוא לעלות ולהתכלל וח"ג של המשפיע הוא להמשיך למטה אל המקבל שחסד דרועא ימינא דקוב"ה הוא השפלת השפעת אור אלקי' להנשמה לפי ערכה שתשיג השגת אלקות בכח חכ' שבה ומבחי' שמאלא נמשך בחי' גבורות להיות פירוד השפעה שיהי' בחי' הוי' אלקי' מזון הנפש בתוך תוכה כמו שיתבאר בסמוך ועיקר השפלת חו"ג דלעילא בעניני זה עולם דוקא (שתוכל הנשמה להתקשר בהם ותוכל לעלות על ידם מעלה מעלה) הוא ע"י מעשה הצדקה בחי' נה"י שהוא השפעה לעני' למוונו לבד שהיא השפעה שמבחי' גבורות להחיותו לבד ואעפ"י שהוא בחי' שמאל של הנשמה ובחי' נה"י שבה כתיב והלך לפניך צדקך שתרוממהו מאד מאד שהוא כמשל לקיחת זרועות האב מתחת רגלי הבן להגבי' כן בצדקה שנמשך שמאלא דלעילא זרוע עוזו והוא מזון הנשמה להחיותה חיים אמיתיים שיהי' בה הארות אלקות שלמעלה מזמן ומקום בתוך תוכה כמ"ש ראה חיים עם האשה אשר אהבת כי היא חלקיך בחיים והקרי הוא כי צריך בתחלה להתבונן באלקות שיתפס בעמקי הלב ענין אחדות פשוט והתקשרות נקודת לבבו להיות עמך לא חפצתי כלל בביטול רצונותיו וכל כחות נפשו להדבק בחיי החיים ואז הוא חייך הוא שלמעלה מזמן ומקום מקור לחיי נקודת נפשו בחי' יחידה דוקא והוא בחי' הוי' אחד נק' ת"ד דא"א שמאיר בנפשו אלקי' בביטול רצונו דוקא מפני רצונו אבל בשכמל"ו ופסוק ואהבת את ה' אלקיך הוא המשכה וצמצום מלמעלה להיות הוי' בבחי' אלקי' להתפשט חיות אלקות להיות חיות ממש לנפשו וזהו אלקי' שהיא תנועות התפשטות מטה מטה בכל כחות בכחות הנפש (מלשון אילי הארץ שהוא כח ועוזו כמו חיים

הנפש ממש כמזון לנפש שהיא המשכה מצומצמת לפי ערך הנפש ממש) כמו תנועות האברי' שהם חיות מעט לגבי עצם הנפש שאינו אלא התפשטות ההתפשטות של עצם הנפש כן יומשך מן הוא חייך בחי' היא חייך בחי' מלי' להיות אור שפע אלקות בתוך תוכה של הנפש להיות הוי' לאלקי' לכל פרטי התפשטות הנפש בכל תנועותיו שבבחי' עשי' דהיינו אפי' מה שכבר הוטבע בטבע האנושי שהוא קם מן השינה ונפקח עיניו יאמר בלבבו בישוב דעתו ברוך ה' אלקי שפקח את עיני והוא האזורנו בגבורה והמכין מצעדי כו' ולא יהי' מעשה אבותיו בידו כי אעפ"י שהוא מאמין באמונה שלימה שיש בורא הכל וכולא קמי' כל"ח הוא רק בבחי' מקיף אצלו שהאלקי' בשמים והוא כדבר בפ"ע כענין רם על כל גוים ה' שאע"פ שמאמינים באחדות ה' וקרו לי' אלקא דאלקייא עכ"ז בפרטי מעשיהם וסיבת התהוות טבעם שוכחי' על ה' ואומרים מעשה ידינו פעל לנו לי יאורי וכ"ז מפני הסתלקות אור אלקות מעל נפשם הגבה למעלה שלא יאיר בתוך הגבלת כחות נפשם משא"כ בישראל עם קרובו ה' להם לאלקי' בכל פרטי פרטיות התפשטות חיות נפשם אפי' במה שכבר הוטבע מבקש ממי שהטביע הטבע כמו ר' יסא סבא שהי' מבקש מה' אלקי' רחם מוזנו אעפ"י שהי' כבר הלחם על השולחן ובי' בחי' חיים אלו ראה תראה עם האשה אשר אהבת שע"י התורה שבע"פ מלי' קרינן לה יזכה לראות בי' מיני חיים הוא והיא כי הוא חייך הוא המשכת חסד מח"ע תוך כח חכמה שבנשמה שהוא מימינא דקוב"ה נמשך ע"י לימוד התורה שנתנה מימין שהיא השפלת מהות חכמתו ית' מטה ומטה בענינים גשמיים ע"ד שאחז"ל כל העוסק בתורה חוט של חסד עילאה משוך בנפשו אלקות בתפלה להיות הגבה למעלה מעלה כנ"ל ואנכי תרגלתי לאפרים קחם על זרעותיי שחסד דרועא ימינא דקוב"ה היא השפעת אור אלקות להנשמה בכח חכמה שבה ובחי' אלקי' שהיא חייך נמשך מבחי' שמאלא שהשולחן בצפון ובפרט ע"י הצדקה כנ"ל, וזה קרוב ה' לכל קוראיו לכל אשר יקראוהו באמת ואין אמת אלא תורה ואז רצון יראוי בחי' הוא חייך שיהי' לו ביטול רצון יעשה וגם שועתם אל ה' להיות לו לאלקי' בכל דרכיו ישמע ויושיעם שיהי' באמת כמו שהוא באמת הוי' אלקי' וזהו קודש ישראל לה' ע"י תורתם ותפילתם הם בחי' קדש מח"ס כנ"ל בענין ואנכי תרגלתי לאפרים ע"כ כל אוכליו יאשמו יבאו קרבן אשם מעילות כדין הנהגה מן הקדש וענין האכילה של קדש ישראל כמ"ש נבלע בגוים ויאכלוהו בכל פה דע' שרים יציב גבולות עמי' למספר בני ישראל הכללים ע' נפש וכל יניקתם בגשמיות בדרך כלל מו' מדות רעות שנפלו בשבירה שכל מדה כלולה מיר"ד בחי' תאוה הוא ישמעאל להתמשך מטה מטה כענין רוח הבהמה היורדת והוללות וליצנות מיסוד הרוח וכשקודש עילאה מאיר בנפשו האלקי' אפי' בקל שבקלים דאכל בי' עשרה שכינתא שרי' בבחי' מקיף והוא נמשך לאיזה רע אפי' בדבר היתר נתחזק חיות הרע והרי הוא כבולע ואוכל הקדושה להיות לו לחיות כמו המאכל וזהו נבלע ישראל בגוים וכדי להוציא בלעו מפיו שנהגה מן הקודש יפדה בקרבן אשם שהי' בי' סלעים כמבו' בענין פודה ומציל שאמרו חז"ל כל מה שהסוס רץ ומציל מן הקלי' יהי' קדש לה' והפדי' שישלם דבר אחר לקודש והוא החלב ודם שבנגוה

גופו ישברנה ויקטירנה לה' והיא נגד מה שנתחזק החלב והדם ע"ד שמנת עבית כשית עתה יחזור וישוב לקדש והוא תבירא דליבא במרירי' מעוצם ריחוקו מקדש עילאה ע"י אכלו בע' מיני רע ומיני' ובי' אבא ליזול בי' נרגא שהיא עליות נוגה ע"י שבירה והוא כמו הקטרת דם וחלב ע"ג המזבח עילאה שהמרירות הוא מן האש שבלב וזהו כל אוכליו יאשמו יביאו אשם המושב לה' ויוברר הטוב מן הרע לגמרי ואז לא יהי' להם חיות ויהי' בלע המות והרע וזהו שמנת עבית ע"י ע' מיני רע, אבל כסית לא כתיב אלא כשית בשי"ן להורות שיש להם פדיי' וגאולה כמאמר גואל ישראל שהארת האבות בתוך כל נפש מישראל לא תמחה לעולם והשי"ן יש לו ג' קווין נגד אברהם יצחק ויעקב ועיקר הפודה בחי' יעקב מצד הרחמנות כמבואר וזכרת את בריתי יעקב לשון הוה וע"י יעקב גם ברית יצחק המרירות ברשפי אש נקודת הלב למה יסתיר וגם אברהם בחי' אה"ר וגם הארץ שהיא הביטול האמיתי עמך לא חפצתי שאינו בא כ"א מבחי' מ"ה שפלות האמיתי אוכור והנה כמו שהתפלה הוא ענין העלאת בירורין כן ענין שבת ומנוחה לחי העולמי' מה שבו' ימי המעשה נעשה הבירורין עולה עליי' אמיתית מידי שבת בשבתו יבא כל בשר להשתחוות ממש כמשל התפשטות הנפש בתוך הנפעל כשחוזר למקורו כשינוח וזה שאומרי' הבו לה' בני אליהם בשבת דוקא הבו בגימט' י"ג ת"ד שממשיכין ישראל מצד התקשרותם בבחי' עצמיות כמ"ש בפע"ח.

לבבתי אחותי כלה וגו', לשון לבבתי שע"י פנימיות לבבך הומשכת נקודת פנימיות לבבי אליך, וכאלו אחזתני בלבבי, והנה ענין הלב ידוע שהם מהות מדות עליונות דאצי' ומחזה דז"א ולמטה נעשה כתר לרחל מקור כל המקבלי' דבי"ע והיינו בשבת זיווג ישראל ורחל שבשבת נק' מלי' דאצי' המסתתרת בבי"ע בשם כלה כי פי' כלה לשון כלתה נפשי היא בחי' הרצון שבה ועוצם התשוקה מפני ההתחדשות שלא הי' לה עדיין יחוד כזה ועתה הוא הפעם הראשון כמשל הכלה ביום חתונתה דוקא שמפני התחדשות שהוא לה פעם ראשון תהי' בגודל עוצם התשוקה ברשפי אש גדול כן בשבת היא עליית מלי' חיי העולמי' דבי"ע ועלתה מבחי' חו"ב שבה הנק' עיני כל נפתח עיניים כולם בחכ' עשית לבחי' כתר שבה ואז נק' כלה מפני התחדשות מעיקרה ועי"ז נמשך אלי' ממקור בחי' פנימיות הלב דז"א שמקבל אורות דאו"א בשבת וזהו לבבתי המשכות פנימיות לבבי אליך ע"י בחי' הרצון שבך מפני ההתחדשות וכן בכללות נש"י והשבות אל לבבך כי ה' הוא האלקי' פי' בחי' חכ' שבנפש אלקי' (בפרט ובכלל בכנסי') היא ההכרה וראית ההשגה אלקות באחדות פשוט והוא נק' ג"כ עיני כל אליך ישברו אבל לא נק' כלה בה' מפני שבמוח החכ' הוא הקרירות יסוד המים ויכול הגוף וכל רצונותיו להיות נשארי' על עמדם ותקפו בלי שיהופך מהם אפי' תנועה א' אבל יסוד האש התשוקה שבלב שהוא מבחי' גבורות הוא

המהפך ממהות למהות אחר כמו הבישול באש שמהפך הדבר המתבשל והמים אדרבה מקיימין את הדבר כמו הלישה במים שמדבק העיסה, וזהו וידעת הידיעה שבראיית ההשגה בחי' חכ' שבנפש תשיכנה ותמשיכנה ביסוד האש שבלב שיהי' הידיעה וההשגה נחקקת בעומק הלב ויהי' רשפי אש התשוקה לה' אחד דהיינו שיהי' ההתבוננות עם התשוקה דבר אחד כידוע ואו יהי' בבחי' התחדשות לגמרי כאילו הוא משיג עתה אחדות ה' ומעולם לא השיג ונתקרב לה' ועתה הוא הפעם הראשון והוא סימן לבחי' הרצון שבנקודת הלב הנק' כלה ואל אשך תשוקתיך בבחי' התחדשות משא"כ בראיית ההשגה לא יהי' התחדשות המוחין לגמרי אלא חיוזק לבד כמו שבמי החול בא המשכת חיוזק מוחין לנ"ק הנק' עיני כל ולא חדשים לגמרי כמשי"ת, זהו והשבות את הידיעה בלבבך שנק' כלה ואו לבבתי באחת מעיניך ולא בשתי עיניך חו"ב אלא בבחי' כתר שבך דתרין עיינין אתחזרו שם לחד ואו כתיב אם יהי' נדחך בקצה השמים משם יקבצך דהיינו כל פיזור הנפש במודומ"ע כל הימים והשעות שנתפור ונתפשט בהבלי עולם הזה אשר מצד עצמם לא יוכלו להתעלות עם הנפש בעלותה לה' בתפלה לאשתאבא בגופא דמלאכא אבל לבלתי ידח ממנו נדח שגם שכל כחות התפשטות הנפש צריכין עליי' למקור חוצבה ואין עלייתם וקיבוץ פיזורם אלא בבחי' רצון התשוקה נפלאה ברשפי אש שבלב המהפך חשך לאור כי הוא הכולל כולם וממנו נמשכו הרשפי אש הוא המשנה אותה למהות אחר, ודוקא כאשר יהי' בבחי' התחדשות חדשים לבקרים הנק' כלה, בא' עיני מצווראניך הוא קול הנשמה המדברת דבר ה' זו הלכה וע"י קול זה קורא לה' אחד שיומשך אורות בכלים כידוע עינין הקורא בתורה מפני שהקב"ה יושב ושונה כנגדו ועינין בא' מענגי וקישוטים שקולות הנשמעים הם כא' חיצוניות וקלא פנימאה דלא משתמע.

ברכי נפשי את ה' וכל קרבי את שם קדשו, הנה ישראל נק' ראשית תבואתו שהם למעלה ממדרגת המלאכי' הנק' תבואתו בבחי' אצי' לכן הם מפרנסין לאביה' שבשמי' כי ידוע שכל בריאות עולמות והיכלות עליונים דבי"ע הוא כדוגמת ציור אדם דהיינו כמו שיש באדם אברי' חיצוניות ידים ורגלים ואברי' הפנימי' כריאה וכבד והקרביים כן יש מלאכי' הנק' ידי אדם ורגלים והקיבה והקרביים הם המלאכי' שבבחי' פנימיות, וכמו באדם מתקיים כל אברי' ע"י מאכל הגשמי' שנתברר בבישול הקיבה שהפסולת נדחה לחוץ והטוב והמובחר עולה ללב ומן הלב מתפשט חיות הרוחני שבמאכל לכל אבר לפי מזגו עד שהמוח הדק שבכל האברי' החיצוני' מקבל גם חיות עד שנתחזק כח השכל בכלי המוח כמו שמתחזק תנועת היד או הרגל וכדומה ע"י הוספות חיות המאכל נמצא שבמאכל הגשמי' הי' תחלה קודם הברירה ג"כ כל אותן הכחות רוחניות שבכל האברי' מאחר שנתחזק השכל ומשיג השגה שלא השיג מקודם מוכרח שהי' השגה זו בהעלם תוך המאכל

הגשמי' וכן כל כחות האבריי' שנתחזקו ע"י המאכל הי' הכל בהמאכל זהו ענין שבה"כ כן ישראל המפרנסים הוא ענין שהם הממשכי' בחי' חיות המאכל לאבריי' פנימי' ומהם מתברר ויוצא חיות לכל האבריי' ומהו פרנסה שלהם הי' אהבתם הנפלאה בכל מאדך בלי גבול הגם שמצד נשמתם למטה בגוף אהבת ותשוקת המלאכי' גבוה מהם אבל מצד שרש גשמותיהם למעלה בבחי' אציי' הם בני בכורי כמו טפה ממות האב שהוא כמשל חיות העצמי' של האדם ולא התפשטות החיות כן כבי' בנשמותיהם יש הארת א"ס בהם ממש ולא צמצם התפשטות אלקות לכן כשאהבתם למטה נפלאה לצאת מנרתק הגוף הגשמי' וחפצם להיות רצונם רק לה' לבד ולא שום דבר זולתו המה המפרנסי' במס"ג שיהי' המשכת צמצום אוא"ס ב"ה בפנימיות העולמו' וחיצוניות העולמות, וזה ברכי נפשי את ה' שישראל מפרנסין וממשיכין חיות לכל העולמות מפני שנקראים נפשי חיות העצמי ואח"כ וכל קרבי את שם קדשו שמתפשט החיות לאבריי' הפנימי' שהם מלאכי' הפנימי' שבבחי' אציי' והמה המבררי' את השפעה אלקות שיומשך לכל א' כפי מזוג לבד דהיינו כמו משל הנ"ל במאכל הגשמי' שהי' בו בהעלם בדרך שבה"כ כל חיווק כחות האבריי' ביחד בלי שום התחלקות ויתרון מעלה א' על חברו שהרי לא יוכר בחתיכת בשר שור בין כח חיווק השכל שבו ובין כח תנועת היד שבו אבל כשנתברר בקיבה גשמיות המאכל מתחלקים כל חלקי הכחות שבו כל א' למקומו ולמדריגתו ויש יתרון גדול לא' על חברו מפני החילוקי' שחילקו הקיבה עד שתכלית הגסות והפסולת שבו יוצא לחוץ ותכלית העילוי שבו יוצא אל כלי המוח שבו כן כביכול המשכות חיות אלקות שהוא בחי' א"ס ממש לחוק ולקיים נשמות ומלאכי' ובחי' היכלות החיצוני' שהם בעלי גבול ותכלית. א"א כ"א שיחולק בתחלה השפעת אלקות בתוך כלי' המבררי' ומחלקים שהם בחי' אבריי' הפנימי' דהיינו מלאכי' הנק' בני אלקי' בהא' שהם בחי' שלוחים הנושאים בתוכם ההשפעה אלקות שהוא בלי גבול ובלי התחלקות מדריגות שונות זה למטה מזה אלא המה המבררי' ומחלקי' לכמה מיני מדריגו' ובהבירור מוכרח שישתנה מהות השפעה בכדי שיומשך לתוך כל בע"ג להיות לו למזון וחיות מצומצם לפי מזג המשכתו אם מגבורה שבחסד כו' כמו מלאכי' שהם מבחי' חכ' מקבלי' חיווק השגתם ובחי' ידים מקבלים חוקם לפי ערך מויגתם עד שהפסולת ותכלי' הגסות מן השפעה אלקות יוצא לחוץ והמה הע' שרי' המשפיעים כל תענוגי עוה"ז כסף וזהב, ויובן כל ענין זה הבירור ביותר עד"מ אותיות בה' מוצאות הפה שגיכ"ק מהחייך הוא המברר את קול הפשוט להוציא אות גימל כו' שבהקול הפשוט ישנם כל הכ"ב אותיות כולם ביחד ולא יוכר ההפרש בין אות גימל לאות שי"ן וכדומה וגם לאחר יציאת בה' מוצאות שניכר ההפרש ביניהם אינם דבר בפ"ע חוץ מן הקול אלא שמוציא החיך צמצם ובירר חלקי הקול הפשוט לאותיות שלו גיכ"ק ומוצא השינייים בורר זסשר"ץ כו', וה"ז יציאה מן ההעלם אל הגילוי כשנשמע אות גימל מן הקול הפשוט, כן בחי' קרביים המה בחי' מנצפ"ך ה' מוצאות המבררים הבלים דנוקי' להיות רוח פיו ית' ממווג לכל בע"ג לפי ערכו.

ידי' שלחה בכישור וכפי' תמכו פלך וגו', כי חכמת נשים בנתה ביתה וגם נשים חכמת לב בידי' טו כלומר מל' שנק' לבו של ז"א ע"ד לך אמר לבי בידי' הוא אוי"ר טו להיות המשכת לביתה בי"ע וזהו ידי' שלחה בכישור היא המקור וכפי' תמכו פלך שלא יתפשט ביניקת החיצוני' יותר מדאי כפה פרשה לעני מבואר במ"א לא תירא לביתה משלג כי דיגין דדוכרא גייחין ברישא כו' כלומר כי בדוכרא החסדי' קודמים כי אמרתי עולם חסד יבנה אלא שהחסד הי' מתפשט בלי קצבה ולא הי' יכול להתהוות בלי גבול וכן ניצרך להתצמצם ולפרר בעושקים ע"ד ששוחקי' מן לצדיקי' וזה קשים בסופה, ובמקבל הוא ההיפוך שא"א לקבל אם לא שנעשית נקודא חדא, כמ"ש בוזהר וזהו דנוק' קשה ברישא ונייחין בסופא שבכל פעם נבנית וניגדל פרצופה גם אפשר לומר שקשים ברישא כו' כי כל עיקר בנין מהגבורות כלומר שאינה אלא כיוו מהמקור שתאמר חשקה לחזור למקורו קארי' תדיר ולא שכיך למען יזמרך כבוד וגו' ומחמת זה נמשך שהשפעתה לבי"ע בצמצומים גדולים ויכול להתהוות נשמות ומלאכי' עולמות בע"ג, וזהו לא תירא לביתה בי"ע משלג היא הפשרת שלגים כי כל ביתה לבוש שנים היא בחי' גבורות ובביאור יותר ע"ד שכ' במאמר מאורות נתן סביבות עזו על שם שבחב"ד דנוק' יש הארת מה"ג מנצפ"ך דח"ס לכן ממילא נמשך שביסוד דנוק' היא השפעה לעולמות הה"ג המחלקים במעשה השפעה וזה לא תירא לביתה היא בי"ע משלג כי כל ביתה הוא יסוד דנוק' שנק' כל ביתה לבוש שנים הם ה"ג, מרבדים עשתה לה שש דדרי משנה וארגמן לבושה שמנומר בכמה גוונים.

ונתתי מטר ארצך בעתו, כי כל המדינה בכלל נק' ארץ והחלקה שיש בו צמחי' נק' שדה כגון שדה אילנות, שדה תבואות, שדה עשבים, כן בחי' רצון שהוא בחי' טובב דממכ"ע כמו רצון הדיבור נק' ארץ שמריצה וזהו והי' אי"ש תשמעו וגו', ונתתי מטר ארצך השפעה לרצון בעתו לשון דבר שיהי' עלמין שקולין דא בדא, ואספת דגנך וגו', כלומר שתוכל לאסוף ולברר כל הבחי' שנק' דגן תירוש ויצהר כמבואר במ"א ואח"כ ונתתי עשב בשדך לבהמתיך כמו ער"מ אדם שמאסף התבואה מהשדה ואעפי"כ צריך אח"כ לעשות פעולת שיהי' ממנה מאכל כן לאחר הברור שבתפלה צריך לגרסה ולטחנה ולאפות לעשות ממנו מאכל לבהמה עילאה דרביעא על אלף טורין ואח"כ ואכלת ושבעת שיורד המ"ד ממקור התענוג שבבחי' מל' אל בחי' כנסי' להתענג על ה', וזהו אסור לאדם שיאכל עד שיתן תחלה לבהמה פי' אחר ונתתי מטר ארצך כנ"ל שארץ נק' הרצון וזהו מטר ארצך השפעת הרצון בעתו בעתם לא נאמר אלא בעתו בעת כל א' וא' מהם כי הורדת מ"ד לפי העלאת מ"ן כלומר שהארת המשפעת בהמקבל הוא לפי אותו השגה שהמקבל מעלה מ"ן אליו אם באה יעורר אהבת המשפיע אם בשכל יעורר שכל המשפיע כו', וְהָנָה יֵשׁ כִּי־עֵתִים לטובה ולפי

ההתפשטות העת שמתהפך חשוכא לנהורא כן הורדת המ"ד וזהו בעתו בעתו כל אחד וא' מהם כלומר כ"ח לפושע"ד שמהפך העת לבחי' אחד כן המ"ד יורה ומלקוש, יורה היא הורדת מ"ד שקודם המ"ן ומלקוש הוא המ"ד שלאחר המ"ן כמו שלאחר שנגמר צמיחת התבואה צריך למטר למלאות ולגמר בישולו שלא ישרפינו השמש, ואספת דגניך הם ברי לבב ותירושוך הוא בחי' יין רשפי אש ויצהריך בחי' שמן בחי' ביטול, כמ"ש אם זכרתיוך וגו' ואח"כ ונתתי עשב בשדך לבהמתיך שיאיר אור הוי' בבחי' הבהמיות שלו בבחי' אה' נרגשת שהיא חיצוניות הלב לכן מזהיר הכתוב השמרו לכם שלא יהי' בבחי' לגרמייהו כי מבחי' לגרמייהו יכול להיות יניקת כו' שממנו נמשך תאוות רעות וזהו פן יפתה לבבכם וגו'.

להבין מה שא' שמואל לשאול (שמואל א' קפ"ט ט"ו) החפץ לה' בעולות וזבחים כשמוע בקול ה' הגה שמוע מזבח טוב להקשיב מחלב אלים, כי יש במעשה המצות ב' ענינים, א' ענין המעשה כפשוטה שיעשה מה שצוה ה' בלי שידע טעם וסוד ענין המצוה והב' כאשר ידע הפנימיות המכוון בעשיית המצות דהיינו ענין העלאת הנוגה בדבר גשמי' שנעשה בו המצוה כמו לולב וסוכה שע"י עשיית המצוה אשר יש בכח מעשה המצוה הארת הפנימיות רצה"ע מתעלה החיות הגשמי' של הלולב שנפל בשבה"כ למקור דמקור שורש כל התוהות מאין ליש שהוא בחי' כלים דאצ"י ואז נמשך בחי' פנימי' א"א ברמ"ח אברי' דמלכא ע"ש.

והנה להבין ענין שבה"כ שמוה נמשך בעלי גבול ותכלית כי מבשרי אחזה כאשר ישכיל האדם השכלה שהיא ערך השגת בינתו תעמיק השכלה באותיות המחשבה ויחשוב בה עד שנתפסת השכלה בהמח' כמו מים שבתוך הכלי שהכלי מגביל ומכסה את המים לבלי יצאו ויתגלו חוצה כן נעשה המח' ההיא בבחי' כלי ולבוש אל ההשכלה אבל כאשר ישכיל איזה השכלה עמוקה יותר מכדי יכולת כלי השגתו לא תסכול אותיות המח' ותתפרד לחלקי קטנים רבי' שתמצא קצת השכלה במח' מופרדת עד"מ איזו השכל שנתפסת תוך תיבה אחת כמו אותיות ויאמר כאשר התיבה בשלימותה אזי גם השכלה בשלימות מגבלת בה וכל אות מן התיבה מאיר בה אור ההשכלה לפי ערך קבלתו עד"מ הוי"ו מן ויאמר יש בו חלק חמישית מן כל השכלה כו', אבל כאשר יתפרדו אותיות ויאמר אז אין מאיר בהוי"ו אפי' חלק חמישית מן השכלה כי נסתלק כל המשך השכלה בפירוד האותיות המגבילים אותה ואין בהוי"ו שום רמז מן ההשכלה אך עכ"ז מאחר כשהיתה הוי"ו בחיבור עם כל האותיות התיבה ה' בה קצת אור השכלה נשאר בה עדיין בחי' רשימו בעלמא מן אור הזה אף לאחר שתתפרד ותהי' בפ"ע וממשל זה אע"פ שאין דומה המשל לנמשל שאין ערך אפי' אצילות דאיהו וגרמוהי חד בהון וחייהי שנק' כי עכ"פ נק' אצ"י בחי' התגלות וגם ממשל זה תבין ענין

סיבת התהוות נשמות ומלאכי' בחי' בע"ג להשגתם כמו מיכאל דבריאה מאיר א"ס שבבחי' אצי' דאיהו וגרמוהי חד כענין כלים דאצי' הוא ענין אותיות בחי' התגלות מדותיו ית' שבלב שמגביל את המדה בבחי' זיו למקור וכמשל מראה התפוח שאין במראה שום ממשות ועצמיו כ"א שהעצם מתגלה באופן זה ופעמים יכול להתגלות באופן אחר ולכן יש בחי' מספר לגילוי המדות וזה עיקר ענין בחי' שמות וכלים ותנועת גילוי המדה הנה היא בחי' המשכה והשפלה למטה כנראה בחוש אך להיות שעדיין השפעת מהות המדה אינו יותר מדאי בהגילוי לא יומשך ויושפל הגילוי לכח הדיבור אך כאשר יהי' גילוי מהות אור המדה בהתגברות אזי מוכרח גילוי המדה שבהבל הלב להתפרד לחלקים רבי' בכח הדיבור ולהתראות בתיבה א' קצת הארת המדה עד"מ א' שיש לו אה' לחבירו כ"ז שאין אה' שבלבבו בהתגלות כ"כ אזי יכול כו' בבחי' גבול ונמצא מובן שהשגת מיכאל היא בחי' המשכה שנמשך מחסד דאצי' שהוא בחי' גילוי אור מהות אה' דאצי' כמשל חסד גשמי' של אדם הוא בחי' כלי לאור אה' שבעבודה עושה לו חסד כן בחי' חסד דאצי' הוא בחי' המשכת והתפשטות חיים העליונים להחיות עולמות בלי גבול ותכלית ושיהי' בחי' גבול בבי"ע הוא מצד תגבורת האורות תוך הכלי' דאצי' נתפרדו אותיות כלי החסד דאצי' עד שאין בהאות פרטי שנתפרד בפ"ע שום רמז מן האור מהות המדה כמשל הוי"ו הנ"ל לכן יכול להיות מקור לרוח פיו ית' צירופי אותיו' המתגלגלות ברלי"א שערים ונתהוו בע"ג להשגתו אך סיבת היותו בחי' חסד מעין ודוגמא שבבחי' אצי' הוא מפני שעדיין נשאר בהאות שנפרד קצת הארת המדה בעודנה מחוברת עם שאר אותיות המדה כמשל הנ"ל, והנה יש במעשה המצוה ב' ענינים א' מצד קיום המצוה בסתם רק מפני שא' ונעשה רצונו, והב' מצד בחי' העלאות והמשכות שיש בעשיות המצות ע"פ הסוד הנרמז בעשייתה כמו עשיית צדקה בעשיי' גשמיות שמשפיע חיות לזולתו הנמוך ממנו באתערותא דלתתא זו גורם בחי' השפלה והשפעה עד רום המעלות מגבוה לנמוך שהוא ראשית ירידת מהות עצמות א"ס ב"ה אבל בחי' מעשה הצדקה עצמה דהיינו כאשר יקיים האדם בלי שידע טעם הדבר למה ישפיע לזולתו כ"א שעושה רצון ה' שציוה לעשות כך ולא אכפות ל' להתבונן באיכות הדבר אשר יצוה רק שהוחלט בלבבו ונפשו לקיים מצות המלך בכל אשר יגזור אומר ואין לו בדעתו כי אם שעושה רצון המלך לבד הרי השמיעה וביטול עצמותו למצות המלך גבוה במדרגה בשרשה מן פנימיות המכוון הנרמז בפרטי אופני עשיית המצוה על דרך משל מצות מלך ב"ו לבנו החביב לבנות לו בית וכדומה שבתשלום בנין הבית נשלם פנימיות המכוון ברצונו בהבנין ורצון זה של המלך הוא המשכה והשפלה ממהות נפשו אבל ביטול הבן עצמותו לקיים גזירתו נמשכת בשרשה מצד שהוא עצם א' עמו, והרי הוא הגבה למעלה מפנימיות כוונתו ברצונו בהבנין, וזהו שא' לשאול לשמוע מזבח טוב כו' כי עיקר פנימיות המכוון בקרבנות הוא ההעלא' וההתקשרות באור א"ס המקור דמקור כל המקורות חיים העליונים בבחי' אבי"ע ושואל הבין הכוונה במלחמת עמלק למחות זכרו ולהעלות החלב אלים ואמר לו שמואל האמת שזהו פנימיות הכוונה אבל המעשה במצות המלך לבד בלי שידע טעם

הענין הרי הוא הגבה למעלה במעשה וזה חסר לך שהרי חסת על מיטב הצאן וזה סוף מעשה במחשבה תחילה מראש מקדם נסוכה פ"י עיקר שרשה למעלה מבחי' ראש ולכן נק' בחי' מל' נר מצוה והתו' נק' ז"א כו'. והנה כן הענין בעבודת ה' שפנימיות נקודת הלב שהוא כח מה שבנפש הביטול עצמותו בתכלית הוא מצד שנמשכת הנפש מבחי' עצמיות חלק אלק' כידוע וכמשל שמיעת האברים לרצונו מצד שהם עצם אחד. והנה גם העש"י לבדה בסומוע"ט במדו"מ כל היום בלי התבוננות דעת דגדלות רק מפני הרשימו שנשאר אצלו שכך כו' הוא סוף נקודה זו ונעוץ סופן בתחילתן שגם כח המעשה הוא רק בחי' ביטול עצמותו רק צריך שתהי' נעוצה ומאירה מראשה ע"י התפלה. והנה גם הענין בתושבע"פ כאשר יתפלל בתחלה ויהי' לו כח מ"ה שבנפש ליבטל מעצמותו בתכלית בלי שום טעם אזי כאשר ידבר אדם זה שהנפש הבל דיבורו קצת מנוגה ע"י גילוי כח הביטול שבנפשו שבתפלה דברי אלקים חיים וקיימים משעה שנאמרה למשה בסיני מפי הגבורה ומלובש בדבר ההלכה כמו שניים אוחזין בחי' פנימיות חכמתו ית' הרי אותיות ודיבוריו בההלכה המלובשת בעניני עוה"ז הם בחי' מרכבה ובטול לפנימיות חכ' דאצילות המלובשת בהם והרי כל מה שהאדם זה אומר בלימודו מתעלה אותו הענין הגשמי לפנימיות חכ' דאצי' וקוב"ה שונה כנגדו ואפילו בההלכות שלא יהי' במציאות מאחר שהוא בבחי' לבוש ולא בבחי' או"כ כמבו' במ"א וזה ענין העלאת מ"ן שבלימוד תושבע"פ, והנה כמו"כ יובן ענין כח הברירור להבדיל בין הטמא לטהור שבתורה על ידי המשכת מ"ד בחי' הקריאה כנגדו בבחי' אצי' ואז כאשר יגזור אומר אדם זה שלמד זה כשר וזה טרפה הרי הוא באמת מפרש ומבדיל הרע מן הטוב בל יתערב זר בקדושה ח"ו ואין לקליפה חיות כי הכריתה והבדילה בגזירת שכלו בלימודו וזהו ענין הגילוח שערות בתער להסיר ולהפריד הרע שלא יניק מן הטוב והוא תכלית ענין הברירור לאפרשא בין טמא לטהור לכשר ופסול לזכאי וחייב כמ"ש ברע"מ ע"ש ואין בכח לברר כ"א מי שלומד בבחי' מרכבה ביטול עצמותו וזו היא ענין מחלוקת בגמרא אם מצות בטילות לעתיד לבא שדעת האומר כו'.

(חסר בכת"י)

ארוממך ה' כי דיליתני וגו'. מה שכתוב לשון דיליתני דייקא ולא לשון עיניתני כי בלשון דל יש בו ב' בחי' הפכים א' לשון דלות וריקות דלית מגרמי' כלום, וב' לשון הגבהה והתנשאות לשון דלו עיני למרום, וב' בחי' אלו יש בעני שנק' דל דלית לי' מגרמי' ועיניו תמיד מיחלות ומצפות למעלה לקבל מתנות העשיר. וכן כביכול בבחי' מל' אדון כל הארץ מקור כל התהוות מאין ליש יש ב' בחי' אלו שהיא דלה ועני' דלי' מגרמה והיא בבחי' השפלה בתכלית להוות כו'. אך בחי' אלקים אל דמי לך הוא הענין העילוי שלה כי כאשר עיני' מיחלות וחושק בתשוקה נפלאה להיות מקבל מן המקור הרי צריך שיתעלה מהדלות והריקות שלו להיות בערך המשפיע שיוכל לקבל

חיות הקודש כן תהי' עילוי השפעה מרי עלמין לפי ערך עליות המקבל ג"כ בבחי' השאגה שהוא מבחי' פנימי' אבא שהוא הארת א"א בבחי' רעוא דכל רעיון ואו כל המחשבות אשר לא להוי' שפגמו בעולם המחשבה וכן הדיבורים שפגמו בעולם הדיבור והמעשה שפוגם באברים דשכינת' יתוקנו כי כל הפגמים שיוכלו לפגום היא בבחי' ו"ה המחי' כל העולמות ומתלבש במדת מלכותו בחי' הרת עולם אבל כשיאיר היו"ד של השם שהוא בחי' עצמיות אזי הוא מהפך הצירופי אותיות שניבראו בהם כו' וכתיו' עובר על פשע, מפשע נעשה שפע ומנגע ענג ויהפך ה' לך את הקלה לברכה והכל ע"י המשכת ר"ר העליונים בחי' ת"ד ואין זה להיות בכח כ"א מילדי העברים שמעבר הנהר כמ"ש בעבר הנהר ישבו אבותיכם ששרש ישראל עלה במח' עילאה בבחי' עצמיות בחי' עדן עילאה קודם שיהי' בחי' נהר דנגיד ונפיק להיות שרש ומקור לגילוי מדות. וזהו כי ביום הזה פי' בחי' ביטול בנקודת הלב שמעורר בחי' שאגה עילאה דאצי' יכפר על חטאתיכם לפני ה' במחור"ד ו"ה. וזהו אם יתקע שופר שהוא הארת פנים דא"א כו' בפנימי' בינה בחי' קלא דלא משתמע שהוא הבל הלב נקודת הלב בעיר של מעלה בחי' כנס"י מל' דאצילות והעם נשמות וחילין דלעילא לא יחרדו כי בחי' חרדה של המקבל לפי ערך ההארה והשפעת המשפיע דהיינו ג"כ בחי' ביטול האמיתי. וזהו אחרי ה' ילכו כארי' ישאג, גם הוא ישאג.

להבין שורשן של דברים, כי על בחי' מל' דא"ס אין אנו רשאים לומר בו בחי' מל', כמ"ש בע"ח להיות כי אין שם בחי' התחלקות פרטיות פרצופים אלא כל מה שיש בחי' התחלקות קוים מהארת הקו עד מל' דאצי' הכל הוא בהעלם בבחי' מל' דא"ס בלי שום ענין התחלקות כלל כלל הגם שהוא בחי' ירידה ממהו"ע ית' מ"מ קודם שנתהווה אבי"ע הי' הוא ושמך לבד, כמשל אדם שאין רוצה עדיין שום דבר לא ירד ונתפשט מעצמיות מהות נפשו שום הארה וזיו, אבל כשרוצה לאיזה דבר הרי נמשך כח הרצון להדבר מעצמיות מהות נפשו וראשית ירידת התפשטות מהות נפשו שיהי' לו הרצון אינו בערך הרצון שהוא המשכה ממש לאותו הדבר אבל מ"מ נקי' זיו והארת המהות העצמי' אעפ"י שמהות עצם אינו בכלל ירידה והתפשטות המשכה להיות לו הרצון אבל מ"מ לא יתכן לכנות ראשית הירידה ממהותו לדבר בפ"ע אלא הוא זיו ואורו בחי' מראה והתגלות שאין התגלות אלא לפי העצם לכן כמו שבעצמיות לא יתכן עדיין התחלקות קויון וחוי"ג, כן בראשית הירידה עדיין בלי שום התחלקות כיוון שהוא זיו ואור העצמות וממנו תבין שראשית ירידת מהות ועצמות א"ס ב"ה להיות לו רצון פשוט שרש כל הנאצלים הי' הוא ושמך בלבד קודם שנאצל אבי"ע וכל פרטי התחלקות שבבחי' אצי' הכל הוא תמיד בהעלם בבחי' מל' דא"ס. משא"כ בחי' התגלות גמור כמו התגלות המדות בדבור או אדרבה ההתגלות מראה ההיפוך מן העצם שבעצמיות המדה אין שום התחלקות אותיות וכשנתגלה

המדה בדיבור יהי' התחלקות המדה לאותיות רבות וגם הדיבור מראה אופן המדה בשינוי גדול מכמו שהוא בעצם וכן יבין המשכיל שמל' דאצי' מאחר שהוא כח התגלות הגמור להוות בע"ג ותכלית יש בה בחי' עליות וירידות פעמים היא ראש לשועלים מסתרת בבי"ע אבל שמו העצמי הוא ושמו בלבד, כמו שעצמותו לבדו הוא. והנה נו' באד"ר ענין קדש שהוא ת"י נימין לגלגלתא דא"א וכן ת"י נימין לשערות דא"א כו' ומכואר במ"א שמ"ש דשערות דא"א מוחין לאו"א וכן משערות דו"א מוחין לנוק' הוא כשצריך להיות התהוות בע"ג שהוא תכלית הירידה להיות מהות נפרד צריך להיות בהשפעה ג"כ מעין זה, דהיינו הדילוג ממהות למהות אחר שאינו מערכו שהוא ההמשכה דרך שערות כמ"ש שם (משא"כ בבחי' עצמיות נה"י דאימא מוחין לז"א וכן נה"י דו"א מוחין לנוק'). וזהו ענין הוי"ו של קדש שהוא בחינת השערות שהחיות מתצמצם כל כך בשינוי מהות עד שבחתוך השערה לא יכאב לו וזה נק' נימין כלומר בחי' משיכותא דאתמשיך כו' וכמו שמבחי' מל' דאצי' אין התהוות בע"ג מעצמיות מדת מלכותו כ"א מבחי' אותיות ורוח הבל פיו ית' ונק' נימין שהבל הפה מעצמיות כח הדיבור הוא ממש בבחי' המשכת השערה לבד כן הכח והמקור שנמשך למוחין דנוק' להמשכת נימין דילה הוא ג"כ רק בבחי' המשכת השערה לבד מז"א וכן עד רום המעלות בחי' הבל וזיו אותיות שמו העצמי' בחי' מל' דא"ס נק' קדוש, ת"י נימין בגלגלתא דא"א ועוד ת"י נימין לאו"א כו' כי כמו שג' צמצומים בנבראים בי"ע כמו"כ ג' צמצומים אלו בבחי' אצי' ז"א יצירה אבא בריאה ועתיק וא"א הם א"א ועתיק דבריאה. והנה הפרש שבין שרפים שבבריאה לחיות הקדש שביצירה שחיות הקדש מקבלים עיקר התהוותם מן קדש עצמה פ"י לא כמו השרפים שמקבלים בבחי' שערה כמו וי"ו אלא מקדש עצמה הגם שחיותם של החיות הם ג"כ בחי' נימין בבחי' ראשית המשכה ממל' דאצי' קודש תתאה כנו"ל מ"מ לגבי השרפים שבברי' שמקבלים יותר בבחי' המשכת נימין נק' חיות הקדש ואין יכולים לומר קדוש שהם יוצאים לגמרי מהשגתם ואין ההשגה נתפסת בהם כי התפיסא בעצמיות מדת מל' הרי לית מחשבה תפיסא, משא"כ ערך השרפים שמקבלים עיקר התהוותם מבחי' צמצומים אותיות ונימין הרי מתצמצמת חיות התהוותם מאד לפי ערך כלי הגבלתם והרי אדרבה הם תופסים ההשגה ונחקקת בה ולכן נק' עומדים ממעל לו שמשגיגים ההארה מצומצמת של בחי' א"ס המתלבש בהם להוותם תמיד מאין ליש, כמשל השגת התלמיד שתופס השגה של הרב אף שאותו השגה אינו מערך הרב כלל. עכ"ז לאחר שנתצמצמת בכלי השגתו נק' הוא בעל ההשגה וכן חיות הנפש לתוך כלי האברים כ"א לפי מזגו מקבל החיות רוחני ואף שגם הבשר אינו מערך החיות מ"מ לאחר שנתלבש בו החיות מכוסה הוא בהאבר והאבר תופסו מכל צד. ולכן נק' בוהר על השרפים דנהורא דנהיר עלייהו תמיד פ"י שעיקר התפעלות אהוי"ר שלהם הוא מהתבוננות עצמותם כמ"ש בע"ח בינה מקננת בבריאה שרואה את עצמם חיים וקיימים מההוא נהורא המהווה אותו ונתפעל מאד כמו אברהם שלא הסתיר לו חשכי גופו הכיר את בוראו בקטנותו ע"פ פשוט שראה את השמים ואת הארץ ואת עצמו חי

ואין החיות נעשה מאליו אלא מחיי החיים ונתפעל מאד. וזהו שמקבלין דין מן דין ממש כמו אם לא הי' הגוף הגשמי רוח הבהמה שממשיך האדם להיפוך להיות נפרד הי' מתפעל תמיד מעצמותו. (כמבואר במ"א שזהו ענין נשמה גבוה ממקור חוצבה כאשר תגבור התפעלותה מדבר פשוט) אבל חיות הקודש התפעלותם והתכללותם אינו מעצמותם כ"א מהמהוה אותם בחי' אותיות שמו ית' דלי' מחשבה תפיסא בי' ממש ולכן הם מתנשאים וכן מהוה אותם ג"כ בחי' מתגאה שהוא עצמות מדת מלכותו ית' שהוא בחי' התנשאות היפוך תנועת השפלה. ולהבין. ענין אופני הקודש שהוא בחי' עשי' כמ"ש ואופן א' בארץ למטה מהשרפים ועכו"ז כתיב בהנשאו החיות ינשאו האופנים וגו' להיות כי רוח החי' באופנים שכל דבר הגבוה יותר יומשך למטה לכן בזה יתרון מעלת האופנים על השרפים להשראת החי' בהם וילכו כמו אשר ילכו החיות בבחי' התנשאות והסתלקות לגמרי וענין אומרם ברוך כבוד ה' ממקומו, פי' להיות כי ממשיכים ג"כ מבחי' פנימיות אצ"י שהוא פנימיות ז"א שאין העולם ז"א מקומו העצמי' כמ"ש בזוהר על ענין שאל לימים ראשונים ז"ת דאימא שרשי המשכות גילוי המדות כו'. והנה להבין ענין החרדה שמסלקת את הדמים שיש ב' מיני חרדות והכל ביטול עצמותו מבחי' כח מ"ה שבנפש האלקית, הא' בחי' צעקה בקול פשוט מהבל נקודת הלב בלי שום דיבור כמ"ש החרדים לדברי ירא וחרד שהוא ענין יראה פנימי' בהתבוננות המהוה אותו הוא שוכח על עצמו לגמרי ונפשט מהות נפשו מכוחותי' המגבילים אותו ואין המשכתו אל המהוה נפשו מכפות נפשו אלא מעצמיות נפשו לכן מחמת שהוא מהעצמיות אינו מרגיש כלום ולזה תהי' החרדה ג"כ אח"כ כשנח מביטולו בהיפוך המנוע בבחי' פחד ורעדה יאחזינו ולא יוכל לסבול ההיפוך, וזה ענין החרדה מסלקת הדמים טמאים ממילא ומאיליו והוא כח הבירור שבחכ' שיוצא השפעתו למטה מטה לגלח השערות מאין דקליש למטרוניתא כי רגלי' וגו'. כי ביראה עילאה פנימיות יראת ההיפוך ג"כ בבחי' פנימיות הנפש כמשל העומד בביטול גדול לפני המלך עד שאין מרגיש בשעת מעשה הביטול ולאח"כ אפי' כששב לבו אין תנועותיו ועסקיו והרחבת פיו כרצונו כו', כמ"ש למען תהי' יראת ה' על פניכם לבלתי תחטאו. וזהו יחרדו מים סוף שהוא ענין קריעת ים סוף לפתח חטאת רובץ להסיר יניקת הקליפות מאחורי עור דנוק' ואין זה אלא באבי' האמיתי הארת פנימיות אבא (ובבחי' המרכבה ג"כ בחי' ארי' אל הימין כח מה שבחכ' כי בחכ' יש חו"ג והקו ימין' חח"ן שנמשך מחכ' חסד הוא מהחסד עילאה שנמשך הכח מה משא"כ פני שור מהקו שמאל בג"ה שרשו מגילוי החכ' שהארתו מגבורה דעתיק ולכן הוא בהיפוך בחי' גבורות רשפי אש תשוקה נרגשת להתכלל ולהסתלק כו', אבל חסדים דאבא הוא בחי' אה"ד מים רבים בבחי' עצמיות שכל עצמותו נמשך ומתאחד עם מקורו המהוה אותו והוא הביטול האמיתי מן כחות המגבילים) משא"כ פני שור אפי' בתגבורת הצמאון וההסתלקות הרי שרשה מבינה דינין מתערין שרשי המדות ועיקר שרשם הוא גילוי השכל איזה טו"ד והרי זהו ראשון מן כחות ההגבלות שבנפש להיות צמצומי' ברצונו שמוה הטעם הוא רוצה וכך ראוי לעשות א"כ בהתמשך המדות

בדיבור יוכל דבר זר להתערב לומר גם אני דבר כי רגלי יורדות, ואפי' בעליות כחות הנפש בתגבורת צמאון והסתלקות יוכל לומר גם אני אעלה כמ"ש בע"ח ועשו בא מצדו ובזוהר כמה אלקים אחר דסלקי' אזורי' אודני' מאחר דבינה דינה מתערין ולכן מזיעה ופסולת גבורות עליונות נמשך הגהנום משא"כ פנימיות כח מ"ה בחי' נקודת הרצון שבלב שלא נמשך בכח הגבלה איזה טעם לא יוכל זר להתערב, וזהו שאמר האריז"ל כל שאינו בוכה בעשי"ת אין נשמתו שלימה פי' כי זה מורה שאין התעוררות בנפשו האלקי' מפנימיות כח מה שהבכ"י הוא נ"ה דפנימיות חכ' כח מ"ה כמבואר במ"א שדחק המוח ולא יוכל לסבול היפוך הרצון והוא כאשר תהי' פנימיות נפשו נמשך באה"ר בבחי' עצמותו או כשרואה ענין הגבלת נפשו בעניני עוה"ז ידחק מוחו ולא יכול לסבול ויבכה בדמעות שלישי וזהו ממש ענין החרדה שבהיפוך. והנה באתדל"ת בנשמות ישראל בר"ה שמעוררים בחי' אימה וביטול ויראה פנימיות בפנימיות נפשם אזי נתעורר לעילא ג"כ בבחי' אצי' מפנימיות חכמה דאצי' מרעוא דכל רעוין בהיות כי אותיות שנבראו בהן שמים וארץ הרי אבא יסד ברתא נעתחב"ס וא"כ לשנות הצירוף ולעשות באופן אחר אינו אלא מפנימיות השכל כמשל אדם המדבר בדעת ושכל שצירופם אינם עפ"י אופן גילוי השגה ולא יוכל לשנות אבל ממקור השפעת השכל קודם שבא לידי אופן גילוי השגה שהיא פנימיות החכ' משם יכול לשנות אופן גילוי ההשגה וממילא ישנה הצירופי אותיות. כן בעבודת ה' ג"כ להסיר ולהבדיל הרע המתדבק באותיות נפש האלקית שרגלי' יורדות שאינו אלא מכח שבנפש המוגבל אך פנים בפנים הם המשפיע והמקבל, דהיינו שמאיר בפנימיות כנ"י מל' דאצי' מפנימיות אבא שרש כל האצילות או הוא עובר על פשע שמשנה הצירופי אותיות של נפש האלקית ונעשה שפע כי האותיות לא ישתנו רק אופן הצירוף ואז לא יתערב זר בעבודתו וכן בגשמיות כל הקללות הכתובים באותיות התורה כמו נגף ישונה הצירוף ויהי' פנג וכדומה כי בחכ' איתברירו ואפי' תושב"כ היא גובלות חכמתו העצמיות ולכן יתן הקללות והאלות האלה פי' צירופי אותיות שבפ' תוכחה על אויביך כי תמותת רשע רעה כי שלט האדם באדם לרע לו ועליך יהיו צירופים חדשים מן פנימיות עצמיות חכמתו ית') ועיקר הענין שבפנימיות אבא הוא פנימיות עתיק כידוע ואין שם לא ראש ולא סוף כי אין הראש והסוף תופסים מקום כלל כחשיחה כאורה ממש, לכן הזדונות ממש נעשים זכיות כמשל רצון האדם שלא ירד עדיין להתצמצם בטעם ודעת לרצונו אזי אין מעכב כלל פרטי עשיית הרצון באיזה אופן שירצה, משא"כ כשבא לידי טעם אזי יש צמצום לעשות כך ולא כך, וזהו ענין תקיעת שופר גדול בעשי"ת תקע בשופר גדול לחירותינו, ולהבין ענין התקיעה בשופר של איל ולא בקרן פרה להיות שעיקר ענין התקיעה רומז למעלה ענין המשכת ר"ר העליונים מבחי' אל רחום כי כל מה שהדבר בתכלית השפלות אזי תתמשך ביותר הרחמים הגדולים בלי גבול וכל מה שהאדם המרחם הוא יותר בהתנשאות והגבהה יומשך מדת רחמנותו בלי גבול כמשל מלך גדול שרואה מגוול באשפה שהם שני הפכים בתכלית זה בתכלית ההתנשאות וזה בתכלית השפלות אזי יומשך

הרחמנות בלי גבול וכל מה שהמרחם אינו כ"כ בהתנשאות והמתרחם אינו כ"כ בשפלות יותר תקטן מדת הרחמנות כמבואר במ"א ענין מחי' מתים דוקא בר"ר העליונים לכן צריך רמו להמשכת ר"ר והוא שופר של איל שהצאן מראים מהותם בבחי' השפלות גדולה והרי הקול שלהם יעיד ע"ז שקולם יוצא בבחי' שפלות בדרך צעקת אוי משא"כ צעקת בהמה בבחי' הגבהה והרמת קול כנוצר במדרש קל גדיא כו' לכן כל השופרים כשרים חוץ משל פרה וענין התקיעה בשל מין בהמה ולא בשל צבי או שאר חי' כי עיקר המכוון לברר גבורות דנוק' שהוא בחי' בהמה שם ב"ן הנק' מל' דאצי' כמ"ש בהמות הייתי עמך כי רוח הבהמה היא היורדת למטה וכל ענין ביע' בע"ג הוא בחי' השפלה מבחי' א"ס לכן נק' גם מקור כל המקבלים שבבחי' אצי' בשם בהמה וגבורות דחי' המה ממותקות משא"כ דבהמה צריך להמתיקן והוא ענין הנסירה.

להבין ענין תקיעת שופר (עפ"י כוונת הבעש"ט נ"ע) צריך להקדים ענין א' אשר מבשרי אחזה שיש בחי' ממוצע בין הקול והדיבור שאינו בערך הדיבור ולא בערך הקול והוא אות א' הנשמע בקול פשוט בלא אותיות כי כשנמשך מהבל הלב קול פשוט א"א בלא הברת אות א' כנראה בחוש שנשמע לשון א' אך לא הברת האלף בשלמותו כמו שהוא בדיבור אלף למד כו', והנה הטעם לזה כי בכל דבר התהוות המשכת דבר מדבר אי אפשר שלא יומשך תחלה דבר א' שיהי' כלול מן בחי' המשפיע ומן בחי' המקבל והוא יוצא ההשפעה להמקבל ובלעדו לא הי' יכול המקבל לקבל מצד שאינו מערך המשפיע כלל לכן הקול פשוט שבהבל הלב כאשר יצא השפעתו להתחלק בה' מוצאות אחה"ע מהגרון כו' יוקדם תחלה להתלבש בדבר שהוא מערך האותיות וראשון להם דהיינו אות א' והוא יחלק הקול בהאותיות פרטים עד"מ כשרוצה לדבר תיבת ויאמר אוי קודם שיצא הוי"ו והמ"ם מהשפתיים ואלף מהגרון וריש מהשנים כו' יצא תחלה מהבל הלב בחי' קול פשוט בהברת אות א' שהוא ממוצע בין בחי' עצמיות הקול שבהבל הלב כו' ואח"כ נתחלק אותו הקול לאותיות ויאמר וכן באותיות המח' שנמשכין מהשכל הרי אינם מערך השכל אלא שנמשך בתחלה בחי' ממוצע דהיינו כמו אות א' שבדיבור שהרי אותיות המח' כשחושב השכלת ענין אדון עולם הרי יש בהשכלה אותיות אדון עולם אלא שאינם נרגשין כלל מרוב דקותם נמצא לאותן אותיות שאינם נרגשין יש בודאי ג"כ מקור שממשיכין מן עצמות ההשכלה שאינו מערך ומהות האותיות והמשכה הזאת נק' ג"כ אלף ראשון לכ"ב אותיות המח' והוא בהעלם גדול יותר מכ"ב אותיות המח' שאינם נרגשין בענין הקול פשוט שיוצא מהבל הלב בתחלה שהוא ג"כ בהעלם יותר מאותיות התיבה, ומה שאחז"ל ביו"ד נברא העוה"ב כו' שביו"ד מן מחשבותיו ית' נברא העוה"ב והי"ה מן דיבוריו ית' נברא העוה"ז והאות הא' מקור אותיות המחשבה הוא ממוצע בין עצמיות כח המשכיל להמשיך הארת ההשכלה לאות יו"ד וכן למטה

בדיבור הקול פשוט שהיא בהברת אות ממוצע בין בחי' עצמיות הקול שבהבל הלב כו'. והנה צריך להקדים עוד ענין והוא אשר נזכר בע"ח תמיד לשון טפת אבא כי מבשרי אחזה שכח השכלה אשר יכול להשכיל כל דבר כשנמשך ממנו דבר חכ' אוי באמת מאחר שכח השכלה אינו כלל בערך השגה וטעם א"כ כשנמשך ממנו השגה וטעם ה"ז ממש כערך הטפה הגשמית בעדנה בכח השכלה קודם שנמשכה לחוט השדרה להתגשם הגם שאו היא ג"כ בחי' גשמיות של כח המשכיל מ"מ יש בו כח המשכיל ואח"כ כשנמשך בחוט השדרה נתגשם יותר ובכל הרחק שנתרחק מהמוח נתגשם יותר ויותר עד שנצטיירת במעי אמה כו', ואעפ"כ מוליד בדומה לו כמשארז"ל האב מזכה את בנו בחכמה כמו"כ השפעת השגה הנקרא יסוד אבא לגבי כח המשכיל שנתגשם בריחוק ממקורו עד שבא להשגה עצמה הנק' בינה שהוא בחי' לבוש לבד, ואח"כ כשנמשכת השפעת השגה וטעם הנק' טפת אבא להיות מוחין למדה מוגבלת לאהוב את חבירו מאיזה טו"ד הרי נתצמצם עוד בשינוי מהות להיות השגה כדי המדה לבד, ועד"ז יובן ענין כולם בכח' עשית שמזיווג א"א נמשך בחי' טפת אבא להיות מוחין לז"א דאצי' ששת ימים עילאין כי בחי' עצמיות כח השכלתו ית' הרי הוא המדע והא הידוע ואינו בערך להיות מוחין למדות דאצי' אך השפעת בחי' טפה אחד כמשל הבל נמשך ונתצמצם לפי ערך המדה לבד וכמשל אדם העושה מלאכת חבירו מאהבתו אותו הרי כל שעה יומשך הארת מוחין להתצמצם במדת האהבה שלא ירפה ממלאכתו כמו"כ וימהמ"ע כו'. ועתה יובן ענין תקיעת שופר מהבל הלב בקול פשוט דוקא בהיות כי זה היום תחלת מעשיך זכרון ליום ראשון פי' שצריך להמשיך למדת מלכותו בכל משלה מן עולם התענוג שיהי' לו תענוג מן בחי' מל' להוות מאין ליש ומאחר שבע"ג נמשכים בכל רגע מבלתי בע"ג א"כ הביטול שלהם למקורם לא שייך בהם כ"כ התענוג כמו שאין תענוג בשמיעת האברים וביטולם להרצון, משא"כ ביטול העבדים אל המלך שהם נפרדים שייך ענין התענוג ולכן שיהי' לו תענוג ממדת מלכותו צריך המשכה מכנ"י דלתתא דוקא להמשיכו ממקורא דכולא דהיינו מכח התענוג שברצונו הפשוט יומשך הארת בחי' טפת אבא שהוא השפעת השכל להיות מוחין למדות דאצי' ונה"י דז"א מוחין לנוק' כו'. ולכן אין די לעורר כח התענוג העליון בדיבור לבד מאחר שכל עצמיות המשכה הוא שיהי' בחי' דיבור ומל' א"כ איך יעורר דוקא בתקיעות שופר מהבל הלב בקול פשוט שהוא דרך רמו המשכה מבחי' עצמיות ובעובדא דלתתא אתער עובדא דלעילא שמרום המעלות תהי' המשכה מעצמיות דהיינו מעצמיות כח התענוג לעורר המשכת והשפעת כח המשכיל ומעצמיות אבא שרש כל האצי' תהי' המשכה כו' עד שתהי' המשכה מעצמיות המדות להדיבור בחי' מל' דאצי' ע"י הממוצע שבין המשפיע להמקבל שהיא אות א', אך להיות כי מאחר שזה היום תחלת מעשיך זכרון ליום ראשון ראשית התחלת התהוות מוחין דנוק' מקור כל התהוות מאין ליש הי' צריך שיחזרו כל הנבראים למקורם כמשל הנ"ל אבל הענין שכל המשכות הנעשים ע"י השופר הוא בבחי' פנימיות אצי' להמשיך מוחין לזו"ג

ויהי בחי' נסירה כמבואר במ"א, ובלא מוחין היא בחי' השינה פי' שאין פנימיות מוחין שלו מאירין בו אלא חיצוניותם ורשימו שלהם לבד כמשל אדם הישן שרשימות שכלו מאיר עליו בבחי' מקיף שאם יכּוּהו ירגיש וגים ולא גים ואינו אלא כבהמה ממש שיש בו קיסטא דחיותא בהדפּק ובדפּק מאיר בחי' אחוריים דאבא כן בריאות העולמות מאין ליש שהיא מבחי' אחוריים משהב"כ דאצי' יכול להיות אף בחי' שינה. והנה ענין נסירה הזאת הוא שלאחר המשכת חסדים בז"א ובנוק' תתחלק ויהי' פרצוף בפ"ע משא"כ קודם לכן כותל א' לשניהן פי' גבורות המשפיע והמקבל א' מהן, וביאור הענין דהנה עיקר מהות המל' בחי' גבורות אור חוור שטבעו להסתלק למעלה כמשל האש וכמו"כ כל חיות האלקות הנמשך להוות בע"ג טבע החיות הוזה לצאת מן השפלתו להעלות ולהתכלל במקורו ממש כמו האש הנאחו בפתילה ורוצה להפרד וכן ענין גילוי המדות שהם בחי' גבורות כזיו מן המקור בחי' או"ח להסתלק למקורו וכן ענין כח גילוי המדות בדיבור הוא ג"כ בבחי' הסתלקות למקור שהרי הן כשתי תמרות דבוקות זו לזו ונמצא שהמשפיע ומקבל בבחי' א' הן בבחינת הסתלקות וזהו בחי' יצחק שהוא בחי' רשפי אש הסתלקות למעלה בענין שהם היריהבוני וכן הוא בחי' גבורות דז"א שהוא בחי' יראה ויעקב הוא הממשיך מוחין וחסדים מאברהם פי' שיהי' התענוג בהמשכה והשפלה למטה בהתגלות או"ס ע"י התורה והמצות למטה מטה ושיהי' לו נח"ר מדידתו בתחתונים, ואעפ"כ המחי' הוא בחי' יצחק בחי' גבורות כי הדם הנפש כו', אך שהיא בחי' הסתלקות לגמרי, אבל בחי' יעקב הוא הממתקן בחסדים והמשכות שיומשך למטה ותהי' רחל פרצוף בפ"ע ולא בבחי' דו פרצופים ולפי בחי' יצחק נמשך מפסולת גבורות דעשו והניצוצות קדושות אשר בו ע"ד כי ציד בפ"י ולא הי' מתבררים עתה לפי דעת יצחק שהמשיך עליו ברכות ויעקב ע"י רבקה המשיך הברכות שיבוררו הניצוצות אשר בעשו עתה ולא יתארך זמן בירורים כל כך ויבא משיח במהרה בימינו.

ועיקר המשכת חסדים לבחי' רחל דוקא שהוא דינא רפיא, ולא לבחי' פרה ושור מהשמאל שהי' נמשך השפעה לבחי' נוגה ביותר מפני שהשור בחי' גבורות קשות, וענין השברים הוא לשבר ולפרר השפעת התקיעה שמהבל הלב שנמשך בכח התגלות הדיבור שהיא כתר דרחל כשנפרד לפרצוף בפ"ע מן המדות לפרטיות התחלקות אותיות ה' מוצאות הפה שנאצלו וניבראו כו',

בזוהר ויקהל בענין טבילת נה"ד שטובלים הצדיקים שיושבין בג"ע התחתון כדי שישכחו ממילין דלתתא מכל וכל אפי' מחיזו דלהון ואז יוכלו לעלות בג"ע העליון, וצריך להבין א"כ האיך אמרו אשרי מי שבא לכאן ותלמודו בידו דמשמע שיכול לעלות כל עניני התלמוד לג"ע העליון והרי הם מילין דלתתא שנים אוזוין בטלית וכדומה עוד זאת נו' בזוהר שלח לך דרב מתיבתא עילאה דרש סודות עליוני' במילין דלתתא

כמו אעא דלא סליק כו', בכמה דוכתין משמע שכל הרזין עילאין פנימיות התורה שבג"ע העליון נאמרים בענינים גשמיים שבעוה"ז וה"ז סותר למ"ש זוהר ויקהל שאפי' חיו מן מילין דלתתא צריך טבילה בנהר דינור. אך הענין כל מילין דלתתא שהוא בחי' הסתר אלקות בחי' בריאה וגבול וכל מה ששייך לבחי' זו אפי' כל העצות והתבוננות בענין הביטול לצאת מגדרי הגבול להתכלל במקור החיים לא יוכלו לעלות לג"ע העליון שהוא מופשט מיש ודבר בתכלית נהנין מזיו השכינה שהוא בחי' א"ס והרי כל מחשבות והתבוננות שהי' בנפש איך שיצא מהגבול הי' בבחי' גבול ותכלית ואף היגיעה ההכנה שבנפשו בהעמקת הדעת איך דכולא קמי' כ"ח מאחר שאין לו מס"ג עדיין כל מחשבותיו אפי' להי' הוא בבחי' גבול ומגושם מערך בחי' עניני השכלתו והשגתו ענינים גשמיים וא"כ איך יוכלו לעלות אך ההתפעלות שמתפעל מהות נפשו מחמת התבוננות באהוי"ר עילאין או תתאין מאחר שהן מצות ה' ופנימיות רצונו אעפ"י שהיא ג"כ בבחי' גבול עכ"ז מצד ששרשן למעלה הן פנימיות רצון העליון ונכתבים בתורה שבכתב ע"י משה ע"ה ואהבת את ה' אלקיך זה לא יוכל ליבטל עולמית וא"צ טבילה בנהר דינור וכן ענין הלכות גשמיים שנים אוחזין וכדומה אינם נקראים מילין דלתתא מאחר שדברי' חיים וקיימים משעה שנאמרו למשה בסניי והרי פנימיות חכ' דאצי' נתלבשה בענין הגשמי הזה בדרך לבוש ומעבר לא בדרך השתל' והסתר אלקות כשאר בריאת בעלי גבול כמבואר במ"א א"כ נמצא אין הענין גשמי מפסיק בפני אור חכ' עילאה הטמונה בה כמו שאין מפסיק דבר גשמי וגבולו בפני מי שנשמתו מבחי' אצי' כמו משה ויוסף כמב' במ"א לעשות מלאכתו כו' ולכן נאמר בג"ע העליון סודות חכ' עילאה דאצי' במילין דלתתא אעא דלא סליק וכדומה מאחר שאין גשמיות העץ מובדל שם משרשו ומפסיק כלל, ואין הכוונה שם על העץ הגשמי אלא על שרש חיות העץ איך שהוא בעולם הבריאה וכן בעניני הלכות כמו נקובת הוושט וכדומה מאחר שהחכ' עילאה פנימיות חכמתו אינה בדרך השתלשלות אלא בדרך לבוש א"כ גם בג"ע העליון לומדים דין זה בכל פרטי אופניו אלא שאין הכוונה על הוושט של בהמה גשמיית שבעוה"ז נמצא שכל הדיבורי' שאדם מדבר בד"ת בהסבר פשט ההלכה אינם ממילין דלתתא כי כל מה שדיבר בעוה"ז בענינים גשמיים כמו"כ ידבר אותן הדיבורים ממש בבחי' וושט דבהמה בעולם הבריאה בלי גירעון אות א' וזהו שתלמודו בידו כי התלמוד שלמד בעוה"ז מביאין ומעלין לבחי' אצי' וא"צ טבילה בנהר דינור כנ"ל, שעיקר ענין הטבילה היא על הבנתו והשגתו והשכלתו שהשיג והמציא לעצמו מענינים גשמיים דעוה"ז אעפ"י שנכון ויאות הוא כי בחכ' איתברירו מ"מ בעולם העליון צריך לשכוח מחיוו דלהין וכן אפי' מאהוי"ר דרשפי אש שהן מצות ה' צריך לפעמים הטבילה דנה"ד מהם כי ברשפי אש התשוקה שבנפשו האלקית יש בה תערובות מנפש התינונית פסולת גבורות קדושות כמו עניני' לגרמי' והן נק' חיוו מעין ודוגמא כח המתאוה וכדי להבדיל הפסולת מן הטוב תטבול הנשמה בויעתן של חיות הקודש שהוא נהר דינור שהוא ג"כ בחי' פסולת גבו' עליונות דבינה עילאה ג"ע העליון אבל דיבורים של הלכה אפי' קול א'

מהן א"צ בירור והסרת הפסולת מאחר שאינם בבחי' השתלשלות עו"ע לגבי ח"ע דאצי'. וזהו שנביאים וכתובים יבטלו לע"ל חוץ מן ההלכות שלא יבטלו כי אין נביא רשאי לחדש דבר מעתה במצות ה' ואם יאמר כה אמר ה' שהלכה כך או הלכה כפלוגי דוקא מיתתו בחנק כמ"ש הרמב"ם וא"כ כל סיפורי מעשיות שבנביאים וכתובים שהן דבר ה' שנתלבש בעיני עוה"ז מאחד שאינם מצות ה' ולא פנימיות חכמתו בטליו הן לע"ל אבל תושב"כ ואפי' המוסר הנלקח מן סיפורי מעשיות שבתוב"כ שכתב משה שהוא בחי' יסוד אבא הן נמשכים מפנימיות חכמתו ית' ואינם בטלים לע"ל אף שתעלה או בחי' נוגה וכל מילין דלתתא לא יתפסו מקום בפ"ע מ"מ יהי' בחי' לבוש לגבי פנימיות חכמתו ית' כמו שהן עתה בחי' לבוש ומעבר לבד משא"כ דבר ה' שנמשך לנביא לאותן ענינים גשמיים הוא ממדת מל' ית' שהוא בחי' הסתר וצמצום וא"כ כשיתעלה הסתר הנוגה יבטלו. (והנה ענין הנהר דינור שמשכח שהי' מעולם איזה דבר ויש בעבודתו הוא ענין המרירות בנקודת פנימיות הלב מאחר שנתאמת היטב ענין עיקרא ורשא א"כ למה יסתיר החשך כו' וכאשר יגע הענין לנקודת לבו אוי לא תסבול ההגבלה ותגעילנה והוא כמו ענין הטירוף מן קורט של לבונה שיוכל לסבול המיתה כך כדי שתוכל נפשו לקבל בחי' אלקות בחי' א"ס מוכרח להיות לו השכחה מכל וכל מגדרי גבולי עוה"ז ואינו אלא ע"י המרירות שהוא בחי' טירוף הדעת שבנפש החיונית שע"י המרירות תשנה מהותו כמו יין המשכר שתשתנה דעתו מיגון לשמחה ואפי' מי שלא זכה בתורתו ונעשו לו סם המות, כמ"ש ולרשע אמר אלקי' מה לך לספר חקי פי' שאין מועלת לנפשו כלום אבל כל הדיבורים שדבר הרי הן דברי אלקים חיים וקיימים משעה שנאמרו למשה מפי הגבו' וכל קלא בקע אוירין לא יוכלו ליבטל עולמית ואם לקנתר אינם בוקעין אלא נשארים בדי' יסודות תחת השמש כנו' בתניא, אבל מ"מ קיימין הן הן כל דיבוריו ולא יאבדו ח"ו, כמ"ש באחר שאין תורתו נמאסת אעפ"י שהוא מאוס וע"ז אמר שמו שהוא צדיק והוא ג"כ מאותו שרש זוכה ונוטל חלקו וחלק חבירו בג"ע דלכאורה תמוה הוא מאחר שחבירו רשע מאין לו חלק בג"ע אל הענין שאין תורתו נמאסת כי ד"ת אין מקבלין טומאה מחמת שאיננה בבחי' השתל' עו"ע. והנה עיקר כלל התפעלות בעבודת ה' הוא מבחי' חדשים שמתחדש בכל רגע חיות כל האברים שכליים שונים ויתפלא תמיד ממה שרואה א"ע חי וגם עולם שנה נפש מתחדשים תמיד בכל רגע מאוא"ס ב"ה פי' עולם הוא מהות הבע"ג כמו היכלות וחיצוניות העולמות שיש ריבוי רבבות היכלות לאין קץ ולהיות א"ס ב"ה מהוה זמן תמיד לכן אין קץ להם, וכן זמן קיומם בכל רגע ואוא"ס ב"ה המהוה זמן קיומם הוא ג"כ בבחי' א"ס שיוכל להיות ג' אלף יובלות כו' עד אין קץ ותכלית, ונפש הוא בחי' אלקות אדון כל המעשים המהוה תמיד מאין ליש הוא בחי' א"ס וסיבת התהוות ברואים שונים זה מזה עד אין קץ הוא מפני אופני ההמשכות אותיות מדותיו ית' חסד שבחסד עם גבורה שבחסד כי כל ספירה כללוה מעשר וכל א' מעשר כלול ג"כ מעשר עד אין קץ לכן תהי' ריבוי המזיגה וצירוף ההארה ממדה לצירוף והארה ממדה אחרת עד אין קץ ומפני זה ישתנו הנבראים באופנים שונים זה שכלו כך

וזה שכלו כך. וזה שנו' בתיקונים ע"ס לשון עשר אלף ריבויא רבבות ספוראין גם נק' כל היכל בשם עולם כמו עוה"ז יש בו ברואים רבים שונים דצח"מ שינוי אופניהם אין קץ כן כל היכל יש בו ג"כ כל אותן הנבראים פרטים מן הדצח"ם שבזה העולם כמו אבנים ואילנות ובהמות ואדם אלא שהם באופן אחר גבוה במדריגה. נת' שצריך לטבילת נהר דינור כדי שישכח ממילין דלתתא כו' ממילא מובן שאותן הצדיקים שעשו בעניני הגוף לש"ש כמו אכילה ושת' ומלבושים ודברים בטלים הגם שהי' כוונתם אמיתית מאחר שאין להם שינוי המהות לגמרי (כאותן הבני עלי' שאין כוונתם לה' מובדלת מהם בלי היסח הדעת כי אין ענין הגשמי' מפסיק) אלא שמכוון לה' הרי נדבק במעשה שעושה בעניני עוה"ז אכו"ש כו' אותו כח התענוג הגשמי שבנפשם החיונית לכן צריכים טבילה בנהר דינור.

אם זכרתיך על יצועי באשמורות אהגה בך. הנה כתיב וידעת היום והשבות אל לבבך כי הוי' הוא האלקים, וצריך להבין ענין ההשבה אל הלב דמשמע שיש כבר בחי' לב רשפי אש התשוקה לה' וצריך להשיב ולומר אל לב זה שהוי' הוא האלקים מה היא ההשבה מאחר שכבר נתפעל לבו, אלא כי האה' והתשוקה שברשפי אש ההתלהבות לצאת מן ההסתר והחשך להדבק במקור החיים אף כי תרבה ותגדל ההתלהבות אין זה באמת לאמתו להיות כי הלא בינה מינה דינין מתערין בסופה שיש בה פסולת הגבורות התנשאות בחי' לגרמי' אלא שהוא מבטל א"ע והוא בחי' פלגשו ראומה כמבואר. ולכן צריך טבילה בנהר דינור להעביר פסולת זה ועוד זאת גם לאחר העברת פסולת זו אין עצמות אש התשוקה להכלל נק' אמת לאמתו מחמת שאין הענין התבוננות שמחמתו נתפעל לבו בישוב הדעת אלא בבחי' טירוף קצת עד שכמעט לא ידע דעת צלולה וברורה לאן הוא חפץ ומפני מה ולמה ששוכח עיקר הנקודה אם כן התבוננות שמחמתו מתפעל לא נתפס אצלו באמת לאמתו כ"א בבחי' שמיעה ולא בבחי' ראי' לכן צריך המשכה מדעת עליון ללב זה לומר ללבו בחשאי ובקרירות היפך תנועת לב זה שהיא בחי' חמימות כי כל חום מוליד התנועה והטירוף והמשכת ישוב הדעת הוא בבחי' קרירות בלא שום תנועה ויעמיק בישוב דעתו ויאמר ללבו הלא הדבר זה כבר ברור בשכלו שאוא"ס ב"ה מהווה בכל רגע מאין ליש ומחדש בכל יום תמיד מעשה בראשית וחיות כל העולמות עליוני' ותחתוני' ממקורא דכולא ולית מח' תפיסא בי' כלל וכלל ואיך אהי' נפרד ולא תהי' כל מחשבותיו וכחות נפשו תמיד דבוקים בו, והיינו בלימוד תורתו וחכמתו וזהו וידעת היום והשבות וגו', שהישוב הדעת הזה מבחי' חכ' שהוא קר' ולח להמשיך לבו ענין הוי' הוא האלקים ואו נתפסת בו באמת ויהיו כל העיתים שווים כי הוא בחי' מוחין גדלות שלמעלה מבחי' לב עד"מ מאדם גדול שיש לו דעת מיושבת אם מבין שזה הדבר טוב לו ואח"כ יחפוץ לאותו דבר הגם שתשוקתו קרה היא בעמקות גדול באמת לאמתו ולא יזיזו אותו מהדבר

ההוא בכל הנסיונות. אבל הקטן ששכלו קטן הגם כשיתבונן מתחלה ואח"כ יחפוץ לבבו יתגבר המדה על שכלו ותהי' תשוקתו בחמימות יותר אעפ"כ לא תתקיים כ"כ ובדבר קל וקטנות שחביב אצלו ונחמד למראה יפתוהו ההיפך כן בחי' שמיעה שמבין בהבנתו לא יהי' כל העיתים שוות ויש בחי' קטנות כו' אבל ענין הזכירה בחי' חכמה אף על ענין יצועי משכבו בשעה ששוכב על מטתו ופושט מלבושי גופו בלי שום תנועה עד שירדם וישוב וימשיך ממקור השכל אל הלב והלב ימשיך אותיות המח' לידבק בה' אותיות מחשבתו בדיבוריו בת"ת, וזהו לדבר בם ויהי' כל העיתים שוות ולא יפסיק אפי' רגע מפני שנתאמת מאד התבוננות ממקור שכלו והרי הוא בחי' ראי' אצלו שכבר הדבר כן הוא כאדם הרואה את המלך וא"צ הכנה ושעת הכושר כי כל העיתים שוות משא"כ בחי' שמיעה כו' וזהו וידעת היום מדעת עליון המזווג וממשיך חכ' לבינה שהוא הממשיך המשכת והשפעת כח המשכיל ונק' מתקלא (משא"כ דעת תחתון המתפשט ומתצייר במדות שהוא הכולל חו"ג) לכן בכחו להמשיך אל הלב ולקררו מחמימותו כאדם המדבר ללבו ואומר לבי לבי למה אתה מתנשא לעלות ולהכלל הלא קרוב הוי' אליך שהרי כבר הדבר כן הוא. וזהו והשבות מקדמות השכל אל המדות וזהו אם זכרתיך על יצועי גם באשמורות אהגה בך.

להבין ענין התשובה אמיתית ביו"כ שהוא בינה הנק' אימא עילאה הגה ענין תקיעת שופר גז' לעיל שהוא מהבל הלב דוקא בלא אותיות להמשיך בנין פנימיות מל' שיהי' תענוג ממהות מדת מלכותו וענין פנימיות מל' הוא בחי' עטרה וכתר שבמל' שהוא בחי' התנשאות כמבואר במ"א שיש בבחי' מלוכה בחי' ב' הפכים א' בחי' השפלתו לדבר עם עבדו שאינו מערכו והב' שבשעת הקירוב שמקרב את העבד בדברו עמו יש בזה התנשאות גדולה שהרי אין העבד יוכל ליקח התקרבות שלו בבחי' עצמיות כמו אהבת איש אל רעהו הדומה לו כשמקבל האהבה נכנסת כל התפשטות אור האהבה בלבו בבחי' אור פנימי מאחר שהוא מערכו ודומה לו במהות א' אבל העבד שאינו מערך המלך לא יוכל לקבל כל השפלות קרבתו ומדת אהבתו בלבו בבחי' אור פנימי אלא קצת הארת אהבה ועיקר האהבה של המלך אצלו בבחי' מקיף כי מתבונן בכל רגע איכות גדולת המלך ושפלות ערכו ותיפול עליו אימת המלך ועצם התנשאות שאין כלל מערכו, ומחמת אימה מצמצם נפשו ומכווץ א"ע שלא יתפשטו כחותיו שלא יהיו תנועותיו והרחבת פיו כו', אי"כ הארת קרבת המלך שמקבל מצמצמו ומרחיקו מן המלך להיות בורח ועומד ודוחק א"ע להשאר במהותו (נמצא שיש בקרבת המלך ב' הפכים, השפלה והתנשאות, משא"כ קרבת האב אל הבן שהבן נמשך ממוח האב והרי הוא בערכו יכול לקבל כל מהות אהבה עד שיתקרב אליו ויהיו לאחדים ממש. וזה שאחז"ל דע מה למעלה ממך פי' שממדת האהבה דאצילות שהיא מקור המשכה לחיות

העולמות לא הי' יכול להתקיים בע"ג שאינו מערך א"ס שהרי הי' יוצא הניברא מהגבלתו מעוצם התשוקה ואהבה מלמטה למעלה שאחר שנלקח התהוותו מבחי' התקרבות שאין בה התנשאות הרי יוכל ליקרב באהבתו קירוב אחר קירוב אל מהות אהבת המלך עד שיוצא מן הגבלת אהבתו והי' כלא הי' כי יתכלל במקורו הגם שזו עלי' גדולה להניברא מ"מ הוא בחי' מיתה והסתלקות הגבלה כמו וימת משה בנשיקה ע"פ הוי' שלא הי' עלי' לשום ניברא כמו עלי' והסתלקות נשמת משה למקור חוצבה בחי' דעת דאצי', עם כל זה כתיב לשון מיתה כי בערך קיומו בגוף בגבול הי' זה הסתלקות וכן נדב ואביוהו נתעלו בעילוי אחר עילוי עריבות מתיקות עד שיצאו נשמתם והי' בחי' מיתה בגבול, נמצא שהי' עולם חזור למקורו אם הי' מקורם ממת חסדו לבד של הקב"ה אך במדת מלכותו ית' הוא המהווה זמן קיומם יותר להיות כי במדה זו יש בה בחי' התקרבות והתנשאות שהתנשאות ויראת המלך לחיים שדוקא התנשאות המלך הוא המקיימם תמיד להיות בע"ג כ"א לא הי' התנשאות ויתקרב אל המלך הרי יצא מגבולו וימות ולכן המלאכים עומדים מו' ימי בראשית חיים וקיימים, כי עיקר מקורם, בחי' יראה ומדת מלכות ית' כי מדת היראה שהיא מרחיקת את המקבל היא המחיהו ומקיימו תמיד שיהי' בבחי' גבול ולא יסתלק למקורו. וזהו שצדיקים שמדריגתם מדת האהבה יוכל להעניש יותר במדת הדין מצדיקים שמדריגתם במדת היראה כי מדת משפטו ית' שדקדק עם הצדיקים כחוט השערה הוא המחי' ומקיים את הצדיק שישאר בגבול מפני שמדריגת עבודתו ביראה לכן לא יתעלה וימות בעריבות מתיקות כו' אבל מי שמדריגתו באהבה בקל יוכל לענשו מדה"ד שלא ישאר בגבול ויתעלה במקור חוצבו כי תשוקתו להתכלל כי נלקח מבחי' התקרבות ולא מבחי' ריחוק (וזהו שישב יעקב בשלוה ממה"ד מפני זכות פחד יצחק אביו שהי' מקיימהו ומחיהו, ולכן החי' תאריך ימים יותר מן הבהמה כי אין לבהמה מדת היראה כ"כ כמו בחי') והנה בר"ה נמשך מהות מדת מלכותו ית' שהוא התנשאות והוא בחי' האלף מקור האותיות. אך לא נבנית עדיין כל פרצופה בבחי' אחוריים וחיצוניות דהיינו פרטי צרופי אותיות ה' מוצאות הפה מקור כל הנבראים שונים שבחי' אותיות ורוח פיו ית' הוא בחי' אלקות הנתפס בתוך כל הנבראים בבחי' אור פנימי כמש"ל בענין עומדים ממעל לו והוא בחי' חיצוניות מדת מל' כמשל קרבת המלך שמקבל העבד אבל ביו"כ כבר נשלמה כל פרצופה וצריך צלותין בדיבור דוקא אך צריכה עלי' אל בחי' בינה אימא עילאה בכדי להוציא בפה מה שהי' ענין תקיעת שופר מהבל הלב לבד וזהו ענין ה' כשתומשך ותשפיל להיות ראש לשועלים בבי"ע לא יניקו מאחוריים שלה הקליפות ולכן אסור בנעילת הסנדל כו', וכן ענין הוידוי בפני' שלא יאחזו החיצונים כי רגלי' כו', ובעבודת הוי' הוא ענין עומקא דלבא בחי' שאגת ארי' בקול פשוט כי בינה לבא הלב מבין פני' בפנימיות הלב מאירין זית דאימא ושם הארת יסוד אבא כמבואר במ"א וזוה תהי' הרשימו כל היום נשמרת מן החיצונים לבל יקרב אלי' זר וביה"כ ע"י תשובה עילאה מעומקא דליבא הוא המשכה לנפש אלקית על כל השנה.

ושאתם מים בששון ממעיני השועה ענין ניסוך המים כל ימי החג וכל השנה אש תמיד תוקד על המזבח כי ענין הקרבנות להעל' דומם צח"מ להוי' באש שלמעלה שהי' יותר מן המים כמארז"ל דמות ארי' הי' יורד על המזבח. והענין כי ידוע שמל' בכל משלה עיקר בנינה מהגבורות ולהיות כי רגלי' יורדות ונמשכים פסולת הגבורות זוהמא של נחש הקדמוני שהמשיך על כל הנבראים דצח"ם וכדי להעביר הרע מהן אינן נמתקין אלא בשרשן אש דקדושה של בחי' אצילות מדת מל' המחי' את כולם ולכן הי' יורד אש שלמ' בדמות ארי' בחי' גבורת ממותקות הנקרא אש אוכלה שאוכלת אש שלמטה כמו שהאוכל נהפך לבשר ודם בגוף האדם כן אש של דצח"ם הי' נהפך ונכלל בבחי' גבורות עליונות ולכן נקראות הקרבנות בשם המאכל ולכן תמיד הי' אש על המזבח החיצון לא יכבה שאמורים הי' נאכלים בלילה וקרבנות ביום שלא להפסיק העלאת מ"ן באש שלמעלה אפי' רגע כי מצוה להביא אש מן ההדיוט כדי שירד אש שלמעלה וכן ענין בעבודת הוי' כל יומא ויומא שהתפילה במקום קרבן יש ב' בחי' מזבחות דהיינו בחי' חיצוניות רשפי אש הלב נק' מזבח חיצון שהוא ענין הצעקה והרעש (ארי' ישאג) מרתיעת בשר הלב לחפוף ולהתפלל במקור החיים ולא יהי' שום רצון אחר בלתי להוי' לבדו אין זר אתו ע"י שמתבונן איך הוא עיקרא ושרשא כו' וסגולת חיצוניות תשוקה זו להעביר כל פסולת הגבורות של הרע דהיינו כל החמימות כח המתאוה תאוה שבנפש החיונית או הדאגה מן מניעת הענוגיו או פרנסתו בהרחבה שהיא בחי' הב' שהוא אש של גיהנם שנמשך מחמימות שבנפש החיוני' ולא יועיל לפסולת גבורות אלו תיקון ומיתוק אלא באותו ענין שהם בו דהיינו בחי' הסתלקות המשכה למעלה כטבע האש והיינו בחי' רשפי אש חיצוניות הלב של כח נפש האלקית בשעת התפילה שאוכלת אש שלמטה של נפש המתאוה רוח הבהמה והוא ממש דוגמת שריפת הקרבנות שהיא סולת המנחה או בהמות כבשים ועיזים שהי' על המזבח כן בחמימות נפש החיונית המתאוה יש כל מיני חמימות מדצח"ם כמו דאגת הפרנסה לחם לאכול ובגד ללבוש כו' נשרפו ונתבטלו באש שלמע' ולא יועיל לגבורות אלו בחי' נקודת הלב אעפ"י שהוא במדריגה היותר גבוה ויש בכלל מאתים מנה שהרי על המזבח הפנימי לא הי' מקריבין שום קרבן כ"א קטורת שהוא התקשרות אמיתי במקורא דכולא כו' אבל ההפשטה מן ההיפך המסתיר לא יתכן אלא באותו ענין שההסתר בו ע"ד שאין המתקת הגבורות אלא בשרשן וענין ניסוך המים כל ז' ימי החג הי' מים (הוא ההיפך מכל השנה) חיים דוקא ופי' מים חיים שהיו טמונים ומכוסים תחלה בעומק הארץ ואח"כ ע"י חפירה בעפר שזורק ומשליך העפר קשה מלמעלה יצאו ונתגלו אבל המים עליונים של העפר אין נק' מים חיים ואין מחי' ומשיב הנפש כ"כ כמו המים חיים שנבררו ונתהוו צלולים בעפר ובניסוך הי' ממשיכין המים חיים העליונים לכבות הרשפי אש כנ"ל ע"פ אם זכרתיך על יצועי וכמו כן לעת עתה שאין לנו ניסוך המים אנו יכולים לעשות הפעולה הזאת ע"י מצות צדקה כי כתיב זורע צדקות מצמיח ישועות כלומר כמו שאין זריעה אלא בעפר תיחוח ע"י חרישה מרפה ארעא ולא בקרקע קשה כן לא תמצא מעשה הצדקה

וחסד גשמי שאדם עושה עם חבריו אלא כאשר הוא בעצמו בחי' עפר ואפר כמו אברהם איש החסד שהי' עושה חסד עם כל בריותיו אפילו עם הערביים והיתה ביתו פתוח לרוחה מפני שהי' בעצמו בתכלית השפלות כמו שנאמר ואנכי עפר ואפר לא היו יכולים לסבול שהוא ילבוש ויאכל ולא חבירו כי ענין הב הב נמשך מגסות הרוח להיות תופס מקום ויש שהוא צריך כך לאפוקי מי שהוא נבזה ונמאס בעיניו נשבר ונדכא יהי' מן המתמיהים מדוע יגרע חבירו ממנו שלא יאכל וילבש כמוהו ואעפ"י שהחסד זה הוא עשיה גשמיות קטנה במדריגה כנגד עבודת הוי' זו תפלה שבלב עכ"ז להיות זרוע בעפר תיחוח נק' מים חיים והצמיחה ממנה חסד עליון בחי' ימינו תחבקינו שהוא בחי' (אה"ר שבתפלה) המשכה מלמעלה למטה בחי' מוחין דגדלות כמ"ש על פסוק אם זכרתך על יצועי כו' שהוא ההשבה על רשפי אש הלב לצננו והוא ביטול האמיתי בחי' ברכת שמ"ע וזהו וימינו תחבקיני כמשל המחבק את חבירו בידו עד מתחת לכתפיו ואחוריו לבלי יוכל ליפרד ממנו אף אם ירצה כן תגבורת חסד עליון אה' עילאה דאברהם סבא שנמשך ביום א' דסכות על נשמת ישראל להוציא האה"ר שהי' לנפש אלקי' בחיצוניות רשפי אש בגלות באחוריים ע"ד השיב אחור ימינו כי הגדיל אויב כמבואר במ"א שבעליות אש שלמטה גם הם עליון כי בינה דינין מתערין מינה ובחסד עליון אהבה רבה שלמע' מהשכל שנמשך מלמעלה למטה בכח מ"ה שבנפש בחי' ראיות השכל תחבק אף בחי' אחוריים שמצנן האש זרה שנמשך מפסולת גבורות דקדו' (כנ"ל בסמוך) וזהו הושיעה ימיניך ישועה היא מקור החסדים חסד דעתיק דאחיד בין אבא פי' שהוא הממשיך כח המשכיל שישפיע הארת השכל הנק' יסוד אבא ונק' מעיין החכמה ובחכמה איתברירו כמ"ש על פסוק אם זכרתך שהוא ענין הברור האמיתי בחכמה שבנפש מאחר שנודע לו שכבר הדבר כן שאפס בלעדו אפי' בקרירות שלא בהתבוננות רשפי אש או בבחי' זו לא יתערב זר פסולת הרע תערובות הגוף באהבה התנשאות ועניני לגרמי' וזהו ענין ניסוך המים העליונים בחג שהוא הארת חסד עליון בכני' והיא צמיחת הישועה ע"י זריעת הצדקה וחסד גשמי שבעשי' גשמי' מתוך עפר תיחוח כמ"ש במ"א ענין והלך לפניך צדקך שבבחי' חסדים אין בחי' השתלשלות וצמצומים והחסד הגשמי יכול לעורר חסד העליון, וזהו ושאתם מים בששון שהוא אהבה רבא הנכללת עם התבוננות שהוא חסדים דאימא והיו לאחדים. ממעייני הישועה מיסוד אבא כח מה שבנפש אלקי' שהוא ענין והשבות אל לבבך כנ"ל אך א"א כ"א ע"י שמאל דוחה בתחלה ואין הקב"ה מודה ח"ו אלא כדי לבלתי ידח ממנו נדח צריך לדחות א"ע בבחי' שפלות והרחקה מה' באמרו בוידוי כל עשיית אשמנו כגדנו כו' תעבנו, וזהו שמאלו תחת לראשי שהוא ענין גבורות דקדושה למה יסתיר והוא אש שעל המזבח כל השנה ואח"כ ניסוך המים בחג וימינו תחבקיני.

שרשן של דברים. הנה ממעיני הישועה הם שני יסודות אבא ואימא אשר מהם נמשכין החסדים לגדל הנוק' לד' ימים שבין יו"כ לסוכות כי עיקר מהות בנינה בחי' גבורות והחסדים מגדלים צמיחתה ומבררים ג"כ הפסולת כמה שיתבאר. הנה מעיין החכ' ענינו לשון גילוי מן ההעלם עדימ' כמו המים שמתכסה תחלה בהעפר הארץ ואח"כ כשנתגלה נק' מעט המים הגלוי בשם נביעה כן כל היוצא מן ההעלם אל הגילוי נק' בשם נביעה כי כאשר הי' במקורו בהעלם לא הי' בבחי' ההתחלקות לתפוס מקום בפ"ע ועתה כשיצאו מן ההעלם ניכר ונראה ליש ודבר לכן פרצוף החכ' בדרך כלל נק' ראשית כי היא נתהווה ונתגלה אחרי ההעלם אחוריים דרצון עדימ' כשאדם רוצה איזה דבר אין ברצון שום טעם והשכלה מפני מה הוא רוצה רק כשהרצון מכריחו לבא לידי גילוי המעשה לקיים רצונו או מתעורר כח המשכיל כל דבר להשפיע הארה ממנו איזה טעם ודעת לרצונו והטעם הזה הוא ראש ומקור להנהיג כל פרטי אופני העשי' ע"י המדות לכן תקרא כל הפרצוף חכמה בדרך כלל ראשית מפני שהיא ראשית הגילוי מן העלם הרצון וכן מעיין הבנינה הוא כאשר תמשך הארת הנביעה מן כח המשכיל שנק' יס"א ותתרחב בבנינה לפעמים תקרא גילוי ההעלם שהיא הרחבה שבבנינה ג"כ מעיין והוא ענין יסוד אבא. והנה כדי לעורר המשכת ההעלם הגילוי שבאבא העיקר הוא ע"י תשב"כ ושבע"פ ע"י שהם זרועים בעפר הארץ צמצומים גשמיים עניני עוה"ז שנים אוחזין כו' כשלומד לשמה צומחין בבחי' העלאת מ"ן מן עפר הארץ (כמשל חפירת מים בעפר) ומעוררין מן העלם הרצון המשכת גילוי מעיין חכמה עילאה דאצי' מן ההעלם אל הגילוי ונפקת מן החכ' עילאה ונותנת מוחין לז"א שהוא פסקי ההלכות אסור מותר חייב זכאי כי באותו אופן שצריך להמשיך צריך להיות ההעלאת מ"ן ומאחר שההמשכה צ"ל מן ההעלם אל הגילוי צריך ההעלאה ג"כ בזה האופן מן לימוד ענינים גשמיים שדבר הוי' זרוע שם בבחי' לבוש להוציא מן ההעלם אל הגילוי וכן בתפלה שכל עיקר הכוונה בהעלאות פסוקי דזמרה ודק"ש בשביל המשכות שבברכות שמ"ע צ"ל העלאות מ"ן מעין המ"ד והמ"ד הוא מעיין החכ' מן ההעלם להיות מוחין לנוק' דהיינו שתהי' המשכה מבחי' אצי' לנשמות ישראל שיהי' להם בחי' מוחין דגדלות בעבודת הוי' ענין ההשבה אל הלב כמש"ל וכן המשכות גילוי אצי' בבי"ע ועי"ז יומשך המשכות גשמיות רפאנו וכדומה שכל ענין התפלה הוא המשכת מוחין לנוק' לגדלה לכן צריך מקודם שתהי' ההעלא' ג"כ באותו אופן היציאה מן ההעלם אל הגילוי דהיינו מקודם בחי' נפשי כעפר לכל תהי' בשפלות עצמותו ואח"כ העלאת כחות נפשו להתכלל במקור החיים מן עפר הארץ תיחוח לב נשבר בתכלית שנק' יציאה מן ההעלם וע"ז יתעורר המשכת חסדים דאימא בברכת ק"ש. והנה שאיבת המים בששון ובשמחת התבוננות ממעיני הישועה בש"ע הוא כאשר תהי' התבוננות אצלו בבחי' העמקה היטב והוא ענין יסוד אימא כשהמדות מקושרים בהתבוננות מאד והי' לאחדים ואו גם כל היום נשארת הרשימו הנק' מוחין דנוק' פי' קבלת עומ"ש המנהגת כל עניני עשי' בבחי' גדלות ולא בבחי' קטנות שמיד שזוכר ענין אחדות הוי' נחקקת היטב בבחי' עצמיות ולא בבחי' מעבר לבד ואו לא יתערב

זר כי יבררנו מיד בשכלו ויפלט מעגל דרכיו ועוד זאת שהמים חסדים דאבא שהי' בשעת תפלה ימתקו הגבורות קשות הלגרמי' וההתנשאות ויבררם בשכלו אך ורק באופן שכבר הי' עליית אש שלמטה חיצוניות הלב לתוך רשפי אש שלמעלה מדות נפש אלקית והיו לאחדים כמו הפסולת עם המוכחר אח"כ יוכל להתברר וליפול הפסולת שא"א לברר כמו מצרף לכסף שמבשלים תחלה הכל ביחד ובשעת בישול מתערבים מאד הפסולת עם הטוב ואחר שתנוח הרתיחה נתברר ונפול הפסולת כמ"ש מצרף לכסף וכור לזהב כו'.

כתיב בע"ח שנתהוה מקום פנוי באמצע אשר בתוכו כל אור החוט מא"ק עד רגלי העשי' והעיגול הוא בהשוואה לכל צד. הנה בס' גבורות הוי' הביא דעת הרמב"ם שלא יתכן לומר בא"ס שקבל התוארים דבר נוסף על עצמותו אלא חכמתו פשוטה כמו שהוא פשוט כו' וא"כ יהי' חידוש המופת חידוש ברצונו כו' והוא כתב שאינו כן אלא החכמה היא ככלי אומנתו אצל הפועל שברצותו יקח הכלים ואע"פ שיקחנו אין השינוי ברצונו כלל מפני הלקיחה כמו העשי' בידיים שאדם עושה פעמים כך ופעמים כך שמפני זה לא יחוייב השינוי כלל בעצמותו כן הידיעה שיודע כל הנבראים ובידיעתו מחי' ומהוה הוא כמו כלי אומנות אצל עצמות אוא"ס שהוא נבדל מערך חיות כל הנבראים וכמו ששינוי העמדת הכלי ממקום למקום לא יהי' שינוי ברצון הפועל מאחר שאין הכלי מעצמו כן חידוש המופת מחמת ידיעתו שיודע כל הנבראים לא תפעול השינוי ברצונו. והנה באמת מה צדקו דבריו בכללות הידיעה שידע כל הנבראים היא נמשכת מעצמותו לא בדרך עצמות אלא כמו דבר נבדל מערכו עד"מ אדם שמבין בשכלו איזה ענין טוב לו ויש בענין הזה פרטיות דברים זה למעלה מזה כמו לדבר עם חבריו בזה וגם לעשות מעשה גשמיות לנסוע וכדומה והכל מחייבם השכל אלא שבהדיבור עם חבריו נמשך מהשכלה הארה רבה ובהנסיעה נמשך מהשכל הארה קטנה וכל זה דוקא בהמשכת השכלה לדברים פרטיים יתכן שיומשך בדרך מיעט אחר מיעוט אבל בשעת מעשה שנמשך אותו כלליות השכלה שענין זה טוב לו לא נמשכו עדיין מעצמותו הדברים פרטיים שיש באותו ענין זה למעלה מזה איך לדבר ולנסוע מפני שאותו כלליות המשכה שעלה בשכלו שזה ענין טוב לו הוא בחי' כלי ודבר נוסף על עצמותו שעצמותו אינו כלל מערך ההשכלה והיזו אינו אלא כמו כלי הפועל כו' וא"כ לא יתכן שיומשך אלא בתנועה ובאופן אחד לא בחי' התחלקות ושינוי אופנים משאי"כ אח"כ כשנמשך כללות מהשכלה המשכות לדברים פרטים נמשכת בבחי' עצמיות והלבשת השכל בהדבור או בהנסיעה לכן יתכן שם שיומשך הרבה או מעט, או עד"מ מחיות האברים עיניים ורגליים כשנמשכים מהשכל הסובב כולם כשנמשול שהתהוות כלי העין הוא מכח רוחני כח הראי' מאין ליש וכן כולם הרי החיות הנמשך בגשם העין מכח הראי' הוא בדרך עצמיות

שעצם הרוחני של כח הרוחני מלובש ומתאחד בגשמיות הענין לאחדים ממש וכן חיות כל האברים שלמטה ממדריגת העין כמו הילוך הרגליים אע"פ שכח הרוחני הפועל ההילוך הוא בוודאי מגושם נגד כח הראי' אע"פ"כ הוא בבחי' עצמיות והשכל הוא הממשיך שניהם כח הראי' לעין וכח ההילוך ברגליים ולהיות כי המשכתם לכליהם הוא בבחי' הלבשה ועצמיות לכן ג"כ המקור הממשיכן שהוא השכל ימשיכן בדרך עצמיות שעצם השכל מלובש בכח הראי' כשמאיר בכלי העין וכן עצם השכל מלובש בכח ההילוך וסיבת ריחוקן זה מזה במדריגה הוא מפני המשכת המקור לתוכן שבכח הראי' נמשך עצם השכל בדקות ולא בצמצום כ"כ ובכח ההילוך נתצמצם יותר והוא ענין מיעוט הארה וכל זה כשהמשכה נמשכת בדרך עצמיות יתכן בחי' מעלה ומטה במדריגות, אבל המשכת השכל ממקור מהות הנפש קודם שממשיך חיות האברים ממנו אינו בגדר התחלקות מעלה ומטה כח הראי' וכח ההילוך מאחר שהמשכות אינו בבחי' עצמיות שהרי הוא נמשך להחיות' האברים זולתו וה"ז כפעל הכלי וה"ז אצל מקור השכל אינו אל המשכה א' בתנועה א' וכח הראי' וההילוך שווים ממש בלי הפרש כלל ביניהם. וע"פ משלים הנ"ל יובן למשכיל מ"ש כולם בחכמה עשית שהחכמה עצמה לידע כל הנבראים ולהחיותם מאין ליש הידעה זו אינה נמשכת מן אוא"ס ב"ה בדרך עצמיות הוא ענין סוכ"ע שאין אצלו בחי' מעלה ומטה במדריגות שונות אלא בהשוואה לכל צד מאחר שהחכ' כמו כלי משא"כ המשכה מן הידיעה להנבראים שהוא בבחי' עצמיות זה נמשך כך וזה נמשך כך הוא ענין החוט הארת הקו דאיהו תפיס ממש בכולהו עלמין עומדים ממעל לו הרי בזה צדקו דברי הרמב"ם ג"כ דהוא היודע כו' שהידיעה שבתוך כל הנבראי' נמשכת בבחי' עצמיות מכללות הידיעה ואינו בבחי' נבדל.

ס' יחי' 2587

הודו להוי' קראו בשמו. הנה בינה עד הוד אתפשטת, וזהו ההפרש בין ברכה להודאה שבין שבת ליו"ט שבשבת בחי' מוחין דאבא וביו"ט מוחין דאימא, הנה ענין בינה שהיא מלבשת לחכמה אלא שאינו לבוש נפרד אלא כהדין קמצא דלבושי' מיני' ובי' ולכן נק' תרדל"ם כחדא שריין וכחדא נפקין. וביאור הדבר כי אנו רואין באיזה שכל וסברא כמו הטעם למה סוכה פסולה למעלה מכ' אמה לפי שלא שלט בי' עינא וכדומה אותו הטעם הוא שכלי וכשצריך להבינו לילד קטן יסבירנה לו בשכל רחב עד שיבין אותה הנה אותה ההבנה שהילד מבין ומשיגה נק' בינה ואינו ממהות השכל והסברא עצמה כו' רק שהוא השגת השכל וכשבא השכל והסברא להשגה והבנה היא מאין ליש כמו שידוע ההפרש בין שמיעה לראי' שראי' הוא מהות הדבר עצמו והשמיעה היא מרחוק כן החכמה הוא מהות הדבר עצמו וכשהוא מבין ומשיג אותה אזי נסתתרת החכמה בלבוש הבינה ונעשה מרחוק ולכך הבינה בחי' שמיעה כמו אוזן השומע החכמה שמשגיג ומבין החכ' לבד ואין מהות השכל במוחו וזהו שהבינה

מלבשת חכמה נקבה תסובב גבר וגם כחדא שריין פי' כי אין ההבנה מובדלת לעצמו מן השכל העצמי שלא נמצא שכל וסברא בלא השגה ברוב העיתים, וההבנה וההשגה לא תמצא לעולם בלא שכל וסברא לכך אמר לשון שריין ונפקין שא"א לגילוי זה בלא זה בבחי' השראה ודירה לא שהן שווין במהותן ממש כו' ולשון כחדא ממש שריין להיות כי אין ההבנה והשגה מצטרפת כשהוא לומד השכל שהוא חידש אותה מכח חכמתו רק כשירצה להשפיע שכל זה לחבירו יצטרך להשפיל השכל להיות מובן ומושג בכדי שיבינה זולתו. נמצא שהבינה אינו אלא מעבר ודרך לחכ' שתלך החכמה מכלי לכלי ולכך נק' אם הבנים להיות עיקרה אינה אלא לצורך השפעה מכלי לכלי כמו שישכילנה זולתו אבל הרי גם בעוד שלא רצה להשפיע השכל ה' כח הבינה במוחו כשחידש השכל בכח חכמתו אך שלא ה' נראית דבר בפ"ע מן השכל עצמו בשעה שחידשה במוחו וזהו לשון כחדא נפקין ביציאתה מהעלם החכמה בשעה שחידש וגם לאחר שחידש עודנה כלולה במוחו עם החכמה ושריין כחדא ממש כמו שנוכר בסמוך דאין צריך להבנה לעצמה ועכ"ו הרי הוא מבין גם את השכל אלא שאינו מובדלת לדבר בפ"ע כמו שצריך להשפיע לזולתו. ובוזה יובן ההפרש בין שבת ליום טוב שבשבת הוא מוחין. דאבא כמ"ש קודש היא לכם והוא מהות החכמה שהוא המקור לכל חיי העולמים והתלבשות או"ס ב"ה בחכ' דוקא ולא בבינה אעפ"י דכחדא שריין מאחר שאין אור המאציל שורה כ"א על בחי' ביטול בתכלית והבינה הוא יש ודבר שכבר מבין ומשיג ויו"ט מוחין דאימא שהיא בחי' יש ודבר מה ולכך ביו"ט מצוה לשמוח כי השמחה היא התגלות יש ודבר ובכל יו"ט יש הארה חדשה מבינה דאצי' במדות עליונות אבל בשבת אין השמחה מצוה מפני שהוא למעלה במדריגה דהיינו בחכמה שהוא בחי' ביטול במציאות כח מה ואין שם הרגשת שמחה רק עונג ישרה בה כמו שכתוב וקראתה לשבת עונג שפנימי' אבא הוא פנימיות עתי' והעונג אינו מורגש כלל. וזהו ג"כ ההפרש בין ברכה להודאה בברכה כתיב ברכת הוי' היא תעשיר פי' כמו הברכה של מים שהמים נובעין בה בתמידות בלי שיופסק הנביעה וזהו ברוך אתה הוי' פי' ברוך הוא בחי' יס"א והיינו השפעת מעיין החכמה שהוא בדרך נביעה בלי הפסק אתה הוא החסד ולפעמים הוא במלכות ועיקר המשכה להוי' שהוא הת"ת כי ידוע שא"א לשום נברא שיתהוה מאין ליש כ"א מבחי' ת"ת דוקא להיותו כלול מג' קווין חג"ת כי מן קו הימין לא ה' באפשרי להיות מציאות הגבלה כי ה' מתפשט בלי די כו' אבל ממתת ת"ת שהיא מדה המכריע יכול להיות כל מציאות כי אף שמכאל בחי' חסד היינו שנתגבר בו המשכות חסד וכן בגבריאל נתגבר בו מדת הגבור. והנה כל הכורע כורע בברוך וזוקף בשם עד"מ ב' בנ"א אוהבים ורעים א' עומד על הגג והב' על הארץ ותשוקתם נפלאה להתחבר, העליון יורד למטה והתחתון עולה למעלה עד שיתחברו באמצעות הגובה כי אין העליון יוכל לירד יותר מכשיעור, והתחתון לא יוכל לעלות יותר מכשיעור וזהו ענין הכריעה בברוך שהוא הירידה של המשפיע בחי' יס"א מטה מטה בתחילה בבינה אם הבנים ואח"כ מבינה למדות עד שמסתיים כריעתו בחצי פרצוף בינה ואז מיד התחתון עולה למעלה פי' מה שכבר נמשך

חיות ושפע מבינה אם הבנים שהמה המדות עולה מעלה בבחי' מ"ן עד שיתחברו באמצעות והיא הנק' היכל ק"ק ששם היחוד והזיווג וזהו הזקיפה בשם הוי' שהוא ת"ת שנוקף ועולה למעלה עד חצי פרצוף בינה לקבל השפעת יס"א. אך במה הוא נוקף ועולה התחתון אל העליון אינו אלא ע"י ההודאה שהוא מלמטה למעלה בהיפוך ענין הברכה שהיא מלמע' למטה וזהו ענין דבינה עד הוד אתפשטת ולא חכמה בהיות כי ההודאה הוא מרחוק דוקא באדם המודה לחבירו שהאמת אתו שאינו בטל באמת רק בע"כ יודה על האמת וידוע שבינה והשגה היא מקור המדות חג"ת נצח הוד אבל היסוד אינו נמנה עמהם בהיות שאינו אלא המשפיע מה שנמשך בה' מדות הראשונים, לכן לא נזכר בכתבים רק ה' חסדים ה' גבורות ולא נזכר ו' חסדים לפי שהיסוד עצמו אינו אלא כח המביא לידי גילוי השפע שבה' הראשנים וזהו בינה עד הוד אתפשטת כי ההוד היא מדה עצמיות כמו הנצח כו' וכן בבינה עצמה במדות שבשכל לחייב או לזכות שהיא חו"ג שבבינה וכן ההודאה על השגת זולתו היא מעצמיות המדות שבבינה מה שאין כן יסוד שבבינה הוא רק השפעת ההשגה וזהו דאתפשטת עד ההוד שהיא אחרון במהותה העצמי וכן בהולידתה את המדות ועל כן כשיהי' יחוד או"א שצריך התחתון לעלות החצי גובה בהתחלת עליית הבינה היא מהנמוך שבכולם והוא מדת ההוד שנתפשטה שם בירידת מדריגתה וזהו הזקיפה בשם ע"י ההודאה מלמטה למעלה והיא בחי' העלאת מ"ן דבינה אל אבא וזהו ענין הלל והודאה דחנוכה כמבואר וזהו הודו להוי' כו' הודו בהודאה מלמטה למעלה כמשל מי שנתבטל מהשגתו כשיראה חכם מופלג ממנו שאינו יכול להשיג חכמתו כלל ואינו אלא מודה בביטולו נגדו שנמצא אין לו שייכות עם החכם המופלג בהשגת שכל מאחר שאין משיגו אלא בהודאתו לבד כן תחלת העליו' בהוד לבד עד שבא לביטול שמצד ההשגה שהוא בינה מרחוק ואח"כ כשנוקף בבינה יגיע לכריעת הברוך שהיא הכריעה בשמו מלמעלה למטה.

הודיעו בעמים עלילותיו כמו שבאדם התחתון אם ההתפעלות אוי"ר שלו במוחו ואינה מתגלות הלב הבשר ממש להפוך טבעיות הרעים או נאמר עליו על כי אין אלקי בקרבי מצאוני הרעות כלומר מחמת שהאלקים אינו בקרבו ממש בלב ובשר אזי יניקת נפש הבהמית בכל מיני תאוה הנק' רעות כמו"כ כביכול למעלה באדם דבריאה אם אין גילוי אלקות בכלים שהם היכלות והמלאכים שהם דוגמת הגוף בעור ובשר להי"ס הנק' אדם תתאה אזי לא נהפכו הע' שרים ויכולים לשלוט למטה יותר מהראוי להם אבל כשמתגלה אלקות בגילוי גדול בבחי' עור ובשר כמ"ש לבי ובשרי כו' אזי יתבטלו יניקת הע' שרים ויכניעו מאד כמו שהי' בשלמה שהלכו כולם לשמוע חכמתו והי' בטלים מאד כי היתה סיהרא באשלמותא בבחינת גילוי.

התהללו בשם קדשו. צריך להבין לשון התהללו לשון נפעל כמו לשון
 נשבע או נאכל דמשמע שהם מתהללים והלא הם המהללים את
 שם קדשו. אך הענין דכתיב אד' שפתי תפתח כו' ביאור פסוק זה יובן
 עד"מ כשאדם מתפלל יש רוב העיתים שצריך ליגיעה רבה בהתבוננות
 עד שתתפעל הלב ולפעמים מיד שיעלה במחשבתו אחדות הוי' וגדולתו
 תימשך הלב תיכף ממילא בהתפעלות מבלי שידע מי הוא המושכה בעבותות
 האה"ר וכפלא יחשב בעיניו מהיכן בא לו כוונה ברעותא דליבא מאלי'
 וממילא. ועוד זאת עיקר ענין התפעלות אמיתי שמאלי' כאשר אינו מרגיש
 בעצמו שמתפלל בכוונה וכמעט שצריך לזכור אחר התפללו אם הי' לו
 רעותא דליבא והוא מפני שבאותה השעה הי' מוחו ולבבו נמשכין אחרי
 הוי' בטרדא גדולה עד ששכח על עצמו. ולהבין איך יתכן מדריגה כזו
 בבינונים אמנם דכתיב למען יזמר כבוד כו' היינו מדת מלכות הנק'
 כבוד ואלקי' מזמר ומתפלל תמיד ולא שכיך לגבי עצמות האצילות הנק'
 נהורא עילאה כמבואר בזוהר ע"פ אלקים אל דמי קארי תמיד ולא שכיך
 וכשיש גילוי אלקות בתפלה זו של מדת מלכות שהיא בחי' דבור עליון
 ורוח פיו ית' כמשל האדם התחתון כשמתפלל בגילוי תשוקת הלב שהדבור
 שלא יוצא מן הלב ברשפי אש נכנסים ללב השומע עד שמתפעל כמוהו
 ממש כן עד"מ באדם תתאה היא מדת מלכות (וכמ"ש נעשה אדם) כשמתפלל
 בבחי' גילוי הלב במדות שבמלכות גדולה וגבורה בה"א כו' אזי גם הדבור
 שהיא בחי' אותיות של כח הפועל בכל הנפעלים נשמות ומלאכים מאירים
 בבחי' גילוי אלקות שיצאו מן הלב עד שהנשמות של בני' המוגבלים
 כשעומדים להתפלל תימשך לבם בהתפעלות בלי יגיעה אל האלקים שהוא
 כח פועל האלקי' משא"כ כשאין בחי' דבור העליון בבחי' גילוי כל כך
 מחמת שהמדות שבלב ג"כ בהסתר במוחזין דנוק' מפני אחיזת החיצונים
 כמ"ש בזוהר דכמה אלקים אחרים דסלקין אחורי אודני' כמשאחז"ל משל
 לבת מלך שהריחה ציקי קדירה כו' אזי הנשמות הנבראים צריכים ליגיעה רבה
 שמצד עצמם כדי להתפלל בכוונה ואמנם מה שמבואר למעלה שעיקר
 אמיתית התפעלות שלא ירגיש בעצמו זהו מה שאמר אד' שפתי תפתח
 ופי יגיד תהלתך כלומר כי שם אד' שהיא בחי' אותיות ואחוריים דשם
 הוי' הוא הפותח שפתי הנשמה המתפללת ולא שתפתח מעצמה השפתים
 והוא מפני שגם למעלה במדת מל' בחי' שפתי' נפתחים מאלי' ע"י הארת
 הלב בה' מוצאות הפה העליון. וזהו ופי יגיד תהלתך כמשל המושך מים
 מן הגבוה לנמוך שהמים הולכין מאליהן רק שהאדם גרם בהטותו כל המים
 העליונים כן עד"מ התהלה והשבח שהנשמה משבחת ואינה מהשגת עצמה
 רק היא תהלתך העצמי ממדת מל' ופי אינו אלא המגיד (לשון נהר דנגיד
 כו') וממשיך היינו שהפה שבאדם היא כלי להשראת דבור העליון בו כמו
 הדבר נבואה בפי הנביאים. וזהו התהללו בשם קדשו כלומר שהמלאכים
 ועולמות עליונים שתהלתם ושבחם בהשגות שלהם באלקי' חיים אין
 התהלה שלהם רק שהם מתהללים בתהלה זו ע"י תהלת הוי' העצמי
 שמדברת בפיהם כמ"ש תהלת הוי' ידבר פי מאליו וממילא ומה שצריך
 להזכיר פסוק אד' שפתי כו' קודם שמו"ע דוקא כי בברכות שמו"ע היא
 הביטול וההשתחוואה בבחי' אצילות דוקא מבלי הרגשת עצמותו על כן

צריכה הנשמה לסיוע העליון שאל"כ היתה מתבטלת לגמרי ויכול להיות שתפול לגמרי ממעמדה ומצבה במדרגת עבודת הוי' כמו המתבטל לפני מלך גדול יכול לדבר שטותים מפני עוצם הביטול. והנה גם בק"ש יש פתיחת השפתים כמבואר במ"א על השמע לאונך מה שאת כו' כלומר מה שאתה הוא מדת מל' מוציא מפיך ולא מצד עצמך, אך ההפרש בין ק"ש לשמו"ע מובן מלשון הגמרא עצמה שבק"ש אמרו לשון אם לא השמיע לאזנו גם השמע לאזניך מה שאתה מוציא מפיך ובתפלה לא אמרו לשון זה של שמיעה, הענין הוא דידוע דבכללות הפרצופים אבא הוא בחי' אצילות ואימא הוא בחי' בריאה אימא מקננא בבריאה וידוע שבק"ש ובשמו"ע יש יחוד אר"א אך ההפרש דבק"ש היחוד העיקרי בהיכלות דבינה ובשמו"ע בהיכלות החכמה. וביאור הענין דמבואר למעלה שלעולם לא תמצא הבינה מובדלת לבד מן החכ' עד"מ בלא תמצא שתהי' השגה והבנה בלי השכל וסברא אבל השכל והסברא תמצא מן ההעלם בלא כלי הבנה וההשגה כמו שנראה בחוש שישכיל שכל חדש ועדיין אינה מבינה אפילו להשכילה לעצמו ויבא חכם אחר ויכיר שהוא שכל חדש ויסבירנה לו. ועפ"י יובן ההפרש שבין ק"ש ושמו"ע שבק"ש יחוד אר"א תרדל"מ בהיכל הבינה פי' דוקא בהשגות אחדות הוי' בפסוק שמע ישראל יחודא עילאה ובבשכמל"ו יחודא תתאה. וזהו שירדה החכמה שהיא יציאת מן ההעלם בבחי' אין כמ"ש והחכמה מאין תמצא ונסתרה ונעלמה מאד בהשגות הבינה ענין נקודה בהיכלי' ע"כ צריך שישמיע לאזניו דוקא ואם לא השמיע לאזניו לא יצא כי עיקר היחוד בהיכל בינה בחי' אוזן פי' שיבין וישיג את ההשכלה באחדות הוי' לקרב אל שכלו דוקא במשלים עד שיבינה בהתפעלות הלב, אבל בשמו"ע הוא השתתוואה והכריעה בברוך בחי' יס"א שהוא בבחי' אצילות והיינו כמשל יציאות השכל והסברא מן ההעלם שהיא מופשטת עדיין מבחי' גשם השגה והבנה כנ"ל בענין הכורע כורע בברוך וכח הבינה שהיא השגה כלולה בהעלם החכמה ואעפ"י שמתייחדים וכחודא שריין אבל היחוד היא בהיכל החכ' כמשל התחתון שעולה לעליון כנ"ל בענין הזקיפה של בינה בשם הוי' מלמטה למעלה וא"כ אין החיוב בשמו"ע השמיע לאזניו שהוא השגה והבנה אדרבה ביטול והעדר ההשגה מה פשפשת וכמ"ש אד"ני שפתי תפתח פי' אין לי השגה מצד עצמי כלום שהוא בחי' ביטול במציאות שהוא בבחי' אצילות וזהו בק"ש לשון השמע לאזניך כו' פי' אעפ"י שגם בבינה יש הארת הביטול מצד החכמה ושם ג"כ האת"ה הוא המוציא מפיך אבל מ"מ השמע לאזניך להבין ולהשיג והיינו בבחי' הרגשת עצמותו משא"כ בשמו"ע צריך שיהי' בלי הרגשת עצמותו כלל עד שלא יזכור אם התפלל בכוונה.

לאמר לך אתן את ארץ כנען חבל נחלתכם. ידוע ששם ב"ן קודם הבירור נק' ארץ כנען ע"ש רפ"ח ניצוצין של המלכין קדמאין הכנעני כו' וארץ ישראל נק' אחר הבירור וזהו לך אתן את ארץ כנען שתברר ותהי' חבל נחלתכם כי בחי' ישראל דלעילא ישרה בה ותהי' נחלתו.

בהיותכם מתי מספר בבחי' גלות ויתהלכו הניצוצין מגוי אל גוי שבזו' מלכים לא הניח לז"א דקליפה שהוא עשו איש שעיר לעשקם ולגזולם כמ"ש גזול אביו ואמו כו' אל תגעו במשיחי ובנביאי אל תרעו. ומה שקרא לבנ"י בשם נביאים הוא ע"ש שהם בחי' נה"י דישאל דלעילא, ולכך הנביאים שהם ניב שפתיים מן הנבואה אלקי' בבחי' נו"ה שהשפתיים להיותם נובעין הצפון לגילוי הם בבחי' נו"ה וזה הטעם שישאל נק' נביאים בני נביאים וכמ"ש מי יתן והי' כל עם הוי' נביאים דוקא.

שיר 6

שירו להוי' שיר חדש. הנה שיר חדש הוא בדכר ושירה חדשה בנוק' להבין זה צריך להקדים שענין החיות רו"ש בכל עולם לפי ערכו במלכות היא בחי' אלקים אל דמי לך כמ"ש בזוהר קארי תדיר והיינו אל אישך תשוקתך ומיד תשוב החיות אלי' ותהי' ה' כמלקדמין. וכן במדות דאצילות האורות בכלים רו"ש כמו ענין דפיקו דלבא אך עיקר ענין הרצוא ושוב הוא כמשל הקורא והעונה שרחוקים זה מזה בהגבה או בריחוק שא' קורא וצועק לחבירו והשני יעננו בקול כאן אני שתשוב נפש הקורא ומודיעו ששומע אשר יעננו בקול וכמו כן על דרך משל כל העלאת מ"ן מתחתון לעליון באבי"ע הוא כמשל הקריאה מלמטה והמשכת מ"ד הוא הענין שעונין מלמעלה כמו שכתוב יעננו ביום קראינו (ויעקב שהעביר מעבר יב"ק והוא שהגביהם למעלה מהעלאה והמשכה) וזהו רו"ש של כל עילה ועלול בנאצל ונברא הרצוא היא קריאת העלול והשוב הוא מה שעונה העילה לעלול ולפי ערך הגבהה והתנשאות העילה מן העלול כן תהי' הערך התשוקה והרצוא של העלול כמ"ש והאלקים יעננו בקול בקולו של משה פי' לפי ערך העלאת מ"ן, ואמנם בימי הגלות אין השוב בהתגלות אלא בהעלם ולעתיד לבא כתיב יעננו ביום קראינו פי' שתהי' העני' מיד בקראו להיות כן יהי' השוב מלמעלה למטה בגילוי אבל עכשיו השוב בהעלם ואינו בגילוי אלא הקריאה לבד וה"ז כמשל הקורא שאינו שומע מה שעונה אותו עד לאחר שעה ושתיים כן עד"מ כל הקריאה של עכשיו באבי"ע יהי' ענין שלהם לאחר כללות ו' אלפי שנין בגילוי אבל עכשיו אעפ"י שהחיות רצוא ושוב אין השוב בגילוי כלל כ"א בהעלם מאד. ולהבין זה ע"פ פסוק צדקתך כהררי א"ל ומשפטיך תהום רבה שעתה בשית אלפי שנין אין העיקר בכל הפרצופים אלא העליות וההגבהות מעילה לעילה כמ"ש ילכו מחיל אל חיל כי מאחר שהוא או"א"ס אין קץ וגבול לעילה אחר עילה ובאלף הו' יהי' מנוחה לחי' העולמים פי' שיהי' רק ירידות העצמות בנאצלים ונבראים כו' עד שלפי השתלשלות יהי' בעולם העשי' יותר גילוי עצמות

המאציל מכמו שעכשיו בעולם האצילות. וזהו כל ענין הגליות שהי' נשי' רחוקים מאור פני הוי' ויהי' צעקתם להוי' בחי' חולת אהבה מה שאינו מגיע למחוז חפצו ותשוקתו וזהו כמשל הקורא ואין עונה שקריאתו במרירות גדולה והמאציל מתענג מקריאה זו של מרירות בחולת אהבה דוקא לכך אינו מגלה עצמו להיות עונה מיד בקראו והי' כמשל האב שחפץ בהתעוררות לבב בנו אליו מתחבא עצמו בנו קוראו ואינו עונה כדי שיחם לבבו ויצטער מאד אזי יענהו ונמצא שמתחלה לא חפץ אלא בקריאתו מחמת מרירות דוקא ולא הקריאה בעצמה כן עד"מ כל עיקר כוונת המשפיע במקבל עכשיו באבי"ע אינו בשביל השוב שהוא השגת המקבל את השפע רק בשביל הרצוא של המקבל אעפ"י שא"א להעלות מ"ן בלא מ"ד אבל עכ"ז אין השוב אמיתי בעצמותו והי' כמשל הרב שרוצה לחדד את שכל התלמיד משפיע לו שכל שאינו ישר כדי שיקשה איזה קושיא ואח"כ כשמשקשה ויתן לבבו מגלה לו אמיתית השכל ואם לא הי' משפיע בתחלה לו השכל שאינו ישר לא הי' התלמיד מעורר לבבו לקבל כ"כ אמיתית השפע ומכל מקום ההשפעה ראשונה אעפ"י שאינו אמיתית הרי היא בשביל קבלת השפע האמיתית נמצא יש בה בהעלם שפע האמיתית כן כביכול השוב שבכל הפרצופים שהוא ירידת השפע האמיתית הוא בהעלם והשפע שירד אינו אלא בשביל הרצוא וא"כ עיקר השוב יהי' באלף הו' לאחר כלות כל העלאת מ"ן כמשל הקורא ואין עונה עד אחר שעה. והנה עתה צריך להבין איך שבאלף הו' יהי' השוב מיד אחר הרצוא כמ"ש יענינו ביום קראינו כי מבואר בזהר בכמה דוכתי שבימי הגלות אין שום יחוד להולדות נשמות ובמ"א מבואר שיש יחוד בכל יום בק"ש ותפלה, ואיתא בכתבי האריז"ל תירוץ על זה שאין היחוד אלא לחדש נשמות ישנות ולא שילדו נשמות חדשות לגמרי ובאלף הו' יהי' היחוד להולדת נשמות חדשות לגמרי, וענין חידוש נשמות ישנות יובן עפ"י משל כמו בעל תשובה ששב מדרכו הרע שמתחלה הי' להוט אחרי שרירות לבבו הרע בחמימות התאוה או חמדת הממון ועכשיו הוא קר בטבעו לא יתכן לומר שנשתנה טבעו לגמרי אלא מחמת ששב בכל לבו נעשה לו טבע שני שהיפך טבעו להיות באופן אחר עד"מ כמו בן מלך שרגיל בתענוגים הרבים והעצומים וכשירחק נדוד במדבר ויהי' ביסורי רעב תתהפך טבעו בשפלות ורחמנות וזה נק' טבע שני אבל שיתהווה טבע חדש בהתחדשות גמור כאלו נברא מחדש זה א"א. לשום נברא כ"א כאשר יכלה נפשו מגופו ויקבל הארה חדשה נמצא ענין חידוש הישנות היא בחי' טבע שני ע"ד בן קטן כשיגדיל וירבה בחכמה ותבונה שהוא בעיני אביו כמו ברי' חדשה ומתענג ממנו כאלו נתחדש עתה ונולד כך מפני שמה שהי' עד עתה בלא דעת כלא חשיב. ועפ"י יובן ג"כ ענין חידוש נשמות ישנות שהם כל העולמות וההיכלות ונשמות ומלאכים הרי הם מתחדשים בכל יום מאין ליש מעולם האצילות אמנם אין זה חידוש מעיקרו רק לחדשם כאלו נולדו מחדש והיינו שבא ונמשך הארה חדשה מכלים דאורות דאצילות בהם עד שמתחדשים ממש בשינוי המהות מכמות שהי' דהיינו שהי' יוצאים מכליהם ע"י העלאת מ"ן שלהם ובהאיר בהם האור חדשה מתחזקים ונעשו כאלו מחדש נולדו והי' כמשל התלמיד ששכח למודו עד שהט

לגמרי מן אמיתית הסברא וכשאומר לו הרב עוד פעם מחדש יתחוק ונהנה בסברא זו כאלו שומעה עכשיו נמצא אצל הרב אינה חדשה ואצל התלמיד נדמה כחדשה וזהו ההפרש בין ימי הגלות לאלף ה' שעכשיו ההארה של אורות בכלים לחדשם מן הישינות לבד ולא חידוש עיקרי אבל באלף ה' יתחדשו חידוש גמור והטעם לזה כי חידוש עיקר א"א להיות כ"א מעצמות המאציל כמבואר במ"א מה תצקע אלי בעתיקא תליא, ועתה השוב של האורות בכלים היא בהעלם ע"כ אין כל דבר חדש תחת השמש כי שמשא הוא בחי' יס"א ויס"ז ובהיות שעכשיו השפע מבחי' חיצונית יסוד ואמיתית השפע הוא בהעלם בעצמות לכך אין חדשות לגמרי רק לחדש הישינות וזהו תחת השמש אבל באלף ה' שיתגלה אמיתית השפע העיקרי מן העצמות שהוא למעלה משמשא במקבלים אזי יתחדשו לגמרי ההולדה חדשה וזה שלע"ל יהי' שיר חדש כי עתה נק' שירה חדשה שבמל' כח הפועל בנפעל שמקבלת מוחין חדשים מתחת השמש המחדש הישינות בטובו בכל יום תמיד מעשה בראשית. אבל לעתיד יהי' שיר חדש בדכר מעצמות המשפיע ומ"ש הנה אני בורא שמים חדשים היינו ענין התחדשות שבכל יום ביחודים בק"ש ותפלה כמ"ש אשר אני עושה כלומר אשר אני מהווה תמיד מאין ליש אלא שיתחדשו מן הישינות. וזהו שכתוב בוזהר על הפרות ותשרנה הפרות ע"ש כי הפרות הנושאות העגלה של הארון הם הפרות הטובות שהם י"ס דבריאה פני אר"י לפני נשר הנושאות את הכסא והם אומרות שיר חדש ע"ש השפעה שקבלו מבחי' דכר הנקרא שיר חדש.

הוד והדר לפניו. הנה ענין הוד יש בו ב' פי' א' לשון זיו כמו קרני הוד שהיא התגלות והתפשטות, והב' ענין ההעלם וההעצרה כמו הודאה וביטול שמודה לחבירו ומבטל עצמותו. והנה ענין ההוד שהיא זיו והארה יובן עד"מ כשהחכם לומד חכמות ושכליות הרבה לעצמו ואינו משפיע אותם לאחרים נק' החכמה שבו חכמה נעלמה (וחשך היא מניעת השפעה) ולא תקרא בשם אור המאיר עיני חכמים כ"א כאשר חכמתו נראית ונתגלית לאחרים ויאירו שכלים מחכמתו אזי זולתו השומע השכל יעלה השכל תן בעיניו ויאור עיניו וכשלא שמעו אין בשכל ההוד והזיו כ"א עצמותו לבד כמו השמש כשלא יאיר אורו וזיוו וזהו ונתת מהודך עליו פי' זיו התפשטות חכמתך ולא העצמות וזה ההוד היא הארת התפארת כי התפארת עצם הדבר שמצויר בגוונים נאים וכשגוונים האלו הנאים מתפשטים לעין הרואה היא הודם וזיוום לבד נמצא ענין ההוד שהוא שליח שפע הת"ת, כי גו"ה תרין ירכין והנצח היא מניעת השפע והוד היא השפעת שפע כמבואר שהי' כליות יועצות זק' שחקים ששוחקים מן לצדיקים אמנם ענין השני בהוד הוא היפך זה שהוא ענין עצירת הטפה בבטן המל' ט"ח פי' כי אעפ"י שבשעת שפע המדות בעצמותם עיקר גילוי השפע רק בבחי' הוד כמו בינה עד הוד אתפשטת וכן ההוד והדר לפניו בהיות

כי ההוד היא גילוי הת"ת אבל בכללות השפע במל' הוא להיפך דאיהו
 בנצח ואיהו בהוד שמצד המשפיע הוא ירידת השפע וגילוי ומצד המקבל
 היא בהוד שהיא ההעלם וההעצרה כמו לשון הודאה וביטול. והנה ביאור
 כל זה יובן ע"פ הקדמה בענין מושכל מורגש מוטבע שנו' בפרד"ס
 (בלשון קבלת הגאונים) והוא ענין חב"ד חג"ת נה"י דהיינו עד"מ מי שהוא
 משכיל ומבין איך שצריך לפזר מעותיו על ענין א' ואעפ"י שהוא קמצן
 בטבעו יפזר מעותיו כמו הנדבן מחמת הכרחית השכל שמכריח הלב לפיזור
 זה והיא הנק' שכל למדת הנדיבות דהיינו שתוליד נדיבות בלבבו מצד
 השכל לבד ולא מצד טבעו וכשיתנדב לפזר מעות מצד טבע נדיבות שהוא
 בטבעו נדבן ולא מצד השכל נק' מוטבע, אמנם כאשר הוא קמצן בטבעו
 ואין לו שכל וטעם בענין הפיזור כ"א החלט שהוחלט בדעתו בלא טעם
 ודעת בבחי' נצחון ועקשות לבד נק' מורגש כי מהיכן יהי' כח נצחון זה
 בלבבו בהיות מעולם קמצן בטבע. אך הענין כמבואר בהיות שיש לאדם
 פעם א' אהבה לאיזה דבר או גם כשיפול מן האהבה נשאר רשימו מן
 האהבה והוא כח הנצחון שבמדה, גם כאן אעפ"י שהפיזור הוא היפך טבעו
 הרי לעצמו יכול לפזר ויש בו מדת הנדיבות לעצמו וכל מדה כלולה
 מחברתה לכן גם בהשפעה לזולתו יהי' נמצא כח הנצחון מנדיבות של
 עצמו להיות עושה היפך לבבו לכך יקרא נצח והוד בשם מורגש שהטבע
 של מדותיו יורגשו בחי' גסות שהיא הניצוח של המדה המוטבעת שאינו
 אמיתית כמו המדה גופא המוטבעת אצלו וכמו הנצחון שיש לאדם לפעמים
 שאין נלקח מחמת שרצונו האמיתי שיהי' הדבר כך מפני שחפץ שלא יהי'
 כמו רצון זולתו מחזק רצונו ועשיית החיזוק היא גסות הרצון ועכ"ז
 הוא תוקף וחיזוק הרצון שבלעדו יפול הרצון מצד עצמו וה"ז כמו הרגליים
 שמחזקים את האדם שלא יפול בהאבקו עם זולתו וזהו ענין הנצח והוד
 שהן תרין ירכין שאעפ"י שהם גסות ולבר מגופא עכ"ז הם חזוק וקיום
 הגוף של המדות. ועתה יובן ענין איהו בנצח דידוע שפנימיות המדות
 דאצילות א"א להם להשפיל כ"כ להיות ראש ומוחין למל' כח הפועל
 בנפעלים וגם בחי' חג"ת בחי' מוטבע שהם גוף המדות אם יושפלו הי'
 מדת מלכות בטלה במציאות בקבלתה כמשל מחמת רוב שפע הרב שיקבל
 התלמיד מתבלבל מוחו רק בחי' מורגש שהיא בחי' נה"י דהיינו כמו נצחון
 הנדיבות של מדת חסד דאצילות נעשים מוחין לנוק' וזהו איהו בנצח
 בשעת ירידת השפע למלכות וענין איהו בהוד שהוא עצירת הטפה
 שפע הוא להיות כאשר הי' נמשך מבחי' נה"י דו"א המשכת שפע חכמה
 דבריאה שהוא חכמת שלמה וכדומה לא הי' בחי' נברא כלל אלא הי'
 בחי' אלקות ממש רק שהי' ממדרגה התחתונה שבתחתונה כמבואר במ"א
 שיש בחי' דומם ג"כ בעולם האצילות כמו אבנים ואילנות וכמשל הציפורן
 שמרגישו המחשבה כו'. אמנם כאשר כשתהא השפע אלקות מבחי' נה"י
 במעי הנוק' ט' ירחי לידה דוקא אזי נשתנה השפע מן מהותה לגמרי
 ונגדל הוא במעי' להיות מהות ולד בציור ראש ורגל וצפרנים ויתכן
 לקרותו אז נברא מוגבל, ויובן זה עפ"י המבואר שם דהדיבור בהבל הפה
 נעשה נפרד ממש שאינו מרגישו המחשבה וזהו ענין השחי' ט' חדשים,
 והטעם לט' דוקא להיות כל שפע כלולה מט' מדו' דו"א ובכל חודש

נעשה שינוי המהות ממדה אחר וענין החדש הוא בהיות מבואר שבמלכות היא בחי' סדר הזמן בעבר הוה ובמדות דאצילות אין שם עדיין אפילו סדר הזמן רק רצוא ושוב לכך מה שיושפע משם צ"ל עובר דרך מקור וסדר הזמן במל' כח הפועל שהוא משך ט' חדשים. אך הענין העצירה שעוצרת הטפה היינו שאינה מוציאה מאין ליש מיד שקבלה השפע אלא שעוצרת ומטמנת השפע בתוך מעי', הטעם לזה מפני שצריך הולד תחלה לבא לבחי' עצמותה עובר ירך אמו הוא שאז הוא בטל מעצמותו ואוכל ממה שאמו אוכלת ונכלל במוחין שהוא למעלה מבחי' נה"י דדכורא והיינו ענין ההוד שהיא הודאה וביטול שבחכמה שבמל' דאצילות שהוא העדר הירידה והשפע בגילוי רק לבא אל ההעלם דוקא וזהו איהו בהוד דוקא שבירידת השפע דאצילות בחי' עצמותם עדיין הכליות יועצות איך להשפיע ההוד הוא הגילוי והזיו וכשכבר נשפע השפע במלכות איהו בהוד שהוא העצירה היפך הזיו וזהו הוד והדר לפניו.

הנשא שופט הארץ. הנה אדון כל הארץ היא בחי' כתר מלכות שהוא המתנשא ומרומם על כל הנבראים והוא בחי' אדון להנאצלים כמו אדני הקרשים שהמדות דאצילות נק' בשם עצי שטים עומדים כמ"ש בזהר ולכך נק' אדני וארון להיות הממוצע בין הנאצל להנברא ויש בו משניהם כמו שכתר דנאצלים הוא שרש הנאצלים ויש בו בחי' תחתונה שבמאציל ולכך לא נמנה עם הי"ס כך כתר מלכות ג"כ בחי' תחתונה של הנאצלים ושרש כל הנבראים ובהיות שיש בקליפה ג"כ ערבוביא דטו"ר הטוב שבהם בטל לגבי הקדושה כמו שהי' בימי שלמה שלא רצו ללחום עמו אף אם הי' יודעים שיש ביכולתם מפני שהי' בתכלית הביטול לפניו לפי שישב על כסא הוי' שהי' אז הארה מעין ימות המשיח והרע שבקליפות לא הי' להם ביטול לפני הקדושה אפילו כשישב על כסא הוי' למלך רק במה הושפלו והוכנעו במה שהתנשא עצמו וזהו הנשא שופט הארץ שהוא בחי' אדון כל הארץ בחי' כתר מל' ובזה השב גמול על גאים פי' שנסתלק חיותם שהיא הגיאות והחוצפא בלא טעם ונתכלל בגיאות הוי' כמ"ש הוי' מלך גיאות לבש שהיא התנשאות של בחי' כתר מל' וזהו השב שהושבו למקורם כי הוא ית' נק' גאה גאה כי את זה לעומת זה עשה אלקים כמ"ש וברוב גאונך כו' ובזאת ימותו הגאים כי אין המשכת חיות מכח הפועל שהיא מדת מל' רק מחכמה שבמל' אבל לא מבחי' הכתר שהרי הוא בחי' התנשאות וההסתלקות להיות מבחי' הנאצלים וא"כ ממילא נסתלק חיות הרשעים וימותו וזהו באבוד רשעים רינה פי' כלומר שיש רשעים שאין מהם טוב רק באיבודם דוקא והם הגאים וזהו עד מתי רשעים הוי' פי' עד מתי יחי' שם הוי' שבחכמה במל' דאצילות את הרשעים הגאים שא"א ליציאת טוב מהם כ"א באיבודם והתכללותם בגיאות הוי' דוקא.

להבין מאמר הזוהר ס"פ ויחי ע"פ שימני כחותם על לבך דאע"ג דאתעדי מינך ואזיל בגלותא שימני כחותם על לבך בגין דישתאר דיוקנא בך כו' ע"ש. הנה כתיב קולה כנחש ילך, ופי' בווהר דבגלותא זנבא שליט כו' והינו שיחוד זו"ג הוא פנים באחור כלי נה"י למעלה לקבל מהמדות וחב"ד שלה משפיעים בכל הנפעלים דבי"ע. ביאור זה דהנה כמו עד"מ כשיקצו ברגל יתרפא הראש הרי קבל הראש שפע החיות שלו מהרגל כן יוכל להיות שיקבל בחי' חב"ד מנה"י ותחלת השפע יהי' בבחינת נה"י ואח"כ ירד לחב"ד כשחב"ד למטה שזהו ענין קולה כנחש ילך דזנבו למעלה והראש למטה כו' פי' כי ענין פב"פ ידוע שהוא קבלת המקבל בחב"ד שבו שהשפיע שם באמיתתה ובהרחבה גדולה אבל כשמקבל השפע בבחי' נה"י שבו מתקצרת השפע במאד לפי מיעוט כלי בחי' נה"י והיינו הצדיק אובד פי' שהולך לאיבוד עיקר אמיתית שפעו מבחי' חב"ד שלו להיות כלי המקבל קצרים אך כשאח"כ יושפע מן נה"י לחב"ד של המקבל מתרחבת השפע בכלי חב"ד הרחבים מאד ואזי לא יהי' לחיצונים יניקה כ"א מעט מזעיר בבחי' שערות לבד שהיא בחי' מותרי מוחין לבד. וזהו ההפרש בין ימי הגלות לזמן בהמ"ק שבזמן בהמ"ק הי' פב"פ כלומר הי' העליות בהתחלת כלי המקבל שקיבל בהרחבה ונתקצר לבסוף בבחי' נה"י שבו ואעפ"י שמפני זה בנקל יותר ליניקת החיצונים מבחי' אחוריים בהשפעה אמיתית יותר ממה שמקבלים ממותרי מוחין לבד אבל לא הי' אז יראה כלל מפני יניקתם יותר מדאי מפני עוצם ההתגלות בהיכל ק"ק דעשי' ממש וכמעשה הקרבנות שנתפרדו החיצונים משא"כ בימי הגלות אם הי' המקבל בבחי' נה"י שבו למטה להחיות בי"ע אעפ"י שהי' עילוי גדול בהתחלת הקבלה אך מפני ירידתו לבחי' נה"י מתקצרת כו' והי' תוספת יניקה לחיצוניות לכך היהוד הוא פנים באחור דוקא להיות נה"י למעלה פי' לקבל השפע בקיצור בהתחלת קבלתו ובחי' חב"ד למטה פי' בהעלם ויורד השפע מנה"י לחב"ד שאז מתרחבת אעפ"י שאין הרחב כמו אם הי' הרחב בתחלת קבלתו בחב"ד מאחר שנתמצם תחלה בנה"י עכ"ז מפני רוחב קבלת חב"ד אין מקום לחיצונים כי אם ממותרי מוחין לבד. ויובן כל זה על פי משל הידוע בענין חכם לב שמחמת רתיחת וחמימות הלב או הדיבור היוצא מהבל הלב יהי' תוספות חכמה בלב או בדיבור מה שלא חשבו בשכלו כלל ויוכל להיות ג"כ שכל עמוק יותר מה שלא הי' ביכולתו להשיגו במחשבה וטעם הדבר מפני שהלב יכול לתפוס דבר העמקות אעפ"י שעדיין אין משיגו בשכלו וזה נק' חכם לב שהחכמה וההשגה תבא לו מחמת הלב והיינו שיוורד השפע מהלב להמוח והוא שבחי' נה"י דאבא שבחזה לב כו' מקבל תחלה השפע וחב"ד דמוחו עדיין בהעלם שאין משיג עדיין בשכלו וה"ו למטה מן הארת החכמה שבלב כו' ורק בזאת שפלות החכמה שבלב מהחכמה והשגה העצמיות שבמוח שהיא בקצרה מאד להיותו בחי' נה"י וכשנמשכת לחכמה שבמוח מתרחבת מאד אבל ה"ו משל בחי' פנים באחור שבחי' נה"י למעלה פי' בתחלת קבלת השפע קרוב יותר אל המשפיע וחב"ד בסופה. ועפ"ז יובן ג"כ ענין בחי' שערות שהם מותרי מוחין דוקא והוא יניקה חלושה במאד כחלל השערה הגשמי' שמותרי מוחין שבה אינה מחיות הראש העצמי כ"א מבחי'

פסולת וגם עוד בזאת יתרון דקות יניקת השערות להיותם פסולת המוח הרוחני מאד כו' אבל יניקת הצפרניים הם פסולת הבשר והעצם וע"כ הושפל בחי' חב"ד למטה כדי שיהי' יניקת החיצונים מהמותרות לבד ומהדקות של המוח שאינה קליפה גסה כ"כ, משא"כ אם הי' בחי' נה"י שהיא בחי' אברים דגופא כו' למטה הי' יניקתם בבחי' צפרנים שהם גסים וקשים וגם יותר בבחי' עצמיות שהרי במחשבתו יניע הצפורן שבאצבע ולא תנוע השערה אבל בבחי' פנים בפנים אין יראה מהחיצונים כלל כי גם אם יהי' יניקת החיצונים בבחי' צפרנים שהם גסים וקשים וגם יותר בבחי' עצמיות אין יניקתם יותר מדאי כנ"ל וזהו ענין המאמר שימני כחותם על לבך אע"ג דאתעדי מינך כו' כי ענין החותם הוא בחי' נה"י שהיא בחי' עשי' לבד וה"ו כמו צורות האותיות שבשעוה שאינם ממהות הטבעת החותם עצמו כו' כ"א מפעולתו לבד ממה שנחקק כבר בשעוה והסירו אותו כן עד"מ קולה כנחש ילך שמקבלת השפע דאצילות בבחי' נה"י שבה מז"א בעלה הנק' לב ורק דיוקנא אשתאר באצילות וכל חב"ד וחג"ת שבה למטה להחיות רוח שפלים דבי"ע וזהו אע"ג דאזיל כו' (ובמ"א מבואר בהיפך שכתר שבמל' לעולם דבוק באצילות וזהו דיוקנא אשתאר כך אבל בכאן שמדבר במשל החותם שהיא בעשי' ונה"י כנ"ל) וענין על לבך רצונו לומר בחי' יס"א שמסתיים ביסוד ז"א כי יסודו ארוך משל אימא שכבר מסתיימת בחוה כידוע ענין זה במ"א דהיינו בהיות כי שפע התבוננות מסתיימת בחוה הלב פי' כי אנו רואים שאהבה הנולדה מהתבוננות כל זמן שיתבונן יהי' מציאות האהבה וכשיסלק התבוננות תסתלק האהבה והיינו ששפע התבוננות הנק' יסוד אימא מסתיים בהשפעתו במדות ואינה מתפשטת יותר למטה מהמדות והוא בחי' נה"י שהיא המעשה הנולד מן המדות שבלב להשתדל בטובת אוהבו מחמת אהבה וכדומה שאם יתבונן בטעם אהבה לא יהי' לו פנאי לעסוק בעשי' הטובה כי יטרד בהשגת טעם האהבה אבל החכמה שהיא בחי' קרירות בישוב הדעת ולא להוליד אהבה יוכל להתפשט גם בבחי' נה"י שהוא המעשה שבשעת מעשה וההשתדלות יהי' כח חכמתו בעשי' זו בקיומה ואדרבה יעשה ע"פ החכמה המתיישבת בדעתו בבחי' קרירות לעשות כך וכך ולא לעשות כך וכדומה וכמ"כ אנו רואים שבטרידתו בהשגת איזה דבר לא יהי' אבריו נשמעות כ"כ בתנועתם כמו אם הוא עולה במחשבתו בבחי' קרירות להניע היד שמיד יניע והוא מפני שיש גידים בכל אבר לפעול התנועה ושרש שרשם של גידים אלו הם גידי המוח הדקים מאד ששם משכן החכמה דוקא להשכיל כל דבר מאין ליש בהשגות לכן אנו רואים בצירוף אותיות הדיבור שהחכמה תצרפם ולא הבינה היא הכל טעם אחד שיסודו ארוך עד שמסתיים ביסוד ז"א שהיא גילוי החוה הנק' הבל הלב ולכך ירדה החכמה בדבור מפני שנעוץ תחלתן בסופן דוקא וזהו על לבך בחי' יס"א שבסוף החוה שיוכל להיות תוספות חכמה העצמיות רק שילך השפע מנה"י לחב"ד אבל אז נשמרת יותר מתוספות יניקת החיצונים משא"כ כשתהי' דיוקנא על לב החוה שמסתיים שם יס"א שעדיין עצמות החכמה מוסתר ביסוד אימא ולא תרד כ"כ בבחי' נה"י ואז השפע מתקצרת.

להבין מה שאחז"ל עתידה אשה שתלד בכל יום כו', הנה תחלה צריך להבין ענין חידוש נשמות הישנות הנוכר למעלה כי אין כל חדש תחת השמש שיהי' מתחדש דבר שלא הי' מעולם כ"א באלף הו' או יהי' זה אבל עכשיו אעפ"י שמחדש בכל יום כו' היינו שאותו דבר עצמו שכבר נמשך פעם א' מאין ליש מחדש בכל עת ורגע להיות נמשך להיות ולקיים עד"מ הנ"ל רקבון הגרעין כשבא לאין שבכח הצומח שלוקח משם פעם א' מכח הצומח חיטים חדשים לגמרי ולא הראשונה ועכ"ז אינם נקראים חדשים לגמרי מאחר שבא סיבת המשכתם מן ביטול ורקבון החטה הראשונה שגרמה ליתן תוספות כח בכח הצומח ואותו תוספות ממש הוא שמוליד ומצמיח מאין ליש חיטים הרבה אך עד שלא נרקבו היטיב להיות אין ממש עדיין אינו שורה בה כח המצמיח כמו"כ כל העלאת הנבראים והנוצרים בביטולם מיש לאין הוא התוספות כח במשפיע לחזור ולחדשם מאין ליש וזהו מחדש בכל יום מעשה בראשית מאין ליש ממש רק שמפני שהוא רק מצד העלאת מ"ן דוקא מיום הקדום דוקא לכך נאמר מחדש ולא חידוש גמור וזהו ענין הספיחים שמבואר במ"א. ועפ"ז יובן מאמר הנ"ל שמבואר למע' שהחיו' רצוא ושוב ועכשיו השוב בהעלם פי' שעתה עיקר גורם ההתחדשות מאין ליש הוא ביטול היש והיינו כמו הולד במעי אמו שהוא בבחי' בטול והעלם גדול להיות כמו ירך אמו אוכל מה שאמו אוכלת והוא בהעלם והסתר בתוכה עד שלא נראה לעין הרואה כלל כן עד"מ כל בחי' העלאת מ"ן שהוא כמ"ש בידך אפקיד רוחי אותיות בא"ר שהוא התכללות והביטול לאשתאבה בגופא דמלכא היינו כמשל עיבור הולד שמתעלם כל ט' ירחי לידה ובכל ג"ח מתעלם ביותר והוא בחי' ביטול היש כמשל ריקבון הגרעין וכן כל מעשה המצות בכל שית אלפי שנין לא גרמו עדיין ההתחדשות מלמעלה למטה כ"א בחיצוניות העולמות לכן כתיב בכנסי' כמו הרה תקריב ללדת פי' שכל מעשיהם והורדת מ"ד שלהם מלמע' למטה בהתחדשות מאין ליש אינם חידוש גמור כ"א כמו ימי הריון שיצא הולד קצת מן ההעלם לגילוי שגם קודם הלידה הי' בשלימותו אבל לע"ל כתיב יעננו ביום קראינו והיינו מאחז"ל עתידה אשה שתלד בכל יום פי' כי יהי' אז התחדשות לגמרי מלמעלה בלי אמצעות ביטול היש לאין כ"א הארה חדשה ממש ממקורא דכולא שהוא עצמות המאציל וזהו עתידה אשה שתלד מן ההעלם שלה העצמות הארה חדשה בלי שיהי' מוסתר תחלה ט' חדשים בבחי' ביטול והעלם העיבור. אך עכ"ז יהי' הריון יום א' כי עצירת השפע צ"ל בכל מקבל השפע אך ליום שכולו ארוך מה שיתעצר במל' דאצילות ט"ח הוא בבחי' מל' דאריך בט' שעות כי שנה במל' וחדשים במדות וימים בחו"ב.

ואלה שמות בני את יעקב איש וביתו באו. הנה ההפרש בין ישראל ויעקב הוא בהיות שהמדות יש בהם פנימיות וחיצוניות עד החזה הם עדיין בבחי' העלם בשכל והתבוננות המולידים והם מתאחדים עם השכל

ממש ולא יוכר התפעלות המדה בפ"ע כלל וזה נק' מכוסים ביסוד אימא שהיא בחי' תעלומות לב. וזהו ישראל. כי א"ל הוא החכמה של המדות הנק' ישר וישורון ובזמן בהמ"ק הי' זיווג ישראל ורחל פב"פ פי' שהדבור הוגבה לקבל הארת השפעתו מפנימיות המדות שהם שכליים הנקראים תעלומות הלב וידוע שהדבור העליון רוח פיו ית' מחי' כל העולמות דבי"ע ובהיותו מקבל השפע מוחין משכל המדות בפנימיותם אזי נמתקו כל הדינין והצמצומים והטעם מפני שהשכל בעצמו הוא חסד להיותו נמשך מבחי' רב חסד כידוע ועוד שהיא בהתפשטות והרחבה גדולה עד שלא יתפס מקום מה שמנגדו כמו עד"מ החכם הגדול ישתוק בבזיון שיבזנו זולתו כי יוכל לסבול בחכמתו הרחבה לא יתפוס הבזיון מקום אצלו וגם ניכר ההפרש בין החכם ושוטה בהיות כי התינוק מתפעל בכעס להכות זולתו וכדומה שאין בזה חסד כלל ובגדול כשיכעוס מכזיב התועלת בכעסו ויעצור רוחו וכל גבורות ודינין של החכם אינם אמיתיים רק לאיזה תועלת מפני הטעם שבשכלו כי גוף ענין הדין והצמצום אינו אוהב כלל כי עיקר מקור מהות החכמה מהחסדים וכמו"כ כאשר מקבלת מל' מישראל שכל המדות אז כתי' נושא עוון ועובר על פשע וגם כל הגבורות והדינין נמתקו בחסדים דאבא אמנם ענין פב"פ שחב"ד דמל' מקבל מישראל בהיות כי לפעמים אין המל' עולה למעלה באצילות לקבל מבחי' חב"ד שבישראל אלא מקבלת מבחי' נה"י שבשכל המדות והיא השפע שמשפיע מתחת לרגליו ועכ"ז שפע זו גבוה ממדריגה שפע יעקב שהוא מוחין של גילוי המדות בחזה שהוא בזמן הגלות. וביאור כל זה דהנה עד"מ שכל המדה הוא הטעם והדעת למה יאהב אותו הדבר והוא כח שכלי ולא מהות אהבה כלל וכשמתאחדת האהבה בשכל זה הנק' תעלומות הלב במוח נק' ישראל וכשהדבור נלקח משכל זה הוא בחי' זיווג ישראל ורחל אמנם כששפע הדבור מצד יסוד האש בבשר הלב שגורם להיות הדבור נפרד מן השכל עד שאינו מחשב מה שידיבר זהו מבחי' גילוי הלב מבחי' נה"י והיא הנק' חזה הלב כו' ויעקב הוא המוחין שלו פי' שהרי גם באהבה הגלוי' המופרדת לגמרי מן השכל עכ"ז יש בה בהעלם איזה שכל מצומצם מן בחי' ישראל והוא הממשיך בדבור שכליים שלא חשבם וזהו בחי' למטה מרגליים פי' שכבר נשתנה הדבר שכל אחר שהולבש בגשם המדות הגלויים משא"כ כשמקבלת מבחי' ישראל בעצמו. עכ"ז אף שהורד והושפל שפע ישראל דרך החזה גבוה הוא ממוחין של הגלויים המצומצמים מאד מבלי התגלות כלל שהרי לא נראה שום שכל באהבה נרגשת בלב וזהו את יעקב איש וביתו באו פי' בני ישראל הם בחי' ירידה שפע ישראל דרך חזה ולכך נק' בנ"י בחי' נה"י שבו ובאים ונמשכים את יעקב פי' במדות שנלקחים מיעקב והיא גילוי והרגשת המדות בחזה שיעקב הוא המוחין שלהם וזהו את יעקב את הוא הטפל ליעקב ואיש וביתו באו כי בזמן הגלות זיווג יעקב ורחל ואיש נק' בחי' ישראל. והענין הוא להודיע שאין זאת משפיע יעקב עצמו כ"א מה שלוקח מבנ"י הנ"ל שכבר באו אצלו איש וביתו פי' המשפיע עם המקבל הנק' ביתו וכידוע ההפרש בין בתי גוואי ובין בתי בראי שהוא ההיכלות הנק' סריסים המשרתים פני המלך והיא בחי' מרכבתא דו"א כו' ויעקב מלכר שהרי חקוקה דיוקנו תחת כסא הכבוד הזה לכך ובית יעקב נק' ובתי בראי וע"ז אומרים ויתעצב

אל לבו אבל לפני המקום אין העצבות וזהו ואלה שמות בני' כי רק בחי' שמות שלהם המה מקוריים ליעקב עד שצריכים לירד ולשפול וזהו הירודים מצרימה לברר בירורים.

ברוך שאמר והי' העולם ברוך הוא כו' ברוך הוא המשכת ההעלם לגילוי ומה יתגלה בחי' רדלי"א שהוא בחי' ז"ת דעתיק למעלה מן בחי' א"א כתר דאצילות. להבין זאת צריך להבין תחלה ענין ההעלם וגילוי והנה בת"ז הוזכר לשון חכים ולא בחכמה ידיעא. ולהבין לשון ידיעא הוא ע"פ משל שכל האדם שידוע כי המשכיל שבאדם הוא המוציא כל השכלות והשגות שונות זו מזו שלומד ומשיג כל החכמות וזה נק' מהות השכל הכח מה ששיג כל שכל וחכמה וכשכבר משיגה הוא רק הלבשה אך מה שימצא שכליים שאין טבעם ומהותם רק לחכמה פרטיות ולא לזולתו כמו שימצא חכם בפשט ולא בנסתר כלום אף שיתייגע מאד וכדומה זה רק מצד שורש ומקור חוצבם הכח השכלי שנחצב מכח הפועלו מאין ליש מבחי' כלים די"ס מספירה פרטיות הממשכת חכמה פלונית דוקא הגם שברוחניות הספירות לא שייך לומר איזה חילוק וכל א' כלול מכולם אעפ"כ נק' ספירת החסד מחמת שבספירה זו המדה זו גובר כו' ולכן מי שהוא מבחי' חפצו ותשוקתו ביותר עד"מ לייגע בחכמה זו ויגעתי ומצאתי כו' וידוע שגם בקליפות נוגה את זה לעו"ז עשה האלקי' וגם יש בהם בחי' אר"כ ומצד בחי' הכלים ישונה חכמת התכונה מחכמת הפלסופיא שכח שכל זה ישיג בתכונה לבד ובוה ישיג בפלסופיא לבד כו' וכמו"כ בי"ס דקדושה מצד בחי' הכלים יומשכו השגות אלקות בפרטות שונות זו מזו אבל מצד האורות הוא כענין כח המוליד הולד שאין הולד מערכו ומהותו כלל וכלל וכמו שהכח המצמיח שיצמיח תפוח מתוך שמתיקות גשמיות זו היתה תחלה בהכח המצמיח בבחי' רוחניות המתיקות וכדוגמתה ממש שהרי לצמיחת שקדים וכדומה א"א להיות מאותו כח המצמיח התפוח א"כ כח המצמיח צריך להיות מעין ודוגמת הנצמח מאתו אעפ"י שאין ערוך ביניהם במהותם שזה רוחני וזה גשמי וכן בהולדת הולד מהטפה הוא עד"מ שהולד נגדל ונצמח במעי הנקבה ט"ח ואו יהי' בו מהות כח השכלי זה בפועל רק בכח רוחני אבל הוא מאד נעלה להיות עדיין מכח חכמה עצמיות שבמוח האב שירדה ונתגשמה בכליות וחוט השדרה להיות טפה זרעיות. וה"ז כמו רוחניות המצמיח לגבי גשם הנצמח ונמצא שעד שנעשה כח שכלי בפועל ירד מן האב המוליד ג' מדריגות א' שירד כח החכמה העצמיות ממהות המשכיל להיות טפה רוחניות במוחו והיינו כח רוחני לבד ולא טפה זרעיות בכללות שאם הי' זרע הי' המוח כלה מיד והב' שירד עוד ונתגשם להיות טפה זרעיות בכל יום והג' שיצא מן העלם כח המוליד שבטפה והוליד בדוגמתו בגשמיות בפועל במעי הנוק' מהות כח שכלי ממש בגילוי ולפי שכל מוליד יוליד בדוגמתו ולא בדוגמא אחרת יקרא בלשון חכים אך לא ידיעא

פי' שכבר הוריד כח השפע בכח חכמה שבמוחו בהעלם אך לא ידוע ונתגלה בפועל צורת הולד ממש ועכ"ו הוא מדוגמת כח המוליד ע"כ יקרא כח המוליד בשם חכים ע"ש השפע כח החכמה שהורידה להיות העלם לגילוי וכמשלי המצמיח שהוא מדוגמת הנצמח א"כ יובן למעלה גם ב"ס דקדושה שנבראים מאין ליש חכמה דבריאיה וכדומה הרי אפילו מהות כח שכל שלמה לגבי בחי' י' ספירות כלי חכמה שבמלכות דאצילות שהיא בחי' המגדל ומצמיח ממש לענין חכמה פרטיות היא כמשל גידול הולד במעי הנוקבא ט' חדשים שנשתנה מהותו כבר כן בחינת הפועל אלקי בנפעלים הוא ענין יציאות ההעלם לגילוי וצריך שהיית ט"ח אבל זהו רק מחיצוניות עולם האצילות שהם ל' כלים דו"נ שמתלבשים בב"ע והיינו ענין ט"ח ט' כחות הגלויים לגידול הולד במעי הנוק' אבל פנימיות האצילות הם האורות הוא בחי' הממוצעות בין עצמות המאציל להנבראים והיינו שמתאחדת עם המאציל כמו הגוף לנשמה אבל עכ"ו אין להם ערך כלל לגבי עצמות. ובוזה לא יתכן לומר אפילו חכים כו' כי חכים נק' כח המוליד שהוא כח ההעלם בבחי' טפה רוחניות וגשמיות והוא מטפת רוחניות דאבא שרש כל האצילות עד בחי' יסוד ז"א דאצילות צדיק ח"י עלמין אבל למעלה מאבא לא יקרא בשם חכים כלל כי עדיין לא נאצלה אור החכמה דאצילות פי' כח המוליד בדוגמתו ולא יתכן לומר שכח המוליד בדומה לגבי העצמות הוא כערך חכמה ידיעא בגילוי לגבי ההעלם כח המוליד שהרי בכח המוליד אנו רואים שא"א לו שיוולד שלא כדוגמתו כמשל התפוחים והשקדים א"כ צ"ל בודאי שהנולד מעין ודוגמת המוליד אבל כשנמשך הכח המוליד מן העצמות אינו כדוגמא דדוגמא כלל וזהו שנק' בשם רדל"א כלומר כי חכים אע"פ שלא נתגלה בגילוי אתיידע בעצמותו בהעלם אבל למע' מכח המוליד נק' דלא אתיידע אפילו בעצמות כי אינו מקור לבחי' כח המוליד בבחי' דוגמא (כמו עד"מ המוציא שלהבת מן הצור ע"י הכאה שנתגלה ההעלם שבצור אבל עצמות האש לא יתכן לקרותו העלם) והנה עפ"י כל הנ"ל יובן ענין הנז' בע"ח בפסוק והשביע בצחצחות נפשיך צח חד צחות תרי (עיין באר"ז) שגם ישעי' הנביא נסתפק בענין הפנימיות ומקיפים דו"ת דע"י שהוא בחי' רדל"א להיות לא ידיע כלל וצריך להבין מהו ענין העדר השגות נשמות לגבי בחי' רדל"א דוקא יותר משאר אורות דאצילות שנעלמים מהשגות וגם יש להבין דמפני זה שלא מושג בהשגות הנשמות הגבוהות כמו רשב"י והארז"ל וגם ישעי' הנביא עדיין יכול להקרא בשם ידיע כי אין העדר השגתם אלא מחמת חסרון הנשמות שאינם יכולין להשיג אבל באמת הוא יודע את עצמו ויש לו ידיעה שהרי אין זה אלא כמו שלא ידע אדם את חבריו מחמת ריחוק מקום וכדומה אך הענין הוא דנק' לא אתיידע גם בעצמות ולא מחמת חסרון היודעים ממנו, ולהבין זאת צריך להקדים הידוע בענין שכל מופלא ושכל נעלם שההפרש ביניהם שהנעלם סופו להגלות והמופלא אין סופו להגלות והיינו כמו שאנו רואים שיתייגע האדם החכם באיזה השכלה עמוקה והשגתו עד שישגיגה ויש השכלה עמוקה שאף אם יתייגע בה כל ימיו לא ישיגנה והטעם הוא בהיות שיש ב' מיני כחות המשכיל א' שהוא המשפיע לגילוי השגה כשיעורר כח היגיעה

אליו ומה שלפעמי' לא תועיל לו יגיעתו להמשיך מן השכל הנעלם הזה הוא מפני מיעוט ההעלאת מ"ן ואף אם לא יהי' מעט יהי' מניעת השפע מצד המשפיע וא"כ הרי שפע שכל הנעלם לגילוי נודעת בעצמותו איך ומה ישפיע אם בחסדים או בגבורות או פנימי ומקיף באיזה אופן מאחר שבא לידיעה בגילית בשכל הגלוי משא"כ שכל מופלא הרי במהותו וטבעו שהוא מופלא בלתי נגלה לעולם והיינו כמו השכלה העמוקה מאד שא"א לו להמשיכה בגילוי השגתו מן ההעלם אף אם יתייגע כל ימיו הרי גם השפעתו בשכל הנעלם כי כח משכיל השכלות מקבל השפע עצמותו בנעלם מן העצמות שהוא המופלא לא נודעת בידיעה איך ומה בפרטי אופני השפע כמו שנראה בחוש שיוכל אדם לדבר שכל חדש מה שלא חשבו מעולם וזה נופל לו מן ההעלם אך שכל ההעלם בשעת מעשה שמשפ"י בעת דברו השכל וגם הוא לא יודע איך תפול השפע וכמו"כ בכח המוליד מה שיומשך מבחי' העצמות להיות טפה רוחניות במוח לא ידוע עדיין איך ומה הוא ועל טפת המוח אמרו שאינו יודע המלאך שהוא המשפיע אם יהי' חכם או טפש וזהו הנק' מתן בסתר שאין ידוע מי הוא המקבל ומי הוא הנותן ובנמשל יובן שכתר דאריך נק' אור צח ונק' אור מצוחצח בכפל ולא ידיע ההפרש בין חד לתרי כו' פי' כי התגלות הרצון נודעת בחכמה וטעם הנעלם לרצון כי נעוץ תחלתו בסופן וסוף מעשה הרצון במחשבה תחלה דהיינו בח"ס הנק' שכל הנעלם אבל בכתר דא"א שהיא בחי' התחתונה שבמאציל מל' דא"ק נק' אור צח ומצוחצח והיינו בחי' שכל מופלא שאין סופו להגלות והוא למעלה מבחי' י"ס הגנוזות באריך שרש כל הי"ס שלא ידיע אי צח חד או צחות תרי כו' פי' לא ידיע באיכות אופן שפעו לי"ס הגנוזות איך ומה בפנימיות ומקיפין גם בעצמות. ומ"ש אלקים הבין דרכה והוא ידע כו' היינו בח"ס ולכך נק' חשך כמ"ש ישת חשך סתרו ומשה רבינו ע"ה נגש אל הערפל הזה וכמ"ש אפילו אור צח כו' אתחשיך קמי' עילת העילות שהוא עולם האדם קדמאה.

לדוד בשנותו את טעמו לפני אבימלך כו'. הנה ידוע שאבא יסד ברתא פי' יסוד שרש ומקור חוצב אותיות הדבור רוח ממלא הוא מן השכל העצמי כאשר הוא במלואו כמו התינוק שאינו יכול לדבר כשאין לו שכל דגלות עדיין כמ"ש במ"א ונפש המדברת היא נפש השכלית אלא שאותיות ה' מוצאות הפה היא בחי' מל' של נפש השכלית והושפלה להיות לבוש וגילוי להמדות כמ"ש ויעמידה ליעקב לחק ששינתה את טעמה לפני אבימלך בחי' יסוד אבא אבי המדות כו' וכמ"ש בזהר ע"פ המלאך הגואל דמלכא עילאי שהוא אבא דאצילות אמר ושלח לברתי זילי נטירי ביתך כנ"ל ואו נק' בשם מלאך כששולחה והושפלה להיות כח ההתגלות למדות כו' ולהיות ראש לשועלים בבי"ע וזהו וירגשהו וילך כו' ואו אומרת אברכה את הוי' בכל עת פי' להיות כי פנימיות מל' דאצילות כשעולה לשרשה באבא אבי ז"א כו' ואו נקרא נפשו בהוי' תתהלל נפשו משא"כ

כשנשפלת להיות ראש לשועלים נק' נפש עבדיו כח הפועל בנפעל וזהו שמסיים בה שיפדה הוי' נפש עבדיו ורבות רעות דצדיק חי' עלמין יצילנו מכל צרותיו ע"י עליות מל' בשרשה והוא כמ"ש רבות מחשבות בלב איש ועצת הוי' היא תקום ותרומם המחשבות ונדחי ישראל ושבורי לב עילאין יכנסו למקורם כו' להיות כי במדה הי' שבירה ובמל' הי' ביטול לבד כמ"ש בווה"ק וארעא אתבטלת וההפרש שביניהם שהשבירה הוא שינוי המהות לגמרי שיוכל להיות אהבה רעה דקליפה מאור אהבה דאצילות ע"י שבירות ופירור הכלי אהבה דאצילות ע"י שהופרדו האותיות וכמ"ש במ"א. הנה אותו המהות ממש שהי' תחלה נשתנה להיות מהות אחר כמשל אותיות תיבה שלימה כשמתפוררים שאות הוא"ו עצמו שהי' תחלה כו' משא"כ בחי' מלכות הוא כח התגלות הי' בהם ביטול הפעולה לבד שלא הי' פועל הגלוי אבל עצמות שלו לא נשתנה כלל למהות אחר וזהו אחת מהנה לא נשברה אחת היא יונתי כו' שבהנה לא נשברה כלל ולפיכך ע"י פדייתם לבד תוכל להעלות נדחי ישראל ונשברי לב למקורם להפכא חשוכא לנהורא כו' וזהו בהוי' תתהלל נפשי כשבאתי למקור חוצבה לאבא דאצילות והיינו פדייתם מלהיות נפש עבדיו כו' אז תקים ותרומם הענווים פרצופי לאה שהם מחשבות לבו דז"א דאצילות שהם גבורות קשים ורחל הוא דינא רפיא מפני שהמחשבות הם לבושי המדות דקטנות עור הולד כמ"ש במ"א ואין בהם הארת נפש השכלית אלא בצמצום גדול אבל רוח ממללא הוא מעצם נפש השכלית לכן הוא דינא רפיא גבורות ממותקות ע"י החכמה ולכך דאגה בלב איש שהיא מקטנות המדות יוכל לצאת וליבטל ע"י שישחנה בדבור וכמ"ש במ"א וזהו תעמוד מחשבות לבו כו' וזהו שישמעו הענווים וימתקו על ידה. וזה אברכה את הי' שיהי' בחי' ביטול שבחכמה דאצילות גם בכל עת מכח עיתים שבמל' והוא לאחר פדייתה וגאולתה שיהפוך החשך לאור עת לשנוא יהופך כו' והיא תמותת רשע רעה שיבדל הרע לגמרי ע"י שם ב"ן דוקא.

והניף אהרן את הלויים לפני הוי' ואח"כ יסמכו הלויים ידיהם על הפרים כו'. הנה ענין התנופה שהי' מניף את הלויים הוא המתקת הגבורות בשרשן כי אין הדין נמתק אלא בשרשה דוקא ולכן מיתוק הגבורות דאצי' הוא ע"י אהרון כהנא רבה חסד דא"א שורש כל הנאצלים כידוע, כי דיקנא דאהרון הם י"ג מזלות שהם גבורות וצמצום ההמשכות כהמשכת שצרה שהוא מצומצם מאד כו' אך נקראים מדות הרחמים להיות כי אינו גבורות בעצם אלא לגבי המקבלים מהם והוא מפני עוצם מעלתם ומדרגתם מאד געלה על החכמה ובינה כידוע לכן גם גבורות שלהם הוא רב חסד למקבלים מהם כמשל המלך הגדול שיריגו על דברי היזק קטן מאד הנה וודאי שאותו דבר קטן שנאבד אינו מא' מריבוא רבבות כו' לגבי רוב עשרו ויקר גדלותו וממש כלא חשיבי א"כ כשיצטער ויריגו על המאבד הדבר הזה אינו

מצד אותו חשיבות אותו דבר שתופס מקום אצלו אלא יכוון ברוגז זה איזה תועלת לאיזה תיקון למי שאיבד נמצא שרוגז זה הוא המשכת חסד למאבד שיתוקן כו' וכן רוגז האב על בנו שהוא צמצום גדול מעצם רוב עוז אהבתו אליו ואין הרוגז רק שיתוקן ע"י הרוגז מההכאות א"כ אינו גבורה כלל רק חסד. ועפ"י מובן שכל מי שהוא במעלה יותר כל גבורותיו הם יותר בחי' גבורה שבחסד, אבל כל מי שאין מעלתו כ"כ גבוה כמו כשאינו מלך גדול. כ"כ יתפס אבדון הדבר עצמו מקום אצלו ויהי' הצמצום והרוגז באמת בלי כוונת חסד כלל וכן כשאין האהבה אל בנו בתכלית לא יוכל לסבול באמת מה שיעשה נגד רצונו וירגזו עד שיענישו והכהו והכוונה רק ההכאה עצמה מפני השנאה לא שיתוקן כו' מפני שהדבר שעשה נגד רצונו תופס מקום להסתיר קצת מהאהבה שיש לו אליו אבל כשהאהבה בלי גבול ותכלית הסתר שיסתירו אין הדבר שעשה תופס מקום אצלו כלל שישנאהו רק שירגזו בשביל תקונו לבד אעפ"י שרוגז ודין הוא אבל חסד גמור הוא כמו שהי' אוהבו בתחלה ממש. ועפ"י מובן למשכיל המשכת י"ג מדות הרחמים שהם צמצומי המשכות לאו"א שהכוונה בהמשכת חכמה דאצילות שלא יאכלו נהמא דכסופא ויתקנו ויהי' בהם תוספות הארה מצד היפך החושך ולכך היא צמצם מזל הח' לאבא רק בשביל תיקון אבא א"כ עיקרו חסד וכן עד"מ כל י"ג מזלות נקראים מדת הרחמים מפני טעם זה. וזהו והניף את הלוים תנופה לפני הוי' שהגבורות שבמדות דאצילות נשתלשלו מהגבורות די"ג תיקוני דיקנא אלא מאחר שנשתלשלו דרך חו"ב כבר נתצמצמו ואינם כ"כ גבורות ממותקים, וכשנשתלשלו למטה מטה נעשו גבורות קשות שאינם ממותקין והם הלוים עד שהפריים דבי"ע הם גבורות קשות לגמרי לכן צוה הוי' לאהרן כהנא רבה שיניף את הלוים לשרש מקור חוצבה ואז ממילא יומתקו והלוים יסמכו את ידיהם וימתיקו את הפריים אחר שכבר הוגבהו והונפו ע"י כהנא רבא ונמתקו כמו שמניף ג"כ ומעלה גרות המנורה גבורות דנוק' דז"א וממתיקן בשרשן בשמן הטוב חסד דע"י היורד על הזקן. ויעש כן אהרן כו' פי' תחלה הי' הציווי וההמשכה מהוי' צמצום והמשכה כו' אל משה ונה"י יס"א דו"א נק' בני ישראל דלעילא לאמור במלכות דאצילות כידוע שיהי' היחודים בעולם האצילות עד"ו שיניף אהרון כה"ג דאצילות את הגבורות בהנפה והמתקה לשרשן כו' כנ"ל ואח"כ אומר שכבר עשה כן אהרון כהנא רבה והעלה גרות המנורה אל מול פני המנורה כמ"ש בע"ח וכן בהנפת הלוים כבר עשה כן כו' כי מחדש בכל יום מעשה בראשית ויש בכל יום הנפת הלוים והמנורה ע"י כה"ג דאצילות אך צריך שיהי' ציווי והמשכה ע"י התורה למשה ובנ"י כי באורייתא ברא קוב"ה עלמא וכל עלי' וירידה אורות דאצילות וכל אופני היחודים בעולם האצילות הכל עפ"י התורה דוקא.

להבין מארוז'ל שטן לש"ש נתכוון במעשה דאיוב והלא מקום אחר אמרו נתן עיניו במקדש ראשון כו' ונתן עיניו משמע שהוא מחמת קנאה שהוא רע גמור כו' אך אמנם הענין דהנה נזכר בע"ח שקליפה דאצילות אין להם מעמד ומצב בעולם האצילות כי לא יגורך רע כתיב אלא עיקר מעמדם בעולם הבריאה. ולהבין איך יתכן לשון קליפה בבחי' אצילות מאחר שנקרא אצילות מלשון ואצלתי כמבואר במ"א, אבל הענין הוא כמו משל פיתוי הזונה לבן מלך הנז' בזה"ק והנה פיתוי הזה בכוונה תליא מילתא אם כוונת הזונה באותו הפיתוי להשלים כוונתה ורצונה להמשיכו ברע וכשפתה ותוכל לו אז היא בשמחה הנה כוונתה ורצונה היפך מרצון האב המלך אבל כשאינה חפצה באמת שיומשך ברע אעפ"י שהיא בעצמה חלק משמן חכה ונופת תטופנה שפתי זרה אבל מאחר שכל זה רק מפני כבוד ונחת המלך איננה רוצה באמת להפילו בשחת רשתה ותשמח מאד כשלא יתפתה כמו שישמח האב ממש ותצטער מאד כשיתפתה לה רק כל השתדלות חלקלקות פיתוי דברי' כדי שיעמוד בנסיון ותגדל השמחה למלך עד למעלה, הנה אין הפרש בינה לבין האב אלא בעשיות הנסיון לנסות הבן שהאב אעפ"י שהוא ישמח מאד יותר כשיעמוד בנסיון לא יוכל להתלבש בלבוש הפכי ולהסתיר עצמו כ"כ להראות לו שיחפוץ בו שיומשך ברע והוא מצד גדול שנאה והרחקת הרע שלא יוכל לסבול ולהראות אפילו פניב. והזונה שיכולה להתלבש ולהסתיר עצמה כ"כ הוא להיות שאינה בהרחקה גדולה כ"כ בשנאת הרע אף שאינה חפצה ברע רק שמתלבשת בלבוש שאינה שלה כלל מ"מ כיון שמראה עצמה ברע ויכולה לסבול כו' יש לה שמץ ושייכות דשייכות לרע ואם לאו לא היתה יכולה להראות א"ע בשקר (והוא כמשל גבורה שבחסד שעכ"ז גבורה הוא ורוגז אלא שכוונתו לחסד) וזהו שטן לש"ש נתכוון שלא הי' כוונתו באמת להענישו ולייסרו לאיוב אלא בשביל התיקון והשטן הלז נקרא קליפה דאצילות כי אעפ"י שכוונתו לש"ש באמת לאמיתו לתקן אותו דבר לבד והוא בחי' ביטול והעדר תפיסת מקום ויש כמו כל האורות דאצילות כו' היינו ענין הכוונה זו עצמה ממש הוא בתכלית הבריור מהרע רק לה' לבדו כמו בכל עולם האצילות כידוע. אבל הנסיון שמנסה כמו להעניש לאיוב או לנסות לאברהם לצוותו לשחוט בנו הוא מעשה הפכי מאלקות אעפ"י שהצער ההוא לא הי' נגזר להענישו לאברהם רק לנסותו בזה והאלקים נסה את אברהם כמשל הזונה הנז' אבל מ"מ עונש הוא ולכן נק' בשם קליפה כמו קליפת הפרי המכסה על הפרי כן מעשה זו בנסיון ופיתוי אינם אמיתית בעצמותם אלא בתוכה יש כוונת התיקון שהוא לש"ש בתכלית ואין מעשה זו אלא כמו אדם שמתנכר בלבושים שאינו שלו כו', וכן כל נסיונות ויסורים של אהבה אצל הצדיקים הוא בשביל לזכותם ולזככם והן נקראים יסורים של אהבה דאצילות פי' חשך והסתר האהבה, ולכן יובן למשכיל שאעפ"י היות הכוונה אמיתית בתכלית אין הלבוש שקר יכול להיות בבחי' אצילות כי מאחר שהסתר והלבישה הוא איך שיהי' כו' איך יהי' המעשה נסיון בבחי' אצילות לכן אין עיקר מעמדם ומצבם רק בעולם הבריאה ואפשר לומר שזה שמשמע בכתבים שג"ר עומדים באצילות והעיקר בבריאה כלומר שהכוונה היא לש"ש

אבל השפעה של קליפות א"א להיות באצילות כ"א בבריאה שם יוכל להיות ההסתרה לבלע את איוב או לנסות את אברהם והוא ענין עמידת השטן בתוך בני אלקים דעולם הבריאה דוקא ששם פעולתם יכול להיות ועדיין כולו טוב ואין בו תערובות כלל כמו קליפה דבריאה דיש בו מעט רע ממש שהרי כוונתו רק לש"ש לבד, וזהו לא יגור במגורך רע אפילו בבחינת הסתר ולבוש שאינו אמת שהוא כח מעשה הנסיון והפיתוי א"א במגורך בבחי' אצילות כמ"ש ברוח דנבות שאמר אצא והייתי רוח שקר בפי כל נביאיו ויאמר לו צא ופירשו חז"ל צא ממחיצתי אבל כמו שמגבורות שבחסדים משתלשלו גבורות קשות שאינו ממותקי' והם הלוי' שבאצילות כו' עד שהפרים דבי"ע הם גבורות קשות לגמרי בבחי' קדושה והלויים יסמכו ידיהם וימתיקו את הפרים אחר שכבר הוגבהו והונפו ע"י כהנא רבה ונמתקו כו', כמו כן יובן את זה לעומת זה עשה אלקים שמקליפות דאצילות שמעמדם בעולם דבריאה ישתלשלו קליפת דבריאה שאין הכוונת בהם לש"ש כ"כ באמת לאמיתתו ויהי' בהם תערובות רע קצת שהוא קצת הרצון באותו פיתוי שילכד ברע ובעולם היצירה היא חצי' רע להיות גם הוא יש ודבר לי יאורי כו' עד שבעולם עשי' הוא ס"מ דקליפה שורש כל העוה"ז לעשות מעצמו עיקר ורובו רע כו'. וזהו נתן עיניו במקדש ראשון כו' פי' נתן עיניו היא שהדבר תופס מקום אצלו ומתקנא בו שימשך לחרבה ושממון ג"כ כו'. זה שדרש רב אחא שטן לש"ש נתכוון אתי שטן ונשקי' אכרעי' פי' שדרש והמתיק גבורות דרע גמור המשתלשל בעוה"ז עד מקור חוצבו שהוא לש"ש לבד ואתי שטן ונשקי' אכרעי' פי' נתבטל ונכלל דפסולת מדריגה תחתונה שמנשמת רא"ח כי יהי' אפר תחת רגלי הצדיקים כשמתפררים כו' וכמ"ש במ"א דשדי עפרא והוי' חרבא שהפרידו והמתיק הרע הדק שבנשמתו קליפה דבריאה והי' חרב פיפות להם כו' וכמ"ש בלע המות לנצח כו'. (נמצא בד' ויחלום אות א').

ענין סוד הוי' ליראיו הנה יסוד הוא הדורא דגופא והוא עכ"ז ערוה כשהוא בגילוי יתבוש האדם והוא ע"י חטא אדם הראשון שנתקנא בו הנחש וזיווגו בגלוי כו', הענין הוא דהנה יסוד הוא ההשפעה ועכ"ז הרי אותו דבר עצמו שקיבל המקבל הי' באופן אחר גבוה מאד בעצם המשפיע קודם שהשפיע כו' וכשיראה המשפיע גשמיות המקבל יתבייש באיכות השפעתו איך נתגשמה כ"כ כמו השכלה עמוקה ודקה מאד של הרב שכאשר השפיע לכלי התלמיד נתגשמה מאד וכאשר יתגלה איכות ואופן השפעתו להתגשם בכלי המקבל תפול עליו הבושה כו' אך לא יתבייש אלא מן הריחוק מקבלת עמקות השכלות אבל מן הקרוב לעצמותו לא יבוש, כמו"כ יובן למשכיל למעלה שצדיק ח"י עלמין הוא בחי' יסוד דאצילות והוא מקור כל המשכות החיים המוגבלים ואין ערוך להם לכמו שהי' הם עצמם תחלה בבחי' א"ס ממש כנו' בזוה"ק בנזק' מתחלפין

אתון דנבראים (ויש נשמות שלא נשתנו מהותם בבטן מל' דאצילות כמו נשמת רב המנוגא נונא רבא כו' והוא דפרחא מחי העולמים כו') ולכן נק' בשם יסוד שאעפ"י שהוא כנישו דכולא נהורא והוא הדורא דמדותיו כו' אבל יהי' אופן השפעתו בבחי' סוד נעלם מאד מהשכלת הנברא אף להשיג בהגבלת השגתו איך נשתנו להיות בע"ג מאור א"ס ב"ה שהוא בבע"ג ותכלית כו' וכאשר יהי' מושג בהשגת גבולות איכות אופן השפעת חי העולמים כו' ה"ז כמשל שתיפול הבושה על גילוי השפע והתגשמותה לזולתו הרחוק ממנו מאד כו' והוא ענין קנאת הנחש דוקא שהי' שרש הרע בתכלית הדקות והוא רחוק מאד מאור פני הוי' בחי' סוכ"ע וכאשר ראה ונתגלה לו קדושת זיווג אדם וחיה שהי' בדוגמת זיווג עליון דיו"ג דאצילות כו' נתקנא רצה ג"כ כו' אבל לע"ל כתיב ביום ההוא יהי' הוי' אחד ושמו אחד שגלוי גמור עד שיראו כל בשר גם שכל האנושי ישיג איכות אופן המשכת סוכ"ע להיות בע"ג תמיד מאין ליש כי יהי' האדם ואשתו שניהם ערומים ולא יתבוששו כי אין חיצונים רחוקים שיהי' הבושה לפניהם כו' וזהו אטו האידנא לאו אחד הוא פי' לאו האידנא נמי כל מה שיש בהתפשטות החיות מאור א"ס ב"ה כל בע"ג הלא המה נמשכים מאור א"ס ב"ה הנק' אחד אלא שהוא מ"מ בחשאי שאין אומרים ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד בקול רם (אלא בבהמ"ק שהי' יחוד פנים בפנים בהיכל ק"ק הי' אומרים בקול רם) וזהו רוא הנז' בווה"ק על בחי' יסוד שהוא סוד הוי', אבל סוד הוי' ליראוי המה הקרואים אל אור פני הוי' סוכ"ע לא יפלא להם כלל איכות ההשתנות לבע"ג כי כל יכול הוא ויש באור"ס אף שהוא בבע"ג הכח והעוז להיות בע"ג להיות שהיראים אין להם אחיזה בהעצמות הגבלתם להתפס מקום כו' לכן סוד הוי' נגלית בהגבלת השגתם הנברא כי לעוצם התקשרותם בסוכ"ע לא יתפוס מקום כלל בעיניהם כל בע"ג וכלא ממש חשיבי.

תפלה למשה איש האלקים, מעון אתה היית לנו כו'. הנה כל תפלה באדם משה בעלה דמטרוניתא הוא המרוממה בתפלתו ומוכיר שרש בנינה עד רום המעלות של מלכות דאצילות ואומר מעון אתה היית אותיות מעון הוא בהיפך אותיות נועם ממש והוא להורות מה שהיא עתה סוף מעשה כח הפועל בנפעל והוא מעון ודירה לבד כי ביתו זו אשתו כו' היתה בשרשה בבחי' נועם עילאה עתיקא דאצילות (והוא שימשוך בסוף התפלה ויהי נועם הוי' עלינו כו') כי סוף מעשה במח' תחלה לחש"ב מ"ה הוא פנימית חכמה דאצילות כידוע, בדור ודור הוא עוצם הפלאת הירידה מאלקות שיהי' התהוות הזמן שית אלפי שני והוא מצד שרגלי' יורדות ירידה עצומה ולכן אמר שמעון היית לנו ליתן טרף לביתה כו', עוד זאת שתהווה הזמן דור ודור כו' אבל אין הירידה אמיתית כמו מים היורדים ממקום גבוה למקום נמוך שאין חוזרין לעלות לגבוה כו' ולא כן התהוות הזמן ולמעלה מן הזמן שתמיד חוזר הזמן לעלות

ולקבל מלמעלה מהזמן ולולא זה לא הי' מתקיים כו', וזהו בטרם הריים יולדו ותחלל ארץ כו' הוא למעלה מהזמן כי זמן בנזק' כידוע מענין מ"ע שהזמן גרמא מן העולם ועד העולם שוה ממש חיות הזמן שבעלמא דנזק' כו' להשפעת מקור הזמן בסוכ"ע הכל א"ל א' בראם כי רגלי' יורדות בבחי' גבורות או"ח תשב אנוש עד דכא ותאמר שובו כו' הנה תשב אותיות שבת ואנוש הוא קטנות המדות דאצילות ו' ימי המעשה לעבוד עבודתו נכרי' עבודתו להמשיך עשרה מאמרות דלאו אורחי' דמלאכ לאשתעי במילי דהדיוטא שיאמר אלקים יהי אור כידוע ואומר שבשבת הוא ישיב האנוש למקום שרשו שלוקח משם והוא הנק' דכא והוא שם ע' רבתי שנשברו ז"ת דבינה שבעולם הנקודים והם שורש ב"ע כידוע והענין הוא דהנה יש שבת דמעלי שבתא ושבת דיומא הוא שבת דעתיקא סתימו דכל סתימין פי' שבת דמעלי שבתא הוא מנוחה הבאה אחר מלאכה והתפשטות החיות ולפי ערך המלאכה וההתפשטות כן יהי' ערך הנייחא דרוחא והמנוחה מזאת המלאכה כמו מי שעבודתו לחטוב עצים הוא התפשטות כח הגוף גשמי לבד מנוחתו יהי' עריבה לו שבה כח הגוף לעצמותו ואם לא הי' עובד בכח לא הי' נק' מנוחה אח"כ כמו קודם שיחטוב עצים שהי' הכח בעצמותו וכן התפשטות היותר דק ורוחני כמו הדבור יוצא מן רוח החיים שבלב וה' מוצאות כשישתקן ינוח הרוח ויהי' ערב לו יותר מנוחה זו מפני שכח זה הוא רוחני ודק יותר וכשבא לעצמותו שלו יותר יתענג בו כו' ובהתפשטות השפע שכלית שהיא תכלית הדק כשינוח מלהשפיע לתלמידיו יהי' התענג מנוחה זו יותר נפלא והטעם הוא לפי שכל שהעצם יותר דק ורוחני תהי' ירידת השפעתו שהוא בחי' נה"י שבו ירידה גדולה ביותר אבל ירידת נה"י מן העצם שאינו דק ורוחני כ"כ אין השפלות כ"כ ולכן לא יהי' התענג כ"כ כשבא לעצמותו כו', וכמו"כ יובן למשכיל למעלה שיש שבת ונייחא דרוחא בכל פרוצופים דאצילות ובי"ע לכל עולם לפ"ע עבודתו ובחי' נה"י שבו לתחתון המקבל הימנו כמו נה"י דאו"א מוחין לז"א ונה"י דז"א מוחין לנוקבא וכל א' כשישבתו מהשפעתם הוא השבת ונק' שבת דמעלי שבתא לגבי שלמעלה הימנו שהרי היא העולה מלמטה למעלה דהיינו המנוחה שאחר המלאכה והתפשטות כו' עכ"ז הפרש גדול בין שבת ונייחא דהשפעת שכלו מוחין דאו"א לז"א לשבת ונייחא של השפעת ז"א לנזק' כו' והוא כמשל נייחא דרוח חיים שבלב וה' מוצאות כו' וכן שבת דנזק' כמשל לחטוב עצים בעשרה מאמרות מילי דהדיוטא ויאמר אלקים כי מדת מלכותו בכל משלה כידוע, אך זה הכלל בכל שבת פרטי' שהיא בחי' מוחין וג"ר של אותו פרוצוף כמו שבת דנזק' שנה"י שבה יורדים להיות ראש לשועלים בכל ו' ימי המעשה ובשבת הוא נח מצמצום הירידה ובאת לכלל עצמיות שלה והוא ג"ר שבה פנימי' חכמה שאינו מוליד המדות שלה כלל כי באמת יתרון ממדריגה חכמה על חג"ת ונה"י שיהי' בה עונג הביטול לעצמיות הנפש יותר ואינו אלא בכח מה שבחכמה ונק' איידי דטריד למבלע לא פליט כלל בחי' נה"י שהרי גם במדות יש חב"ד חג"ת נה"י וכשהמדות נחים מנה"י שלהם ואז לא נשאר אלא הטעם ושכל להמדה למה יאהב אעפ"י שיטרד בהטעם שבמדה לא תבוטל המדה מפני זה אדרבא יתוסף

בה כח ועוז בשעה שיחשוב טעמה ושכלה כו' אבל בחכמה העצמית שמעמיק בה בהרחבת פלפול וסברות עמוקות והמדות שבה הוא פסקי הדינים שיבואו מחמת הפלפול וההעמקה ונק' מדות שבשכל חייב או זכאי (שמהן תתקצר עוד ונמשך מדה בלב לאהוב או לשנוא כידוע) הנה מחמת שהוא טרוד מאד בעומק עצם ההשגה לא יוכל להוליד הפסק מן ההשגה ותבוטל מדות שבשכל לגמרי כשהוא טרוד בעמקי ההשגה וכ"ש שלא יוכל להשפיע לזולתו בדבור כו' והוא מצד שכח המשכיל ההשכלה הגלוי' שהוא עמקות ההשגה הוא טרוד מאד למיבלע עומק המושג מלמעלה מן השכל וכח המשכיל עצמו הוא הממוצע' להביא מן העולם שבעצמות הנפש לידי גילוי שהיא עומק ההשגה הגלוי' ולכן נק' כח מה שיש בה הארה מאין והוא בא לידי יש בהמצאת ההשכלה בגלוי ולכן בו דווקא תכלית הביטול וההתפשטות יותר מכל כחות הנפש הגלוי' כמו שנראה בחוש שהנטרד מאד בעמקות חכמה הוא כאלו נסתלקו כל כחות נפשו ממנו כו' והו"ע טרידא למיבלע שיש בו ב' הפכים א' הטרידא הוא הביטול המופלג מעצמותו והב' הבליעה להיות נמצא השכלה הגלוי' ולכן לא פליט כלל שיוליד ממנו מהות אחר לגמרי והוא המדה שבשכל ועפ"ז יובן מה שנו' בפע"ח שהכלל מהאריז"ל כי פנימי' אבא הוא פנימי' עתיק ולעולם לא תהי' ההמשכה מפנימי' חכמה כ"א מחיצוניות לבד כו' ע"ש ואין כלל זה אלא בחכמה העצמיות ולא בשכל ומדות שתוכל להיות אהבה אף שיהי' שכל האהבה בפנימי' ההמשכה במדה כנ"ל, אבל בהמשכת שכל למדה שבשכל א"א כ"א שיהי' נח מטרדתו למיבלע והוא המשכת כח מה כנ"ל ואז יתקצר מבחי' חיצוני' ואחוריים של כל הפלפול איזה השכלה מצומצמת להפסק חייב, והנה פנימיות ע"י הוא הממשיך מ"ה שבחכמה ואין ההמשכת כח המ"ה ואין של החכמה מבחי' חיצוניות דע"י לכן נק' שבת דיומא שבתא דעתיקא שהרי ע"י אינו בכלל המשכה והשתלשלות כלל שיהי' שייך בו לומר טריד למיבלע לא פליט כו' ולכן שוה אצלו ההמשכה מפנימיותו או מחיצוניותו והיא שבת דעתיקא פי' להיות כי אז כל שבת היא בג"ר פנימית חכמה דטרידא למיבלע כמו שבת דז"א דאצילות הוא חב"ד שלו ולא חכמה שבחג"ת שבו כנ"ל וכן עד רום המעלות בכל פרטי פרצופי האצילות עד מ' דא"ק היא שרש פנימיות עתיקא דעולם האצילות וכל עולם הנאצלים היא רוא דשמי' לבד פי' כי הוא ענין העצמיות של אא"ס ב"ה שלא בא לכלל מנוחה מן התפשטות מלאכה ועכ"ז נק' יום שכולו שבת או מנוחה לחיי העולמים כו'. וצריך להבין למה נק' שבת דעתיקא מאחר שאינו נייחא כלל. ועוד דהנאצלים רוא דשמי' הם שהיא התפשטות אא"ס ב"ה ולכן נק' מנוחה לחיי הנאצלים למה לא יקרא שבת דמעלי שבתא כו' אך הנה הענין הוא דבאמת יש המשכת חיצוניות ע"י וכמ"ש זכר רב טובך יביעו או"א שרש כל האצילות וענינו הוא כמשל מי שמתענג לבנות איהו בנין ורוצה לעשותו בפועל ידיו ומחמת התענוג המציא כח המשכיל השכלות באופני ציור חדרי הבנין ואבנים נאים כו' עד להפליא הנה בכח התענוג לא הי' כל פרטי אופני הפלאות ההמצאות בציורים הנאים וסדר הבנין

ואעפ"י לא הי' כח המשכיל ממציא כל השכלים רק לפי מה שקיבל מכח התענוג והנה לאחר שנבנה כל הבנין והוא הולך בו ומטייל בו ומתענג מגודל עוצם תפארתו הרי זהו עיקר התענוג ופנימיותו ובתחלה בעת עסקו בבנין שהי' מדמה איך שיתענג בו לאחר גמרו מזה הי' התענוג קצת שהוליד ההשכלות רבות ונמצא שהיו רק חיצוניות ואחוריים של עיקר התענוג לאחר שיגמר הבנין כו'. והנה יובן שאעפ"י שלפי קבלת התענוג משלימות הפעולה כן הי' תחלה המשכה חיצוניות התענוג כמו מי שמתענג מתלמידו שקבל סברא נפלא ממנו והוא משיגה בטוב לפ"ע קבלת הנחה כן יהי' לו תענוג להמשיך רצון להשפיע לו עוד כו' עכ"ז אעפ"י שיש הפרש בין פנימי' התענוג לחיצוני' אין ההפרש בדבר הנשפע מחמת התענוג מאחר שלא נגלה כלל התענוג בדבר הנשפע מחמתו כמו ציורי הבנין וגם ההשכלות שהמציא אינו ערך כלל להתענוג כנ"ל משא"כ בחכמה שמשתלשל ממש ונעשה ממנו מדה הפרש גדול בין המשכה פנימיות לחיצוניות שלו. והנה ע"י משל זה יובן ענין שבת דעתיקא שהיא בחי' עצמי' לגבי חיצוני' ע"י המקור לכח מ"ה שרש כל האצילות ועכ"ז נק' שבת ולכן נק' אלף השביעי יום שכולו שבת דהיינו ענין קבלת התענוג באלף השביעי משלימות פעולת מדותיו ית' בו' ימי המעשה כה"פ בנפעל ובכל שבת יש הארה מאותו הפנימי' התענוג ומאחר שהתענוג הוא מפעולה והמשכה אעפ"י שאינו מקור לעשי' הפעולה אלא לאחר גמרו משלימתו ויופי תיקונו כו' לכך נק' שבת ומנוחה לחיי העולמים. אבל שבת דחיצוניות עתיק יומין זכר רב טובך הוא נקרא שבת דמעלי וכמ"ש עולת שבת בשבתו אלא שאינו בכלל מנוחה מהתפשטות מלאכה כמו טרידא למיבלע דאו"א כנ"ל לכן מ"מ נק' שבת דיומא וזהו ותאמר שובו בני אדם מלמעלה למטה לגבי שבת דאנוש שעולה עד דכא כי ע"י לא הי' בכלל שבירה כלל בפנימיותו אלא מעט רשימו מחיצוניות והוא עד דרישא אתתקן כו'.

להבין איך הקורא בסיפורי מעשיות שבתורה, הוא מקושר בחכמה עילאה עפ"י מ"ש בכוננות דף ט"ז ע"ב כמו שהאדם עוסק למטה, כך דיוקן האדם העליון למעלה כו' וכן י"ל בהרהור באותיות הכתובות, אבל הדבור י"ל דבקע וסליק לאצילות ממש, או לבריאה בדו"ר שכליים או ליצירה בדו"ר טבעיים, ובמקרא סליק מעוה"ז לי"ס דעשי' משום דבקע אוירין כו', משא"כ בהרהור אלא הדיוקן שהוא שרש נשמתו כו'.

מ"ש בוהר ח"ג דק"ה, דהרהור לא עביד מידי והיינו אפילו לטב ע"ש, ובדף ל"א ע"ב, י"ל דהיינו לאתערא לעילא שיומשך משם לתתא רק מחשבתו נשאה שם ומוסיפה שם אור גדול בתוספות וריבוי

האור באצילות ע"י מקרא ומצות מעשיות שבעשי' שעיקר היחוד הוא למעלה רק הפירות בעוה"ז ע"י המשכת אור מעט מועיר למטה ע"י הדו"מ משא"כ בהרהור לא נמשך כלום ולכן לא יצא ידי חובתו מה שירדה נשמתו לעוה"ז רק להמשיך אורות עליונים למטה כמ"ש בע"ח שכ"ו להמשיך אור אבל להעלות ממטה הוא דוקא ע"י מחשבה טובה דבלא דו"ר לא פרחא לעילא וכמ"ש בשער הנבואה פ"ב והמחשבה טובה כו', ומ"ש דבקע רקיעין כו' היינו אפילו בלא דו"ר במכ"ש מדברים בטלים דמדה טובה מרובה היינו רקיעין דוקא שהן ההיכלות והבתים ולא בגוף האדם העליון וכ"ש בנר"ן אפילו דעשי' שהן י"ס אורות וכלים וז"ש בתיקונין דבלא דו"ר לא יכלא לסלקא ולמיקם קדם הוי'.

תלמוד בבריאה ומשנה ביצירה היינו בבחי' גילוי ההארה ששם מתגלין הארתן אבל אור הגנוז בתוכם הוא מאצילות כבמקרא.

ע' ע"ח שער הנקודות ש"ח פ"ו שאין החזרת פכ"פ כ"א ע"י מצות מעשיות דוקא וטעם הדבר כי ע"י מעשים טובים גורם זיווג העליון כו'. ולהבין אמאי מעשיות דוקא יובן ממ"ש בשער מ"ן ומ"ד כי צריך תחלה להעלות מ"ן דנוקבא דז"א ומ"ן דנוקבא הן בחי' עשי' כמ"ש פ"א. והנה המע"ט נקרא כסוח וקציצת הקוצים הנאחזים באחוריים שהן בחי' עשי' כמ"ש בשער מ"ו פ"ה והיינו על ידי העלאת הטוב הגנוז בהם המלובש במצות מעשיות למקורו לקדושת האצילות שכבר הובררה ומ"ש שם שאדה"ר תיקן ג"כ ע"י תפלה היינו ע"י אותיות הדבור דעקימת שפתיו הוי מעשה כי הן מנפש החיונית שבגוף ודמו אשר שרשן מנוגה והנה הברורין דעשי' עולין ליצירה ע"י שם ב"ן ומיצירה לבריאה ולאצילות כמ"ש בשער מ"ן דרוש י"א סי' ז' ובזה יובן דהרהור לא עביד מידי כי בלי העלאת מ"ן מהמלכים שבנוגה א"א להמשיך טיפין מלמעלה לזיווג זו"ג כי רוצה לינק מאמו ולא להשפיע למטה כמ"ש בשער מ"ן דרוש ב' וע' זוהר פקודי דף רמ"ד סע"ב דאית סדורא כו' לאסתכלא כו' כי גר"ן שלהם עצמן הן מ"ן במס"ג על התורה ובנפ"א כנודע.

להבין מ"ש בשער היחודים פ"ב דעל ידי תורה שלא בכוונה נבראים מלאכים בעולם היצירה ושם הביא מהזוהר פ' שלח דלית קלא דאתאבדי כו' בר קלא דאורייתא וצלותא דסליק ובקע כו' והנה מכוונת התפלה נבראו מלאכים בעולם הבריאה כמו מכוונת התורה ובלא כוונה נדחית למטה לגמרי כמ"ש בזוהר פ' פקודי דף רמ"ה ע"ב גו רקיעא תתאה כו' דאקרי צלותין פסילאן כו' וע"ש פ' ויקהל דר"א ע"ב אי איהי מלה כדקא יאות כו'. אך ההפרש בין תורה לתפלה שלא בכוונה מובן מאליו כי למוד התורה הוא מבין ויודע מה שלומד דבלאו הכי לא מיקרי לימוד כלל רק שלומד סתם בלא כוונה לשמה מאהבת הוי' שבלבו בבחי' גילוי רק מאהבה מסותרת הטבעיות אך אינו שלא לשמה ממש להתגדל כו'

דהא לא סליק לעילא מן שמשא כמ"ש בפ' ויחי דרכ"ג ע"ב והיינו משום שמחשבתו וכוונתו הן מתלבשות באותיות הדבור ואינן מניחות אותן לסלקא לעילא והכי נמי תפלה שלא בכוונה שמחשב מחשבות זרות (אלא מפני שכוונתו לשמים לכך יש לה תיקון בקל לחזור ולעלות כשמתפלל בכוונה אפילו תפלה אחת מלוקטת מכל השנה כמ"ש במק"מ פ' פקודי) ומ"ש בפ' פקודי גו רקייעא תתאה ובפ' ויקהל משמע דדוקא אי איהי מלה כדקא יאות סלקין עמה עד אורא דרקייעא דלעילא כו' לק"מ דרקייעא תתאה ואינן רקייעין דמדברי גו עלמא שבפ' פקודי הן דמלכות דעשי' ודפ' ויקהל הן דו"א דעשי' כמ"ש בע"ח שער השמות פ"ג גבי ז"א דעשי' ע"ש והא דמשמע לכאורה בפ' פקודי דגם תפלה פסולה עולה עד היכל הראשון שממנו נדחית למטה והוא בו"א דבריאה לק"מ שהרי אפילו כל העוונות ממש קלות וחמורות עולות לשם אפילו עד היכל הד' כמו שכתוב שם דרנ"ב ע"א אלא ודאי שאין מהות העליות שוות ואין ערך ודמיון ביניהם אלא בשיתוף השם בלבד. ובוזה יובן גם כן מש"ש דרמ"ז שבהיכל הב' ממונה על הלבושיין שמלבישיין הנשמות ממעשה המצות אף שהן בג"ע התחתון דעשי' כמש"ש דר"י. והנה תפלה פסולה עדיפא מתורה שלא לשמה ממש שהיא תחת השמש והתפלה הוא גו רקייעא כו' אבל תורה סתם שאינה שלא לשמה רק מאהבת מסותרת טבעיות לא גרעא מהבל פיהן של תשב"ר דסליק לעילא מפני שהוא הבל שאין בו חטא סליק לעילא אף אם הוא שלא לשמה ממש רק מיראת הרצועה שביד הסופר וע"ש דרנ"ה ע"ב שהמלאכים הן מעלים ההבל של תינוקות של בית רבן עד האצילות.

דוד זמירות קרית להו. הנה יש בזהר שבהה רונגה כו', ולהבין מהו השבח להקב"ה כשזה אסור או מותר. הנה הוא ע"ד מה גדלו מעשיך הוי' מאד עמקו מחשבותיך כי הנה נודע שכל העולמות עליונים ותחתונים תלויים בדקדוק מצוה א' דרך משל אם הקרבן כשר נעשה יחוד עליון ועולין כל העולמות לקבל חיותם ושפעם ואם שינה שקיבל הדם בשמאלו ד"מ או שלא בכלי שרת כשר או שהיתה חציצה אזי נתבטלה עליות העולמות וחיותם ושפעם מחיי החיים א"ס ב"ה. וכן בתפילין כשרות מתגלות מוחין עליונים דו"ג שהם מקור החיים לכל עולמות ובדקדוק א' נפסלים ומסתלקין המוחין וכה"ג בדקדוקי מצות ל"ת והלכך המתבונן מה גדלו מעשיך הוי' בריבוי העולמות וכל צבאם ואיך כולם בטלים במציאות לגבי דקדוק א' מדקדוקי תורה שהיא עומק מחשבה עליונה וחכמתו ית' אשר בדקדוק קל עולין כל העולמות ומקבלים חיותם ושפעם או להיפך ח"ו ומה נתבונן גדולת עומק מחשבתו שהוא בבחי' בלי גבול ותכלית ומעלתה לאין קץ ותכלית על מעלת חיות כל העולמות שכל חיותם שופע מדקדוק א' ממנה שהוא נמשך ממקורו הוא עומק מחשבתו ית' כמו שער האדם הנמשך ממוחו עד"מ כנודע מהתיקונים והאד"ר וזאת היתה שמחת דוד שהי' מוזר ומרנן לשמח לבו בעסק התורה בעת צרתו אך מה שהי' משתבח בתהלת התורה במעלתה זו ואמר זמירות הי' לי

כו' נענש ע"ז ואמר לי' הקב"ה זמירות קרית להו משום שבאמת מעלתה זו שכל העולמות בטלים לגבי דקדוק א' ממנה היא מבחי' אחריים של עומק המחשבה כמ"ש במ"א בשם האר"ל על מאחז"ל גובלות חכמה של מעלה תורה אבל פנימיות שבעומק שהוא פנימיות התורה היא מיוחדת לגמרי באוא"ס ב"ה המלוכב בה בתכלית היחוד ולגבי א"ס ב"ה כל העולמות כלא ואין ואפס ממש כי אתה הוא עד שלא נברא העולם כו' והלכך גם לפנימיות התורה אין לשבחה כלל בתהלת היות כל העולמות מאחר דלא ממש חשיבי ובבחי' פנימיותה אינה שמחת לבב אנוש ושעשועיו אלא כביכול שמחת לב ושעשועי המלך הקב"ה שמשתעשע בה כי אלקים הבין וידע מקומה ומעלתה בידיעת עצמו כביכול אבל נעלמה מעין כל חי כמ"ש לפני לא יראו דהיינו בחי' פנימיותה כמ"ש האר"ל וזש"ה ואהי' אצלו שעשועים אצלו דווקא משחקת לפניו לפניו דווקא דהיינו בבחי' פנימיותה וע"ז אמר ואהי' אצלו אמון א"ת אמון אלא אמון כו' ועל בחי' אחריים אמר משחקת בתבל ארצו ושעשועי את בני אדם כי התורה ניתנה בבחי' פנים ואחור כדכתיב במגלת עפה דזכרי' והיא כתובה פנים ואחור ולפי שתפס דוד בבחי' אחריים לכך נענש בשכחה הבאה מבחי' אחריים ונעלם ממנו לפי שעה מ"ש עבודת הקודש עליהם בכתף ישאו לחבר ולייחד את הכתפיים שהם בחי' אחריים אל עבודת הקודש היא חכמה עילאה בבחי' פנים שמשם נמשכו הלוחות שבארון כמ"ש כתובים משני עבריהם וכמו שאמרו בירושלמי דשקלים שלא היתה בהן בחי' פנים ואחור.

מ"ש בפע"ח דבזמן הזה עיקר הבירור על ידי התפלה דוקא אף שתלמוד תורה למעלה מהתפלה, הענין הוא שעל ידי התורה ומצוה מוסיפין אור באצ"י כו' פי' או"א"ס בכלים דאצילות ע"י ת"ת בפנימיות דהיינו המשכות המוחין ובקיום המצות בחיצוניות הכלים שהם בחי' נה"י שבי"ס ז"א שבאצילות רק שמתלבשים בבי"ע בתומ"צ הגשמיים שבעוה"ז אבל התפלה היא המשכות או"א"ס ב"ה לבי"ע דווקא לא בדרך התלבשות לבד רק האור ממש לשנות הנבראים מכמות שהם שיתרפא החולה וירד הגשם משמים לארץ ויולידה ויצמיחה משא"כ בתורה ומצות שאין שינוי בקלף התפילין ע"י הנחתן בראש וזרוע וגם כמצות שעשיתן הוא גמר מצוותן השינוי הוא ע"י אדם ולא בידי שמים כבתפלה שהיא המשכת החיות מא"ס ב"ה שהוא לבדו כל יכול והלכך כדי להמשיך או"א"ס למטה אי אפשר בלי העלאת מ"ן מלמטה דוקא משא"כ לת"ת שבאצילות המיוחדת בלאו הכי במאציל ית' והעלאת מ"ן במוחו ולבו של אדם הוא בחי' רשפי אש בלי גבול ונק' מאדך כדי לעורר בחי' א"ס והיינו ע"י גבורות דס"ג שהן הן הרפ"ח ניצוצין כו' ולכן נק' התפלה חיי שעה היא מלכות הירודת בבי"ע ותורה חיי עולם היא ז"א כי רמ"ח פיקודין הן מתחלקין ביו"ד כלים די"ס דו"א והנה במ"א כתיב שרמ"ח מצות הן בחי' ה' חסדים ושס"ה ל"ת בה"ג וכי' ובמ"א כ' שהן תרי"ג ארצין נמשכין מחד ארחה כו' שהוא

לבנונית כו' אך הענין שכל המצות לתקן רמ"ח אברי ז"א ע"י המשכת אוא"ס ב"ה במוחין הכלולין בה"ח וה"ג ומקור המוחין היא לבנונית כו' הוא עונג וחפץ העליון להמשיך האור למטה לרמ"ח אברי דו"א ומתחלקת ההמשכה לתרי"ג המשכות פרטיות לפי בחי' ערך המצות כגון בצדקה וגמ"ח נמשך אוא"ס ב"ה לחיצוניות כלי החסד דו"א ובקיום הדינים בחיצוניות גבורה וברחמים ודרך ומעביר ההמשכה הוא ע"י פנימיות הכלי' ומוחותיהן שהן דו"ר שכליים או טבעיים שהן בחי' מוחין דקטנות וגדלות ולזה בקש משה רבינו ע"ה מאד לקיים המצות מעשיות התלויות בארץ שהן תכלית ההשתלשלות להמשיך אור א"ס לברר הכלים דו"א דבי"ע שבהן הן הרפ"ח ניצוצין ע"י תורה ומצות מעשיות שבבי"ע דווקא. והנה לקיום מצות שא"א לעשות ע"י אחרים מבטלים ת"ת ואפילו מעשה מרכבה וכש"כ תפלה שהוא בחי' מוחין ודו"ר שכליים והטעם כנ"ל ועוד זאת שבאמת מאד גדלה וגבהה מעלת המצות מעשיות וכן לימודם על מעלת המוחין שהן דו"ר שכליים כי הגם דכתיב ולדבקה בו ע"י מדותיו מ"מ אינו דבק אפילו במדות העליונות אלא במציאותן ולא במהותן כמ"ש ואנכי עפר ואפר וכ"ש באור א"ס דלית מחשבה תפיסא בי' באורו והתפשטות החיות ממנו ית' כ"א במציאותו שמחי' את כולם ולא במהותו אפילו לעליונים כמ"ש קדוש קדוש קדוש הוי' כו' לבד עלול' הנאצלים משיגים כ"א בעילתו כפי הסדר בע"ח בהתלבשות הפרצופים אבל לא בנבראים אפילו בנשמות דאצילות כמ"ש במשה וראית את אחוריי כו' מה שאין כן מעשה אלקי' הנה בדרך השתלשלות מכלים דאצילות לבי"ע ממהותן ועצמותן דחיצוניותן כמו עד"מ אתרוג ומיניו הליביש בהן הקב"ה ממהותן ועצמותן דחסדים פנימיות דו"א והיינו מבחי' חיצוניותן כנודע בכל מצות מעשיות משא"כ האדם אפילו יש לו נשמה דאצילות מאחר שמלובשת בגוף לא יוכל למצוא בנפשו ולהשיג מהותן ועצמותן של פנימיות החסדים דו"א דאצילות (כי האצילות בחי' חי' בכללות העולמות בי"ע שהיא בחי' מקיף מלמעלה ואינה מתלבשת בכלי כלל) כ"א מציאותן ע"י דו"ר שכליים ומה שכתוב וראית את אחוריי הוא בדרך נבואה דוקא (שהיא התפשטות הגשמיות כמ"ש ברע"מ פ' משפטים) והיינו הטעם לפי שאי אפשר לנברא הגשמיות כמ"ש ברע"מ פ' משפטים) והיינו הטעם לפי שאי אפשר לנברא ותפיסא ודביקות אמיתית משא"כ האתרוג עד"מ חיותו נמשכה ונשתלשלה ממהות חיצוניות דכלים דנוק' דו"א דאצילות שהיא בחי' אלקות כמ"ש בע"ח שכל הפירות הן באצילות כי ל' כלי' דאצילות ירדו לבי"ע והן יו"ד מאמרות שבהן נברא העולם ע"י התלבשות בנוק' דעשי' מהות במהות כי הכלים דאצילות נעשו נשמה בעשי' שהיא בחי' אלקות ממש לפי שבאצילות איהו וגרמוהי חד המאציל והנאצל ועל ידי התלבשות מהות הנשמה במהות הכלים דנוק' דעשי' נתהווה האתרוג נמצא כשתופס האתרוג ומנענע כהלכתו ה"ז תופס ממש חיותו המלובש בו מנוקבא דאצילות המיוחדת באוא"ס המאציל ב"ה משא"כ בכוונתו אינו משיג

מעשה אלקי' הנה : השמטה דמוכח בהכתי'. וצ"ל (כנדפס בקו"א) : מעשה המצות מעשי אלקי' הנה. — בקו"א המה הנה.

ותופס אף היודע הסוד אלא מציאותה ולא מהותה אך בלימוד הלכות אתרוג משיג ותופס האתרוג ממש ומצוותו כהלכה בבחי' דבור ומחשבה וכל שכן הלומד הסוד אבל דוקא סודות המצות דלא גרע מלימוד הלכותי' ואדרבה כו' אף שאינו משיג המהות משא"כ בסדר ההשתלשלות אף אם משיג המציאות לא עדיף מצד עצמו כלימוד המצוה שמשיג ותופס המהות ומעלה עליו כאילו קיים בפועל ממש כמ"ש זאת התורה וגו' אלא שידיעת המציאות מהשתלשלות הוא ג"כ מצוה רמה ונשאה ואדרבה עולה על כולנה כמ"ש וידעת היום וגו' דע את אלקי אביך וגו' ומביאה ללב שלם שהיא העיקר והשגת המציאות היא להפשיט מגשמיות כו' רק שזו היא מצוה א' מתרי"ג והאדם צריך לקיים כל תרי"ג לפי שהן השתלשלות המהות דחיצוניות כלים דאצילות לכך צריך להרבות בלימוד כל התרי"ג וקיומן בפועל ממש במחשבה דו"מ שהן בי"ע לברר בירורין אשר שם. ועוד זאת שבאמת הכירורין שבבי"ע מרפ"ח על ידי תורה ומצות במח' דבור ומעשה גבוהין בשרשן מנר"ן שבאדם כי הן מס"ג שבפנימיות א"ק ונר"ן שכבר ניתקנו ע"י מ"ה הוא יוצא מהמצח הארה בעלמא והוה שכתוב לפני מלך מלך, והט' שהאדם חי במזונות דצ"ח ומבררן במ"ה שבו והי בהם לפי שהן מס"ג, ועוד זאת שהרי הדבור מדברי חכמה עילאה אינו מוליד והטפה שנמשכה מהכלי דחכמה עילאה יש בה כח המוליד ומהוה יש מאין וגם המשכת חכמה עילאה כלולה בה והט' מפני שבה נמשך מהותה ועצמותה דחכמה עילאה משא"כ בדבור ובמחשבה ואפילו בהשכלת השכל באיזה חכמה הרי חכמה זו רק הארה מתפשטת ממהות השכל שבנפש ועצמותו והארה זו היא רק לבוש למהותו ועצמותו של השכל והשכל הוא הארה ולבוש למהות הנפש משא"כ הטפה נמשך בה גם ממהות הנפש ועצמותה המלוכשת במוחין ולכן מולידה בדומה לה ממש והוה ההפרש בין עבודת המלאכים היוצאים מנשיקין להנשמות היוצאים מהכלים אך הכלים דאצילות נעשו נשמה לבי"ע והלכך דו"ר שכליים הן כמלאכים. דנשיקין מהארת חיצוניות חב"ד בבי"ע וה"ט משום דפנימיות חב"ד ומהותו ועצמותו של או"פ אינו יכול להתגלות אלא ע"י הארת הכלים דוקא היורדים למטה כטפת האדם ממוחין וכמ"ש לפני לא יראו. ובר מן כל דין אפילו בנשמה דאצילות אף שהיא מכלים דאצילות וכן בנפש רוח מכלים דיצירה עשי' הנה רחימו שכליים שלהם מעוררים ג"כ בכלים דיצירה עשי' בחי' העלאה ממטה למעלה באתעדל"ת והוה בחי' הסתלקות לבד ח"ו אבל בחי' המשכה מלמעלה למטה היא ע"י מצות מעשיות דוקא להמשיך אור בכלים ובחיצוניות הכלים שחיצוניות העליון יורד למטה ופנימיות התחתון עולה למעלה וי"ש בווהר פ' פקודי הנ"ל דאית סידורא כו' ושתייהן צורך גבוה העלאה והמשכה ע"י העלאת מ"ן מס"ג בבחי' עובדא ומלולא והוה תכלית השתלשלות להתגלות אור עליון למטה ולא לעלות התחתון למעלה שזה אינו אלא לפי שעה ואף גם זאת דוקא עליית הכלים לאורות עליונים היא מעלת השבת ויוכ"פ אבל לא עליית והסתלקות האורות ח"ו כמ"ש בפע"ח ונר"ן של האדם לגבי גופו בעוה"ז חשיבי כאורות לגבי כלים וכן דו"ר שכליים לגבי מצות מעשיות ולכן התפלל משה רבינו ע"ה תפלות כמנין ואתחנן על קיום

מצות מעשיות דוקא וה"ה לדבור גשמי של הלכותיהן. אך להבין איך האתרוג שהוא מרפ"ח שלא נבררו עדיין וכן קלף התפילין ימשיך אור בכלים דו"ג דאצילות שכבר נבררו ונתקנו ע"י שם מ"ה להיות בחי' אלקות הנה המשל לזה היא הזריעה והנטיעה שהגרעין מעורר כח הצומח שבארץ שהוא דבר הוי' תדשא ע"ש פי"ג* ע"י העלאת מ"ן לשרשו ככה מעוררין הקלף והאתרוג עד רום המעלות שהוא שם ס"ג שלפני השבירה שהוא מהות ועצמות אורו שבא"ק ולא הארה בעלמא כמו שם מ"ה שממצחא בלימוד ועיון הלכותיהן מעורר בחי' חב"ד שבי"ס דכלים דו"ג ועד רום המעלות ג"כ בבחי' חב"ד שבס"ג דפנימיות א"ק היוצא דרך העינים. וכל הנ"ל הוא במצות עשה אבל לא בלימוד פרטי הלכות איסורי ל"ת לכאורה ובפרט דלא שכיחי כלל כמו פרטי הלכות פיגול וכדומה אך עוד זאת השוה בכל כי כל דו"ר שכליים של המלאכים הן בחי' נבראים מאין ליש והן בחי' נר"ן דבי"ע אבל פרטי ההלכות הן המשכות חכמה עילאה דהמאציל המלוכשת בגשמיות והלבשה זו אינה כהלכות חכמה עילאה בדו"ר שכליים דהתם הלבוש הוא מסתיר ומעלים לגמרי כהסתר והעלם הארץ החומרית לבחי' חכמה עילאה המלוכשת בה כמ"ש כולם בחכמה עשית והיינו חיצוניות דחיצוניות דכלים דמלכות דאצי' שבעשי' שהיא מלוכשת ומסותרת לגמרי בר"ן דעשי' וכן בבריאה היא מסותרת לגמרי בר"ן שהם בחי' נבראים בהסתר והעלם הבורא מהנברא משא"כ ההלכות הרי הארת החכמה מאירה בהן בגילוי ולבוש העשי' הוא מעביר לבד כמו ביו"ט שחסד דאצילות המלוכשת לגמרי בחסד דבריאה ומחי' עוה"ז הגשמי ע"י מעביר חסד דיצירה ועשי' הנק' ג"כ התלבשות שאל"כ לא הי' פועל בגשמיות עולם הזה ואף שגשמיות עולם הזה ודאי מסתיר לגמרי אפילו החסד דעשי' מ"מ ההלכה עצמה אינה גשמיות ממש שהיא בחי' רצון הנמשך מחכמה עילאה להקל או להחמיר רק שיורד ומאיר בבחי' גילוי בגשמיות כמים היורדים ממקום גבוה והדבר גשמי עצמו שבו מדברת ההלכה באמת הוא מסתיר לגמרי כמו המחליף פרה בחמור וכן בשר הפיגול או לא פיגול וכשר רק ההלכה בעצמה עם טעם הנגלה היא מבחי' מלכות דבריאה ויצירה דבחי' נשמה שהוא אלקות המחי' ומהוה נ"ר דבי"ע שהן דו"ר של המלאכים והנשמות וחב"ד שלהם מאין ליש ולכן הוא מרוה צמאונם קודם שירדה לעוה"ז כמים היורדים וגם אחר שירדה לעשי' היא למעלה מעלה מבחי' חב"ד דעשי' אפילו דבחי' נשמה שהיא אלקות והטעם משום דחב"ד דעשי' דבחי' נשמה היא מקור החיות דחב"ד דנ"ר ותולדותיהן והתהוותן מאין ליש עם תולדותיהן עד סוף העשי' היא הארץ וכל צבאה אבל חב"ד דהלכות בטעמיהן שבמלכות דבריאה ויצירה ענין החכמה היא בתיקון פרצופי האצילות שבהן תלויין כל טעמי המצות מ"ע בה"ח ומל"ת בה"ג ומשום הכי נמי כשירדו להתלבש בנבראים הן במלכות דבריאה ויצירה דבחי' נשמה דוקא שהיא מכלים דאצילות ולא בחי' נ"ר ואף דחב"ד דבריאה יצירה דבחי' נשמה שגבהה מאד מעלתן על בחי' מלכות דבי' דנשמה ואעפ"כ הן מקור לחב"ד דבי' של בחי' נ"ר

שהן המלאכים, לק"מ דבאמת המלאכים והנשמות אינם אלא מטפה הנמשכת מחב"ד דנשמה ליסוד ז"א וניתן לנוק' ומשם יצאו בבחי' לידה כי אף את"ל שנבראו מהארת הכלים דנוק' דאצילות הרי הם היורדים ונעשים נשמה אבל עצמות חב"ד דנשמה מתפשט בו"ק דו"ג ושם הם שיתא סירי משנה וגמרא ומ"ש בע"ח ושער היהודים שע"י הכוונה נעשה לבוש נשמה וע"י התורה לבוש רוח דרוח ע"י משנה דיצירה ורוח דנשמה דבריאה ע"י הגמרא י"ל דהיינו דוקא ע"י תורת האדם בעוה"ז העולה למעלה אבל התלמוד עצמו שניתן בסיני הוא בנשמה ולכן הוא מברר הרוח וכן במשנה דיצירה ואף את"ל שגם הניתן מסיני הוא ברוח דב"י הרי נודע שכל מלאך הוא שליח מלמעלה ואז נק' בשם הוי' ממש השוכן בקרבו משא"כ כשאינו שליח יש לו שם אחר כפי עבודתו ואוי קורא קדוש קדוש קדוש הוי' כו' כלומר ששם הוי' מובדל ממנו וכן הוא ממש בבחי' התלבושות התלמוד בבחי' רוח דבריאה והמשנה ברוח דיצירה הם שלוחי הוי' דהיינו כלים דנוק' דאצילות החיצונים בתלמוד והאמצעים במשנה אשר המשנה והתלמוד שבהם נמשכים מיס"א המקבל מח"ס דא"א שבו מלוכש אוא"ס ונמצא שאור א"ס הוא שם הוי' שוכן ברוח דב"ע במקרא במשנה בתלמוד וכהאדם לומד ממשך אוא"ס בעוה"ז להיות נכלל ובטל באורו ית' כי זה כש האדם. וואת היתה עבודת רשב"י וכל התנאים ואמוראים בנגלה להמשיך אורו ית' ולברר בירורי' נוגה כל משך זמן הגלות דשלטא אילנא דטו"ר כמ"ש עת אשר שלט האדם באדם כו' כי זהו תכלית ההשתלשלות שירד העליון למטה ויהי' לו דירה בתחתונים כדי להעלותן למהוי אחד באחד משא"כ עבודת מלאכים דו"ר שכליים אינה בחי' המשכה כלל וכלל רק הסתלקות כו'. ובזה יובן מה שנבראים המלאכים מאין ליש על ידי עסק התורה אפילו שלא בכונה שהוא בחי' רוח בלבד שאינה אלקות כלל אלא לפי שאף על פי כן שם הוי' שוכן וכו'. ולהבין פרטי ההלכות דלא שכיחי כלל ואפשר שלא היו בעולם במציאות וכ"ש שלא היו לע"ל כמו פרטי דיני פיגול וכה"ג הנה מודעת זאת שכל איסור שבעולם יש לו שרש ומקור חיים בקליפות שאל"כ לא הי' יכול להיות במציאות בלתי השפעה עליונה ואפילו המסלסל בשערו וכה"ג מקבל חיותו ברגע זו מהיכלות הקליפות כמ"ש בזהר והלכך גם פרטי האסורים שלא באו לידי מעשה מעולם בעולם הזה הגשמי מ"מ שרשי חיותן הן במציאות בפו"מ בהיכלות הקליפות וגם הפרטים שיוכל להיות שלא היו ולא יהיו לעולם במציאות כגון טעות ושגגות שטעה וקרא לתשיעי עשירי וכה"ג דלא שייך במזיד להיות קליפה שורה ע"ז ויוכל להיות דכה"ג אינו במציאות בהיכלות הקליפות* מ"מ עכ"פ ישנו במציאות להבדיל בח"ע שנתפשטה בפרט זה למשה רבינו ע"ה בסיני שכל מה שתלמיד וותיק עתיד לחדש כו' וכל פרטי האבעיות דרבי ירמי' כדכתיב פ"ד דחולין, כי התפשטות ח"ע היא בבחי' א"ס המלוכש בה בפו"מ וכל פרט הלכה היא שער נמשך מחכמה עילאה דיסד ברתא

תקליפות : בק"א הגה"ה מארמו"ר בעל צ"צ ז"ל נ"ע : נ"ל מ"ש ויוכל להיות אלמא דלא בריא ל"י היינו משום שהשגגות באות מנוגה אי"כ י"ל דיש להם שרש בהיכלות דנוגה.

ומלובש בה וממנה נמשך ומתלבש בבי"ע ונודע כי ינקת הקלי' מאחוריים
 די' ספירות דקדושה ובפרט מלבושים די"ס דבי"ע ובפרט דיצירה עשי'
 המעורבים בקליפות כנודע שיניקתם מבחי' הלבושים וע"י עסק ההלכות
 בדבור ומחשבה מתפשטים ומתפרדים מהקדושה כמ"ש בתיקונים ורע"מ
 לאפרשא והיינו כנודע ממ"ש על שלא ברכו בתורה כו' שהוא ע"י המשכת
 אוא"ס בחכמה עילאה המלובשת בהן ובחכמה איתברירו באור אין סוף שבה
 והמשכה זו נעשה ע"י דיוקן העליון של האדם העוסק ג"כ בהלכות אלו
 למעלה בשרשו בנוק' דז"א דבי"ע. ובוה יובן חיוב כל נר"ן להשלים כל
 התרי"ג במדו"מ שהן פרטי ההלכות וצריכות לבא בגלגול להשלים התורה
 בפרד"ס כדי לברר כל הברורין הנוגעות להם מכל הרפ"ח שהיא קומת
 אדם שלימה תרי"ג בחי' כלליות ופרטיות אבל לע"ל כשיושלם הברור
 יהי' עסק התורה בבחי' עשה טוב לבד להעלות הנר"ן מעלה מעלה עד
 א"ס וגם בשס"ה ל"ת בשרשן למעלה שהן גבורות דקדושה ולהמתקן
 בחסדים ברמ"ח מ"ע ולכלן יחד וע"כ התורה כולה נצחית בכללה ובפרטה
 שגם פרטי ההלכות דשס"ה ל"ת הן ענפים מהכללות ויש לכולם שרש
 למעלה בה"ג דקדושה כמו השס"ה ל"ת עצמן שהן למעלה בחי' הדם
 המחיי' האברים דכלים דז"א.

הגה טבילת נהר דינור עיין בוהר ח"ב דר"א ע"ב אם הוא להשכיח
 כל מילי דעלמא אפילו לשם שמים דומיא דמלאכים הממונים על
 ההשגחה כשחוזרים למדרגתם לומר שירה ואילו שלא לש"ש נפרדים בכף
 הקלע א"כ מה שאמרו אשרי מי שבא לכאן ותלמודו בידו, צ"ל דשאני
 הלכות דבחכמה איתברירו כו' ומסיפורי מעשיות שבתנ"ך וגמ' אפשר
 שאחר הטבילה לא נשאר בזכרונו רק האותיות להתלבש בהן הפנימיות
 אבל על החיצוניות שבעולם הזה כבר אחז"ל כל הכתובים עתידים להבטל
 וההלכות לא יבטלו והיינו טעמא כי כל הנביאים יניקתם מנו"ה שהם
 כלי ההשפעה לבי"ע ולבר מגופא לבד כי באצילות אין צריך להן ולכן
 א"צ להן אלא כל זמן עוה"ז ואיהו בנצח ואיהי בהוד אבל לע"ל שיחזרו
 פב"פ שוין בקומתן ואדרבה אשת חיל יבטלו כל הכתובים שמנצח והוד
 משא"כ ההלכות שמחכמה נפקי והעשי' היא דרך מעביר לבד. ובוה
 יובן מארז"ל שאין נביא רשאי לחדש כו' והרמב"ם ה' יסודי התורה כתב
 דאפילו כיוון ההלכה ה"ו נביא כו' ע"ש בכ"מ. והט' משום שיניקתם
 מנו"ה שהן בחי' עשי' והשפעה היורדת למטה לצורך שעה ולא מחכמה
 נפקא כהלכות הקיימות לעד ובחכמה אתברירו לעד ולעולמי עולמים לעלות
 למעלה אלא משתנין המעשים תמיד לפי הנהגת הח"ע שבנוגה.

בתוספות ביאור, ההפרש בין עשי' שבהלכות לעשי' ותוכחת שבתנ"ך
 שאינם מצות הוי' הנצחיות הט' כי כל מה שיש ביבשה בעולם
 הזה יש בים בעלמא דאתכסיא ואפילו באצילות ומאצילות ולמעלה אך
 דוקא מה שנתברר כבר מנוגה ועלה למעלה בבחי' מ"ן שאו יורדים המ"ד
 ומבררים ומעלין לבחי' אלקות ממש כמו קודם השבירה שלא היו עדיין

בבי"ע כלל רק אלקות והבירור הזה אינו רק בהלכות שהן מבררין אבל המעשיות והתוכחת שבתג"ך הן התלבשות אלקות שבחכמה עילאה בבי"ע קודם הבירור אלא בעדן מלובשות בנוגה שממנה מושפעות כל עניני עוה"ז הטהורים וגוף האדם וכ"ש התוכחת ולפי"א א"ש דדוקא הנביאים והכתובים עתידין להבטל משום שאינן רשאים לחדש כו' אבל המעשיות שבתורה יתגלו בהן הלכות חדשות דהיינו רצון העליון חכמה עילאה בעבודה שבלב ומוחין הנצחיים גם אתר הבירור.

משכני אחריו גרועה משכני לשון יחיד גרועה לשון רבים, הענין הוא שידוע שיש ב' נפשות בישראל א' הוא ניצוץ אלקי שטבעו לימשך ולידבק ביחוד ומיוחד ית' בלי שום טעם ודעת אלא כמו שדהבת שעודה מאלי' מצד שנמשך לשרשו כן ניצוץ זה על שם שהיא נלקחת מיחיד חי העולמים הוא עולה תמיד ומתדבקת ביחיד ומיוחד ית' ולכן נק' יחידה ע"ש שהיא יכולה לקבל בתוכה בחי' יחיד, וענין זה הוא בחי' רצון הנפש שגם התענוג יומשך ממנו כי כשאינו רוצה בהדבר לא יתענג ממנו אדרבה יצטער וכשירצה בו ימצא בו תענוג ושכל ומדות ומעשה ונמצא כל ההשתלשלות שבנפש הוא הרצון ורצון של הנפש הבהמית לא נק' יחידה אעפ"י שכוללת ג"כ כל ההשתלשלות שלה מפני שהיא בעצם בחי' נפרד ורוצה לדברים נפרדים לפעמים בדבר גשמי זה ולפעמים בדבר אחר נמצא שאין הרצון אחד ולכן נק' נפשות עשו לשון רבים אבל רצון נפש אלקים נק' יחידה כי רצונה באחדות הוי' במהותו ועצמותו ית' שהוא ושמו לבד ואין שם התחלקות מעלה ומטה כו' לכן גם הרצון שמקבלת בתוכה בחי' יחיד הוא רצון א' בלי שיתחלף לפעמים כך ולפעמים כך כמשל התקשרות נפש התלמיד לרבו שיהי' שינויים ברצונו לפי אופן קבלתו השפעה לפעמים כך כו' כי עיקר התקשרות רצונו הוא בהשפעה והרי היא מתמצצמת ונפרדת לכמה אופנים שונים אבל התקשרות רצון הבן לאביו שנלקח מעצמות נפש אביו ולא מהשפעתו לא יהי' שינויים כלל בהתקשרות נפשו בנפש אביו מפני שנתקשר בעצם נפש אביו בבחי' יחידה שבו וזהו הצילה וגו' מכפירים יחידתי כלומר שיציל רצון ניצוץ אלקות היחידה מתאוות הכפירים השואגים לטרף הב הב שהם הרצונות הרבים של נפש הבהמית. וזהו משכני לשון יחיד ואח"כ גרועה לשון רבים שגם רצונות הרבים הבהמ' המחשיכים אותה כידוע ירוצו עם בחינת יחידה להדבק אחריו. אך להבין מה הכוונה בכריאת נפש הבהמ' ושתהפוך לרוץ אחרי הוי' הגה כתיב והניף את העומר לפני הוי' עומר הוא של שעורים מאכל ומזון לנפש הבהמה שנפש הבהמה תחי' ממאכל שעורים כמו"כ למעלה בבחי' אצילות שם ב"ן בכללות הוא בגמט' בהמה והמאכל שלה הוא מבחי' מלכות דמלכות המתפשטת להחיות העולמות שנק' לפעמים עומר עשירית האיפה כי הוא רק חלק עשירית מכללות בחינת מלכות ונחשב לבחינת הדומם כמשל דבור. אדם שאין בעצם מהות אותיות הדבור שום שכל ומדה רק בחי' דומם לבד לגבי אהבה שבלב שהוא בבחי' חיות רוחני וכ"ש נגד השכל ואף שמצד הכל הקול יהי' נראה בו חיות קצת אבל הדבור

עצמו אין בו חיות כלל אלא שנמשך לתוכו הבל הלב בתחלה ואח"כ חיות יותר והוא אהבה שבלב המתגלית בו וכן השכל או נבנה הדבור בבנין מהות איוה דבר מה שמתגלים ונראים בו דברים רוחני' שהם השכל והמדות שהם רוחני' בעצמותם ומתגשמי' בדבור אבל הדבור עצמו בלא התגלות מדה ושכל אינו רוחני כמו"כ דבר הוי' הוא בחי' מלכות דמלכות המחי' הנבראים מאין ליש מצד עצמו הוא בחי' דומם לגבי שכל ומדות המתגלים כו' (ונק' עפר שבקרקע המשכן) והוא החיות של הנבראים ונוצרים ונעשים ואח"כ כנגה זרועיה תצמיח תציר לבהמה כלומר מחמת העלאת מ"ן מכל עולם לפי ערכם נעשה מאכל שעורים לבהמה עליונה והנה אהרן כהנא רבה הוא המניף ומגביה את העומר שעורים לפני הוי' שהוא ז"א דאצילות. ולהבין ההפרש שבין אהרן כהנא רבא לאברהם שהוא ג"כ איש החסד אברהם אוהבי, הנה אהבת אברהם הוא נברא מאין ליש ממדת חסד דאצילות ובודאי מדת אהבה דאצילות נמשכה מפני איוה טעם ודעת לאור האהבה למה תומשך כך כמשל אדם כשאוהב איוה דבר אזי תחלה יעלה במוחו שדבר פלוני טוב והוא הדעת והשכל לאהוב אותו דבר וכפי אופן המשכתו כן תהי' המדה קצובה לאהוב באופן כך וכך נמצא שהטעם והאהבה קצוב כאחד ואם הי' הטעם והשכל נמשך באופן אחר הי' האהבה ג"כ באופן אחר ומי הוא הקוצב ומודד המשכת השכל והטעם להמדות הוא הדעת העליון הכולל מוחין דחו"ב ומודד מהן כפי המצטרך למדה והוא ענין קו המדה שהוא מתמלא אח"כ מחדרים רבים שהם המדות הקצובים ממש כמו חדר שנימדד ארכו ורחבו והוא ענין עולם הבירורים שהוא בחי' התיקון אורות הנאצלים שימשכו עפ"י קו המדה המודדת שלא תהי' אור האהבה דאצילות כ"א באופן כך וכך, ולא יותר. והוא ענין אהבת אברהם הלוך ונסוע באהבתו עד מקור המשכת מדת אהבה דאצילות שהיא החכמה הקצובה למדת אהבה דאצילות ונעשה מרכבה לשם כלומר שמהות נשמת אברהם המוגבלת נעשה כלי ואבר למדת אהבה דאצילות ומוחין שלה בבחי' ביטול כסוס לגבי רוכבו, והנה כמו שיש במרכבה דלמטה ב' בחינות, א' הביטול של הילוך הסוס לפי אופן רצון הרוכב, ב' ענין הפכי מזה והוא שהסוס נושא את רוכבו מה שאין הרוכב יכול להגיע לאותו מקום והסוס יגיענו לשם או משל הרוכב על עוף הפורח למעלה שהעוף יגביהנו למעלה מה שאין ביכולת הרוכב ליפרח מעצמו הגבה למעלה כן כבי' במרכבה דלעילא י"ש יתרון להמרכבה פני ארי' אל הימין (שהוא מדרגת אברהם אוהבי) על האדם דאצילות הרוכב על הכסא דבריאה במה שנושאו ומגביהו למעלה כ"כ מה שאין ביכולת האדם דלעילא להגיע לשם. וביאור זה דהנה אנו רואים בחוש באהבה רעה שנשפלה ברוח הגסה דנוגה לאהוב איוה דבר גשמי מאד כמו אשה חמת מלא צואה או ממון ומאכל הגשמי, תחלה יעלה בשכל נפש הבהמית הטעם והדעת שהדבר גשמי ההוא טוב מאד ועפ"י אופן התבוננותו איכות טוב הדבר תהי' המשכת האהבה אם היא בעמקות גדול תהי' האהבה חזקה ביותר וכאשר אין איכות טוב הדבר בעמקות כ"א השכל מצומצם כמו שכל התינוק במדותיו אז אין האהבה חזקה כלל וכרנע תפול ונמצא שיש לאהבה גבול וסוף שתכלה כשיכלה הטעם ואם הטעם

ארוך יותר תאריך המדה יותר כי דבר א' הם. והנה אנו רואים לפעמים
ההיפך מזה לגמרי שאע"פ שבראשית הולדת האהבה מן המוח קצובה
ומדודה עפ"י מידת השכל אבל כאשר כבר מתגלית בלב הגשמי ותהי'
נגשת ברוח החיים שבלב להיות כערך חיות דם שבלב שהוא חום
הגשמי כמו אהבה הבהמה למאכל או יהי' התשוקה שבלב הגשמי רשפי
אש גדול מאד בתוספות מרובה על העיקר הטעם והיכול שהמשיך לאהבה
כמו שאנו רואים בחוש כשמתגברת אצלו התשוקה הגשמי' בחי' בהמה
אעפ"י שיתקף דעתו למדוד שכל אחר הפכי מאהבה זו דהיינו לשנוא
הדבר לא יועיל כלל לעצור את תגבורת תשוקה הגשמי' שבלב הגשמי'.
והענין כי אהבה זו שנתגשמה מאד בלב אע"פ שהוא סוף השכל לא
שנלקת ראשיתה מן השכל אלא מהות שרשם מושרשים ברצון ונק' ימי
המילואים כי הוא שלימתא דכולא כמ"ש בעץ חיים היכל הכתרים שער
א"א שאו"א מושפעים כו', והו"א מושפע יותר מלמעלה מכתר דא"א אלא
שבוה הבחי' הם יותר גדולים שאין השפע יורד למדות אלא דרך או"א
ע"ש נמצא כשהי' כלולים ברצון הי' בלי גבול אלא שהדעת צמצמה
ומדדה להגלות ממנה עפ"י השכל המולידה במדה וגבול וכן כ"ו שהדעת
והשכל מאיר במדה שבלב תוכל להתהפך ויש לה גבול שתכלה עפ"י
כליון הדעת שהרי עדיין קו המדה מאיר אבל כשכבר נתגשמה כ"כ
בלב שניראית בלא דעת כלל כבהמה ממש כמו הרעבון למאכל מחמת
 שאין מאיר בה קו המדה ממילא היא במהותה הראשון למעלה מהשכל
 שהוא בלי גבול וקצבה ולא יעצרנה השכל נמצא מובן שאע"פ שהאהבה
 זו הגשמי' אין לה ערך לכמות שהיתה ברצון שהיתה הגבה למעלה
 מערך השכל שנתצמצמה בו ועתה היא מגושמת מאד בלב הגשמי עד
 שאין בה אור הדעת כלל עכ"ז הרי היא ממש אותה אהבה שברצון
 אלא שנשתלשלה ע"י השכל ועפ"י יובן למשכיל למעלה באהבת מכאל
 שנלקחה רק מבחי' חסד שבמלכות דאצילות הראש לשועלים כידוע שהוא
 כח אלקי המהווה מדת מיכאל ונק' בכלל בחי' בהמה לגבי אור האהבה
 דז"א דאצילות שיש בו הארת הדעת דאצילות ששרשו קו המדה המודד
 מ"ה מבין דאצילות הנק' בשם אדם הרוכב על כסא דבריאה כידוע
 אעפ"כ יש בחי' יתרון לאהבת מיכאל המועף שהוא מרומם את הכסא
 כח הפועל האלקי המהווה אותו הגבה למעלה מז"א דאצילות הנק' אדם
 הרוכב, וכן במלכות שנק' מרכבתא דז"א אחו"ל הקב"ה שהוא ז"א דאצי'
 רוכב על כרוב קל שלו מרכבה דמלכות דאצילות הנק' קל כידוע ובאותה
 מרכבה הוא שט למעלה מה שאין ביכולתו להגיע מעצמו והם ח"י אלף
 עולמות דמלכות בחי' ב"ן דא"א שרש כל הנאצלים שהוא נחשב עדיין
 בכלל עולם א"ס ונק' עולם העקודים. והטעם לזה כי כל מה שבעולם
 העקודים אפילו המדות של בחי' בהמה דשם נק' בהמה רבה והוא הבל
 הדבור דא"ק שהוא בחי' דומם שבעולם א"ס כמו שבאדם התחתון אין
 גבול וקצבה אלא מן השכל ולמטה אבל התענוג והרצון כל מה שיש
 בהם הוא בלא קצבה וגבול אפילו בחי' תחתונה שבהם כמו מדת אהבה
 שברצון קודם שמדדה קו המדה כו' שהרי יש ברצון ג"כ חכמה וטעם נעלם
 למה ירצה כידוע ויש מדות ברצון שיאיר בהם חכמה דרצון ויש מדות

דבהמה שלא יאיר בו כו' אבל עכ"ז כל פרצוף הרצון הוא בחי' אין מהגדול שבו שהוא כתר דא"א עד"מ שבו כולם אינם בבחי' קצבה ממש אבל פרצוף חכמה הוא נבדל מערך הרצון שכל מה שמשתלשל ממנו המה קצובים ויש להם כליין לפי שהחכמה עצמה נמדדה לכן אפילו בחינת בהמה שהוא ב"ן דא"ק הנק' עולם העקודים נק' בהמה רבה (עומר לגלגולת) שהוא בחי' א"ס והוא הגבה למעלה מחכמה דעולם האצילות לכן מרכבתא דשכינתא שררשה מבחי' בהמה רבא יש לה יכולת לשוט למעלה מה שאין ביכולת ז"א להגיע מעצמו. ועתה יובן ענין ארון נושאו נושא ששניהם אחת כמ"ש בפייט ניראין נושאות את הכסא והם נושאות מן הכסא שהם רוממי שדי שמרוממים באהבה והעלאת מ"ן שלהם בבחי' קטנות המדות כבהמה בלא דעת הגבה למעלה מאיר דעת דאצילות מקור דמקור שורש התהוות אהבתם והשגתם והוא בהמה רבה הקודם להמדדת החכמה. ולתוספות ביאור מה שיש לדברים גשמיים אהבה נפלאה בלי גבול שאינו לפ"ע השתלשלות כולם בחכמה עשית שא"כ הי' צ"ל אהבת הממון והמאכל לפ"ע השכל הוא לפי ששרש אהבה בהמה זו הגשמיות הוא מהמלכים שמלכו בארץ אדום לפני מלך לבני ישראל פי' שהם מהמלכין קדמאין ז"ת דבינה דנקודים שנפלו ונשברו כליהם מפני שהי' אורם רב בעצם וכל הגדול יותר נשפל למטה מטה ביותר כמשל אבן החומה שבשורה הגבוהה תפול להלאה יותר במרחק מן כותל החומה והאבן שבשורה הנמוכה תפול בקרוב יותר לחומה וכן אהבה בהמיות אעפ"י שהיא מגושמת מאד ורחוק מאד מהשתלשלות החכמה עד שלא יאיר בה הדעת כלל אעפ"כ שררשה ממקום גבוה מאד מהמלכים קדמאין שקודם לעולם התיקון שלע"ע כנודע (וזהו וימלוך וימות בתחלה היתה האהבה שברצון בהמשכה רבה לעצמיות הנפש עד כלותה ולא יכול הכלי לסובלו ולהגבילו עד שנשבר הכלי לחלקים רבים ונתמעט האור של ההסתלקות וזהו ימות מאן דנחית מדרגי' מבחי' הסתלקות העצמיות לירד ולהתמשך בהגבלת הכלי ע"י קו המדה המודד ומשנה מהותם למהות שכל וטעם) שכללות כל עולם האצילות מבחי' ברודים שהיא ענין התיקון הוא בחי' מ"ה מבין ז"ת שבבינה שבנקודים הוא בבחי' ס"ג וכמו ערך הבינה למדות כן ערך רפ"ח ניצוצין שנפלו מס"ג לכללות עולם האצילות שנק' מ"ה וב"ן וזהו כאשר אהרן כהנא רבה שהי' מרכבה לחסד דאריך (כי כל גדול בא"א כידוע בענין ובטובו הגדול) הקריב העומר שעורים והניף אותו שבתנופה זו הניף עומר ב"ן דאצילות הראש לשועלים להיות עומר לגולגולת שם ב"ן שלפני האצילות הנק' בהמה רבה כי לפני כ"ג דלעילא משתווה תכלית הגשמיות עם מקור הרוחני ולכך יכול להניף העומר לפני הוי' חו"ב זו"נ דאצילות (וכמו שעומר לגולגולת הוא לפני הוי' כן עומר שעורים לפני הוי') אך עתה שאין בהמ"ק קיים ואין לנו כהן בעבודתו ענין ההנפה הוא בירור הפסולת מרוח הבהמה בשרשה שלמעלה מן השכל כי אהבה הנרגשת בלב שהיא בחי' צעק לבם בחיצוניות הלב לבד בלא דעת רק מחמת אהבה מסותרת בלב כל ישראל שעלה במחשבה קרבת אליקים יחפץ צועק בצעקה בלב נשבר על ריחוקו מאת הוי' נק' עפר ודומם דקדושה (כמו התינוק שאין לו דעת

ובחירה רק מחמת שנמשך ממנו לא זו אהבתו ממנו וצועק אבא אבא כמ"ש בתניא פ' ל"ט שמפני זה נקראים המלאכים בשם חיות ובהמות) והנה אהבה זאת אע"פ שהוא נמשך ג"כ מפאת הקדושה אבל מפני שהוא לגרמי' עד"ש לא יחפוץ כסיל בתבונה כ"א בהתגלות לבו לכן יכולים להאחז ולניק ממנה החיצונים להיות רגלי' יורדות ליפול ח"ו בתאוות גמורות לאחר התפלה כו' והכהנים יחזיקו את הבדק כמו בדיקת סוטה שלקח הכהן מן העפר אשר בקרקע המשכן ונתן אל המים קדושים שעפר שבקרקע המשכן מרומו נגד בחי' דומם של בחי' מלכות ומנחת שעורים של מנחת קנאות היא אשת זנונים הוא רוח הגסה דנוגה הנדבק בבחי' בהמה דקדושה וע"י הנפות המנחה שע"י הכהן ושתיית מים קדושים שנמשכו בעפר שבקרקע והיתה אם נטמאה ונפלה ירכה וצבתה בטנה של קליפות נוגה כן אם עפר האהבה נרגשת שבחיצוניות הלב שבלא טעם ודעת רק שהיא בחי' הבהמיות דקדושה נתעלה ע"י המשכות ונתינת מים קדושים היא התבוננות שנק' מים חיים ע"ש החכמה תחי' בעלי' והונף לפני הוי חו"ב וז"נ אל שרשה בחי' אדה"ר שברצון אז אם נתן בה איש זר מבלעדי אישה היא אשת זנונים רוח הגסה דנוגה הנדבק בבחי' בהמה דקדושה וצבתה בטנה ונפלה ירכה הם המדות רעות בחי' גה"י דקליפה. והסימן לזה שנתפרדו כל פועלי און להיותם נגלים ונראים בפ"ע כי תחלה קודם שהניף האהבה הבהמי' באהבה שברצון היו דבוקים לגמרי המחשבות רעות נכריות וכן כל מדות רעות ולא היו נגלים ונראים כלל שהיו משתמשים בערבוביא. וכאשר הניף הכהן הגדול אהבה הבהמי' לאהבה שברצון אז לא יגורך רע כתיב שמבדיל בין אור לחושך ומוכרחים להפרד קצת שצבתה בטנה ונפלה ירכה היא התפשטות המחשבות נכריות שמבלבלין אותו וכן כל תאוות רעות נופלים ומושלכים לנוק' דתהו"ר וזהו בדיקו דאשת חיל סמא דמותא לאשת זנונים כי אינם מקבלים חיות כ"כ כאשר דבוקים ממש ומ"מ לא יתפרדו לגמרי שימותו ויתבטלו ממש אבל אם לא נטמאה וניקתה מהשפעת איש זר ומבלעדי אישה דהיינו שרצון הבהמית שלו היו תמיד נוכח פני הוי' לבדו ואין לזרים אתו אז הפעולה שע"י המשכת מים חיים שנמשך בעפר קרקע המשכן והנפת המנחה ע"י הכהן נזרעת זרע והזר הקרב יומת כמעשה דתרין אחתיך שהאחת היתה טהורה ונקתה ואחותה חבקה ונשקה נכנסה בה הריח של המים ומתה כי בנקיון המים חיים הדומם שבעפר לגמרי אין אחיזה כלל לאחיות החיצונים. תוכן של הדברים שבאהבת ובכל מאדך שלמעלה מהדעת נקתה האהבה הנרגשת שלא ירגיש גשמיות אהבה באלקים חיים ואז היא הפיכת חשוכא לנהורא ומרירו למיתקא והוא ענין לבי חלל בקרבי שגם הנרגש בדם שבלב אין לו לעניני עוה"ז כלל מפני שנתעלה לגמרי בבהמה רבה ואז אין יניקה לחיצונים וממילא תמות חיות הקליפה לגמרי ותיבלע ברית המחשבה והנה בזמן בהמ"ק הי' כהן המניף בשמת ישראל להפרידו מגסות דנוגה ולדבק לפני הוי' ע"י הקרבן ועתה תפלת האדם הוא קרבנו שמקריב הבהמיות לפני הוי' ותחלה יקריב הבהמיות בצעקה ולב נשבר ואח"כ יהי' האדם המקריב והוא בר דעת בגדולת הוי' ויוליד אהבה ואחר כך ישים עצמו כבהמה הוא התכללות בבהמה רבה

שלמעלה מהדעת וזהו משכני מבהמיות דנוגה ואז בהפיכת חושך לאור
 בשריפת וכליון הבהמיות נרוצה כי נתוסף תוספות המרוצה בניצוץ האלקי
 ע"י יתרון האור של המרכבה הנושא את רוכבו הביאני המלך חדריו
 נגילה ונשמחה בך הביאני לניצוץ אלקי לשרשו כמו שהי' כי חדרים
 העליונים הם מדות דאצילות שהתורה הוא מוחין שלהם כמ"ש בדעת
 חדרים ימלאון ויש נשמות שמהותם העיקרי הוא מעלמא דדכורא שמתגבר
 בו חלק האב וצדיק ח"י עלמין כמו יוסף וכן חכמי ישראל שבכל דור
 שנק' עיני העדה ואבות העולם שע"י נשמתם הדבוקים במקור חוצכם
 אביהם המולידם יוצאת תורה לישראל ויש נשמות שמהותם העיקרי
 ממלכות דנוק' אבל מ"מ יש בכל אחד חלק האב מוחין דמדות דאצילות
 בחי' דכר אלא שבבטן מלכות דאצילות בעיבור ט"ת משתנה מהותם
 להיות נשמה מוגבלת ולכן אף אחר שיצא בהולדה ממלכות דאצילות
 להתלבש בגוף תוכל לידבק ולקשר א"ע בחדרים העליונים הם הלכות
 שבמשנה כשר פסול כי שם היתה בתחלה כמ"ש בוודר דתלת קשרין
 מתקשראן אורייתא וקוב"ה וישראל פי' אורייתא מוחין דמדות דאצילות
 והמדות דאצילות נק' קוב"ה וישראל הוא מלכות דאצילות כנ"י ואותן
 תלת קשרין מתקשראן עתה ע"י ישראל דלתתא כי בעוד שהיתה הנשמה
 כלולה בכח המוליד טפת יסוד ז"א דאצילות לא הי' שייך בחי' קשר
 שאינו נפרד כלל שיהי' נצרך להתקשר וכן קשר אורייתא עד המדות
 לא נק' כשהוא קודם ההשפעה במלכות דאצילות אלא לאחר שבאו לכלל
 נפרד או נקראים תלת קשרין, וזהו הביאני המלך חדריו כלומר כבר
 הביאני לניצוץ אלקי בחדרים עליונים לכן גם עתה נגילה ונשמחה ב"ך
 בכ"ב אותיות התורה כי אע"פ כשתאיר הניצוץ אלקי' בדעת שלימה
 והתקשרות אמיתי באלקים חיים ע"י התפלה עדיין אינו נרגש הדעת
 במדות בבחי' אור וכלי כמו אדם המקשר דעתו בלמודו בתחלה מקשר דעתו
 להעמיק בהסברא ברעו"ד בקשר אמיץ וחזק בלא הרגש בלב ואח"כ
 כשכבר טרוד במחשבת הסברא או בדעת חדרים ימלאון שנכנסת הסברא
 בעמקי הלב עד שמרגישו ונק' דעת המתפשט כמו"כ בקשר דעתו באלקים
 חיים ע"י התפלה עיקר ההרגשה שיורגש האלקי' שהתכוונן והעמיק הוא
 כשמתמלא בחדרים דאורייתא כשלומד הלכות אחר התפלה שמכנים
 הדעת בחדרים דו"א שנק' לבא דכל עלמין ואף שמלובשים בעיני גשמי'
 הרי היתה הנשמה כבר בחדרים עילאין דאצילות במקום שורש המשנה
 וזהו נגילה שבא לכלל הרגש האור כשהוא נתפס בכלי שהוא ההלכה ועיני
 נגילה ונשמחה לשון רבים לפי שבהרגשת הלב שם שורה נפש הבהמה
 וגם היא עלתה בתפלה בהנפת עומר לפני הוי' לכן גם אלי' יגיע הארת
 חסדים מגולים חדרים דאורייתא עילאה בשעה שלומד ההלכה ותשמח
 תגל גם כן בדעת שבחדרים והלכות וזהו פקודי הוי' משמחי לב
 אפילו הבהמיות שבלב ובשמחה זו ג"כ ניתוסף שמחה לניצוץ אלקי ע"י
 שמחת הבהמית כמבואר.

ענין הבלים דא"ק להיות כי השפעת המשפיע יהי' בכמה אופנים אם בקירוב גדול אל המקבל או בריחוק גדול בקירוב גדול הוא כמשל השפעת שכל להשגת התלמיד שמהות ההשכלה של המשפיע מתלבשת ושורה בשכל התלמיד כשמשגיג את הסברא שמשפיע לו ממש שכל סברת הרב עם שכל התלמיד המשיג יהי' לאחדים וקרובים בערך ואין לך קירוב גדול מהמשפיע כזו אבל הריחוק הגדול הפכי הוא כמשל השפעת השכל בתוך אותיות הכתב הגם שתוכל השפעת ההשכלה להיות יותר בהרחבה כל עמקות השכל מה שא"א להשפיע בדבור להתלמיד אבל בואת ריחוקו הגדול שאין עצם השכל שהוא רוחני מאד ניכר ונראה כלל באותיות הכתב כי בשכל יש שני בחי' א' מהות ההשכלה רוחני מאד והב' גלוי השכל כלומר שמתגלה השכל ליש באותיות וכאשר שומע אדם התגלות השכל מהמשפיע יכול לתפוס ע"י גם דקות עצמיות ההשכלה הרוחני' כמו ע"י שמיעה בדבור אלא רק התגלות השכל שנתלבש בדומם אותיות הכתב שהם כמו רמו בעלמא כמו המבין מתוך המשל וחידה או כמו הרואה אור דרך המסך עד שיבקע אור את המסך כן הבנת השכל מתוך אותיות שבכתב הוא ההשפעה שבבחי' ריחוק גדול היפך ממש משכל לשכל וזהו הבלים דא"ק שבעולם העקודים כמ"ש בע"ה שהעקודים נעשו מהאורות היוצאים כבי' מפה דא"ק שנחשב עדיין מעולם א"ס שהוא רק כמשל ההשכלה שבתוך אותיות הכתב בדומם כן ההשכלה שבהבל הדבור שאף שבדבור יש מהות התגלות השכל אבל בהבל האותיות של הדבור אין ניכר שום שייכות ענין השכלה כלל רק שאותיות הדבור נחתכים ונמשכים בהבל והרי ההבל ממש כאותיות הדיו לגבי אותיות הדבור שהם אותיות התגלות השכל וכן ענין הסתכלות עינים יובן עד"ז להיות כי הוא המשכה לנאצלים מאוא"ס ב"ה שהוא הדילוג הגדול ממהות למהות א"א להיות ההשפעה כ"א בריחוק היותר גדול והנה גם ההשפעה היותר בקירוב שהוא משכל לשכל או משכל למדות יש כמה מיני אופנים הא' כשהשפעת המשפיע אינה נכנסת תוך מהות הנשפע אלא סובבו מבחוץ ולכן לא יגדל דבר הנשפע ולא יתוסף בו שום הגדלה וריבוי כ"א תמיד באופן אחד לבד כמו מי שעלה בדעתו שטוב לו ללמוד חכמה פלונית ומחמת התבוננות זו נולד בלבו חשק גדול ללמוד ולומד דבור' וכשהוא לומד הרבה ימים מחמת התבוננות זו אזי נסתלק התבוננות שממנו נולד חשק תחלת הלימוד ואינו עולה בדעתו כלל טעם הדבר למה ילמוד אלא סובבת על דעתו ומחשבתו מבחוץ והלימוד נעשה ע"י בדרך רחוק ולכן לא יהי' בו שום ריבוי והגדלה שיוסיף ללמוד מכמות שהוליד הטעם אבל אם חוזר ומתבונן בהעמקה בכל יום קודם הלימוד במצות עיון הלימוד אזי אותו השפעת הטעם נכנס בתוך המדה והחשק שכבר נולד בפעם אחת והוא הגדלת המדה כמשל יניקת התינוק את החלב בתוכו שאז הוא מתגדל בכפלי כפליים ע"י המאכל מפני שהחלב מתפשט בכל חלקיו בלי שישונה משא"כ המאכל שצריך לבירור כן השכל שנכנס בתוך המדה ומתפשט בו או תגדל ותתרבה המדה לאורך ורוחב כי המדה מקפת הטעם ומתגדלת מאד כגידול הולד מן החלב. ובוה יובן עד"מ ענין מוחין דיניקה בקטנות דו"א שמתגדל ע"י חלב דאימא מאחר שיונק

ונכנס החלב בתוכו או השפעת אימא בתוכו עושה בו אורך ורוחב יותר מכמו שהי' בתחלת הולדה אע"פ שאי אפשר להיות תחלת הולדות מדות כ"א ע"י מוחין גדלות או"א אף על פי כן אינם פועלים רק שמפני ריבוי אור נתהווה לידת הולד, אבל מוחין דיניקה שנכנסין בתוכם ומתפשטים בכל חלקיו מצמיחין ומגדילין אותו באורך ורוחב.

להבין ענין תלת כלול גו תלת בחי' עיבור. הנה ענין דעת המתפשט במדות הוא חיות המדה ממש והמדה בלא דעת אין לה חיות כלל כמו מי שעושה חסד בטבעו שהוא חסדן ולא מצד איזה טעם ודעת הנה אעפ"י שהחסד נעשה הוא בקרירות גדול ואין בו חיות תשוקה ונחת בלב לעשות החסד שהרי הבהמה שמדותי' בלא דעת כאשר תאהב ותחשק למאכל להיות כי אינה מבינה בדעת איכות טוב המאכל כמו שיבין האדם לכך לא תהי' אהבתם בתשוקה וחיות גדול כמו תשוקה וחיות שלב האדם להמאכל שהוא מבין בדעתו היטב טוב המאכל והאהבה למאכל נולדות מחדש מחמת הדעת וכל א' נולד יהי' חיותו רב מחמת מקורו שמולידו מחדש אבל טבע האהבה שיש בלב בתמידות בלא דעת המוליד חיותה מעט מזעיר מאד נמצא הדעת המתפשט במדות הטבעי' הוא המחי' אותה מחדש ממש ועוד זאת יתרון הדעת שיבנה בנין המדה כמו הבונה מגולמי אבנים רבבות חדרים שונים זה מזה מפני שינוי סדר חציבתן והנחתן שמסדרן זה על זה במיעוט וריבוי כפי דעתו אשר יצטרך תבנית הבנין כן טבע המדות הם כמו גולמי אבנים לגבי הדעת המסדרם וממשיכם שימעט מהן כפי אשר יצטרך שהרי כשהחסדן בטבעו אם יראה בנו בצער אעפ"י שמתבונן בדעתו שהצער ההוא תועלת גדולה לו לתיקון המדות טובות שלא יהי' בהתנשאות וכמדומה לא יוכל טבעו לבבו לסבול וירחם עליו ישפיע לו חסד אבל בר הדעת יהפך ממש מקצה אל קצה מחסדים לגבורות שיוולד בלב האב גבורות ושנאה להרחיקו ולצערו היפך טבעו לבבו אליו מחמת שיוודע שהריחוק והדיחוי לו חסד גדול וכן אם צריך אח"כ חסדים והבן רגזו מאד עד שטבעו בלב לשנוא אותו הדעת והטעם שהוא צריך לחסדים מהפך טבעו זו ועד"ז יהי' כל מזיגת המדות חו"ג שבטבע הלב עפ"י הדעת ולמעט בו וללהרבות בו שכל מדה כלולה מיו"ד אופנים וכ"א נמוגת עם חברתה הפכה רק עפ"י אופן הטעם והדעת, ומה שאמר הכתוב בדעת חדרים יתמלאון פי' שהבנין החדרים עם מילוי החיות שבהכל הכל מן הדעת כי כל ריבוי לא היו נמצאים כלל בלא דעת שאין טבע המדות אלא קו אחד דהיינו חסד בלי הפכו כלל וכן מדת גבורה כ"ו אבל שיתחלק ליו"ד ויו"ד ליו"ד עד כמה רבבות אינו אלא עפ"י הדעת הכולל כל המדות והוא מקורן המחוצבן וכונה בהם שמלבד שיחצוב בהן אלא אפילו לאחר החציבה והסדר של בנין החדר דהיינו לאחר שנבנה ימולא הדעת בבחי' ונשמה לה. והנה ענין התיקון של הדעת במדות אינו אלא לאחר שנולד הולד והוא יונק

משדי אמו שאז נתגלה המדות לאהוב עד"מ המתיקות ולשנוא החמיצות אלא שהם בטבע ומן הסתם נלקח הטבע הזאת מאיזה דעת בו מקודם בעיבור ואפילו שהי' בבחי' נפל קודם שנשלם לי' יום לא הי' לו טבע זאת אלא בהעלם גדול שהתינוק אינו יודע ומרגיש הדעת אלא הבחי' טבע וכשיתרבה היניקה דהיינו עד"מ בתינוק בן שנה שיודע ומכיר את אביו ואמו אזי בכל פעם החלב דאמו מרבה ומגדל אותו בין בגשמיות האברים בין בחיות הדעת כמו שאנו רואים בחוש שהמדות נגדלים עד"מ שיפחד מן אש השרפה גם ירגיש הכאב יותר מן הבהמה עד יוסיף דעת יוסיף מכאוב כמו הגדול שדעתו חזק יבין רוע ההיזק מהשרפה יותר מהקטן אלא מפני שהדעת הזאת הוא בצמצום גדול ומכוסה וטמון בהמדות ולא נגלים אלא בתשלום ב' שנים ויותר נק' ימי יניקה אבל בעיבור במעי אמו גם חג"ת הגולמי אין לו והם טמונים ומכוסים בידו כמשארז"ל שהולד מקופל ידיו על ראשו וראשו בין ברכיו כן ממנו תמשיל בעבודת הוי' כשיש לו גילוי טבע המדות אע"פ שמן הסתם יש איזה קצת דעת למדות אלא שהיא בצמצום נק' יניקה וכשהוא עובד ה' בתעלומות הלב דהיינו עסיקתו בתומ"צ וכן בתפלה או השפעתו לזולתו בלא לב כלל אלא בהכרח שמכריח את עצמו לזה או מחמת שזוכר ההסכם שעלה בהסכם דעתו מכבר לעשות זאת כי טבע המדות (שהיא בחי' נה"י נק' עיבור) לחוס או לאכזרי יש להם שלוחים בהשפעתם והם נ"ה כליות יועצות ומבשלם ומשנים מהות החסד הטבעי שיבא להתגלות באיזה אופן יגלה החסד כך או כך ויסוד הוא ההשפעה הגלוי לזולתו ובבחי' עיבור החג"ת נסתר ונעלם בנה"י וחב"ד נעלם בחג"ת וה"ז העלם תוך העלם כמו הולד שמקופל כו'. והנה כמו"כ יובן למשכיל כשהי' יעקב במצרים בע' נפש לבד יוצאי ירך יעקב בחי' נה"י לבד בבחי' עיבור לבד ואח"כ וירבו ויעצמו כו' לס"ר היינו שעפ"י הדעת יחולקו הע' נפש לאלפים ורבבות כי כללות כנס"י הוא מלכות דאצילות כידוע ותחלת בנין מלכות הוא מבחי' נה"י שבה לבד כו' והוא כל מדה כלולה מיו"ד לבד והם ע' נפש ואח"כ מתגדלת במדות ומוחין עד שכל מדה תחלק ליו"ד ועוד ליו"ד ואז נק' כנס"י דלתתא והוא כאשר נגדל בדעת ומתאחדים בישראל דלעילא (ביחוד זו"ג חב"ד בחב"ד) בדעת העליון דז"א דאצילות ואז לא נברא העולם אלא בשביל ישראל שנק' ראשית וזהו פי' ויקץ כישן וגו' (כי כל חיות הנבראים הנמשכים ממקור חיים כל העולמות ע"ד אמרתי עולם חסד יבנה הוא מבחי' טבעי' מדת חסדו ית' שהוא קטנות המדה כמארז"ל שניות יושב ודן הוא גדלות המדה ושלישית יושב וזן הוא בחי' נה"י דז"א בבחי' עיבור וכמשל השינה שהמדות שבקטנות שהם הטבעי' ג"כ בהעלם ולא נשאר רק רשימו בעלמא מהם ברוח חיים שבלב הדופק גם בשינה וקב"ה לבא דכל עלמין מחי' את כולם וזן את כולם מבחי' נה"י שבמדותיו לבד וזהו עזרה למה תישן הוי' כמ"ש) להיות כי קטנות המדה יכולה להתפשט ביותר גם לשנואו כי לא יאיר בה הדעת לצמצמה ולהמשיכה כראוי והמכוון לכן נתארך זמן הגלות להשפיע רב טוב לחיצונים וניזונים בחסדו של הקב"ה יותר מכפי הראוי בהמשכת מדותיו ית' שלא הי' רק בשביל ישראל שיעשו לו דירה בתחתונים

בתפלתם ותורתם אבל כשישראל נבנין בדעת שלימה בנשמותיהן להכיר בוראם ולחלק אהבה ויראה כפי הדעת וההשגה בריבוי אופנים או מעוררים בהעלאת מ"ן שלהם ג"כ המשכת דעת עליון דו"א דאצילות להיות מאיר במדות להחיותם ולבנות אותם ולא יומשך חסד דאצילות רק עפ"י קו המדה של הדעת המודד ואז יאיר פנימיות הכוונה בבריאות עולמות בשביל ישראל לבד ויתפרדו כל פועלי און שלא יקבל חיות גשמי כלל כ"א בדרך אחוריים והוא הפסולת דיהבי' (משא"כ בזמן הגלות הוא בהיפך דונבא שליט ב' ותמצית כו'. וזהו ויקץ כישן כו' כמשל השינה. היא ממש מדרגה א' בבחי' קטנות כמו העיבור שהוא ענין ג' גו ג').

אם לעוברי רצונו כך לעושי רצונו עאכ"ו פי' כי גודל עוצם הפלאת התשוקה ורשפי אש של תאוה גשמי' הוא שנפל בשבירה שלא לפי ערך ההשתלשלות כולם בחכמה עשית ואם בדבר גשמי הנמאס לפני הוי' והוא מעבר לרצונו שנפל בדרך שבירה יש תשוקה נפלאה כזו לעושי רצונו מי שמבטל רצונו ואין לו רק רצון א' להוי' לבדו והוא אהבת בכל מאדך שהוא בלא גבול למעלה מהשכל אז מאיר בו רצון הוי' ונק' עושי רצונו עאכ"ו שתגדל גודל עוצם רשפי אש התשוקה עד כלותה ממש כי אז אינה בכלל שבירה ונפילה ממהות למהות אלא באמת הוא הגבה למעלה ממהות השכל ולהיות כי עיקר השבירה ממדות שברצון הי' בניצוצין ולא באורות שהאורות נסתלקים למעלה כשישברו הכלים ונשארו בחי' ניצוצי' לבד בכלים השבורים הענין הוא דאהבה עצמה שברצון מהותה הגבה למעלה מן מהות השכל ולא נפלה ונחית מדרגי' להשתנות בהולדת השכל ונק' אור הרצון ונסתלק לבחי' עצמיות הנפש במלכות ורק ניצוץ וזיו מאור אהבה שברצון הוא הוא שנמשך ונשפל בשבירת הכלים והי' משתנים מהותם ע"י השכל ואין ניצוץ פי' ניצוץ אש אלא לשון זיו, וכמו"כ יובן למשכיל שכל עיקר סיבת התהוות בעלי גבול שנבדל מאד מערך אלקות הוא מחמת שלא היו רק ירידה והשפלה אלא בניצוץ וזיו אור א"ס ב"ה שבעולם העקודים ואם הי' ירידת האור עצמו בעולם האצילות לא הי' משתלשל כ"כ בירידת המדריגות להיות מהות בע"ג.

שאו את ראש בני ישראל למשפחותם לבית אבותם במספר שמות כל זכר לגולגלותם, הנה כתיב נודע בשערים בעלה וכתב בזוהר ויקרא בשם ר' יהודה דא קב"ה דאיהו אתיידע ואתדבק לפום מה דמשער בליבי' כו' ע"ש. והענין כי בעלה סוכ"ע שנודע בשערים כל חד דמשער בליבי' עד"מ א' שאהבתו אל חבירו מצד איזה טוב שקבל ממנו, הגה הטובה ההיא היא מקור

לאהבתו אם רבה היא תרבה מדת אהבה ואם מעט הוא תהי' האהבה מועטת וכן בהולדת אהבה והמשכה לאיזה דבר מצד הטעם והשכל שהתבונן שאותו דבר טוב לו לא תהי' הולדת אהבה כ"א כפי ערך הטעם לבד וזהו גק' קטנות המדות עפ"י השכל והטעם המצומצם בהן שהרי אין השכל רק שאותו דבר ההיא טוב או איכות אותה טובה שקבל מזולתו ומה שאנו רואים שנוולד אחר הטעם והמדה רצון ותשוקה רבה בלב יותר מן האהבה שנוולדה בו עפ"י הטעם המצומצם ורצון זה הוא המשכה מתפשטת בלי גבול כמו שאהבת מקבל ההשפעה הטובה יהי' רצונו נמשך אל המשפיע באהבה רבה ועצומה וכן בהולדות האהבה לאיזה דבר מפני הטעם המצומצם יהי' אח"כ הרצון וההמשכה רבה לאותו דבר בלי גבול, הענין הוא דיש למדות ב' מיני כתרם הא' כתר דקטנות, והב' כתר גדלות שנק' גולגלתא והוא כתר ומקיף הגדול קודם שנוולד השכל והטעם למדה שהוא המשיך איכות אופן הטעם והשכל להמדה והוא ענין מתפארת דאימא נעשה כתר הוא גולגלתא המעלים להמוחין בו דהיינו שאנו רואים שנוולד לפעמים איזה רצון פשוט בלבו פתאום בלא טעם ודעת כלל שאינו יודע מפני מה הוא רוצה אלא אחר כך כשהוא רוצה ממציא לעצמו טעם לרצונו וכשמוציא לו טעם לרצונו הוא רואה בעצמו שאין הטעם מספיק כלל לרצונו וכאלו עושה שקר בנפשו לומר מזה הטעם הוא רוצה ה"ז הקפת הרצון הכתר האמיתי לאותו הטעם שמצא לו כמו הקפת עצם הקדירה להמוח שבו שהמוח היא ראשית הגלוי מן ההקפה והדבר המקיפו רחוק מאד בערך מן המוח כן הרצון הזה שלמע' מהטעם של המדה ההיא הוא המקיף הטעם להיות כי נעשה מת"ת דאימא פי' עד"מ מכח השכל והתבוננות עצמיות שיש לאדם חכמה עצמיית להשכיל כל דבר שירצה להתחכם משם נמשך לו ברישא הרצון בלי טעם ושכל ואין ערוך לשכל שבמדות אליו כי הלא השכל והטעם לאהבת פרטי אותו הדבר היא השכלה המצומצמת מאד שנמשכה השכלה מצומצמת זו משכל העצמי כח המשכיל שלו והרי כח המשכיל היא פרצוף להתחכמות והתבוננות שאין פרצוף המדות ערוך לו כלל וזה הכלל שכתר וגולגלתא של פרצוף תחתון נעשה מת"ת דפרצוף עליון בכל עולם לפ"ע מת"ת דא"א כתר לאו"א כו' ומת"ת דו"א כתר לנוק' וכן עד רום המעלות וכן מת"ת דאימא נעשה רצון וגולגלתא דמדות פי' המקיף האמיתי שממשיך מוחין דגדלות למדות שהיא טעמי המדות ואין משכן לרצון זה בכלי המקיף אלא מקיף ומאיר לכולם בשוה בקטן ובגדול עד"מ כמו שרוצה להניע את רגלו כן ירצה להעמיק בשכלו ולא ישתלשל לפי השתלשלות הכלים כלל וע"ז נאמר איהו תפיס בכולא כו' דלא ידע לי' בר איהו כמו שאמר אלי' אנת חכים ולא בחכמה ידיעא אנת מבין ולא בכינה ידיעא כי פי' ידיעא היא מה שנמשך טעם מצומצם פרטי למדת חסדו אבל פרצוף בינתו העצמי גבוה מאד מערך השכל שבמדות ולכן נקרא ולא בכינה ידיעא ומשם נעשה כתר האמיתי לכל טעמי המדות דאצילות ונק' גולגלתא דו"א (וזהו אנכי מי שאנכי אשר הוצאתיך מארץ מצרים כי מיצר מי' הוא צמזומים טעמים של המדות ומי שבאנכי הוא תפארת דאימא מי שאנכי לא ידע לי' בר איהו) אבל ענין הכתר דקטנות המדות

הוא רצון שגולד אחר שכל וטעם המצמצם איכות טוב הדבר ההוא הוא בחי' כתר ומקיף ג"כ אבל היא מקיף פרטי לאותו דבר ואינו אלא לפ"ע אותו הטעם לבד כמו שאנו רואים שכשיש לפניו ב' מדות הפכים ממון וכבוד שלממון יש לו אהבה וכן לכבוד יש לו אהבה ויאיר בב' אהבות אלו טעמים מצומצמים כפי השעה שחמד להם הנה אם יהי' הפכים זל"ז שצריך לפזר ממון בשביל כבוד או לבזות עצמו בשביל ממון לא יספיקו אז הטעמים להפך מבחי' אחת דהיינו להפקיר הממון שיש בו טעם מצומצם בשביל כבוד אפילו אם יש בו טעם יותר עמוק וכן בהיפך להפקיר הכבוד מפני הממון אפילו אם יש בו בהכבוד יותר טעם עמוק אם לא מצד תגבורת הרצון שיגביר במדה אחת ורצון זה נק' רעותא דלבא נקודת הלב שיש לו תפיסא ואחיוזה ממש בתוך כל המדה וגם מקור ומקיף עלי' אף שהמדה הוא גבולית ולהרצון שבה אין לה גבול להתפשטות כמו שיתבאר למטה עכ"ז אינו אלא לפ"ע הטעם והמדה שגולדה מן השכל אם הטעם שהוליד המדה רב ועמוק כן הרצון בהמשכה רבה מאד ויאיר בה ביותר ואם היא מעט מזער גם הרצון שאליו מצומצם מאד לפי איכות אופן הטובה לבד הגם שטבע מהות הרצון להתפשט בלי גבול ומדה שיעצרהו לומר ע"כ בזה המדה שאחר הטעם יש גבול ומדה בהתפשטות והוא כמ"ש במ"א שאריך מלובש תוך כל המדות ומקיף את כולם ומה שמקיף היא מה שיוולד אחר האהבה להתפשט בלי גבול וגם יוכל להפוך ממדה להיפכה וכ"ז הוא נק' רעותא דלבא וכתר דקטנות המדות שלא יאיר בהם אלא כמות שהם ויאיר בכל פרט מהם והנה כתר זה הוא מתפיס בכל מדה פרטי' אבל אין המדה תופסת בו לא כמו ששכל המדה נתפס במדה כן ממש המדה נתפסת בו שיש להם ערך ושייכות בדרך עילה ועלול אבל אין כתר שבתוך המדות ערוך לו עם המדות שישתלשלו ממנו בבחי' עילה ועלול, אלא הוא נתפס רק בבחי' לבוש בהם ואין להם תפיסא בו איהו דאנהיג לון כי כמו שעלה ברצונו כן נמשך השכל והמדות אין מעצור לי' ויוכל להפוך המדה כנ"ל וזהו נודע בשערים בעלה הוא שכל נשמה מישראל בפרט (ובכלל הוא דעת דנוק') המתקשרת בבחי' חכמה שבה ולמטה להתבונן ולהכיר בחי' סוכ"ע איך שהוא חיי העולמים ועמו בטל מקור החיים כמ"ש כי עמך מקור חיים הנה אע"פ דלית מחשבה וחכמה תפיסא והכרה בבחי' סוכ"ע אך מפני דאיהו תפיס בכ"ע היא נודע שמניח את עצמו להיות מתנכר למקבל אע"פ שבאמת אין להמקבל הכרה אמיתית עפ"י החכמה והשכלה של ניצוץ אלקי כי בחכמה לבד שבניצוץ אלקי לא הי' מתנכר לו (כי אין בו תפיסא אפילו בבחי' כתר התחתון דתפיס בכולהו כו') רק מצד הרצון שבאהבה הנוול מן השכלה אלקות והוא אהבת בכל לבבך היא נודע לנו והוא ענין התקשרות שבעת המתפשט העושה כתר דקטנות לאחר שמתפשט בחדר ע"פ מאי דמשער בליבי' דוקא בא אתעדל"ע דעת דז"א דאצילות להיות גם כן נודע ונתפס להם בבחי' הכרה אע"ג דלית מאן דתפיס בי', וזהו שאו את ראש בני ישראל לגלגלותם פי' שצריך להגביה כתר התחתון זה שהיא כתר שבמוח וחכמה שלהם והוא הרצון המתפשט במדות ומקיף כולם ומלובש תוך כולם לכתר העליון הנק' גולגלתא ובביאור יותר

דאית רצון ודעת והוא אהבת בכל מאדך (והוא ענין גלגלתא דנוק' כללות נש"י) פ"י מה שלא נולד רצונם ואהבתם להוי' מדעתם והכרתם מחמת איהו טעם והשגה בבחינת סובב כל עלמין רק רצון פשוט בלי טעם והשגה בבחינת סובב כל עלמין רק רצון פשוט בלי טעם כלל והוא ענין תשוקה וכלות הנפש אלא כמו שהי' הוא לבדו קודם שהאציל ונעשה סוכ"ע שהוא אנכי מי שאנכי דלא ידע לי' בר איהו אינו נתפס בכולהו עלמין שהוא ענין כתר ומקיף העליון שבכל פרוצוף רצון זה שבלי שום השגה וטעם בגדולת הוי' באבי"ע הרי הוא ניצוץ אלקי האמיתי הנקרא גלגלת בחינת יחידה וכתר הכללי שבה שלעולם כל בחי' יחידה של הניצוץ אין הארתו בחומר הגוף כלל כ"א נשאר דבוק במקור חוצבו חלק אלוך' ממש והוא תכלית הביטול לאלקים חיים כמו אבר היד לחיות שבו אלא שמחכמה שבניצוץ אור וחומר הגוף בחכמה האנושית ומדותיו ולכן נאמר אתם הדבקים בהוי' תמיד ע"ש גלגלת בחי' של כל ניצוץ שדבוק בתמידי' והעוונות המה הכורתיים חכמה שבניצוץ אלקי' מראשו וגלגלתו שבמקור חוצבו ונכרת ממולא דילי' שדבוק תמיד במלכות דאצילות וזהו ונכרת הנפש מיום הא' עד רום הוי' שבימים עולם מדת מל' ית' וע"י רפואות יוכל לחבר צוואר הנחתך וזהו שאו ראש רצון המתפשט בלב לרצון שבגלגולת שלהם במקור חוצבו כדי שיאמר ג"כ אנכי מי שאנכי כי הנה בשעה שיצאו ישראל ממצרים היו כללות נש"י בבחי' דעת והכרה את בוראם ואו הי' אתעדל"ע ג"כ בדעת דהיינו נודע בשערים בכל חד דמשער בליבי' והיינו ע"י הרצון המתפשט בדעת הממולא בחדרים והוא כתר דקטנות הנק' ראש בני ישראל אבל שיאיר בנשמתם רצונו הפשוט ית' הנק' רצון העליון דלא ידע לי' בר איהו ולית לי' תפיסא לא הי' באפשרי שהרי אפילו האבות שהי' מרכבה למדותיו ית' כתיב ושמי הוי' לא נודעתי להם אלא כשקבלו ישראל התורה בשבועות ושמעו דבור אנכי פרחו גשמתם והאיר עליהם אנכי מי שאנכי וכן ע"י הקמת המשכן היא אהל מועד כתיב ונודעתי שם מעל הכרובים ונק' אהל מועד על שם הנועדה שהוא נועד להיות שם וענין נועד הוא היפך אותיות נודע (שהוא קצת ההכרה והתפיסא אצל המקבל אע"פ שהמקבל לא יכיר כו') אבל הנועדה היא בלא תפיסא כלל אלא כמו שאדם דר בבית כמו"כ אהל מועד היי"ד כלים גשמיים בו וכן הכרובים נעשים מעשה גשמי ולא היו השראת אלקות בהם בבחי' תפיסא כמו בחי' הרצון באברים ומדות ושכל אלא בדרך דירה והשראה לבד לפי שהמעשה הכרובים וכל פרטי אופני המשכן הי' באופן עשייתן בחי' הודאה לבד על אנכי מי שאנכי כמו שגולגלתא אין בו השראה לרצון בבחי' תפיסא שהרי ניקב המוח טרפה מחמת שהיא בבחי' אור וכלי אבל ניקב העצם כשר לפי שהוא דומם ואין לו ערוך כלל וכלל למהות חיות רצון של הרצון אלא שעיקול הגלגולת מורה על מהות הרצון כמו שהוא עגול ומקיף המוח כן הרצון הוא בחי' מקיף אמיתי לחכמה ומדות כמ"ש במ"א כמו כן הכרובים לא היו חיים מן השראת אור א"ס ב"ה אלא הי' בחי' דומם כמו שהי' רק שהי' דר בהם אור א"ס ב"ה לכן נק' נודעתי ולא נודע וכן משחרב בהמ"ק אין לו

להקב"ה שהוא סוכ"ע בעולמו ממכ"ע כ"א ד' אמות של הלכה שבהם השראת פנימיות רצונו אנכי מי שאנכי (והם עשרת הדברות ששמעו בשעת מ"ת ופרחה נשמתם, פי' שהוגבה נשמתן הנק' ראש לבחי' מזלא וגלגלת שלהם במלכות דאצילות כנ"ל ע"י ששמעו דבור אנכי ושאר הדברות). והענין הוא דהנה כתיב אחותי ולא ארפנו עד שהבאותי אל בית אמי וחדר הורתי זה אמה כנסי' שאנכי מי שאנכי דלא ידעי לי' בר איהו לא הי' יכול להתאחו בלי שירפה בכנסי' אף אם יהי' להם מס"ג להוי' עפ"י הדעת ויהי' נודע להם אבל אינו לא כמו דירה שיהי' נתפס בו ממש מהותו ועצמותו ית' והוא נודעתי עד שהבאתי אל בית אמי זה תורה שבכתב ואל חדר הורתי זה תורה שבעל פה שם הוא מכון ודירה ממש למהותו ועצמותו ית' ואז לא ארפנו והטעם שנק' חדר הורתי שהוא עד"מ כמו ולד הנטמן בחדר בטן האם בעור ושליא כן בחדרים דאורייתא הם המדות כשר ופסול משנה ביצירה כידוע הרצון העליון נטמן בהם, וזהו הורתי הורת ילידת עצמות הרצון (ואפשר לומר דהנה התורה נק' ז"א וכתר תורה היא עטרה שעטרה לו אמו וזהו הבאתי אל בית אמי). ובביאור יותר מה שאחז"ל שאין להקב"ה בעולמו אלא ד' אמות של הלכה כי כידוע דבאורייתא ברא קוב"ה עלמא שעשה"ד המה צורה פנימית ליו"ד מאמרות כלומר שהמדות שבשכל התורה כשר פסול חייב וזכאי המה מקוריים למדות של ו' ימי המעשה כמבואר בענין אורייתא וקוב"ה כולא חד ולכן נק' המדות שבתורה ג"כ חדר אלא שהמה פנימיים כמשל באדם התחתון המדות שבנפש השכליות הוא מהות אחר לגמרי מהמדות שבלב בשר ומ"מ מלובשת בתוך נפש הטבעי ומדותיו מולידיים מדות שבלב אהבה ושנאה כמו"כ מדות שבתורה המה פנימי' ומקוריים למדות של ו' ימי המעשה וכמו כן יש כתר דקטנות בהמדות שבשכל כמו במדות שבלב והיינו הרצון הנתפס בשכל המצומצם במדות חייב או זכאי (והוא המכסה על הרצון) אך בזאת יתרון מעלת החדרים דאורייתא שיהי' בהם השראת רצון העליון דלא ידע לי' בר איהו ולא נתפס בכלהו עלמין והוא כתר דגדלות עד"מ מבשרי אחזה אע"פ שטרוד בעמקי השכל איך שהוא לבדו ואין זולתו כדומה איידי דטריד למיבלע לא פליט להוליד מדות שבלב כידוע ואז כל כחות נפשו נמשכים אחר עצמותו הוא בחינת מזלא וגולגלת והוא פנימיות הרצון ומופשט מכל פעולה והמשכה בין בשכל בין במדות אבל הרצון התחתון הנתפס בשכל הוא כשאינו טרוד בעמקי ההשגה אלא כבר הוציא כח המשכיל לידי גילוי השגת דבר מה אז עולה ברצונו לאהוב את הוי' או לירא את הוי' וכדומה ומאיר בלב ומוזה נולד המדות שבלב וגם כח המעשה מן המדות נמצא עיקר הולדות המדות מן הרצון התחתון הנקרא כתר דקטנות ומן דעת המתפשט שהיא הארת הרצון אבל מן מדות שבשכל שהם בעמקות ההשגה א"א להיות הולדות המדות איידי דטריד כו' כמו"כ יובן למשכיל שבודאי ע"י מדות שבתורה שהם נקראים מדות שבשכל לא נולדה בריאה בעל גבול כמו ביו"ד מאמרות להיות שהם אחוזים ומקושרים בכח מה שבחכמה דאצילות דטרוד למיבלע לא פליט כמבואר לכן גם הרצון העליון שהוא כתר הכללי יכול לשרות בהם באותן ד' אמות של הלכה ובפרט

מי שלומד בעיון ובעומק גדול מחמת שהיא חכמתו ורצונו להיות כי רצון הפנימי מאיר במה שבחכ' ואע"פ שיש שם מדות חייב זכאי כי אין השראתו בבחי' תפיסה אלא הם כמו דירה לבד המכסה על האדם הדר בו וזהו עוטה אור כשלמה והר"ע ענין חדר הורתי של עצמותו אנכי מי שאנכי וזהו שפרחה נשמתן כששמעו אנכי מי שאנכי וזהו אשר הוצאתיך מארץ מצרים מצרים מצר ים שאפילו ים החכמה הוא מצר וגבול לגבי מי שבאנכי. וענין הספירה שהוצרכו לספור חמשים יום היינו ג' המשכת מיומ' שבכתר עליון והוא מחרת השבת כי כדי שיוכלו לקבל בנשמתם בחי' פנימיות רצונו ה' צריכין לתקן מדות שברצונם להפכם להוי' ואו נעשה ונשלם כתר תורה בחג השבועות שהוא דכתר עליון. והנה כהנים הם בחי' חסד שבחכמה ולכן הם ברזא בלחישו כמים היורדים ממקום גבוה למקום נמוך ונשארו בנמוך ולא יוכלו לעלות לגבוה כן המשכות רצון העליון ע"י חסד שבחכמה נשפל מאד הרצון עליון עד שהוא מכוסה ונעלם בכמה כיסויין ולבושין והם תכלת וארגמן שית גוונים והם מדות שבתורה וטעמיהן המכסין ומבלעין את הקודש עליון והם חדר הורתי כניל ולכן אל יראו הלויים כשיבלעו הכהנים את כלי הקדש אלא בחנות והשפלת המשכן הוא אהל מועד וכלים בכמה לבושין וכסותין או יוכל להיות בבחי' נפילה והמשכה לחיצונים ג"כ עד שיאמר אין לי אלא תורה רק לבוש הגשמי והכיסוי והוא ענין סוכות דוד הנופלת דהיינו תורה שבעל פה לזה ציוה לבני לוי שיביאו המשכן וישאוהו על כתפיהם להיותם מבחי' גבורות יסוד האש שנגבה מלמטה למעלה בבחי' הסתלקות והוא אור התפלה ברשפי אש התשוקה לאנכי מי שאנכי ואז לא ישאר בלבוש אלא מסתכל ברצון עליון שבלבושים ונמצא מגביה באור תשוקתו את רצון העליון הנטמן בלבושים משא"כ הכהנים שרשם מבחי' כלים שיוורדים וגרשון ומררי המה גבורות שבקו ימין וקו שמאל, גרשון הוא מצד גבורות החכמה מוחו שליט לכבוש הרע ולגרשו, ולא שיברח הוא ממנו ומררי גבורות קו שמאל מן ההיפך וקחת הוא מיתוק הגבורות בחסדים כשנהפך חמיצות הרע לעריבות או יקחת עמים ולא כתיב בהתאסף כמו בישראל שהוא. היפך מרירו למתקא ולכן קחת ישא יגביה בכתף את כלי הקודש ולא גרשון ומררי שהם מבררים לבד.

קורא הדורות מראש. הנה להבין מאמר בריש הורמנתא דמלכא גליף כו' הורמנתא הוא רשות ורצון הוא עלה ברצונו שהוא מלכות דא"ק קדמון לכל האצילות ובריש הורמנתא הוא כתר דא"ק הנק' רעוא דכל רעיון. וביאור זה תחלה צריך להקדים שאין רצונו ית' כרצונינו ולא שכלו כשכלינו לא מיני' ולא דוגמתו כלל עד שהאומר ששכלינו ישיג אלקות הוא כמו שיאמר שימשש השכל בידי שחוש מישוש הידים הוא דומם איך יתפוס ההשכלה הרוחניות כמו"כ ויתר מכן מהות ההשכלה אנושית הוא בבחי' עשי' ודומם לגבי אלקות ומאחר שכן לא שייך לומר

תכלית הידיעה שלא נדע כמ"ש הרמב"ם שאין השכל וההשגה באלקות בהשתלשלות עילה ועלול שיהי' ערוך ביניהם עומק המושג בהשגתו אלא כמו מישוש היד לשכל כן הידיעה והשגה באלקות וכמו שלא שייך לומר מעומק המושג לא תפסו היד כמו"כ לא שייך לומר תכלית ההשגה כשלא השיג אלקות, ואעפ"י שאין ערוך לנפעל עם כח הפועל שהוא מאין ליש עד שהנפעל הוא בחי' דומם ממש לגבי כח ומקור הפועלו שהוא בחינת אלקות כידוע אף על פי כן יש יתרון מעלת נפש ונשמה על זולתה במקור חוצב נפשו שהוא הגבה למעלה ממקור חוצב נפש השפלה שהרי אנו רואים בנפעל חי' א' התחלקות הי"ס שבה אינו דומה לחילוק י"ס שבנפש זולתו כמו שזה האדם טבעי מדותיו כעס ואכזרי וטבעי זולתו באהבה וחסד וכן בשכלם ורצונם ובכל פרטי הי"ס שבנפשם. והנה בודאי כל פרטי הנפעל יש בפועל כמשל טפת האב מהלובן נעשה עצמות וצפרנים בגידול הולד שכח הרוחני שבטפה המוליד ודאי הוליד דוגמתו וצלמו ממש וא"כ הי' בחי' צפרנים ברוחניות הטפה כן כל פרטי ההתחלקות בין בנפש א' בין כח התענוג שבה לכח השכל ומדות או בין מציגת כחות הנפש זו עם מציגת כחות נפש זולתו ישנם כולם בכח השופע בבחי' אלקות ומהווה תמיד מציאות כחות נפש זו, עד"מ בחי' כלים די"ס דעשי' המקוריות לכל נפשות דעולם העשי' מי שהוא חסדן בעצם מקור חוצבו בבחי' אלקות מכלי בחי' חסד דעשי' ומי שהוא אכזר מכלי ספי' גבורה וכן מי שהוא חם ביותר או קר ביותר או חכם ביותר או טפש ביותר הכל עפ"י מציגת והמשכות כחות אלקות הנק' כלים די"ס דעשי' אם מחכמה שבחסד או חסד שבחכמה כי כל ספירה כלולה מי' כידוע ונמצא שיתרון מעלת החכם על הטפש אע"פ שהשגת החכם הוא בחי' דומם לחכ' שבחסד דעשי' שהוא כח אלקי' עכ"ו הטפש נלקח מכח אלקי הנשפל יותר והוא קטנות השכל שבספי' חסד וכדומה, והנה זה הכלל שכל עולם מג' עולמות בי"ע שהם ריבוי רבבות התחלקות המלאכים והנשמות הם מצד הכלים של הי"ס שמתחלקים לריבוי רבבות אופנים ובעולם העשי' הוא רבבות נפשות הטבעיות לאהוב ולשנוא וכן חי וצומח גשמי' ובעולם היצירה הם בעילוי יותר מכמו דוגמת ניצוץ אלקי באדם שיש בו מדות ותשוקה לאלקות לבד ומובדל במעלתו על נפש גשמית הטבעי לאהוב המאכל ועכ"ז נמוג ג"כ לפי מציגת נפש הטבעי או מחסדים אם מגבורת או מקטנות השכל או מגדלות השכל אך שרוחניות הוא בעילוי יותר שהוא רק לאלקות כמו"כ כל המלאכים ונשמות דעולם היצירה הם מדות ותשוקות שונות זה בחסדים וזה בגבורות וזה בקטנות והכל לאלקות וג"כ אופני התחלקות אינם אלא עפ"י חילוקי הכלים די"ס דיצירה וכן עולם הבריאה עדי"ו אלא שהוא בעלוי יותר בהשגות אלקות והמדות שם בקטנות וכן כלים שבעולם העליון הוא בחי' אורות בעולם שלמטה הימנו כמו כלים דיצירה אורות בעשי', והנה אין רע יורד מלמעלה אע"פ דכתיב ובורא רע כי אין לך דבר חוץ ממנו ית' היינו בלבושים של הכלים די"ס דבי"ע אבל הכלים והספירות הם בחי' אלקות ממש ולא יגורך רע כתיב אלא שיומשך כח מלאך רוחני רע כמו ס"מ הם מלבושים שחצים רע בעולם היצירה ומיעוטים רע בעולם הבריאה פי' ענין הלבושים

כמשל החכם הגדול שיודע שכח המשכיל שלו הוא עצם החכמה וכל מה שישכיל השכלים הם רק לבושים לבד שילמוד חכמה זו היום ולמחר חכמה אחרת, והנה מאחר שהוא משכיל איוזה השכלה הוא רק כמו שמתלבש בלבוש נפרד שברצותו יקצרנו או יאריכנו כי הוא נפרד ממהות בשרו לכן יוכל להיות בחכם הגדול שילביש כח החכמה ברמאות ובשקרים ובדברים של הבל ונק' לבושים רעים וכן יוכל להעמיק בחכמה ישרה לאמיתתה והם לבושים טובים לכח חכמתו כן יובן למשכיל שכל הנפעלים מלאכים ונשמות דעולם היצירה הם המשכות שנמשכו מן כח הפועלם והוא בחי' כלים די"ס דיצירה והם לגבי הכח אלקי כמו לבוש נפרד ממש כמשל מישוש היד לשכל וא"כ כמו שיכול להיות לבושים טובים כן יכול להיות לבושים רעים כמו בחי' ס"מ דיצירה והוא כח רוחני שעושה א"ע דבר ויש גדול לי יאורי כו' והוא נמנה במדורין בישינ כמ"ש בזהר בראשית והוא נמשך מכלי ת"ת דיצירה אע"פ שהוא אלקות ממש אבל נתלבש בלבוש רע ובעולם העשי' שמקבל מכלי ת"ת דעשי' מתגשם יותר מריבוי ההשתלשלות עד שרוצה למרוד בהוי' אחד ולמרות פי' ועומד נגד הוי' ממש ולהכאיב ישראל שלא יעבדו את הוי' או ריבוי מיני ע"ז שנעשו בעולם הזה לעבוד ולהשתחוות לירח וכוכבים אבל בעולם היצירה יש בו ביטול יותר לאלקות אלא שגם הוא מתאוה להיות דבר ויש שע"י יומשך השפעות, ובעולם הבריאה מיעוטו רע כמשארז"ל שטן לש"ש נתכוון רק שיש בו תערובות עצמו ענין לגרמ' להיותו נמשך מכלי י"ס דבריאה וכל הקרב לאלקות ביותר גם הקל' והלבוש רע דשם אינו מגושם כ"כ כמו מי שהוא חכם באמת יותר יהי' לבושי' בתחבולות שקר ג"כ נוטה לדרך האמת אבל הטפש יהי' בתחבולותיו שקרים לגמרי אמנם יובן למשכיל בדרך כללות שכל י"ס דבריאה או דיצירה הם הם י"ס דעולם האצילות ממש אלא כשהמשכת אלקות רצונם להוות עולם הבריאה נק' י"ס דבריאה כידוע. וא"כ מה שאנו יודעים שהספירות דאצילות הם י' ולא ט' ולא י"א הוא להיות כי המה מקוריים האמיתים למציאות חלק הי"ס דנבראים ונוצרים ונעשים ואנו רואים שאין בעולם אלא יו"ד אופנים אלו תענוג ורצון ושכל ומדות, א"כ גם בכח הפועל האמיתי שהוא בחי' אצילות אין שם אלא באופנים אלו דוקא תענוג ושכל כו' ולכן נק' י"ס דאצילות בשם אורות מן א"ס ב"ה שאינם רק כמו זיו התפשטות לבד מן העצם שיוכל להמשיך מן העצם בכמה אופנים שונים ונמשך ביו"ד אופנים לבד שהי' אופנים נק' אור ע"ש ההתגלות שנתגלה מן העצם כך וכך ולא יותר כמו נפש העצמי' של האדם קודם שנתגלו כחותיו שכל ומדות ורצון בכלי הגוף שכל במוח ומדות בלב הרי כל פרטי הגילוי הי' תחלה באופן זה בעצמיות הנפש כמו מי שטבעו חסדן בעצם המזיגות של נפשו כו' ובגלותו חסד בלבבו לזולתו יהי' בו כמה מיני אופנים לפי העת והזמן עכ"ז התגלות החסד הוא לפי אופן טבעי' חסדו בעצם נפשו שם התחלקות זה אלא שמשם מתחלק, וזהו כפרט היוצא מן הכלל והוא ממש כמשל אור המאיר שכשבא המאור לכלל הארה הוא באופן פרטי ויכול להאיר באופן אחר וכמו יו"ד החלונות מאירי' מאור השמש באופן עשית החלונות וכשיעשו החלונות באופנים אחרים יהי' התפשטות האור

ממאור השמש באופן אחר וזהו פי' דאפיק עשר תיקונין לאנהגא בהון עלמין כלומר שזה שיצאו עשרה בדוגמת התחלקות כזו תענוג ושכל כו' הי' יכול להיות באופן אחר בעשרים ספי' ויהי' ממילא בנפעלים עשרים כחות הנפש ולמה דוקא יו"ד הוא להיות כי כל האצילות הוא בחי' אור וזו מן המאור שהוא בחי' מלכות ואחוריים דא"ק קדמון לכל האצילות שנעשה עתיק וכתר אצילות כמשל רצון אדם המתגלה לדבר פרטי שהוא הארה והשפעה בעלמא מעצמות כח הרצון והוא המקור והמאור שימשיך אור שפע השכל במוח ואורות המדות בלב וזהו כתר שלפי ערך השכל והמדות והוא ענין תפיס בכולהו עלמין כמ"ש לעיל ולכן מיד שעלה ברצונו שהיא הורמנתא דמלכא גליף גליפו נחקקו האורות דנאצלים ביו"ד אופנים דוקא ובאופן כזה שיהי' יש דייקא גם שיהי' השמים עגולים וטבעי הנפש כך וכך דוקא וכדומה כמו שבעלי' הרצון באדם מיד יומשך אור השכל והמדות אלא שעדיין לא נמשכו לגילוי המוח והלב הגשמי' והוא ענין קורא הדורות היא הקליפת וחקיקת י"ס הגנוזות עדיין במאציל הנק' דורות שהמה מקורים האמיתים לו' ימי המעשה בנפעלים, מראש כי צריכין קריאה לבד כמשל ראובן שישנו חי וקיים להלאה מרחוק וחבירו קורא לו ראובן ומיד בא אליו בלי שהמשיכו כן הקורא הוא הרצון העליון בחי' עצמות מהות א"ס ב"ה והוא בריש רעווא דכל רעויון כמשל כח הרצון העצמי הממשיך הארת רצון המתגלה בו קורא את הדורות כוחות הנפש המתגלים ע"י הרצון הנגלה ממשיכים מן ההעלם אל הגילוי ע"י השכל וכן שכל וטעם לחסד ימשיך מן העלם החכמה הגנוזות בעצמי' הנפש וכידוע שהם נק' י"ס הגנוזות במהותו ועצמותו ית' והיא הקורא הדורות מא"ק הנק' ראש ומאיר להיות י"ס גלויים בבחי' אצילות להיות כי רצון התחתון נלקח מרצון העליון הנקרא כתר דא"ק ובחינה תחתונה שבמאציל שוה בערך עם מהות המאציל בדבר זה שלא יצטרך אלא קריאה בלבד ולא בהמשכת אור וכלי כמו בי"ס הגלויים שהמשכת השכל מן הרצון התחתון אינו בדרך אור וכלי דלית מאן דתפיס בי' ולכן הוא רק קריאה מן הראש ומי הוא הקורא הוא מהותו עצמותו ית' לכן אין התהוות כלים עדיין בעולם א"ק וגם נקרא חושך שהוא מופשט מהשגת דבר מה דלית מאן דתפיס בי' ישת חושך סתרו הוא אריך דכללות הנק' א"ק ולכן כתיב יוצר אור ובורא חושך הוא א"ק עלה ברצונו. אך להבין ענין הקריאה של הדורות לאיזה תועלת היא כי באמת אם צדקת מה תתן לו, ומ"ש בספרים ובשביל שדרך הטוב להטיב אמת הוא וענינו עמוק מאד להבין רק כמציץ מן החרכים הוא שלא יאכלו רעים ודודים או"א זו"ג נהמא דכסופא פי' כמבואר שכל אדם אפילו למשה רבינו ע"ה הי' י"ס הנפש הבהמיות מנוגה שחצי' רע מכלים די"ס דעשי' או דיצירה והי' לו כח המתאוה וכח ההתנשאות והתפארות, אך שבהתגברות י"ס דניצוץ אלקי שבו הופך כל כחות נפש הבהמיות להוי' לבדו ואין זר אתו שלא יתאוה רק להוי', ואע"פ שטבע נפשו הבהמיות הוטבעו מן אותיות אלקות המהוים לבושים דנוגה דעשי' עד שיכול להיות ע"ז ורע גמור לא הי' המכוון שיהי' בפועל רע גמור אלא שיהי' בכח ושיהופך לאור הוי' לבדו והיינו התהפכות מריריא למתקא והיינו עובד אלקים פי' עובד אינו לשון משרת

אלא מתקן כמו עורות עבודים שמשנה ממהות למהות אחר כן עובד ומתקן את האלקים הוא כח הפועל האלקי בחי' כלים די"ס דעשי' מלבושי הרע ונהפכין לטוב להוי' לבדו וכמו עבד לאדוניו שיתקן מלבושיו ומאכלו שלא הי' האדון יכול לתקן בעצמו וכמבואר וכמו שנתתקן כלים די"ס דעשי' כמו"כ עד רום המעלות בכללות דבי"ע נתקן אורות די"ס דאצילות הנק' אורות השופעים כל פרטי הנפעל כמו חכמה דניצוץ משה הי' דומם לגבי כלי חכמה דאצילות השופע ומהווה את השגתו האלקי' וכשהופך בהשגתו זו באלקות תערובת שכל מדות וחכמה דנוגה שבבהמיות רק להוי' לבדו הרי הי' בכח הפועל שלו ג"כ ענין עבודה ותיקון זה דהיינו מנוגה דכלי החכמה דאצילות הנק' ראומ"ה כמבואר נתתקנה והובררה רק להוי' ביטול בתכלית הרי עתה במה שחכמה דאצילות עבד ותיקן לשנות ולהפך מרירו למתקא בבחי' שלהם עי"ז לא יאכלו ויקבלו או"א דאצילות מוונם בכסופא מן א"ק כי אינם אוכלים בחנם שהרויחו בעבודתם שעבדו לברר בירורי נוגה, והוא ענין להטיב לנאצלים שירויחו את מוונם מי"ס הגנוזות וכמו"כ נעשה ע"י העלאות מ"ן של כ"א מישראל כשהוא כעסן יש לו חמימות ורשפי אש ביותר ואז גם בניצוץ אלקי יהי' לו התלהבות ביותר וסובל כעסו במילי דעלמא הרי נהפך מרירו למתקא בשעת התלהבותו בתפילה ונק' עובד אלקי' ולזה הי' תכלית כוונת רצון העליון רעוא דכל רעיון.

ועשו להם ציצית על כנפי בגדיהם. הנה מה ענין פ' ציצית בק"ש, ועוד כי פ' ראשונה מצות כוונה ופ' שני' מצות קריאה ופ' ציצית בעשי'. להבין זה כי ענין כוונה לשון נתכוין כמו היורה חץ בדבר כדורי ומתאוה לירות החץ באמצעיתו ונקודת מרכזו צריך שיכוון לבו היטב רק אל אותו הנקודה וכאשר יפול להלאה מעט לא נשלם כוונתו כן פי' כוונת הלב כי יש בלב כמה בחי' התפשטות חיצונית ויש בו נקודה א' האמצעית שהיא עיקר כל מהותו ונק' נקודת הלב והוא ענין רעותא דלבא רצון המתפשט בשכל ומדות דהיינו באהבה ושנאה והתפארות שבלב כי כאשר יגבר האדם באהבה ורשפי אש התשוקה להוי' בתפלה יכול להיות שזהו רק ענף לבד מענפי הלב המתפשטות מן הנקודה האמצעית עד"מ אהבה שנולדה מן השכל והתבוננות ולא גק' כוונת הלב אלא כאשר יגלה נקודת המרכז והוא הרצון עומקא דלבא כמ"ש ממעמקים קראתיך הוי' והוא הארת כתר הכללי רצון שלמעלה מן השכל שאינו שורה בכלי הגוף כמבואר לכן כל מה שיעורר האדם בעבודתו בהתבוננות לגדולת הוי' בכל פסוד"ו שיולד מזה אהבה ויראה לא יהי' עדיין כוונת הלב עד בפסוק ואהבת שבפ' ראשונה שאזי יומשך מלמעלה בחי' כה"ר שבעולם האצילות הארה שיאיר את נקודתו המרכז שבלב הנק' רעותא דליבא וידליקנה שתאיר בהתגלות וכמשי"ת אבל בעבודתו האדם בלבד בהכנת אהבתו לא יוכל להגיע מעצמו לעיקר נקודת פנימי' הלב הוזה רק

שצריך שיהי' הוא המכין שיומשך המשכת כהנא רבה להדליק נר הוי' נשמת אדם זהו נקודת הלב שתדליק ותאיר והנה זה הי' ענין כהן גדול בית המקדש שהי' מדליק הנרות למטה שכמו"כ הי' כהן גדול דלעילא מדליק נרות כללות נש"י לפיכך לא היו צריכים הכנה לומר פסוד"ז רק ברכת יוצר אור ואהבה וק"ש. והנה כתיב כי חכמת אדם תאיר פניו, ולהבין מה ענין ההשכלה וההשגה שהיא בחי' קרירות דוקא אל התפעלות התענוג שהיא בחי' תמימות שיצהב הפנים מהדמים העולים בפניו, אך הענין הוא דהנה כח המשכיל שרשו נמשך מפנימי' התענוג שאינו תענוג נרגש כלל כ"א בחי' יחידה עצמיות הנפש ממש ומה שנרגש תענוג נפלא באיזה גילוי השכלה הוא השפלת פנימיות התענוג שנתלבש בשכל שנלקח ממנו ונעשה התענוג בה יש ודבר עד שמתענג הוא מן גילוי השכל (אך באמת אינו מקבל מהשכל אלא משפיע הוא לכח המשכיל שישכיל ההשכלה כידוע) כי לאחר שקבל כח המשכיל ממנו והמציא ההשכלה אז מתפשט הראש בסוף ומתלבש בו דהיינו שיורגש ויתגלה תענוג בההשגה הנגלית מכח המשכיל והוא אותו פנימי' התענוג שהי' האש לכח המשכיל, ומ"ש חכמת אדם תאיר פניו הוא ענין הארת מקיפי דאבא כלומר מהמקיף דכח המשכיל שמאיר בו תמיד אפילו אם אין בו גילוי השגה כי מ"מ יש בו כח המשכיל לכל דבר ואותו המקיף מכח המשכיל ששורה עליו תמיד מאיר בפניו בבחי' העלם ולבוש כמו שאחז"ל שמעלות חן על לומדי' וכשמשיג השגה חדשה ממקור חוצבה כנו' בסמוך אז המקיף דאבא שהי' שורה בהעלם ממעל אל עבר פניו כמו שהשראת כל המקיפין הוא בחיצוני' כידוע ועתה כמו שהשראת פנימיות תענוג הוא בהשגה נגלית דוקא פנימי' בינה כן עיקר המקיף שמבחוץ מאיר בהתגלות יותר כי קרן אור פניו והוא ענין תקיעת שופר שנתאדם פני התוקע והוא ענין תיקון ואמת תרין תפוחין הארת הלחיים ימין ושמאל והם בחי' זיו עילאי דע"י המתגלה בחכמה עילאה דאצילות ונק' תפוחים כמשל מראה התפוחים חיוור וסומק שהמראות עצמן אינן כלום אלא הם מורים על עצם המתיקות או העריבות של הגבורות שהוא אדום כן גילוי התענוג שבהתגלות השכל היא בחי' מראה זיו לבד מהעונג העצמי' ונק' התגלות המקיף בבחי' זיו לבד ונק' שיעשוע שמשתשע בצדיקים וכמה שכתוב ושעשועי את בני אדם והוא השפלת התענוג בדרך השתלשלות והנה הפסוק קחשיב ואזיל סדר השתלשלות כשמן הטוב יורד עלינו שהשחוק והתענוג המתגלה על ידי השפלת השכל כולם בחכמה עשית הוא היורד תחלה על הראש משמן הטוב שהוא קול דממה דקה שלמעלה מתענוג נרגש בהשכלה אלקי' פי' כשמן הטוב הוא חכמה שבע"י והוא בחשאי ושתיקה תכלית הביטול ונק' משחא דרבותא ונהורא אפרסמונא דכיא והוא למעלה מכל הדביקות והתלהבות שהוא העונג שבשכל ולכן הוא יורד בבחי' ירידה והשפלה גדולה כשהשראת והשפלת המקיפים להיות הארת פנים תיקון ואמת כמ"ש בענין רפדוני בתפוחים ולתוספות ביאור כי הנה השמחה של הארת פנים בחכמה לא תהי' כ"א מאיזה חכמה חדשה דוקא כמו ברבי אבוה שמצא תוספתא חדשה וכן אנו רואים כשישכיל האדם השגה עמוקה מתוך עוצם היגיעה שלא הבין והשיג כלל תחילה ועתה נתברר לו והרי הוא אצלו כאלו נתחדשה לגמרי

אז יתפעל בתענוג נפלא כי מאותה השגה שלא תהי' בה התחדשות והי' בבחי' קרירות דוקא כי חכמה קר ולח, והטעם לזה להיות כי כח המשכיל מצומצם הוא מאד מפנימית התענוג ויכלה כחו בעומק המושג עד שלא ישיגנה כלל וכאשר ע"י היגיעה ישיגנה הרי המרוחק והמצומצם מאד נתקרב בקירוב גדול במקור שורש חוצב כח המשכיל ההשגה ומפני קירוב מי שנתרחק למאד יתעורר כח פנימי' התענוג שיושפל בהלבשת השכל ומתענג מן השכל כמשל אוהב אדם אמיתי שנתרחק ממנו זמן רב ואחר כך כשבא אליו ירגיש התענוג הנפלא וכל שהי' ההרחק ביותר ירגיש התענוג ביותר להיות כי תערובת חיותו שנתקשר בו הי' מרוחק מאד וכאשר נתקרב ובא אל שרשו ועצמותו נתעורר בחי' יחידה ועצמיות הנפש להמשיך תענוג נעלה ובוה יובן מה שכתוב בעץ חיים שכל הארת פנים עליונים הוא על ידי בירורי רפ"ח ניצוצין שנעשה אור חוזר וגורם הארת פנים להיות כי ידוע ששורש הניצוצין הם מע' רבתי דבחי' ס"ג שלמעלה משם מ"ה המברר ונתרחקו מאד מאור פני מלך חיים מחמת שנפלו בשבירת הכלים דאצילות פירור אחר פירור כידוע עד שנתהווה אהבת רעים וכשנהפכו ממרירו למיתק ונתעלה במקור חוצבו גורמים הארת פנים והתגלות עונג העליון להיות מתגלה בחי' עילאה דאצילות אשר תאיר פניו. ובוה יובן דבאתכפיא סט"א אסתלק יקרא דקוב"ה פי' ת"ת דאימא מאיר פני חכמות ז"א כי כולם בחכמה עשית היינו מוחין של המדות עליונות הוא מחיצוניות חכמה (אבל לא מן התחדשותו ממקור חוצבה פנימי' התענג רק מצד עצמיות שלה) אבל ישמח הוי' הארת פני החכמה מכה פנימיות התענוג הנשפל הוא ע"י קירוב הריחוק וזהו יקרא דקוב"ה וזהו כבוד הוי' ולכבודו הארת ח"ת כידוע וכן בעבודת הוי' כללות נש"י נק' מלכות דאצילות כתיב בה אלקים יחנינו כו' יאר פניו כו' פי' מפני מה יאיר פני החכמה דאצילות הוא ע"י דוקא מה שנהפכא מרירו למיתקא לדעת בארץ דרכך משחקת לפניו בתבל ארצו פי' ע"י קירוב הריחוק והוא ביטול היש דס"א שנפל בשבה"כ אך מפני שהארת הפנים כלול מחסדים וגבורות הם חיזור וסומק לכן צ"ל בדבר המעוררים ג"כ חו"ג והיינו בגודל עוצם השפלות של רוח נשברה האמיתי שרואה א"ע בתכלית הריחוק מאלקים חיים או הוא בא להנקודה אמיתית יותר מאם הי' מתקרב קצת להוי' באיזה התפעלות אהבה כי באמת לית מחשבה תפיסא בי' כלל וכלל מכש"כ במדות אבל שפלות זו שמוצא עצמו בתכלית הריחוק הוא אמיתי דכולא קמי' כלא וה"ז בא עי"ז לבחי' אין כמו שהי' בא ע"י קירוב הגדול כנקודת הלב לבחי' אין (כמשל פיגול הסובב שיש ב' מרכזים הפכים א' למעלה באמצעיתו, וא' למטה כנגדו ממש ומוזה לזה הולך בשוה ואף שזה למעלה וזה למטה הוא מצד עובי הכדור אבל מצד המקיף הכדור הזה אמצעי הסביבה כמו שזה אמצעית הסביבה וההקפה כמו"כ מי שעולה ומתקרב באהבה רבה לסוכ"ע ויוצא מגדרי גופו להכלל בא' לשורש מקור חוצבו האין) ומי שנשבר לבו מאד מאד עד שנבזה בעיניו נמאס וקץ בחיו מפני גודל עוצם ריחוקו ונתבטל ממעמד ומצב שלו התופס מקום מצד ירידתו ושפלותו בא ג"כ לכלל מקור חוצבו שנשתלשלה נפשו מאין ליש כמ"ש ומתחת זרועות עולם דיורא דקוב"ה

באינון מאנין תבירין כמו שהוא דר בנשמת צדיק גמור וזהו קרוב הוי' לנשברי לב ולכל אשר יקראוהו באמת כלומר כמו שתיקון ואמת מאיר בצדיק גמור שבא לכלל אין האמיתי עד מסירת נפשו בנקודת הלב בק"ש ובפסוק ואהבת את הוי' כו' כן הוא מאיר ברוח נשברה האמיתי כשנשבר ונתבטל ממעמדו ומצבו. וענין ההארה של אור פני מלך חיים שמאיר בתיקון ז' ואמת ע"י ריחוק הגדול שנתקרר בכיטול רוח נשבר זה שאז מתעורר פנימי' התענוג להאיר בפנים העליונים ישמח הוי' במעשיו זהו הארת האדמומיות בפנים העליונים מהדמים העולים פי' גבורות שבתענוג שהוא העריבות מחמיצות שנתמתק והוא ענין תכלת שבציצית דאשא תכלא אכיל ושצי והוא בחי' חמימות ארץ אוכלת יושבי' פי' ע"י ביטול ושכירת מעמדו ומצבו גודל הכנעתו מתעורר בחי' גבורות וחמימות התענוג שהרי הקירוב שבא הוא רק מצד הריחוק אוכלת יושבי' כו'. והלבן שבציצית הם החסדים שבעונג המתגלה בפנים העליונים והוא חיזור ומתיקות לבד לא כמו דבר מר שנתרחק אלא מתוק הוא בעצם והוא ע"י האהבה רבה בפנימיות נקודת הלב שמתקרר להוי' מאד שהיא מחזקות ההשגה באלקות מעורר חסד עליון אהבה רבה שבעונג המתגלה בחכמה אך אין ביכולתו להמשיך זה מעצמו כנ"ל רק ע"י ביטול היש והעלאת מ"ן דוקא בתחלה ע"י המרירות ממה שלא עשה טוב ולא התפלל ולא למד ולא נתקרר להוי' בכל יכולתו עזו כו' (כנ"ל שאין הארת פנים כ"א מביטול היש דוקא או אסתלק יקרא דקוב"ה) אך שיומשך הארת הפנים זה למקבלים הוא ענין ירידה שני' שיוורד אל הזקן מהפנים דרך שערות וצמצומים גדולים להיות כי הארת פנים הוא עזו וחדוה במקומו העצמי ואין ערוך לנאצלים חו"ב שיקבלו הארה זו בלי לבוש וצמצום גדול הגם שהוא רק התגלות וזיו עונג העליון לבד עכ"ז התגלות זו במקומו העצמי הוא אבל שיומשך למקבלים דהיינו או"א מכש"כ ביו"נ א"א אלא בדרך צמצום ולבושים הם י"ג ת"ד וזה שיוורד על הזקן זקן אהרן דיקנא דכה"ר שמשם מקבלים חו"ב וירידה שלישית היא שיוורד על פי מדותיו והמשל בזה להבין מתוכו בחי' הצמצום דשערות הנה כשהאב רוצה להשפיע שכל הלכה לבנו היניק ששכלו מצומצם מוכרח שימצא לו סגנון באיזה דברים בטלים למשל שעל ידם ישיג התינוק את ההלכה כמו שנים או חזון ששכל התינוק קצר מלהשיג ענין שנים שהלכו ומצאו דבר כי הורגל בקטנים שלו בטפשות הדברים קטנים צריך הוא למצוא לו משל לזה מדברי קטנותו שהורגל בהם כמו שימצא הוא הדבר הקטן החביב בעיניו וכדומה שיהי' לאב הרבה דברים בעיניו קטנים שלו עד שמתוכם יוכל התינוק להשיג הסברא והרי שכל האב כשהשיג ההלכה הי' בעמקות גדול ולא הי' עולים במחשבתו כלל דברים בטלים ומשלים הדיוטות אלו אע"פ שהם מעין סברת ההלכה שהרי מתוכם משיג התינוק אך לגודל הצמצום וקטנים שלהם כלא חשיבי ממש שיצטרך להעלותם במחשבתו לצורך הבנת סברת ההלכה רק לצורך הבנת התינוק צריך לצרף צירופי אותיות חדשים מה שלא היו לו כלל כשהשיג מעצמו ההלכה וה"ז כמשל השערות שיוניקים ממותרי מוחין שבמוחין עצמם יש בהם הארת השכל עצמו והמותרי מוחין שהם כלא הוא שמתפשט בחלל השערה או כמו למשל

אהבה רבה שיש לאב על התינוק להשפיע לו הטוב האמיתי בעיני של האב כמו עושר גדול ואבנים טובות ולפי שידוע ששכל התינוק מצומצם מאד ולא ישיג רק ענינים קטנים שלו כמו עץ נאה ישפיל האב השגתו ויצמצם עצמו להיות אור פניו באהבתו אליו לדבר קטן זה ליתן לו עץ נאה ויהי' בזה הארת פנים בתנו כמו שהי' הארת פנים שוחקות כשהי' נותן לו אבן טובה ויקר שאין הפרש מצד האב שהאהבתו רבה והארת פניו אליו תמיד בשוה רק מצד צמצום קבלת התינוק הארת אהבה רבה זו נשפלת מאד לפי אופן קבלתו דהיינו העץ הנאה וכדומה ע"כ כמו"כ יובן למעלה דכתיב בע"י לבושי' כתלג חיזור פי' השפלת מקיפים דתענוג העליון בהתגלות חכמה סתימאה שתאיר פניו נקי לבושי' והם כלולים מוחי"ג אך בכנפי הבגד והלבוש יוצאים חוטי הציצית הם בחי' שערות וצמצומים ממותרי מוחין בהארת פנים שלו עד שבחכמה שבמדות עליונות שהיא רק נובלות חכמה שלמעלה חכים ולא בחכמה כו' לא יוכל להיות הארה והארת עליונים כ"א דרך שערות לבד כמשל קבלת התינוק עץ הנאה בהארת פני אביו כמו כן המוחין שבמדותיו ית' לצורך בריאה הוא דבר קטן מאד בערך כמו עץ נאה לגבי הארת פני אבא חכים ולא בחכמה כו'. וזהו שיוירד על הזקן דרך שערות לבד היינו דיקנא דכהנא רבה ונעשים מוחין לז"א ונקראים ציצית ראשו והם ציצית כנפי בגדיהם מקיפים דאוי"א כנ"ל והנה ירידה זו שדרך שערות לבד אין קץ לעוצם ירידתה שתוכל להתמשך מטה מטה מאד אפילו בבחי' עשי' ממש כמו מלכות דאצילות העומדת בחוה דז"א אף שהיא מקור כל החיים אבל היא רק מדת התפשטות וזיו לבד וכידוע ובדרך כללות האצילות היא מדריגה תחתונה בחי' עשי' לבד כח הפועל דאצילות להיות מציאות חכי' בע"ג ושיאיר בה אור פני מלך חיים מלבושי ומקיפי או"א היא ירידה גדולה ואין זה אלא מחמת שבחי' שערות המה מותרי מוחין אין קץ לצמצום ירידתם עד שיוכלו להאיר פני מדת מלכות דאצילות וכמו"כ ידוע שכללות נשמות ישראל הוא ג"כ בחי' מלכות דאצילות ונק' נר אלקים נרות המנורה ואהרן כהנא רבה מדליקים שיאירו והוא המשכת זקן אהרן בפסוק ואהבת את הוי' אלקיך הוא האהבה שנמשכם מן הוי' אלקיך והוא חסד עליון יאר הוי' פניו ואו נדלקת פנימי' נקודת שבנר אלקים אף שהיא בע"ג להיות שנמשכה דרך שערות מוקן אהרן יוכל להתפשט אף שפרט ניצוץ אחד מישראל להדליק פנימי' נקודת הלב שהוא הרצון מה שלא הי' ביכולתו ביגיעתו מעצמו כלל של דבר כל מה שתהי' יותר הפיכת מרירו למיתקא ביטול היש לאכפי' לס"א מתעורר יותר הארת פנים העליונים ואו יהי' יתור המשכת מותרי מוחין להתמשך מטה מטה בחי' עשי' להדליק נרות המנורה מיריכה עד פרחא אף בבחי' נה"י שבו כמשי"ת וזהו שמברורי רפ"ח ניצוצי' נתהוו השערות שהם או"ח פי' אחר שיוירד ע"פ מדותיו זהו ירידה שלישית מן השערות של הזקן אהרן ע"פ מדותיו פי' לבושים ממש ע"ד ולבש הכהן מרו בד להיות כי ידוע כשהמצות הם רצון העליון ב"ה אך הם בחי' עשי' גשמיות לכתוב על קלף גשמי וציצית מצמר גשמי ועכ"ז מלובש בהם הרצון העליון שלמעלה מחכמה עילאה והרי זה כמו לבוש האדם ממש המסתיר מהותו כן מעשה המצות

כולם הם לבושים ממש לרצון עליון ב"ה וכשיאיר במעשה המצות שהם בחי' עשי' והסתר גדול הארת רצון עליון ב"ה המאיר פני עליונים כידוע היא צמצום אחר צמצום זקן אהרן שמקבלים מהארת הפנים עצמו אבל מדותיו ולבושי' מקבלים מנובלות השמן הנופל משערות הזקן על הבגדים. והנה כנס"י היא מלכות דאצילות נק' בשם לב כמשל לבו של אדם התחתון הוא מלך על כל האברים ומקבל חיות מן המוח כן ענין חזה דו"א דאצי' שהיא כתר מלכות דאצילות וישב הוי' מלך לעולם כידוע ומקבל ציצית כנפי בגדי או"א מד' ציצית והם ל"ב גתיבות החכמה כולם בחכמה עשית שהם מוחין דנוק' והוא פ' ראשונה שבק"ש שהוא מצות כוונה היא נקודת הלב דנוק' (שהיא נק' בכללה לב דו"א) ומכאן ואילך חג"ת שבה מצות קריאה בדבור והוא לב שבדבור ופ' ציצית הוא לב שבמעשה ע"כ. וביאור זה כמשל לב האדם שיחשוק איזה דבר ואותו הלב עצמו ידבר החשק וכשבא התשוקה לידי גילוי הדבור נק' לב שבדבור וכשעושה זה שחשק בלב נק' לב שבמעשה והוא בחי' נה"י דלב כמו"כ כללות נש"י היא קומה שלימה מציור אדם ויש ג' מדריגות בה חכמה לב ומעשה והיינו המשכילים בא' לא יהי' בלבכם רק אחד כמו שאין בלב דו"א רק אחד כן לא יהי' בלב שבטי י"ה אלא אחד תתאה והיא כוונה שבלב להמציא הנקודה האמצעית כנ"ל וכן בלבם הגילוי יהי' מציאת הנקודה היא הרצון שבלב מקור לבריאה בדבור והיא מצות קריאה בפ' והא"ש פן יפתה לבכם מן הנקודה ושמתם את דברי אלה ובפ' ציצית שגם במי שהוא טרוד ואין לו פנאי להתפלל בכוונת הלב ועבודתו רק המעשה צדקה וחסד ומצות מעשיות לבד יהי' בהם ג"כ הארת דיקנא דכה"ר להדליק נר אלקי שבו שהי' כוונתו להוי' בעשותו המצוה אעפ"י שאין יודע ומשכיל בהוי' אחד ולא התלהבות רק שיעשה רצון עליון לבד והיא בחי' נה"י דנוק' כללות נש"י יאיר בו כוונת הלב פנימיות נקודת ניצוץ בעצמו וזה א"א להיות מעצמו כלל כי אם שיקדים להם התפלה בכוונה או יאיר הוי' פניו מהארת פנים עליונים וזהו תכלית הירידה מאור פני מלך חיים ע"י שירוד מזקן אהרן גם על מדותיו ולבושיו הם מעשה המצות לבד וזהו ועשו להם ציצית שיבואו ציצית כנפיו ולבושיו כתלג חיזור לידי עשי' ממש ע"פ מדותיו פי' הוא המשכות שערות הזקן ע"י להבגדים ולבושים והוא ענין ברכות כל המצות כמבואר שעריבים עלי דברי סופרים הממשיכים רצון העליון שע"י הברכה היא הממשכת המקיף באמרו אשר קדשנו במצותיו כמבואר בארוכה או פי' המדות היא התגלות המדות כמו אשר מלמד במחשבה ודבור כל מצוה ואע"פ שלא יעשנה בידי הרי יורד מזקן אהרן במחשבתו ודבורו שהם מחשבה ודבור של אותה מצוה שהוא לבושו של אהרן אף שעיקר הלבוש היא כשנעשית המצוה שמוסתר ברצון העליון עכ"ז גם במחשבה ודבור כשמחשב באותיות מחשבתו איך צוה הוי' לעשות מצוה פלונית וכן כשמדברה נק' פי מדותיו ולבושי' וגם בהם יאיר אור פני מלך חיים וכן בכללות נש"י הנק' לב כשמתגלים בצירופי אותיות מחשבה ואותיות הדבור של נר אלקי' נק' פי המדות כשאותיות המחשבה והדבור מקבלי' איכות אופן המשכת המדה שבלב נקרא בשם פה המדות.

ושמתי כדכד שמשותיך ושעריך לאבני אקדח וכל גבולך לאבני חפץ.
 הנה כ"ד כ"ד הם כ"ד אותיות של פסוק בשכמל"ו ענין יח"ת
 שבק"ש שחרית וערבית כי כתיב שמש ומגן הוי' אלקים כלומר ענין
 הוי' שמאיר לע"ע בכל ישראל הוא ע"י מגן ומסך עב המסתיר ממש
 להיות כי הארת אצילות בבי"ע הוא ע"י מסך כי הוי' מלך גאות לבש
 שהעולמות הם לבושים מסתירים האור שפע אלקי המהווה אותם עד
 שהם נראים ליש ודבר והמקור המהווה הוא אצלם בבחי' אין ובאמת
 אצל המקור המחי' הוא להיפך שהעולמות הנבראים הם כלא ממש חשיבי
 כמבואר ע"פ כי א"ל דעות וגו', וזהו כי לא מחשבותי מחשבותיכם ולא
 דרכיכם דרכי פי' כי האור המאיר דרך המסך והסדין משתנה ממהות האור
 העצמי מפני עביו הסדין אע"פ שכל האור יאיר בה אבל לא יראה
 אמיתית האור כמו שהוא קודם שהחשיך המסך כמו"כ אמיתי' ענין אחדות
 הוי' איך שהוא סוכ"ע וממכ"ע אילו הי' האור ושפע ההשגה באלקים
 בנפש כמו שהוא אחד באמת ואף רק קצת הארה בעלמא מאיר בלי לבוש
 מבדיל הי' קישור הנפש בהוי' אחד בתמידי' כל היום רק להוי' לבדו
 ואין זר אתו כלל ומה שיוכל להיות שבשעת התפלה תתלהב הנפש מחמת
 שאור ההשגה מובדלת ומרוחקת מאד כמו הרואה אור השמש דרך סדין
 השגה באלקות ומיד כשיניח מלהתבונן תפול ההתפעלות הוא מחמת
 העב וזהו כי לא מחשבותי מחשבותיכם ע"כ אין דרכיהם פי' מחשבותי
 הם אותיות מחשבותיו ית' שהם עלמין סתימין שהמה מקורי' אמיתית
 לעלמין דאתגליין הנמשכים מאותיות דבוריו ית' וכמו שהדבור נראה ליש
 ומסתיר לזולתו אור אותיות המחשבה בשעה שמדבר אעפ"י שכל אות
 מהדבור נשפע הוא תמיד מן אות המחשבה ובלעדו אין לו קיום ובאמת
 כלא ממש חשיב אות הדבור לגבי רוחניות של אות המחשבה, עכ"ז נראה
 אות הדבור ליש ואות המחשבה מוסתר הוא בו מאד כמו משל אור השמש
 בסדין עב כמו כו מחשבותיו יתברך הם אמיתית היש כמו שכתוב
 להנחיל אוהבי יש והעוה"ב שהיא עולם הבריאה כלא ממש חשיב, אך
 מחמת כי נתצמצם ההארה בבחי' מסך נראה ההיפך עוה"ו ליש והעלמין
 סתימין לאין ומפני זה שאין מחשבותיכם והשגותיכם כמו מחשבותי דקמי'
 כלא גורם שאין דרכיכם דרכי שאין דרכיהם כל היום בהתקשרות תמידית
 בלי הפסק כמ"ש אחרי הוי' תלכו שיקראו דרכיהם דרכי בלי שיהי' דבר
 ויש בפ"ע, (אבל כשמחשבות דג"ע העליון המה בטילים במקור
 חוצבם באותיות מחשבותיו ית' וכמ"ש והי' מידי חדש יבוא כל בשר
 להשתחוות לפני הוי' או הם נק' מחשבותיו ואו דרכיכם דרכי פי' דרך
 הוי' כמ"ש והלכת בדרכיו), וזהו ושמתי כדכד שמשותיך שעכשיו מאיר
 מלכות דאצילות דרך מסך בכל נשמה ולע"ל יהי' עילוי לבחי' מלכות
 שהוציא חמה מנרתקה כי אלקים נק' נרתק ומגן השמש לשינוי מהות
 אורו וההוצאה היא שלא יהי' שינוי מהות האור כ"כ רק כמו כדכד שהוא
 זוכית בהירה מאד שכמעט אור השמש עצמו תאיר ממנה לבית אך
 מ"מ אינם דומם אבל הוא רק בחי' מעבור לכד שעבר האור דרך כלי
 צח ולפיכך נמשל לכדכד שמ"מ ישתנה גוון האור מצד הכלי אם אדום
 או לבן וכמבואר ההפרש שבין בחי' מסך לבחי' מעביר. ושעריך לאבני

אקדה. הנה שערים הם שיעור ב' פתחים שקודם התפלה והם ציצית ותפילין הטלית הוא הוראה על מדת מלכותו ית' שום תשים עליך מלך וכמו שמדת מלכותו הוא ראש לשועלים בדרך לבושים ומסכים כמו עוטה אור כשלמה וכן בתפילין יש בה הארת חכמה בלבוש כתיבת יד על הקלף הגשמי והוא ענין השפלת מדת מל' בבי"ע עד שברבוי הלבושים זעג"ז אור אלקות ויסתר מאד והוא בחי' מקיף וכמשל השער והפתח שהוא בסוף הבית כי כתיב זה השער להוי' צדיקים וגו' שער הוא בחי' יסוד דנוק' ונק' זאת בואת יבא כו' ונק' בארה של מרים, וענין הדבר יובן עד"מ מהולדת המדה מהשכל שהמדה הוא מהות אחר לגמרי מן מהות השכל עד שנאמר שכשנשתלשל מהות השכל להיות מדה הוא הוצאה מן מהות למהות, ויציאה זה הוא ענין פתיחת השכל לצאת מערכו כמו פתח שהוא חלל הבית אלא שע"י חלל זה יוכלו לצאת מן הבית לחוץ וא"א לצאת חוצה כ"א ע"י חלל הפתח זה הממוצע כמו"כ צ"ל בחי' פתח חלל בשכל תחלה שע"י יצא השכל להיות חוצה מערכו ומהותו דהיינו להוליד מהות מדה וזה נק' פתיחת יסוד דאימא כי כשהי' סגור הי' המדה בהעלם השכל עדיין ולא במהות מדה כי עובר ירך אמו כמו כאשר נפתח יסוד הרחם הוא החלל שבו מתגל ההולד ויצא לחוץ להיות נפרד בפ"ע וזהו השפעת הנוק' מן היסוד שלה להוליד הולד אבל הרחם הוא קבלת הנוק' השפעת הדוכרא והשפעת מ"ן שבה בתוכה קודם שתשפיענה לחוץ והוא כאשר עדיין קשור בהתבוננות שכלו איך שדבר פלוני טוב לא תוליד עדיין האהבה והתשוקה לאותו דבר אלא האהבה כלולה עדיין בהתקשרות השכל הנק' יסוד אימא ואינו דבר ויש בפ"ע כלל כי אם מהות שכל עדיין וכלול הוא מטפת דכורא שהוא החכמה וטפת אימא שהיא ההתבוננות כידוע וגם ביציאתו לחוץ להיות מהות אהבה ותשוקה כלול הוא מאו"א אך הוא מהות אחר לגמרי ואינו אלא ע"י שנפתח החלל וענין פתיחת החלל היא צמצום התקשרות ההתבוננות להתצמצם אנה ואנה כדי שהי' השתנות מהות השכל להתגלות המדה. והנה כאשר המדה מתבטלת ממהות וחוזרת להסתלק למקור חוצבה ביסוד השכל שהשפיע צריך תחלה שיפתח השער והחלל שיכנס למקום שיצא משם והיינו שבהולדת האהבה והתשוקה כבר נסתר יסוד השכל והרי האהבה נראית כאלו מעצמה נעשית כמו הולד שנעשה ברי' בפ"ע בצאתו מרחם אמו וכשמתבטלת אהבה וחוזר למקור הראשון דהיינו שיחזור ויקשר שכלו באיכות טוב הדבר עד שיתפעל מחדש הרי ביטול אהבה ראשונה פתח השער הסתום להיות כי הביטול במדה היא כאש תתגבר ביותר מכדי צמצום השפעת השכל המולידה או חוזרת היא למקורה וא"י להיות בצמצומה. והנה עד"מ שער הוי' פי' הולדת היש מן האין הוא היציאה נשמה או מלאך נק' שער הוי' פי' הולדת היש מן האין הוא היציאה ממהות למהות אחר לגמרי וקודם שיצא הולד הנוול צ"ל פתיחה לשער הוי' שתפתח הסתום להיות כי מסך מבדיל בין אצילות לבריאה כידוע שאינו בערך א' כלל וכל נשמה מוגבלת הי' תחלה במקור המולידה מאין ליש וכשיצאה מן ההעלם אל הגילוי בבחי' מדה וגבול נעשית יש ודבר בפ"ע כאלו מעצמה נעשית ומקור המוציאה לידי גילוי עלי' בבחי' מקיף

לבד וכאשר תתגבר הנשמה לצאת מצמצומה ולהכלל ולהבטל במקור חוצבה להדבק במקורא דכולא או תפתח את השער וזהו בזאת יבא אהרן וכן צדיקים יבואו בשער הזה והיינו צדיק תחתון שמעלה מ"ן ליסוד דנוק' ונק' בנימין בן אוני כמ"ש בוהרר וכללות בחי' מלכות נק' באר כמו שהמים נובעים בבאר מן ההעלם אל הגילוי זנק' אסיפת המים שבתוך החפירה אחר שיצאו מן מעיין הנובע (ובלשון רז"ל אוצר א' ששמו גוף) בשם באר ויציאת המים החוצה הוא המשכת הבאר הזה להשקות השדה וכל אשר בה שהם הנשמות ומלאכים וכשיש להנשמה מס"נ ואומרת בידך אפקיד רוחי אליך נפשי אשא היינו אותיות באר נכללת במהות שהיתה קודם שנפתח השער לצאת למהות יש ודבר. והנה אסיפת המים שבתוך הבאר הנה כללות הכללי' והפרטים שנמצאו ונתהוו אח"כ מאין ליש והוא בחי' אלקי' בחי' אין ונק' ה"ג שברחם הנוק' והוא גחלים לוחשות שע"ג המזבח עילאי שענין מזבח הוא השפעת מדת מלכות למקבלים מוגבלים והגחלים שעל המזבח הזה הם לוחשות פי' שלהיות כי כאשר נמשכו הנשמות ונעשו יש ודבר בפ"ע או כשחזרת להתכלל במקורה או יש ב' בחי' א' בדרך עלי' והסתלקות ממדרגה למדרגה כמ"ש באברהם בתחילת יציאתו מחרן הלך ונסוע, ובחי' ב' שנכללים באש שע"ג המזבח היינו ביטולם במקור חוצבם כמו שהי' תחלה אין בהם עלי' והסתלקות בקול רם כמו שלהבת העולה מאלי' מעלה מעלה אלא כמו גחלי אש שאין בהם שלהבת ממשית אלא האש בהעלם בהם והם בלחש וחשאי מאד כאלו מלחשים ומדברים בחשאי וזהו קומי רוני בלילה פי' כשמלי' דאצילות מסתרת בני"ע הנק' לילה והנשמות מעלים מ"ן אלי' שעולים בבחי' רינה והרמת קול שנראים במס"נ ליש שהם עולים ובפרט ענין פסוד"ו שמשמיעים קול ברינה וזמרה משבחים ומפארים ומכ"ש הנמוכים יותר במדרגה דהיינו שכשהיא עולה מן המדבר הנשמות השפלות שיוצאין מתמרות עשן שיצחקו בצר להם שכל היותר מרוחק כשהוא משתוקק להתקרב יהי' נראה ההתקרבות ליש ודבר ביותר מפני עוצם ריחוקו אבל כל הקרוב יותר כשיתקרב עוד יותר לא יהי' ניכר כ"כ או בחי' מלכות שנק' עולת תמיד שמתנשאת ומגבהת ע"י העלאת מ"ן שלהם נק' בשם צעקה צאיל תערוג ורינה ע"ד קומי רוני בלילה אבל מלכות דאצילות כמות שהיא בבחי' אצילות עדיין קודם שתפתח השער להוליד כל התהוות דבר מה כנ"ל שנק' באר מים חיים מקור כל המקבלים שעתידין להתגלות או אין נק' קבלתה מן רוחא דדכורא דשביק. בנוק' שע"י תהי' נובעת בעצמותה בשם עלי' והגבהה בקול רם אלא בחשאי ולחישות והם ה"ג שברחם הנוק' דאשדי' מיא לקבל ה"ג דדכורא ונק' גחלים לוחשות (והוא ענין אלקים אל דמי לך דהיינו בחי' קול דממה דקה שבמדת מלכות והוא ענין למען יזמרך כבוד ולא ידום קארי תדיר ולא שכיך לעלמין) ונקראים ה"ג מחמת כי כל מציאות והולדות המלכות הם רק גבורות וצמצומים בעלי גבול לכן גם המ"ן שבה הם ג"כ רק בחי' גבורות אלא שהם לוחשות בחשאי כמו שבאהבת אדם בנקודת הלב לחבירו כאשר תגבר התשוקה והתקשורת הנפלאה לא יהי' בה רעש ורעם כלל כ"א יהי' ההתלהבות בחי' העלם גדול בחשאי בתוך לבבו ולא יתפסק

כלל וכל המשמיע קולו בתפלת ש"ע דאו הוא רוא דצלוחא בבחי' הוי' דאדנ"י כידוע ה"ז מקטני אמנה פי' מנה"י שבמ' מבחי' קטנות ההולדה מאין ליש. וזהו שערייך הנשמות הלז יהי' או כאבני אקדה גחלים לוחשות של עכשיו (וזהו במלקחיים לקח מגחלים שע"ג המזבח ליגע על פי הנביא פי' מלקחיים הוא כלי להסתיר את הגחלת וע"י הסתר הכלי שנגע הכלי שבה הגחלת בנשמת הנביא או יוכל לקבל צירופי אותיות וסר עוונך כו' וענין הכלי הוא ע"י מלאך שליח מאלקים שעל המזבח עילאה שאין הנשמה מוגבלת יכולה לקבל מעצמות גחלים לוחשות ה"ג עליונות דאצ"י) והנה באר חפרוה שרים כרוה נדיבי עם פי' חפירת הבאר שיהי' נביעת מים חיים מן ההעלם שבה בעצמותה לבחי' גילוי ע"י רוחא דשביק בגווה כח המעלה מ"ן שלה והם נדיבי עם ה"ג דדכורא כמבואר על פסוק ישב רוחו יזלו מים והוא ענין חפירת בארות שהי' יצחק גבורות דז"א חופר שיגלה המצפון וכן צדיקים יבואו בשעה הזוה הוא הבא מלמעלה למטה דהיינו ביאת צדיק עליון בזאת יבא אהרן דלעילא במזבח עילאה והוא ענין פחד יצחק גבורות דיסוד דז"א כי פחד יצחק הוא המשכת טפת דכורא כמו עד"מ הפחד שהוא המשכה מלמעלה למטה דוקא ולא מלמטה למעלה דהיינו כאשר יפול הפחד על א' אינו אלא מדבר גבוה ממנו שתפול המשכת הפחד עלי' בבחי' מקיף תחלה עד שיכנס בתוך חדרי לבבו שארכבותיו דא לדא נקשן מן גודל הפחד וכמעט שיוכל להתבטל במציאות מחמת הפחד כמו"כ עד"מ גבורות עליונות דאצילות הם בחי' סוכ"ע והוא עיקר מקור חיי העולמים כמבואר בענין ברכת אתה גבור לעולם וכן בנין מלכות ג"כ מגבורות כי הדם היא הנפש כמבואר אמנם צריכים עקידה כי לא תוכל המקבלים לסובלם כי תתבטל ממציותה זהו ענין העקידה לעקוד הגבורות יד ורגל שיהי' ממותקות במדה ובמשקל אך גבורות של בחי' המקבל היא מלמטה למעלה אל דמי לך גחלים לוחשות שהוא רשפי אש התשוקה בתכלית הדקות ע"ד העלאה קצת אל המשפיע וזהו ענין ושערייך לאבני אקדה, שהשערים דנוק' המולידיים מאין ליש שהם בחי' קטנות ההולדה יהי' לע"ל עילוי למדת מלכות במדרגות ה' גבורות דנוק' גחלים לוחשות וכאשר יהי' עילוי להשפלתה בבי"ע הרי יהי' העילוי עד רום המעלות שבה כ"א לפ"ע דהיינו מה שעתה המדרגה התחתונה שבה בחי' נה"י שבה הנק' שערייך יהי' לע"ל במדרגה עליונה שהיא בחי' אבני אקדה מפני ששמש שהוא הוי' לא יאיר בה דרך מסך אלא בבחי' מעבר לבד או ממילא לפ"ע העלי' הגדולה הזאת שתקבל פנים בפנים יהי' בחי' הולדה שבה מה שעתה הוא בחי' אל דמי וכמו"כ) עליית המשפיע הנק' כל גבולך קו המדה מי מדד בשעלו מים דהיינו עקידת יצחק להיות אורות בכלים החו"ג במדה ומשקל כמבואר יהי' לפ"ע עלי' מלכות בעלי' גדולה מאד בבחי' אורות או"א שנק' אבני חפץ כמו אבנים טובות שיש בהם התענוג מאורם וזיוום שהאור האש ושלחבת אין בו תענוג כ"כ אבל כשהאבן יאיר יהי' בו התענוג הנפלא כמו"כ אורות דאו"א שנשתלשלו בבחי' נה"י שבהם להיות פתח ושער למוחין דז"א הנק' קו המדה ונק' אבני חפץ להיות כי אף שהם בחי' הדומם שבאו"א ונק' אבני קודש הנשפכים בחוצות אבל החפץ והתענוג בהם מזיו עילאה

דע"י כי השפלת התענוג בחכמה כידוע ואוי יהי' גם בניך למודי הוי' ורב שלום בניך, פי' בניך הוא בנין מלכות דאצילות דעתה אין שמו שלם פי' אינו בבחי' תיקון שם מ"ה שהוא שלימותא מפני ריחוק קבלתה בבחי' מסך לבד אבל כשתקבל פב"פ או תהי' לימודו הוי' שתלמוד להיות מתוקנת בשם מ"ה כמו שהוי' שהוא קו המדה הוא בתיקון שם מ"ה כמ"ש השם גבולך שלום ונק' רב שלום פי' ענין התיקון הוא שלא יהי' זת"ז והיינו בבלי השתלשלות מדבר לדבר לא יהי' המקבל תחת המשפיע לבלי יצטרך אליו עוד והמשפיע לא יצטרך למקבל אלא יהי' מעורבים מאד שיהי' חסרון בהמשפיע שיצטרך למקבל תמיד וישתלם שלימותו ע"י וכן המקבל אף שכבר קבל תמיד יצטרך לקבל שליחות מהמשפיע כמו הראש שיצטרך לרגל שתשא' ואם לאו יפול וא"כ יש בחי' רגל ממש כערך הראש ג"כ והם מותרים המוח וכן הרגל לא ילך בלי ציווי הראש א"כ יש בחי' מוח ברגל והיינו גיד א' מהמוח המתפשט ממש ברגל ונמצא נעוצי' התחלה בסוף והסוף בתחלה כ"א משתלם על ידי חבירו ובלעדו אין לו שלימות. ובוזה יובן ענין קו המדה שהוא משלים את כולם מאחר שכ"א כלול מחבירו והוא כולל כולם אין לכולם שלימות בלעדו והוא שם מ"ה והוא מה שבחכמה שהיא התורה שנק' חיי עולם כמ"ש במ"א, וזהו חלב חטים ישביעך וכמו"כ יובן בכללות נשמות ישראל הנק' מלכות דאצילות ג"כ כל ענין העילוי והתיקון הנ"ל העילוי לע"ל כשיראו כ"ב ויהיו כדכ"ד שמשותף שבהוי' שבאדני' שהוא תיבת ברוך באר מים חיים ותראה בלב בבחי' ראי' לא בבחי' שמיעה מרחוק ואז שעריך שהוא הולדת אהבה ויראה שמחמתם יעשו מצות גשמיות בבחי' קרירו כו' וילך אחרי הוי' במחשבה ודו"מ שהוא בנה"י שבמלכות והי' או מעולים כ"כ עד שיהי' בערך בחי' ביטול במציאות שבניצוץ אלקי אשר עתה בשעת ש"ע והוא גחלים לוחשות אלקים אל דמי וזהו אבני אקדה כקדוח אש וכל גבולך הוא קו המדה לברר הרע מן הטוב ע"י חכמת התורה לעצור ולכבוש יצרו במחשבה דבור ומעשה (הוא המשכת חיי עולם לחיי שעה שיהי' גם בניך לימודי הוי') לאבני חפץ מה שעתה נק' אבני חפץ והוא בחי' ראי' שבשעת התפלה, איהו חכם הרואה את הגולד מאין ליש והוא כח מ"ה שבנפש יהי' לעתיד בחי' קו המדה לבד להנהגת המעשה כל היום.

כי תצא למלחמה על אויביך ונתנו הוי' אליך בידך ושבת שביו כו', להבין מאמר הזהיר מאן דקטיל לחויא יהבי' לי' ברתא דמלכא, הנה הוא ענין הבירורים מעץ הדעת טוב ורע שנתערב ע"י גחש הקדמוני ומאן דקטיל לי' בצלותא שהוא שעת קרבא כו' ומפרידו מן הטוב יהבי' לי' ברתא דמלכא דהנה ירוע ענין ואברהם זקן בא בימים דאשתלימו מספר ימי חיי אברהם מיומין עילאין פי' יומין עילאין הם מדות דאצי' חסד דרועא ימינא דקוב"ה ונק' גופא דמלכא כידוע אותיות מחשבותיו

ית' הם בחי' לבוש לגבי מדותיו וביוד' נברא העולם הבא כו' וכן נשמת אברהם חסד דבריאה נאצלה מהארת מדת חסד דאצילות שמאיר תוך אותיות המחשבה והדבור ונק' ברתא דמלכא כו' הרי ירידה זו שירדה מגופא דמלכא שלמעלה ממקור התהוות הזמן כו' לתוך בחי' הזמן שנמשך מדבר הוי' ורוח פיו ית' כידוע הם מספר שני חיי הנשמות בעולם הברי' הוא לצורך עליי' שתתעלה במדרגה יותר גבוה משהיתה בעולם הבריאה והיינו שתשתאב בגופא דמלכא הם יומין עילאין ע"י דביקותה הנפלאה באחד פשוט בכל יום מחייו, וכן במעשה המצות ולימוד התורה כל היום שנקראים צרור החיים שעל ידם תשתאב ג"כ בגופא דמלכא הרי ביום המוגבל שלה מאיר הארת יומו של הקב"ה חסד דאצילות ונמצא כל מספר ימי הנשמה אשתלימו מן שלימותא דיומין עילאין שהם בחי' א"ס כידוע ע"י השתאבותה בכל יום בתפלה בגופא דמלכא. וזהו את מספר ימך אמלא פי' שיהא מלאים ושלמים ממני וזהו באברהם וכיוצא בו שהם מרכבה בכל יום ואין חסר אפילו יום א' כו' אבל מי שחסרו לו ימים רבים שלא נשתאב נשמתו בגופא דמלכא האיך יושלמו הימים החסרים באלין יומין עילאין אין שלמות חסרונם אלא בהארת רחמים רבים שממלאים כל חסרון וזהו ענין אמלא והמשכת רחמים רבים אינו אלא ע"י הכנעה במרירות מן חשבון אינון יומין כו' והנה כתיב ששת ימים תעבוד ויום השביעי שבת להוי' אלקיך פי' דכתיב נעשה אדם בצלמינו והנה ו' יומין עילאין בחי' אדם אדם דאצילות עשה שמים וארץ וכל צבאם ע"י עשרה מאמרות שנמשכו מהארת ו' ימים מהות מדותיו ית' כידוע וביום השביעי שבת פי' כמו שהאדם כשמתפשט שכלו ומתמצצם במדות שבלב לעשיי' איוה מלאכה וציור כשהוא נח מן המלאכה הרי התפשטות חיות המדות שבידיו חוזרות לבחי' עצמיות שבו ונקרא נייחא דרוחא וגם השכל שהי' מצומצם במדות חוזר למקורו לבחינת עצמיות ההשכלה שהיא בלא צמצומים כמו"כ יובן למשכיל למעלה שבימי החול ו' ימי המעשה העשרה מאמרות דנוק' מקבלו ההשפעה מיעקב י' עקב שהוא בחי' אחוריים דאבא פי' חיצוניות השכל שהוא למטה במדרי' מן המדות שבלב כמו כשהאדם מדבר מה שחושב בשכלו בלא הארת פנימיות המדות בהם אין בהדבור אלא חיצוניות השפעת השכלתו אבל בפנימיות המדות מאיר פנימיות אבא והוא נק' ז"א וישראל הם גילוי פנימיות המוחין וכמ"ש במ"א שעיקר התגלות רשפי אש המדות באים מגילוי אורות דאבא ואימא שנמשכים בלב בבת א' בכח רב כמשל המסך המעמיד המים רבים כשמסירים אותו נמשכים המים רבים ברעש גדול וא"כ גילוי פנימיות המדות הם עצמיות פנימיות האורות דא"א ולא חיצוניות שלהם והוא זיווג ישראל ורחל בחוזה דילי' נקודת פנימי' הלב כנגד פנימי' הלב רחל עקרת הבית ונק' לבא דעלמא בעשרה ימות עולם ו' ימי המעשה בעשרה מאמרות כידוע ובשבת מנוחה לחיי העולמים עלמין סתימין ועלמין דאתגליין מפני שעלתה לבחי' כתר שבה ומקבלת מפנימיות הלב דז"א כמ"ש לבבתני ואו נק' כלה פי' כי בימי החול כשמקבל מיעקב היא מסתתרת בבי"ע להחיות רוח שפלים ועבודת פירין כו' והטעם שנק' לשון עקרת הבית כי כמו שהשפעת לובן הזרע שיצא

אלי' מן הזכר כו' לא הי' ממנו התהוות ולד בציור עצמות וגידין אלא בשהיי' הלבון זרע במעי' ט' חדשים הגבורות שבה הם בבחי' המשנים ממהות למהות ומציירים ציור ההתחלקות עד שהיי' ולד כו' כמו"כ שהיי' בריאה מאין ליש מיכאל וגבריאל ונשמות שונות הם כמשל הולד שנשתנה למהות אחר מהשפעת יעקב י' עקב בחי' אחוריים דאבא שרש כל האצי' וענין זיווג יעקב ורחל הוא רק לצורך בריאה מאין ליש בגילוי הדבור כן נק' לגבי יחוד ישראל ורחל שבשבת שהוא יחוד רצון הדבור שבלב בהמית גילוי פנימיות המדות שבלב נק' בבחי' נשיקין שקודם היחוד לבד דהיינו כמו שהנושק אין גילוייו באהבתו כ"א בפה הגשמי ורק דיבוק הפנים בפנים של זולתו כו' והוא ענין התקשרות חב"ד בחב"ד לבד כמ"ש במ"א שאין בנשיקין הארת פנימיות רשפי אש המדות שבלב כ"א מז"ת דאימא פי' חיצוניות השכל כי פנימיות השכל נמשך הארתו להאיר בפנימיות המדה ונעשה מקור לו וכמו שבכל השפע יש פנימיות וחיצוניות הפנימי' נלקט בתוך המקבל והחיצוניות הולך לאיבוד סביב המקבל כו' כמו"כ ז"ת דאימא הוא חיצוניות של השפעת השכל תוך המדות והם ההבלים הגשמיים של הנשיקין שבתוכם מתלבש האהבה חיצוניות שאינה ברשפי אש שנמשכים מהבלים וחיצוניות השכל ולהיות כי האהבה עדיין ברשפי אש בבחי' פנימיות הלב אלא קצת הארה יאיר מן הלב תוך ההבלים דאימא לכן לא תהי' האהבה אלא בכלים מגבילים פנימי' האהבה והיינו דיבוק הפנים ופיו בפיו כו' ויובן הנמשל ביעקב שבהשפעתו איהו בנצח דז"א כמשל שהוא חיצוניות המדות ממה שנשאר הרשימו כו' לכן אפילו בחי' הזיווג שבו אינו אלא בחי' נשיקין לבד לגבי יחוד הכלה בשבת שהיא כלתה נפשי בחי' כתר דרחל שאינה מסתתרת בכי"ע להחיות רוח שפלים ולעולם דברך נצב בשמים ומקבלת מפנימיות הלב דז"א דאצילות שבתוכם פנימיות אורות דאו"א ופנימי' ע"י מפני שאו היחוד העצמי' בז"א כי בו שבת ממלאכתו להוריד ו' יומין עילאין לנצח שבו כו' ומקבל ג"כ מפנימי' אבא ופנימי' ע"י ואעפ"י שע"י זיווג ישראל ורחל בשבת נולדים נשמתם ג"כ ונקראים נשמתם חדתינ אבל הם עדיין בבחי' גופא דמלכא אלא שהם עתידים לירד בו' ימי המעשה בעשרה מאמרות בעולם הברי' וזהו וישק יעקב לרחל בו' ימי המעשה ישקני מנשיקות פיהו לבד האהבה הקרה שמלובשת נשיקין לבד והם ו' ימים תעבוד ובשביעית שבת להוי' אלקיך שבא לבחי' עצמיות שבו וכמו כן בעבודת האדם כל ו' ימי המעשה היא היציאה למלחמה על אויביך לברר הרע מלבושי נוגה מחשבות טמאות כו' ולדבק מחשבות דו"מ בתורה ומעשה הצדקה כו' והוא בחי' נשיקין לבד התדבקות רוחא חיצוניות חב"ד בחב"ד שכתורה שנתלכשה בכי"ע והם דוגמת הקישוטים המאירים את הפנים וכן ע"י התהפכות מחשבה דבור ומעשה להוי' הם רק הארת הדומם כו' וסגולתם להאיר את הפנים מצד עצמותו שהוא פנימי' נקודת הלב לבבתי אחותי כלה בהתחדשות והיינו בשבת דוקא יאר הוי' פניו ג"כ אל בני ישראל מצד הארת פני הכלה והיינו יחוד פנים בפנים כו' וזהו מאן דקטיל לחיויא דקטיר לרגלי בחול יהיבי' לי' ברתא דמלכא בשבת. וזהו ושבת שבוו הם הבריורי מהמדות רעות שנפלו בשבירה והיינו ו' ימים תעבוד לברר בירורים

האיש דרכו לכבוש כידוע ואז ימצא בשבת יפת תואר ועיקר ענין מאן דקטיל לחיויא הוא הסרת מלכות דקליפה מלכות הרשעה כי זה לעומת זה עשה כו' לעמת מלכות דקדושה שהוא מדת ההתנשאות בחי' כתר שבמל' כמ"ש ב"א שהוא המתנשא מימות עולם ברוח פיו כל צבאם כו' כמו טבע ההתנשאות עצמו שבלבו קודם שתתפשט על זולתו כו' כמו כן בקליפה המסתיר את זה הוא מלכותא בלא תגא שבעקבות משיחא עיקר הקליפה המכסה הוא החוצפה וההגבהה שמצד הגוף אבל היא בלא תגא בלא טעמא בלא הארת בחי' כתר שבחכמה כי קליפה הוא בורות נשברים עינים להם ולא יראו שרחוקים מאד מהארת מקור חיים הנק' באר מים חיים שהוא חכמה דקדושה מקור כל החיים כי החכמה תחי' כו' וחכמה דקליפה הוא כמו בור החפירה שבלא מים והוא נשבר וגרוע אשר לא יכול בו המים כו', וכן במדת ההתנשאות דקליפה הוא בלא טעם כלל לא שיהי' התנשאות מצד עצם דבר שראוי בעבורו להתנשאות כמו רק אדרבה אעפ"י שידע אמיתית פחיתותו יגביה ויתנשא עצמו בחנם כמ"ש אם תגביה כנשר פי' תגביה מעצמו בלא שום טעם להתנשאות והוא המכסה על הארת מלכות דקדושה בחי' הכתר שבה שהוא ברתא דמלכא אשת חיל עטרת בעלה והסרת מלכות דקליפה הוא ע"י ביווי והשפלה שישפילנה באמרי פיו תעבנו כו' מאחר שמצד עצמו אין להם מקום כו' ובהסיר החויא דקטיר לרגלוהי דנוק' נחש הכרוך על עקיבה או איתם ונקיתי מפשע רב יהיו לרצון אמרי פי פי' שיוכל להמשיך על הנפש בחי' כתר מלכות דקדושה עטרת בעלה והוא שום תשים עליך מלך מתני' מלכתא ג"כ ציווי המלך כמו עשרה מאמרות יהי אור שהוא מצות המלך המתנשא בכתר המלוכה מצוה ומפקד שיהי' כך וכך אבל עצם התנשאות שלו הוא רם ונשא מפקדותיו וכן בציווי המצוה הוא הארת המתפשטת ממדת מלכותו ית' אבל הוא מבחי' פנימי' כי דבר מלך שלטון ויש דברים שהם בבחי' אחוריים כמו מילי דהדיוטא בחי' היו"ד מאמרות שיהי' התהוות מאין ליש בעל גבול כו' ויש מילין דחכמתא שהמלך מדבר ומגלה חכמתו ומה שיהי' ציווי ואזהרות בדברי חכמתו הם נמשכות מצד חכמתו כו' והם מצות והלכות תורה שבע"פ מ' קרינן לה דבר המלך ורתו שמצד חכמתו, וכתיב השמיעני את קולך ואת מראיך כי התורה נק' תפארת כי החכמה שבה כשר פסול להכלל מחו"ג הוא בדוגמא קיבוץ כמה גוונים וכל גוון מחובר אל הפיכו אשר יהי' התפארת נמשך מזה כו' כן ההלכות.

לך הוי' הצדקה ולנו בשת הפנים. הנה תשובה אותיות שבת ועל ידי התשובה שקדמה לעולם כמו שבת יכול להגיע ולעמוד במקום שצדיקים גמורים אינם עומדים דהיינו בחי' שבת שבתון כו' והוא ענין לך הוי' הצדקה ע"י שלנו בשת הפנים. ולהבין כ"ז דהנה כתיב אל דעות הוי' א"ל סובל שני דעות הפכיים א' מלמטה למעלה והוא בהתהוות

מאין ליש בכל נברא לפי ערכו הרי ההתגלות הגשם מן הרוחניות ואעפ"כ נראה ההתגלות ליש ודבר ומקורו אינו נראה כלל וכאילו אינו וכמו זיו השמש על הארץ שמקור הזיו הוא עצם השמש ואעפ"כ אין מהותו נראה בארץ כלל והזיו נראה כאלו הוא המאור כו' מפני שהוא בבחי' התגלות מן העצם וכל התגלות יתראה ליש ודבר מה אבל באמת מאחר שהוא התגלות העצם לכד הרי העצם הוא היש והאמיתי וההתגלות שלו הוא בחי' אין לקבל והוא אין באמת שאינו תופס מקום כלל אלא שאינו יש ודבר גשמי' שנדמה לנו מקורן בחי' אין והסתלקות כמו שכל התלמיד המצומצם מאד שנלקח מעומק הרחבת שכל הרב, הרי מפני גודל צמצום שכל שקיבל נדמה לו שגם השגת הרב זאת הסברא כמו שמבין הוא ולא יראה וישיג עומק השגת הרב אלא יהי' אצלו בחי' אין והסתלקות והיינו מפני צמצום קבלתו נמצא שדעות המשפיע והמקבל המה הפכיים דעת המשפיע יודע עמקותו וצמצום המקבל ממנו שאינו אלא כמו הארתו וזיוו ודעת המקבל שנמשכה אחר צמצום המשפיע נדמה לו כאלו המשפיע אין והסתלקות. והנה כל זה בכלים דאצילות שהם בחי' המשכת אוא"ס ב"ה שיהי' מקור לבעלי גבול כמו ביו"ד נברא העוה"ב נהנין מזיו השכינה שהזיו הוא כח הפועל האלקי בנפעל ממש להוותו תמיד מאין ליש א"כ יש להם ערך זה לזה כמו צמצום השכל של התלמיד אל שכל הרב או כמו כח המצמיח את העשב וכידוע שמתחתיו המדרגה של המשפיע יהי' מקור להמקבל אבל מ"מ הוא בבחי' ההשתלשלות ויש להם ערך זה לזה שזה וזה מהות שכל ולכן כתיב בחיי העוה"ב להנחיל אוהבי יש נהנין מזיו שבאמת נשמות הם בדוגמת זיו ואור לבד מן מקור החיים חיי העוה"ב אבל יש להם ערך זה לזה והוא ענין הוי' אחד היא ביטול המקבל לגבי המשפיע והיו לאחדים ממש שיש ב' דברים אלא שהם מתאחדים מאחר שהמקבל נלקח מן המשפיע והי' כלא הי' כאשר עדיין לא נתגלה ממקורו ועכשיו כשיצא לדבר בפ"ע והוא מתאחד במקורו הוא לשון אחד כמו ב' אנשים שכל א' בפ"ע נקרא אחד אעפ"י שהם ביחד אבל יחיד הוא שאין זולתו כלל כמו בנך יחידך והוא ענין אלקינו יחיד שאינו בערך חיי העולמים והוא בחי' א' הסובל ב' הדעות של המשפיע והמקבל (דהיינו מהות מדותיו ית' ופנימיות חכמתו ורצונו וישראל בני בכורי עלה במחשבה פנימיות חכמה שהיא בחי' יחיד שאין עוד כלל שיבוטל ויהיו לאחדים) ויובן עפ"י המבואר במ"א בענין יחינו מיומים שיש אין של היש ויש בחי' עצמיות שאינו בערך מקור ההתגלות והרי ההשפעה של הצמצום עם הצמצום שוין אצלו כמו שאם הי' השגת הרב מאד נפלאות שאין התלמיד ערך כלל אליו הרי גם מקור השופע להתלמיד אין לו ערך למהות השגת הרב ושוה אצל עצמות הרב המקור שמשפיע לתלמיד עם השגת התלמיד שמקבל בצמצום גדול וכמו"כ כל חיי העוה"ב אין להם ערך למהותו ועצמותו ית' ושוה קמי' היש והאין לגמרי וזהו א"ל דעות וזהו כל דיירי ארעא כו' הם חיי העולמים כלא חשיבי קמי' ולא לא ממש דלגבי מקורם הם לא כדוגמת אור וזיו אבל לגבי בחי' עצמיות הנקרא קמי' שלא נערוך אליו אין ביטולים בבחי' ולא בערך עילה ועלול אלא כלא כמו דוגמת ביטול עלול לגבי עילתו

בבחי' משל לבד. והנה כתיב אנכי אנכי מוחה פשעיך למעני להבין ב' פעמים אנכי דהנה בכל לבבך בשני יצריך ביצה"ר וביצ"ט דע"י עומק רע שבנפשו המסתיר הוא קליפת דא"א פשע רב דהיינו נקודת הרצון בהבלי עוה"ז כשמתגבר בנפשו אלקי' נקודת הרצון להוי' לבדו אזי זה הרצון הגופני יעמוד מנגד כמ"ש ואשליך את נפשי כמו שיעמוד האדם על גפשו בדבר האהוב וקשור בנפשו מאד להשליכו מפניו מפני דבר האהוב לו יותר אך היציאה והשלכת עומק הרע ולומר עמך לא חפצתי מאחר שעדיין יש מנגד העיקרי ראשית התחלתו יהי' בבחי' בכי' עד שיהי' מואס בחייו ממש והם שערי דמעה דקדושה שהם שערים ופתחים של עומק טוב כי הדמעות באים ממה שהרצון והכסיפה יהי' מאד לאיוה דבר וזולתו ימנע את הרצון להתפשט כו' כן רצון דקליפה המונע גילוי רצון לאלקות מעורר הדמעות דקדושה שהם שערי הרצון דקדושה ובחי' אחריים שבו דהיינו מה שכבר מאס בחייו והשליך נפשו מנגד הם הפתחים שכבר נכנס בהם לבחי' רצון דקדושה אך שערי הפתחים הוא הדמעות והבכי' כשרוצה להשליך נפשו מנגד וזהו בבכי יבואו בפתחים העומק טוב ונמצא שעל ידי תשובה מעומק הרע נכנס בפתחי העומק טוב וע"י אתעדל"ת מעורר ג"כ למעלה בחי' אצילות בחי' רעוא דכל רעיון התגלות מצחא דא"א המוחל וסולח ועובר על פשע פ"י מחילה כמו האדם שירגיש לחבירו בדבר שיעשה נגד רצונו ואו יהי' הסתלקות רצונו ממנו וכשיבקש ממנו מחילה עניניו אעפ"י שעשה נגד רצונו לא יסתלקו רצונו ממנו אלא ירצה בו וענין הרצון ידוע שהיא המשכה מעצמיות הנפש ואז הדבר פרטי שנגד הרצון נתבטל בהמשכה רבה כזו וכמו שאין אדם רואה חוב לעצמו מפני האהבה רבה המכסה על כל פשעיו כן לא הביט עון ביעקב כשרוצה הוי' בעמו ומוחל וסולח להם על כל פשעיהם מפני שאין פשעיהם תופסים מקום כלל אצלו וזהו אנכי אשר הוצאתי אתכם מארץ מצרים פ"י אנכי מי שאנכי כשיאר הוי' פניו אל בני ישראל הוא המוציאם ממצרים כי מבדיל קליפת מצרים שבנפשם כאלו אינו משום שלא הביט און כי הוי' אלקיו עמו בבחי' עצמיות והנה התגלות הרצון בישראל שימחול ויסלח לכל פשעיהם שהוא בחי' אנכי המוחה פשעיהם הוא ע"י אנכי הראשון אנכי אנכי למעני למען עצמותי ומהותי כו' פ"י כידוע כי החכמה מאין תמצא שהוא מולא דא"א בחכמה הוא מבחי' חיצוניות שבו והוא שרש כל הנאצלים והוא הארת הפנים בחכמה אבל ישא הוי' פניו הוא שיהי' התגלות מצחא שיהי' הארת פניו הוא בחי' עומק טוב עצמו ולא בחי' הפתחים שבו, וזהו לך הוי' הצדקה מלכות דא"ס ראשית הארת הקו כו' ואז נק' שבת שבתון שבת של אין שבחכמה כו' והוא מהות ועצמות א"ס ב"ה, וזה למעני יומשך אנכי למחות פשעיהם כו' והוא על ידי בושת הפנים כי כל הקרוב יותר יהי' העדר תפיסת מקומו ביותר ומתבייש מעצמותו וכל שנתבייש יותר מעצמותו הוא העדרו וביטולו האמיתי אשר בבחי' התענוג שבנפשו והארת הפנים לא יוכל להתקרב לעומק טוב דאצילות כמו שיתקרב בבחי' בושת הפנים שהוא העדרו לגמרי, וזהו לך הוי' הצדקה ולנו בושת הפנים, בושת אותי' שבת ואז יאיר בו בחי' שבת שבתון.

להבין ענין מלכיות זכרונות ושופרות. הנה עשי"ת הוא להחזיר פב"פ כי ידוע שבר"ה תחלת מעשיך של הקב"ה, פי' כי מאחר שהי' צ"ל התגלות יש ודבר בחי' עשי' לגבי מהותו ועצמותו ית' אם הי' מאיר בה בחי' פנימיות הי' חוזר למקורו והי' כלא הי' וכמו"כ בכל בחי' מל' אפילו במלכות שבמלכות שבעולם העשי' המהווה כדור הארץ הלזו הוא מאין ליש הרי בהתגלות שמים והארץ וכל אשר בהם לא נראה לעין המקור השופע עליהם שאם לא הי' המקור בהעלם לא הי' נמשך התהוות כדור הארץ וכמו שנראה בהתגלות כחות הנפש דהיינו אותיות השכל מכח מקור השכל השופע ומגלה את ההשכלה שכאשר כבר נמשך ההשכלה לא נראה מקור השכל ואע"פ שבודאי כל פרטי המשכת גילוי השכל אינו אלא עפ"י מקורו הממשיכו תמיד מ"מ לא נראה כ"א גילוי השכל לבד וכח המשכיל הוא בהעלם הוא מפני שנתצמצם מאד בעצמותו והגילוי שכל שנמשך אינו אלא מבחי' נה"י שבכח המשכיל כל שכל דהיינו בחי' ההשפעה שלו לבד וא"כ צ"ל הסתלקות פנימי' כח המשכיל כדי שיוכל להיות בחי' נה"י שבו לבד ואף גם ההשפעה השופע נעלמת כשנמשך ממנה ההשכלה והיינו בחי' נה"י שבנה"י כי כל ספירה כלולה מיו"ד ובמדת ההשפעה למקבל יש בה חב"ד חג"ת והם נעלמים מן המקבל המצומצם מאד ולא נכנס בו בבחי' גילוי ההשפעה אלא בחי' נה"י שבנה"י וענין אבא שגם קבלת המקבל מן המשפיע הוא מקבל בבחי' אחוריים שבו לבד ולא בפנימיותו וענינו מובן בעשרה מאמרות יהי אור הוא כמו פקודת המלך היושב על כסא המלוכה שהיא בחי' חיצוניות המלוכה העצמי' כמו"כ מלכות דא"ס מאחר שנמשך ממנו הארת הקו מקור לנאצלים הוא בחי' אחוריים שבו הוא בחי' הפנימי' וכן במלכות מקור לבע"ג מאחר שהיא השפלה גדולה הם הבלים לבד מדבור העליון והנה להחזיר פב"פ ענינו פני המקבל אל פני המשפיע והיינו אמרו לפניו מלכיות פי' ע"י אמירת הפסוקים שבתורה שהיא פנימיות חכמה שבמל' דאצילות וזכרו בהם ענין המלכות בזה ממשכינן פנימיות מדת מלכות דאצילות לעשרה מאמרות ורוח פיו ית' עד"מ כמו שרוממות המלך ב"ו בעצמותו הוא רם ומתנשא מעל עבדיו עד שהתפשטות גדולתו ואימתו עליהם הוא בבחי' אחוריים וחיצוניות מן עצמות רוממותו וכדי שישפיל עצמות גדולתו ויהי' מלך עליהם בפקודותיו הוא ע"י השבח שמשבחים לפניו איכות התפשטות המלוכה איך שעבדיו בטלים אליו ועל ידי השבח מעוררין שיומשך מפנימיות גדולתו שיתפשט גדולתו עליהם בפקודותיו כמו"כ מובן שע"י הזכרות מלכות שבפסוקי התורה הם ממשכינים להאיר בעשרה מאמרות דהיינו שיהי' פנימיות חכמתו ורצונו בהתפשטות המלוכה שהם הבלים ורוח פיו ית' מקור לבע"ג ולהיות כי בנ"י הוא פנימיות מלכות דאצילות לכן ע"י התשובה בפנימיות הלב הם ממשכינן ג"כ הארת פנימיות מדת מלכותו ית' שיהי' מלך חפץ בחיים וכל זה הוא להחזיר פנימיות המקור של המקבל כדי להחיות רוח שפלים לבד אבל החזרת פני המשפיע בהמקור גופא שלא יהי' השפעתו בבחי' נה"י שבנה"י כ"א מבחי' פנימיותו ועצמותו הוא ענין הזכרונות אתה זוכר מעשה עולם ופוקד כל יצורי קדם, פי' מעשה עולם בחי' קטנות שבנ"א כשהוא כלול

תלת גו תלת דהיינו חג"ת בנה"י והוא בבטן אימא. דהנה ששת ימים תעבוד שית אלפי שנין דהווי עלמא שהרי הארת מדותיו ית' כידוע בזמן הגלות אין בחי' מוחין והפנימיות מאיר בו' ימי המעשה רק הוא בבחי' שינה אלקי' ישן הוא ולכן מחי' ישראל והאומות בשוה והענין כידוע בענין א"ח דלי"ת שהארות המדות בפנימיות מלכות הוא מבחי' חיצוניות המדות מבחי' נה"י שבנה"י כמשל מדות הנרגשים בבשר הלב שגם בשינה יחיו את כל הגוף כי הלב פליג לכל שייפין המחובר שבחיות הדם והלב תמיד דופק בו אלא שהארות פנימיות המדות שבלב לאהוב ולשנוא שאינו אלא ע"פ הארת השכל הנק' רוח ממללא זה א"א להיות בשינה כ"א המדות טבעיות שבלא שכל כמו שהם בבהמה (וגם פנימיות מהות המדות לאהוב ולשנוא והתפארות רק בחי' נה"י שבהם דהיינו כמו הרגשת אהבה טבעיות שבבשר הלב שהוא השפעת האהבה הרוחניות לכד ואף גם זאת אינה בשינה כ"א בחי' נה"י שבנה"י דהיינו החיות הדופק בלב שהוא בחי' נה"י לאהבה טבעיות שבלב) כמו שבבהמה חיות שבה יוליכה להמאכל אשר תחשוק בלבה. וכמו"כ בחי' שינה בז"א דאצילות הוא הסתלקות מוחין שבמדות והוא רק בבחי' עיבור בבטן אימא כו' פי' שהמדות הפנימיות כולם בשעת השינה כלולים בשכל ואינם נמשכין לדבר בפ"ע כמו שהעובר ירך אמו כמו"כ ו' ימי המעשה הנק' ימי עולם ומעשה עולם הוא בחי' קטנות מאד ולגבי עצמיות מדותיו ית' כלא ממש חשיבי ויכול להיות בחי' שכחה עליהם כמו המתעסק באיזה ציור בלא כוונה בשכל אף שנמשך מן הלב כח פועל ידיו מ"מ כיון שלא הי' הציור בכוננת שכל בבחי' פנימיות המדה יכול לשכוח לגמרי על מעשה ידיו וצריך להזכיר לו פועל ידיו שעשה כך והוא צריך זכרון מוחו על הציור שהי' נשכח ממנו כאלו לא הי' ובשעת זכרון על הציור הרי כח הפועל הציור המצומצם מתעלה או מקטנות צמצומו שלא הי' תופס מקום כלל ועתה כשנוצר עליו נחשב לדבר מה כמו מלך גדול ששוכח על הפחות ערך מאד וכשנוצר עליו הרי הוא מעליהו בזכרונו מפחיתותו וזהו אתה זוכר מעשה עולם שיומשך פנימיות מדותיו ית' ויזכור על מעשה עולם ובוה יתעלו להתפיס מקום וזהו יעלה ויבא שזכרון פנימיות המשפיע על בחי' חיצוניות שבו ה"ז העלאה לחיצוניות שלו וזהו זכרון אבותינו מפני שאברהם אוהבי הי' בחי' מרכבה לאהבה דאצי' לבחי' קטנות שבמדות חסד דאצילות ויכול לשכוח על הגבלת אהבה נשמת אברהם כמו המשל בעת השינה כאשר ימשיך ידו מחמת חיות שבלבו בלא כונה שישכח ע"ז אחר הקיצו כמו"כ חסד דרועא ימינא דז"א וצריך להיות ע"ז העלאת הזכרון וכן אפילו בכל ו' ימי המעשה מה שהי' יום שכולו שבת ויהי' עוד שמיטה כולן צריכין לזכרון מאחר שכולם הם רק התפשטות אורות מן א"ס ב"ה מהעלם עצמותו ומהותו ית' וזהו צופה ומביט עד סוף כל הדורות היוצר יחד לכם מפני שענין הזכרון הוא כמשל שיזכור האדם על ריבוי דבריו ומחשבותיו שיהי' תנועת הזכרון כולל אותם בסקירה אחת אף שהי' המחשבה והדבורים רבים מאד ומ"מ אף שיכלול אותם ברגע הרי ירידה הוא מבחי' עצמיות שבו מאחר שהמחשבות ודבורים הם בחי' התפשטות שהי' ממנו לכד א"כ

מה שהוא נותן זכרון מוחו עליהם ויכללם הוא בחי' ירידה וצמצום ממהותו העצמי וזהו יבא לשון המשכה שהזכרון הוא ירידה מלמעלה למטה להיות צופה בסקירה א' כל הדורות. והנה כזה ענין הנסירה להחזיר פני המקבל שלא יהי' אב"א ואז יומשך הזכרון שהוא פנימיות המשפיע וזהו בכל המדרגות עד רום המעלות כי מלכותך מלכות כל עולמים אבל פנימיות המשפיע בלי החזרת פני המקבל א"א כי פנים באחור אינו כלל בזיווג בני אדם רק בבהמה. והנה ענין זוכר הברית כי הנה הזכרון מפני שהוא ירידה מעצמיות המשפיע וצמצום עצמותו מאד לכן תקנו לומר אב הרחמים זוכר יצוריו בברכת אתה גבור שברכת אתה גבור שם אגלי"א שהוא ענין השבירה והתיקון בשית אלפי שני האיש דרכו לכבש הכל ע"י בחי' גבורות וצמצום הקו אוא"ס ב"ה וזהו מקיים אמונתו לישיני עפר מי כמוך בעל גבורות הוי' איש מלחמה להפך חושך לאור מה שנפל בשבירת הכלים הנק' ישיני עפר ולכן גם הזכירה על יצוריו אף על פי שהוא מבחי' פנימיות הארת הקו אבל להיותו ירידה לזכור כל ו' ימי המעשה והבירורים ומה שיהי' עליות באלף הו' ועוד שמטה כו' כי גם הגבורות שהוא התפשטות אור אין סוף ברוך הוא אין דומה לך כו' פי' למחות אוא"ס ב"ה ממש כי מה שיהי' ג' אלף יובלות הכל הוא מבחי' הקו וא"כ גם הזכירה על התפשטות עצמותו ומהותו הוא גם כן צמצום גדול ולכן נזכר בברכה זו אלא שמ"מ נמשך הארת הזכירה מן רחמים רבים אב הרחמים הוא הזוכר יצוריו כי חסד הוא לגבי רוח שפלים וענין התעוררות המשכת חסד זה שיומשך לזכור על אהבת אברהם מאחר שאין ערוך אהבת אברהם ערוך אל אור אהבה דאצילות וכן באהבת בני ישראל שיעוררו על נשמתם אהבה עילאה אהבת עולם בית ישראל אהבת הוא אשר נשבעת לאבותינו וכתת עמהם ברית וע"י זכרון הברית הכרותה ביניהם הוא נזכר גם על מהות הגבלות נשמתם וזהו זוכר הברית אך ענין השבועה והכריתת ברית הוא ענין התקשרות הנפלא כמו שני אהבים נאמנים שאהבתם נפלאה בהיותם יחד וכשרוצים להפרד וכל א' יטרד מאד לזמן רב במקומות רחוקים אזי כורתים ברית ושבועה שלא ישכח א' על חבריו אף בעת ריחוקם הגדולה שהי' ראוי או לשכחה מפני שנתעלמה או האהבה מפני הריחוק בזמן ומקום והנה על ידי השבועה שנשבע א' לחבירו שלא ישכחנו לעולם או בעת השבועה הוא ענין ההתקשרות הנפלא שמחמתה תעורר זכרון מוחו עליו אף בשעת הריחוק והטעם מפני שההתקשרות זו היא התערובת החיות כל א' ממשך מחיותו בחבירו עד שישאר הארת חיות חבירו כלול בו בהעלם והוא המעורר הזכרון עליו נמצא שההתקשרות זו היא העולה על אהבתו הנפלאה ביתרון ההשפעה שמשפיע ומקשר חיותו בחבירו מה שלא הי' באהבה הנפלאה זאת ההשפעה והוא בחי' יסוד המשפיע האהבה ובהשפעתו הוא מתקשר בהמקבל שהוא מוכרח לזכור עליו מפני חיותו שהשפיע בו וכמו שזוכר הוא עצמותו תמיד כו', וכן מפני התקשרות חיות המקבל בו מוכרח המקבל לזכור עליו כמו שהוא זוכר עצמותו וזהו אין האשה כורתת ברית כו' מפני ששלימותה בהמשפיע ושלימות המשפיע בה ועפ"ז יובן ענין השבועה משכונא דלי גבייכו לא מאסתיים כו' אבל עת שיתעוררו

אהבתם יומשך עליהם אהבה אלקות ע"י ההתקשרות שנשבע הוי' לאבותינו וזוכר חסדי אבות ומביא גואל זכרינו לחיים שבברכת אבות הוא השבועה המעורר הזכרון שבברכת אתה גבור וזכר יצוריו כו'.

כי שבת שבתון הוא לכם ועניתם את נפשותיכם כו' לפני הוי' תטהרו עבר על מ"ע ושב לא זו משם עד שמוחלין לו עבר על מל"ת יוכ"פ מכפר. הנה ענין תשובה הוא החזרת פנים בפנים דכתיב כי פנו אלי עורף ולכן אומר שובו אלי והענין שהוא כמשל ב' בני"א שנתפרדו זה מזה וכל א' מטה פניו מחבירו וחוריו דבוק וסמוך אל אחוריו חבירו שאין הפירוד אלא בהתקרבות הפנים דהיינו אהבה הגלוי' אבל קרובים הם במהותם שלא נתרחקו בעצם כן מלכותו בכל משלה הרי אלקי' חיים מחי' נפשו וזנו ומפרנסו אף שלא ישכיל בלבו תמיד שהוא חי מאלקים חיים אך זהו כמשל הדבוקים אב"א שאלקים מחי' כל הנבראים מבחינת חיצוניות מלכותו כידוע בענין מלך העולם וכשאינו ההשכלה בנקודת פנימיות לבבו שהוא מחי' אותו הרי בחי' פנימיות נפשו לא קבלה בגילוי ממקור החיים רק חיצוניות נפשו בחי' אחוריים שבו דהיינו שיודע שיש עילת העילות המחי' אותו תמיד מן ההעלם אל הגילוי (ואעפ"י שאצל זה אינו בפנימיות הלב) עכ"ז בפנותו עורף גם הוי' לא יאיר בנפשו כ"א מבחינת חיצוניות דהיינו להחיותו בגשמיות כמו האומות שמקבלים מבחי' אחוריים אבל שיאיר בנפשו מבחי' פנימיות אלקי' דהיינו ברוך אתה ההארה מעלמא דאתכסיא ועלמא דאתגליא איך שהוי' הוא האלקים מן ההעלם אל הגילוי זאת לא יאיר בנפשו כ"א בשובם בחי' הפנים שלהם ואו אשובה אליכם והנה כתיב ושמרו בני ישראל את השבת לעשות את השבת וענין השבת ידוע שהיא מנוחה לחיי העולמים מו' ימי המעשה שהם בחי' מוחין דיניקה דו"א דאצילות כלומר שששת ימי המעשה הארות מדותיו ית' להשפיע מקור כל המקבלים להוות ולחיות נשמת אברהם וכדומה ה"ו בחי' קטנות המדות מאד עד"מ באדם פעולת היד מחסד שבלב שאפילו החכמה שבמדה זו הפועלת ביד הוא בחי' מוחין דקטנות מאחר שבלב מה שאין כן כשלא הי' נמשך פעולת היד הוא בבחי' גדלות הארת החסד שבלב מה שאין כן כשלא הי' נמשך פעולת היד הוא בבחי' גדלות המוחין או כמו אהבת הגדול לדברים חשובים מפני שישכיל בהם החשיבות מה שאין כן הקטן יאהב דבריו פחותים כן עשרה מאמרות התהוות כל הנבראים הם מבחי' הפעולה וההמשכה מן אורות מדותיו ית' א"כ בחי' קטנות הוא מאד לגבי עצמות מדותיו ית' שהוא גדלות ז"א דאצילות הנק' ארו אשר בלבנון פי' לבנון הוא גדלות השכל אשר אינם מתפשטים במדות כלל והם אורות או"א שבהם הארת פנימיות הרצון והתענוג כמשי"ת והארו הם המדות שמקבלים מפנימיות השכל והוא ענין השבת כי בו שבת ממלאכתו והתפשטות פועל אורות מדותיו ית' והוא כמשל

ארו זקן שאינו נכפף כלל מגודל עוצם קומתו כמו"כ מאחר שהמדות בגדלות השכל אינם נשפלים בבחי' חיצונית וקטנות, אבל ברוש רענן הם ו' ימי המעשה שאעפ"י שהוא ארו גבוה מאד נעלה שהוא בחינת סובב למלכותו ית' עכ"ז האיש דרכו לכבש המלחמה לברר בירורי נוגה כמ"ש במ"א תשב אנוש עד דכה וגו' והם הו' יומין עילאין והוא השפלה גדולה מאד כמשל כפיפת הארו הרך כמ"ש ואני כברוש רענן כלומר כמו ארו לח ורך שיכולין לכופפו מקומתו עד לארץ. והנה שבת הוא אות בני ובין בני ישראל פי' מאחר שהו' אלקים שורה בבחי' פנימי' כללות נשמות ישראל ישראל עלו במחשבה כמו בפנימיות המוחין דגדלות ז"א ישראל דלעילא א"כ כמו שבימות עולם דקטנות השבת היא אות ומוחין פנימי' להם כמו"כ כללות נש"י אשר בך אתפאר לעילא הם בחי' שבת לחיצוני' העולמות ולכן ביכולת נשמתם לעשות את השבת דלעילא במנוחתם ממלאכה גופנית ביום הו' אך באופן שישמרו את השבת לעשות את השבת הוא ענין עבודת ימי המעשה במ"ע ול"ת מי שטרח בע"ש כו' והיינו דוקא בבחי' עשי' וקטנות והם עשיות המצות שהם אברים דמלכא פי' המשכות אלקות בבחי' עשי' לבד שהוא המשכת אוא"ס ב"ה בדרך בריאת העולמות כמו בלבישת צמר הטלית הדומם כו' והוא כמשל קטנות המוחין כי אורייתא היא נובלות חכמה עילאה פי' מאחוריים וחיצוניות לכן יכולים העלאת מ"ן של מעשה המצות להמשיך אור בבחי' עילמין דאתגליין ו"ה כידוע שבאתערותא דלתתא של הנפעל המוגבל חיות יותר מן חיצוניות וקטנות המדה שבלב וזהו ואני כברוש רענן ואני הוא אחי' אדם בצירוף קומץ ימין ושמאל שהוא אחי' קטנות להתחלק לאברים חיצונים אבל אחי' י"ה הם אור"א שאינם מתפשטים במדות כלל הנק' לבנון והם אחי' עילמין סתימין שאינם בכל המשכה אל הגילוי במדות להתחלק לאברים והוא ענין חכים ולא בחכמה ידיעא למעלה מחכמה שבתורה הנק' נובלות. על זה אמר משה עליו השלום ואתחנן חנם בלא מצות שאין בכח המעשה של המצוה להמשיך אור משם וכמו משל הארו אשר בלבנון והנה עבודת השבוע הוא ג"כ בשמירת הל"ת להיותם פוגם בי"ה אבל ביטול מ"ע פוגם בו"ה לבד פי' פוגם שאין אור אין סוף ב"ה מאיר בנפשו בבחי' גילוי מן ההעלם מחמת העדר מעשה המצות והוא כמשל הנקב שבכותל שמסתיר את האור הנכנס בו כהרף שיעשה עליו ובפני' לבית שנמצא הסתיר והחשיך את האור הגלוי לצאת מן ההעלם והמקור שמבחוץ לבית והמניעה מ"מ אינו להעלם האור שמבחוץ לבית אלא שלא יתגלה בנקב לבד או כמשל פעולת היד בכתיבה שהיא גילוי כח התנועה שבאצבע שהיא אחי' העלם לגבה כשאינה כותבת כו' וכשהמכה באצבעו שלא יוכל להטותה לכתוב כו' הרי המכה היא המונע העלם כח התנועה שלא יתגלה בפעולת הכתיבה אבל נייר המחוק וכדומה הוא המסתיר פעולת הכתיבה הגלוי' כבר וכיוצא בזה ועפ"ז יובן שביטול מ"ע הוא פוגם ומבטל האור שכבר גלוי בעלמין דאתגליין אחי' ו"ה בענין אברים דמלכא אבל מצות ל"ת כשאוכל חלב וכדומה פגם בי"ה כי פגם זה הוא העדר כח ההעלם שלא יתגלה ולא שיהי' פגם בעצמותו מאחר שאין המצות מגיעים לשם אבל יהי' כמו מכסה מבחוץ שלא יאיר מן ההעלם ויעשה פירוד בין

ההעלם והגילוי וזהו ענין כי יד על כס י"ה כמו מכסה להעלם האור של עלמין סתימין דאוי"א וזה פי' שאין שמו שלם פי' פירוד ומכסה בין י"ה לו"ה כידוע בענין ולמלשינים אל תהי תקוה שנעתק ו"ה מן י"ה עם פגימת העוונות וזהו ושמרו בני ישראל את השבת ושמרתם את השבת שע"י השמירה של ל"ת יאיר מן ההעלם של עלמין סתימין י"ה הנק' לבנון לפנימיות המדות דז"א דאצילות אך ענין לעשות את השבת הוא עשיית המצות והעלחם בתפלה שבצלותא של ו' ימי המעשה כי התפלה עומדת ברומו של עולם שהיא כמו סולם שראשו בשמים ומלאכי אלקי' עולים ויורדים בו כלומר שע"י התפלה היא עליית הנק' לבחי' ראשית הנקודה שבה בחי' כתר ובבני' היא כח מעשה המצות כמו חסד דרועא ימינא מעשה הצדקה וכדומה מתעלה ע"י פנימיות נקודת הלב בתפלה המקור לחסד גשמי שעושה ביום וכן באתערותא דלתתא אתעדל"ע שהם מצות הוי' בחי' ו"ה עלמין דאתגליין אמרתי עולם חסד יבנה חסד דרועא ימינא והם אברי דשכינתא ודקוב"ה להחיות רוח שפלים כו' גם כן מתעלים ע"י הסולם כתר שבמלכות שהיא הראש של הסולם של עולם היא בשמים בחזו דז"א כידוע בענין לעולם דברך נצב בשמים וענין עליית אברים דמלכא הוא שיבואו לבחי' פנימיות הלב דז"א דאצי' שיש בהם הארת השכל בהרחבה הנק' ארו אשר בלבנון והוא ענין השבת מלאים המדות זיו עילאה דע"י וזה השבת דז"א נעשה ע"י הסולם שעולין בו מלאכי אלקים איברים דשכינתא ומלכא כל ו' ימי השבוע כי בכל תפלה יש בו מעין הארת השבת וענין יורדים בו שגם בחי' ירידתם איברים דמלכא ומטרוניתא פי' המשכתם מבחי' אצילות למלעלה הוא ג"כ ע"י הסולם הזה והיינו ברכות שמו"ע ברוך אתה רופא חולים וכן שאר הברכות. והנה עבר על מצות עשה ושב לא זו משם עד שמוחלין לו כל עוונותיו כי מצות עשה הוא בו"ה וביטולה הוא העדר הגילוי ולא העדר ההעלם וזהו לא זו שרש נשמתו מן עלמין סתימין הנק' שם ושם מוחלין לו כי הרי לא הי' הפגם בהעלם כי בחי' גדלות השכל אינם נתפעלים בשינויי המדות חיצוני' המנהיגים כל אברי הגוף אבל פגימות הל"ת הוא כמו מכסה המונע הארת ההעלם אל הגילוי שישמה הוי' במעשי ידיו חסד דרועא ימינא ולכן אעפ"י ששב בפנימיות הלב מ"מ מאחר שהוא זו מעלמא דאתכסייא שעשה שם מסך מבדיל שאינו מאיר בגלוי הרי אין נמחלין חטאיו שם בתשובתו שאינה גורמת אלא אתעדל"ע בחי' פנימיות שבו"ה עלמין דאתגליין אשובה אליכם אבל יום הכפורים שהוא שבת שבתון או נמחלים עוונות המבדילים בין י"ה לו"ה להיות שי"ה הם פני המדות בחי' גדלות השכל והוא בחי' שבת מקראי קודש והם ב' שבתות עילאה ותתאה דז"א ודשכינתא ולכן לא נאמר לכם בשבתות של כל השנה אלא שבת להוי' להיות מפני פגימות העוונות המבדילים בין י"ה לו"ה אין השבת אלא בבחי' אצילות ולא בבחי' ברי' מוגבל שהם כללות נשמות ישראל בבחי' פנימיות הארה בנפשם אבל יוהכ"פ שהוא שבת שבתון הוא לכם ובני ישראל שאו עליית נוק' בבחי' עתיק וא"א שהיא בחי' שבת שבתון של שבתות דז"א ונוק' כו' פי' הארת הפנים דאוי"א הוא ע"י פנימיות עתי' כמו חכמת אדם שתאיר

פניו שאין ההארה מחמת המדות אלא מחמת פנימיות השכל ולא מחמת גדלות השכל לבד המאיר בפנימיות המדות שהוא השבת אלא מפנימיות כח השכל עצמן כשאינם נמשכים במדות כלל שהם פנימיות או"א תרין רעין דלא מתפרשין שמקבלין מפנימיות התענוג ופנימיות הרצון והוא הארת התענוג בחכמה ולכן יאירו הפני' וזהו יאר הוי' פניו שיאיר הפנימיות שהוא גדלות השכל שבמדות הנק' שבת ע"י התענוג והרצון שהוא שבת של שבתון הנק' עלמין סתימין ולכן המסך המבדיל ההעלם של גדלות השכל שבמדות אינו מבדיל כלל בפנימיות כח המשכיל ופנימיות התענוג מפני שאינן אפילו בכלל ההעלם כלל להמדות. ואין פגם הלי'ת עושי' שום מניעה והעדר כלל וזה עובר על פשע והוא לפני הוי' שהוא ז"א תטהרו אפילו נפשות המוגבלות מעצמן כי שבת שבתון הוא לכם שאין פגימת העוונות שלהם מסתירין. וזה שנעילת הסנדל אסור להיות מורה על בחי' נעלים דז"א בחי' חסד דרועא ימינא כו' ונעלים של בת נדיב הוא מט"ט דבריאה ימות עולם כו'. וענין לפני לשון קודם. הוי'. והנה כתיב ונתנו בני אהרן הכהן אש על המזבח וגו' והנה כמו שנזכר בענין עלמין סתימין ואתגליין ושבת שבתון למעלה כמו כן בנפש האלקית בחי' י"ה שבנפש הוא חכמה שבנפש שהארתה בשעת קידוש השם למסור נפשו ממש והרי ישנה גם בכל עת בבחי' העלם וע"י יגיעת העבודה באתעדל'ת דהיינו רשפי אש שבהתגלות הלב הנק' אש מזבח של הדיוט שצ"ל תמיד תוקד בו כדי שיעלה עליו אש שלמע' והוא אות של אהרן הכהן שושבינא דמטרוניתא פי' אהבה עילאה דאצילות היא הממשכת אה"ר זו שבנפש למסור נפשו ממש ומוציאה מן ההעלם אל הגילוי בנפשו והנה כדי שתומשך אהבה מאהבה עילאה צריך שושבינא הממוצע והוא בחי' אהרן הכהן והם חסדים דאבא שבנוק' והוא המדליק הנרות ומעלה אותן להיותו אהבתו אחיד באבא עילאה חכמה שבמלכות לכן ביכולתו להדליק הנרות הם גשמות ישראל שיבערו מן השמן שהיא חכמה שבנפשם שרשפי אש הבער מן השמן עצמו והיו לאחדים אינו הבערה גדולה אבל הוא תכלית הדק כו' וכן נקודת הלב שיתאחד בחי' שבנפש יהי' עמוק בנפש יותר מרשפי אש התגלות שבלב הרחוק מחכמה שבנפש אף על פי שהם הבערה גדולה מן העצם הם הדמים שבלב להפוך החומר הגוף ממש אבל הוא בחי' חיצוניות לגבי עצמיות הנפש כו' והערכת העצים הוא חפץ הלב ברשפי אש חמימות שבדמים גשמי' כמו שחפץ ענינים גשמיים כידוע הוא גמשך בנפש ג"כ מלמעלה ובדרך כלל בכללות גשמות ישראל נמשך אהבתם החיצוני' שבבשר הלב מחיצוני' אהבה דאצילות כו' והשושבינ' הם נה"י שבחסד דאבא שבמלכות הנק' בני אהרן כמו שו"ה פוגם בגילוי למעלה כן ביטול מ"ע פוגם בגילוי הלב שיוכל להיות ההשפעה עליו מלמעלה באה"ר שבנפשו שתצא אל הגילוי אך הגילוי אהבה איננה ומתפלל בבחי' קרירות כו' וכשפגם בי"ה יכול להיות שיהי' אתערותא דילי' ברשפי אש בגלוי אבל ההשפעה מלמעלה בהעלם שבנפשו איננה שתצא אל הגילוי שפגם בהעלם והבדיל שם.

1

בזוהר אחרי דף ל"ט ע"ב תניא אמר ר' יוסי זמנא הוי צריכא עלמא למטרא
 אתו לקמי' דר"ש כו', פתח ר' שמעון ואמר שיר המעלות הנה
 מה טוב ומה נעים שבת אחים כו' בזמנא דמשגיחין אנפין באנפין כו'
 וידעינא דאתיתין על דדכורא אהדר אנפא מנוק' יומא דא מתהדר למשרי
 אנפין באנפין ע"ש. ולהבין מה שהי' חבריא אומרים תורה ובתוך התורה
 הי' מגביהים ומנשאים את מעלת ר"ש מאד ואח"כ פתח ר"ש ואמר וסיים
 בתורה תאנא ביי"ג מכילין כו' שהכל הולך אחר החתום החתימה מעין
 הברכה שאמר ברישא הנה מה טוב ומה נעים שבת אחים וגו' ועיי' הד"ת
 שאמר אתהדר למשרי אנפין באנפין כי ההפרש שבין תורה לתפלה
 שהתפלה הוא מלמטה למעלה כשמתגברים הגשמה ברשפי אש התשוקה
 לצאת מגדרי הגוף יש ביכולתה להמשיך מבחי' סוכ"ע לשנות צירופי
 הטבע לרפאות החולה וכדומה וזהו ענין הבקשה יהי רצון מלפניך כלומר
 שיומשך בחי' אריך שרש כל הנאצלים בתוך אותיות מדותיו ית' שהוא
 מקור לבי"ע ויתהפך צרופי אותיות דנוק' שיהא הדבר בהיפך מטבעו
 ואיכות המשכתו אלא מפני שאותיות והמשכות מאוא"ס ב"ה להיות מקור
 דמקור דבריאה אינם כלל מערך עצמות אוא"ס ב"ה והם רק כמשל
 עשיות היד איזה ציור בלא כוונה פנימיות בלבו ושכלו לאופן הציור
 כי אם בדרך' אחוריים שמתעסק בעלמא שאין מאירים בהציור כי אם
 בחי' כחות חיצוניות שלו כאדם העושה דבר בקרירות ועצלות שאין
 עומק שכלו ונקודת פנימיות לבו לזה ויכול לשכוח על מה שעשה
 וצריכין אחרי' להזכירו שישגיח ויתן לבו על זה ובאיזה דבר יכולים
 לעוררו מאחר שזה המלאכה אינה תופסת מקום כלל בעיניו והבל היופי
 מצד עצמותה רק כאשר יראה דבר חידוש בה דהיינו ההיפך מאופן
 שחקקה וצירה אף שהחידוש הוא בדבר נמוך מאד מערך כחותיו מ"מ
 יתעורר אלי' מפני החידוש כמשל צפור המדברת הגם שהצפור בעצמה
 היא מאד בערך השפלות אבל עכ"ז מפני החידוש שיש בה תעורר את
 החכם המופלג כשטרוד מאד בעמקו דקות השגותיו ותמשיכוהו להשפיל מלמע'
 מעלה עד שישים עיני השגתו בה כן המשכת אותיות מדותיו אפילו בחי'
 אריך שרש כל הנאצלים הוא בחי' אות והמשכה קטנה מצומצמת מעצמות
 א"ס ב"ה ואפילו מדת מלכות א"ס ב"ה שרש הקו הוא בחי' עשי' לגבי
 מהות ועצמות א"ס ב"ה ונק' קיסטא דחיותא רובע רביעית כמשל חיות
 של הנפש המתפשט בגוף בשעת השיגה שהיא בחי' מלכות של מהות
 הנפש וא"כ הרי היא כמשל השכחה לגמרי מפני עוצם המיעוט כח
 הפועל בנפעל לכן אם אנו צריכים למטר וכדומה שאינה ע"פ ב"ד של
 מעלה הנמשכין ממדת מלכותו בכל משלה לפי שאין הדור ראוי לכך
 לפי מעשיהם צריכין העלאת מ"ן באיזה דבר חידוש דוקא והוא ענין
 התפלה בהתהפכות צירופי אותיות הבהמה בהתגברות תשוקת הנפש האלקי'
 לצאת מגדרי רוח הבהמה ואו מעוררין כביכול עיני הוי' להשגיח בהחידוש
 ומעוררין רחמים לשנות מצמצומי מדת הדין של מעלה להיות נושא
 עון מאחר שבאמת כלא חשיבי נמצא שעיקר התפלה הוא העלאת מ"ן
 שנפשט מהגבלתו אבל לא שיהי' לו השגה עצמות בבחי' אלקות ממש
 שלמעלה מהגבול אבל בהעלאת מ"ן שבתורה יש יתרון שע"י התורה

שהיא מהות חכמתו ית' באה הנפש לבחי' חכמה כח מה שהוא הביטול
 אמיתי שהיא מוחין דגדלות שמשיג הנולד מאין ליש כמו שהוא ממש
 כמבואר על פסוק אם זכרתיו ואין בו ההעלאת מלמטה למעלה כלל אלא
 תמיד הוא אחוז וקשור בי' אחודא בי' להוטא ולכן הי' פטור מתפלה
 להיות שהעלאת מ"ן שע"י דברי תורה הוא ערך המשכת מ"ד שע"י התפלה
 ולהיותו בחי' משה יסוד אבא שבבריאה הרי מתלבש אוא"ס ב"ה דהיינו
 ראשית ירידת אצילות להיות בגבול בבריאה וכשומר ד"ת מה טוב ומה
 נעים וגו' שיהי' אנפין באנפין מיד אתהדר למהוי פכ"פ אך ענין העלאת
 מ"ן של החבריא להגביה ולרומם את ר"ש שהי' גבוה מהם כנ"ל שהי'
 בחי' משה יס"א דבריאה וגם שכדי לרומם את נשמת ר"ש הי' דוקא
 בדברי תורה שאמרו קודם ששבחוהו להיות כי קמי' ממש אפילו חכמה
 דאי"ק כלא חשיב וכ"ש נשמת משה ור"ש שיכול להיות כביכול בבחינת
 שכחה ואיך ימשיכו מהותו ועצמותו ית' בהעלאת מ"ן של נשמותיהם
 אפילו בפנימיות חכמה שיאמרו זה הי' ענין העלאת מ"ן של החבריא
 לרומם את נשמת ר"ש ולשבחה לפני א"ס ב"ה שתהי' חשובה ונתפסת לדבר
 בעיניו ויזכור עלי' וזו ההעלאה הי' ביכולת נשמת החבריא דוקא להיותם
 מבחי' ב"ן שנפל בשבירה ומפני ששורש ב"ן הוא ס"ג שבה הי' עיקר
 השבירה לכן לאחר בירורו הוא גבוה מבחי' מ"ה שהוא המברר לכן
 אחר שאמרו דברי תורה בענין מעלת ר' שמעון העלו אותו למעלה
 משרשו גם שנחשב ונתפס לדבר ויש נשמת ר"ש כביכול בעיניו לכן
 כשומר ר"ש דברי תורה אח"כ של ענין פכ"פ נעשה כך מיד ולא הי'
 צריך לומר יהי רצון מפני שאצל בעל הרצון אין דבר ויש כלל שיומשך
 לו הרצון. והנה כתיב יאר הוי' פניו אליך ואח"כ ישא הוי' פניו אליך
 כי מתחלה יאר החכמה שהוא מוחין דגדלות את המדות שיגיעו לבחי'
 פנימיותם כמו שהי' בעודו במקורן בבינה שנק' אם הבנים ואז המדות
 שמחים בהארת התענוג בהם לפי ערכם כמשל המשיג השגה חדשה
 תבא שמחה בלבו ויאירו מדותיו שכלב מן אור ההשכלה חדשה שנמשכה
 מחדש וזהו חכמת אדם תאיר פניו כן שמחת המדות דאצילות שיאירו
 בהם בחי' פנימיותם אינו אלא כשנמשכה בחי' חכמה מחדש תוך אבא
 שורש כל האצילות ואזי יאירו ויתחדשו גם הם בבחי' פנימיותם ויהי'
 גם תענוג החכמה חדשה מתצמצמת בהם לפי מזגם ותכונתם והוא השמחה
 בהמדות וכן כשמאיר הוי' פניו לנשמות כנסת ישראל יהי' המשכה
 מחדש בחכמה עילאה כמ"ש יאר הוי' פניו אליך פ"י בשבילך כדי שיהי'
 בנשמות ישראל ג"כ בבחי' הארת פני מדותיהם אל אלקי' חיים והארת
 פני המדות הוא כשהמדה של אהבה ברשפי אש מתאחדת מאד עד כח מה
 שבנפשם שהיא גילוי אלקות כלומר שהי' השגת נשמותיהם עד עתה
 מצומצם מאד בענין יחודא תתאה ויחודא עילאה ועל ידי הארת מוחין
 דגדלות בהמדות שמשגיג השגת אלקות כמו שהיא באמת ולא כפי שהוא
 שמושג בכלי שכלו המצומצם אז גם המדה נתעורר בבחינת פנימיות הלב
 אבל אחר הארת פני אדם דלעילא תוך כנסת ישראל בשביל הארת
 פנימיות המדות דכנסת ישראל כשרוצה ה' בעמו כלומר כשחפץ שיהי' גילוי
 רצונו הפשוט בנשמותיהם כמ"ש יהי רצון צריך שיגביה ויסלק את הארת

החכמה החדשה שנתפשטה במדת דאצילות ואו יוכל הרצון שהוא א"א להיות בגילוי במדות וזהו ישא הוי' פניו יסלק ויגביה למעלה הארת החכמה שבהמדות כמו עד"מ כשאדם רוצה איזה דבר וממציא לו טעם לרצונו הטעם כן בנשמת ישראל יהי' ג"כ העדר וביטול השגתם באלקות באיזה דבר ההתבוננות הארת הרצון של נשמת ישראל וזהו פותח את ידיך פתיחת יודי"ן מחדש וענין הפתיחה הוא המשכה מאין לחכמה מחדש ואז משביע צדי"ק ח"י עלמין שנק' שלם מהכתר שהוא הרצון וזהו ישא הוי' פניו הסתלקות פני החכמה ג"כ בשבילך לבד.

דאגה בלב איש ישיחנה לאחרים. הנה נפש המדברת שבאדם מה שאין בבהמה היא נפש השכליות ויש בה י"ס שלימות בכל פרטיות שבהם דהיינו שהדבור היא בחי' מלכות של נפש זו שעיקר הדבור הוא גילוי השכל או המדות שבשכל חייב או זכאי כו', וכן הרצון שבשכל וכל פרטיות של נפש זו הוא בתכלית הדקות ברוחניותם ואין להם התלבשות בכלי חומר דם ובשר הגוף הגשמי שהרי משכן הנפש השכליות בכלי המוח שאין שם דם ובשר אבל המדות שבלב בשר הגשמי אהבה או שנאה רחמנות או אכזרות היא נפש הטבעיות שישנה בבהמה ג"כ שחושקת ברשפי אש לדבר מאכל וכדומה ותשנא המאוס לה או שבורחת ומפחדת מפני הכאה או אש הרי במדות שבלב שווין האדם והבהמה (מלבד במדת הת"ת שיש בה דעת שישא חן בעיני זולתו לפיכך לא תמצא מדה זו בבהמה שאין לה נפש השכליית) רק מצד הארת נפש השכליות בנפש הטבעיות להמשיך לה מוחין בזה יתרון האדם על הבהמה אפילו במדות שבלב כי מצד החמדה שבלב חושק הוא לדבריו קטנים ואין בהם חיווק כלל ואעפ"י שיש בכל מדה שבלב איזה טעם למה הוא חפץ אבל המוח והדעת היא מצומצם מאד לפי איכות גשמיות המדה לבד והיו לאחרים לכן נק' גם השכל מצומצם זה שבתוך המדה הגשמיות של נפש הטבעיות ג"כ בשם מדה ונק' נפש זו בד"כ ז"א דקטנות ונפש השכליות שמכלי המוח נק' ז"א דגדלות בחי' אדם דהיינו המדות שבשכל למה הוא חפץ לדבר זה מפני איזה השגת טעם ושכל ממש להיות כי עיקר הנפש הזו הוא חב"ד בלא מדות כמו השכלות בחכמות לכן ביכולתה להמשיך מוחין להמדות שבשכל שיעשה חסד מפני טעם ושכל דוקא או ישנא ויתקעס מפני השגת טעם דוקא כו' וכח הדבור בה' מוצאות הנק' אותיות הנפש אין בנפש הטבעיות כי עיקר בנין האותיות הוא מן חכמה כידוע שאבא יסד ברתא. לכן לא ידבר התינוק אבל נפש השכליות נק' דוקא רוח ממלא מפני שעיקרה חב"ד. ועפ"י יובן בחי' אדם דלעילא ז"א דאצילות בחי' סוכ"ע יתרונו על שם ב"ן הנק' רוח הבהמה היורדת להסתתר בכי"ע הנק' ימות עולם. וזהו דאגה בלב איש שהוא נפש הטבעיות לבד בשר שהדאגה ישנה בבהמה ג"כ ומקלקלת הדמים שבגוף וכאשר ימשיך על לבו הגשמי הארת מוחין דגדלות של נפש השכליות דהיינו

ישעסוק בהשכלה עמוקה ויתענג בודאי ישכח דאגתו אלא אפילו כשישיח בדבריו מפני שהדבור הוא כלי לרוח ממלא ג"כ תוציא הדאגה מן הלב הגשמי דהיינו רוח הדאגה שבלב יצא דרך קול הדבור ובפרט כשידבר ומשיח ענין הדאגה ודאי תצא ותהי' כלא הי' על ידי שישיחנה.

בזוהר קדושים בסופו פתח ר' חייא בענין שני ערלה דלא אשתלים חילא
 דכורא עד תלת שנין ובשנה הרביעית דא כנ"י דמזווגת ואו קודש הילולים לשבחי' לי' להקב"ה ומאן דאכיל מיני' ובריך עד דלא אשתלי' מקוב"ה וכנ"י כמה דלית לי' חולקא כו' ע"ש. ולהבין שכתוב בעץ חיים ששורש בנין נוק' דז"א הוא משליש ת"ת התחתון דחזה דז"א ולכן נק' נקבה על שם הנקב הקטן היוצא מן החזה, והענין דמבשרי אחזה כי הלב של האדם הגשמי כשמתפשטים בו המדות כמו איזה אהבה ותשוקה הרע עיקר מהות המדה בבחי' הסתלקות ועלי' מן הכלי הגשמי של בשר הלב וכשנשפלת האהבה מן עלייתה והגבהתה נמשך בבחינת אחוריים ותיצוניות להיות גילויה בקול גשמי היוצא מן בשר הלב ובאת לכלל דבור בפה והנה כל מדה רוחניות שבלב כלול מחג"ת ולפיכך נק' קול שאין קול בלא הרכבה מן אש רוח מים ממוזגין במדה וקצבה ואם לא הי' מזגם בשוה כגון שיהי' התגברות האש והחמימות יותר מן הלחלוחיות לא יוכל לצעוק כמו ענין כי נחר גרוני וכן אם יגבר הלחלוחי' וכן כל מדה רוחניות שבלב ממוזגת היא מחג"ת אפילו בגבורה יש בו ג' קוין אלא שמפני שיש בו תגבורת מדת הגבורה על מדת החסד נק' גבורה (ועיקר השפעת כל מדה אינו אלא מחג"ת שבה לכן גם כשנמשכת המדה ונתגשמה בנקב החזה להוציא הקול יהי' הקול ממוזג מג' קוין שלה אמ"ר) וענין הנקב של החזה הוא המשכת השפלת המדה להיות נתגשמת בקול ודבור כמו שנראה בחוש שלהוציא הדבר שבלבו בגילוי הדבור היא אצלו בבחי' אחוריים כמתעסק בעלמא שהרי יכול לדבר אף בעת שהוא טרוד בדבר אחר אבל התפשטות המדה בלב לאהוב לחשוק אינה באה כ"א מבחי' פנימיות של אדם ולא כשהוא טרוד וכדומה ועפי"ו יובן שאין כל נברא ונברא ממדת מלכותו ית' המחי' כל הנבראים מאין ליש שאינו ממוזג מחג"ת כמבואר שהמשכתו שנמשך כמו שהוא בחי' חסד ומה שלא נמשך יותר הוא גבורה מוגבל כו' וסיבת הרכבת כל נברא מחג"ת מפני כי ברוח פיו ית' נתהוו מאין ליש ורוח פיו ית' כלול מאמ"ר שהוא קול הוי' שנשפל מן הבל הלב בחי' נקב שבחזה דז"א דאצילות שהם מדות עליונות חג"ת דאצילות כמ"ש לך הוי' ז"א הגדולה והגבורה והתפארת שבדבר ה' הנק' ימות עולם (אברהם יצחק ויעקב שהוא ענין ש' דשדה חקל תפוחין קדישין חג"ת דנוקבא) וזהו חילא דכורא בחי' ז"א דאצילות תוך חג"ת דנוקבא שהם הרכבת אש מים רוח שבכל הנבראים ולא אשתלים עדיין עד שיכלו תלת שנין דנוקבא ובשנה הרביעית שהיא שרש בנין הנוקבא משליש תפארת המוציא הקול

כשמזדווגים או ראוי לברך על הפרי ברוך אתה הוי' כי כל מהות הנברא אינו אלא מן קול הוי' שבדבר הוי' שבעשרה מאמרות ואין שלימותא הארת מקור האמיתי המוציא הקול עד השנה הרביעית. ולהבין ענין שליש תפארת כי המדה תפארת יש בה חב"ד. חג"ת נה"י, חב"ד הוא השכל והשגה למה יתפאר עד"מ כדי שישבחוהו ויכירוהו שהוא נאה ויפה ולתפארות שבלבו להתפאר הוא העצם חג"ת שבה ונה"י הוא ההתפשטות שעושה מעשה להתפאר או מדבר דבורים שבהם יוכלו אחרים להכיר שבחו הרי המעשה והדבורים שהכוונה בהם להתפאר מבחי' נה"י שבו לבר מגופא ואינה ערך לעצמיות המדה כי התפארות הלז הוא מן הדבר שחוצה לו ונפרד מעצמיות כמו התפארות שמפואר ומשובח במעשיו שיעשה כלי נאה וציוור נאה שיכירו כח הפועל וישבחוהו הרי עיקר השבח בו מצד הכלי ויופי מלאכתה וה"ז רחוק מאד מתפארות ושבח עצמיות הפועל שהרי אין זה שבח אלא מה שיכול לעשות כמה כלים נאים והכלי הוא מובדל ממנו שאינו אלא התפשטות מכחו אבל כשישבחוהו בדבר שמעצמותו כגון שישבחו ויפארו את קולו שהוא ערב מאד תאיר ביותר עצמות מדת התפארות בזה ממה שיפארו וישבחו את מכתבו וציוורו וכדו' וכן כשישבחו את גופו ובשרו שהם יפים מאד ומכש"כ שיפארו את חב"ד שלו כל שהשבח והתפארות בדבר קרוב אל עצמותו תתעורר ביותר עצמות המדה וכל שהתפארות בדבר רחוק יותר מעצמותו יהי' יותר מבחינת נה"י שבו ומובן למשכיל שהמדה תפארת אינה מהות מדה ממש כשאר המדות שהם עצם המשכת דבר מה כמו חסדים או גבורות אבל התפארת היא מדה כוללת שישנה בכל המדות שאינה רק ענין הכוונה והתועלת בכל מדה למה תומשך ולאיוזה צורך כמו להשפיע חסד כדי שיכיר המקבל טובו וחסדו ה"ז ת"ת שבחסד וכן ת"ת שבחכמה הכוונה בהשפעת השכל כדי שיכירו חכמתו ואפילו לרצון ישנה ת"ת למה ירצה כך בגין דישתמודעין לי' שיכירוהו כחו ומעלתו וא"כ כדי שיהי' לו רצון בלבו לגלות חכמתו בדבור מקדים לזה נה"י שבתפארת לבד והוא שליש התחתון מאחר שנשבח שהם הדבורים המגלים חב"ד ומדות אין זאת מן עצמיות המדה ואפילו כשהתפארות הוא בדבר של עצמותו במדותיו ממש עד"מ שאין שבחו מצד פעולותיו והנהגותיו או דבוריו כי אם מצד שמכירין עצמיות מדותיו כי טובים המה בעצמם ומהותם וכן בשכלו לא בהשפעתו שלמד הרבה וכדומה אלא בכח שכלו ועוצם תבונתו גם שישבחוהו איש גדול בערך כמוהו ולא פחות הערך ממנו על כל זה איננו עדיין מעצמי' המדה מאחר שזולתו מפארו רק כאשר הוא בעצמו מתפאר בעצמותו ועתה ע"פ פרטיות זה הנז' באדם התחתון יובן למעלה בענין שיעקר מקור בנין הנוקבא היא משליש ת"ת תחתון דו"א דאצילות שהוא השפעה מן עצם המדה תפארת דאצילות בחי' א"ס ממש כידוע כלומר כי כל עיקר התחלת השתלשלות העולמות שיהי' מקור לנבראים אינו אלא בגין דישתמודעין פי' כי כאשר מהות המלאך או הנשמה נתהוו מרות פיו ית' ויש בו חג"ת בהעלם עדיין אין בו הארת מקור האמיתי מבחי' סוכ"ע שהוא מדת תפארתו של הקב"ה רק כאשר המלאך אומר שירה שמשבח ומפאר את אלקי' חיים המהווה אותו מאין ליש כענין שנאמר וידע כל

פעול כי אתה פעלתו ויבין כל יצור וגו' ומקבלין דין מן דין ואמרינן קדיש שהקב"ה מובדל מערך הגבלתם והשגתם באלקות זהו עילוי שלהם בהיות שנשלם עיקר הכוונה בהמשכתם דרוח פיו ית' ואע"פ שהשבח והתפארת שלהם היא לפי ערך השגתם המוגבלת לבדו דהיינו באיכות התהוותם מאין ליש וה"ו כמשבח את המלך שכתבו וציורו נאה שהתפארת והשבח היא בהתפשטות וצמצום דבר הנפרד וגם המשבח אינו מערך המלך מ"מ ע"י שיש בשבח זה הארת מקורא דכולא בגין דישתמודעין ל' שהוא בחי' ת"ת דאצילות בחי' א"ס ממש זהו עיקר עילוי שלהם וכ"ש כשמפארים ומשבחין את עצמות אוא"ס ב"ה שלגדולתו אין חקר שהוא מובדל מערכם כי הוא לבדו מרום וקדוש מהם אע"פ שזהו ג"כ לפי ערכם עם כל זה התפארת הוא בדבר יותר קרוב אל העצמות. וזהו שאומרים הנשמות להם הודו להוי' כו', וזהו משובח ומפואר בלשון חסידיו הנשמות ועבדיו המלאכים אעפ"י שהוא יחוד מצד עצמותו מדותיו ית' אבל מצד חיי העולמים הוא משובח ומפואר עדי עד שמו הגדול המלאכים הנתהווים מאתויון רברבין וכן בעבודת נפש אלקי' כשמשגת גדולת הוי' בענין יחודא תתאה והעיקר ביחודא עילאה כשמשגיגה בכח מה שלה ומשבחת מזה את אלקים חיים או תאיר בה מהארת שליש ת"ת דאצילות בחי' השפעת מדת תפארת דאצילות ואז אשתלימת מחילא דדכורא ואיקרי קודש הילולים לשבחא תושבחן לקוב"ה בשנה הרביעית דווקא מזדווג בכנסת ישראל והלולא קדישא אשתכח ועד תלת שנין איבא דמיעהא דנוקבא לא אשתלים לאתפקדא עלי' חילא דדכורא וכן בעולם הגשמי הזה בענין שני ערלה לא תתכן להמשיך על הפרי מבחי' טובב כל עלמין מדת תפארתו של הקב"ה באמרו ברוך הוי' בורא פרי זה עד שבתחלה מכלי לפרי ג' שנין נגד איכות התהוות שלה מן הארץ המצמיחה ושורש כח המצמיח הוא מן מאמר תדשא הארץ שהיא בחינת אש מים רוח שברוח פיו ית'. והנה כל עילוי הנשמות והמלכים כשמפארים ליוצרים היא מהארת שליש ת"ת התחתון שהיא שנה הרביעית בחי' מלכות שמקבלת מנקב החזה הנק' קדש הילולים אבל בשנה החמישית יוסיף לכם תבואתו פי' ע"י קודש הילולים של שנה הרביעית יהי' הוספת אורות התפארת דאצי' בכ"ש העליונים שהם עצמיות המדה ולא השפעתה לבד. וביאור הענין דהנה כתבנו הוד והדר לפנינו עוז וחדוה במקומו כי הפרש גדול בין עצמיות המדה של התפארות להשפעתה לבד שהרי כשהאדם מתפאר בבחי' פנימיותו העצמי תהי' ההתפארות בעצמותו בכפלי כפלים יותר מכמות שהיא לפני זולתו שבלבו ידמה שיכול לנגן ביופי שאין כמוהו וכן התפארות בעומק תבונתו באיזה השגה כשהוא עדיין בלבו ההתפארות מאד עמוקה ואין ההתפארות שמפאר ומספר לחבירו ערך להתפארות שבלבו וכמשל כשמפאר התלמיד השגתו המצומצמת שקיבל מהרב הרי התפארת היא היא להתלמיד לפי ערכו ואף כשלא יפארו התלמיד עכ"ו עצם ההתפארות שבלב הרב בעצמותו מההשגה לא תיפול לעולם כי מחמת העדר וביטול התפשטות המדה לא תבטל עצמיות המדה אך ידוע שהתפשטות המדה היא העלאת מ"ן אל העצמות כאשר יפארו זולתו תתעורר בלבו עצמיות התפארות ועפ"ז יובן דההוד והדר אשר לפנינו

גורם עוז וחדוה במקומו כי עוז הם מוסיפין אורות הת"ת דאצילות העצמי בבחי' אצילות וזהו להוסיף לכם תבואתו ב"ש עליונים דתפארת בשנה החמישית סליק (ובמקומו שאינו מקומו של עולם חג"ת דבריאה הנק' ימי עולם אפילו יעלו הנבראים בעילוי הארת הת"ת דאצילות בהם אינו אלא מבחי' נה"י שבה כמשל המתפאר לזולתו ומאחר שמהותם היא מהשפלת המדות דרך נקב החוה א"כ גם התפארת מקורם ומקיפם אינו אלא מבחי' השפעת הארה בעלמא בגין דישתמודעין לה אבל התפארת הוי' והדר גאווה שמעצמותו ית' ולא ממה שלכבודו בראו ויצר אין ביכולתם לקבל שהי' מתבטלים והי' כלא הי' אבל הת"ת שלהודיע לבני האדם דאצילות גבורותיו דהיינו מה שמשבחים ומפארים כבוד הדר מל' עי"ז הם מוסיפים אורות התפארת דאצילות העצמי בבחי' אצילות ע"י העלאת מ"ן שלהם ואז הוד והדר לפניו וזהו להוסיף לכם תבואתו ב"ש עליונים דת"ת בשנה החמישית דווקא.

שאור ודבש וגו' שאור הוא עצם הגבורות שהולך ונגבה ומערב ומבלבל הפסולת עם המובחר והם גבורות דקטנות הנק' דינים קשים והוא נק' רשע כלומר מי ישיקט ומי ירשיע הפך השקיטה והמנוחה שהפסולת מתברר ונופל למטה ודבש היא דינים דגדלות להיותו העצמי בחי' חסד שהרי הוא מתוק לחיך אלא לפי שהוא מתוק יותר מדאי לא יסבלנו החיך מפני תגבורת המתיקה לכן זהו ענין הגבורות שלו שהוא המיאוס בו גם אם ישתה דבש הרבה שורף הלב נמצא אנו רואים שהיא בחי' גבורות ממותקות.

להבין מאמר אליהו אנת הוא דאפיקת עשר תיקונין וקרינן להון עשר ספירן לאנהגא בהון עלמין סתימין דלא אתגליין ועלמין דאתגליין ובהון אתכסיאת מבני נשא כו' כי הנה אמר לבסוף לאו דאית לך צדק ידיעא דאיהו דין ולא משפט ידיעא דאיהו רחמי ולא מכל אינון מדות כלל כי אף שבצלים אלקים ובדמותו נברא האדם מ"מ כיון שהנפש וכחותי' המה מוגבלים לא נוכל לדמות מהם אפילו ד"מ בענין הארותיו יתברך לומר כמו שמדת המקורים יש להם ערך ושייכות עם הגילויים והתפשטות בבחי' אור וזיו כי כשאזיב את חבריו באהבה נרגשת הרי ערך גילוי אהבתו וחסדו כפי כח כללות האהבה שיש לו בנפשו אליו וגם הרי נראה בחוש שבני אדם חלוקים בטבע מדות נפשם מי שהוא חסדן בטבעו בעצם שבנפשו יש בו תגבורת מדת החסד על מדת הגבורה והצמצום שלא יוכל לפעול גבורות ודין רק חסד ומי שהוא בעצם אכזרי יהי' פעולותיו גבורות הרי הגילויים והתפשטות המדות הם בבחי' עילה ועלול מן עצמיות המדות והם חיובם מצד מקורם אבל באורות מדותיו ית'

אינו כן אפילו על דרך משל שאין נק' אור חסד מחמת שהוא נמשך בבחי' אור וזיו ממקור עצם המדה ולפי עצם המדה כן תהי' אור ההמשכה דלית לך צדק ידעא דאיהו דין משפט ידיעא דאיהו רחמי ולא מכל אינון מדות כלל שיהי' רק מה דקרינון להון ספירין הוא רק לאנהגא בהון עלמין כו' פי' מחמת שנמשך ונתהווה בצמצומים חסד מוגבל נק' מקורו שבבחי' אצילות המהווה מאין ליש בשם אור חסד דאצילות וכן אור החכמה דאצילות נקרא בשם זה מחמת שנמשך משם שכליים מוגבלים אבל לא דאית חכמה ידיעא וא"כ מ"ש הרמב"ם שהוא והמדע דבר אחד הוא ענין אורות דאצילות כשנתלבש בבחי' חב"ד דאצילות שהוא מקור דמקור שיוכל להתהוות מוגבל והוא בחי' כלי אבל לגבי עצמותו ית' לא שייך לומר לשון הוא והמדע או איהו חכים ולא בחכמה ידיעא ולא נק' בשם אור החכמה כלל. ע"כ וזה דאפיקת עשר תיקונין ואתכסיאת עצמותו בהון שאין להם מציאות כלל לגבי עצמותו שלא יתכן לומר שמקור השופע השכל מוגבל יהי' בבחי' אור וזיו מן עצמותו יתברך ואינם נקראים בשם ספירין רק לאנהגא בהון עלמין כי בלעדי העלמין אינם נק' ספירין כלל כי לך הוי' הגדולה כו'. וענין עלמין סתימין הם הכלים דאורות המדות שהם אותיות מחשבתו של הקב"ה והם עיקר ענין האצילות לשון ויאצל מן הרוח דהיינו שנפרד ונחלק לדבר בפ"ע אבל לא נשתנה למהות אחר לגמרי כמשל אותיות המחשבה של אדם שהם נפרדים קצת מן עצם הנפש ונק' לבוש הפנימי של הנפש כמו שאדם יכול להחליף לבושים שונים זה מזה פושט ולובש אחר כן המחשבה משוטטות פעם בדבר זה ופעם בדבר זה ואינה קבועה בעצם הנפש שאם היתה מעצם הנפש היתה תמיד בתנועה אחת רק המדות משתמשים ומתלבשים בה כפי רצונם אם תתעורר מדת האהבה בלב לאיזה דבר מיד יחשוב אותו הדבר במחשבה נמצא כשחושב האהבה נפרדת קצת האהבה רוחניות שבלב ממהות אותיות מחשבה והרי זה כאור וכלי וגם נחלקת האהבה רוחניות לחלקים נפרדים בתוך אותיות המחשבה וכל עיקר שינוי אופן האהבה איך תהי' תלוי באותיות המחשבה כמו אם יחפון לעשות טובה יחשוב אופן הטובה והחסד והמיעוט והריבוי בהחסד תלוי באיכות אור מדת אהבה שבלב אם רב יהי' אותיות המחשבות רבים ועמוקים ואם מעט יהיו מצומצמים כי הדין לבושא דקמצא דלבושא מיני' ובי' וא"כ יובן למשכיל שמאמר יהי אור כשהי' במחשבתו של הקב"ה כביכול אותיות אליף וי"ו רי"ש (פי' אותיות המשכות מהות האור) נק' עלמין סתימין שהוא עולם ג"כ אלא שהוא עדיין סתום ואינו נגלה כמו אותיות אור שבדבור בפה שהם גלויים ומובדלים לעצמם ואין אדם יכול להחזיר הדבורים שהוציא בפה אליו כי יצאו ממנו בבחי' נפרד לגמרי כו' משא"כ כשחשב האותיות הם סתומים ונעלמים שאין הנקראים בשם עוד כי הם בחי' לבוש הפנימי להמדה נמצא שהמחשבה היא הכלי הסובל האור ומעלימו ומסופי אותיות המחשבה נתהווה אותיות הדבור ולכן כל מה שיש בעלמין דאתגליין מבחי' דצח"ם ישנם ג"כ בעלמין סתימין אלא ששם הם בתכלית הדקות והפשטות גשמיות כמו התפוח הנשמי שנצמח מן הארץ מן הארה ותמורה דתמורה דאותיות תרשא הארץ וטעמו

מגושם לחיך גשמי ואותיות תפוח שהם מורה על איכות התהוותו מן כח המצמיח היא מאד בירידות המדרגות צירופי אותיות מעשרה מאמרות שבאתגליא כו' א"כ בעולם היצירה שלא נשתלשלו האותיות כ"כ אותו התפוח ישנו שם בתכלית הדקות יטעמנו חיך הנשמה שאינו ככלי חומר הגוף ויהי' טעם המתיקות והחמיצות או מראה הגוונים שם בתפוחים דיצירה מינים שונים בהרכבתם, אך אופן המתיקות אינו גשמי כמו מתיקות החיך הגשמי כי אם על דרך מתיקת השכלה עמוקה והמצאה נפלאה שמלבד מהות השכלה יהי' עריבת ומתיקות ולשמועה ומבינה ואי אפשר לקרות לתענוג השכלה כי אם בשם מתיקות ממש כמו מתיקת הגשמי של החיך שהחיך אוכל יטעם לו כן השגת הנשמה בלא גוף באלקות שמתענג בההשגה לבחי' חיך של הנשמה נק' תפוחים דעולם היצירה וכנוכר באדה"ר תפוחים רסקה לו ענבים סחטה לו שהיו בעולם היצירה קודם החטא וכן שמן שהוא חכמה בעולם העשי' כן שמן דיצירה הוא ג"כ חכמה שבדומם דעולם היצירה וכיוצא בענין זה בשאר דומם צומח חי מדבר שבעולם העשי' שהם תכלית ירידת צרופים וחלופי האותיות העלמה אחר העלמה ובכל עולם היותר מופשט מהעלמות וחלופי' ותמורות הדצח"ם שם יותר בדקות והפשטת הגשם והן הן הדומם צומח חי מדבר גשמיים ולא אחרים אלא שאלו מגושמים יותר מפני עוצם הצמצומים והעלמות מחמת חלופים ותמורת האותיות והנה ענין החלופים והתמורת של האותיות יובן ע"פ הנוכר בסוף לק"א דצירוף האותיות של התיבה היא המשכה כללות העולה על גביהן ומצרפתן כו' פי' כי בראשית המשכת המדה היתה מתפשטת בלי שום שינוי אופנים רק בתנועה א' כמו שאנו רואים שאם יתכעס על חברו בלבו אם לא הי' מביא הכעס במחשבתו היתה רתיחתו בלבו פשוטה בלי שום התחלקות ומה שלפעמים יהי' הכעס באופן זה ופעמים באופן זה אחר הוא מצד המחשבה שמתחלקת לשינוי אופנים רבים וא"כ מאחר שהמחשבה אינה אלא כלי לסבול המדה ולחלקה באותיות והמשכה פרטיות ומצד עצמותה אינה כלום הרי צריך בתחלה להיות המשכה כלליות המחשבה מן רתיחות הלב שתכלול פרטי האותיות ותהי' תיבה שלימה ויהי' המכוון של המדה בה פי' שנתצמצם רתיחת הלב פשוטה כדי שיתהווה כללות אותיות המח' שהם למה יעשה כך ואח"כ תתחלק הכלל לאותיות למה יעשה וכדומה (הרי צירוף אותיות למה הוא מחמת ההמשכה הכללית שיש בה כוונת הרתיחה שבלב אבל מצד אותיות המחשבה עצמה לא הי' הצירוף אלא למ"ד בפ"ע ומ"ם בפ"ע, ועתה יובן חלופי הצירופים). והנה הצירוף אותיות למה יעשה כך הם המעלימים אור המדה שהי' רתיחה פשוטה בלבו בלא בחי' אותיות המחשבה כי ע"י אותיות שחושב נתגשם ונסתר ונעלם מאד מהות רתיחת המדה ומכש"כ כשאותיות המחשבה באים יותר לידי גילוי בדבור הפה ואומר בקול גשמי למה יעשה הרי גילוי זה הגשמי בהבל אור הארץ נשתנה לגמרי ליש גמור מכמו שהי' הרתיחה בלבו פשוטה ורוחניות מאד זהו ענין ערך עלמין דאתגליין בדבר הוי' ורוח פיו שבבי"ע לגבי עלמין דאדאתכסיין בחי' אותיות מחשבותיו יתברך אך שיתהוו בעשרה מאמרות דאתגליין נבראים מצומצמין מאד בכמותן

כמו אבנים ועפר בחי' דומם שבבי"ע הוצרך להיות מאותיות תדשא הארץ עוד חלופין ותמורת האותיות ביותר כי לא הי' יכול להתהוות אבן הדומם מאותיות עצמן של תדשא כ"א כאשר ישונה הצירוף כמו בחילוף א"ת ב"ש מהתיו של תדשא יהי' א' ומהשי"ן של תדשא יהי' ב' (כי כל אות יש בה כל הכ"ב אותיות בהעלם רק שגילוי אות אחת והרי יש בתא"ו אות א' בהעלם וזהו ענין חילוף הא"ת ב"ש וא"ל ב"ם) וכיוצא בזה עד שבאותיות אבן יש בה העלמות רבות מאוד ממאמר תדשא ע"י החילופים של האותיות ושינוי הצירופים והוא כענין משל הארה דהארה של אור הנראה בארץ מן הירח שהירח מעלים אור השמש והרי אור השמש נתעלם כ"כ העלמות בירח ובארץ וכמו עד"מ אדם שרוצה להעלים דבריו שלא יבינו משנה צירופי האותיות והרי יכול להעלים העלמה ע"ג העלמה שאם יבין אחר בא"ת ב"ש יתן העלמה וחילוף ע"ג אות זה וכדומה לזה בשינוי הצירופים עד אין קץ וזהו ענין תמורת דתמורת שהאותיות שכבר נתחלפו יעלימם עוד בחילוף אחר כן לעולם. והנה אחר כל זה תבין שבאתערותא דלתתא רוח אייתי רוח ואמשיך רוח כל מה שיעורר האדם בנפשו המוגבלת כמו אם לומד סברת חכ' שבעשי' סדר קדשים בהשגת שכלו המוגבל בעשי' הרי הוא מעורר גם כן חכמה שביצירה ואם יהי' ערב ומתוק לו איוה סברא בסדר קדשים לפי השגת שכלו המוגבל בעשי' כן יעורר בחי' המתיקה והעריבות בחכמה דיצירה והמתיקות והעריבות בחכמה שבבריאה מאחר שנתלבשה התורה בבי"ע וירדה ג"כ בחלופי' וצרופי אותיות דבי"ע הי' כמשל חבל ארוך מרום המעלות עד מטה מטה כאשר יניע אם בקציהו שלמטה יתנענע כולו מאחר שראשו וסופו עצם אחד אלא שהושפל ונמשך למטה מאד כן עד"מ חלופי ותמורת דתמורת של השתלשלות הנבראים דבי"ע רוח הנפש המלוכשת בחומר הגוף תעורר שורש הנפשו כמות שהיא בעולם היצירה בלא גוף גשמי ולכן כל קיבול שכר ההנאה והתענוג בהשגת הנשמות באלקות בג"ע העליון אינו אלא לפי ההכנה שהכין בכחות נפשו המלוכשת בגוף החומרי שבעולם העשי' כמאחז"ל אשרי מי שבא לכאן ותלמודו שלמד בעולם הזה דוקא בידו אז יש לו מה להשיג ולהנות מפנימיותם בגן עדן העליון מזיו השכינה מפאת חכמה שבמלכות דאצילות כידוע אך עיקר העריבות והמתיקות שיעורר האדם אינו אלא במיתוק הגבורות דוקא כמו תפוח הגשמי אם הוא מתוק יותר מדאי לא יסבלנו החיך וימאסנו ואם הי' טעמו מחומץ מאד גם כן לא יסבלנו וימאסנו רק עיקר העריבות והמתיקות של התפוח כאשר יהי טעמו העצמי מחומץ אך שלא יהי' מחומץ ביותר אלא יהי' בהחמצות גופה טעם מתוק שהוא עיקר עריבות ומתיקת שמענוג הנפש וכן כל עיקר התענוג אינו אלא כשהוא לעתים רחוקים שיבא עיקרו מן המתקת ההיפך. ועל פי זה יובן ענין נהנין מזיו השכינה בעריבות ומתיקות בהשגתם בפנימיות התורה הוא דוקא ע"י המתקת הגבורות דהיינו התורה הגשמיות שנתלבשה בנוגה אם הי' מתחלה קושי הבנה ביותר ויתמרמר מאד בה להשיג חכמתו ורצונו ואמיתי ואח"כ ישיג עומקה ויערב להשגת שכלו שבעשי' אפילו הסברות פשוטי ההלכות מצד שהוא חכמתו יתברך או מחמת על

ידי הדו"ר שבתפלה הקודמת ללימוד נשבר לכו בקרבו על ריחוקה מאור פני הוי' ומרוה צמאוננו במי התורה מחמת דאורייתא וקוב"ה חד הוא ועל מתיקות זו שבנפשו המלובשת בגוף דנין קיבול שכרו בעריבות ומתיקות שלו בג"ע העליון בפנימיות התורה שלמד וזהו שאנו מבקשים והערב נא את דברי תורתך בפינו חדאי נפשאי לך קראי כו' וכן בעבודת הוי' בתפלה אם מעורר אדם האהבה והתשוקה להוי' בבחי' המתקת הגבורות דנוגה דהיינו השמחה בהוי' אחר המיאוס בחייו אבל כשתהי' תחלה השמחה בהוי' בהתבוננות ואח"כ מהתבוננות כו' אע"פ שגם זה טוב מאד אבל אין זה מתוק הגבורות. והנה כמו שנתבאר בענין התהוות מהות עלמין סתימין וענין השתלשלות אותיות המחשבה באותיות הדבור וחילופיהן וחילופי חילופיהן עד דומם דבעשי' כן בענין השגחה על מהות עלמין סתימין וכל פרטיות הנבראים דבי"ע הוא ג"כ על דרך הנ"ל עד"מ מבשרי אחזה בשעה שעולה איזה מדה שבלבו במחשבתו אע"פ שיש בה פרטים רבים מאד כשמתחלקת אח"כ במחשבה ודבור ושימי הצירופים עכ"ז הידיעה שיודע את מחשבתו הוא בסקירה א' לפי שהידיעה לידע את עצמות שלו גם מה שיפעל וידיים תהי' ברגע ותנועה א' משא"כ כשישגיה בדבר נפרד זולתו יצטרך לשהות במחשבתו זמן מרובה עד שידע כל פרטיות שבזולתו עד"מ שחפץ להכיר קומת זולתו צריך לעיין תחלה בראשו ואח"כ אבריו אחת לאחת עד שידע כולם משא"כ בעצמותו ידע את ראשו וכל אבריו בפרטיות שלהם ברגע א' ובסקירה א' וכן השגחה והידיעה במה שחושב איזה מדה שבלבו ובכל פרטי פרטיות הנמשכים אח"כ ממנה תהי' ידיעא זו ברגע ובסקירה א' וזה נק' השגחה כללית מקור שכלו על כלליות מחשבתו וכשנשפלת ונתחלקה ידיעא זו הכללות לידע פרטי אותיות המחשבה להשגיה על כל אות פרטי ממנה הרי זה צמצום וירידת האור מדרגות ההשגחה וידיעת כללות מאד מפני שידיעת אות א' היא מצומצמת מאד לפי האות לבד והרי יש אותיות הפכים שיש במחשבה חסדים וגבורות אם כן הידיעות וההשגחות של אותיות החסדים הם הפכים לידיעת והשגחות אותיות הגבורות ובידיעה הכללות שבסקירה א' היו ב' הידיעות ההפכים בסקירה א' ואין זא"ו כלל וכן הענין כשמתצמצם עוד הידיעה להתחלק בפרטי פרטיות של חלופי הצירופים של אותיות הדבור ועפ"ז יובן למשכיל שהידיעה של א"ס ב"ה שיודע את כל הנבראים דבי"ע היא השגחה כללית על אותיות מחשבותיו ית' הנק' בשם כלים של מדותיו ית' כי ידוע שמה שנמשך חיות רוח פיו ית' בזמן ו' אלפים שנה הם ו' ימים ע"כ באותיות מחשבתו ית' הנק' עלמין סתימין כמ"ש כי אלף שנים כיום אתמול כי יעבור (בבחי' עיבור) כי הארה א' וצירוף אות א' מן המדה וההשגחה מכלים דחב"ד דאצילות שהוא השפעת השכל תוך המדות היא הכוללת ו' הצירופים של ו' אלפיה' בסקירה א' יהי' כלול בהשגחה זו מחדסיו וגבורות כמו דור המבול דכתיב וירא הוי' כי רבה רעת האדם. וענין הראי' היא ראיית השכל כלים דחב"ד דז"א דאצילות אך מה שרעת בני אדם המוגבלים בזה העולם נתפס מקום להיות רעתם רע בעיני הוי' ולא יוכל לסובלם הוא ע"י המלאכים הנקראים עיני הוי' המשוטטת בארץ פי' כמו שהענינים הם כלי גשמיים לראיית השכל שמתצמצם מאד ראיית השכל לראית גשמי

בכלי העין ועיני תתפס אותו הדבר לבדו בעין כשרואה משא"כ בראיית השכל יכול לתפוס הרבה פרטים בסקירה א' ובפרט א' מהם אינו תופס מקום כלל כן נפשות בני האדם שנתהוו מחלופים ותמורות האותיות של מאמר נעשה אדם אינם תופסים מקום כלל בהשגחה והידיעה כללות של א"ס ב"ה שיודעם בסקירה א' וכלא ממש חשיבי וא"כ לא ה' רעתם תופס מקום כלל אבל מצד שהשגחה והידיעה כללות מתצמצמת ג"כ באותיות פרטיות של המחשבה והוא ראיות העין שאין יכול לראות רק דבר א' ולא מאה ביחד כו' (וגם אינה שכליות) הם הם המלאכים הנק' עיני הוי' המקבלים צמצומי הראי' כללית ועל ידם תתפס הראי' של אלקות על בני אדם אפילו בפרטיות מעשיהם ומחשבותם של כל אחד ואחד כמאמר רו"ל דע מה למעלה ממך עין רואה פי' עין א' פרטי שנשתלשל מההשגחה הכללות בחלופי' ותמורת דתמורת עד שאורו האדם לבדו נשתלשל ויהי' הראי' פרטיות עליו וכל שהנשמה מופשטת מן ההעלמות של החלופי' כן תהי' ג"כ הידיעה וההשגחה עליו בלא צמצום והעלמה כ"כ מן ההשגחה כללות ובוהו הם רבבות מדרגות מלאכים הנק' מארי דעינין וזהו שאמר דוד הני עינים הוי קיימי קמאי ולא חשיבנא להו והן הן הסהדין המעידין לפני בית דין שלמעלה פרטיות מעשיו ומחשבותיו של פלוני דוקא אותו המלאך השלוח הנושא השפעת אלקות לנשמתו של פלוני והוא הוא המשגיח וכוללו תמיד ונק' עין רואה נשמת פלוני וכשהנשמה של פלוני מתנפת בעונות הוא הוא שאינו יכול לסבול את שנדבק בנשמתו מפני שתופסת מקום אצלו והו"ע העדות דהיינו שמביאה למעלה לפני הבית דין של מעלה שהוא השגחה כללות מחב"ד שבמדותיו ית' איזה נשמה תהנה מזיו השכינה או לא תהנה כו' ולפי שבאמתת השגחה כללות מחב"ד שבמדות אין שם התחלקות חו"ג עדיין אלא מה שיהי' חסדים בתחיית המתים של צירוף אלף השביעי ומה שהי' השגחת גבורות בדור המבול הי' הכל א' והב"ד של מלכותו בכל משלה הוא התחלקות הידיעה כללית לחו"ג מלך במשפט יעמיד ארץ שהוא אלקות המסתתר בבי"ע וע"ז אנו אומרים פקח עיניך וראה כי מל' נק' קיסטא דחיותא וא"כ גם ההשגחה על ב"נ דבי"ע הם מצומצמים ועל ידם תפקוד כל מעשה איש ופקודתו ועלילות כו' ואין דבר נעלם שלא יתפס לדבר ויש והוא מחמת שינה של עינים דז"א דהיינו כללית השגחה מחב"ד של מדותיו ית' וכמ"ש עורה למה תישן והוא ענין גבינין דמכסין על עיינין בשעת שינה שהוא ענין הסתלקות וצמצום כללות השגחה מן ראיית וענין פקחו דעיינין הוא שיאיר בהם הארת השכל אבל הגביני' הם שערות המכסים ומעלימין אפילו כלי העין והם המלאכים דבי' דינא עילאה דמדות דאצילות ומפני המלאכים המשוטטים בכל הארץ שהם מצומצמים מאד מאד. ועתה יובן מה שנוכר בזה תמיד בענין תיקון חצות דקב"ה וכל חיילין דילי' אצית לקליהן דצדיקיא כשלומדים תורה בחצות הלילה וא"כ מתי יאמרו שירה כיון שצריכים לשמוע מה שאומרים הצדיקים. אך הענין דהמלאכים האלו הם המשפיעים אלקות לנשמות הצדיקים והם ממונים ע"ז שזהו עבודתם ועיקר התהוותם שלהם כמבואר ולכן כל מעשיהם הטובים של הנשמות וכל השגתם ודבורם בעוה"ז בד"ת הם הם עוף השמים המוליכין

מנשאין את כל קול וקול של ד"ת ותפלה והם נק' אזני הוי' שעל ידם ישמע הוי' ונק' מארי דאודנין וכנ"ל בהשתלשלות ראי' שכליות דחב"ד דמדות דאצילות כן השתלשלות כח השמיעה שהיא בבניה עילאה דאצי' להבחין בין טוב לביש כמ"ש באדר"ז הם המלאכים הנק' אזני הוי' וא"כ שמיעתם הקולות שהן הן מהותם אינו ביטול לשירה שצריכין לקבל ממקור התהוותם וע"ז אנו אומרים הטה אזניך ושמע אזניך דווקא דהיינו בחי' כלי דבניה עילאה דאצילות ולא ע"י אזני הוי' המשתלשלים מאין ליש והנה ידוע ל"ח שבא"א שרש כל הנאצלים לית גבינין דמכסין על עיינין כי עינא חד הוא פקיחא דלא נאים כמ"ש באדר"ז והענין כי מבשרי אחזה שהרצון מתצמצם להיות התפשטות וזו מלובש באיזה טעם ודעת למה ירצה והרי מצד הטעם לרצונו יהי' ההשגחה בעיני שכלו איך לעשות כדי שלא יסתיר את הטעם אבל בהרצון עצמו שלמעלה מטעם ושכל אינו משגיח כלל אם השכל נוטה לזה כמו ברצון ותשוקת התלמיד לרבו להיות עמו מפני שהשפיע לו השגת עמוקות הרי יש ברצון זה המלובש בטעם זה השגחת עיני השכל כלול מב' קוין ימין ושמאל דהיינו שיהי' באופן שישפיע לו הרב ולא באופן אחר והן תרין עיינין חו"ג אבל בתשוקת הבן לאביו בלא טעם כלל לא יהי' בזה הרצון שום התחלקות קוין בשכלו כך ולא כך. ועפ"י משל זה יובן רצונו ית' המלובשת בחכמה שבמדותיו ית' יש בה התחלקות קוין חו"ג ויש בחי' גבינין לעיינין אבל ברצונו הפשוט שיהי' נאצלים בחי' עינא חד הוא בלי התחלקות קוין השכל ופקיחא בלי כלים ושלוחים מאחר שאינו בערך ההנהגות ו' ימי בראשית שית אלפי שנין. ועתה יובן שבת שבע ראוי' לדוד מצד ו' ימי בראשית שהוא השגחה כללית אבל מצד עיני השלוחים אכל פגה.

להבין ענין התהוות כלים דאצילות מרשימו של צמצום והתפשטות א"י ואור חזור הנק' מו"מ כו' ומתלבש ברשימו זו אותיות שנפלו מהכאת אורות או"י ואו"ח כשפגעו זב"ז ואותיות אלו הנפילים מן ההכאה הם שורש התהוות כלים בבחי' אצילות. ותחלה צריך להבין ההפרש שבין אורות וכלים באורח אצילות כי ידוע ענין השתלשלות דרך עילה ועלול פי' מדרגה תחתונה שבעליון ישפיע ויוליד השגה חדשה מצומצמת מאד (שהמובחר והפנימיות שבה נתהווה ממדרגה העליון) והרי זה כדמיון שכל הרב לשכל התלמיד שמצמצם ומיעוט השכלת הרב תתהווה פנימיות נקודת התלמיד אבל מ"מ יש ערך זה לזה ששניהם שכל אלא שזה רב וזה מעט או דקות וגסות אבל ענין השפעת אותיות של העליון אין הפשט דרך עילה ועלול כי עילה ועלול היא עצם מעצמיותו אלא שזה קטן מערכו וגם לנגדו אבל אותיות שנק' כלים היא רק בחי' זיו לבד כמשל זיו השמש שהוא ממש דבר אחר ואינו מהות עצמיות מאור השמש כלל כן אותיות המחשבה היא רק בחי' זיו מהמחשבה או אותיות הדבור שהם

זיו לכח הדבור ודמיון לזה אור חיות הנפש תוך כלי הגוף כמו הראי' שכליות שמתגשמת ונעשה ראי' גשמיות כגשם כלי העין וכדומה אין הפשט שנשתלשלו בדרך עילה ועלול כי כל עילה יש לו ערך לעילתו אבל להשפעה כזו אין המשפיע והמקבל ערך זה לזה לא מיני' ולא מקצתי' באיכות מהות שנשתנה ממהות למהות אלא שנק' אור וכלים שמהתעבות אור נעשו כלים דהיינו מזיוו והודו נעשו מקור פנימיות הכלי ומובן למשכיל שבענין אור וכלים גופה יש הפרש על דרך משל בין השפעת כח המחשבה להתגשם ולהיות אותיות המחשבה הנק' זיו והוד ובין השפעת כח ראי' השכליות שנמשכת להיות חיות ראי' גשמיות לפי מזג גשמיות כלי העין שהאותיות המחשבה דאע"פ שאינם ערך למהות המח' שהיא מלכות דתבונה שהיא בחי' דילוג ממהות למהות מ"מ נק' זיו ואור מאחר שאינם צריכין להתמשך ככלי גשמי והרי זה נק' אצלינו אור בלי כלי אבל כח הראי' שכליות שנמשכת להיות חיות גשמי שהיא ראי' גשמיות שצריך להתלבש בכלי גשמיות מאד שהוא העין הרשפל מאד ממקורו בדרך דילוג גדול יותר ממהות למהות אחר ולא יתכן או לקרותו אפילו בשם זיו ואותיות כח השכלי נמצא יש כאן ג' מדריגות בהשפעת העליון א' כשהשפעתו להאיר זיוו עד"מ שנתגשם כח המחשבה להיות אותיות המחשבה שבודאי נק' כלים לגבי המחשבה אלא שאעפ"כ היא רוחניות רק שמהתעבות אור נעשו כלים. ב' כשנשפלת עוד הזיו בשפלות להתלבש לפי מזג הכלים לבד כגון כח הראי' השכליות בכלי העין. ג' כשהשפעתו היא מעצמותו ומהותו ולא מאורו וזיוו עד"מ שכל קטן משכל גדול נק' בחי' עילה ועלול. ועפ"י משלים אלו יובן למשכיל דמ"ש בפרד"ס בענין עילה ועלול אין הפשוט שכליים דאצילות נתהוו מאורות דרך עילה ועלול כי באמת שכלים דאצילות להאורות שבתוכם אין להם ערך זה לזה כי מעצמות אוא"ס ב"ה מאחר שאין לו תחלה וסוף הרי אין בערך להיות מקור ומהוה להיות מחודש בעל תחלה וסוף אלא שזה קאי על הנבראים בעלי גבול דבי"ע כמו השגת מיכאל דבריאה שכליים דאצילות השפיע השגה מוגבלת כזו דהיינו כלי אור חסד דאצילות מתלבש בחסד דמלכות דאצילות להיות מקור לבריאה הרי השפעה כזו מעצמות ומהות הכלי מלכות דאצילות מסוף מדרגתו נתהווה שכל מוגבל כזה. והטעם לזה שאע"פ שבאצילות איהו וגרמוהי חד בהון אעפ"כ הכלים דאצילות הוא בחי' אלקות בלבד שנמשך מאלקים חיים אבל אינו מערך עצמותו כלל (עד"מ שכתוב איש אלקים איין געטליכער בלשון אשכנז אבל אין ערך מעצמות אלקות כלל) שאין הכלים דאצילות חשובים לגבי אור פנימי' חסדו אלא כמו זיוו שאין הזיו דומה לאור כלל והוא בחי' דילוג ממהות למהות אלא שאעפ"כ הזיו בטל לאור כמו שמהות המדה בחי' א"ס כן אורה וזיווה שהרי עדיין הוא קרוב אל עצמות כמשל השפעת אותיות המחשבה שנק' זיוו ואור קרוב לעצם המחשבה (וכן אהבה המתגלה בלב שנק' אור המדה כשאינו נשפלת עדיין לדבור או לזולתו הרי גילוי אהבה בטילה במהות המדה כח אהבה בתכלית אע"פ שאינו אלא אור וזיו משא"כ כשנשפלת עוד להתמשך לזולתו או שהוא מקור לכלי הדבור הרי משתנים ממהות למהות לפי ערך צמצום קבלת הדבור או לזולתו הנפרד אז נק'

המשכה זו לא בדרך קירוב אל העצם אלא בדרך דילוג גדול יותר ממהות למהות אחר והרי השפעה זו אינו בדרך עילה ועלול כ"א ע"פ משל השפעה ג' הנוכר לעיל כללו של הדבר שכלים דאצילות לגבי האורות מדותיו ית' דאצילות הן בחי' זיו כמו אותיות המחשבה למחשבה וכשנשפלת כלים דאצילות להתמשך ולהתלבש בל' כלים דמלכות להיות מקור להוות בעלי גבול דבי"ע או נק' המשכה מן העצם לא בדרך קירוב אל העצם אלא בדרך דילוג גדול יותר ממהות למהות אחר כחיות הגוף תוך השערה) לכן באותיות וכלים דמלכות דאצילות של אור המדה של אין סוף ברוך הוא משפיע ומהווה מאין ליש על דרך משל השגת מיכאל דבריאה אין השפעה זו בדרך דילוג אלא בדרך השתלשלות עילה ועלול כמשל חיות הגוף תוך האברים לפי קבלתו לבד וזה נק' ממלא כל עלמין שיש ערך השגת מיכאל למקורו המהווה אותו. ושרש הענין שעצמות או"ס ב"ה מאחר שאין לו תחלה וסוף הרי אינו בערך להיות מקור ומהוה למחודש בעל תחלה וסוף וזה דעת הפלסופי' שסתרו סברת עילה ועלול והאמת אתם נגד ענין התהוות כלים דאצילות מעצמות או"ס ב"ה אבל המשכה מן אלקות שכבר השפלה בדרך דילוג גדול בזה יתכן שיהי' מקור למחודש בדרך עילה ועלול אע"פ שהרי איהו וגרמוהי שהם כלים של אורות מדותיו ית' חד בבחי' א"ס, הענין שהם בחי' א"ס בהמשכתם והתפשטותם שלהם כמו שאורות מדותיו הן בחי' א"ס בבחי' עצמות כן המשכה שנמשך מהם אפילו בדרך דילוג גדול אף שאינם בחי' עצמות מ"מ כיון שנמשכו מאור א"ס הם בעניינים גשמיים ג"כ א"ס דהיינו שיוכלו להמשיך ולהוות מאין ליש נברא בע"ג עד אין קץ ותכלית עד"מ מנפש האדם שהיא בעלת גבול בתכליתה שיש לה תחלה הרי גם התפשטות כחותי' בכלי הגוף יש להם קץ ותכלית שאין כח הראי' שכליות המתגשמת ונמשכת בכלי גשם העיץ אלא באופן תכונת העין ואם הי' בשר כמו האצבע לא תוכל להתמשך בה שיהי' האצבע רואהו וגם לאחר המשכתה יש גבול לראי' הגשמיות הרי מוכרח שגם הראי' שכליות יש לה גבול בערכה אבל למ"ד כלים דמלכות דאצילות שמהוה השגת מיכאל דבריאה או עיני הוי' שהם מלאכים המשיגים אלקות והם בע"ג להשגתם ונק' עין גשמי בחינות כלי גשמיות לגבי אור הראי' של אלקות המהווה אותם אף אם היתה צורת כליהם באופן אחר היתה אור הראי' הנמשך מכלי חכמה דמלכות דאצילות מהוה אותם מאין ליש כי אין קץ וגבול לשינוי אופני הכלים המוגבלים מבחי' אלקות כלים של אורות מדותיו ית' כשם שהאורות א"ס בחינות עצמותם ומה שנתהווה הנבראים באופן אחר לא מפני שיש קץ ח"ו אלא מצד רצון המאציל האורות בתוך הכלים ואמר לעולמו שהם הכלים די לפי שנמשכה עליהם ממדת הגבורה של המאציל ב"ה שיהי' אופני הנבראים מהם באופן זה שהם עכשיו וכן גם זה הצמצום שלאחר המשכתם שיהי' שית אלפי שנין שיתא אלפי פרכא הוא ממי שאמר לעולמו די גודע מ"ש דאור צח ומצוחצה אתחשך קמי' עילת העילות אין הכוונה על רצונו הפשוט ית' דודאי הוא להתגלות רצונו אחדות פשוט ולא יתכן לומר דהתגלות הרצון בטל לגבי הרצון שהרי אינם עדיין בכלל המשכה בפ"ע ד"מ רצון הנפש מיד שהנפש עצמה מתענגת מאיזה דבר נמשך הרצון.

ואם יבוטל התענוג יבוטל מיד הרצון, וא"א שיהי' הרצון לבדו בלא בעל הרצון א"כ לו שייך בו הביטול מאחר שהוא עצם אחד רק כשנמשך הרצון חוץ מן הנפש ונתלבש בשכל וכדומה הרי המשכת רצון זה שמתלבש לפי ערך השכל ונק' כלי הרצון שהוא בטל לגבי אור התגלות הרצון שהרי הוא בכלל המשכה בפ"ע אלא שאין תופס מקום כלל ובוטל במציאות ממש וזהו דאור צח שהוא כתרא עילאה מצחא דא"א רעוא דכל רעוין ונק' עת רצון שהוא כלי לרצונו הפשוט ית' והוא שרש כל הנאצלים דאצי' דאבא יונק ממנו ענינו דכלי חכמה עילאה מקבל תמיד קיומו מהארת כלי הרצון וכלי חכמה דאצילות הוא שרש כל האצילות להוות מאין ליש וזהו כולם בחכמה עשית שנק' עשי' דילוג גדול בבחי' שערות אבל אור ואותיות התגלות מהות חכמת ית' הוא בחי' א"ס ולא יתכן שיהי' אפילו ראשית ומקור דמקור למחודש בע"ג וכן כלים דז"א דאצילות הנק' הבל הלב וחזא הוא ענין הרגשת אור האהבה ונק' הבל תינוקות של בית רבן כמבואר הם הם מקוריים לבי"ע ונק' גופא בכללות העולמות שמקבלים הארות אורות רצונו ית' חכמתו ומדותיו כו' כמו הארת הרצון והשכל והמדות תוך כלי הגוף של אדם אבל באורות עצמיות א"ס ב"ה אין הפרש כלל בין אור הרצון ובין אור השכל והמדות או אור המחשבה והדבור כל שאין האור נשפל ונמשך בכלי בבחי' שערות בדרך דילוג גדול הרי אין לא' יתרון מעלה על חברו מאחר שכולם עצם אחד עם המקור ולא יתכן לומר בהם אפילו בחי' מעלה ומטה אלא פשוטים בתכלית הפשיטות בבחי' א"ס ולא שייך לומר מתחשך אלא בכליהם אבל בק"ך צירופי אלקים דנוק' הבטלים ונכללים בל' כלים דז"א דאצילות כתיב בהו' יזמך כבוד עילאה ולא ידום קארי תדיר אבל אינו ביטול גמור כמו שמתחשך כתרא עילאה). ועתה צריך להבין שורש התהוות הכלים מן האורות דהנה כל אור אם הי' נמשך כמו שהוא אף שהי' נמשך בכמה השתלשלות הי' נק' הכל בשם אור וזו אלא שהי' נק' הארה דהארה על דרך משל אור התגלות הרצון שהיא למעלה מן הטעם ודעת אף אם הי' נמשך התגלות הרצון בכמה מעוטים דמעוטים לאורו לא הי' באפשרי שיתצמצם וישתנה מהותו כל כך עד שיהי' שכל וטעם לרצונו שמפני כך הוא רוצה וכמו כן בכל אור התגלות שכל או מדה בנפש האדם לא הי' באים לכלל כלים ולכן נז' בע"ח שמן נפילת האותיות דוקא ע"י הכאה נתהווה הכלים ולא מן האותיות כמו שהז' ומובן על דרך משל משני שכליים הפכיים של שני לומדים כשמפללים בסכרא יולד השגה חדשה וסכרא חדשה שלא הי' בדעת שניהם כדאמרינן דע"י קושי' ופירוקא רווחא שמעתתא ויולדו סברות חדשות ואם היו נוהגין זה לזה ולא יסתיר א' לחבירו לא הי' נולד שום סכרא חדשה הענין דהרי כששני שכליים ישרים מפללים זה משיג כך ושכל חברו סותר השגתו שבדאי אינו סותר לגמרי שהרי מ"מ השגת שכלו הוא כך ואע"פ שידה בקושיית חברו ויתחלש השגתו זה נפילת השגתו קצת אבל מהותה נשאר כמו שהיתה בתחלת המשכתה מן מקור השכל רק שקצת אותיות השכלה נפלו ממדרגתם וממעמדם להיפך ממנה וכיון שאותיות השגתו בדרך נפילה יוכל להיות כתירוצו את השגתו וסברתו השגה וסכרא חדשה קטנה מאד בערך עצם השגה שנמשכה בתחלה ואם

יצטרך לפרש יותר טעם השגתו כדי ליישב קושיית חבריו או יהי' נמצא דין חדש עפ"י טעם זה המפורש יותר אבל אם הי' חבריו מודה מיד להשגתו ולא הי' סותרו שלא הי' נפילה אותיות השגתו לא הי' דין כזה וכמו כן יובן שע"י ענין אור ישר ואור חוזר שהם שני הפכים נתהוו הכלים ועל דרך משל ביותר כמו בנפש האדם יש מי שטבעו אורות שכלו ומדותיו להתמשך מטה מטה לזולתו ותמיד רצון הנפש בהמשכות והתגלות אורו לזולתו הנפרד וזה נק' אור ישר אור שטבעו להתמשך מטה ולגלות כל מה שיש בו ויש אור בטבע מהות הנפש היפך מתנועה זה שיהי' כל אורו וכחו מסתלקים למעלה אל עצמותו כמו אדם החפץ תמיד להשיג השגות בפ"ע ויעמיק כל מחשבתו ומדותיו הדבק למעלה במהות נפשו ואינו חפץ לגלות אורותיו לזולתו אלא תמיד יהי' טרוד בעליות מחשבותיו בעצמותו זה נק' אר"ח ושני אורות אלו יש במהות הנפש עצמה על דרך משל כשאדם רוצה להמשיך השגה לזולתו יתעורר תחלה אור הישר להשפיע לו שפע רב ומיד יסתרנו טבע אור החוזר שלא ישפיע ואח"כ כשנמשך הוא מנפילת אותיות האור ואז תהי' הולדת ההמשכה קטנה מאד שלא מערך האר"י והאר"ח. ועל פי זה יובן ההתהוות כלים דאצילות מצמצום והתפשטות שהם אור ישר ואר חוזר כשפגעו והכו זה בזה מן נפילת האותיות של האר"י נמשכו שורש ומקור להתהוות כתרא עילאה.

להבין ענין תפילין מתחלה צריך להבין איך שהמקבל הוא ההיפך מן המשפיע מה שאצל המקבל הוא ראש אצל המשפיע הוא סוף כמשל ראשון הנכנס בשפופרת שפיה סתום יצא אחרון מצד השני' כדפרש"י ביעקב הנה מבשרי אחזה שמה שאנו רואים בנפש האדם שהוא נברא בע"ג מתפשט מהות חיות הנפש באותיות מחשבותיו יותר משתפשט בדבור שהרי יכול לדבר דבורים שאין רצון הנפש ולא השכל והמדות בהם כלל אבל המחשבה תחשוב הרצון והשכל ומדה וכמעט כל מהות הנפש תתלבש בהמחשבה וכן בהדבור יש מהות חיות הנפש יותר משיש בעשיות ידיו שהרי יכול האדם להתעסק בידיו ולא ירגישו כלל כל כחות נפשו הרי הארת החיות של הנפש שבעש"י היא מצומצמת מאד ואין לה ערך עם המחשבה. וממנו תקיש שכן הוא למעלה ביו"ד נברא העולם הבא שהוא אות א' ממחשבתו ית' הוא הגבה מעלה מעלה מרוח פיו יתברך המהווה עולם הזה וכל זה מצד המקבלים הנבראים מאוא"ס ב"ה אבל מצד ההשפעה מאוא"ס ב"ה בהם להוות ג"ע העליון ולהוות עולם הזה היא בהפוך שבגן עדן העליון שנתפשט יותר חיות אלקות הוא באמת רחוק מאד מעצמותו ומהותו ית' והעולם הזה שלא נתפשט אורו ית' כי"ב הוא באמת קרוב יותר אל עצמותו ומהותו ית' והטעם מאחר שאין חכמתו ומדותיו נוספים על מהותו כמו שהם נוספים בנפש המוגבלת שהחכמה שלה יפעול בעצמותו שינוי שע"י החכמה תתוסף הארתה לכן בכל כח שתתפשט יותר שם הוא מהותה יותר בתוספות אבל א"ס ב"ה אינו מקבל התוארים שאין חכמתו פועלת שום שינוי בעצמותו בין כשנתפשט הארתו בכח חכמתו

או קודם לכן אדרבה נהפוך הוא כאשר נתפשט אור א"ס בחכמה נתרחק יותר ממהותו מכשנתפשט במדותיו שבמדות שאין הגילוי אור כ"כ שם הוא יותר מהותו ועצמותו ובבחי' עשי' שהגילוי מעט מזעיר שם יותר ויותר מהותו כי כל שמתגלה יותר התפשטות אוא"ס הוא רחוק יותר מעצמות א"ס ב"ה ולכן כל הקרב קרב אל הוי' יהי' בו יותר ביטול כלא ממש מצד אמיתת ריחוקו מן העצם וא"כ מובן למשכיל שהיוד' של אותיות מחשבתו ית' וה' שנברא בו העולם הזה מצד עצמות הה' שברוח פיו ית' הוא יותר קרוב אל עצמות א"ס ב"ה ומצד השפעת' בנבראים נהפוך הוא הנברא של הה' יותר רחוק מצד הגבלתו יותר על פי משל השפופרת הנ"ל ומפני בליטת ההשפעה בהמקבל שהוא נהפוך מן המשיע כמשל בליטת החותם בשעיה שמתהפכים האותיות כי כל היפך האתון בנו"ה דנוק' כנו' בוורה שימני כחותם כו' ולכן הגם שקליפת עשו קדמה לפרי יעקב אפילו בא"ק כמ"ש בלק"ת זהו מצד היציאה וההולדה מן המקבל אבל בהשפעה נכנס יעקב ראשון לכך יצא אחרון שהוא בשפלות בעניני עולם הזה דוקא ועל פי הנ"ל מובן למשכיל שמחשבה דבור ומעשה של הקב"ה שהוא בי"ע לכבודו בראתיו מצד המקור המהווה מאין ליש עולם העשי' גבוה יותר וזה סוף מעשה במחשבה תחלה. גם מובן על פי הנ"ל ענין אין דומה לך אפילו לאחר שיהי' נ' אלף יובלות שהוא עליות הנבראים מה שעכשיו ג"ע העליון יהי' (חסר)

(בכת"י פנוי איזה עמודים)

התהוות הפסולת של השפעה שהיא שורש האומות למטה שאינם קרוים אדם להיותן מפסולת הטיפה ולא מהברור שבה והיא הנק' שליא שהולד מתכסה בו והיא לצורך הולד אבל אינו מעצמות כלל ואינו אלא כמו לבוש ושומר לפרי וכן הגוים שאינם מצירים ומציקים לישראל הם בשורש השתלשלות מאן* שליא העליונה מפסולת דמים טמאים שמתאספין מפסולת טיפת דכורא קודם שיתהווה הולד שהם ישראל מהברור שבה ולכך אינו מיצר ומציק לישראל כי הוא מהות בפני עצמו כמו לבוש האדם שאינו מזיק לאדם בהיותו מלוכלך או קרוע משא"כ עג"ר** הם בשורש התהוותם לבוש השליא שהי' כמו קצף הנק' שו"ם שהוא פסולת הטיפות מ"ן ומ"ד שמתקצף תחלה קודם שיצוייר הולד והם המצירים ומציקים לישראל לפי שהיותר קרוב מתקנא יותר קנאת נחש הקדמוני כי כלום מתקנא כי על דרך משל מרתחת היין תוסס לבסוף קודם שיצא המשקה צלול לגמרי להיותם קרובים אל העצמות בחי' הולד יכאב יותר לישראל. ובוה יובן אלה המלכים אשר מלכו בארץ אדום הם ה"ג דנוק' ביסוד שבה שאודם מ"ן דנוק' המסבכים ומקיפים טפת דכורא מכל צד כידוע בספרי הטבע הוא בחי' פסולת מ"ן שלה עד שיוכל להיות פולטת שהרי יוכל להיות טפת של דכר שאינה מולדת ולכן פולטות לחוץ ולא יוקלט כן אף בטפת דכורא המולדת ונקלטת יש בה ג"כ פסולת היוצא לחוץ וזהו המלכים

דדכורא דאצילות שמלכו והשפיעו בארץ אדום ולא נלקטו והם שורש האומות למטה ומהם נעשה השליא וכל זה לפני מלוך מלך לבני ישראל הם הקרוין אדם בדיוקן אדם שעל הכסא הנק' אדם דאצי' וזהו מאחז"ל שישאל פסקו זוהמתן דהיינו בחי' זוהמא עליונה. וזהו הנפילים היו בארץ אשר מעולם אנשי השם פי' היו בארץ בבחי' הולדת הולד שהם ערב רב בישראל שלא נקשרו היטב במעי הנוק' ולכן נפלו אשר מעולם אנשי השם פי' סבת שורש נפילה שלהם להנתק ממקור הולדתם הוא שבחי' השליא שלהם הי' בה ג"כ ערבוביא גדולה והם בחי' ע"ר דאומות שבבחי' שורש השפעה עליונה שהוא בחינות שורש לבוש השליא הי' בה בהפסולת ההוא תגבורת היותר עכור שבפסולת שממנו שורש עכוריות הולד במה שאינו נקשר היטב ויפול לארץ וזהו לפי שגם מעולם קודם בחי' חילוף אותיות בציור הולד במעי הנוק' והם הנק' מעולם בבחי' שפע דכורא וגם דנוק' אבל קודם שיתגשם בציור ולד ושליא כו' ואז היו נקראים אנשי השם בבחי' דכורא. ועתה יובן ענין מהרסייך ומחריבייך ממך יצאו כי ישראל בין הגוים שמתיה שהגוים וע' שרים שהם השליא סביב נשמות ישראל הנקרא בני ישראל ואדם כמו שהשליא מקיף הולד לכן א"י בין כל הארצות נקודה האמצעית שבישוב העולם וזהו מהרסייך וגו' פי' ע"ר דאומות העושים הנפילה שהם בבחי' ע"ר דישראל ממך יצאו לפי שהפסולת העכור ביותר שבשורש השליא ממנו הי' גרם סיבת נפילת הולד ולכן הם קרובים לישראל יותר משאר הגוים כנו' בר"מ שדין יהודאין שרשם משדים נוכראין לכן הם חושבים רע על יהודאין מצד קרבתם אליהם נותן לבכו אליהם יותר אבל הגוים שהם מלבוש השליא עצמה לא אכפת להם כלל כי רחוקים הם.

מלאכי שלום מר יבכיון נשמו מסילת שבת עובר אורח הנה לי מלאכי שלום הם מלאכים דאצילות שהם שלוחי שלום יסוד ז"א דאצילות וכשאין נשמה שתשתאב בגופא דמלכא בבחי' עצמיות האצילות והוא ענין עליות הנשמות שאצל הצדיקים חד בדרא מר יבכיון על שנשמו מסילות שלהם שבת עובר אורח כי דרך ואורח היא המחבר עיר לעיר אלא שדרך הוא שכבר כבשו ודרכו בה רבים ואורח הוא נתיב ושביל מיוחד ליחיד סגולה והוא בחי' עליות הנשמה לכמות שהיתה בחי' דכורא קמי' מלכא קדישא שזה אי אפשר לנשמה שמעלמא דנוק' כ"א כאשר חלק האב נתגברה בה כמו נשמת משה מן המים משיתהו וזהו עובר אורח דהיינו בחי' טפת אבא שהוא כח המוליד והוא נק' אורח לנוק' כמ"ש ישיש כגבור לרוץ אורח שהוא שפע דדכורא מגבורות יסוד אבא שבו משא"כ דרך גבר בעלמה הוא כאשר יצטייר במעיה ונשתנה ונק' דרך כבושה לפי שכבר יש בה התחברות המשפיע והמקבל ורוב הנשמות והמלאכים הם מדרכו הוי' באלקים יחוד זו"ג כמ"ש הנותן בים דרכך וכל עליות הנשמות הוא באותן הדרכים דרכי הוי' כמ"ש צדיק הוי' בכל דרכיו וצדיקים ילכו במ השתעשעם בעונג עליון דדכורא דהיינו בחי' שפע אלקי' על מיעוט

צמצום השגתם מכת הפועל בג"ע העליון ובלשון הווהר קוב"ה אתי לאשתעשע בג"ע אבל המסילות שאינו כבוש לרבים הוא עצמיות השפע מצדיק חי עלמין וכששבת עובר אורח שנתמעט השפע העצמיות אזי מלאכי שלום הנושאים משך הזרע שהם שלוחים הלוך ילכו ובכו וזורעים בדמעה כאשר יבכה הזורע בעת זרעו זרעו בארץ שלא ידע אם תצליח הזריעה ותוסיף ברכתה אמנם בהגיע האור הזריע לעצמיות המשפיע דהיינו שנשתאבו בגופא דמלכא אזי ניתוסף האור באצילות כידוע בענין תלמיד המחכים את רבו ושמח ישמחו בהם שלוחי השפע כי אותן הנשמות גורמי שפע ברכות מחי עלמין בשובע שמחות גם עליהם וכמו עד"מ שבהשפעת שכל לתלמיד שישפיע הרב בעל כרחו ומצער מרוב יקרות השפע בעיניו שלא יהופך לסכלות אבל לאח"כ כשהתלמיד לוקחו בבחי' נקודת השכלה נקי מכל סיג ומקשה קושיא להסתיר האור עד שצריך הרב להוסיף שפע היותר עמוק בכדי שיתורץ הקושיא ויתברר השכל יותר לעמקו זהו תלמיד המחכים את שפע הרב שהי' בראשונה ועד"ז יבין ענין עליות הנשמה מצדיקים המופלגים שהם נק' עוברי אורח.

כל המשמח חתן וכלה זוכה לתורה שניתנה בה' קולות הנה צריך להבין ענין מה שהבין הינוקא בריחא דלבושייהו שלא קראו ק"ש והם השיבו שעסקו בהכנסת כלה כו'. היות ידוע דיחודא עילאה הוא יחוד או"א תרין ריעין דלא מתפרשין ויחוד'ת יחוד זו"ג והיווג לפרקים כו'. להבין זה שמיחוד'ת תהי' הולדה כו' ומיחוד'ע לא תהי' הולדה כלל. דהנה ידוע שכח השכלי השורה על המוח הגשמי תמיד'י אינה ממהות השכלה והשגה כלל שהרי כשאדם מייגע כח שכלו להבין ולהשיג הסברא והשכל שבספר הרי הסברא והשכל דבר נפרד מן כח שכלו שהרי בכח שכלו שיש לו בטבעו הוא משיגו את ההשגה א"כ אין הכח שכלי מהות השגה ושכל ועוד שאם הי' מהות השגה הי' צריך להשיג תמיד השכלות אף כשהוא פנוי שאינו עוסק בלימוד סברא כו' אלא הכח השכלי הוא מהות רוחני מאד הגבה למעלה מערך דקות ההשגה והשכל והוא שורה על המוח הגשמי בתמידות וכשיעסוק בלימוד איזה סברא יתלבש כח הזה באותה הסברא כמו שילבש האדם הלבוש הנפרד כו' ואף שיגרע בשם שפע מן כח השכל אינו מן עצמיות של כח השכל אלא מלבושי' לבד משא"כ הטפה גשמית שנמשך ממוח האב הוא מעצמות ומהות הכח השכלי כמו שהוא באמת. ומטעם זה יובן מה שיש בכח הטפה הרוחניות הזו להוליד ולד שיהי' לו ג"כ מהות שכל וכדומה למהות הכח השכלי וישיכל השכלות באופנים אחרים מהשכלות האב משא"כ התלמיד המקבל השפע שכל מכח שכלו של הרב לא ישיכל אלא באופן שהשיגו הרב וכן ע"י גילוי שפע כח השכל בהדבור לא תהי' מזה שום הולדת בחי' בפני עצמו במהות שכל ואעפ"י שגם הוא שפע מן כח השכלו הטעם הוא כנ"ל שהכח השכלי הוא הגבוה למעלה

ממהות השגה ושכל וכשמשיע שכל וסברא הוא בדרך לבוש לבד ואינו מעצמותו כי אין המהות כח השכלי יכול להיות עצם א' עם שכל והשגה שאינו דק כ"כ כמוהו ובגשמיות המוח שהוא יותר גשם מן השגה יכול להיות בו הטפת אבא היינו בחי' מהות כח השכל עצמו ממש ולהוליד דוגמתו. והטעם ידוע שכל דבר גבוה לא יוכל להתגלות אלא בהיותו נמוך כמו זיו השמש שלא יוכר הארתו אלא בשטח הארץ שהוא גס לגמרי כו' כמו"כ בהמוח הגשמי יוכל להתגלות מהות הכח השכלי ממש ולא בהשגה ושכל מפני שהוא רוחני קצת לא יוכר בו רוחניות הכח השכלי. ועתה יובן דזיווג או"א תרין ריעין היינו עד"מ הנ"ל מהשפעת שכל וסברא חדשה מכה השכלי כו' שלא תהי' הולדת וולד מהם כו' ואמנם מה שיקראו תרין ריעין וגם כשמלבושים אריך שניהם שוין בקומתן כו' אעפ"י שהבינה הוא ההשגה ושכל שהוא יש ודבר והכל השכל שהוא אבא המשפיע את השכל החדש הוא האין כידוע עכ"ז כשהשכל המושג הוא בבחי' ביטול מעצמותו בהיות ההשגה בתכלית הדקות ואינ' נתפסת ליש ודבר כ"כ אז הוא שוה במדרגות האין ממש שהוא הכח המשפיע את ההשגה (שהרי שפע זו אינו מעצמות כח השכלי לכן קרובה היא בערך דקות ההשגה כשמתבטלת ממציאות' ושניהן שווין להלביש את הכתר שהוא בפנימי' אבא שהוא המהות של כח המהות של כח השכלי הנ"ל ולהיות כי השתלשלות שפע העולמות ידוע שהוא מחיצוניות ואחוריים דאו"א לכן זווגייהו תדיר כו' פי' מה שכתוב שכולם בחכמה עשית היינו בחכמה דאצילות בהשפיעו מוחין חדשים עד"מ השפעתו שכל חדש שאינו נקראים בשם טיפה זהו צ"ל בתמידות שאל"כ הי' העולם חוזר למקורו אבל השפעת בחי' טפת אבא היינו להוליד וולד בדומה הוא בעת מן העיתים שיהי' המשכת המהות עצמו להתגשם במוח והיינו הולדת הנשמות מיחוד זו"נ זיווג גופני שאעפ"י שהשתלשלות מוחין דו"א משתלשל ומתגשם יותר עד שיהי' מוליד בעל גבול כו' אבל בזאת יתרונו שהוא בחי' המהות עצמו וכן בהמשכות מוחין דאו"א לצורך זיווג זו"נ בשביל הולדת הנשמות כו' שהוא ג"כ מבחי' פנימי' או"א שהוא זיווג גופני בבחי' טפה. והנה בק"ש ענין יחו"ע שהוא יחוד או"א הוי' אלקינו כו' לצורך קיום העולמות נמשך משם ענין ההשגות מוגבלות שבנשמות להשיג באלקות להיות כי בחי' חיצוניות אבא שרש כל האצילות ממשיך שפע שכל חדש מאותו השכל כשבא לבינה דאצילות אזי מקבלים כל הנשמות כל א' השגתו לפי ערכו כמו בג"ע העליון נהנין זיו כו' ואף כשימסור נפשו באחד היינו באותה ההשגה באחדות הוי' ששכלו משיג הוא מוסר נפשו אבל במהות אור א"ס ב"ה בבחי' פנימיות אבא אין הנשמה משגת כלל מאחר שבחי' ההשגה הוא בחי' אחוריים ולבושי' דאבא וזהו ענין ריחא דלבושייהו פי' לבוש הוא חיצוניות דאבא ומן בחי' ריחא דלבושי' בא השגה אלקי' ליחד יחודים עליוני' בק"ש כו' ומפני שעסקו בהכנסת כלה שהוא זיווג נשמות להוליד שהוא למעלה באצילות ג"כ בחי' יחו"ת דזו"נ להוליד כו' לכך השיבו שהיו עוסקים במדרגה שלמעלה מן יחוד' של ק"ש לקיום העולמות כן' והיינו להיות הולדת גילוי המהות בעצמו. והנה בחנוך כתיב ויתהלך חנוך את האלקים

ואיננו כו' פי' שהיתה נשמתו נדבקת במהות אור א"ס שבפנימיות אבא כו' וזהו ואיננו ממש שבא ונכלל באין האמיתי וכן ויעל אליהו בסערה כו' שהיה בבחינות ביטול לגמרי וכן רבי עקיבא שמסר נפשו על ק"ה ומסר גופו לאש ובוהו יתרונו על שאר צדיקים גדולים שלא מסרו נפשם בפועל ואעפ"י שהשיגו בנשמתו אחדות הם ולא הי' מסתיר לו כלל בהשגתו יש ודבר דנוגה וקיבל בשמחה אמיתי' בשכלו נפילתו לאש וכדומה עכ"ז אינה אלא שמחה שבנשמה ולא בגופו כי מצד גופו אינה שמחה ואעפ"י שהי' מברך בשמחה על הרעה כמו על הטובה אעפ"כ לגופו ובשרו ממש הי' השריפה אפשר עוצב ומרירות וא"כ אין גופו בטל לאלקות אבל גופו של חנוך וכדומה נסתלק ואיננה שנעשה מהות א' עם אלקות כמו הולד שהוא מהות הטפה ולא הי' הסתלקות גופו בבחי' עצבות כלל אדרבה בשמחה רבה והוא מפני שגם גופו הי' בטל במציאות לאלקות כמו נשמתו והסיבה מפני שהי' נער מט"ט בחי' ב"ן. וזהו ששמחת חתן וכלה הוא דוקא בתופי' וכינורות גשמיים דהיינו שמחה גופני' ואעפ"י שהשמחה הוא גשמי' מאד וגם שתתעורר מקולות גשמי' עכ"ז הוא אמיתי' יותר מהשמחה הרוחניות שמחמת השגה וטעם מפני שהגוף מתפעל מזה וכן בשמחת כלה העליונה ביחודא תתאה להוליד נשמות נקרא שמחה גופנית להיות בחי' הזיווג גופני כו' והיא יותר גבוה באמת משמחה דתרין ריעין הנק' אחים וריעים כמו אח ואחותו ששמחת אהבתם בהעלם. והנה ידוע שיש עולם שנה נפש פי' עולם הוא מהות כל הנבראים ושנה הוא הזמן שנמשך חיות לשס"ה ימות החמה לימים ולרגעים תבחננו ונפש היא החיות שלהם ממדת מלכותו ית' ובחיות הנפש שהם המדות עליונות נמשך להם תמיד מוחין מאבא ואימא תרין ריעין כו' והיש בטל בתמידות שם בלי שינויים לעיתים אבל הנפש לגבי העולם שהוא ג"כ בבחי' מאין ליש גמור כידוע לא כל העיתים שוים ולפעמים היש של מהות הנבראים בטלים ממציאותם לגבי החיות אלקות המחי' אותם וכאילו אינם ואינם תופסים מקום כלל ולפעמים הם נפרדים ליש ודבר מה בפ"ע והחיות אלקות מוסתר בהם מאד כמו שמצינו שבימי שלמה היו כל העמים והשרים בטלות מאד והיו משתחווים לפניו מעצמם ומעליהם בלי שום מלחמה ונצחון כלל ואין זאת כ"א שהי' מדת מל' דאצילות המאירה על שלמה בשלימותה כמ"ש בזהר דקיימא סיהרא באשלמותא כו' פי' שהיתה בהתגלות כמות שהיא וממילא היו מתבטלים כל הע' שרים של מעלה ממציאותם והיו גם האומות בטלים לשמוע חכמת שלמה אבל עכשיו כשהאלקות מוסתר נראים הע' שרים ליש ודבר בפ"ע לי יאורי כו' ולכך האומות מתנשאים. ועד"ז אנו רואים שהנהגות העולם רק עפ"י הטבע המוטבע שהחכם יצליח בעסקו והחולה ימות וכדומה לזה סימן הוא להסתיר אלקות ואף שגם ההטבעה עצמה הוא מאלקות מאותיות וצירופים המתגללי' כו' עכ"ז כשהאותיות הטבע אלו מנהיגים העולם הרי הם נראים ליש ודבר מה שאין כן כשיש אות ומופת בהיפוך אותיות ההטבעה זהו ההתגלות אלקות של מדת מלכותו ית' לא כמות שהיא מצומצמת ומוסותרת במורגש מושכל מוטבע שהמה ג' אותיות דבי"ע וזהו ותתן אותות ומופתים בפרעה

ובכל עבדיו כו' פי' פרעה הוא ג' עורות המסתירים האור והחיות אלקי שבג' עולמות בי"ע כידוע ואזי נקראת מדת מל' נדה נד ה' שה"א תתאה הנקרא נפש הוא נד ממקומו ויושבת גלמודה כו' מפני ריבוי הדמים הטמאים שנתגברו והיינו הפסולת דמים דקדושה שהם העורות דפרעה כו' שניכרים ליש ודבר כו' וע"ז אומרת מה בצע בדמי ברדתי אל שחת להחיות וזהו שבימי הגלות כתיב אותותינו לא ראינו כו' שאין התגלות אלקות של מדת מל' כמות שהיא באמת דהיינו ההנהגה מהיפוך הטבע רק כל ההנהגה של אלקות בכל העולמות עפ"י אותיות הטבע. וזהו ותתן אותות ומופתים של ישראל בלבד נתנה במתנה להיות מתגלית אליהם מדת מלכות ד' באותות ומופתים בפרעה כו' אבל לא בכל העיתים רק פעם כך ופעם כך. וזהו ותעש לך שם כהיום הנה שכאשר מדת מלכות הגב' שם בשלימותה כמו בימי המלך שלמה אזי היא שוה למדרגת היום הנה כידוע בענין היחוד פנים בפנים בזמן בהמ"ק שלא הי' טבע העולם מסתיר כלל כמו שאמרו בימי דוד ע"ה ממך הכל ומידך נתנו לך שאף שהי' להם השפעת כל טוב לא הי' נחשב ליש ודבר בעיניהם לומר כחי ועוצם ידי כו' רק ממך הכל ומידך ממש ולכך התנדבו בשמחה והוא מפני שהיש הוא בטל לגבי האין ויכול להיות שוה למדרגת האין עצמו כנ"ל בתרין ריעין וזהו כהיום הנה ממש. ומאחר שעולם ונפש לפעמים נפרדין והיא מרוחקת מאד מבעלה להיות מוסתר מאד לאחר שמתטהרת מדמי' הטמאים להיות מזדווגים עם בעלה אזי נקראת רעייתי ולא אחותי כי השמחה של אוהבי' נפרדי' תהי' בהתגלות מאד אבל אח ואחותו היא בהעלם ושוה במדתה א' בתמידות כו' וזהו כאשר עדיין לא נסתרה ונתרחקה כל כך אזי נקראת אחותו כי שניהן שוין בקומתן ביחוד פב"פ וכאשר מתקרבת מן עוצם הריחוק נקראת רעייתי כמו כלה שאהבת החתן אלי' בתשוקה נפלאה מפני שהיו עד הנה נפרדים ועתה רוצים להתחבר והשמחה גם כן בהתגלית דהיינו בתופים ובכנורות מפני היות כי יתהווה ע"י יחודא תתאה זה ועיקר חיות מהות הנבראים כח הפועל בנפעל כידוע לכך השמחה בהתגלות בחי' יש ודבר דוקא כמו מרקד אתלת כו' להורות כנ"ל מפני שהולד מצד שהוא מהות בפ"ע ובשרשו הוא גם כן מן המהות כנ"ל. וזהו כל המשמח חתן וכלה זוכה לתורה כו' כי שמחת חתן וכלה אף שהיא שמחה גשמי' זהו ההוראה עצמה ביתרון מעלתה על השמחה דתרין ריעין ואחים כנ"ל היינו מפני שמהות הג"ר מתגלה בולד וכמו כן זוכה לתורה שנתנה בה' קולות. כי יש להבין בענין עשרת הדברות שירד ה' באש ורעש כו' וידוע שהי' התגלות אלקות בכבודו ובעצמו בשעת מתן תורה ומ"ה הי' דיבוריו של הקב"ה לא תגנוב לא תרצח כו' שהמה דברים פשוטים מאד וגם שכל אנושי' מחייבין שלא לגנוב וליהרג וכן כל עניני ההלכות שבגמרא הכל בעניני גשמי' מאד כשראובן טוען כך כו' ואיך יתכן לומר ע"ז שהוא מהות ועצמותו של אור א"ס ב"ה. אמנם יובן למשכיל שזאת היא ההוראה עצמה שהתורה היא מהות אוא"ס ב"ה להיות כי מבואר למעלה שמהות כח השכלי אי אפשר לו להתלבש מהותו בהשפעת שכל החדש כי אם בדרך לבוש לבד אבל בהמוח הגשמי ויכול להתלבש מהותו כמו

כן עד"מ מהות חכמתו ית' חכים ולא בחכמה ידיעא שהוא בחי' גר' דאבא כידוע אי אפשר להתלבש בעניני' רוחניי' ואפילו באורות דעולם האצילות להיות כי המה רוחניי' לא יוכל המהות ממש להיות ניכר ומתגלה בהם ואפילו בבחי' חיצוניות אבא שורש כל האורות דאצילות שהוא על דרך משל השפעת שכל חדש לבד הרי לא יוכל גם בו להתלבש מהות חכמתו ית' (שהוא עד"מ כמו בחי' כח השכלי שבאדם התחתון כנ"ל) אבל באותיות ההטבעה דעשי' בעניני' גשמיי' כמו לא תגנוב לא תרצח כו' להיות כי הוא מדריגות התחתונות שאין תחתון הימנו בהם יוכר ויתגלה מהות חכמתו ית' ממש כמשל האור וזיו שמתגלה וניכר בשטח הארץ ועיקר הטעם הוא כמו על דרך משל שרגא בטיהרא מאי מהני שלא יוכל אלא בחושך וכל שהחושך יותר גס ניכר יותר האור וכל שהאור יותר דק לא יוכר כלל. וזהו זוכה לתורה שניתנה בה' קולות כי הקולות הם גשמיי' בהבל הלב ועל דרך משל כשאדם אינו משכיל איזה שכל על בוריו כשמדבר אותו בדיבור לזולתו ישכילנו על בוריו ואין הסיבה מפני השכל שבדיבור שהרי השכל שבדבור אי אפשר להיות יותר מכמו שהי' במוח השכלתו אלא מפני חומר הדבור והם הקולות של הדבור הנמשכים מהבל הלב שהמה גשמיים מאד וכשהשכל בא להתלבש בדבר גשמי ביותר אז הוא מאיר ביותר וניכר ומתגלה אמיתתו ביותר מטעם הנ"ל וכמו"כ התורה עילאה שהוא בחי' פנימיות אבא שהוא מהות חכמתו ית' כשניתנה בבחי' קולות והמשכת דבור העליון בעשרת הדברים לא תרצח כו' אזי נתגלות אמיתתה ומהותה וזהו שכל העם ראו את הקולות פי' כמו שראה דוד בכל המצות שעשה ואמר אביטה אורחותיך כמה שכתוב במ"א שהם ארחות הוי' שבכל מצוה כן בשעת מתן תורה ראו מהות חכמתו ית' שבקולות דבוריו של הקב"ה. וזהו זוכה להשיג ולהראות מהות התורה שנתלכשה בדבר ההלכה שנים אוחזין ומה שתלה זכי' זו בשמחת חתן וכלה כי הוא ג"כ במדרגת גילוי המהות בשמחה גשמיי'.

להבין ענין הריח שבלבושי'. והלא הלבושים הם המקיפים כידוע ואיך יתכן בהם הריח שהוא בחי' אור פנימי כמו ריח התפוח כו' אך הנה ב' מיני תענוגים יש הא' מבחי' מקיף והב' מבחי' א"פ והוא על דרך משל מתפוח מתוק מאד ואין בו קיוהא וחמיצות כלל אזי התענוג בנפש ממנו בבחי' א"פ פי' מלמעלה למטה נכנס תענוג המתיקות בתוך הנפש ותוך תוכה כו' אבל תפוח שיש בו קיוהא (שארפקייט) וחמיצות אך הוא מתוק גם כן הנה מתיקות שבחמיצות זו התענוג לנפש מבחי' מקיף פי' שאינה נכנסת בתוך הנפש כ"א שמבחוץ מלמטה למעלה תערב לנפש (בל"א עס קוויקט) מפני שסיבת החמיצות שבהמתיקות שהוא מנגד לנפש שאין הנפש סובלו כשהי' לבדו כו' ולכך גם בהמתקת במתיקות התפוח יגרום גם כן קבלת הנפש התענוג בחי' מקיף מלמטה למעלה כו'. וזהו עיקר ענין הריח שהוא

בחי גבורות ממותקות מלמטה למעלה וכנזכר בזוהר בענין ריח ניחוח תרין נייחין מלמעלה למטה מלשון נחית כו' אחר שהי' תחלה מלמטה למעלה כו' כמו עד"מ הריח הגשמי העולה ונכנס בחוטם מלמטה למעלה ועושה עריבות ופקוח (שקורין קוויקונג) למוח שבראש ואחר כך חוזר ונחית אותו העריבות ללב מלמעלה למטה כו'. והנה ריחא דלבושיהו הוא הריח שבבחי' מקיף לנפש והוא השגה האלקי בק"ש ביחודא עילאה כמבואר לעיל בענין מסירת נפש של ר"ע ואף על פי שעשה מצוה במסירת נפש על קדוש השם הוא למטה משמחה גופני' של יחו"ת כנ"ל מפני שקיום המצוה הוא מבחי' לבושים כידוע וריח הלבושים הוא בבחי' אי"מ כנ"ל אבל ניחוח שאחר כך הוא מלמעלה למטה שנשפיע מהות כח התענוג במהות כח המשכיל (כמ"ש במ"א שפנימי' אבא הוא פנימי' ע"י כו') והוא שמחת חתן וכלה כנ"ל לכך שכר המצוה הוא המצוה עצמה.

והריחו ביראת הוי' ונחה עליו רוח חכמה כו' לא למראה עיניו ומשמע אזניו ישפוט כו' וכמארו"ל דמורח ודאין. להבין זאת הנה צריך להקדים הידוע דחיצוניות המקיפים גבוה מפנימיות הפנימי' כו' והגם שמבואר למעלה שמהשפעת המקיף אינו המהות בעצמו ומהפנימי' השפעת המהות בעצמו כמשל טפת המוח כו', הנה עכ"ז הרי הולד ממוח האב יכול להיות פחות הערך מאד כמו גזלן ושוטה כו' ומהשפעת כח שכלו לתלמידו יעשנו חכם כו' ואף שזהו מחיצוניות ולבושי' הרי הוא הגבה למעלה מהבן השוטה כו', ומ"מ בזה יש יתרון מעלת הבן איך שיהי' הוא מהמהות בעצמו כו'. והנה ידוע שפרצופי עתיק ואריך הם בחי' מקיפים לאו"א מאור שהם סוף עולם הא"ס כו' ואין ערוך כלל בין המאציל לנאצל שהוא חכמה וידוע שבחכמה שהוא יו"ד שבאל"ף העליון שעל קו האמצעי והוא למעלה מבחי' אותיות כי גם שיחלקו הנקודה לאלף ורבו לא תהי' אלא יו"ד כי אינה עדיין במשך קו שטחי שממנו אופני המשכות האותיות כידוע לכך הוא למעלה על קו האלכסוני שבאל"ף להורות שהוא בבחי' ג"ר שבחכמה שהוא עדיין למעלה מכ"ב האותיות שמא' עד תי"ו. והקו הוא העצם שעל ידיו יבנו כל בניני האותיות אם יעמידוהו באופן ריבוע הוא בי"ת ובעיגול רי"ש וכדומה לזה בכל האותיות הכל אינו אלא קו רק שיהי' שינוי באיכות אופן המשכותו כו' והוא בחי' ז"ת באבא שמהם שרשי המדות הנק' קוין בפרטי פרטיות כו' והי"ד בסיפא שתחת הקו הזה הוא למטה ממדרגת האותיות והקוין והוא בחי' מלכות דאבא שממנה שורש בנין המלכות שתהי' מקבלת מהמדות בפרטי פרטיות וכו' ולית לה מגרמה ומעצמה כלום כו' הרי ידוע דאבא יסד ברתא צ"ל שורש בחינות זו גם באבא עצמו והוא הי"ד שמתחת הקו וזהו ענין אל"ף יו"ד ברישא ויו"ד בסיפא וקו באמצעיתא. וביאור ענין הקו שבאמצעיתא הוא הנק' עמודא דאמצעיתא שהוא מלך העולם הם המדות

עליונות שהוא בחי' ממוצע למאציל עם המקבלים ממש בבחי' יש ודבר והוא בחי' ז"א דאצילות שהוא המקור האמיתי לחיי כל העולמים כולם כידוע (וכמו"כ עד רום המעלות אפילו באדם קדמון נק' ג"כ קו וחוט אור א"ס ב"ה שהוא באמצעית העיגול כו') ובדרך כלל הא"ס עד פרצופי ע"י וא"א נקראים יו"ד ברישא לגבי חכמה שהיא שרש הקוין כו'. והנה מדרגת משה ע"ה שאמר ונחנו מה היינו ג"ר דאבא שהוא בחינת ביטול במציאות הי' הגבה למעלה ממדרגת האבות שהי' בחי' קוין אהבה ויראה כו' נקראת יראה עילאה כמ"ש הן יראת הוי' היא חכמה והיינו בחינות יו"ד ברישא כנ"ל אבל בדרך כלל גם הארת המקיפים דע"י וא"א נקראים בחי' יו"ד כי אל"ף פלא כו' וג"ר שבחכמה בחי' קו כו' וזהו והריחו ביראת הוי' שתהי' יראת הוי' שהוא ביטול במציאות בחי' ג"ר כו' של משיח לע"ל מעולם הריח שהמה פרצופי ע"י כו' ולא מג"ר דאבא כמו שהי' במשה ע"ה ואף שהי' גם במשה בחינות ביטול אין לו ערוך כלל לבחי' הביטול שבבחי' המאציל שהוא עולם התענוג מסוף עולמות הא"ס כנ"ל וזהו שכתוב אחר כך ונחה עליו רוח חכמה כו' פי' שלפי ערך הג"ר שבו יהיו ג"כ הגבה למעלה מדותיו לדין ולמשפט לא למראה עיניו דהיינו בחינות חכמה ובינה כו' כ"א דמורח ודאין כו' כי בזאת עוד יתרון מעלתו אפילו על חנוך שכתוב בו ואיננו כנ"ל שהי' גופו בטל ממציאותו לגמרי מפני שהי' ממהות פנימי' ג"ר דאבא כמ"ש במ"א אבל מה שלא הי' יכול להיות נשפל בגופו וישאר במדרגתו ומשיח יתקיים בגופו עם מדרגתו זהו הוראה שיהי' הארת המקיפים דע"י כו' בחי' ריח מלמעלה למטה כמ"ש והריח כו' במדרגה הגבוה יותר שבעולם התענוג עד שיתקיים בגופו וידין וישפוט לאור אותו הריח העליון כו' משא"כ בחנוך שהיה צריך להתבטל ממציאותו לגמרי באין האמיתי כו' זהו מפני טעם הנ"ל שחיצוניות המקיפים יותר גבוה מהמשכת מהות הפנימיות. והנה להבין עיקר ההפרש בין חנוך למשיח צריך להבין תחילה ענין החוטם שהוא שער המוחין כמו שהפה שער ופתח הלבלי הנפש כו'. הנה כתיב ריח שלמותיך כריח לבנון וכן ענין וירח ריח בגדיו ויאמר ראה ריח בני כריח שדה אשר ברכו הוי' להבין זאת שריח הלבושי' יהי' כריח האמיתי' שבמקור התענוג הנק' לבנון כידוע והלא מבואר למעלה ההפרש בין ריחא דלבושיהו שהוא בבחי' מקיף כו' לבחי' ניתוח כו'. אמנם צריך להבין תחילה ענין מקור הריח שהוא עצמות התענוג ונמשך מלמעלה למטה בהיפך הריח שהוא מלמטה למעלה, והוא ענין טלא דנטיף מעתיקא כמ"ש שראשי נמלא טל כו' ומשם מקור הריח כו' פי' כי משל הטל הגשמי ידוע שהוא ירידת והגשמת הרוחניות של השפע פי' ירידת המהות בעצמו הוא אלא שהושפל והורד כמ"ש במקום אחר בענין מוריד הטל ובזאת יתרון מעלתו על הגשם שאין תועלת עצמות הגשם להצמיח מיד בירידתו כ"א כאשר יקבלנו העפר בתוך תוכו ויתלחלח ממנו ויגלה בעפר הכח המצמיח כו' אבל הטל היא ירידת השפע ממהותו כנ"ל לכך מיד בנפלו יגרום הברכה ושפע בהתבואה מצד לחלוחי' הטל עצמו כו'. ועד"ו אנו רואים גם בשפע השכל הרוחני' כמו סברא חדשה מן כח השכלי הרי

ידוע שבכח השכלי שם הארת כח התענוג העצמי מבחי' יחידה כו' ואם כן מה שנמצא תענוג בהסברא חדשה הוא הארה והארה עצמית התענוג שבכח השכל כו', אבל אינו ירידת מהותו והגשמתו כמו הטל שאם כן הי' מוליד ולד כו' אלא הוא בחי' מאין ליש כמו גילוי גשם מן העבים שהיו תחלה בהעלם כו' אמנם התענוג שבהטפה הרוחניות כשנמשכת ומתגשמת מן מהות כח השכלי קודם שתתהווה במוח הגשמי כו' הוא כמשל הטל שאינו אלא ירידת והגשמת המהות כו' ואחר שמתהווים מוח גשמי ויורד דרך חוט השדרה כו' אזי כשמצטייר במעי הנוק' יהיו בו כח ההגדלה והריבוי כו' והוא כמו הגשם שירוה את הארץ כו'. ועפי"ז יובן על דרך משל שכח שכלו הוא בחי' ג"ר דחכמה נשמה ונהנית מן הריח שאין הגוף נהנה כו' כי המדות נולדים מן טפת אבא כו' וכבר נתגשמה ונתעלמה בה עונג הרוחני כמו שהיתה במוח האב אבל בעודנה בכח השכלי נק' נשמה ונהנית מן הרוח פי' הורדת והגשמות מהות העונג העצמי וכמשל הטל בירידתו כו' לכך הטל פי' תחלת ירידת והגשמת המהות של העונג הוא מקור מציאת הריח כו' אבל כשבא לכלל ריח ה"ז כמשל ריח הבושם שהבושם יש בו בהעלם כל הריחות הנרגשים ממנו כו' ושיהי' מתגלה מן ההעלם להיות יורד ונשפל ממהותו כו' זהו בחי' חסד ונק' טלא דנטיף כו' אבל כשבא לכלל הרגשת תענוג פרטי במהות טפה הרוחניות וכדומה יקרא ריח פיו בהמשכות גבורות ופירור השפע כו' ותמיד חוזר למקורו כו' ושיהי' נמשך מן הטל העליון כו' צריך העלאת מ"ן בבחי' ריח גם כן אבל יהיו מלמטה למעלה שיערב ויפקר להנשמה עד שתהא נהנית מהריח העליון שיורד מהעצמות כו' כנראה בחוש שריח טוב יערב לנפש עד שתמשיך עונג נפלא במוח כו'. ועתה צריך להבין ענין החוטם שהוא בחי' כלי להרגשת הריח בין מלמעלה למטה ובין מלמטה למעלה והוא כמו משל השער שבו נכנסים ויוצאים ואין הכניסה בשביל השער רק לכנוס לחדר ההיכל כו' אבל אי אפשר להכנס שם בלי שיכנס תחלה בשער וכן היוצא מן ההיכל א"א לו לצאת במקום אחר זולת השער כו' והרי אינו משמש רק כניסה ויציאה לבד כו' וכן הפה הוא הפתח והשער לכניסת ההבלים מבחוץ וכן לא תהי' יציאת הבלים אלא דרך הפה וגם החיבור והמחשבה והמדות כולן נכנסות ויוצאות דרך הפה שהרי בעת דבורו בפה איהו אהבה או שנאה יש שם יציאות לגלוי השכל של אהבה עם האהבה ואותיות המחשבה של אהבה כו' וכל הפרטים מראשית מקור האהבה מכח השכלי עד סוף מדרגות שלה כו' ומיד שואף הפה הבל העולם שממנו חוזר ונעשה אותיות מחשבה האהבה וכח השכל כו' הרי מובן שהפה הוא השער גם לחדשות השכל מכח השכלו ומ"מ אין בו בחי' הרגשת ריח העליון כו' לפי שבהשכל החדש אף על פי שיש בו תענוג אינו ירידת המהות כנ"ל לכך אין הנשמה נהנית מן הריח העליון כ"א דרך החוטם דוקא שהוא הפתח ושער לכניסת ויציאת מהות עונג שבכח השכלי שלא יעבור אלא בשער החוטם וכמ"ש כי נשמת רוח חיים באפיו כי חללי החוטם הסמוכים למוח בהם יעבור בחי' העונג המופלא ששורה בכח השכלי וכל פרטי המשכות העונג מחוי"ג וחב"ד כו' כולם יעברו ויכנסו דרך החוטם כמו של פרצופי אר"א וז"נ

השער שלהם הפה כנ"ל כן פרצופי ע"י שהוא בחי' יחידה השורה בהעלם גדול במוח השער שלהם החוטם וזהו שנק' שער המוחין פי' השער והפתח לעיקר מקור קבלת המוחין חיות ושפע שלהם מעונג העליון השורה בהעלם כו', וזהו הנאת הנשמה כנ"ל. והנה עפי"ז יובן ענין ותהילתי אחטם לך וכן לבעל החוטם אני מתפלל פי' כי הלא השער הוא כניסה ויציאה כנזכר בפה, וזהו אני מתפלל לבעל החוטם שימשיך ריחי העליון בו מלמעלה למטה והוא הנק' נוחות כנ"ל ע"י שיריח ריח שמלמטה למעלה כמ"ש וירח הוי' בבחינות חוטמא כו'. וזהו ותהילתי אחטם אביא את התהלה שבעונג העליון והוא בחינות טלא דנטיף מקור הריח כו' לבחי' החוטם שהוא שער המגלה העלם אותו הריח כו' על העלאת מ"ן של המתפלל לבעל החוטם וזהו עיקר ההפרש בין חנוך למשיח דחנוך הוא ממהות ג"ר דאבא ונתבטל בהעונג המופלא כמו שהוא בהעלם קודם שיצא בשער החוטם כו' לפי שהיה מבחי' הריח שמלמטה למעלה בחינות גבורות ולכך לא הי' יכול להיות גופו בשלימות כו' (כנזכר בזוהר בהאי ינוקה דקוב"ה ארח בי' כו') אבל משיח כתיב בי' והריחו שיומשך מבעל החוטם הארת ריח שמהטל העליון שהוא מקור הריח כנ"ל לכך ישתאר בגופו כדי שיהי' בו ג"כ בחי' דמורח ודאין. ועתה יובן ענין ריח שליומתיך כריח הלבנון כי הלא מבואר למעלה בענין ב' מיני תענוגים הא' עריבות והפיקוח מלמטה למעלה והוא ריח שהחוטם מריח מלמטה למעלה יערב לנפש הנק' יחידה בבחי' מקיף כמ"ש שם והיינו ריח הלבושים והבגדים ממעשה המצות בג"ע העליון שידוע שקיום מעשה המצות הוא בלבושי' כו' וכשנתנו ריח מלמטה למעלה כתיב וירח ריח בגדיו ויאמר ריח בני כריח שדה פי' שדה חקל תפוחין קדישין דנטיף שם הטלא כו' שממשיכי' ריח העליון שהנשמה נהנית ממנו שהוא מקור הריח כנ"ל וזהו ריח שלמותיך כריח הלבנון כי הנה ידוע בענין נהרי אפרסמון דכיא שהם הארת התענוג בחכמה ונקראת החכמה או שמן אפרסמון ואמנם אינו אלא ריח התענוג ואחר שהורד מהטל כו' וזהו שהי' גדול בעיר יריחו כו' והיינו קבלת תענוג העליון של הנשמות בג"ע ולע"ל תבנה יריחו ואע"פ שקללו יהושע היינו עכשיו שעיקר קבלת המלכות מאבא כידוע אבל לע"ל כתיב והריחו ביראת שבחי' מלכות של משיח יהי' מאותו הריח העליון כמשל הריח הנעלם שבבושם כנ"ל לכך שיבא את ריח שלמותיך אשר כעת שיהי' לע"ל כמו ריח הלבנון שהוא עצמיות התענוג כו' אבל עכשיו ריח הבגדים אף לאחר שיקבלו עונג בג"ע משכר מעשה המצות אינו אלא בחי' שמן אפרסמון כו' אבל בחי' יריחו עכשיו סוגרת ומסוגרת העלם אחר העלם בבחי' ירידת והתגשמות הטל כו' אין יוצא ואין בא דרך השער של החוטם כנ"ל. וזהו אני ראשון ואני אחרון ומבלעדי אין אלקים כו'. כידוע בענין אפס בלתך לימות המשיח כי פלא אותיות אל"ף ביו"ד ברישא כנ"ל היינו כשהוא אין של היש והחכמה מאין תמצא אבל כשהוא בעצמיות התענוג והשעשועים של ירד ויושפע בבחי' טלא כו' נקרא אפס שאינו בבחי' אין של היש כו', וזהו כי בימות המשיח שיהי' עליו בחינות הוד דעתיק כו' והוא כמו בחינות הורדת הטל כו' גם אז יהי' אפס

מבלעדי, וזהו ומבלעדי בחי' טלא דנטיף מן העונג העליון אין אלקים כו' כמ"ש כי אלקים הבין דרכה כו' ידוע שהוא אין של היש בחי' אריך שורש הנצל כו' והוא יו"ד ברישא וזהו אני ראשון לחכמה כו' ואני אחרון בדלי"ת של יו"ד למטה מן הקו כנ"ל שצ"ל בדלי"ת קטנה להורות בחינות אחרונה שבחכמה שהוא ו' דלי"ת כו' ואעפ"כ שאני ואין הכל א' עכ"ז נקרא פלא כמ"ש אשר עשה עמכם להפליא כמ"ש במ"א. וזהו מבלעדי כו' אבל בחי' אפס גם מבלעדי לא יתכן לקרותו כו'. ועפ"י הנ"ל יובן ענין שמן וקטורת ישמח לב להיות כי ידוע שכדי להעביר חיצוניות אינו אלא בקרבן הקטורת דוקא ולא בשארי קרבנות כמו במגפה שלקח המחיתה כו'. והענין הוא דמבואר במ"א שעיקר מקום מיוחד לחיצוניות הוא בארץ גזרה במדבר שהוא כמשל ריח בית הכסא כו' ולהעביר הריח הרע עיקר הסגולה לעשות עשן מן בושם טוב שאז עולה הריח הטוב והנערב ודוחה ומפור הריח הרע לחוץ כו' וזהו שעד"מ ג"כ שע"י הריח הקטורת שגורם שירח הוי' ריח העולה מלמטה למעלה כנ"ל בריחא דלבושא כו' ובזאת מפור קטרוגים החיצונים כו' ולהיות כי עי"ז מתעורר ג"כ בחי' נישוח מלמעלה למטה כנ"ל בטלא דנטיף כו' ואז הוא עיקר הדחויי' לחיצונים כי המקיפים דוחים לחיצונים לגמרי כו' כמ"ש במ"א אבל ע"י ריח הקטורת העולה מלמטה למעלה מתפזרים החיצונים לבד פ"י שלא יוכלו לשכן במקום אור הקדושה ונדחקו לצאת חוצה כו', אבל עדיין אינם בחוץ לגמרי עד שבעל החוטם נעשה לו נישוח מן הריח וכנ"ל וזהו שמן וקטורת ישמח לב העליון פ"י שמן אפרסמון כנ"ל בחי' המשכות עונג העליון בחכמה ע"י היחודים שמכוונים הכהנים במעשה הקרבנות דנגיד ממשחא עילאה כו' וכנזכר בזהוה ומעשה הקטורת עצמה הכל א' שגורמים שמחה וריח נערב למוחין דז"א כמ"ש וירח הוי' כו'.

ואם בשדה ימצא האיש את הנערה המאורסה כו' והחזיק אותה ושכב עמה ומת האיש לבדו כו' כי בשדה מצאה צעקה הנערה ואין מושיע לה. בזהוה פ' חיי שרה פתיחא ויתרון ארץ בכל היא מלך לשדה נעבד כו' עד דאית שדה ואית שדה כי בשדה מצאה כו' ע"ש. להבין מאמר זה צריך להקדים תחלה ענין מאמר רז"ל הידוע שבא נחש על חוה והטיל בה זוהמא כו'. הנה ידוע ענין ק"כ צירופי אלקים שבמלכות מ"ח צירופים הם דאלקים אחרים הנק' אדמת בני חם, וע"ב צירופי דקדושה ומאותם ע"ב צירופים דקדושה עיקר יניקת צירופים דאלקים אחרים כמ"ש ערו ערו עד היסוד כו' וכידוע, וביאור זאת דהנה מדת מלכות הוא מלך במשפט יעמוד ארץ וידוע דמשפט איהו רחמי ואיך יהי' הדין והמשפט לענוש הרשעים רחמים וחסד, אך מבואר במ"א דיש בהכאות הרשע מ' מלקות חסדים וגבורות הגבורות והדין היא ההכאה עצמה שמייסרי' גופו אבל מה שע"י ההכאה אחר כך נקי מחטאו ויתתקן כמו

ונקלה אחיך כיון שנקלה הרי הוא כאחיך זהו החסד האמיתי לנפשו וחסד זה היא בהעלם בשעת ההכאה ממש כמו שיכה את בנו לייסרו כדי שיצווב דרכו רשע שבשעת ההכאה דוקא הוא עיקר החסד הצפון בלבו שיתתקן בדרכיו וכל שלבו מרחם עליו יותר שלא יפול בדרכי רשע יתעורר יותר גבורות הדין להכותו נמצא הכאה זו אינו דין אמיתי מצד מעלתו כמו"כ יש ימין מקרבת ושמאל דוחה גם כן ע"ד הנ"ל שהשמאל הדוחה הוא חסדי אמיתי בהעלם שכאשר רואה מפני גשמיות השגתו ומדותיו הרעים של הבן לא יוכל לקבל אור השפע בדרך קירוב ואהבה נגלית מפני שהגסות שלו יגשם מאד השפע עד שיוכל להיות דבר זר אוי מפני הרחמנות והחסד כאב את בן ירצה ורחיקוהו בהרחקות עצומות והראו לו שנאה ואכזריות כאלו אינו סובלו כלל והרחקה זו נראה לעין הרואה ממש כאלו היא אמיתית אבל באמת האהבה הצפונה בלבבו גרמה לו להגדיל ההרחקה ביותר וכן על דרך זה הרחיצה שמרחיצין לתינוק קטן ממציאתו שאף על פי שהוא צועק במר נפשו על השטיפה והשפשוף אבל הוא תועלתו שיהי' נקי על כן לא איכפת לו לאב כלל בצעקתו כי חסד ורחמים הוא כו'. ואמנם בכל הנ"ל שהם בחי' גבורות ממותקות יש מהם שאינה נגלית כלל ונראה לעיני בשר והוא כאשר ישפטו משפט מות לאיש החוטא הרי פסק חייו ממש שלא יחי' עוד כי עפ"י החטא ראו ב"ד שאין תיקון לנפשו ע"י יסורים עד שימות ממש אז יהי' תיקון לנפשו בחיי העוה"ב אבל בזה העולם אין לו תיקון מפני גודל החטא נמצא שבזה העולם נעשה דין קשה לנפשו מפני רב טובו הצפון אמנם יש דין קשה שמאל דוחה לגמרי כגון שהוא מרבה לפשוע בכל דרכי רשע ולא יועילו לו היסורים שאו נפסק עליו הדין האמיתי שיורחק באמת מן אור השפע של אביו וזהו אינו שמאל דוחה וימין מקרבת שהרי אינו מתקרב אחר כך אלא הוא דחי' לגמרי כמו ענין שדחו לגחזי בשתי ידי. ועפ"י יובן למעלה במדת מלכותו ית' יש ע"ב צירופים בחי' ב"ד שלמעלה המנהיגים כל העולמות דבי"ע נשמות ומלאכים על פי דין ומשפט שלהם להשפיל ולהרים כו' והם אלקים דקדושה כי הוא רחמים ותיקון העולמות ועיקר סיבת קיום שפעם מפנימיות מדת מלכות דאצילות כו', ואמנם עולמות הנפרדים דעולם העשי' הנק' אדמת בני חם כנ"ל עיקר סיבת ההתהוות שלהם מחיצוני' מדת מלכותו ית' שהם צירופי' האחרונים דאלקים שהוא כמו על דרך משל דין הקשה שיש בהמלך לעווש הרשע ממש ולהפסיק חייו או להרחיקו באמת כו' כמו כן החליקן והפרידן מאחדותו ית' והם הם המקטרגים והמלאכים רעים כו' שבעולמות הנפרדים ולהיות כי ידוע שמלכות דאצילות הוא מקור כל המקבלים ועיקר בנינה מהגבורות פי' שמקבלת כללות שפע מבחי' גבורות דז"א כידוע ומאחר שאנו רואי' ההפרש בגבורות דמלכות בחי' אלקים דקדושה שהוא מלך במשפט יעמיד ארץ ובחי' אלקים אחרים הוא הדין הקשה כו' מוכרח שגם באור הזרוע לצדיק ח"י עלמין במלכות דאצילות גם כן יהי' הפרש זה רק שפע גבורות ממותקות לגבורות קשות. ולהבין זה הנה מבואר במשל הנ"ל שיש במלך הגשמי בהתפשטות מדת מלכותו לדון ולשפוט העם

בגבורות ממותקות פי' יעשה משפט ותיקון או יעשה בעבדיו דין גמור אבל כל זה אינו אלא בבחי' התגלות הוא הפסק והדין שגוזר ואומר בפיו לעשות לעבד פ' כך וכך וכדומה ואם כן הי' עשי' ודיבור זה תחלה בלבבו ושכלו שיעשה לפלוגי כך והוא שנשפע בלבבו בחי' גבורות וצמצומים על מעשה העבד שאין מעשיו ועבודתו כראוי מפני שמתעצל בעבודתו או שאין העבודה בבחי' ביטול או אימה ופחד כ"כ כשרואה המלך עבודתו מתכעס בלבבו עד שאח"כ יפסקו עליו מדת הדין והנה כל עיקר שפע הגבורות בלב המלך הוא במה שאין העבד מכיר היטב גדולתו ולזאת כל שהמלך הוא יותר בהתנשאות בעצמותו יותר מתכעס על גרעון עבודת עבדו עד שיודקק עמו כחוט השערה ממש פי' שאפילו יעבוד העבד בכל לבבו ונפשו לא יתפוס לדבר מה בעיני המלך אדרבה יהי' בעיניו כחוטא ופושע בעבודתו מפני שלפי ערך גדולת המלך כלא חשיב מס"נ של העבד וכדבעי' לי' למעבד לא עביד ואין לזה שיעור כלל שלא יזכה בעיניו אפילו עבד הנאמן מאד והנה אע"פ ששפע גבורות זו באה מצד עוצם ההתנשאות עכו" ל גבי המקבלים הוא דין וצמצום גמור גם אצל המלך בעצמו הוא דין וצמצום שהרי מה שעבודת עבדיו תופס מקום ודבר זה אצלו עד שיכעס כשאינו כראוי לפי גדולתו או יתפס דבר ויש השבח עבודתו כשיהי' בתכלית הדקדוק זהו שפלות וירידה גדולה לגבי עצמיות המלך שהוא רם ומתנשא עליהם מאד נעלה עד שגם עבודתו ישבחו בתכלית הדקדוק אינו כלום באמת כמו שישבחוהו באלף כסף כו' מאחר שאין ערוך בין עצמיות המלך למה שאצל העבד אפילו בתכלית ההפלגה והשבח כו' א"כ הוא בחי' צמצום לגבי עצמותו ממש רק לבחי' התפשטות והתגלות גדולתו והכרת שבחי' יגיע העבד כשיהי' עבודתו בתכלית הדקדוק כו' אבל כמות שהוא בעצמות לא יגיע לעולם. והנה מה שצמצם עצמו המלך להיות מדקדק בעבודתו העבד זהו הנק' מוחין דקטנות להיות נתפס העבד בעיניו ליש ודבר מה כו' ומה שלא איכפת לו כלל בין שבח לגנאי כי גם השבח הוא גנאי לגבי ערך העצמות זהו הנק' מוחין דגדלות כידוע. ועתה יובן הנמשל למעלה דכתיב שמים לא זכו בעיניו ובמלאכי' קו מדה זו שלא יזכו בעיניו אפילו המובחר והעילוי שבעולמות עליונים הוא מבחי' גבורת דו"א פי' מצד ההתנשאות וההגבה בבחי' עצמותו ית' שאין לו שיעור וגבול ממש לא יזכה בעיניו אפילו סביביו ממש (וכמ"ש במ"א שראה משה מדה זו ולא הי' גם הוא יכול לעמוד בה כו') כי לגדולתו אין חקר כתיב ואם כן אי אפשר שיהי' למוגבל כו' לעבוד כפי הערך ועל כן היא בחי' קטנות המוחין פי' שאינה אלא מבחי' התגלות גדולתו והכרתו לנבראים ושיהי' בא לידי מדת הדקדוק הוא ירידה גדולה לגבי העצמות אבל בבחי' מוחין דגדלות הוא למעלה מבחי' התגלות העצמות להיות מקור ושפע למלכות דאצילות. והנה מבואר כמשל למעלה שגילוי הגבורות בלב המלך אף שהוא מבחי' קטנות הוא מקור השפע שמתגלה אחר כך בדבור ומעשה לדין ולשפוט שכל מה שימצא בדבור ויצא בלבבו תחלה וכמו שאנו רואים בהתגלות משפטים ודיני' יש הפרש בין דין קשה לדין ממותק כו' כן הי' בלבבו תחלה והוא כאשר ירצה ויחפוץ בעבודת העבד ותיטב

בעיניו, אך אינה מדוקדק על צד היותר טוב אזי לא יזכה בעיניו עבודתו ויצווה לייסרו בשפלות עד שיתתקן בעבודתו וזהו דין ממותק, כמו כן ענין שמים לא זכו בעיניו הוא ממדת גבורה דאצילו ועם כל זה הרי השמים קיימים ולא נתבטלו ונפסדו כו'. זהו ענין ע"ב צירופים שהם בבחי' גבורות ממותקות ואינם דין קשה שנשפעים בגילוי ביסוד מלכות דאצילות כו' אמנם לאחר שנמשכו גבורות אלו של המשפיע בבחי' יסוד שבמלכות דאצילות היינו גילוי מדת מלכות בדבור ומעשה כו' נעשה קשים יותר להיות דין ומשפט שהוא כמו הציווי לייסור כו' אבל אינם דין קשה לגמרי כי גם ההכאה עצמה ממותקות בחסד נעלם כמ"ש למע' בענין רחיצת התינוק והם בחי' יסורים של אהבה הנמשכים מגבורות דקדושה על הנאהבים לפני הוי' כמ"ש כי את אשר יאהב הוי' יוכיח ולכך כתיב אשרי הגבר אשר תייסרו י"ה פי' אם נמשך השפע של יסורים אלו מהגבורות דדכורא שהוא בחי' י"ה כידוע ששם הם בתכלית ההמתקה וחסד אמיתי כו' ולכך אשרי הגבר. וזה שאמר המשורר יסור יסרני י"ה מוחין דקטנות דז"א ולמות לא נתנני כלומר שהמשפט שלי נמשך מבחי' טובב דממלא ששם משפט איהו רחמי ולא מבחי' ממלא ז"א יהי' רגלי' יורדות מות דאיהו דין קשה בזה העולם ואמנם מן מ"ח צירופי' דדכורא בחי' דין שאינו ממותק מהם סיבת התהוות דין קשה מ"ח צירופי' דאדמת בני חם כו' והוא על דרך משל כמו שיש בלב המלך להרחיק את העבד באמת שאינו חפץ כלל בעבודתו ומאוסה היא מאד בעיניו עד שגמר בלבבו להאבירו היא בחי' גבורות קשות וכשמתגלים בדבור ומעשה הם קשים יותר עד שנעשה הדין ממש. והנה כשמל' דאצילות מקבלים שפע גבורות קשות אזי הוא ענין הטלת זוהמא של הנחש כמ"ש דרך נחש עלי צור דרך גבר בעלמה כו' כי המלכות כשמקבלת שפע גבורות ממותקות אזי דרך גבר בעלמה כו' אבל כשמקבלת ענין שפע גבורות קשות נקרא נחש עלי צור כי מילוי אחריים דשם שד"י הוא אותיות נחש והוא בחי' מוחין דקטנות כנ"ל והוא נחש דקדושה שעשה משה שכל הרואהו חי כי הוא חי העולמים, אך הוא בבחי' קטנות להיות מדוקדק עד שיפסוק הדין בלבבו כמ"ש ויתעצב אל לבו כו' ובמלכות דאצילות נתהווה מזה עולמות הנפרדים והם יסורים שאינם של אהבה (והנה כל עבודתינו במצות מעשיות אינו אלא המשכות מוחין דגדלות כמו בפסח שהי' גילוי אלקות בניסים שעשה משה שהיפוך הנחש למטה שהוא מטה משה יסוד אבא שבתוך ז"א כו' וכמו שהי' לע"ל אם יגאלך טוב יגאל הוא מטה משה כו' ואם לאו וגאלתיך אנכי שהוא בחי' אין המושיע לה שית' לקמן, וכמ"ש ואעבור עליך ואראך מתבוססת בדמיך כו' פי' כי כמו דם נדה היא משל פסולת השפע בגבורות דמלכות בנבראים כו' ובחי' ז"א דקליפה בבריאה יונק מהם כו' וכמו כן שפע פסולת גבורות דז"א הנק' נחש כו' משם אחיות קליפת זוהמא של אותו נחש והוא בחי' ס"מ דאצילות שהוא ז"א דקליפה דאצילות וזהו שבא נחש על חזה והטיל בה זוהמא שהוא בחי' ס"מ כו' וכנזכר בזהר אמר לו קוב"ה לס"מ כמ"ש במ"א וידוע שחזה היא היתה אם כל חי והוא מלכות דאצילות

כשמתתרת בבי"ע וכו'), אמנם ע"י מצות מעשיות שנק' ארחות הוי' נמשכו בחי' מוחין דגדלות דז"א וכו' והוא בחי' העצמות למעלה מהתגלות הגדולה וההתנשאות כנ"ל שאדרבה כולם זכים בעיניו כי כלא ממש חשיבי והלא הוא כמו הזוב שחולך בקצה הבית שאינו תופס מקום כלל וגם כי יעמוד הזוב בידו וינשכנו אין זה העדר לכבודו כלל. כי המצות הן רמ"ח אברי' דמלכא מפנימיות המדות כידוע, לכך יש ביכולת עשיותיו להמשיך העצמות בחי' גילוי בזה העולם שיהי' מדה של חסד עליון דאצילות מתגלה על ידי המצות עד שלא תתפוס מקום כלל מה שאומרים המלאכים קדוש ודולג דילוגים ושוכן בתוך כללות נש"י כמ"ש מדלג על ההרים. והנה המוחין עליונים שהוא בחי' גדלות המדות ידוע מכתבי האר"י ז"ל שהם בחי' הוי' והקרומים של המוחין האלו הוא מבחי' אלקים שהוא דינין וצמצומים. והענין הוא להיות כי על ידי החסד המופלג שעל ידי הרחבת הדעת שאין הדבר תופס מקום אצלו יוכל להיות תופסת חסד יותר מדאי עד שירחם לשונאו וכידוע ענין אברהם שיצא ממנו ישמעאל ואם כן יוכל להיות אחיזת החיצונים על ידי המשכת מוחין דגדלות כמו שהי' יניקתם ממוחין דקטנות כו' מאחר שבהיות המלך אינו מדקדק כלל בעבדיו גם העבד הגרוע מאד מקבל חיות ויניקה כמו החשוב והמובחר שבעבדיו כי שניהם שוין בביטולם לגבי העצמות לזאת הוא ענין אלקים שבקרומות המוחי' העליונים פי' צמצום והסתר להמשכות המוחין כל יומשלו יותר מדאי כמשל הקרום החופה על המוח ומגבילו מכל צד שלא יגלה המוח כ"כ כנראה בחוש שסיבת קושי' הבנת איזה שכל חדש הוא מחמת הקרום המכסה על המוח שדרך בו יצא השפע השכל מן המוח והוא בא לידי צמצום בהקרום לכך כשלומד שכל הכתוב בספר מסיבת הקורים לא יכנס השכל במוחו כו' וכן כשמשכיל בשכלו שבמוח איזה שכל חדש לא יוכל להסביר ולהרחיב אותו בסיבת ההגבלת הקרום שמגביל המוח עד שישאר השכל בבחי' מקיף על המוח וה"ז כמו כלי המגביל המים בלי יוכלו להמשך יותר מכמו שמחזקת הכלי. וזהו ענין מגן אברהם שיש בחי' מגן ומסתיר באברהם העליון שהוא מוחין דחסד דאצילות לבל יצא ממנו ישמעאל, וזהו עיקר המכוון במצות ל"ת לא תאכל חלב כו' שהם גורמים העדר השפע במוחין דגדלות ולהגבילם בבחי' קרומות דאלקים כו' ע"י שמונע מלעשות ולהמשיך תוספת חיות לחיצונים כחלב ודם כו' כמ"ש במ"א ובזאת יתרון מעלות מצות ל"ת על מ"ע שהמ"ע הם הגורמים המשכות המוחין והרי הם במדה גזורה לפי אופן המצות אמנם מה שע"י הל"ת מעכב הבחי' קרומין מלהמשך הרי נשאר בבחי' מקיף על המוחין כנ"ל במשל והרי הם גבוהים מהמוחין עצמו וזהו פי' מגן אברהם שהוא בחי' מקיף כמ"ש אנכי מגן לך כו' וגם היא בחי' אלקים וצמצומים. ועתה צריך להבין ענין חוה שהוא בחי' מילוי שם מ"ה שבאד' העליון להיות כי ידוע ענין המילויים כמו עד"מ אות אל"ף כשהוא נכתב בתמונתו על הנייר ביוד בראשו ובסופו וקו באמצעיתו הנה זהו צורת האל"ף כמות שהוא בעצם אמנם כאשר יצטרך האדם להזכירו בדבור לזולתו לא יוכל לגלות בדבור התמונה

העצמי של האל"ף, כי גם אם יאמר לו צורתו שיש יו"ד בראשו כו' לא יבן זולתו וזוהו אל"ף עד שיאמר לו אותיות אל"ף שאז אע"פ שלא יצייר לו התמונה יכיר ויבין בעצמו שכוונתו על צורת אל"ף כמו שהוא, ואע"פ שאותיות אל"ף למ"ד פ"א אין בהם משמעות מצורת התמונה ביו"ד בראשו כו' ואינו ממהות עצם התמונה והצורה כלל רק הם אותיות אחרים למ"ד פ"א כו' עם כל זה הם כמשל שם האדם לגבי עצמותו שג"כ אין להם ערוך כידוע ואף על פי כן יפנה אל קוראיו בשמו כו' כמו כן צורת האל"ף יש לו שם שיקראוהו באל"ף למ"ד פ"א ואע"פ שאין להם ערוך עכ"ז קצת שייכות יש להם עם הצורה של האל"ף מאחר שהם בחי' שם כידוע ג"כ בשם האדם שאפס קצוה מעצמותו יש בהשם כו' עדין כשבא הצורה של האל"ף בדבור לפרשו יתפרש באותיות שמו. וזהו ענין המילוי מן העצם כמו שם הוי' כשיצטרכו לפרש הה"א יהי' באותיות ה' א' וזה האל"ף שהוא פירש ודבר טפל לצורת הה"א עצמה עד שהוא רק בחי' אחוריים לבד כמשל השם לגבי עצמות האדם ועל דרך זה בכל המילויים של השמות אך שיש בהשתלשלות רבבות מדרגות ובדרך כלל הם ע"ב ס"ג כו' כי אם יצטרכו לפרש בדבור גם צורת המילוי הא' יצטרך לומר הא' בפ"ע ואל"ף למ"ד פ"א בפ"ע, וזהו מילוי דמילוי הראשון וכן עד כמה מילויים ונמצא שהמילוי הראשון שהוא בחי' אחוריים לעצם הצורה והיא בחי' פנימי' וצורה עצמית למילוי השני ומילוי השני יקרא בחי' אחוריים דאחוריים להצורה הראשונה כו' וכן על דרך זה ישתלשלו האותיות של שם אלקים בר"א שערים כידוע עד שעולם העשי' הוא סוף מדרגות בבחי' אחוריים להיות יש ודבר ממש (אמנם במחשבה יוכל לצייר אמיתי' התמונה של האל"ף כמו שהוא על הנייר ביו"ד בראשו כו' ואע"פ שיוגבל תמונתו באותיות המחשבה לחשוב יו"ד בפ"ע והקו בפ"ע כו' עם כל זה אינו בבחי' אחוריים כל כך כמו שיתפרש תמונתו בדבור באותיות שם אל"ף למ"ד פ"א וזהו מה שיש כח במחשבה להפוך צירופי' אותיות הדבור כמשית' לקמן בעזרה). ועפ"ז יובן ענין חוה גבוה ג"כ שהיא בחי' מילוי ואחוריים דשם מ"ה שהיא שם הוי' שבאדם שעל הכסא כידוע שהוי' הוא בבחי' אצילות ממש למעלה מבחי' כח הפועל בנפעל ולכך הוא הי' הוי' כו' והוא קדוש ומובדל אפילו להיות מקור כל חי ואמנם עם כל זה הוא בחי' שם לבד כידוע ונקרא שם מ"ה כשהוא במילוי אלפי"ן עולה מספר מ"ה כידוע ואז אע"פ שהמילוי הוא בחי' אחוריים של אותיות הוי' עצמה עם כל זה עדיין נחשבים שהוא ענין דו פרצופים כשהי' קודם הנסירה שהיתה חוה בחי' כח הפועל בנפעל שהוא מדת מל' צלע א' מצלעותיו מחובר ודבוק בהוי' ונק' שם מ"ה שהוא בחי' ביטול מופשט בתכלית מבחי' מהות דבר מה כמו שידוע שהספירות דאצילות נקראים בלי מ"ה ואז לא יהי' ענין מדת הדקדוק כמו שמים לא זכו בהיותה מחוברת ונטפלת לשם הוי' שהוא עדיין הגבה למעלה מלהיות מלך על עם כידוע ואם כן אין מהות המוגבל תופס מקום כלל (שהרי שמפני זה לא הי' באפשרי עדיין להיות השתלשלות מאין ליש כידוע) ע"כ לא בא

נחש כ"א על חוה דוקא דהיינו לאחר הנסירה שנבדלת לדבר בפ"ע ולא היתה בטילה כ"כ לשם הוי' והיינו כשהיא מסתתרת בבי"ע ליתן טרף לביתה שהם צירופי השתלשלות אחוריים דאחוריים של המילויים כנ"ל שאז הכח אלקי המחי' אותם מאין ליש הוא בחי' יש ודבר מה מלך על עם ונק' חוה אם כל חי או יוכל להיות שפע גבורות קשות בה מבחי' נחש העליון. וזהו ואם בשדה ימצא האיש את הנערה המאורסה כו' כי אית שדה ואית שדה כי כשהמל' עולה ומקבלת בבחי' יחוד פב"פ נקראת חקל תפוחין ואז מלך לשדה נעבד אתתקן כדקא יאית כו' ע"ש בוותר ור"א א' דהאי נעבד קאי על השדה דאית שדה דכל חירוב וקטלא ושיצאה כו' עיין שם ונעבד לשון נפעל מן עבד דהיינו לאחר שבא נחש דקדושה והטיל זוהמא שהוא בחי' ז"א דקליפה דאצילות כשמסתתרת בבחי' מלויו ואחוריים דאחוריים בהיכלות הבריאה כו' או בחי' ז"א דקליפה דבריאה הנק' עבד משפיע בה גבורות קשות לגמרי כמשל דדם נדה כו' וזהו והחזיק בה האיש דא עשו כידוע ומפני מה הי' לו כח זה כי בשדה מצאה לנערה חסר ה' כו' פי' בשדה דקליפה בחי' נוק' דז"א דקליפה דבריאה דכל חירוב כו' בבחי' גלות השכינה כידוע שפחה כי תירוש ומת האיש ההוא לבדו פי' עשו זה ימות ויכלה בכלות כל בירווי הניצוצות בזמן הגלות עד אלף הו' דכתיב בלע המות לנצח. ופי' לבדו כי יתברר הרע מן הטוב ויופרד לגמרי עד שיהי' לבדו ואז נק' מ"ת בעצמותו כמ"ש ואחפוך במת המת אבל להנערה לא תעשה דבר פי' כי יש לה קימה מנפילתה לברר השפעות גבורות קשות מן העבד כו' כי יש לה עלי' בכל ר"ח ושבת ובכל יום כידוע שבחצות לילה נעשית רק בחי' נקודה כו' ובתפלת שחרית עולה היא יותר כו' וכמ"ש בכתבי האריז"ל פרטי העליות בכל העיתים, וזהו צעקה הנערה המאורסה בזמני הגלות כמ"ש אלקים אל דמי לך קארת תדיר לנהורא עילאה בהיותה במדבר יהודה היינו להחיות ע' שרים לעבוד עבודתו נכרי' עבודת' כו'. ובניצוצי כללות נש"י הוא בחי' צעקה בתפלה מתוך דוחק ניצוץ האלקי במו"מ ואין מושיע לה, כמבואר למעלה בענין מטה משה כו' דכתיב אם יגאלך טוב יגאל פי' בשעה שצועקת להקימה מנפילתה ולגאול אותה להעביר ולדחות בחי שפע מוחין דקטנות שהושפע בה מן העבד כו' אם יגאלנה ויבררנה בחי' טוב שהוא בחי' יסוד אבא שהוא ע"י המשכות מוחין דגדלות במעשה המצות יגאל אבל אם אין הדור זכאי במעשה המצות ח"ו ואין מושיע לה כו' ולכך לא תעשה לנערה דבר פי' לחברה עם מי שנק' דבר שהוא בחי' עבד הנ"ל וכנוכר בר"מ בענין עפי"ב' עדים יקום דבר כו' שהרי צעקה בשדה דקליפות שאין שומע להושיע לה אבל עם כל זה גאלתיך אנכי כמ"ש אנכי אנכי הוא מוחה פשעיך כידוע בענין גאולת מצרים שלא הי' באפשרי כ"א ע"י בחי' אנכי שהוא למעלה מבחי' אין שאינו מושיע לה אבל אנכי מי שאנכי שהוא כאשר המלכות עודנה בכתר עליון עצמו כנ"ל כמ"ש אבן מאטו הבונים שהם או"א כו' לכך וגאלתיך אנכי כי קמי' כחשיכא כאור ממש,

להבין ענין הבקשה באמרינו יהי רצון כו' דמשמע ישתנה להיות לו רצון אחר ואיך יתכן השינוי בעצמותו ית' דכתיב אני הוי' לא שניתי. וידוע קושיא זו בספרי הפלסופי' אמנם באמת אם הי' רצון העליון ב"ה מהות דבר מה כמהות הרצון שלנו שייך לומר ענין השינוי בין רצון הקודם לרצון האחר אפילו הי' הרצון שלנו מעין ודוגמא דדוגמא למהות רצון העליון ב"ה כדוגמת הדומם להשכל וכדומה עדיין יתכן קושייתם הנ"ל אבל באמת הרי כתיב כי לא מחשבותי מחשבותיכם, אמנם מה שנוכר בלשון המקובלים ענין הרצון עלה ברצונו יובן ביאורו על פי ההקדמה להבין תחלה ענין י"ס בלי מה בלי מהות. דהנה על דרך משל מכתיבת האצבע אות אל"ף שאע"פ שכל רגע שופע כח המניעה של האצבע כל פרטי אופן ציור האל"ף וכל מה שימצא אחר הכתיבה על הנייר הי' תחלה בהאצבע בפרטי פרטיות עם כל זה אין מהות אותיות הכתיבה על הנייר באצבע מדוגמם כלל שהרי המה גשמי' בתמונתם ובמהותם וכח האצבע שפועלם וממשיכם הוא רוחניות ועל דרך זה יובן איך שמחכמה דאצילות נמשך כח הפועל אלקי להיות מהות חכמת אדם כידוע כח הפועל הזה שהוא מאור ספירת חכמה נק' כלי חכמה כידוע מהות כח ומקור לשכל בע"ג ולכך נקראים הספירות בלי מה כלומר בלי מהות הנפעל מהם, ועדיין אין המשל דומה לנמשל שכח היד הפועל הפעולה אע"פ שאין ערך זה לזה אף על פי כן מהות מקור כח הפעולה היא כלומר כמו כח האצבע כשכותב שאין ערך אותיות הכתב לכח הפועל שבאצבע אלא היא מקור שלהם וכח שבאצבע גופא אין ערך להשכל אלא שהי' כלי ולבוש להשכל כן כח הפועל הזה שהוא מאור ספירת חכמה עצמה אינו ממהות זה כלל. ולהבין זה בביאור יותר, הנה צריך להבין גם כן ענין מאמר אליהו לבושי' תקינת לון דמינייהו פרחין נשמתין כו' וכמה גופין תקינת לון דאתקריאו גופין לגבי לבושי' דמכסיין עליהון פי' לגבי לבושי' שלהם נק' גופין אבל לגבי למעלה גם מהם הם איתקריאו לבושי' כו'. ביאור ענין עד"מ אדם שהוא בעל מלאכות הרבה שיש לו חכמה ושכל לכתוב ולהתחכם במלאכה זו לעשותה על בורי' ויש בשכלו גם כן שיתחכם במלאכת האריגה והציור וכיוצא בשארי מלאכות, הרי ודאי גשמיות המלאכה עצמה הכתיבה והאריגה אין מהותם בכח שכלו לא מיני' ולא מקצתי', אמנם אע"פ שאין כח שכלו ממהות המלאכה הנפעלת ממנו עם כל זה סיבת ההפרש במהות שביניהם יתהווה תחלה במהות שכלו עצמו עד כשיפעול האריגה שנמשך כח א' משכלו להתחכם לעשותה לא ידמה גם הוא כלל לאותו הכח הנמשך מן מהות שכל כשמתחכם בפעולת הכתיבה ומפני התחלקות זו שבכחות שכליים אלו הנמשכים בהפעולה כמו כן עד"ז ממש יתחלקו מהות הפעולות בין זו לזו וראי' לזה ממה שאנו רואים שאם זה סובלת מהות כח שכלו להתחכם במלאכת הכתיבה על בורי' ולא ידע כלל במלאכת האריגה ואיש אחר מטבע שכלו שיהי' מתחכם מאד במלאכת ולא ידע כלל במלאכת הכתיבה שנמצא שחסר לבעל כח מלאכת האריגה כו' (הרי פי' אם א' יכול לעשות בכח שכלו ב' המלאכות האלו לא נאמר שהוא מושלם בכחות רבות יותר על זולתו כי

גם לחבירו שכלו בשלימות כמותו כו' שהרי זה שיכול ב' המלאכות אין מרגיש בשעה שיעשה הא' יומשך כח זה מהשכל ובשעה שיעשה האחת יומשך ממוחו כח אחר כו' אלא נדמה לו שהכל מכח א' פרטי שכלו שבמות. ולהבין הא ממה שאנו רואים מאיש אחד שיכול לעשות ב' מלאכות אין מרגיש בשעה שעושה אחת יומשך כח זה מכח שכלו א' שבמוחו ובשעה שיעשה האחרת יומשך ממוחו כח אחר אלא נדמה לו שהכל מכח שכלי א' שבמוחו וממה שאנו רואים לפעמים שאיש אחד מוצלח בחכמתו למלאכה אחת ואינו יכול להמשיך כח שכלו למלאכה השנית מובן שלמלאכה אחרת צריך להמשיך ממהות כח השכל אחרת והם לכאורה כסותרים זה את זה אך עיקר הענין ששניהם אמת שכאשר אין כח השכל פועל כלום כל הכחות שונות שיש במוחו לארוג ולכתוב כו' אינם נקראים עדיין מהות דבר כלל וכשימושכו מן המוח אינו בדרך מהות כ"א בדרך לבוש לבד כמו אדם א' שילבישהו בגד לבן יהי' מראה גופו לבן וכשילבישהו בגד אדום יהי' מראה גופו אדום שאין הלבשה זו שינוי בגוף האדם בין אדם ללובן שהרי גופו אף בעודו בלבושו אינו לא אדום ולא שחור אלא שהשגחה אלקי' היא בגוון זה כן עדי' כחות שינויי הפעולות הנמשכים מן המוח אינם בדרך המשכת מהות דבר מה רק שיתלבש מהות כח שכלו ויתראה בחי' מראה לבד לגבי עצמותו כשפועל הכתיבה, ועתה מובן ששניהם אמת ולא סתרו אהדדי דמה שיש בטבע זה להוציא לפועל בהמלאכות אינו מעצמותו ומהותו שכלו ושוה הוא ממש במהות שכלי לאותו האיש שאינו יכול אלא שהשגחת אלקי' היא להתחכם במלאכה זו דווקא ואם כן לא חסר כלל בו כח מלאכה השנית כו' עד שיקשה מדוע לא ירגיש האיש שיכול שינויי בנפשו בעשותו ב' המלאכות. ועפ"י משל זה בכל פרטיות יובן למשכיל מאמר אליהו דהיי"ס אפילו בעצמם ומהותם הם בבחי' לבושים לגבי עצמות אור אין סוף ב"ה וכנ"ל במשל בכחות ששינויי הפעולות נמשך מהם אינם מהות דבר כו' כן האורות דיי"ס המה נקראות בלי מה עד שלא יהי' שינוי בהם לאחר שיפעלו לקודם שיפעלו וכמו כן אפילו עצמותם אינם בבחי' המשכה מאור המאציל עד שיהי' בשינוי באיכות באופן המשכתו ועכ"ז המה עשר ולא תשע ולא י"א היינו כמבואר למעלה במשל דהיינו כמו שלפי איכות הפעולה ככה יתלבש השכל, ובהקדמה זו שהקדים אליהו שהספיק הם כמשל הלבושים וכנ"ל במשל בזאת לא יעלה על לב משכיל כלל קושיא הנ"ל בענין שינויי הרצון שאם הי' הרצון מהות מה כמו לפי ערך באדם התחתון יתכן לשאול אבל מאחר שיתלבש אור א"ס ב"ה ברצונו כמו שיתלבש גוף האדם בבגד כנ"ל איך יתכן לומר שנשתנה בין קודם שרצה לאחר שרצה שזה אינו אלא באדם התחתון שהרצון שלו כח ומהות ממהות נפשו ומה שאנו מבקשים יהי רצון הכוונה שיתלבש ברצון כו'. והנה כח הלבשה זו שיתלבש ברצון היינו כמו שילביש העבד למלך את בגדו עם כל זה לא ילבישו איש נכרי שאין לו שייכות כלל עמו כי אע"פ שהיא בחי' לבוש צ"ל איש שיהי' שייך לאותו הלבוש להכיר במהותו שהוא לבוש המלך ויכיר גם גופו של מלך על כן בקשה זו באמרינו יהי רצון כך וכך

אינו אלא לישראל לבדם שהם עלו במחשבה פי' בחי' פנימי' או"א שרש כל האצילות ויש לנשמתם שייכות ללבושי' של אור א"ס ב"ה עד שילבישוהו באמרם יהי רצון דהיינו שיתלבש באור ספי' הרצון העליון יפעול פעולה חדשה במציאות הנבראים להפך ים ליבשה וכדומה וכשרצה שלמה ע"ה שיהי' גם הנכרי פועל התלבשות רצון העליון בהתפלל בבהמ"ק הוצרך להמשיך בתפלתו המשכה כללות שיהי' אוניך קשובות גם לנכרי, וסיבת כח זה שיש לנשמות ישראל העיקר הוא מפני שיש בכל א' מהם כח למסור נפשו על קדוה"ש וכח זהו הוא למעלה מ"ן לאו"א כנו' ביו"ד הרוגי' כו' עד שנעשה יחוד או"א שהם תרין ריעין פירוש שהבינה שהוא יש שוה במדרגות אין לגמרי כמ"ש למעלה ע"כ יש בכחם להפך צירופי אותיות מדת מל' שהוא עולם הדבור ולהפך ים ליבשה וכדומה כמו שהמחשבה שבאדם אף בשעה שאותיות הדבור נמשכי' ממנו יכולה המחשבה לשנות הצירופים באופן אחד עד שיהי' חוזר לדבורו הקדוש ע"י המחשבה, כך על דרך משל בדרך כלל חו"ב נק' מחשבה עילאה כמו חכמה שברצון נק' מחשבה סתימאה כו' יכולה להפך צירופי אותיות השכל כן עד"ו יכולה מחשבה עילאה פי' מה שבחכמה דהיינו ג"ר שבה כידוע להפך צירופי אותיות המשכות אופני מוחין של המדות כו' וכן עד"ו למטה מטה עד שמחבותיו ית' שבעולם הבריאה מהפכת צירופים שביצירה עד העשי' ממש.

תחת אשר לא עבדת את הוי' אלקיך בשמחה ובטוב לבב מרוב כל. הנה צריך להבין סוף המאמר דפ' חיי שרה אתת חוה לעלמא איתדבקת בהאי חויה כו' אתת שרה ונחתת וסלקת ולא אתדבקת בי' כו' אתא נח לעלמא מה כתיב ויישת מן היין כו' עד דילה הוּו חיינ. להיות כי ידוע שאין עשב מלמטה שאין מול למעלה המגדלו והרי בעשבים יש מרים ומתוקים או חמוצים הנרגש לחיך הגשמי הנה טעם גשמי זה ודאי הוא וגדל בכל שעה מן המזל הרוחני המגדלו ומצמיחו ואם כן כל פרטי אופני הטעמים גשמיים ישנם במקור במזל הרוחני אלא שמתיקות הרוחני שבהמזל לא יורגש לחיך כי הוא עד מתיקות שבשכל וכדומה וכמ"ש במ"א וממנו יובן למעלה שהמשכות מציאות הנבראים בעלי גבול כמו מהות האהבה או שכל אנושית רחוקים מאד בכמות ואיכות ממקורם חסד דאצי' דרועא ימינא דגופא ברבבות מדרגות יותר מהעשב כו'. אך הנה אני רואים שכל ה' חושים ראיי' שמיעה כו' אף שהם נמשכים מן הגוף דרך נקבים וחלונות לבד שחיות שלהם מצומצם מאד שהרי בראותו בעינו על דבר מה לא ישפיע חיות לאותו דבר בראיי' זו וכן בשמיעתו קול זולתו כו' עכ"ז הרי יש בהם כח התענוג שלמעלה מהמדות שבלב כמו שיתפעל מציוור נאה למראה עיני המצוייר' בבגד שעיקר התענוג תלוי לפי ערך טוב הסתכלות שיטיב בעיניו האופן של הציוור וא"כ כל השראת התענוג

הוא במראה עינו לבד וכן בשמיעת קול ערב שיתענג בו מאד אף על פי שהשמיעה מצד עצמותה כשישמע קול שאינו ערב הוא חיות מצומצם יוצא דרך נקב האוזן לבד וכן הראות עצמו אינו אלא חוש בעלמא חיות מצומצם מאד עכ"ז התענוג הנשפל בשמיעתו קול ערב הוא חיות גדול מאד עד שהוא למעלה מן החמדה שבלב דמה שמתפעל מן הקול ערב. וע"ד משל זה יובן גם כן למעלה כי בחי' אדם העליון הנק' גופא חסד דרועא ימינא הם האורות מתלבשת בכלים אמנם מה שנמשך מאדם זה מציאת המוגבלים הוא כמו מבחי' ה' חושים לבד דהיינו מבחי' התענוג המצומצם ומתלבש בחוש כנ"ל משם מקור חיות הנפעלים לא מעצם התענוג שבלב בחי' האורות שבכלים כי הוא הגבה למעלה מאד שא"א לישפל כ"כ שיומשך מהות מוגבל ממנו כו' כי אותו התענוג נמשך מבחי' יחידה שהוא נק' רוב כל פי' לרוב של הכל כי כל הוא ג' שערי בינה שמסתיימים כולם בבחי' יסוד דנק' כל כמ"ש כי כל בשמים וארץ דאחיד בשמיא ובארעא פי' שהתענוג מתחיל להתגלות בשערי בינה ומסתיים ביסוד אימא בחוה דו"א ומשם יוצא לנוקבא, אמנם עם כל זה הכל הוא בבחי' פנימי התענוג כי מקבלים מרוב כל שהוא מהארת יחידה דהיינו כח התענוג העצמי מקור כל התענוגים כו' לכך הם הכל אחיד בשמיא וארעא פי' משפיע ומקבל שוין שניהם לגבי התענוג שבשפע העליונה להיות כח הפועל בנפעל ועיקר מקור הנפעל הוא מן השפע עצמה לאחר שיומשך דרך נקבים וחלונות לבד בבחי' חיצוניות כמו משל הה' חושים ראי' שמיעה כו' כי כמו על דרך משל גוף האדם מסתיר פנימי' החיות בל יראה לעין כלל מהותו כו' כן בחי' גופו שהוא בחי' כלים דאצילות כידוע מסתירים הם לגמרי אורות הפנימיות והתענוג מבחי' יחידה שבהם כו' ולא נגלה לעין אלא דרך נקבים שהוא הכלים דפה ואוזן שבו"א בחי' חושיי' בעלמא משם עיקר השפע לבעלי גבול והתענוג הנשפל בהם כמבואר במשל הנ"ל הוא עיקר המקור לכל פרטי אופני המשכות שלהם. והנה עפ"י הנ"ל יובן שיש ג' מדרגות בתענוג העליון. הא' הנק' רוב כל בחי' יחידה הנשפל מפנימיות המדות שבלב כנ"ל, והב' התענוג הנרגש בלב עצמו ובשרו כששומע קול ערב כו', והג' הנשפל דרך נקבים האוזן כו', וזהו ענין שמחה וטוב לבב דלתתא שצריך להיות בתפלה כי כמו שמן קול ערב יתפעל זולתו בלבבו כנ"ל כן כתיב השמיעני את קולך כו', שיש בחי' קול ערב בנשמה המוגבלת דהיינו אותו התענוג הנשפל בנשמה שמתענג על הוי' בתפלה כו' ותענוג זה נמשך התהוותו מבחי' נקבים וחלונות דגופא דאצילות כנ"ל לכך מתעורר בזה בחי' תענוג שבשמיעה העליונה דאצי' עד שמתעורר שמחה וטוב לבב דאדם העליון עד שמתעורר להעיר בלב העליון מפנימיות התענוג דרוב כל. והנה ענין תחת אשר לא עבדת כו' לכך ועבדת את אויביך כו' ולהבין מדוע מפני שאין העבודה בשמחה מרוב כל דוקא יהי' מזה עיקר סיבת יניקה החיצונים צריך להבין תחלה ענין אורות וכלים שהוא על דרך משל והחיות רצוא ושוב ולהבין זה היטב למעלה יובן על דרך משל מאדם התחתון בעבודתו בתפלה שידוע כי השמחה שתהי' בתפלה כשמתכוונן באחדות הוי' איך דכולא קמי' כו' אינה

השמחה שמצד עצמות נפש האדם אלא היא שמחה וטוב לב האדם העליון דאצילות שהרי השגה זו שמשיג אלקות נלקחה ממקור חוצבה בבחינת אצילות שהיא כעשב לגבי מזל הרוחני ואם כן גם השמחה כמו שהיא בבחי' אצילות גם היא נשפלת ונגבלת דרך נקבים ותלונות עם ההשגה דאצילות עד שמשיג' האדם וישמח בה כמו אהבת אברהם והשגתו ידוע שהי' מרכבה לבחי' חסד דאצילות וחכמה שבה נמצא שגם שמחת אברהם הי' שמחה לאלקות ממש וידוע שהשראת אור א"ס ב"ה אינו כ"א על הדבר שהוא בבחי' ביטול במציאות ביותר כמו החכמה וכל שהוא יש ודבר קצת לא ישרה בו כל כך ולכך שמחה אלקות זו כשהאדם מרגישה בתפלה ליש ודבר לומר שהוא עושה דבר מה יוכל להסתעף ממנה גסות הרוח ממש שהוא מקור החיצונים וכשהאדם בבחי' ביטול שאינו מרגיש כלל שעשה דבר מה כי אינה שלו כלל וכלל כל מה שיהי' בו הביטול ביותר כן ישרה בו ביותר שמחה זו האלקי' והנה בחי' ביטול עצמותו זה הוא בחי' כלי לבד לגבי השראת השמחה שהוא האור והשפע והרי יש ב' הפכים בין המשפיע להמקבל שהשפע יורד מאין ליש מן השמחה עליונה להיות נגלית באדם התחתון כו' האדם המקבלה שהוא הכלי הוא בבחי' ביטול עצמותו מיש לאין והיינו כמשל רקבון הגרעין שיבא לבחי' אין תחלה עד שיוכל לקבל השפע ועל דרך זה יובן למעלה שהכלים עליונים הוא כמשל ביטול עצמותו מיש לאין והאורות הם נשפעים מאין ליש ואף שהאורות הם בכלים בבחי' יש כמשל שמחה עליונה אין ערך בחי' ביטול ואין של הכלים לגבי היש של האורות כמו שישתחוה העבד אל אדונו אף שיבוטל ממציות אין לו ערוך עם האדון כלל כ"א כאשר הי' בטל ונכלל ממש ונמצא שהם ב' הפכים שהמשפיע יורד מאין ליש דוקא והמקבל עולה מיש לאין אזי יתחברו וזהו ענין רצוא ושוב שאין המשכת השפע הנק' שוב מלמעלה למטה כי אם כאשר יהי' תחלה הרצוא מלמטה למעלה ובאמצעית שני הפכים אלו תהי' סיבת קיום השפע בהמקבל כמו משל שלהבת הנר ממש שמה שמתנענע שעולה ומסתלק וחוזר ויורד נענוע זה האור המתקיים והוא ענין מטי ולא מטי שבראשית הצמצום שלא הי' באפשרי להתחבר המאציל עם הנאצלים שמוזה נמשך למטה בחי' רצוא ושוב נחזור ולמעלה שבאדם העליון דהשמחה וטוב לבב הוא בבחי' גילוי לבב והיינו שפע אורות דאצילות בכלים מאין ליש והכלים הם בבחי' ביטול לכך אין להשפע הנמשך מהכלים שום אחיזה ויניקה עדיין לחיצונים מאחר שהם בבחינות ביטול ממש כנ"ל. אמנם מבחי' הרגשת השמחה בהכלים שנגשט ליש ודבר מה כנ"ל הוא עיקר המקור לבחי' קליפות דאצילות כמבואר במ"א בענין ופלגשו ושמה ראו מ"ה ראו שאני בטל כו' עד שמשתלשל קליפה דבריאה שהוא יש ודבר ממש עד שמשתלשל קליפה דעשי' שהוא גסות הרוח לי יאורי כו' כמ"ש במ"א. והנמשל באדם כשמרגיש השמחה בתפלה ליש ודבר והוא שמחה מעצמותו ולא מצד אלקות לבד יוכל להסתעף ממנו גסות הרוח ממש שהוא מקור יניקת החיצונים וכשמרגיש ומתענג לאחר התפלה מהמס"נ שהי' לו בשעת התפלה כו'. ועתה יובן המאמר אתא חוה אתדבקא בחיויא כו' כמבואר למעלה בענין נחש דקדושה שהוא מוחין

דקטנות והיינו בחי' הרגשת האור והשפע שבכלים כו' שהוא בחי' קליפה דאצילות מפני שאכלה חוה התפוח שבעץ הדעת פי' קיבלה השפע מבחי' הרגשת שפע המדות הנק' עץ הדעת כידוע שהוא מחציי' ולמטה כו' כי נחמד העץ וכי תאווה הוא כו' פי' החמדה והתאווה הוא בחי' התגלות והרגשת השפע כו' ומוזה נסתעף סיבת קבלת השפע מנחש דקדושה כו' ובהשתלשלות בחי' הרגשה זו דאצילות למטה מטה בהיכלות דבי"ע בכל עולם והיכל לפי ערכו כן הי' סיבת יניקת הקליפות דאותו היכל עד שבעולם העשי' אכלה חוה דעשי' בחי' תפוח דעשי' וגרמה סיבת יניקת קליפה דעשי' שהוא גסות הרוח ותאוות גשמיות אתא נח ויישת מן היין פי' שגם הוא לא תיקן שרש יניקת החיצונים דהיינו בחי' הרגשה כנ"ל שהרי שתה מן היין שהוא בחי' שמחה עליונה עד שנשתכר פי' בבחי' גילוי השמחה והרגשתה וזהו ויתגל כו' עד דאתת שרה ונחתת וסלקת כו' ענין שרה הוא מדת מלכות בלשון הזוהר מטרוניתא ואימא תתאה כו' כי ידוע דיש הפרש בין יראה עילאה ליראה תתאה דהביטול של יראה עילאה הוא בחי' ביטול במציאות מצד עוצם הקירוב כמו כאשר יקרבו המלך מאד יתבטל ממציאיותו וישאר כאבן דומם, וכמו כן עד"מ בהתקרבות השגות באלקות עילוי אחר עילוי עד שהוא קרוב לפני הוי' ממש בהשגתם או יקרא בחי' מ"ה שבחכמה עילאה וזה הי' מדרגות משה ע"ה שא' ונחנו מ"ה אמנם כשההשגה אינה בתכלית הקירוב אלא הוא מתבטל מהשגתו לבד שמקודם הי' נראה לו שהוא משיג איזה דבר אח"כ כשבא לבחי' ביטול מהשגתו זהו העילוי של השגתו ונק' מ"ה שבחכמה תתאה וזה מה פשפשת וזהו עיקר ההפרש בין יראה עילאה הוא בחי' ג"ר דאבא כו' ובין יראה תתאה ג"ר שבמלכות הנק' אימא תתאה כו' והוא בחי' שרה כי בחי' המוחין שבמלכות כשהיא מסתתרת בבי"ע נק' שר"י וכשהיא נבנית מחדש בחי' אצילות נקראת שרה הי' כמלקדמין. והנה כדי להבין לשון דנחתת וסלקת כו' צריך להקדים הידוע בענין מדת מלכות שהוא כת הפועל בנפעלי' דהיינו להיות יש ודבר דוקא כי אין מלך בלא עם ובהיות שמדה זו היא מדת ההתפשטות וההתגלות דוקא כידוע לכך היא מסתתרת ומתצמצמת להיות ראש לשועלים מקור כל המוגבלים כידוע ונוגה לה סביב כי לפתח חטאת רובץ שאחיות החיצונים והיכלות הקליפות מבחי' אחוריים של מדה זו כידוע והטעם מפני שעיקר מקור היכלות הקליפות מבחי' קליפה דאצילות שהוא בחי' ההרגשה ולכך כשמדה זו מתפשטת להיות יש ודבר דוקא יוכל להיות יניקת החיצונים ג"כ שהוא יש גמור מבחי' אחוריים דאחוריים שהם בחינות שערות כמ"ש במ"א כמו שיניקת השערה מן הגוף אין השערה ממהות הגוף כלל ועם כל זה מאיר בחלל השערה קצת חיות כו' והי"ז כמו המשל והחידה להשכיל שעל ידו יאיר אור השכל שדברי המשל המה צירופי' אחרים לגמרי מאותיות השכל משא"כ אותיות הדיבור הן הן צירופי אותיות השכל אלא שהמה בחי' כלים להשכל כידוע וכמו שההפרש בין אותיות הדבור להמשל כן ההפרש בין יניקות היכלות דקדושה ליניקת היכלות דקליפה וזהו דנחתת שרה אף בהיכלות דנוגה דבי"ע שהיא בחי' היש ודבר לגמרי עד שנעשים הם בחי' אלקים אחרים לי יאורי כו' וזהו ויעל אברם הוא ואשתו ממצרים

כו', דעיקר הפלא מה שאשתו שרה נחתת וסלקת ממצרים היכלות דנוגה
 כו' אבל אברם הוא אבר מה שבחכמה הנק' אבא אין הפלא כל כך מה
 שירד ועלה ממצרים כי בכל יום מרדכי יוצא בשער גינת ביתן שהם
 בי"ע לברר בירורי נוגה כמ"ש בע"ח בענין הקוטע יוצא בקב שלו כו'
 מפני שהוא בחי' ביטול בתכלית אבל מה שבחכמה תתאה מה פשפשת
 כנ"ל זהו פלא גדול שירדה ועלתה להבנות מחדש ולהקרות שרה. ואמנם
 מה שסיים בסוף המאמר דלכך זכתה לחיין עילאין עד שקראוהו לאותן
 חיים בשמחה חיי שרה כו') יובן עפ"י הידוע בענין גדולים מעשה צדיקים
 ממעשה שמים וארץ וכעובדא דרחב"ד דא"ל מיהב יהבי משקל לא שקלי
 פי' כי מעשה שמים וארץ הוא מאין ליש והיינו מיהב יהבי שהוא אורות
 השפע בכלים להיות יש דוקא אבל משקל לא שקלי ופי' שיהי מתהפך
 היש לאין זה לא הי' בבריאות עולמות עליונים ותחתונים כי זה נעשה
 רק ע"י הצדיקים שמהפכים היש לאין והוא יותר פלא ממעשה האין ליש
 אע"פ שמבואר למעלה בענין אורות וכלים שהביטול שלהם גם כן מיש
 לאין אמנם אין עיקר הזכיה שזכתה שרה לחיין עילאין שיהי שלה ממש
 ע"י ביטול הכלים לבד שהרי אין זה דבר חדש אצל המשפיע שהוא האור
 כי תחלת השפע של האור הי' בבחי' מטי ולא מטי כו' שמה נמשך
 שורש הכלים בבחי' רצוא ושוב כמ"ש במ"א וא"כ אין הרצוא של הכלי
 דבר חדש אצל האור. אמנם בהעלאת מ"ן של דבר חדש שלא הי' מעולם
 מזה תהי' יתרון שפע באור כמשל תלמיד המחכים את רבו או כמו המנחה
 קטנה של העבד שמביא לפני האדון אפילו הוא שר גדול יתפעל לבבו ממנה
 ונמצא הוא המקבל והעבד משפיע כו' והטעם להיות הדבר מנחה שהובא לו חדשה
 בעיניו ועוד מפני הכנעת המקבל לפניו שיש בהעלאת המנחה וגורם
 תוספת התפשטות בגדולתו שלא הי' בו מקודם. ועפ"י יובן שמביטול
 היש גמור דהיכלות נוגה מה שנחתת שרה וסלקת משם לבחינות אין
 כמו שהיא בבחי' אצילות מזה יהי' יתרון השפע באו"כ דאצילות הנקראין
 חיין עילאין כמ"ש ויהיו חיי שרה מאה שנה כו' שהוא מאות עשירות
 ויחידות דכל הפרצופים ע"י או"א ז"נ כו' ומה שחזר וכפל שהם חיי
 שרה להורות עמ"ש בוהר דדילה הו חייין פי' שזכתה ע"י עבודתה ולא
 בחנם. ועוד מורה לשון חיי שרה שהיו לה לחיות גמור בחי' יש ודבר
 מה ממש בהיפוך משפע האורות בכלים שבהכלים יהי' בחינת ביטול
 במציאות בלי ירגישון השפע הבאה עליהם כנ"ל במשל שמחת האדם
 בתפלה ובשרה הי' יכול להיות השפע דאצילות בבחי' ההרגשה ויש ודבר
 ממש. ועכ"ז לא הוטמאה בבחי' הרגשת עצמותו ולשכוח על האור כמו
 בהיכלות דנוגה שנמשך משם הגסות ממש מפני שכבר היתה שם ועלתה
 מהם בתכלית הביטול להפכם לאין ע"כ לא יפגמו אור השפע כלל (וכידוע
 שיש צדיקים מופלגים שיכולים להתענג ע"ה עד שירגישו לבם ובשרם
 ממש. ועכ"ז לא הוטמאה בבחי' הרגשת עצמותו ולשכוח על האור כמו)
 אלקיך בשמחה כו' כי העבודה והעלאת מ"ן שבשמחה הוא בחי' ביטול
 היש גמור שבתפלה שלא ירגיש כלל לאור וחיות מה שנתפעל לבבו
 באהבה אבל כשאינה בשמחה אזי ירגישנה מאד ועבודת הע' שרים היינו

ויחיינו ק"א
 כ"א א"א י"ב
 ויחיינו ק"א
 ע"ה א"א י"ב

בחי' גלות השכינה להשפיע בבחי' אהוריים כידוע אין זה אלא מפני העדר השמחה לבד, אבל השמחה מעורר למעלה בחינת ביטול ההרגשה ואז לא יתייצבו הוללים לנגד עיניך פי' עיניך הוא למעלה מן התחלת עה"ד טו"ר שהיא מחצייה ולמטה שמתגלים החסדים ושם לא יתייצבו הוללים כי אין להם אחיזה עדיין כי למעלה מבחינת הרגשה השפע אין מקום לבחי' קליפה דאצילות.

זכר רב טובך יביעו וצדקתך ירננו. צריך להבין תחלה פי' אור הנוכח בכתבי האריז"ל שאינו כמו שסוברים העולם שהוא אור השפע המתפשט מכאן לכאן וקודם שיתפשט אין מציאותו נמצא עדיין בהמקום אשר מתפשט שמה הוא בדרך העלם אל הגילוי שגם קודם הגילוי ישנו לכה ההעלם במציאותו ומהותו באותו הדבר וגילוי לא עשה התחדשות כלל. ולהבין זאת הטיב הנה ידוע במשל נפש האדם כשמתגלגלת בנפש הבהמה שאף נפש שכלית של האדם כשמתלבשת בגוף האדם יבין וישכיל בכל אשר יתאוה לבבו אבל בגלגול נפש השכלית בנפש הבהמה לא תשכיל הבהמה מחמתה כלום אלא תהי' חסירת דעת כמו שהיתה מקודם והטעם לזה מפני שנפש השכלית שבאדם היא מתפשטת בגופו בכל פרטי' כחותיה ונפש זו עצמה כשהיא בבהמה אינה מתפשטת כלל רק מתמצמת במהותה העצמי' והרי היא שורה שם באדם השוכן בביתו. ועיקר הענין שיש הפרש גדול בין לשון התפשטות ללשון התגלות שלשון התגלות אינו אלא שאותו כח ההעלם שהי' כבר כאן נתגלה לרואה אבל לא שבא דבר חדש לכאן. וביאור זה כמו הנפש שבדם שכח תנועת היד ממקום למקום אינו אלא מחמת חיות רוחני של הנפש ששורה בתוך גשמי' הדם כידוע ואם יקרה לאדם שתתקרר דם שביד או שישכב עליו עד שיסולק מן היד כח התנועה ותשאר כאבן אין לומר שסילק כח הרוחני מן הדם עשה חסרון בהנפש שנסתלק ממנה ג"כ כח החיות הזה שהרי לא מת אדם זה והרי כל נפשו בשלימותה בגופו כו' מה שלא יפעול את התנועה אינו אלא שאותו כח החיות שורה בו בבחי' העלם מפני קרירותו או מניעה אחרת וכשיסירו אותה המניעה יתגלה אותו כח החיות כו' וא"כ גילוי זה לא עשה דבר חדש במהות כח החיות כלל שהרי הי' כבר בדם. וכן כח הראי' שבעין שיסתלק מן העין כשהיה בה מכה וכדומה שאין הענין שיסלק התפשטותה של כח הראי' כו' שהרי לא יהי' שינוי כלל בכח הראי' בין קודם הראי' לאחר הראי' כמ"ש במ"א אלא הענין הוא כמו מן ההעלם לגילוי שלא יהי' ע"י הגילוי שום התחדשות כלל כמ"ש במ"א בענין יוצר אור. וכאשר ישכיל האדם הטיב ענין ההעלם שהוא אחר גילוי כמו קודם גילוי ממש כמו משל הנפש שבגלגול בבהמה או משל השני מן הדם שבנפש כנ"ל מהם יוכל להשכיל עד"מ ודוגמא דדוגמא בפני' אור א"ס שאין ענינו בחי' התפשטות אלא בחי' גילוי מן ההעלם וכמו שיש

בכח החכם להשכיל כל מיני חכמות כו' ולכך כתיב אני הוי' לא שניתי ממש בין קודם שהאציל וברא לאחר שהאציל אור החכמה וכדומה. והנה פי' אור החכמה ר"ל התגלות אור א"ס ב"ה שיהי' מציאות מהות החכמה או מהות החסד והתגלות זו מן ההעלם נק' אור החכמה או אור החסד כו' ומהות חכמה נק' כלי לגבי אור זה. ועתה יובן ענין זכר רב טובך כו' כי ידוע שטוב נק' בחי' יסוד שהוא התקשרות המשפיע בהמקבל ופי' טוב נופל על לשון דבר יתר שאינו לפי המדה כמשל המלך הגדול כשידבר עם השפל ונבזה שאין זאת ההשפלה הגדולה באה כ"א מצד טובו שהוא טוב בעצמותו או שיעשה לפנים משורת הדין להשפיע חסדו למי שאינו ראוי לאותו החסד ועד"ז כל סיבת התקשרות המשפיע בהמקבל דהיינו שיחפוץ בהמקבל שיקבל שפע ממנו שהרי גם זאת אינו לפי המדה שיקבל המקבל ממנו שאין לו ערוך עמו ועכ"ז מדת הטוב מכריח אותו לזה להשפיל א"ע ממהות למהות הנמוך ממנו הרבה אינו אלא מצד כח הטוב להטיב וזהו הנק' יסוד. והנה כאשר ירצה המשפיע להשפיע איזה שכל לתלמידו הרי יצטרך תחלה ללמוד בעצמו אותו השכל ולהבינו במוח תבונתו תחלה ואחר כך יצמצם ממוח השגתו אותו השכל להשפיענ' לתלמידו כידוע הרי השפלה זו של מהות שכלו להבין אותו השכל תחלה בעצמו ה"ז אינו אלא בשביל השפע שמצטרך להשפיע משכל זה אחר כך לתלמידו וא"כ גם השפלה זו נקרא בחי' יסוד שאינו אלא מחמת טובו. ואף שבחי' יסוד זה הוא עדיין בעצמותו עכ"ז כיון שאין עיקרו אלא בשביל השפע שיהי' ממנו אחר כך ולא מחמת עצמו כלל נקרא בשם יסוד שהוא מדת הטוב. וכמו כן כשמשפיל עוד את עצמו לחשוב באותיות מחשבתו את אותו השכל א"ע שאותיות המחשבה עדיין בעצמותו עם כל זה הוא בחי' יסוד שני שהרי השפלה זו השפלת חדשה לבד השפלה ראשונה שהוא ללמוד השכל ואינה אלא בשביל השפע גם כן כנ"ל ע"כ הוא בחי' יסוד. ועל דרך זה מן המחשבה להדבור הושפל עוד יותר ומכ"ש מן הדבור למעשה ויש עד"ז בחי' יסודות רבים בפרטיהם מאד מאד ועיקר תמצית המדת הטוב מתגלה הוא יותר ביסוד האחרון ובהיות כי האדם התחתון הוא בנפש מוגבלת וכחותי' מוגבלין ע"כ גם בחי' היסודות בהשפלת הכחות מזה לזה יש להם גבול וקצבה אבל להשכיל עד"מ ודוגמא של מבשרי אחזה למעלה באדם העליון דאצילות שהם י"ס הנאצלים כידוע אין להם גבול וקצבה כלל לבחי' היסודות דהיינו ההשפלה בעצמות המאציל לצורך שפע אורות הנאצלים ממהות למהות כנ"ל במשל וזה"ע רב טובך שהטוב של המאציל הוא בריבוי רבבות מדרגות מעילה לעלול מעילת העילות שאין לו גבול כלל ולכך המלאכים וגשמות המוגבלים שבבי"ע אומרים זכר רב טובך יביעו פי' להיות כי מבואר במשל הנ"ל שכל היסודות הם בבחי' עצמות המשפיע לכך בלתי אפשר שישגו אותם הגשמות והמלאכים שהם כבר בחי' מקבלים מהארת האצילות כמו שלא יכיר התלמיד בצמצומי רבו המשפיע מאחר שאינו מקבל את השכל רק מפי השמועה בקול ודבור שיוצאים בהבל הארץ. וזהו ענין זכר רב טובך שרש טוב בעצמו א"א להם להשיג כלל רק בחי' הזכר מהם יביעו פי' כמו על דרך משל אדם

שסופר איזה מספר רב ועצום כמו עשרה רבבות וכדומה ומתחיל לספור מא' ואחר כך ב' כו' עד שיבא לסך הי' רבבות הנה זהו מספר אמיתי וגדול הוא מאד בעיניו בהיות שהתחיל המספר מא' עד כלותו ונשתתהא זמן רב במספרו וראה בשכלו כמה אחדים נמצאו בסך הי' רבבות. אמנם כאשר יצטרך להודיע לזולתו שיש כאן מספר גדול כמו שספר לא יתחיל מא' עד שיכלה החשבון אלא יאמר בקצרה יש כאן מספר י' רבבות והרי דבור זה שאומר י' רבבות הוא כולל כל מה שספר תחלה מא' כו' אבל עם כל זה אינו מספר העצמו כ"א זכרון ממנו לבד כמו שיעשה לו האדם סי' לאיזה דבר כדי שיוזכרו כו' כמו"כ דבור זה שאומר י' רבבות אינו נק' בשם מספר כלל שהרי אינו סופר מא' כו' רק הוא זכר של המספר האמיתי. וכמו שיוזכר את גוף האדם בשמו שהשם אינו אלא זכרון עליו כן באמרו הי' רבבות אינו אלא זכרון המספר שסופר מא' עד כלותו. וזהו זכר רב טובך בחינת שם חכרון של בחי' היסודות לבד יביעו ופי' יביעו שהטוב העליון נוגע עליהם בבחי' מקיף כמשל שפע הרב לתלמיד שאותן ההשפלות שהי' בעצמות הרב תחלה נעלמים ונסתרים מהתלמיד בשעת השפע המתגלה לו בקול ודבור אך ע"י בחי' זכרון מהם יביעו גם הם בבחי' גילוי מזה לזה כי מקבלין דין מן דין ואותו הטוב והיסוד שלהם המצומצם הם נובעים מהטוב העליון אשר עליהם. וצדקתך ירננו פי' צדקתך הוא מדת מלכות שהיא גילוי השפע להמקבל שנמשך מבחי' היסוד שבעצמות והוא בחי' יש ודבר מה לגביו כידוע ולהיות כי אין מלך בלא עם דוקא והיינו כמשל גילוי שפע הרב להתלמיד שהוא מקבל יש ודבר מה כו' זהו בחי' גילוי השכינה בג"ע העליון שנהנין ומרגישין זיו השכינה בבחי' כח הפועל בנפעל כידוע ואז הם נקראים עולמות הנפרדים עדמ"ש ומשם יפרד מאחר שהם נפרדים ליש ודבר מן המשפיע אך שהמה בטלים אבל בבחי' אצ"י נקראים הרי בשמים מפני עוצם הביטול שבהארת מלכות דאצילות בג"ע העליון והתחתון נק' גדול ואימתי גדול כשהוא בעיר אלקינו דוקא דהיינו כשיש מהות מקבלים אך שהמה בטלים אבל קודם שהי' בבחי' מקבל לא יתכן לקרות גדול כו' וע"ז נאמר לך הוי' הגדולה כו' ומאחר שכן לכך בצדקתך דוקא ירננו פי' כי הרנה הוא התגלות הביטול לאחר שהי' יש ונפרד בפ"ע ומפני ההשגה ירנן ויבוטל.

ועתה צריך להבין מאמר הזהר פ' ויצא (קס"ב) ע"פ ישבעו עצי הוי' ארוזי הלבנון כו' איננו תרין ציפרין כו' ומאילין אתפרשין כמה צפרין אחרננין אבל אילון עילאין נפקין מן לבנון דלעילא ודא הוא וללבו שתי בנות כו' וזהו אשר שם צפרים יקננו כו' ומאמר זה ביאור למה מקדם שם דעלמא עילאה וכל אינון דנפקין מיני' על שמים אקרין כו' וצריך להקדים תחלה הידוע ומבואר במ"א בכמה מיני חלוקים שיש בהשפעת שבחי' חיצוניות וחיצוניות דחיצוניות כו' דהיינו התחתון שאין למטה ממנו הוא בחי' שערות שהוא המותרות דמותרות מניקבי העור שבהם יוצא הזיעה ומשם יניקת חלל השערה עד שהשערה עצמה היא מהות

בפ"ע לגמרי כידוע וזה משל להשתלשלות בצירופים האחרונים שכולם כו' ויש עוד השפעה מבחי' חיצונית והוא למעלה הימנו והיינו כמו על דרך משל זריקת אבן להלאה מרחוק כמבואר במ"א שאותו הכח הנפרד מן היד ונושא את האבן באויר ומחמתו לא יפול לארץ אע"פ שהוא נפרד מהכח שביד כמ"ש שם עכ"ו אינו דומה לפרישת היניקה בחלל השערה שהיא מהזיעה והפסולת מהות אחר נפרד מהגוף לגמרי והכח שבאבן הוא ממהות הכח שביד אלא שנתחלק בפ"ע כו'. אמנם אע"פ שהיא למעלה מבחי' שערות עם כל זה נקראת השפעה זו בשם עשי' דעשי' כמ"ש שם כי הלא גם הבהמה יכולה להתיז ברגלי' צרורות כו' להיות כי אין במשל זריקת אבן שום מחשבה כלל וכלל לכן נקראת עשי' דעשי' כי ידוע שעשי' כלולה מבי"ע והיינו חב"ד חג"ת שבעשי' כו' והזריקה שאין בה כח המניע כלל לאחר הפרד האבן נק' בחי' נה"י דעשי' כו' אבל כמו המתעסק בידיו בפעולת איזה ציור ותמונה שאף ששכלו טרוד מאד בענין אחר והוא מצייר או כותב במתעסק בעלמה שאינו חושב כלל מה שכותב או מצייר עם כל זה לא היתה פעולת הציור נעשית אם לא שרשימו מעט מזער מן המחשבה יש בה בעת התעסקו או מפני שהי' מצייר פעם א' בכוונה ע"כ יכול לעשות הציור גם בלא מחשבה וכוונה וזה נק' שפע שבבחי' חג"ת ויצירה שבעשי' בדרך כלל להיות כי יש בעשי' ציור זה כח הפועל ממש וגם רשימו מעט מזער מן המחשבה ואינה עשי' נפרדת כ"כ מן המשפיע וההשפעה היותר פנימי' שבעשי' הוא כשכותב ומצייר במחשבה עמוקה להשכיל איך לצייר ולכתוב שהרי גם השכל בשלימותו השייך לעשי' זו ישנו בעת כתבו ממש בהעלם בתוך האצבע, ועכ"ו נקרא שכל שבעשי', והנה ע"ד ג' חלוקים האלו בעשי' עד"ו בדרך כלל בעולמות עליונים ג"כ ולא יצאו אופן השפע שלהם מאין ליש מבחי' אצילות מג' חלוקים האלו שיש שנמשכו מזיווג זו"נ בבחי' עשי' דעשי' והם נשמות ומלאכים דעולם העשי' ויש בבחי' חג"ת דעשי' והוא עולם היצירה וידוע שכל עולם כלול מבי"ע וביצירה יש ג"כ ג' חלוקים הנ"ל והיינו הקול גשמי שבדבור והמשכות הבל הלב שבו והשכל שבו וכן במחשבה דמיון המחשבה לציור כל גשם ואותיות מחשבת שכל והמשכת שכל עצמו ובדרך כלל ג' חלוקים הם דרך מסך ודרך נקב ודרך חלון. הנקב הוא כמשל נקב הזיעה וכמו משל הזריקת אבן כו' שהוא בבחי' נפרד לגמרי כו' ובחי' נקב הוא אותו ההארה עצמה שבהמשפיע אך שנתצמצמת מאד לצאת ממהות למהות והיינו כמשל הבל הפה שבדבור (או חג"ת שבעשי' והוא משל המתעסק אלא שזהו בדרך פרטי כידוע) ובחי' חלון הוא משל אותיות המחשבה שהשכל מתרחב שם יותר ולהבין יותר בפרטי פרטות בג' חלוקים הנ"ל הלא אנו רואים שמן הנפעל יוכלו להכיר מהות הפועל באופן ציורי (כמעשה הידועה שהכיר מפעולת הכוס שהפועלו הי' בעין א' כו') ממש והיינו משום שבשעת פעולתו הי' כל מהות מחשבתו בפעולת ידיו לכך יוכלו להכיר אף מהרשימו הנשאר שם כל מהות הפועל כו' אבל אם לא היתה כל מחשבתו בפעולתו לא יוכלו להכיר מהותו מהרשימו של המתעסק בעלמא וכן עד"ו אנו רואים כמה חלוקים מדרגות גם בשפע היותר חיצוני

מכולם והוא בחי' שערות שאין כל השערות דומות ממש במהותן שהרי שערות הראש קשין ושערות שתחת השחי רכין כו' ושערות היד אינ' דומין לשל רגל כו' וגם בשערות הזקן שהם מבחי' מותרין מוחין כידוע אינה דומה שערות שעל הפה בשפה עליונה לתחתונה כו' כמבואר חילוקיהם באד"ר כו' והיינו רק ריבוי המדרגות גם בהשפעת שבבחי' עשי' וחיצוניות דחיצוניות כו' עד שאין להם גבול וקצבה למשכיל מהם עד"מ. למעלה בריבוי רבבות עלמין והיכלות הנזכר בזוהר תמיד. ובאמת לא נוכל למצוא כל הפרטים פרטי ופרטי פרטיות כמו שהוא באצילות בגוף אדם התחתון ואף דכתיב מברי' אחזה אלוקה אבל פרצוף העשי' נתמעט כ"כ עד שאין בו בגלוי כל פרטי החילוקים כ"א בהעלם בלבד פי' כמו הנקודה שיוכלו לעשות ממנה כל הכ"ב אותיות נקראת העלם לגבי פרטות האותיות הנמשכים ממנו בגלוי כו' כן כל פרצוף לגבי מעלה הימנו אינו אלא בחי' נקודה דהיינו שאינו בבחי' גילוי אלא בהעלם לבד אבל בהעלם שלו שוה הוא עם העליון הימנו דהיינו שיש בו בכח כל מה שיש בעליון בגלוי. ועתה עפ"י הקדמה בפרטי השפע בבחינת חיצוניות הנ"ל יובן המאמר הנ"ל בתרין ציפרין כו'. דהנה בלשון המאמר הוה שקורא לב' בנות לבן רחל ולאח בשם ציפריים וידוע שציפור היא הנשמה שמצפצפת בקול בלא דבור הכוונה על בחינות נשמות דאצילות שהם מאד נעלות על נשמות דבי"ע עד שבחי' ז"א דאצילות קורא אותו למען אחי וריעי כו' להיות כי גם הם נאצלו עמו יחד ממקור א' אם הבנים בינה עילאה לכך הם בחי' אחים. ולהבין זאת איך הנשמה תהי' בבחי' אצילות ממש שוה לערך בחי' אלקות דמדות עליונות שהנה מבואר למעלה שיש כמה מיני השפעות חיצוניות כו' וכמו כן כשנאצלו המדות עליונות חסד וגבורה כו' שהם אלקות ממש מבינה דאצילות כידוע הי' בעת הזאת ג"כ בחי' שפע חיצוניות מבינה דאצילות כמו בבחי' עשי' דעשי' כנ"ל והם בחי' נשמות דאצילות הנק' ציפרין עילאין דנפקין מלבנון חו"ב עילאין כו'. ויובן זאת עפ"י המבואר במ"א בענין שביה"כ עפ"י משל אותיות תיבה שלימה כמו ברוך שבהיות אותיות אלו ב' ר' ו' ד' יחד יש בזה השכלה שלימה דהיינו שהוא מבורך כו' ואמנם כאשר יתפזרו אותיות אלו ויהי' הב' מן תיבת ברוך אין בו שום השכלה כלל כשאר ב' ואך להיות כי הלא קיבל קצת חלק שפע של הברכה שבתבת ברוך בהיותו מחובר ומצורף אל הר' ו' ד' והי' תיבה שלימה לכן גם אחר הפרדו יש בו מעט מועיר מן שפע זו וזה נק' פירור דפירור וחלק קטן מאד מן כללות השפע שכל שבתבת ברוך כמ"ש שם בארוכה עד"ז הנשמה דאצילות הוא בחי' פירור דפירור וחלק קטן נבדל מגדול בדרך שבירה מן מקור המוליד והוא בינה עילאה והמדות חו"ג הנולדים הם כמשל התיבה בשלימותה שיש במדות מוחין ועכ"ז הנשמות האלו נקראים אחים להם שהרי הם חלק מחלקם והי' פעם א' ביחד רק שנפרדו לעצמם אחר כך וכמו טפת המוח בעודנה במוח היא שכליות וכשנפרדת לעצמה בחוט השדרה יתהווה ולד שהוא מהות אחר שיוכל להיות היפך טבעת האב לגמרי כן על דרך משל הציפרין עילאין הם בחי' בן כמו בני בכורי

ישראל והם אחים למדות עליונות כמ"ש למען אחיי וגו' וכן דוד ע"ה
 שהי' בו נשמה דאצילות היתה בגופו בתמידות בכל רגע באכלו והילוכו
 וזהו ההפרש שבין רוה"ק לנבואה שהנבואה הוא מהמדות עצמה שהוא
 אלקות ממש לכך היתה הנבואה לעיתים לבד ודוקא בהסתלקות חושי גופו
 כו' אבל רוה"ק הוא בחי' נשמה דאצילות הנ"ל הרי היא יכולה להיות
 בגוף כמו נשמה דעולם הבריאה שנולדה מזיווג זו"ג וכן ענין ויחזו את
 האלקים ויאכלו וישתו כי היו מאצילי בני ישראל ולהיות כי הלא מבוואר
 למעלה שהוא כמשל הפירור דפירור לבד ע"כ יכולה בחי' נשמה דאצילות
 הנק' רוה"ק (ובלשון המקרא איש אלקים הנאמר על דוד) להתלבש בכחות
 הגוף בהתלבשות הנשמה הנבראת בגוף מפני שירדה מאד בריבוי
 הצמצומים בהארץ האצילות עצמו עד שהיא כמו חלק קטן מאד מאד בבחי'
 אצילות ולכך נקראת ציפור דאצילות לבד כמשל הצפור דבריאה שהוא
 בחי' המלאך הנק' עוף יעופף שאין בו דבור עם שכל כ"א צפצוף קול
 בלא דבור כן עד"ז יש בחי' הקטנות בעולם האצילות שאינו אלא בחי'
 ציפצוף (ואע"פ שכדוגמא זו דנשמה דאצילות ממש ישנה בבריאה ויצירה
 וז"ש כמה ציפרין אשתלשלן מינייהו כו' והם כבר הנולדים מזיווג זו"ג
 כידוע ואיך יהיו נולדים המדות דאצילות ביחד עם בחי' נשמה דאצילות
 כו' זה ידוע שכל דבר הנולד וולד עמו מדבר שהוא מעין ודוגמא מה
 שיוולד ממנו אח"כ). ואמנם הנה כתיב אני הוי' וכבודי לאחר לא אתן
 כי לא יגורך במגורך רע כתיב והיינו בכל עולם האצילות שהוא בחי' אלקות
 ממש לא יש שם יניקה גמורה לחיצונים הנק' רע גמור כידוע ע"כ במי
 שיש בו נשמה דאצילות מאינן ציפרין עילאין הנ"ל אם ידבק בנשמתו
 דבריאה אחיות החיצונים לטמאו באיזה עבירה ח"ו (כמו ענין בת שבע
 עם דוד כו') אזי מסתלקת בחי' נשמה דאצילות ממנו ולא תוכל לשרות
 בנפשו וגופו באותו העת שהוא עושה הרע והחטא כי לא יגור במגורך
 רע כי אני הוי' לאחר לא אתן. אבל עכ"ז מיד אחר עשיית החטא יכולה
 לחזור ולשרות בו ואע"פ שהפגם נעשו בנפשו דבריאה ע"י החטא היא אסורה
 וקשורה שם בבחי' גלות כענין גלות השכינה שהיא בחי' אלקות ממש
 אבל הארץ המדות דאצילות בנביאים בעת הסתלקות חושי הגופם כו' אפי'
 הי' בנפשם אפילו פגם כל שהוא ח"ו היתה ההארה אלקי' דאצילות
 מסתלקת מהם מיד כי קודב"ה לא שריא באתר פגים. ועתה יובן דברי
 המאמר בפרטות דמה שקדם דעלמא עילאה וכל אינון דנפקין מיני' פי'
 עלמא עילאה בינה אם הבנים כידוע וכל אינון דנפקין מיני' על שמי'
 אקרין פי' כמו על הזקנים שנאצל מן רוחו של משה עמודא דאמצעייתא
 עליהם והי' ג"כ בבחי' אצילות ממש. אך מן בחי' הקטנות מאד לכך ויחזו
 את האלקים בינה עילאה כו' ולא שלח ידו בהם שלא נתבטלו ממציאיותם.
 וביאור לזה פתח ואמר ישבעו עצי הוי' ארוי לבנון ידוע דלבנון הוא
 חכמה ובינה שמקבלים שפע לובן העליון הנקרא כתר וארוי לבנון המה
 המדות הנולדים מן חכמה ובינה כידוע. אך שם בארזים האלו ציפרים
 יקנינו והם נפקין מלבנון דלעילא כמו הארזים עצמם שהרי הצפרים
 יקננו בראשי הארזים כגובהן כו' רק שהם בבחי' קטנות והארזים הם

בבחי' גדלות המוחין וכנ"ל ודא הוא ולבן שתי בנות הם פי' רחל ולאה אחיות שנמשכו ונולדים מן לבנון ויעקב עבד בהם ז' שנים עילאין כנ"ל.

ונשב בגיא מול בית פעור. להבין הירו' (הביאו התוס' בפרק קמא דברכות) בר' חייא רבה שאמר מימא לא איכווני' זימנא חדא כו' הנה ידוע שיש כמה מיני השפעות בחי' בחיצוניות כמו ג' כחות הנפש מן הנפש שאין להם ערוך לגבי עצמות הנפש ואינם נקראים אלא גילוי הנפש לבד כמו כח המעשה מכח התנועה שבגוף הוא רק בחי' גילוי מהנפש וכן כח הדבור אע"פ שהוא יותר דק אינו אלא בחי' גילוי מהנפש וכן אותיות המחשבה כמ"ש במ"א בארוכה אמנם הלא אנו רואים שבאדם התחתון אין א' מקור לחבירו אלא כל אחד נפרד לעצמו שהרי כח המעשה יוצא מחמת החפץ שבלב המכריחו ונמשך מהבל הלב כו' בלי שישפיע לו כח הדבור מאומה כו' וכן כח הדבור נמשך ג"כ מהבל הלב באופן הדק יותר להיות קול בלי שישפיע בו אותיות המחשבה כלומר שאין עצמות מהות כח הדבור נלקח מן מקור המחשבה כי אינם מקורים זה לזה רק שיחוברו. יחד לצאת דרכו השפע מן המחשבה לדבור. וא"א לומר עד"ז למעלה מאצילות לבי"ע שהם מחודמ"ע כידוע שהרי ידוע שמקבלין דין מן דין ממש וכמ"ש גבוה על גבוה כו' וכידוע לשון השתלשלות עילה ועלול אין העלול יודע רק העילה שלו לבד כמשל השתלשלות שכל הקטן משכל הגדול ממנו והגדול מהיותר גדול ממנו עד רבים כהנה שאין הקטן יוכל לקבל שכלו מהיות גדול מכולם (וכמ"ש'ל שלשלת הגשמי' שכל טבעת קשורה בטבעת שלמעלה הימנה לבד והעליון מאד נעלה מהתחתון) וא"כ הרי בכלל מאתיים מנה דהיינו נגד השכל הגדול מכולם אין מקום כלל לכל המקבלים הימנו זה תחת זה שהרי בכל דבריו נכלל גם השכל הקטן והוא מתבטל בדרך ביטול א' באלף ורבבות וכדומה ואין להקטן מקום תפיסא בפ"ע כ"א כאשר יסתלק העליון וע"ד משל זה יובן למשכיל למעלה ברוח פיו ית' שמהווה מאין ליש כל פרטי המדרגות של העולמות דבי"ע מעולם הראשון עד עולם האחרון שהם המלאכים דעשי' שמשפיעים בע' שרים כו' שאין בחי' מקום תפיסא ליש ודבר בפ"ע ומלאכים דעשי' בטלים בעולם הראשון שבבריאה כדרך ביטול א' באלף וכמשל הנ"ל מאחר שנסתלשלו העולמות זה מזה ממש כדרך עילה ועלול. ולהבין מאין נמצא שיהי' מהות הדומם והצומח מצומצם כ"כ עד שלא יהי' בהם בחי' מדבר וחי כלל והשכל מהות בפ"ע ומתיקות התפוח מהות בפ"ע מי חלקם במדרגות זה מזה הלא מספירת חכמה דעשי' נמשכת השכל אנושי כידוע והוא הראשון ובכלל מאתים מנה הי' ראוי שיהי' בו מהות המתיקות בו וכדומה מאחר שהוא בדרך עילה ועלול וכן עד"ז צריך להבין הענין בכללות השתלשלות העולמות דבי"ע מרוח פיו ית' מאין נמצא ההתחלקות שלהם זה מזה במדרגות עליון ותחתון. אך הענין הוא דכתיב יהי רקיע בתוך

המים ויבדל בין מים למים כו' והוא ענין הפרסא הנזכר בוהר כמשל חצר הכבד שמפסיק בין איברים הפנימי' לאיברי המזון כו' ולהבין זאת צריך להקדים הידוע ומבואר במ"א ע"פ וכל קרבי את שם קדשו כו' שיש בחי' כלים ומלאכים שבבחי' אצילות ממש שהמה המבררים את השפע דאצילות לבי"ע כמו האיצטומכא המבררת המאכל הגשמי כשמתבטל בה ונתפרד כל חלקיו שהיו בו תחלה מעורב יחד הפסולת עם הטעם המובחר שבו ולא הי' ניכר החיצוניות והפסולת כלל ועל ידי הביטול נפרד החיצוניות להיות דבר לבדו בלי עירוב פנימיות בו כלל עד שבהתבטל היטב המאכל בקיבה יצא הטוב והמובחר לבדו לחזק את המוח והלב והגרוע ממנו לחיזוק אברים הפחותים והפסולת מן המאכל שאינו ראוי לחיות אפילו האבר הפחות שבכלים ידחה לחוץ ופרטי אופני הביטול הוא לפי פרטי האופנים של קבלת החיות להאברים כמו שיעשו מן חתיכת עיסה א' כמו מיני מזיגות והרכבות שונות בחמיצות וטעמים שונים ע"י שינוי התערובת שיערב זו עם זו כך או כך כן שינוי אופן הביטול שמתברר זה עולה למעלה וזה יורד למטה ועפ"י אלו העליות וירידות יהי' סיבת שינויים בקבלות חיות האברים ואמנם לאברי הקיבה והקרביים שהמה המבררים המאכל צריך להיות עליהם מחיצה מבודלת בינם לבין אברי הפנימי' הדיאה והלב שהם למעלה ממדרגה הבירור. לברר המאכל גשמי אלא הם עצם חיות של הגוף רק שנתוסף בהם חיות על ידי הטעם רוחני שמתברר מן המאכל שבקיבה. והנה הבודלת מחיצה זו של חצר הכבד תועיל לענין הכח וההבדלה והבירור שיוכלו הקיבה והקרביים לפרר חלקי המאכל ולהבדיל הפנימי' מן החיצוניות ואם לא היה מחיצה זו מבודלת לא הי' בהם בכחם להבדיל ואף שההבדלה שבמחיצה זו היא מאד רוחני' להבדיל בין אברי פנימיות לקיבה וקרביים עכ"ז הוא המקור והסיבה לההבדלה הגשמי' שבקרביים. ועד"מ זה יובן למעלה בענין הרקיע שהוא בחי' פרסא המבדיל בין מים עליונים פי' המה הארות מדות דאצילות בעצמות' שהמה מקורים האמית' לכל חיי העולמים דבי"ע למים תחתונים שהם המקבלים השפע מן בחי' קרבים כל א' לפי ערכו ואינו אלא לפי אופן הבירור בקרביים עליונים שהם בחי' כלים ומלאכים מבחי' אצילות אך הם כבר נמשכים מן הרקיע המבדיל אשר עליהם בבחי' מקיף כמ"ש ועל ראשיהם כעין הקרח וזהו כמו לחם אבירים שאכלו מלאכי השרת שאותו המזון הי' בחי' עצמות האצילות נמשך כדוגמת לחם ונתבטל בקרביים עליונים עד שנתפרד החיצוניות ונשלח השפע לכל מלאך כפי ערכו ולכך היו המלאכים ניזונים בו וגם בני ישראל אכלו את המזון אך שכבר הי' מבחי' חיצוניות ועפ"י יובן מה שיהי' התחלקות ברוח פיו ית' להיות עליון ותחתון אף שמקבלין דין מן דין ממש והוא מפני ששפע דאצילות בעצמותו מתבררת בקרבים העליונים עד שיופרד הפנימי' מן החיצוניות ויוכל לעצמו לכך יוכל להיות חיות מהות הצומח והדומם לבדו בלי חיות השכל והחי ועד"ו למעלה מעלה בכל פרטי חילוקי המדרגות ואף שמקבל העלול מן העילה שלו לבד אבל הוא מקבל חיצוניות השפע. והנה כתיב ב"פ נצבים ראה נתתי לפניך את החיים ואת

הטוב ואת המות ואת הרע. צריך להבין מהו ההפרש בין מות לרע. הנה ידוע ומבואר במ"א שאחיות החיצונים אינו מתחיל עיקרם ושרשם אלא כאשר כבר נתבטל ונתברר השפע דאצילות בקרביים וכבר נפרד החיצוני בבירור אחר בירור בהשתלשלות השפע בעולמות עד שמקבלים הע' שרים הפסולת לגמרי שאין בו הארה דאצילות רק מעט מזעיר ולכך נקראת שפע חיותם בשם מות כמו המות הוא הסתלקות החיות לגמרי ולא נשאר בגוף כ"א בחי' הבל דגרמי' כידוע כן עד"מ נתברר ונסתלק השפע הטוב שהוא החיים העליונים האמיתיים דאצילות עד שלא נשאר בחיות הע' שרים כ"א הפסולת דפסולת של חיות העליונים עד שיקראו בשם מות ואמנם אע"פ שיקראו מות אינו נקרא עדיין רע כי גם אם אין בו חיות האמיתי' והוא בחי' האבן הדומם שהיא בתכלית הפחיתות לגבי השכל עם כל זה הוא בראיה כל שהוא כי אין יכול לומר עליהם שאינו במציאות ומהות כלל שעם כל זה יש בו הארת חיות מצומצם מאד מאד שאם לא כן לא הי' מציאותו כלל בעולם אבל רע הוא שאינו ממהות בריאה כלל והיא גרוע הרבה מן המות והענין הוא לפי שכאשר נסתלק מאד מאד החיים המקוריים מן השפע דאצילות עד אשר נשאר בע' שרים רק בבחי' פסולת דפסולת עם כל זה יש בו איזה הארה דהארה על דרך משל כמו פסולת האדם שהוא ציאת כאשר הברי' אוכלה יתקיים חיותו על ידו מפני שאף על פי כן הי' בציאה איזה חיות מועט מן המאכל ויהי' ליש ודבר מה עד שיהי' בו חיות יותר מממות שהי' בהצואה. אבל כיון שהם יתחזקו ויתקיימו ע"י היניקה ויהיו כמו ברי' בפ"ע נקראים רע שעשו מן הטפל שהוא המות עיקר וחיות להם. וזהו שהוזהרו ישראל עם קרובו שלא יעשו להם לחיות עיקר מן השפע הע' שרים ויבחרו בחיים ולא במות וזהו עיקר ענין עץ הדעת טוב ורע שהי' רק ענין ההרגשה ליש ודבר, וישראל חלק הוי' המה הוזהרו שלא יעשו יש ודבר מה מן שפע הפסולת לבדו ח"ו רק יבינו וישכילו שהוא פסולת נדחה לחוץ כי אין מול לישראל ויש ביכולת נשמתם להשיג זאת כידוע ואף שיש למהות הפסולת תפיסת מקום לפי אופן ההשתלשלות בבירור אחר בירור יקרא מות ויבחרו בחיים פי' כמ"ש צדיק באמונתו יחיה לאהבה את הוי' כי הוא חייך דהיינו שיהי' לו החיות העיקרי הוי' אלקיך ומה שיש נמצאים רבות בריבוי ההשתלשלות עד שיהי' שפע גשמי' ממגד תבואת שמש כו' יהי' הפסולת בעניו ואף שיאכל וישתה ויקבל חיות מהם לא יהי' קבלתו אותו ליש ודבר אלא בדרך כ"ש וק"ו ובן בנו של ק"ו כו' אם הוי' מחי' את החיים עליונים כו' כ"ש חיות גשמי כזה ואף שהוא אינו משיג מהות חיים העליונים והוא אצל השגתו בבחי' אין ולכך הוא קורא להוי' אלקים חיים בשם סתימו דכל סתימין פי' שהוא מופלא ומכוסה אפילו מן הסתימין שהם חיים העליונים וכ"ש אצל הנשמות כו' עכ"ז יאמין באמונה חזקה באיכות ביטול היש לאין כמו שהוא באמת אף שאצלו היש ניכר והאין נסתר וזהו שיחיה באמונתו פי' שלא יחיה בבחי' חיים עיקרי' בהיש כי אם בהאין של היש. וזהו ונשב בגיא מול בית פעור כו' כי ידוע שפעור הי' הע"ז שמתריוזן עצמן כו' פי' שרצו לעשות חיות עיקרי מן הפסולת לבד

כמשל הנ"ל והוא מדרגה היותר תחתונה שבקליפות מתכלית גסות השמרים והפסולת ופרעה ה' ראש הקליפות שהיא קליפה דבריאה שהיא פריעת ערלה פי' גילוי ערלה הוא הרגשת היש כמ"ש במ"א, וכדי לעקור ולשרש קליפת פעור ישבו בני ישראל בגיא מול בית פעור. ולהבין ענין הגיא ידוע בענין אל דעות הוי' שהמשפיע והמקבל המה ב' הפכים מאחר שהשפע הוא מאין ליש הרי המקבל שהוא היש איננו מרגיש ומשיג האין השופע עליו אבל המשפיע שהשגת המקבל כלא בעיניו אדרבה הוא היש והמקבל בחי' אין ממש לגביו. והנה כל עבודת הצדיקים להיות מבטלים רצונם ומהותם להוי' לבדו והיינו להפוך היש לאין ועכ"ז מאחר שגם בהתענגם על הוי' בג"ע המה יש ודבר כידוע שקוראים להוי' סתימא דכל סתימין עי"ז לא ה' ביכולתם לעקור ולשרש ע"ז של פעור מאחר שיש לו מקום בהשתלשלות עילה ועלול כמשל המות הנ"ל אמנם כאשר ישבו בגיא (פי' בגיא הוא משל להמשכת היש מן האין שההר הגבוה הוא ניכר ונראה ליש ודבר והגיא הוא היפכו שנסתר אדם בתוך העומק של הגיא עד שלא ימצאוהו ובהר יוכל כל אדם לראות אפילו הקטן וכמו"כ עד"מ האין של היש מוסתר ומופלא מכל השגה) פי' שהי' להם בחי' דירה להשיג במהות האין כמו שהוא ולהמשיכו שיהי' במהות נשמתם כמו שהוא בעצמותו ה"ז היפך ההשתלשלות מאין ליש (וזהו שא' היש הוי' בקרבנו אם אין הוא בקרבנו) ולכך עקרו ע"ז של פעור כי היו מולם וכנגדם ממש. ובוה יובן מה שבברכות ש"ע צריך להיות מעומד וכריעות והשתחוואות לכרוע בברוך ובק"ש א"צ להיות מעומד ולכרוע מאחר שהתפלה דרבנן ואף מי שתורתו אומנתו הוא מפסיק לק"ש דאורייתא ואינו מפסיק להתפלל ש"ע למה אין צריך כריעה והשתחוויי' בק"ש אמנם הענין ידוע ע"פ אל דעות הוי' דקמי' עצמות המאציל המשכות הנבראים כאין ממש חשיבי ולגבי הנבראים הוא בהיפך כנ"ל והנה בק"ש הוא ענין יחוד' ועילאה דהיינו לבטל היש לאין לייחדו אליו כו' פי' ע"ד הנ"ל במשל המאכל הגשמי שע"י הביטול נפרדו בו החיצוניות מן הפנימיות כי קודם הביטול לא היה ניכר בו כלל בין טוב לרע וכאילו היה דבר א' ממש שלא יצאו ממנו כל המובחר עדיין כמ"ש במ"א בענין בירורים ממשל התוך כסף כו' עד"מ זה יובן למשכיל למעלה בענין יחוד' שענינו לבטל החיצוניות אל הפנימיות כמו שהיו קודם הבירורים בקרביים עליונים דאצילות (שאו היה שפע האצילות הפסולת עם הפנימיות ביחד ולא היה ניכר בין טוב לרע ונמצא היה אז קודם בהפסולת מעורב הטוב והמובחר והיה בטל בהטוב שלא היה תופס מקום לעצמו כלל כו'. וזהו לשון יחוד שמתאחד הטפל עם העיקר בענין בכלל מאתיים מנה שאם לא ענין הבירורים בבחי' קרבים היה התחתון בעליון ועל כן אף מי שתורתו אומנתו צריך להפסיק לק"ש בהיותו שזה חיוב דאורייתא ליחד ולבטל הטפל לעיקרא ושרשא דכולהו עלמין בכדי שלא יתפס היש דבר בפ"ע ולהפרד מאלקות ח"ו אבל אע"פ שנתבטל היש לאין עם כל זה הוא מצד המקבל אל המשפיע שנראה למקבל שהוא היש והמשפיע אצלו בבחי' אין וקורא אותו סתימו וא"כ א"צ כריעה והשתחוויי' שהרי ידוע שהכריעה

והשתחוויו' הוא הביטול במציאות ממש כמו שישתחווה וישטח גופו על הארץ לפי רצון המלך הגדול שמפני גדול האימה והפחד נשאר הוא כאבן דומם ממש כמו החרדה שמסלקת חושי הגוף וישאר ברגע זו שנפל עליו הפחד והחרדה כאבן דומם בלי הרגשת עצמותו כלל וכלל והיז' בחי' אין ממש אלא שאינו מן מהות האין עצמו שהרי הי' יש תחלה ונתהפך לאין כך בק"ש שעיקרה ביטול היש דהיינו שהיה כמו שהוא דוקא רק יהי' טפל ולא עיקר א"צ בחי' השתחוויו' אבל בש"ע הוא לאחר היחוד שבק"ש שהוא כמו שהשפע בבחי' אצילות רק שצריך המשכה מלמעלה למטה באמרו ברוך אתה הוי' פי' לא שיומשך מאין ליש כו' אלא שיומשך מהוי' שהוא היש באמת כמו שהוא קמי' המאציל למטה ג"כ בכח הפועל בנפעל הנק' אלקינו דהיינו שיהי' התגלות מהותו ית' בהשגות הנבראים ולא יהי' בהם בבחי' אין סתימו דכל כו' לכך צריך להמשכה זו מיש האמיתי לאין של הנברא בחי' השתחוויו' שהוא הביטול במציאות דוקא מפני שאור א"ס ב"ה אינו שורה על דבר התופס קצת מקום כו' דהיינו כשהוא יש ודבר רק שמבטל עצמו כו' אלא צריך שלא יהי' במציאותו כלל. ועתה יובן מה שברכות ש"ע צריכה כוונה ומעומד שהוא הביטול במציאות ובק"ש יושבין וקורין כו'. אמנם מה שמפסיקים לק"ש ואין מפסיקין לתפלה כו' מפני שברכות ש"ע הם חיי שעה והתורה חיי עולם כו' ויובן ענינו עפ"י משל הידועה שהחכמה שבעצמות האדם הוא מאד נעלה מן המדות שבלב עד שגם המדות שבשכלו כמו לזכות את הזכאי ובסברא ושכל שיהי' זכאי כו' כי אין ערך להמדה זכאי שבלב להטיב את הזכאי כי הסברא שמוכה לפלוגי הוא שכל וטעם ונק' חסד שבחכמה כו' והמדה שבלב לזכות הוא ממהות גשם הלב שהוא חסד טבעי כרחמנות הבהמה לילדה כו' והרי אנו רואים שהמדות יצטרכו למקבל שפעם ואם לאו לא יקראו מדות כלל והחכמה תקראה חכמה אף שאינה שופעת לזולתו כלל כמו מי שהוא חסדן גדול אם אינו משפיע צדקה וחסד לעניים אינו נקרא חסדן כלל אלא אכזרי כו' אבל החכם הגדול אף שלא ישפיע משכל כלל וכלל הוא חכם גדול כמו שהוא באמת שהרי הוא מביין ומשיג חכמות עמוקות במחשבת עומק שכלו בפ"ע וזה הענין שלא תצטרך החכמה למקבלים שהוא מאד נעלה מן פרצוף המדות ובזאת יובן ענין מי שתורתו אומנתו פי' כלי אומנתו הוא החכמה וע"י המדות שבחכמה חו"ג שבה הוא משפיע למל' כח הפועל בנפעל הוא הגבה למעלה משפע המדות עליונות ומל' שבברכות ש"ע ברוך הוי' אע"פ שהוא מיש לאין עם כל זה אינו אלא מהחכמה שבמדות שבהבל לב העליון כידוע אבל מהמדות שבחכמה העצמי' היינו כשר פסול חייב זכאי שבתורה שהוא מהות חכמתו ית' חכים ולא בחכמה ידיעא א"א לאדם להמשיך משם חיות הצירופים אותיות שבמלכות כ"א מי שתורתו אומנתו דוקא כר' חייא רבה שא' מיומא לא כוונתי בתפלת ש"ע והיינו מפני שלא היה יכול להשפיל עצמו מהמדות שבחכמה דאצילות שהיה בחי' מרכבה לשם באמרו כשר כו' להיות מכוון בהוי' כו' ברוך הוי' שבש"ע.

הערות וציונים

בתחלת המפתח שבביכל זה רשום: דרושים דלאזניא כ"י מ"ח והוגהו מר' ליב מאהליווער*.)
ונראה שזוהי (העתיקה מ)רשימת כ"ק אדמו"ר ה"צמח צדק".

בחלק גדול מהדרושים שבביכל זה באו הענינים בקיצור נמרץ ביותר. ואין המקום מספיק לציין בכל ענין וענין — הדרושים (הנדפסים) במ נתבארו הדברים באריכות. ויכול הלומד להסתייע במפתח הענינים שנדפסו בסו"ס התניא, תורה אור, לקוטי תורה ועוד.

שורה	עמוד
אתהלך כו': ג'דפס בסי בונה ירושלים סי קא.	א
לא כן כו': ג'דפס בסי בונה ירושלים סי קז.	א
ענין הילולא כו': להעיר מתורת חיים לאדמו"ר האמצעי שמות ד"ה להבין ענין ליג בעומר.	ענין
ענין תפלת כו': ג'דפס בסידור מאה שערים סי כה.	ג
ופלגשו ושמה כו': נמצא גם בביכל סקאלא (קצט, ב).	ח
הרבה חילוקין כו': ראה ע"ח שער מיעוט הירח ובכ"מ.	ס
ואשה כי כו': ראה לקו"ת פי מסות ד"ה זה בכמה שינוים, הערות וכר'.	ואשה
כתוב בערכי הכינוים: אין הכונה לטפר ערה"כ, כי אם למקומות במ מדובר ע"ד ערכי הכינוים. וראה תו"א פי גח ר"יה ויאמר ה' „בכהארז"ל ובפרד"ס. ואולי צ"ל כאן: בשער (או — ספר) הכוונות.	יב
אשישא עי"ל: זהר ח"ג מ, א.	יז
להבין כו': עי"ן בביאוה"ו על מאמר זה.	יט
ענין המילויים כו': בבוך להבין ענין הברכות — דרוש ארוך מהצ"צ בזה.	כ
כתוב באוה"ח: כנראה לאוה"ח זה נתכחן גם אדמו"ר האמצעי בסי דרך חיים ס"ג.	לג
אנשי יריחו: ראה קונטרס עץ החיים פ"ט.	מג
בלא מדח: כנראה הכונה שאין שינויי מדה מניסוך המים.	מז
ביום השמעי"צ: ראה לקו"ת ד"ה זה (פא' ד) בתוספת ביאור, הערות וכר'.	נב
בי פדה ה' כו': ראה לקו"ת לגי"פ ד"ה זה (סה, א) בתוספות הערות וכר'.	נו
להבין מאמר כו': ראה ביאוה"ו (בהוספות) ד"ה זה.	סח
קודש. ישראל כו': ראה לקו"ת פי פנחס ד"ה זה בתוספות הערות וכר'.	קח
אט יתקע שופר כו': נמצא ג"כ בבוך להבין שרש ענין הסרסא (קלו, א). ולהעיר מספר בונה ירושלים סי גב.	קיח
ענין תקי"ש: ראה בסידור ד"ה זה. — הקטע שבסוף הדרוש ועיקר חמשכת כו': אינו בסידור. נמצא ג"כ — כולו בבוך להבין שרש עה"פ (מח, ב).	קכד

*) בבית רבי ח"א סכ"ו מסופר ע"ד ר' ליב מטערקעש מאהילוב. ואולי זהו הג"ל. ראה אודותו ג"כ בהתמים ח"ב ע' 20.

הערות וצינונים

רסד

	שורה	עמוד
בזוהר כ"ו טבילת נה"ד : נמצא ג"כ בכרך להבין שרש עה"פ (מו, ב) עד הקטע נתי שצ"ד.	בווהר	קכו
ענין חבלים דא"ק : נמצא ג"כ (בשינויים) בכרך להבין שרש ענין הפרסא (מב, ב).	ענין	קכ"ה קכ"ב
להבין איך הקורא וכו' : נדפס בקו"א לתניא. ובהוספה לפני זה : עיין בלקיא ח"א פ"מ.	להבין	קס
מ"ש בווהר כ"ו : בקו"א : ומ"ש בווהר כ"ו — ובא בהמשך לדי"ה הקודם.	מ"ש	
בטלים דמדה : בקו"א ישנה נ"א : בטלים ז"א דגס שם יש איזו תאוה דמדה.	כ"ו	קסא
תלמוד בבריאה כ"ו : ראה תניא פ"מ הגהה אחרונה. אנה"ק סכ"ו.	תלמוד	
כ"ו כ"ו : בקו"א שם : כ"ו והן כוונות התפלות ויחודים עליונים ליודעים ומשיגים לאסתכלא כ"ו כ"ו.	זוהר	
דוד זמירות כ"ו : נדפס בקו"א לתניא	דוד	קסב
הבין וידע . . מעין : בקו"א : הבין דרכה וידע . . מעיני.	הבין	קסג
מ"ש בפע"ח דבזה"ז עיקר הברור כ"ו : נדפס בקו"א לתניא. והן . . העולם : : אינן מוקפים בחצ"ע. ודלא כנדפס בקו"א.	מ"ש	קסד
וראה הערות ותיקונים שבסוף התניא הוצאת ברוקלין.	בע"ח	
התורה ורגו' . . מצוה ר"מ . . היום ורגו' . . אביך ורגו' : נוסחא מתוקנת לגבי הנדפס בקו"א (ראה בלוח התיקון ובהערה ג' שבפתח דבר למפתחות התניא — הוצאת ברוקלין).	ומעלה	קסה
מסיג, ועוד : בקו"א : מסיג ועוד זאת כמ"ש לפני לא יראו שפנימית העליון אינו יכול לירד למטה רק חיצוניות ובח"י אחריים שהוא נובלות חכמה עילאה ועוד.	בהם	
מעשיות ולכן : בקו"א : מעשיות דוקא ולכן, וגם בזה נוסחת הכתי"י נוחה יותר.	מעשיות	
אורו . . שממצחא. בלימוד . . בבח"י חב"ד . . העינים. וכל . . נר"ן דבי"ע : בקו"א : אורות . . שממצחו וכן בלימוד . . בח"י חב"ד . . העינים כ"ו וכל . . נפש רווח דבי"ע.	שהוא	קסו
בח"י . . המלאכים . . וכו'. ולהבין פרטי : בקו"א : בבח"י . . מלאכים . . וכו' וד"ל. ולהבין פרטי — דיבור בפ"ע. ולהעיר שבכמה מדפוסי הקו"א הראשונים חסר ד"ה ולהבין פרטי כ"ו.	אינה	קסז
הנה טבילת כ"ו : ראה לעיל ד"ה בוהר ויקהל בענין טבילת. שאו את דאש כ"ו : ראה לקו"א ר"פ במדבר דרוש זה (בשינויים) בתוספות הערות וכו'.	הנה	קסח
בווהר כ"ו זימנא חזא הוה צריכא כ"ו : ראה ד"ה זה בס' המאמרים תרכ"ז.	שאו	קעח
בווהר כ"ו בענין שני ערלה כ"ו : ראה לקו"א פ' קדושים. מלאכי שלום כ"ו : נמצא ג"כ בכרך להעשה"פ (שכט, א).	בווהר	ריג
ואם בשדה כ"ו : נמצא ג"כ בכרך להבין עשה"פ (ת"י, א). וראה אור התורה פ' תולדות ד"ה ויגדלו הנערים.	מלאכי	רכח
זכר רב טובך כ"ו : ראה בסידור ד"ה זה (עד הפיסקא ועתה צריך להבין) בביאור יותר.	ואם	רלח
	זכר	רנב

מ פ ת ח

פתח דבר מכ"ק אדמו"ר שליט"א IV.....

מאמרי אדמו"ר הזקן

- א. אתהלך לפני ה'
- א. לא כן עבדי משה
- א. ענין הלולא דרשב"י
- ב. לעולם יעסוק אדם בתורה
- ג. ענין תפלת הדרך
- ד. עוטר ישראל בתפארה
- ד. משרבו תלמידי ב"ש וב"ה
- ד. להבין ההפרש שבין תושב"כ לנביאים
- ה. להבין ענין קול ה' בכח
- ז. מצפון זהב יאתה
- ח. ופלגשו ושמה ראומה
- ט. הרבה חילוקין בענין עליות המל'
- ט. ואשה כי תדור נדר
- יא. האיש דרכו לכבוש
- יב. ברוך אתה הוי'
- יג. לסוסתי ברכבי פרעה
- יג. להבין ענין ההפרש שבין תורה לתפלה
- טו. וישימהו על הנס
- יז. אישישא עייל חמרא
- יט. להבין מ"ש בפ' בלק ע"פ שחזרה אני
- כ. ענין המילויים ע"ב ס"ג
- כא. זה הכלל שכל היחודים והמשכות
- כג. וזהו ואהבת את גו'
- כג. חשמל הוא מלבוש לז"א
- כד. תושב"כ הוא יסו"א
- כד. אכלו רעים זהו או"א
- כה. צאינה וראינה בנות
- כו. כתוב בתניא פמ"א העיקר היחוד להמשיך
- כח. מקרא בעשי' תלמוד כו'
- כט. יחיינו מיומיים
- לא. נר אלקים נשמת אדם
- לב. א"ל ברוך גדול דעה
- לג. כל הנחלים הולכים אל כו'
- לג. מה רב טובך אשר צפנת
- לג. כתוב באוה"ח בקרבתם
- לד. יוצר אור ובורא חושך

לז	אמחז"ל במנחות יבא טוב ויקבל טוב
לז	עשה ירח למועדים
לח	אז ירננו כל עצי היער
לט	ענין יראה כי אין מחסור
לט	ביום ההוא יהי ה' אחד
מ	ענין הקב"ה יושב ושונה
מ	הן יראת ה' היא חכמה
מג	אנשי יריחו היו כורכין כו'
מד	ששים המה מלכות
מד	להבין כו' ר"ע שהי' מנשמת בינה
מז	להבין ענין ניסוך המים בחג
מז	להבין מארז"ל בענין מעשיו מרובים מחכמתו
נב	ביום השמיני עצרת
נב	מחץ מתנים קמיו
נה	להבין ענין חטא אדה"ר בעה"ד
נו	כי פדה ה' את יעקב
נח	זרעתו את ב"י זרע אדם
סא	ועבדום וענו אותם
סג	כי נר מצוה ותו"א
סח	ויען גו' הסירו הבגדים
סט	להבין ענין הברכות
עא	מה שמצינו בכ"מ שהמלאך יאמר
עא	ענין עריבות ומתיקות הניגון
עב	ענין השמחה הוא מבחי' המקיף
עג	אך בצלם יתהלך איש
עד	ענין יחוד קוב"ה ושכינתו
עה	יוצר אור ובורא חשך
עז	כי הוי' יתן חכמה
פ	ארז"ל שרו חכימיא למהוי' כספריא
פא	כתי' ביתרו ויבא אהרן וכל זקני
פב	ענין חיוורת' שהוא גלגלתא דא"א
פד	בינו בוערים בעם
פה	להבין מאמר ר"מ בפ' אמור בדיקו דא"ח
פז	להבין ענין התפרש שבין תו' לתפלה
צב	הגה מה טוב ומה געים
צו	כגנה זרועי' תצמיח
צח	בהעלותך את הנרות
ק	ואולם חי אני וימלא כו'
קג	ענין כל המקיים ג"ס ניצול
קד	להבין ענין ע"מ שהן עשה"ד
קז	קודש ישראל לה'

לבבתני אחותי כלה.....	קיא
ברכי נפשי את ה'.....	קיב
ידי' שלחה בכישור.....	קיד
ונתתי מטר ארצכם.....	קיד
להבין כו' החפץ לה' בעולות.....	קטו
ארוממך ה' כי דיליתני.....	קיו
אם יתקע שופר בעיר.....	קיח
להבין שורשן של דברים.....	קכ
ענין תקיעת שופר.....	קכד
בוזרה ויקהל בענין טבילת נה"ד.....	קכו
אם זכרתיך על יצעי.....	קכט
להבין ענין התשובה אמיתית ביו"כ.....	קל
ושאבתם מים בששון.....	קלב
שרשן של דברים.....	קלד
כתוב בע"ח שנתהוה מקו"פ.....	קלה
הודו לה' קראו בשמו.....	קלו
כל הפסוקים עד הגשא שופט הארץ.....	קלח — קמה
בוהר ויחי ע"פ שימני כחותם.....	קמו
להבין מה שאחז"ל עתידה אשה שתלד בכ"י.....	קמח
ואלה שמות בני.....	קמח
ברוך שאמר והי' העולם.....	קנ
לדוד בשנותו את טעמו.....	קנב
והניף אהרן את הלויים.....	קנג
להבין מרז"ל שטן לש"ש נתכוון.....	קנה
ענין סוד ה' ליריאי.....	קנו
תפלה למשה איש האלקים.....	קנו
להבין איך הקורא בספורי וכו'.....	קס
מ"ש בזהר כו' דהרהור לא עביד.....	קס
תלמוד בבריאה.....	קסא
ע' ע"ח כו' שאין החזרת פב"פ.....	קסא
להבין מ"ש כו' דע"י תורה.....	קסא
דוד זמירות.....	קסב
מ"ש בפע"ח דבוה"ז עיקר הבירור ע"י התפלה.....	קסג
הנה טבילת נהר דינור.....	קסח
בתוספות ביאור.....	קסח
משכני אחריך גרועה.....	קסט
ענין הבלים דא"ק.....	קעה
להבין ענין תלת כלול גו תלת.....	קעו
אם לעוברי רצונו כך לעושי רצונו.....	קעח
שאו את ראש בני ישראל למשפחותם.....	קעח
קורא הדורות מראש.....	קפג

ועשו להם ציצית על כנפי.....	קפז
ומשתי כדכד שמשותיך.....	קצג
כי תצא למלחמה על אויביך.....	קצו
לך ה' הצדקה.....	ר
להבין ענין מלכיות זכרונות ושופרות.....	רג
כי שבת שבתון הוא לכם.....	רו
בוזהר כו' זימנא חדא הוה צריכא עלמא למיטרא.....	רי
דאגה בלב איש ישיחנה.....	ריב
בוזהר קדושים כו' בענין שני ערלה.....	ריג
שאור ודבש וגו'.....	רטז
להבין מא' אלי' אנת הוא דאפיקת.....	רטז
להבין ענין התהוות כלים דאצי' מרשימו.....	רכב
להבין ענין תפילין.....	רכו
מלאכי שלום מר יבכיון.....	רכח
כל המשמח חו"כ זוכה לתורה.....	רכט
להבין ענין הריח שבלבושים.....	רלג
והריחו ביראת ד'.....	רלד
ואם בשדה ימצא האיש את הנערה.....	רלח
להבין ענין הבקשה באמרינו יה"ר.....	רמה
תחת אשר לא עבדת בשמחה.....	רמו
זכר רב טובך יביעו.....	רנב
ונשב בגיא מול כו'.....	רנח
הערפת וציונים מכ"ק אדמו"ר שליט"א.....	רסג

ספרי' — אוצר החסידים — לויבאוויטש

הוספות לספר
מאמרי אדמו"ר הזקן

— אתהלך לאזניא —

(א) השמטות. (ב) הגהות כ"ק אדמו"ר הצ"צ לר"ה
משכני. (ג) מ"מ וציונים לפסוקים ומארז"ל המוכאים
בספר. (ד) הוספות להערות וציונים.

יוצא לאור על ידי מערכת
„אוצר החסידים“

ברוקלין, נ. י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות ארבעים ושנים לבריאה

שנת השמונים לב"ק אדמו"ר שליט"א

Published and Copyrighted 1981 by
"KEHOT" PUBLICATION SOCIETY

770 Eastern Parkway

Tel.: 493 - 9250 - 1

Printed in U.S.A.

גרמס ברבוס "צירא"
צ"ו ארבי בן רחל ושלוף דובער בן אסתר הרסה

480 SUTTER AVENUE

BROOKLYN, N.Y. 11207

פ ת ח ד ב ר

על פי הוראת כ"ק אדמו"ר שליט"א מדפיסים אנו בזה קונטרס הוספות
לספר „מאמרי אדמו"ר הזקן — אתהלך לאזניא"י, וכולל:

(א) השמטות¹.

(ב) הגהות כ"ק אדמו"ר הצ"צ לד"ה משכני.

(ג) מ"מ וציונים לפסוקים ומארו"ל המובאים בספר.

(ד) הוספות להערות וציונים.

כל הנ"ל נערך ע"י הרה"ת ר' יצחק שי' וילהלם.

מערכת „אוצר החסידים"

וא"ו תשרי ה'תשמ"ב ברוקלין נ. י.
שנת השמונים לכ"ק אדמו"ר שליט"א

(1) קה"ת תשי"ח.

(2) בכת"י שממנו נדפס הספר הנ"ל חסרו כמה דפים, שהם סיום ד"ה לה"ע תפילין,
התחלת ד"ה לה"ע כו' ערב רב, וד"ה וזכרתי שביניהם, ונדפסו כאן בשלימותן.

השממות *

להבין ענין תפילין מתחלה צריך להבין איך שהמקבל הוא ההיפך מן המשפיע
מה שאצל המקבל הוא ראש אצל המשפיע הוא סוף כמשל ראשון
הנכנס בשופפת שפיה סתום יצא אחרון מצד השני' כדפירש' בייעקב הנה
מבשרי אחזה שמה שאנו רואי' בנפש האדם שהוא נברא בע"ג מתפשט מהות
חיות הנפש באותיות מחשבותיו יותר משתפשט בדבור שהרי יכול לדבר
דבורים שאין רצון הנפש ולא השכל והמדות בהם כלל אבל המחשבה תחשוב
ברצון והשכל ומדה וכמעט כל מהות הנפש תתלבש בהמחשבה וכן בהדבור
יש מהות חיות הנפש יותר משיש בעשיות ידיו שהרי יכול האדם להתעסק
בידיו ולא ירגישו כלל כל כחות נפשו הרי הארת החיות של הנפש שבעשי' היא
מצומצמת מאד ואין לה ערך עם המחשבה. וממנו תקיש שכן הוא למעלה ביו"ד
נברא העוה"ב שהוא אות א' ממחשבתו ית' הוא הגבה מעלה מעלה מרוח פיו
ית' המהווה העוה"ז וכל זה מצד המקבלים הנבראים מאור א"ס ב"ה אבל מצד
ההשפעה מאור א"ס ב"ה להוות ג"ע העליון ולהוות עוה"ז הוא בהפך שבג"ע
העליון שנתפשט יותר חיות אלקות הוא באמת רחוק מאד מעצמותו ומהותו ית'
והעוה"ז שלא נתפשט אורו ית' כ"כ הוא באמת קרוב יותר אל עצמותו ומהותו
ית' והטעם מאחר שאין חכמתו ומדותיו נוספים על מהותו כמו שהם נוספים
בנפש המוגבלת שהחכמה שלה יפעול בעצמותו שינוי שע"י החכמה תתוסף
הארתה לכן בכל כח שתפשט יותר שם הוא מהותה יותר בתוספת אבל א"ס
ב"ה אינו מקבל התוארים שאין חכמתו פועלת שום שינוי בעצמותו בין
כשנתפשט הארתו בכח חכמתו אז קודם לכן אדרבה נהפוך הוא כאשר נתפשט
אור א"ס בחכמה נתרחק יותר ממהותו מכשנפשט במדותיו שבמדות שאין
הגילוי אור כ"כ שם הוא יותר ממהותו ועצמותו ובבחי' עשי' שהגילוי מעט
מזעיר שם יותר ויותר מהותו כי כל שמתגלה יותר התפשטות אא"ס הוא
רחוק יותר מעצמות א"ס ב"ה ולכן כל הקרב קרב אל ה' יהי' בו יותר ביטול
כלא ממש מצד אמיתת ריחוקו מן העצם וא"כ מובן להמשכיל שהיו"ד של
אותיות מחשבתו ית' וה' שנברא בו העוה"ז מצד עצמות ה"ה שברוח פיו ית'
הוא יותר קרוב אל עצמות א"ס ב"ה ומצד השפעתם בנבראים נהפוך הוא
הנברא של ה"ה היותר רחוק מצד הגבלתו יותר ע"פ משל השופפת הנ"ל
ומפני בליטת ההשפעה בהמקבל שהוא נהפוך מן המשפיע כמשל בליטת החותם
בשעוה שמתהפכים האותיות כי כל היפך האתון בנוק' כנוכר בוזהר שימני
כחותם כו', ולכן הגם שקליפת עשו קדמה לפרי יעקב אפילו בא"ק כמ"ש בלקי'ת
זהו מצד היציאה וההולדה מן המקבל אבל בהשפעה נכנס יעקב ראשון לכך
יצא אחרון שהוא בשפלות בעניני עוה"ז דוקא. ועפ"י הנ"ל מובן למשכיל
שמחשבה דו"מ של הקב"ה שהוא בי"ע לכבודי בראתיו מצד המקור המהווה מאין

* בכת"י שממנו נדפס הספר הנ"ל חסרו כמה דפים, שהם סיום דרוש זה, התחלת
ד"ה לה"ע כו' ערב רב, וד"ה וזכרתי שביניהם, ונדפסו כאן בשלימותן.

ליש עולם העשי' גבוה יותר וזה סוף מעשה במחשבה תחלה, גם מובן ע"פ הנ"ל ענין אין דומה לך אפילו לאחר שיהי' נ' אלף יובלות שהוא עליות הנבראים מה שעכשיו ג"ע העליון יהי' ביובל הבא בחי' געה"ת וכדומה מ"מ יהי' אין דומה למהותו ית' כי כל שהגילוי אורות יותר ירחקו באמת יותר ממהותו מטעם שאין התפשטות מהותו מערך מהותו כלל כמו התפשטות חכ' של הנפש לגבי מהות הנפש ואחר שמבואר שבבחי' א"ס כל שהוא מיעוט התגלות הוא באמת קרוב יותר אל העצמותו והוא בחי' מקיפים כמבואר א"כ מובן שהתפילין דמארי עלמא שהוא מוחין שלו מדותיו ית' והבליטה של התפילין שהוא על המוח הוא שנמשך על מוחין דו"א מבחי' עשי' של א"ס ב"ה אשר הוא קרוב יותר אל א"ס ב"ה מן המוחין דו"א דאצילות עצמן וכן כל מצות ה' המלבישים כל האברים דו"א הם בשרשם הגבה מאד נעלה מאורות מדות דאצי' ועל דרך רמז הם מעשה המצות של הבע"ג כשאדם מניח תפילין שכתוב בהן מצות האהבה בכל לבבך על קלף ודיו כשר אע"פ שאור האהבה בעצמה שבלב האדם היא רוחניות ואין להם ערך עם אותיות גשמי' הכתובי' על הקלף עכ"ז הרי יש גבול לאור האהבה ואפילו מקור דמקור שרש נפשו הוא רק מבחי' כלים ואברי' דו"א הרי הוא בחי' אור התגלות אין סוף ורחוק באמת מעצמותו אבל אותיות הכתובים אע"פ שבשרשן ומקור התהוות הקלף הוא מבחי' עשי' דעשי' לפי השתלשלות המקבלים, אבל ההשפעה הרי שרשם קרובים יותר אל עצמות אור א"ס ב"ה מפני שהוא מיעוט התגלות אורו' לכן ע"ד רמז יהי' תפילין דמארי עלמא בחי' לבוש להמוחין וגבוהים בשרשן מהם, ולכן היא בבליטה על המוח לרמז שהם למעלה בבחי' מקיף עליהם שכל הלבושים הם חיצוניות מקיפים והמשכת חיצוניות מקיף על מוחין דו"א הוא ע"י הנחת התפילין גשמי' על מוחו בזה העולם כן נעשה עד רום המעלות העשיר שבבחי' האצי' הנק' יסוד ז"א ישפיע מוחין לנוק' הנק' דל אלא שבלא מעשה נתינת הכסף גשמי היה ההשפעה מאו"פ של העשיר לצורך ביי"ע אבל בכסף יגרום המשכות חיצוני' מקיפים לנה"י דו"א המלבישים רגליו והוא סוף הלבושים של תרי"ג אברי' ולכן מצות הצדקה הוא סוף במצות ה' ותפילין ראש לפי חיתוך האברים כן חיתוך הלבוש אבל באמת מבלי שימצא ראש וסוף כי הסוף של לבוש הצדקה בבגדו בה כמבואר הוא ראש לכל המשכות או"פ דנוק' להחיות ביי"ע נמצא שבמעשה המצות יתקשר האדם במהות ועצמות א"ס ב"ה מה שאין ביכולת כחות נפשו בזה.

וזכרתי את בריתי יעקב וגו', כתיב ויהי ערב ויהי בקר יום אחד שאין היום נק' אחד אלא כשיש ערב ובקר אבל בקר בלא ערב אינו יום אחד וכמו שאין האדם נק' שלם כשהוא בקו אחד דהיינו כאשר ישנא אוהבו וכדומה שהוא קו גבורות לבד או כאשר יאהב שונאו שהוא קו החסד לבד כ"א כאשר

כלול מחו"ג בתערובות דהיינו שלא יחפה אפילו לאוהבו בדבר רע שיעשה וישנא אותו קצת אלא שירחמנו ויזכחנו כו', כן בעבודת ה' צריך שיהי' השמחה בה' והמרירות מעצמו שקולין בתערובות לא יגבור זה על זה יותר מדאי. ולהבין הטעם שנק' מדת מלכותו ית' בחי' לילה כי ידוע שעיקר בנינה מהגבורות להחיות רוח שפלים דבי"ע מאין ליש בבחי' רצוא ושוב ונק' קיסטא דחיותא להיותה בחי' התפשטות לבד ולא עצמות א"ס ב"ה ואפילו עלמא דאתכסיא שהוא בחי' אמירה בלב מקור אותיות הדבור שבהה הוא ג"כ רק התפשטו' לבד כמו אותיות המחשבה של האדם שהם בסקירה אחד ובמהירות גדול ואעפ"כ אינו נתפס ליש ודבר נגד עצמיות הנפש, וזהו ברוך שאמר והי' העולם מן אמירה שבלב נעשה מקור התהוות מקום וזמן, אך להיות כי זמן ומקום הם נפרדים ליש ודבר בגבול ומקבלים חיותם מן התפשטות מדת מלכותו ית' ולא מעצמותו כמו עד"מ התפשטות אימת מלך על אנשי מדינתו כמבואר א"כ גם באותיות מחשבותיו שהוא מקור לעלמין דאתגליין הוא ג"כ רק מן התפשטו' מלוכה לבד כמשל אדם החושב שיתנשא על זולתו מחשבה זו הוא מקור לגלוי התנשאותו והתפשטו' כן בחי' מחשבת אנא אמלוך שהיא כל התפשטו' המחשבה היא מקור לבחי' מלכותו בכל משלה וזהו יחיד חי העולמים כו' כי אחד נק' מה שמתאחד א' לתבירו והיו לאחדי' אבל לשון יחיד הוא שלא הי' בגדר התחלקות קוין כלל כי אותיות מחשבותיו ית' שהם מקור לחיי העוה"ב אע"פ שהם בתכלית הביטול עד"מ כמו אותיות המחשבה שמשוטטים כרגע וחוזרים, אבל עכ"ז יש התפשטות איהו דבר שיבוטל ויהי' לאחדים אבל עצמות אור א"ס נק' יחיד והוא משפיל א"ע בדרך דילוג גדול ממהות למהות להיות חי העולמים ג"ע עליון ותחתון בבחי' אור"פ ומקיף, וזהו אלקי' עצמות בחי' בינה יחיד שאינו התפשטות והתחלקות קוין ומה שמשפיל א"ע להיות חי העולמי' הוא בשביל מלך שהי' במחשבתו ית' אבל לגבי עצמותו ית' מחשבה זו הוא השפלה גדולה ע"ד משא"כ גדול ה' כו' ודרשו רז"ל אימתי נק' גדול בעיר אלקינו שזה קאי על ריבוי רבבות היכלות והעלמין סתימין כמ"ש בזוהר עליהם נאמר לגדולתו אין חקר שאין לומר על עצמותו ית' שאין לו ראשית כי לית מחשבה תפיסא ביי' כלל אלא על מה שמקבלים הנבראים מן התפשטות אור א"ס שנק' גדולתו ע"ז נאמר שאין לגדולה זו חקר וסוף אלא שבני ישראל עם קרובו אינם חפצים בשום התפשטות כמאמר דוד המע"ה מי לי בשמים כו' צמאה נפשי דהיינו רוח פיו ית' המסתתר בבי"ע והחיות אלקות שבהם רצוא ושוב נק' תפילת הערב שאינם מאירים מעצמן מבלי שיומשך אור תמיד להחיותם ולקיימם מאין ליש כמו עד"מ חשך הלילה והמשפיע למקור דכל המקבלים דבי"ע נק' יום כמו השמש המאיר לארץ אע"פ שארץ ויושביה ישנם חיים וקיימים בלעדי השמש אבל השמש יאיר עליהם ומחדש חיותם ואז כשמאיר עליהם השמש נק' יום שלם ומבלי ערב ובוקר אין היום אחד כ"א לא הי' חשך ברישא ולא הי' נהורא מתפשט זיוו להתאחד לא הי' נק' אחד וכן בכל מקבל ומשפיע כשיש שניהם ביחד נק' שלימות ואם לאו המקבל יחסר חסרון גמור בלעדי המשפיע ולהמשפיע יחסר לו שלימות זיו התפשטות פעילות אור המדה שלו

דהיינו זיוו שנתפשט ממנו אל המקבל אינו קרוב אליו ואינו מתאחד עמו אם לא יוסיף לקיימו תמיד חדשים לבקרים מאחר שמהות המקבל נלקח ממנו. הרי יחסר להמשפיע אם לא יתאחד עמו ולא יהי' נק' אחד ואע"פ שהחושך בריאה בפ"ע כמ"ש ויבדל אלקים בין האור ובין החושך אבל שרש מהות החושך הי' כלול תחלה בתוך האור, ואח"כ יצא למהות בפ"ע ויצטרך לקבל הארה תמיד מן האור שזוהו ההבדלה שהבדילו ה' והקטינו להיות מקבל מהות בפ"ע כמו שהנקבה מהות בפ"ע ואין התהוות שלה לע"ע מן הזכר אבל כן היתה תחלת לקיחתה מן צלעות הזכר שתהי' בחי' מקבל ממנו שנמצא שגם הזכר שנלקח ממנו בת זוגו לא ישלם אם לא ישא אשה כמ"ש בזוהר דאחד לא שריא במאן דלא נסיב אתתא וזהו כברייתו של עולם ברישא חשוכא שנלקחה השרש של המקבלים דבי"ע למהות בפ"ע והדר נהורא להשפיע ולחדש חיותם תמיד מבחי' סוכ"ע וכן בנש"י שהם מדת לילה בשפוך נפשם אלקי' בתפלה לה' לצאת מגדרי גבולם להתכלל במקור החיים ואז אין להם חיות של זה העולם בלעדי אא"ס ב"ה שיחי' אותם מחדש ומשתוקקים ונכספים מאד לקבל חיות מבחי' א"ס דוקא והרי לית מחשבה תפיסא בי' וא"כ אור ה' שופע עליהם לחדשם ולהאירם באור א"ס ב"ה אינו אלא ע"י התורה שהוא רצונו וחכמתו ית' כשידברם נה"א בדבור והבל פה אז נמשך מדת יום בלילה להאירה כי הבל"י בקעין אורא דנוגה ומתלבשת בהבלי הגשמי הוזה בחי' הבל רוח פיו ית' הנק' מדת לילה המחי' כל הנבראים מאין ליש ואז השגת טעם ודעת של ההלכה למה כשר שהוא אומר בדיבור היא היא הקריאה והמשכה מחכמה עילאה שמלובש תוך מדותיו ית' לנה"י שבו ומשם נמשכין מוחין חדשים לבקרים דנוק' הנק' הבל קדישא בכל בקר להאיר את הלילה ליתן טרף לביתה בכל פרטי פרטיות שלהם כמ"ש אם לא בריתי יומם ולילה חוקות כו', וזהו אם ישים אליו לבו בתפלה במס"ג ע"ד כלתה נפשי אז תהי' שפע האורות דאצי' הנק' רוח ונשמתו בחי' חב"ד דו"א הממשיכין מוחין לנוק' לכלים דאצילות ולהבין ביותר כי המשכות החיות השכל ומדות תוך הגוף אע"פ שהיא השפלה גדולה לעצם הנפש שהרי השכל המצומצם לפי כלי המוח אינו ערך עם כח ההשכלה שבעצמיות נפש אבל מצד האור שנתפשט מהנפש תוך כלי הגוף יהי' לו גרעון כשיסתלק למקורו בהעדר חיות הגוף כגון בתענית מחמת שכלי הגוף חלש מסתלק השכל שאינו משיג כמו שהשיג קודם שהי' רעב כן הוספת אורות ומוחין דמדות עליונות דאצי' אע"פ שמצד מקור חכמה עילאה דאצי' שאינה מצומצמת תוך המדות לא תתחזק ותתרבה בקיום וחזק המדות שהרי המדות מצומצמים ומעלימים אורה אבל מצד צמצום החכמה תוך המדות תתחזק ותתרבה בקיום וחזק המדות וברפיון המדות תסתלק ותגרע אורם וזאת ידוע שע"י העלאת מ"ן של נשמת הצדיקים וכללות נש"י בתפלתם הם מנשאים ומגביהים חיות אלקות שבתוך כל הנבראים להארות מדותיו ית' בחי' סוכ"ע ואז מתחזקין המדות כמו עד"מ מבירור המאכל שמחזק הלב והלב ממשיך כח השכל לתוך כלי המוח ומתחזק השכל המצומצם כן ענין המס"ג שנהפכת ובא למקורה מחזק המדות גדולה וגבורה הנק' ימות עולם ועי"ז נתחזק חב"ד דילה ואשדין מיין לקבלי' כמבואר ואז נמשך מוחין להמדות דדכורא הנק' ימי עולם וזה שע"י ישים אליו לבו

לב דנוק' רוחו ונשמתו אליו יאסוף וזהו ענה דודי ואמר קומי לך רעייתי יפתי פ'י מה שאת מקום ומתנשא עצמך להדבק בך רוחי ונשמתי יפתי שמיפין אותי בתפלתם כלומר כשמשבחים ומפארים אותי לבד השגת אלקות שנקלט בנפשם מחמת ההתבוננות עוד אחת שמחמת השגתם והתפעלות נפשם מיקר תפארת גדולתו נשלם הכוונה בגין דישתמודעין לי' ומעוררין בזה בחי' ת"ת דאצילות וזהו יפתי כלומר הרי הם מיפין ומעוררין בחי' ת"ת שלי בחי' א"ס ממש שהוא עיקר המשפיע להיות מקור לבע"ג רעייתי שמפרנסין לאביהם שבשמים וענין הפרנסה הוא המאכל שממשיך השכל תוך המדות כן הקריאה שבתורה אחר התפלה הוא המשכת רצונו וחכמתו לעולם הדבור, והנה להבין ענין מאין באת ולאן אתה הולך שע"י התפלה בנקודת הלב מתקשרים ומתעלים כל כחות נשמתו באלקים חיים בבחי' אין שהוא ענין אני ראשון ואני אחרון דהיינו כתר ומלכות כמ"ש במ"א שכתר דמל' דאצי' הוא בחי' אלקות ממש שאינו מתלבש ומתצמצם אפילו בחב"ד דבריאה והוא עיקר בחי' טובב דממלא כמו עד"מ רצון הדבור שבלב כו' ומחכמה שבמל' הוא שרש כל התהוות דבי"ע כי כולם בחכ' עשית והחכמה מאין תמצא כידוע לכן כל עיקר התהוות מהות הנשמה הוא מחכמה שבמל' איך שבאמת מאין שהוא בחי' כתר בחי' אין שבחכמה כמבואר שהולדת טפת המוח הוא מבחי' כח המשכיל שהוא מן עצמות מהות הנפש ולכן ע"י נקודת הלב שהוא הרצון דייקא בבחי' סוכ"ע שלמעלה מזמן ומקום כ"א לפי השגתו באלקות מתקשרת הנשמה אלקי' באותו רגע במקור חוצבה בחי' אין שבחכ' שבמל' דאצי' אלא כמה יהי' הארה זו בגילוי וכמה בעולם הוא לפי מדריגות השגות הנשמות באלקות אם מיצירה או מבריאה כו' כמו שהפרש בגילוי הארת חכמה שבמל' דאצילות בין עולם הבריאה לעולם היצי' וזהו מדרגת הקיבול שכר בג"ע העליון כי כל נשמה נהנית מזיו השכינה בחי' אין שבחכ' תתאה המתלבשת בהשגות הנשמות ממש ומהוה אותן מאין ליש כי זיו היא בחי' התענוג העליון שבשכינה שהיא חכמה שבמל' דאצי' המהווה מהות הנשמות וכשנהנית מהזיו היא מתבטלת ממציאיתה והתענגה בעונג העליון והיא הקרבת הנשמות במזבח עילאה וריבוי המדרגות בזה הוא לפי ערך עומק נקודת הלב שבתפלה כי אין קץ במדריגות כמו שנראה בהפקירת הנפש במילי דעלמא שיש בה רבבות מדרגות זו למעלה מזו יש א' שעומד בנסינות קטנים ולא בגדולים שאע"פ שיוכל אדם להסתכן ממש בסכנת אש וחרב בשביל אהבת ותשוקת איזה ענין אבל לא יסבול יסורים קשים ומרים עד שאחז"ל אלמלא נגדוהו כו', נמצא אינה בשלימות שהרי יסתירנה הנסיון הגדול לכן נתנסה אברהם בעשרה נסיונות אע"פ שהיה מרכבה בבחי' ביטול לאלקי חיים במס"ג אמיתי אבל להיות כי הרצון הוא מהות הנפש ולא התפשטות כוחותיה לכן בהשפשטות ומסירת העצמיות יתרבו המדריגות עד אין קץ ומפני אהבת ה' אליו רצה שיגלו בנפש אברהם כל מדריגות מס"ג כי הם מכוסים כשאין דבר המנגדם וכל שהמנגד יותר יעורר אמיתית הנקודה העצמי' של הנפש ביותר וזה שחשק ר' עקיבא כל ימיו בשעת ק"ש מתי יבא לידי נסיון על קדה"ש ויתגלה מסירת נפשו ביתר שאת ע"י המנגד, והנה כל קיבול שכר הנשמה בהתענגה על ה' בג"ע העליון מזיו השכינה הוא בחי' אין של היש

שהוא החכמה ולכן נק' הכתר שבחכמה אני שיש בו יו"ד שהוא חכמה כמבואר ע"פ יחינו מיומים ביום השלישי יקימנו ונחיה לפניו שע"י התפלה שמתהפך מהתלהבות לתענוג הוא שהי' יש ונתבטל ע"ד דם נעכר ונעשה חלב והוא ענין רוחצות בחלב אבל בחי' אין האמיתי שאינו בערך אפילו להיות מקור ליש שהוא פנימיות הרצון שאינו מקור כלל לכה השכל והוא פנימיות התענוג ולא זיו שבחכמה נק' אן, וזהו לאן בלא יו"ד אתה הולך בכח הלבושים של הנפש ע"י מדו"מ שבתומ"צ דייקא שמהם נעשה לבושים לנשמות בג"ע וע"י הלבושים יכולין הנשמות להיות בבחי' אין האמיתי הנק' שעשוע המלך מפני שהתורה היא עצמיות חכמת ופנימיות עונג העליון ית' מלובש בדברי ההלכה וכשהנשמה מדברת דברי ההלכה הרי ההבל דיבוריו מתלבשים בו בחי' הבלים קדושין דרוח פיו ית' שבעולם הבריאה ואותו ההבלים נקראים צרור החיים שהנשמה מלובשת וצרורה בצרור זה וע"י צרור ולבוש הזה לא תתבטל ממציאותה אפילו כשתתעלה בבחי' אין האמיתי להיות הצרור הזה יש בו הארת פנימיות עונג העליון שהרי ההלכה נתלבשה בלבושים דבי"ע כו' כמבו' על משה שבא ע"י הענן הנלקח מפנימיות בינה ונתגשם להיות לו לבוש ועולה על ידו וכמו שזורקין בקלע שנזרק הגבה למעלה כן הליכות והגבהת הנשמה מעלה מעלה בבהלכות לבחי' א"ן וזהו וזכרתי את בריתי יעקב כתיב וזכרתי לשון הוה שתמיד נזכר עליו ולא יכול לשכוח עליו ובאברהם ויצחק והארץ כתיב אזכור משמע שהי' בה ח"ו שכחה אלא שיזכור עליהם והענין שהארת המשפיע בהמקבל הוא באותו דבר שהמקבל מעלה מ"ן אליו אם באהבה מעורר אהבה המשפיע שעל ידו יעורר כח המשפיע כמבואר בענין שרש נשמת זכר ונקבה קודם יצירתן בכלי גוף מאותו תאובתא דנשמתין גמשכה אהבה הגשמיות שלהם בירידתם הארות הנשמות בגוף וזהו ענין כריתת ברית אין האשה כורתת ברית כו' דהיינו כמו שני אוהבים כורתים דבר לשניים וע"י שחיותו יהי' קשור וטמון בחבירו במה שחולק לו בהדבר וכן חבירו יפשיט מחיותו בהחלק שיתן לו ונמצאו נזכרים וע"ו תמיד ע"י התפשטות חיות כ"א מחבירו כן לקיחת א' מצלעותיו גרעון המשפיע הוא כדי שיזכור על המקבל ובהמקבל יהי' גרעון תמיד שיצטרך להארת המשפיע וע"י הכריתת שבין שניהם הם ברית שלם יכול המקבל לעורר בכל כח פרטי כח המשפיע מיד כן בכל כח פרטי מגפוש אלקית אם אהבה או יראה או שכל מעורר בחי' אהבה עילאה שמבחי' אלקות בלי גבול וכן יראה כו' אך אין זאת אלא באתעדל"ת דוקא שאע"פ שברית כרותה הוא עכ"ז אין הזכרון וע"ו כ"א בהתעוררות כמו שני אוהבים נפרדים למרחוק ושוכחים וע"ו אלא שנזכרים לפרקים ע"י הכריתת ברית וזהו דכתיב באברהם ויצחק לשון אזכור שהוא כפי העלאת מ"ן אבל ביעקב כתיב וזכרתי כי יעקב הוא בחי' רחמנות שבנפש אלקית ע"י התבוננותו עוצם ריחוקה והשפלתה מה' אחד מעוררת בזה בחי' הרצון עד למעלה כי הוא בריח התיכון המבריח מן הקצה אל הקצה.

להבין ענין מאמר ר"מ ענין ע"ר שיש בין בישראל בין באומות הנה ענין ע"ר הוא מפילת ניצוצות הקדושי' כמ"ש הנפילים היו בארץ והוא מלשון נפל כמו כשנולד כבר הולד מהטיפה אבל עדיין לא נגמר גידולו בט' חדשים ויפול ממקורו או יקרא נופל וכאבן הוא חשוב ואסור לטלטלו בשבת להיות כי בט"ח דוקא נגמר חיות הנפש בגוף ולא קודם לכן כמ"כ נשמת האדם הנק' ניצוץ אלקי שבישראל נברא ונולד מאין ליש ממקור החיים מבחי' יסוד מל' שבאצוי' אחר גידולה ט"ח בבטן מל' דאצוי' שאז דוקא נגמר בהנשמה בחי' החיות שלה מאור פני אלקים חיים בשלימותה ולא תקרא הנשמה ההוא נפל אבל קודם שתגמר שהייתה ט"ח אין בה חיותה ונפשה עדיין וכאבן תחשב ותפול לגמרי ממקור חוצבה וגידולה ותמות וענין זה יובן בנשמת האדם בתפלה המוחין והשגה אלקי' נק' נפש הגוף של עצם הנשמה כו' וגופה הם המדות שלה ונה"י שבה וכשהנשמה לא נגמר גידולה בג"ר שבה במקור חוצבה או גם בהתלבשותה וירידתה בגוף האדם הגשמי הנה יהי' בה סיבת הנפילה במדות שלה מהנפש שבה עד שתפול לגמרי להתפעל באהבה נכריה כו' כי לא נתקשרה עדיין היטב במקורה ולא נגמר שם גידולה עם נפשה בשלימות כמבואר, והנה אתם קרוים אדם שכללות נש"י נק' אדם שנולדו מיחוד זו"נ דאצוי' מאין ליש כידוע ויש בהם נפילין שלא נגמר גידולם והתקשרותם בבטן מל' דאצוי' והם הם בחי' ערב רב שבישראל בכל דור ודור שהם הנשמות שלא האיר בהם אור האלקי בשלימות והם רחוקים מאד מצד עצמותם מאור פני אלקים חיים כמו הנפל שנפל ממקור הולדתו ומ"ש בזהר שהערב רב ערבוביא בישא לישראל שהם יותר רעים וחטאים אפילו מהרשעים העוברים על מצות ה' בעבירות חמורות להיות כי נראה בחוש שהשליא קודם לולד שנתהוית ונעשית מפסולת וזוהמת הטיפה ואחר גידולה יתהוה הולד מהברור שבהטפה כמו הקצף במשקה הרתוח תחלה ולא יראה שום משקה צלול להיות כי מתערב הפסולת עם הנקי והמובחר והיו לאחדים ממש עד שפסולת עולה ויורד בכל חלקי הנקי ורתיחת הפסולת שעולה ויורד הנק' יין תוסס מוכרח להתמשך תחלה זמן מה כמו ג' ימים עד שיעמוד על עמדו ויהי' היין צלול אחר הבלבול הגדול, ועפ"ז יובן שמהשפע' יסוד צדיק ח"י עלמין להתהוות נשמת ישראל הנק' אדם הי' תחלה התהוות הפסולת של השפעה שהיא שרש האומות למטה שאינם קרוים אדם להיות מפסולת הטפה ולא מהברור שבה והיא הנק' שליא שהולד מתכסה בו והיא לצורך הולד אבל אינו מעצמיות כלל ואינו אלא כמו לבוש ושומר לפרי לכן הגוים שאינם מצירים ומציקים לישראל הם בשרש השתלשלותם מן שליא העליונה מפסולת דמים שמתאספין מפסולת טפת דכורא קודם שיתהווה הולד שהם ישראל מהברור שבה ולכך אינו מיצר ומציק לישראל כי מהות בפ"ע כמו לבוש האדם שאינו מזיק לאדם בהיותו מלוכלך או קרוע משא"כ עג"ר * הם בשרש התהוותם לבוש השליא שהי' כמו קצף הנק' שוים שהוא פסולת הטיפות מ"ן ומ"ד שמתקצף תחלה קודם שיצוייר הולד והם המצירים ומציקים

לישראל לפי שהיותר קרוב מתקנא יותר נחש הקדמוני כי כלום מתקנא כי עד"מ מרתיחת היין תוסס לבסוף קודם שיצא המשקה צלול לגמרי להיותם קרובים אל העצמות בחי' הולד יכאב יותר לישראל ובוה יובן אלה המלכים אשר מלכו בארץ אדום הם ה"ג דנוק' ביסוד שבה שאודם מ"ן דנוק' המסבבים ומקיפים טפת דכורא מכל צד כידוע בספרי הטבע הוא בחי' פסולת מ"ן שלה עד שיוכל להיות פולטת שהרי יוכל להיות טפת של דכר שאינה מולדת ולכן פולטת לחוץ ולא יוקלט כן אף בטפת דכורא המולידת ונקלטת יש בה ג"כ פסולת היוצא לחוץ וזהו המלכים דדכורא דאצי' שמלכו והשפיעו בארץ אדום ולא נקלטו והם שרש האומות למטה ומהם נעשה השליא וכ"ז לפני מלוך מלך לבנ"י הם הקרוין אדם בדיוקן אדם שעל הכסא הנק' אדם דאצי' וזהו מאמרו"ל שישראל פסקו וזהמתן דהיינו בחי' וזהמא עליונה וזהו הנפילים היו בארץ אשר מעולם אנשי השם פי' היו בארץ בבחי' הולדת הולד שהם ערב רב בישראל שלא נקשרו הטיב במעי הנוק' ולכן נפלו אשר מעולם אנשי השם פי' סיבת שרש נפילה שלהם להנתק ממקור הולדתם הוא שבחי' השליא שלהם היה בה ג"כ ערבוביא גדולה והם בחי' ע"ר דאומות שבבחי' שרש השפעה עליונה שהוא בחי' שרש לבוש השליא היה בה בהפסולת ההוא תגבורת היותר עכור שבפסולת שממנו שרש עכורית הולד כמה שאינו נקשר היטב ויפול לארץ וזהו לפי שגם מעולם קודם בחי' חילוף אותיות בציור הולד במעי הנוק' והם הנק' מעולם בבחי' שפע דכורא וגם דנוק' אבל קודם שיתגשם בציור ולד ושליא כו' ואז היו נקראים אנשי השם בבחי' דכורא. ועתה יובן ענין מהרסייך ומחריבייך ממך יצאו כי ישראל בין הגוים שמתיה שהגוים וע' שרים שהם השליא סביב לכללות נש"י נק' בני ואדם כמו שהשליא מקיף הולד וכן א"י בין כל הארצות נקודה האמצעית שבישוב בעולם, וזהו מהרסייך וגו' פי' ע"ר דאומות העשי' הנפילה שהם בבחי' ע"ר דישראל ממך יצאו לפי שהפסולת העכור ביותר שבשרש השליא ממנו הי' גרם סיבת נפילת הולד ולכן הם קרובים לישראל יותר משאר הגוים כנו' בר"מ ששדין יהודאין שרשם משדים נוכראין לכן הם חושבין רע על יהודאין מצד קרבתם אליהם נותן לבבו אליהם יותר אבל הגוים שהם מלבוש השליא עצמה לא איכפת להם כלל כי רחוקים הם.

הגהות כ"ק ארמו"ר ה, צמח צדק" 5 (קמטע הראשון של) ד"ה משכני *

משכני אחר־ך נרוצה משכני לשון יחיד נרוצה לשון רבים, הענין הוא שידוע שיש ב' נפשות בישראל א' הוא ניצוץ אלקי שטבעו לימשך ולידבק ביחוד ומיוחד ית' בלי שום טעם ודעת אלא כמו שלהבת שעולה מאלו מצד שנמשך לשרשו כן ניצוץ זה על שם שהיא נלקחת מיחיד חי העולמים הוא עולה תמיד ומתדבקת ביחיד ומיוחד ית' ולכן נק' יחידה ע"ש שהיא יכולה לקבל בתוכה בחי' יחיד (הגה עי' בע"ח שמ"א פ"ג ע"פ אני אמרתי אלקים אתם שיש בנשמה בחי' שלמעלה מחו"ב ומדות ונק' יחידה ויש בה דוגמת הכתר שכולל מב' בחי' ע"י וא"א וזוה יובן מש"כ ענין יחידה שמקבלת מבחי' יחיד, ובמא"א אות יוד סל"ט יחידה בכתר, והי"נ כ' מ"כ בשם המחבר הטעם שיחידה בכתר כי הוא יחיד ואין לו בת זוג מיוחדת כמו אבא או ז"א ועיין בע"ח שער דרוש עתיק עכ"ל ועמ"ש בת"א פ' נח סד"ה מים רבים ומש"ש בפ' וארא בד"ה וארא אל אברהם בענין יחיד ואחד, ועמ"ש בלק"ת פ' במדבר בד"ה והיה מספר בני' בענין ד' יסודות רוח אש מים עפר, שישנם ג"כ בנפש, והם ד' בחי' חיה נשמה רוח נפש וזוה יובן ענין יחידה שהיא למעלה מד' בחי' אלו וכמ"ש בע"ח שם שמ"א שהיא דוגמת ההיולי שלמעלה מהארבעה יסודות, ועיין במא"א אות ד' סעיף כ"ד בענין ד' יסודות שהם ד' אותיות הוי' וד' בחי' אבי"ע, וא"כ בחי' יחידה שלמעלה מד"י הג"ל זהו ענין עד יעבור עמך הוי' כמבואר בלק"ת בד"ה האזינו השמים, דרוש הראשון פ"א יעו"ש וע' במא"א אות ריש ס"ב בפ"י רשות היחיד עכ"ה). וענין זה הוא בחי' רצון הנפש שגם התענוג יומשך ממנו כי כשאינו רוצה בהדבר לא יתענג ממנו אדרבה יצטער וכשירצה בו ימצא בו תענוג ושכל ומדות ומעשה ונמצא כל ההשתלשלות שבנפש הוא הרצון (הג"ה התענוג שרשו מעתיק, והרצון שלמעלה מהתענוג זהו ענין א"ק כמבואר בדרוש ג' בחי' אדם ועמ"ש בד"ה ובבואה לפני המלך, ועמ"ש ע"פ ועשית ציץ, ומ"ש בד"ה למנצח על השמינית מענין א"ק, וזהו ענין רעוא דכל רעוין וכמ"ש בענין כשעלה ברצונו ע' בת"א פ' בשלח בד"ה וירא ישראל, בענין ב' שמות הוי', והנה שם הוי' זהו ד' יסודות ארמ"ע כנ"ל, ושם הוי' שבבחי' כשעלה ברצונו היינו כמ"ש בע"ח שמ"א שם ענין ד"י הכלולים בשרשם ומקורם בבחי' ההיולי כו' כך להבדיל יובן ענין ד' אותיות הוי' הכלולים בבחי' כשעלה ברצונו הפשוט כו' ועמ"ש בד"ה וקבל היהודים, וקבל לשון יחיד, ומ"ש בביאור ע"פ צאינה וראינה, בענין ומדבר מתנה, עכ"ה) ורצון של נה"ב לא נק' יחידה (הג"ה עמ"ש בד"ה כי תצא בענין והסירה את שמלת שביה בענין בבואה דבבואה לית להו ועמ"ש ע"פ ושמתי כדכד עכ"ה) אעפ"י שכוללת ג"כ כל ההשתלשלות שלה מפני שהיא בעצם בחי' נפרד ורוצה לדברים נפרדים לפעמים

*) הנדפס לעיל ע' קסט.

בדבר גשמי זה ולפעמים בדבר אחר נמצא שאין הרצון אחד ולכן נק' נפשות עשו לשון רבים אבל רצון נפש אלקים נק' יחידה כי רצונה באחדות הוי' במהותו ועצמותו ית' שהוא ושמו לבד ואין שם התחלקות מעלה ומטה כו' לכן גם הרצון שמקבלת בתוכה בחי' יחיד הוא רצון א' בלי שיתחלף לפעמים כך ולפעמים כך כמשל התקשרות נפש התלמיד לרבו שיהי' שינויים ברצונו לפי אופן קבלתו השפעה לפעמים כך כו' כי עיקר התקשרות רצונו הוא בהשפעה והרי היא מתצמצמת ונפרדת לכמה אופנים שונים אבל התקשרות רצון הבן לאביו שנלקח מעצמות נפש אביו ולא מהשפעתו לא יהי' שינויים כלל בהתקשרות נפשו בנפש אביו מפני שנתקשר בעצם נפש אביו בבחי' יחידה שבו וזהו הצילה וגו' מכפירים יחידתי כלומר שיציל רצון ניצוץ אלקות היחידה מתאוות הכפירים השואגים לטרף הב' שהם הרצונות הרבים של נפש הבהמית. וזהו משכני לשון יחיד ואח"כ נרוצה לשון רבים שגם רצונות הרבים הבהמי' המחשיכים אותה כידוע ירצו עם בחינת יחידה להדבק אחריו. (הג"ה עמ"ש בענין מלך אסור ברהטים ברהטים של אברהם שנאמר ואל הבקר רץ אברהם ומתרגמין רהט).

קיצור. יבאר ענין יחידה, שהוא הרצון שלמעלה מהתענוג והשכל ונק' יחידה שמקבלת מיחידה, משא"כ רצון של נה"ב לא נק' יחידה, וזהו משכני, ועי"ז אחריו נרוצה ל' רבים, ובהג"ה נת' מהו ענין יחידה שיש ד' יסודות ארמ"ע בנפש והבחי' שלמעלה מהם וזהו ענין עד יעבור עמך הוי', וענין הרצון שלמעלה מהתענוג זהו ענין א"ק רעדכ"ר, כשעלה ברצונו, שהתענוג עתיק נמשך ממנו עכ"ה).

מראי מקומות וציונים

לספר

מאמרי אדמו"ר הזקן — אתהלך לאזני

עמוד א

אתהלך לפני ה' : תהלים קטז, ט.
לא כן עבדי משה : בהעלתך יב, ז.
משה בחי' דעת דאצי' : ראה מאז"א בערכו.
מכריזין עליהם מ' יום קודם : מו"ק ית, ב.
וש"נ.

עמוד ב

מ' הראשונים . . . ה' חירות עולם : שמו"ר
מא, ז. וש"נ.
שפסקו מהם זוהמא : ראה שבת קמו, א.
וש"נ
מת בשבועות : ירושלמי חגיגה ב, ג. רות
רבה ג, ב.
מ' האחרונים ה' ביוהכ"פ : ראה פירש"י
עקב ט, ית.
במ' יום האחרונים ה' הארת נשמת ר"ש :
ראה ס"י שער הלי"ג בעומר בסופו.
דור דיעה : ראה במדב"ר יט, ג. קה"ר ז,
כ"ג. וראה ע"ח שער הכללים פי"א ושער
הארת המוחין פי"א.
לעולם יעטוק אדם בתו' שלא לשמה : פסחים
ג, ב. וש"נ.
אין העולם מתקיים אלא בהבל תשב"ר : שבת
קיט, ב.
הבל עליון בחי' רוח פיו ית' המחיי' : ראה
ע"ח ש"ר פי"א. וראה אנה"ק ס"י ה.
אינו דומה הבל שיש בו חסא להבל שאין
בו חסא : שבת שם.

עמוד ג

מצד שכחת הנשמה וכו' : ראה גם מאמרי
אדה"ו הקצרים ע' תקעב ד"ה ענין.
אותיות המשנה . . . בעולם היצירה : ראה
הקדמת תקויו יד, א. ועוד.
אורייתא מחכי נפקת : זח"ב ככא, א.
ואשים דברי בפ"ד : ישע"י גא, טז.
אני המשנה המדברת בפ"ד : מגיד משרים
פ' ויקרא. ועוד.

לעטוק שלישי היום במשנה : קידושין ל, א.
הפוסקים מתוך משנתם נק' מבלי עולם :
כוסה כב, א.
מאמתי קורין את שמע בערבית כו' : ברכות
ב, א.
מנין שהקב"ה מתפלל כו' : שם ז, א.
מתפלל בדרך תפלה קצרה : שם כה, ב.
הוציא יקר מזולל : ירמי' טו, יט.
הוא במקומו ואין העולם מקומו : ראה
ב"ר סת, ט.
ו' ימים עשה ה' וגו' : יתרו כ, יא.
איזה בית אשר תבנו לי וגו' : ישע"י סו, א.
השוכן אתם : אחרי טז, טז.
וערבה לה' וגו' : מלאכי ג, ד.

עמוד ד

עוטר ישראל בתפארה : ברכות השחר.
משליש התחתון דת"ת דאימא נעשה כתר
לד"א : ראה לקו"ת להאריו"ל פ' בראשית
ע"פ והנחש ה' ערום.
בעטרה שעטרה לו אמו : שה"ש ג, יא.
לאסתכלא ביקרא דמלכא : ראה זח"ב רמז, ב.
משובח ומפואר כו' : נוסח ברוך שאמר.
משרבו תלמידי ב"ש וב"ה כו' : כוסה
מז, ב.
כל עצמותי תאמרנה : תהלים לה, י.
נו"כ . . . יבוטלו לעתיד : ירושלמי מגלה
פי"א ה"ה.
לאהבה את ה' וגו' : עקב יא, יג.

עמוד ה

מרחוק הו"י נראה לי : ירמי' לא, ב.
תושב"כ בחי' יסוד אבא : ראה לקו"ת
להאריו"ל תהלים ע"ח ע"פ ויקם עדות
ביעקב ותורה שם בישראל ובשער
הפסוקים במקומו. וראה שער הכוונות
ענין קריאת ס"ת (בחול).
חל' . . . לבי"ע ראש לשועלים : ראה ע"ח
שער השמות פי"א.

עמוד י

בזוהר ע"פ כי עזה כמות : ח"א רמה, א
וראה זח"ג סח, א. תניא פמ"ד.

כנסי נקי רעייתי מפרנסי'ן לאביהם שבשמים :
זח"ג ז, ב.

אכלתי יערי . . . זו ק"ש : שה"ש ה, א.
זח"ג בכז, א.

הגידה לי שאהבה נפשי וגוי' : שה"ש א, ז.
ואל אישך תשוקתך : בראשית ג, טז.
כי ה' יתן חכ' : משלי ב, ה.

קוב"ה וישראל חד : ראה זח"ג עג, א.
ויאמר האדם . . . זאת הפעם : בראשית ב, כג.
יעקב שנק' אמת : ראה מיכה ז, כ.

אין אמת אלא תורה : ירושלמי ר"ה ג, ת.
גם כי יתנו : הושע ח, י. וראה ויק"ר
ז, ג.

קדש עצמך במותר לך : יבמות כ, א.
ויהיו שניהם ערומים : בראשית ב, כה.
הוא בבגדו והיא בבגדה : כתובות מח, א.
טושו"ע אה"ע סע"ה, יג.

אין דרכה של אשה לכבוש : יבמות סה, ב.

עמוד יא

ברא כרעא דאבוה : יונת אלם רפ"ב וראה
יבמות ג, א. בתוד"ה מקמי.

אשה כשרה שעושה רצון בעלה : תדא"ר
פ"ט.

לזאת יקרא אשה : בראשית ב, כג.
האיש דרכו לכבוש : יבמות סה, ב.

נז' בפע"ח : שער התפלה פ"ו. וראה טעמי
המצות פ' בהר.

מלכותו בכל משלה : תהלים קג, יט.
כנו' בע"ח : שער טנת"א פ"ג ובכ"מ.

כנשר יעיר קנו : האוינו לב, יא. וראה ע"ח
שער דרושי אבי"ע פ"ד. ועוד.

אפילו בדברים המותרים צ"ל פרישות : ראה
יבמות כ, א. רמב"ן ר"פ קדושים.

עמוד יב

קרוב ה' לכל גוי' : תהלים קמה, יח.
חכמה כ"ח מ"ה : זח"ג כת, א.

עיקר השראת א"ס בחכמה : ראה תניא פל"ה.
החכמה מאין תמצא : איוב כח, יב.

קול ה' בכח : תהלים כט, ד.
הודו על ארץ ושמים : שם קמה, יג.

עמוד ז

אתה עשית בכחך את השמים : עפ"י ירמ"י
לב, יז.

הבלים דנוק' שהוא רוח פיו : ראה ע"ח
ש"ד פ"א.

כרובי' אנפי רביא : ראה סוכה ה, ב.
וזהו שנזכר פ' בא : זח"ב לט, א.

עמוד ז

אור צח ומצוחצח אוכם הוא לגבי עה"ע :
ת"ז ח"י ע' (קלה, ב).

מצפון זהב יאתה : איוב לז, כב.

עמוד ח

כמ"ש בירמיה : לב, יז.
כולם בחכי עשית : תהלים קד, כד.

ופלגשו ושמה ראומה : וירא כב, כד.
ראומה הוא סוד דקליפה דאצ"י : ראה במאמר

ד"ה אל תצר ע' 10 "בשם הה"מ ז"ל"
וראה בהערות שם.

ויאצל מן הרוח : בהעלותך יא, כה.
אין הרע יורד מלמעלה : ב"ר נא, ג.

עמוד ט

ב"ב פ"א : טז, א.
לכתך אחרי במדבר : ירמ"י ב, ב.

איהו בנצח . . . ואיהי בהוד : ע"ח שער
הנסירה פ"ה ופ"ז. שער לאה ורחל פ"ו.

מק"מ לזח"א כו, ב.
כמ"ש בזוהר : ח"ג קב, ב.

ותבך לפני רגליו : ראה אסתר ח, ג.
ביום ההוא תקראי אישי : ראה הושע בפ יח.

תרדל"מ : ראה זח"ב נו, א. זח"ג ד, א.
ואשה כי תדור נדר וגוי' : מטות ל, א. וראה

מאמרי אדה"ז הקצרים ע' ק.
ישראל עלו במחשבה : ב"ר פ"א, ד.

אבא יסד ברתא : זח"א רמת, א. רנו, ב.
רנח, א. ת"ז תכ"א (סא, ב).

ה' בחכי יסד ארץ : משלי ג, יט.
נפשי אותיך : ישע"י כו, ט.

אלקי אברהם: תפלת העמידה.
חסד דאחיד ב'י אבא הנז' בזהר: ראה זח"ג
קיה, ב.

זה אלי ואנוהו: בשלח טו, ב.
הכליות יועצות: ברכות סא, א.
וישימוהו על הנס: חקת כא, ט.
יודע קושיות חז"ל: ר"ה כט, א: וכי
נחש ממית או נחש מחיה.
כמ"ש בזהר נחשא דפרח באורא: זח"ב
זה ריש ע"א.

אין רע יורד מלמעלה: ב"ר נא, ג.
רצועא לאלקאה: ראה: זח"א יא, ב.
תקו"ז בהקדמה (י, ב). תי' לי (עג, א).
ובכ"מ.

נהר דינור זיעתן של חיות על ראש רשעים
יחול: חגיגה יג, ב.
כנזכר בע"ח שהדמעות נקי' ניה דמ"ס
דא"י: ראה לקוטי הש"ס מהארינ"ל
בתחלתו. לקו"ת במדבר צו, ג.

עמוד טז

אלקים אל דמי לך: תהלים פג, ב.
כמשל אור הנר: ראה תניא פי"ט.
יתגדל ויתקדש: נוסח הקדיש.
יתפרדו כל פועלי און: תהלים צג, י.
נז' בע"ח שאפילו כולם חזיו' אס יהי' מי
שיעלה מ"ן אל הבינה יבוא משיח: ראה
שער מ"ג ומ"ד דרוש א.

דקמי כחשכה כאורה: ראה תהלים קלט, יב.
נושא עון ועובר על פשע: מיכה ז, יח.
רפאנו גואלינו: ברכות שמר"ע.
אתהלכה ברחבה: תהלים קיט, מה.
הגר אשר בקרבך יעלה עליך מעלה מעלה:
תבוא כה, מג.

רוממות אל בגרונוס: תהלים קמט, ו.
זורקתי עליכם מים טהורים: יחזקאל לו, כה.
יבא המלך והמן היום: אסתר ה, ח.

עמוד יז

אשישא עיל חמרא: זח"ג מ, א.
כתוב בזהר: ראה שם.
הנז' בע"ח שהכלים יותר גבוהים: ראה
סידור עם דא"ח ע קסו, א.
הסירי עיניך מנגדי שהם הרחיבני: שה"ש
ו, ה.

בשם המגיד ע"פ עושה שלום במרומיו:
ראה מגיד דבריו ליעקב (הוצאת קה"ת)
בהוספות ס"י כט וס"י לו וראה גם
אגה"ק ס"י יב.
אבא יונק ממזל הח': ע"ח שער הכללים
פ"ה.

עמוד יג

לסוסתי ברכבי פרעה דמיתין רעיתי: שה"ש
א, ט.

בזהר פ' בשלח: מו סע"ב.
מלכותו בכל משלה: תהלים קג, יט.
ויזכור ימי עולם: ישע"י סג, יא.
בנהר יעברו ברגל וגו': תהלים סו, ו.
מה יפ' פעמיך בנעלים: שה"ש ז, ב.
הארץ היום רגליו: ישע"י סו, א.
הווכר בפע"ח: שער התפלה פ"ו.
ל' כלים דז"א מתלבשים בבי"ע: ראה ע"ח
שער השמות. ובשער סדר אבי"ע פ"ב.

עמוד יד

כולם בחכמה עשית: תהלים קד, כד.
הודו על ארץ ושמים: שם קמח, יג.
מבאר במ"א ענין תוס' אורות. . ע"י
רמ"ח מ"ע: ראה ע"ח שער מ"ג ומ"ד
דרוש יא כלל סו. וראה בהמצויין בדי"ה
באתי לגני תשי"א פ"ה.

תוספות מרובה על העיקר: ב"ר סא, ב.
שהכתובה דאורייתא כ"ה זוז: ראה כתובות
י, ב. שם נו, ב. רמב"ם הל' אישות
פ"י ה"ג.

נתאוהו הקב"ה להיות לו דירה בתחתונים:
ב"ר ספ"ג. במדב"ר פי"ג, ו. תנחומא
נשא טו. ובכ"מ.

אלקי' אל דמי לך: תהלים פג, ב.
אכלו רעים זה אור"א: ראה זח"ג ד, א.
ניקב הדקין טרפה: חולין מב, א.

עמוד טו

בחכי' איתבריו: ראה: זח"ב רנד, ב. ע"ח
שי"ח פ"ה ועוד. מבו"ש שיה ח"א פ"ב.
אגה"ק סכ"ו, כ"ח. תו"א בראשית ה, ג.
סידור מד, ד. דרמ"צ לא, ב. ובכ"מ.
וראה הערת כ"ק אדמו"ר שליט"א בספה"מ
תשי"ח ע' 206.
לו ישמעאל: לך יו, יח.

עמוד כא

במקום גדולתו כו' : כן הוא בכ"מ בדא"ח והוא ממגילה לא, א — ע"פ הגירסא בילקוט שמעוני תהלים רמז תשצ"ד. פסיקתא זוטרתא עקב י, יו. פיה"מ להרמב"ם אבות פ"ד מ"ד. פחד יצחק בערכו. בחיי עקב, י, ית. עבודת הקודש ח"ג פ"ב. שליה פ' קרח ופי' עקב. רוקח בהקדמה. נוסח ויתן לך (במקום שאומרים זה ביותן לך). שדה צופים על מגילה. ועוד. — ובאיי הים שם כבאר שדוקא גירסא זו מדויקת — ואין צורך למה שנדחק בגודע ביהודה מהד"ת או"ח ס"כ. (הערת כ"ק אדמו"ר שליט"א בשה"מ תש"ח ע' 228).

המשפילי לראות : תהלים קיג, ו.
אלקים אל דמי לך : תהלים פג, ב.
כמו מים היורדים למקום נמוך : ראה שהש"ר א, ג.
להחיות רוח שפלים : ישעי' גו, טו.
ורא את האור : בראשית א, ד.
איהו וגרמוהי חוד : ת"ז ג, ב.
האומר אין לי אלא תורה כו' : יבמות קט, ב.

עמוד כב

אמר המגיד ממזריש נ"ע ע"ד עושה שלום במרומיו שכי' לעיל : ע' יב ד"ה ברוך אתה.
עולם חסד יבנה : תהלים פט, ג.
כי גבר עלינו חסדו : שם ק"ו, ב.
כפה עליהם הר : שבת פה, א.
בתורה שנק' אמת : ירושלמי ר"ה ג, ה.
איזהו חכם הרואה את הנולד : תמיד לב, א.
ורא את האור כי טוב : בראשית א, ד.
וראה פירש"י שם.
ישת חושך סתרו : תהלים ית, יב.
במחשכים הושבני זו תלמוד בבלי : איכה ג, ו. סנהדרין כד, א.
ואשים דברי בפיך : ישעי' נא, טו.
שכינה מדברת מתוך גרונו של משה : להעיר מוח"ג רלב, א. שם ז, א. רסה, סע"א.
שמור פ"ג, טו. ויק"ר פ"ב, ג. מכילתא שמות ית, יט. (לקו"ש ח"ד ע' 1087).
את ה' האמרת היום : תבוא כו, יז.
כי לא מחשבותי מחשבותיכם גוי' : ישעי' נה, ת.

מה שתלמיד ותיק לחדש : ראה מגילה יט, ב. ירושלמי פאה פ"ב ה"ד. שמ"ר רפמ"ז. ויק"ר רפכ"ב. קה"ר פ"א, ט.
פ"ה, ת. שו"ת רד"ך בית ה' חדר ג'. תורת העולה ח"ג פניה. הקדמת הש"ך עה"ת. אור תורה להה"מ ר"פ תולדות. אגה"ק קורא ד"ה להבין פרטי ההלכות. (הערת כ"ק אדמו"ר שליט"א בשה"מ ת"ש ע' 116).

במקום גדולתו כו' : כן הוא בכ"מ בדא"ח והוא ממגילה לא, א — ע"פ הגירסא בילקוט שמעוני תהלים רמז תשצ"ד. פסיקתא זוטרתא עקב י, יו. פיה"מ להרמב"ם אבות פ"ד מ"ד. פחד יצחק בערכו. בחיי עקב, י, ית. עבודת הקודש ח"ג פ"ב. שליה פ' קרח ופי' עקב. רוקח בהקדמה. נוסח ויתן לך (במקום שאומרים זה ביותן לך). שדה צופים על מגילה. ועוד. — ובאיי הים שם כבאר שדוקא גירסא זו מדויקת — ואין צורך למה שנדחק בגודע ביהודה מהד"ת או"ח ס"כ. (הערת כ"ק אדמו"ר שליט"א בשה"מ תש"ח ע' 228).

המשפילי לראות : תהלים קיג, ו.
אלקים אל דמי לך : תהלים פג, ב.
כמו מים היורדים למקום נמוך : ראה שהש"ר א, ג.
להחיות רוח שפלים : ישעי' גו, טו.
ורא את האור : בראשית א, ד.
איהו וגרמוהי חוד : ת"ז ג, ב.
האומר אין לי אלא תורה כו' : יבמות קט, ב.

עמוד יח

יין המשמח : ע"פ שופטים ט, יג.
עמך לא חפצתי : תהלים עג, כה.
בינה דינין מתערין מינה : ראה זח"א קנא, א. זח"ג טה, א. צט, א. רצב, א. ועוד.
רגליה יורדות : משלי ה, ה.
כי עזה כמות אהבה : שה"ש ת, ו.
שהמראה שבו מרמז על בחיי חגית : ראה זח"ג קלג, ב.
נתאזה הקב"ה להיות דירה בתחתונים : נסמך לע' יד.
בחוטמא יתהפך לתענוג כמ"ש בזהר : ראה זח"ג רכד, א. רפט, א.

עמוד יט

ויקרא אלקים לאור יום : בראשית א, ה.
אומרים לפניו . . . מלכיות כדי שתמליכוני : ר"ה טו, א.
מבשרי אחזה : איוב יט, כו.
עמך לא חפצתי : תהלים עג, כה.
רץ בלך : ס"ז א, ה. הקדמת תקו"ו (ז, א).
שחורה אני ונאווה : שה"ש א, ה.

ישראל מפרנסין לאביהן שבשמים : זח"ג רכו, א.
עשה רצונו כרצונך : אבות ב, ד.
למה הצדיקים זומין בפני השכינה כנר בפני האבוקה : פסחים ח, א.
נר ה' נשמת אדם : משלי כ, כז.
התוי נקי לחם : משלי ט, ה. וראה תניא ספ"ה. ד"ה חכלילי (קצרים ע' כה).
אם ערוכה בכל רמ"ח אבריו שמורה : עירובין נו, א.

ולא ע"ה חסיד : אבות ב, ה.
בא יבא משך הזרע : עפ"י תהלים קכו, ו.
ישראל מפרנסים לאביהם שבשמים : גסמן לעי יוד.

איתא בגמ' אלפים שנה קדמה התורה לעולם : ראה פסחים נו, א. מדרש תהלים צ, יב. שמאל דוחה . . ימין מקרבת : סוטה מז, א. וימינו תחבקני : שה"ש ב, ה.
אאלפך חכי אאלפך בינה : ראה איוב לג, לג. שבת קד, א.

דתמן לית שמאלא בהאי סתימאה כולא ימינא : זח"ג קכט, א.

לא יגורך רע : תהלים ה, ה.
סיני שירדה שנאה לאוה"ע : שבת פט, ב.
עמך לא הפצתי : תהלים עג, כה.

עמוד כו

וביום שמחת לבו זה בנין ביהמ"ק : תענית כו, ב.
צמאה לך נפשי וגוי' : תהלים סג, ב.
והוא כחתן יוצא מחופתו : שם יט, ו.
כברא דאשתול בתר אביו ואמו כו' : זח"ג רפא, א.

אנת חכים ולא בחכי ידיעא : ת"ז י, ב.
לית מחשבה תפיסא ביה : שם יז, א.
כולם בחכי עשית : תהלים קד, כד.
ועלמות אין מספר : שה"ש ו, ח.
נכספה וגם כלתה . . לבי ובשרי ירננו גוי' : תהלים פד, ג.
יצר משרתיים : ברכות ק"ש.

עמוד כז

לחם לא אכל : תשא לד, כה.
ישראל דעלו במח' : ב"ר א, ד.
והבא לטהר מסייעין : שבת קד, א.
כמ"ש בפע"ח שער התפילין : פ"ד והלאה.

דבר ה' לעולם תקום : ע"פ ישעי' מ, ח.
תען לשוני . . צדק : תהלים קיט, קעב.
צדק לפניו יהלך : תהלים פה, יד.
ממי רגלין ברגלין : זח"ב רנח, א.
הקב"ה יושב ושונה כנגדו : תד"ר רפ"ח.

עמוד כג

ואהבת את גוי' : ואתחנן ו, ה.
בכל לבבך בשני יצריך : ברכות נו, א.
ומ"ש בפע"ח שם : שער הלולב פ"ח.
החותרם שהוא אותיות חותם וחומת : שם פ"ד ובכ"מ.

יוד כתרין דמסאבותא : ראה זח"ג מא, ב.
ע, א. פרס שער כה פ"ד. תניא פ"ו.
היוקת אחורי עור דנוקי' בין צירוף לצירוף כמבואר במ"א : ראה לקו"מ תזריע כג, ג.
כחשוכי כאורה : תהלים קלט, יב.

דאפי' כתר אור צח . . אוכס הוא : ת"ז קלה, ב.

הקב"ה צר צורה בתוך צורה : מגילה יד, א.
חשמל הוא מלבוש דז"א : ראה תו"א יב, ג. אוה"ת תצוה א' תרלט.

כל מקום שאתה מוצא גדולתו של הקב"ה שם אתה מוצא ענוותנותו : גסמן לעי יו.

עמוד כד

לזה הוא חשות ולזה הוא ממלל : חגיגה יג, ב. זח"ב רג, ב.

תושב"כ הוא יס"א : ראה בהגסמן לעי' ה. כולט בחכי עשית : תהלים קד, כד.
והחכי מאין תמצא : איוב כה, יב.
תר"ץ עמודי אור : פרס ש"ה, פ"ג.
אכלו רעים זה או"א ושכרו דודים זה זוי"נ : ראה זח"ב ד, א.

נקי אוכל משולחן המלך : ראה זח"ג צה, ב.
אחרי ה' ילכו : הושע יא, י.
כי ישרים דרכי ה' : הושע יד, י.
וזהו החילוק שבין שבת ויו"ט : זהר שם צה, א. וראה ניצוצי זהר במילואים ומהדו"ב.

עמוד כה

צאינה וראינה בנות ציון : שה"ש ג, יא.
לא זז מחבבה עד שקרא . . אמי : שהש"ר ג, יא.
שמעי בת וראי הטי אונך : תהלים מה, יא.
לשון מאחה את הקרע : ראה מוי"ק כב, ב.

עמוד כח

יאר ה' פניו : נשא ו, כה.
בתורה שנקי אמת : ירושלמי ר"ה ג, ח.
מקרא בעשי תלמוד בבבליאה : ראה הקי
תקו"ז (יד, א). פעי"ח שער הגהגת הלימוד.
לקו"ת להאריז"ל ושער המצות ע"פ
ואתחנן, וראה תניא פ"מ בהגה"ה אחרונה.
אגה"ק כו.

כולם בחכי עשית : תהלים קד, כה.
לית מחתבי"כ : ת"ז יו, א
בחכי יבנה בית : משלי כד, ג.
חכים ולא בחכמה ידיעא : ת"ז יו, ב.
הנז' בלק"א : ראה פ"ה.

עמוד לב

אל ברוך גדול דעה : ברכות יוצר תפלת
שבת.

מבשרי אחזה אלוך : איוב יט, כו.
ימין ה' רוממה : תהלים קיח, טו.
כמיש במ"א אל עליון : ראה לקו"ת דברים
מד, ג.

מזל דרצון נוצר חסד מלי צינור : ראה
תשובות וביאורים מכ"ק אדמו"ר שליט"א
סי טו.

אל ברוך התחלת תיקוני דיקנא : ראה ע"ח
שער א"א פ"ט.

הכהנים הלוים : שופטים יו, ט. ובכ"מ.

עמוד כמ

שבוקע אוירין שתחת השמש כנו' בזהר :
ראה בהמצויין בתניא פרק מ' בהגה"ה
ראשונה.

יחינו מיומיים : הושע ו, ב.
כולם בחכי עשית : תהלים קד, כה.
החכי מאין תמצא : איוב כה, יב.

עמוד לו

אשרי מי שבא לכאן כו' : פסחים ג, א.
שמוסיף אורות באצ"י : ראה ע"ח שער מ"ג
ומתי דרוש יא כלל טו, ובהמצויין בדיה
באתי לגני תשיא פ"ה.

וקודב"ה אתי לאשתעשע : זח"א עו, א.
צב, ב. זח"ג קנו, ב. ובכ"מ.

ואחי אצלו שעשועים : ראה משלי ח, ד.
זכר רב טובך יביעו : תהלים קמה, ז.
הם חיינו ואורך ימינו : ברכות ק"ש
(ערבית).

רוחצת בחלב בחזרותי דעי' : שה"ש ה, יב.
זח"ב קכב, ב.

מדם שנעכר ונעשה חלב : בכורות ו, ב.

עמוד לא

נר אלקים נשמת אדם : משלי כ, כז.
איהו לא חזי מזליה חזי : מגילה ג, א.
ונק' לבונה זכה : ראה מאו"א מע' ל' סעיף
ח, תר"א כ, ג.

חלק אלוהה ממעל : איוב לא, ב.
אם בחוקתי תלכו : בחקותי כו, ג.
לא יגורך רע : תהלים ה, ה.

עמוד לג

כל הנחלים הולכים אל היס והיס איננו
מלא : קהלת א, ז.

הללו את ה' מן השמים : תהלים קמח, א.
לשון בהילו : איוב כט, ב.

רגל רביעי למרכבה : זח"א ב, א. צט, א.
קנו, א. רמח, ב. זח"ג רסב, ב. ועוד.

דוד מלך ישראל חי וקיים : ר"ה כה, א.
צדיקים במיתתם קרויים חיים : ברכות יח, א.

מה רב טובך : תהלים לא, כ.
יושב בסתר עליון בצל שדי יתלונן : שם

צא, א.
בקרבתם אם זרה : שמיני י, א.

עמוד לד

ראוני נערים ונחבאו : איוב כט, ח.
אם רץ לבך : ס"י א, ח. וראה הקדמת תקו"ז
(ו, א).

לשארית נחלתו : מיכה ז, יח.
וכמיש מ"א ענין והיה מדי חודש בחודשו
ממשל הרקידה : ראה ד"ה או תשמח
בתולה במחול שבס' מאמרי אדה"ו תקס"ה
ע' ריד. אוה"ת ירמ" ע' תתפד.

אין עומדין להתפלל אלא מתוך כובד ראש :
ברכות ל, ב.

קלני מראשי קלני כו' : חגיגה טו, ב.
מלך אסור ברהמים : שה"ש ז, ו.

דעייל ונפיק הנז' באדרא : זוטא, רצב, א.
בזאת יבוא אהרן : אחרי טו, ג.

וכל הלבבות ייראוך וכו' : תפלת שבת פיוט
נשמת.

יעקב חבל נחלתו : האזינו לב, ט.
 לו לבדו ולהם לבדם : מקץ מג, לב.
 אמחיל במנחות : גג, ב.
 דור הולך ודור בא : קהלת א, ד.
 כמ"ש בס' הגלגולים : ראה הקדמה יא
 והקדמה לא. וראה תניא פל"ו.
 רע" מהימנא עמודא דאמצעותא : ראה זח"ג
 רעה, א. ובכ"מ.
 אוצר ששמו גוף : פירשיי ע"ז ה, א. ד"ה
 עד שיכלו.

אתם קרויים אדם : יבמות סא, א.
 יעמדו רגליו על הר הזיתים : זכרי יד, ד.
 דמטו רגלי ברגלי : זח"ב רגח, א.

עמוד לז

וכולם ידעו אותי מקטנם ועד גדולם : ירמי
 לא, לג.
 כי פנה היום ונטו הצללים : ירמי ה, ד.
 עשה ירח למועדים שמש ידע מבואו :
 תהלים קד, יט.
 הולך אל דרום וסובב אל צפון : קהלת
 א, ה.
 ממגד תבואות שמש : ברכה לג, יד.

עמוד לח

דור הולך ודור בא : קהלת א, ד.
 צדיק ורשע לא קאמר : נדה טז, ב.
 סוף מעשה במח' תחילה : גוסח לכה דודי.
 יסוד סיומא דגופא : ת"ז יז, א.
 דאתחשין לגמרי קמיי עילת העילות : ראה
 ת"ז תי' ע (קלה, ב).
 אז ירננו כל עצי היער : תהלים צו, יב.
 מלאכים דעולם העשיי נקי עצי היער : ראה
 בקה"י ערך עצי היער אות ג.

עמוד לפ

כי אין מחסור ליראיו : תהלים לד, ה.
 נקי יראת שמים אוצר : ראה ברכות לג, ב.
 ומרדכי יושב בשער המלך : אסתר ב, יט.
 ביום ההוא יהי' אחד ושמו אחד : זכרי
 יד, יט.
 וגם כלתה נפשי לחצרות ה' : תהלים
 פד, ג.
 בדבר ה' שמים נעשו וגו' : תהלים לג, ה.
 שתי אבנים בונות שתי בתים : ס"י פ"ד
 מ"ד.

יוצר אור ובורא חושך : ישעי' מה, ז.
 כ"א דהערד אור הוא החשך : דבענין החשך
 יש ב' דעות, הא' דחשך הוא רק
 העדר האור, הב' דחשך היא בריאה
 בפ"ע והאמת הוא כהדעה הב', ובעומק
 הענין הדעה הב' אינה דעה החולקת
 על הדעה הא', אלא מוספת על"י (ד"ה)
 ויקח ה"א משנת תרצ"ה — בקצור לשון
 קצת. ועיי"ש הביאור בסדר ההשתלשלות
 ועבודה. וראה ג"כ שערי אורה ד"ה בכ"ה
 בכסלו פנ"ז. הסוברים כדעה הב' : שמו"ר
 פט"ו, כב. לקח טוב בראשית בתחלתו.
 חוקניו בראשית א, ב. חז"ג מהרש"א
 תמיד לב, א. וראה ג"כ ירושלמי ברכות
 פ"ח ה"ו. הסוברים כדעה הא' : רס"ג
 בס' האמונה ודעות מ"א. מו"ב ח"ג פ"י
 והביאו הרמב"ן (שמות ד, יא). ועיי"ג
 זח"א רסג, א. (הערת כ"ק אדמו"ר שליט"א
 בכה"מ תש"ח ע' 237).

כתוב ויבול : בראשית א, ד.
 נז' בזהר ענין קדוּתא דצפרא : זח"א קע, א.
 בפי מקץ : מג, ל.

עמוד לה

משארז"ל בחגיגה פ"ב : יג, ב.
 נהר דינור שטובלין בו לשכחה ממהות נשמי :
 ראה זח"ב ריא, ב.
 אין רע יורד מלמעלה : ב"ר גא, ג.
 שטונג אותיות נגע : ראה זח"א כו, ב.
 תקו"ז בהקדמה (יב, א). תיקון גה (פח,
 ב). ס"י פ"ב מ"ד.
 עדן נהר גן : תקו"ז תיקון גה (פח, ב).
 מני' ובי' אבא : סנהדרין לט, ב.
 שמן המור גבו' דאבא : ראה תו"א צב, א.
 דמעות החי שהוא נ"ה דמו"ס דא"א כמ"ש
 במ"א : גסמן לעי' טו.
 ויתאפק ויאמר שימו לחם : מקץ מג, לא.
 ואתם הדבקים : ואתחנן ד, ד.
 על ראש רשעים יחול : ירמי כג, יט. וראה
 חגיגה יג, ב.

עמוד לו

בני בכורי ישראל : שמות ד, כב.
 כבדא דאשתדל בחר אבוי ואמו יתיר מגרמי' :
 זח"ג רפא, א.
 שנתאוה הקדב"ה להיות לו דירה בתחתונים :
 גסמן לעי' יד.

עמוד מ

כידוע מענין נחש כרוך על עקבה : ראה זח"א כה, א. תקו"ו תי יח (לו, א). תי כא (מב, ב).
לפתח (חסאת רובץ) : בראשית ה, ו. בשכמלו שהוא יחזית : זח"א יח, ב. ויבולע הסות : ע"פ ישעי' כה, ח. ומשה שהי' מלגאו : תקו"ו תי י"ג (כט, א) ונתבאר בלקו"ת ד"ה צו את בניי (השני) פ"ד ובכ"מ. (הערת כ"ק אדמור"ר שליט"א בסה"מ תש"ד ע' 188).
בח"י יס"א תושב"כ : ראה בהנסמן לע' ה. כמ"ש בלק"א : להה"מ, ראה לק"א ס"י קעו. רמזי תורה עג, ג (הוצאת קה"ת).

עמוד מד

ששים המה מלכות וגו' : שה"ש ו, ח. מלכות המה משניות : שהש"ר במקומו. מתניתין מלכתא : ביצה כה, ב. טהור שבכלי עץ סמא בכלי מתכות : חולין כה, א. נקובת הווסט שהיא טריפה וכו' : חולין מב, א. בפע"ח שער נפ"א : פ"ו.

עמוד מה

מבשרי אחזה : איוב יט, כו. מן המים משיתיהו : שמות ב, י. שלא הי' מן הצדיקים שבשמיטה זו אלא מהשמיטה שקדמה לזאת : ראה תו"א ו, ד. מאמרים קצרים ע' ל ושי"ג. ויאהב יצחק את עשו : תולדות כה, כח.

עמוד מו

בחכי אתברירו : נסמן לע' טו. אדם אדם דוד משיח : ס"י הגלגולים ספ"א. הנער בן מאה שנה : ישעי' סה, כ. ותרא אותו כי טוב : שמות ב, ב. אם הבנים שמחה : תהלים קיג, ט.

עמוד מז

ישמח ישראל בעושויו : תהלים קמט, ב. לא הביט און ביעקב : בלק כג, כא. מחיתי כעב פשעך : ישעי' מד, כב. דכולא קמ"י כלא : ע"פ דניאל ד, לב. לא לתהו בראה : ישעי' מה, יח.

כי עין בעין יראו : ישעי' נב, ח. הקב"ה יושב ושונה כנגדו : תדא"ר רפ"ח. כדי שלא תנעול דלת בפני לוי' : ב"ב קעה, ב. ובכ"מ.
אורייתא מחכי נפקת : זח"ב קכא, א. את ה' האמרת היום : תבוא כו, יו. כתיב בזוהר שקארי תדיר נהורא ולא שכיח : ראה זח"ב קמ, א.
החיות שרצוא ושוב : עפ"י יחזקאל א, ד. דהע"ה שהי' בחי' מלי' דאצי' : ראה מאו"א מערכת ד ס"י ט.
אלקים אל דמי לך : תהלים פג, ב. משה רגלי כאילות : תהלים יח, לד. ולא יכנף עוד מוריך : ישעי' ל, כ. וידעת את ה' : הושע ב, כב. רשב"י שהי' תורתו אומנתו : שבת יא, א. למען יזמך כבוד ולא ידום : תהלים ל, יג.
הן יראת ה' היא חכי' : איוב כח, כח.

עמוד מא

אבא יסד ברתא : נסמן לע' ט. כח תאזה המתאוזה הוא ממים הרעים שבנפש : ראה תניא ספ"א. בינה . . שמינה דינין מתערין : נסמן לע' יח. צמאה לך נפשי' : תהלים סג, ב.

עמוד מב

צור חיינו מגן ישענו : גוסח תפלת מודים. כי עמך מקור חיים : תהלים לו, י. אין מיתוק הגבורות אלא בשרשן : פע"ח שער השופר פ"א ועוד. החיות רצוא ושוב : יחזקאל א, ד.

עמוד מג

אלקים אל דמי לך : תהלים פג, ב. קארי תדיר לנהורא עילאה : ראה זח"ב קמ, א.
בינה דינין מתערין מינה : נסמן לע' יח. אנשי יריחו : ראה בענין זה : פע"ח שער נפ"א פ"ו המנובא להלן בסוף ד"ה ששים המה מלכות ובד"ה להבין מ"ש בפע"ח. היו כורכין את שמע : פסחים נה, ב. משל לבת מלך שהריחה ציקי קדרה : פסחים נג, א.

אתהלך לאזניא

רצא

שכ"א מישראל ממשיך בזיווגו נשמה קדושה רק ההפרש . . בהמשכת הלבושים : לקוית להארניז"ל פי וירא, טעמי מצות פי בראשית — הובא בתניא ספ"ב. ה' הוא האלקים : ואתחנן ד, לה. לט. מ"א ית, לט.

עמוד נב

ביום השמיני עצרת תהי' לכם : פנחס כט, לה. בן חכם ישמח אב : משלי י, א. טו, כ. ענין הנסירה ברה : ראה פע"ח שער ר"ה. בכסא ליום חגיגו : תהלים פא, ד. כולם בחכי עשית : תהלים קד, כד. בן חכם הוא מס"ס דבריאה ימות עולם : ראה זח"ג צד, ב. ובהגהת מהרח"ו שם וראה ג"כ סי' הלקוטים דא"ח „צמח צדק" מערכת יום (ששת ימי המעשה). אם הבנים שמחה : תהלים קיג, ט.

עמוד נג

ועבד הלוי הוא : במדבר יח, כג. יין המשמח אלקים : ראה שופטים ט, יג. ישא ה' פניו אליך : נשא ו, כו. ליו ל"ב : תקו"ז תכ"א (גו, ב). האתרוג הוא בחי' עטרת יסוד דז"א : פע"ח שער הלולב. פרי עץ הדר הדר באילנו : סוכה לא, ב. וש"נ. מלכותו בכל משלה : תהלים קג, יט. כל ברוך לך תכרע : תפלת שבת פיוט נשמת. חכים ולא בחכי ידעא : הקדמת תקו"ז (יז, ב). כד סליק ברעותי למברי עלמין : זח"א פו, ב.

עמוד נד

אמרו לפני מלכות : ר"ה טו, א. הכתר של מדת מלכות נעשה מן שליש ת"ת שבחזה ז"א : ראה לקוית להארניז"ל פי בראשית ע"פ ההנחש הי' ערום. שכתר דז"א נמשך מת"ת דאימא : ראה שם. בעטרה ענטרה לו אמו : שה"ש ג, יא. לא זו מחבבה עד שקראה אמי : שהשיר במקומו. בני ציון יגילו במלכם : תהלים קמט, ב.

עמוד מח

שפיר אמר מס"ס דארמי מ"י לגו חמרא : ראה זח"ג קפט, א. אם זכרתוך על יצועי : תהלים סג, ז. על ראשי החיות כעין הקרח הנורא : יחזקאל א, כב.

משליך קרחו : תהלים קמח, יו. כולם בחכי עשית : תהלים קד, כד. אין התינוק יודע לקרות אבא עד שיטעום טעם דגן : ברכות מ, א.

עמוד מט

המן לחם מן השמים : בשלח טו, ד. וימינו תחבקני : שה"ש ב, ו. מר"ה עד אחר יוהכ"פ נכנסים גבורות ממותקות : ראה פע"ח שער ר"ה. סוכה פסלו בה דירת קבע : סוכה ב, א. לא יקבל סומאה . . גדולו מן הארץ : שם יא, א.

אם הבנים שמחה : תהלים קיג, ט. חגים ינקפו : ישע"י כט, א. אסרו חג : תהלים קיח, כו.

עמוד נ

ותתן לנו . . רוממתנו מכל הלשונות : תפלת העמידה דיר"ט. כל חכמי ישראל . . היו שמחים בשמחת ביה"ש : ראה סוכה נג, א. וכמו הלל הזקן שהי' מרקד בביטול גדול : שם. מעשיו מרובים מחכמתו חכמתו מתקיימת : אבות ג, י. לפי שכלו יהולל איש : משלי יב, ח. דע את אלקי אביך וגוי' : דה"א כח, ט.

עמוד נא

ושניהם מצחצחים . . או"פ מבפנים ואו"מ מבחוץ : ראה ע"ח ש"ב ענף ג, ש"ו פ"ב. אברהם אבר מה : ראה זח"א ד רע"א. איהי בנצח כוי' : נסמן לע" ט. לא יקרא עוד שמך אברם אלא אברהם וגוי' : לך יז, ה. ואנחנו מה : ראה בשלח טו, זח. מאוצר הנשמות ששמו גוף : נסמן לע" לה. ויראו בני האלקים : בראשית ו, ב.

עמוד נה

מחץ מתניס קמיו ומסנאיו מן יקומון : ברכה לג, יא.
כללות נשיי בבחי' קומה : ראה לקוית נצבים בתחלתו.

ועבד הלוי הוא : במדבר יח, כג.

והכהנים . . רעויד : ראה זח"ג לט, א. קעז, ב.

כל חד לפום שיעורא דילי' : ראה זח"א קג, איב.

תומיך ואוריך לאיש חסידך : ברכה לג, ת. יורו משפטין ליעקב וגוי' : שם י.

מצות אנשים מלומדה : ישעי' כט, יג. אדהיר קודם החטא הי' כלול מבייע : ע"ח שער מ"ן ומ"ד דרוש א' בסופו.

עמוד נו

עקבו הי' מכהה גלגל חמה : זח"א קמב, ב. זח"ג שו, ב.

חסדים מכוסים תוך יסוד אימא : ראה פע"ח שער חג הסוכות פ"א.

ת"ת דאימא שנעשה כתר לז"א : ראה ע"ח שער מוחין דצלם רפ"ה ורפ"ו. שער

דרושי הצלם דרוש ד' ודרוש ה'. שער מיעוט הירח פ"א.

ותרא כי טוב העץ למאכל : ראה בראשית ג, ה.

מי הגיד לך כי עירוס אתה : שם ג, יא.

עמוד נז

ועייו בזוהר . . ז"נ ע"ב : כנראה צ"ל מט, ע"ב.

כי פדה ה' את יעקב : ירמ' לא, יא. תיבת נח . . מבחי' בינה : תקו"ז תי ו' (כב, א) ל"ת להאריזיל פי נח.

עמוד נח

שיהי' הכוכבים . . ניראות בה : ראה ירושלמי סוכה פ"ב ה"ג. סוכה כב, א. טושו"ע סי' תרלא.

וגם לא יקבל סומאה : סוכה יא, א. וגר זאב עם כבש : ישעי' יא, ו.

ותרם התיבה מעל הארץ : ראה בראשית ז, יז.

כי עמך מקור חיים : תהלים לו, י. שהשכל מוקף מכל צדדיו : ראה תניא פ"ה. יעקב י' עקב : ע"ח ש"ג ספ"ב.

ועשיתם אתם כאלו עשאוני : זח"ג קיג, א. וזדעתי את בניי זרע אדם וזרע בהמה : ראה ירמ' לא, כו.

ויקרא האדם שמות : בראשית ב, כ. בי לבבות יצ"ט ויצה"ד : ראה ברכות גז, א.

עמוד נט

רוח האדם היא העולה : ראה קהלת ג, כא. לעבדה ולשמרה : בראשית ב, טו.

עמוד ס

כמו חמורו של רפביי : חולין ז, ב. ולכן הי' אסור לאכלס : סנהדרין נט, ב. תהי' הארץ מלאה מן הדעת : ראה ישעי' יא, ט.

סארז"ל אינו כחמורו כו' : ראה שבת קיב, ב.

וגר זאב עם כבש : ישעי' יא, ו.

עמוד סא

יש נשמות שהם בחי' זרע אדם וכו' : ראה תו"א ר"פ משפטים ובהמצויין שם.

הלואי שיתפלל אדם . . כל היום : ברכות כא, א.

רשביי שהי' בחי' משה : ראה סידור שער הלי"ג בעומר בסופו. ז"ח רות בקטע המתחיל פתח ר' גהוראי ודרש ותכך כיינ הטוב ובהמסומן בניצוצי זהר שם.

רוח נשבר ונדכה : ראה תהלים נא, יט. ועבדום וענו אותם ד' מאות שנה וגוי' : לך טו, יג.

אנכי ה' אשר הוצאתיך : יתרו כ, ב. לישראל עם קרובו : ראה תהלים קמח, יד. כי אמרתי עולם חסד בינה : תהלים פט, ג. להחיות רוח שפלים : ישעי' גז, טו.

עמוד סב

נפתחו ארובות השמים : ראה נח ז, יא. ליקח לו גוי מקרב גוי : ראה ואתחנן ז, לד. במסות באותות ומוראים : שם.

או הנסה אלקים . . השמע ע"י קול אלקי' מדבר מתוך האש : שם, לג, לד.

מימינו אש דת כמו : ברכה לג, ב. וניתנה באש שחורה : ירושלמי שקלים פ"ו ה"א.

שהוציאו כל הניצוצות קדושות שהיו שם : ראה לקוית להאריזיל ר"פ תצא.

אתה הלך לאזניא

רצג

בניצוצי זהר שם. וראה קהלת יעקב בערכו.
חדשים לבקרים: עפ"י איכה ג, כג.
ב"פ אור שבואהבת: שער הכוונות כוונת ק"ש. פע"ח שער הק"ש פכ"ג וכ"ה.
סידור האריו"ל במקומו ועוד.
אהבתי אתנס: מלאכי א, ב.

עמוד סז

אש של הדיוט שמצוה להביא ע"ג המזבח:
ראה עירובין סג, א.
המגביה לשבת המשפילי לראות: תהלים קיג, הו.
בית יעקב לכו ונלכה באור ה': ישעי' ב, ה.
עון עקבי יטובני: תהלים מט, ו.
העקבים שנחש כרוך שם: נסמן לעי' מג.
יהושע בן יהוצק שהי' כה"ג וכו': ראה זכרי' קא"פ ג.
פני משה כפני חמה: ב"ב עה, א.

עמוד סח

יהושע י"ה יושיעך מעצת מרגלים: סוטה לה, ב. וראה זח"ג קנח, ב.
פני יהושע לפני לבנה: ב"ב שם.
ובחכ"י . . איתברירו: נסמן לעי' טו.
ופני לא יראו: תשא לג, כג.
ועין ויאמר לעומדים לפניו וגו': זכרי' ג, ד.
מי לי בשמים ועמך לא חפצתי בארץ:
תהלים עג, כה.
זיעתן של חיות שהוא נהר זינור: ראה חגיגה יג, ב. ב"ר עח, א.
שאין מיתוק הגבורות . . אלא בשרשן: ראה פע"ח שער השופר פ"א ובכ"מ.

עמוד סט

כמאמר אליהו אנת הוא וכו': הקדמת תקו"ז (י"ו, א).
וז"ש בלק"א: הגה"ה לפ"ב.
וז"ש בע"ח: שער מטי ולא מטי הנזכר להלן בהמאמר.

עמוד ע

אותותינו לא ראינו: תהלים עד, ט.
חיים וקיימים בקיסטא דחיותא: ראה זח"א פג, א.

שבפי' והי' אם שמוע: עקב יא, יג.
כל קללות שבמשנה תורה . . בחי' גבורות שחסדים: ראה גם להלן סד"ה ארז"ל שרו חכימיא (עי' פא).
ולא תשבית מלח ברית אלקיך וגו': ויקרא ב, יג.

עמוד עג

כי נר מצוה ותורה אור ודרך חיים תוכחות מוסר: משלי ו, כג.
אכלו רעים שתו ושכרו דודים דא"א תרדל"מ להחיות העולמות: ראה זח"ג ד, א.
אזלעו"ז עשה האלקים: קהלת ז, יד.
מצרים הוא כתר דקליפה קרקפתא ורישא: ראה זח"ב לה, א"ב.
ויין מלכות רב: אסתר א, ז.

עמוד עד

תורה עמודא דאמצעיתא: ת"ז תי"ט (מ, א). ועוד.
השמן הוא חכ' : ראה זח"ג לה, א.
תרי"ג ארזין נמשכין מכתר דא"א וכו': ראה זח"ג קכט, א. קלו סע"א.
אורייתא שהוא יסו"א: ראה בהנסמן לעי' ה.
שאבא יונק . . מזל חי': ע"ח שער א"א ספ"ט ובכ"מ.
דאורייתא מחכי' נפקת: זח"ב קכא, א.

עמוד פה

שום תשים עליך מלך: שפטים יז, טו.
ת"ת כנגד כולם: פאה פ"א מ"א.
תושבע"פ מלי' קרינון לה: ראה הקדמת תקו"ז י"ו, א.
אני ראשון ואני אחרון: ישעי' מד, ו.
חדר ששמו גוף: ראה בהנסמן לעי' לה.
אהרן דיקנא דכהנא רבי' בחי' נצח שביסוד אבא והוא בחי' משה: ראה ספר הערכים תכ"ד ערך אהרן.
אוי"א תרין רעין דזיווגיהו תדיר: ראה זח"ב נו, א. זח"ג ד, א.

עמוד פז

רעת האדם רבה . . ויתעצב אל לבו: ראה בראשית ו, הו.
בתי בראי . . בתי גואי: ראה: חגיגה ה, ב. זח"א סא, ב. זח"ג טו, ב. ובהנסמן

ראה פעיח שער הולוב פ"ה. שעה"כ ענין
סוכות דרוש ז'.
כל זמן שיזקין דעתו מיושבת עליו: ראה
קינים ספ"ג.
ואברהם זקן כד טיב כו': זח"א קכט, א.

עמוד עד

כי נשגב שמו לבדו: תהלים קמח, יג.
בכל צרתם לו צר: ישעי' סג, ט.
חלק אלוהה ממעל ממש: ראה איוב לא, ב.
תניא רפ"ב.
כי ה' אוהב משפט: תהלים לו, כח.
מצות נק' איברי' דמלכא: ראה תקו"ז תי'
ל' (עד סע"א).
יפה שעה אחת בתשומע"ט בעוה"ז מכל
חיי העוה"ב: אבות ד', יז.

עמוד עה

בפסוד"ז . . היכלות דיצי' וביוצר . . דבריאה
ובק"ש הוא יחוד אצי' בבריאה: ראה סידור
האריו"ל.
דבריאה שרובו טוב: ראה ע"ח שמ"ח פ"ג.
בחיי' יש דקדושה . . שרש מקור הרע
כמבואר: לעיל ע' ח' ד"ה ופלגשו ושמה
ראומה וראה גם להלן ד"ה להבין מארז"ל
שטן לש"ש נתחון (ע' קנה).

עמוד עו

וכולא קמ"י כל"ח: ראה דניאל ד', לב.
שהם בוכים אנו בעינן למהני קדם מלכא:
תקו"ז תיקון ה' (יט, ב).

עמוד עז

ישראל אשר בך אתפאר: ישעי' מט, ג.
בעטרה שעטרה לו אמו: שה"ש ג', יא.
כי ה' יתן חכ' מפיו דעת ותבונה: משלי
ב', ו.
לכי ומעטי את עצמך: חולין ס, ב. וראה
כ, א. רנב, א.

עמוד עט

ל' אורות דכלים דאצי' היורדים ונשפלים
להיות ראש לשועלים: ראה ע"ח שער
השמות פ"א.

וה' הולך לפניהם: בשלח יג, כא.
הוי' הוא ת"ת כנזכר במ"א: ראה לעיל
ד"ה ברוך אתה הוי' (ע' יב) ובהמצויין
לשם בהערות וציונים, מכ"ק אדמו"ר
שליט"א.

מ"ש בע"ח הלשון הוספת אורות באצי':
ראה שער מ"ג ומ"ד דרוש יא כלל טז,
בהמצויין בדי' באתי לגני תשי"א פ"ה.
וראה גם מאמרים קצרים ע' תקעב.
כנז' בזהר בענין ברכות לראש צדיק: זח"א
נה, ב.
ישמעאל בני ברכני: ברכות ז', א.

עמוד עא

עתה ידעתי: וירא כב, יב.
הנפש חיי' רוח ממללא: בראשית ב, ז.
ובת"א.
יודע נגן: שמ"א טז, יח.

עמוד עב

האי נהר דנגיד ונפק יובל שמו: זח"ב פג,
א' זח"ג נה, א. וראה ג"כ בכורות נה,
ב. ויקר' ספ"כ — שייכות שנת היובל
ונהר יובל מבוארת בזח"ג רצ, ב. ועיין
ג"כ פרדס שכי"ג פ"י ערך יובל. (הערות
כ"ק אדמו"ר שליט"א בשה"מ ת"ש ע' 83).
כצא לטבח יובל: ראה ישעי' נג, ז.
ושם אחיו יובל וגו': בראשית ד', כא.
ועל יובל ישלח שרשיו: ירמי' יז, ח.
מחלוקת ר"י ורבנן בפ' החליל: סוכה ג, ב.
וראה גם מאמרי אדה"ז הקצרים ע' קכה
ד"ה להבין.

בעלי השיר שיוצאים בשיר בהעלאת מ"ן:
שבת נא, ב. וראה תו"א ז', ג. קיג, א.
לקו"ת פנחס עז, ג ברכה צח, א.
רק אורות"י מתפשטים כמבואר: ראה תחלה
ד"ה להבין ענין הברכות.

עמוד עג

פיקודי ה' ישרים משמי לב: תהלים יט, ט.
אין שמחה אלא בחופה: סוכה כה, ב.
ענני במרחב י"ה: תהלים קיח, ה.
ה' לי ולא אירא: שם, ו.
אך בצלם יתהלך איש: שם לט, ז.
התפשטות ה' בחי' נר"ג חיי' . . נק' צלמים:

וברוח פיו כל צבאם : תהלים לג, ה.

עמוד פב

את אשר התגלגלתי במצרים : בא י, ב.
 עתה ידעתי כי גדול הוי' : יתרו יח, יא.
 ונגלה כבוד ה' : ישעי' מ, ה.
 ולא יכנף עוד מורין : שם ל, כ.
 שחיות המאכל מחצוניות בינה : ראה סידור
 קול יעקב (לר' יעקב קאפיל) כחונות
 עריוה"כ.
 ראו עתה כי אני אני הוא וגו' : האזינו
 לב, לט.

ענין חיזורתי שהוא גלגלתא דא"א : ראה
 זח"ג קכה, ב. ע"ח שער א"א פ"ה.
 שיעשו ישראל המצות בשביל כדי להוסיף
 אורות בכלים ואברים דז"א : ראה ע"ח שער
 מ"ג ומ"ד דרוש י"א כלל טו, ובהמצויין
 בד"ה באתי לגני תשי"א פ"ה.
 כל ארחות ה' חסד ואמת : תהלים כה, י.

עמוד פג

ששים המה מלכות וגו' .. מסכתות ..
 ברייתות : שהש"ר ו, ט.

ברייתות עבודה בשדה : זח"ג קנג, א.
 בחז"י ירכין : זח"ב רגו, ב.
 גיט בר נ"ט הוזכר בגמ' : חולין קיא, ב.
 וכשהודוהו כ"ב וכ"ח יחד : ראה טושו"ע י"ד
 סי' צ"ה ס"ג.
 התורה .. נקי ונבלות חכי שלמענה : ב"ר
 יו, ה.
 כמ"ש בלקית פ' בראשית : ל"ח להארז"ל
 בתחילתו.
 מיכאל כ"ג שמקריב נשמות : ראה מנחות
 קי, א בתוס' ד"ה ומיכאל. זח"א פ' סע"א.
 זח"ב רמז, א. ז"ח פ' לך בתחלתו
 בקטע המתחיל א"ר יהודה ובקטע המתחיל
 וישמע אברם.

עמוד פד

בזוהר פקודי : רנח, א.
 ועמדו רגליו ביום ההוא : זכרי' יד, ד.
 דמסו רגליו ברגליו : זהר שם.
 וראו כל בשר וגו' : ישעי' שם.
 כנוי בגמ' כל הרמי"ח אברין : אהלות פ"א
 מ"ח.
 וח"י חוליות אינן ממנין רמי"ח : כנראה
 הכוונה כפי שנת' בלקו"ת בלק ע, ד,

עמוד פ

ובדעת חדרים גו' : משלי כה, ד. וראה
 בהגסמן לקמן לעי' פה.

ותתן טרף לביתה : משלי לא, טו.
 המאכל של אכלו דעים : ראה זח"ג ד, א.
 חכי כח מה : גסמן לעי' יב.
 כמשארז"ל נטל צרור וזרקן : ראה שמו"ר
 רפ"ג. וראה פרד"א פ"ג.

שרו חכימיא למהוי כספריא כו' : סוטה
 מט סע"א.
 מקדש שני נחרב על ענין ש"ח : יומא
 ט, ב.

ואהבת לרעך כמוך : ויקרא יט, יח.
 דקודב"ה לא שריא באתר פגום : ראה זח"ג
 קכג, ב.

אין אני והוא יכולים לדור כו' : סוטה ה, א.
 לבל ידח ממנו נדח : ש"ב יד, יד.

שארז"ל אצל ת"ח כו' : ראה פסחים סו, ב.

עמוד פא

נבזה בעיניו נמאס ואת יראי ה' יכבד :
 תהלים טו, ד.

פושעי ישראל מלאים מצות כרימון : ראה
 ברכות גו, א. וש"ג.
 שהגאולה תהי' בזכות התורה : ראה פס"ז
 ואתחנן ד, לב.

עתידה תורה שתשתכח מישראל : שבת
 קלח, ב.

זכה נעשית לו סם חיים כו' : יומא עב, ב.
 השמטות לזח"א רסג, א. תקוני ז"ח
 סד"ה וישלחוו ה' אלקים.
 עולם ברור ראית : ב"ב י, ב.

מכף רגל ועד ראש אין בו מתום : עפ"י
 ישעי' א, ה.

כל אשר מוס בו לא יקרב : ראה אמור
 כא, יח.

הקריבו נא לפחתין : מלאכי א, ח.
 ואם לא תשמעו לי וגו' : בחקתי כו, יא.
 אם צדקת מה וגו' : איוב לה, ז.

טובה תוכחת מגולה מאהבה מסותרת : משלי
 כו, ה.

ויבא אהרן וכל זקני ישראל וגו' : יתרו
 יח, יב.

ע"י מ"ש בענין שדי עפרא והוי גילי : ראה מאמרי אדה"ז הקצרים ע"י קמד ד"ה יתן כעפר חרבו.
שדי עפרא והויא גילי : ראה תענית כא, א. רומחות א"ל : תהלים קמט, ו.

עמוד פז

תורה הנקי חיי עולם ותפלה שנקי חיי שעה : ראה שבת י, א.
כי א"ל דעות הוי" : ש"א ב, ג.
מוחא לגו וקליפה לבר דמחפיא כו' : ראה זח"א יט סע"ב.
ועובר ירך אמו : גיטין כג, ב. וש"ג.
ברוח פיו כל צבאם : תהלים לג, ו.
ד' מחנות : ראה זח"ג קנד, א.

עמוד פח

מהנקב דחזה דז"א נעשה כתר לרחל : ע"ח שער לאה ורחל פ"ג.
כמ"ש בע"ח : ראה שער מ"ז פ"ב.

עמוד פט

לכי ומעמי א"ע כמ"ש במ"א : ראה לעיל ע"י ע"ז ד"ה כי ה' יתן חכ"י.
שמע שם ע"י : זח"ג רלו, ב. רנח, א.
כי שם הוא בחי' מדת מל' דאצ"י : ראה קהלת יעקב ערך שם.
כמ"ש וישמע שאול : שמ"א טו, ד.
ישראל ישר א"ל : ראה בפרסם שעה"כ ערך ישראל.
אז"א תרין רעין זלא מתפרשין : גסמן לע"י ט.
מי מדד בשעלו מים : ישע"י מ, יב.

עמוד צ

שמע ובשכמל"ו שהוא יחז"ע ויחז"ת : ראה זח"א יח, ב.
אורייתא מחכי נפקת : זח"ב קכא, א.
ארחות ה' פ"י תרי"ג ארחין שבשערות דגולגלתא : ראה זח"ג קכט, א.
שהתורה קדמה לעולם . . באלפים שנה : מד"ת צ, יב. וראה פסחים גה, א.
ויקרא האדם וגו' : בראשית ב, כ.
חכים ולא בחכי' ידע : הקדמת תקו"ז (יו, ב).
ואה"י אצלו אמון : משלי ת, ל.

בינו בוערים בעם : תהלים צד, ת.
ושליח את בעירו : משפטים כב, ד.
אזני ה' כו' הם המלאכים וכו' : ראה תקו"ז ת"י ע (קלא, א).
ע"י ה' משוטטות בכל הארץ : ראה זכרי' ד, י.

כמ"ש דהא קלא בקע אורין : ראה בהגסמן בתניא פ"מ בהגהה ראשונה.
הנוטע און : תהלים שם, ט.
משפילי לראות : ראה תהלים קיג, ל.

עמוד פה

ר"מ בפי' אמור : צו, א.
מדעת . . חזירים . . יתמלאון : ראה זח"ב קכג, א. זח"ג רפט, ב. רצו, א. וראה ע"ח שער הנסירה פ"ח.
אני ה' וכבודי לאחז לא אתן : ישע"י מב, ח.
אזלעו"ז עשה אלקים : קהלת ז, יד.
לא יגורך רע : תהלים ה, ה.
ובורא רע : ישע"י מה, ז.
בעולם הבריאה מיעוטו רע : ראה ע"ח שמ"ח פ"ג.
שטן לש"ש נתכוון : ב"ב טו, א.
לי יאורי : יחזקאל כט, ג.
כמ"ש בזהר בראשית : מ, א. (מדורא תליתאה).

עמוד פו

וקליפת ס"מ הוא המשוטט בארץ עולה ומשטין : ראה ב"ב שם. זח"א מו, ב.
תמותת רשע רעה : תהלים לד, כב.
דמך בראשך : ראה מ"א ב, לו.
כמ"ש חז"ל במס' ר"ה . . ועון עצמו אינו נמחק : יו, א.
כמו ראב"ד שצ"ג אינו יכול לעמוד במדרגותיו : ראה ע"ז יו, א. וראה ברכות לד, ב.
והשמיע הוד קולו במחנה דסנחרב : ראה ישע"י ל, ל.
ונשא השעיר עליו את כל עונות בניי כו' : אחרי טו, כב.
הפלת שעיר מהר צוק : ראה יומא טו, א.
לע"ל שהקב"ה שוחטו : סוכה נב, א.
אשר שלט האדם באדם לרע לו : קהלת ה, ט.
חותה גחלים על ראשו : עפ"י משלי כה, כב.

עמוד צו

שמכל מעשה המצות בזה העולם נעשי' לבושי הנשמות בגי'ע : ראה תניא ספ"ה. כגנה זרועיה תצמיח וגו' : ישעי' סא, יא.

עמוד צח

חשב מחשבות לבלתי ידח ממנו נדח : ש"ב יד, יד.
הנפילים היו בארץ וגו' : בראשית ה, ה.
החיות רצוא ושוב : יחזקאל א, יד.
בהעלותך את הנרות וגו' : בהעלתך ח, א.
נר אלקים נשמת אדם : איוב כ, כו.
ושמן על ראשך גו' : קהלת ט, ח.

עמוד ק

בכל מאדך . . אפי' הוא נוטל את נפשך : ברכות נד, א.
יזכור רצונו הטבעית : בכת"י 109 יש כאן הגהיה מהרי"א ריבלין : לכאורה דוגמה (ב"ב מ) עירובין כא. ע"ש.
עמך לא חפצתי : תהלים עג, כה.
הטבילה בנהיך דנניד ונפיק מן קדמוהי : ראה זח"ב ריא, ב.
נהר של אש מזיעתן של חיות הקדש : חגיגה יג, ב.
והי' מדי חדש : ישעי' טו, כג.
ואולם חי אני וימלא כבוד ה' את כל הארץ : שלח יד, כא.
נשבע ה' בנפשו : ירמי' נא, יד.
כי עמך מקור חיים באורן נראה אור : תהלים לו, י.
קרוב ה' לכל קוראיו : שם קמה, יח.

עמוד קא

איזהו חכם הרואה את הנולד : תמיד לב, א.
כל אשר חפץ ה' עשה בשמים ובארץ : תהלים קלה, ו.
לך הוי' הגדולה כו' : דה"א כט, יא.
סוף מעשה במחשבה תחלה : פיוט "לכה דודי".
צעק לבס : איכה ב, יח.
דבר ה' זו הלכה : שבת קלח, ב.
כמי"ש בר"מ בעיינין השכל דבלבך את מתחזי כולא : זח"ב קטז, ב.

יגרש את האדם : בראשית ג, כד.
בזיעת אפך תאכל לחם : שם, יט.
דעולם העשי' שרובו ככולו רע : ע"ח שמ"ב סוף פ"ד — הובא בתניא פ"ו.

עמוד צא

רשבי' וחבריו . . תורתן אומנתם : שבת יא, א.
מניחים חיי עולם ועוסקים בחיי עשה : שם י, א.
וכן איתה בירושלמי : פאה א, א.
הקב"ה מניח תפילין בכ"י : ברכות ו, א.
זח"א קמא, א.

עמוד צב

הנה מה טוב ומה נעים שבת אחים גס יחד וגו' : תהלים קלג, ב.

עמוד צג

ולכן נק' בזהר עילות כל העילות : ראה הק' תקי"ז (יו, א).

עמוד צד

אף אתה רחום כמו שהוא רחום : ראה שבת קלג, ב.
אמרתיו עולם חסד יבנה : תהלים פט, ג.
כולם בחכי' עשית : שם קד, כד.
אם לא בריתי גו' חוקות שמים וארץ לא שמתי : ירמי' לג, כה.

עמוד צה

חכים ולא בחכי' ידיעא : הקדמת תקי"ז (יו, ב).
בחכי' איתברירו : נסמן לעי' טו.
נובלות חכי' : ראה ב"ר יז, ה.
ואהי' אצלו שעשועים : משלי שם.
אנכי מגן לך : לך טו, א.
אנכי מי שאנכי : ראה לקו"ת פינוס פ, ב.
עי"ד שארז"ל כי טוב מאוד וכן נזכר בזהר : ב"ר ט, י. זח"ב קמט, ב. קסג, א. רמט, א. רסד, ב.
לפני מלך מלך לבניי : וישלח לו, לא.
את זה לעומת זה : קהלת ז, יד.
ופני לא יראו : תשא לג, כג.

כי ה' אלקיך אש אוכלה הוא : עקב ט, ג.
שטבעו לעלות ולהסתלק תחת גלגל הירח :
ראה תניא פ"ט.

נקי ת"ח בנאים : שבת קיד, א.

עמוד קב

ולכן משלו חכמי האמת . . כמו שלהבת
הקשורה בגחלת : ס"י פ"א מ"ג.
למען יזמרך כבוד : תהלים ל, יג.
הצילה מיד כלב יחידתי : שם כב, כא.
ומלך אסור ברהיטי ברהיטי מוחא : תקו"ז
ת"ו ו (כא, ב).

עמוד קו

חילופי אותיות ותמורות ותמורות שנמשכו
מע"מ שנבראו בהן כל הברואים : ראה
שעיהתה"א ספ"ו.
משנה בח"י מדות שביצוי : ראה בהנסמן
לעי כח על מקרא בעשי.
הדיבור קשה והאמירה רכה : ראה ספרי
בהעלתך יב, א.
בתורה שהן שמותיו ית' : ראה זח"ב קכד,
א. זח"ג עג, א. רסה, ב. ועוד. וראה
הקדמת הרמב"ן לפי עה"ת.
כמ"ש בע"ח שער הלימוד : כנראה הכונה
לפע"ח שער הנהגת הלימוד.
מתניתין מלכתא : ביצה כח, ב.
אליך ה' נפשי אשא : תהלים כה, א.

עמוד קג

כמבוא' ושמע אביה והפר את נדרה : ראה.
לעיל ע' ט ד"ה ואשה כי תדור וד"ה
האיש דרכו שלאח"ו.
עוטה אור כשלמה : תהלים קה, ב.
וילבש צדקה כשריון : ישעי' נט, יו.
כל האומר אין לו אלא תורה אפי' תורה אין
לו : יבמות קט, ב.
כל המקיים שלש סעודות ניצול מחבלי של
משיח : שבת קיח, א.
ונקי קדרותא דצפרא : ראה זח"א קע, א.

עמוד קד

קודש ישראל לה' ראשית תבואתה : ירמי
ב, ג.
מצמיח חציר לבהמה : תהלים קד, יד.
אין לך עשב מלמטה וכי' : ראה ב"ר פ"ג,
ו. זח"א רנא, א. זח"ב קעא, ב. זח"ג פו,
א. אגה"ק ס"כ (קלב, א).
נאלמתי דומי' : תהלים לט, ג.
בהמה דרביעא עליהו : ראה זח"א יח, ב.

עמוד קה

מוט אין בך : שה"ש ד, ז.
הג' סעודות הוא בח"י התנלות משה : ראה
זח"ב פח סע"ב.
כמו שאחז"ל שבת : פת, א.

עמוד קו

הבו לה' בני אליס : תהלים כט, א.
אבא יסד ברתא : גסמן לעי ט.
ישראל עם קרובו : תהלים קמד, יח.
ישראל עלו במחשבה : ב"ר פ"א, ד.
בני בכורי ישראל : שמות ד, כב.
ואנכי תרגלתי לאפרים קחם על זרועותי :
הושע יא, ג.
כמשל אב : ראה לקו"א (להה"מ) סי ט.
כולם בחכי עשית : תהלים קד, כו.
השאת ראש בניי למשפחותם לבית אבותם :
ראה במדבר א, ב. וראה להלן ד"ה שאן
את ראש (ע' קעח).
תושבע"פ מלי קרינו : ראה הקדמת תקו"ז
(יז, א).

עמוד קז

אבא יסד ברתא : גסמן לעי ט.
בחכי איתברירו : גסמן לעי טו.
שפי' המתרגם לנפש ח"י רוח ממלא : עה"פ
בראשית ב, ז.
כי הוא אמר ויהי : תהלים לג, ט.
ע"ד שאחז"ל ע"פ יופח באפיו נ"ח דמאן
דנפח מתוכו נפח : ראה לקוסי הגהות ל"ס
התניא פ"ב בתחילתו.
באורייתא ברא קוב"ה עלמא : ראה זח"ב
קסא, א"ב.
דברו חכמים בהווה : שבת סה, א. סו, ב.
אלה הסמאים לכם החלד והעכבר : ראה
שמיני יא, כט. לא.

והשיין יש לו גי קוין נגד אברהם יצחק
 ויעקב : ראה זח"א כה, ב. תקוין תיקון
 כב (סו, א). תיקון נא (פו, ב).
 וזכרתי את בריתי יעקב : בחקתי כו, מב.
 וזהו שאומרים הבו לחי בני אלים בשבת . .
 כמ"ש בפעי"ח : שער השבת פ"ח.
 לבבתי אחותי כלה : שה"ש ד, ט.
 כלתה נפשי : ראה תהלים קיט, פא.
 והשבות אל לבבך כי ה' הוא האלקים :
 ואתחנן ד, לט.
 עיני כל אליך ישברו : תהלים קמה, טו.

עמוד קמ

אנכי מי שאנכי : ראה לקו"ת פינחס פ, ב.
 ימינה ושמאלא . . ובנייהו כלה : גוסח אומר
 בשבחין.
 והלך לפניך צדק : ישעי' גח, ת . .
 ראה חיים עם האשה אשר אהבת וגוי :
 קהלת ט, ט.
 עמך לא חפצתי : ראה תהלים עג, כו.
 אילי הארץ : מ"ב כד, טו. יחזקאל יז, יג.

עמוד קי

וכולא קמ"י כלא חשיב : ראה דניאל ד, לב.
 רם על כל גוים ה' : תהלים קיג, ד.
 וקרו ל"י אלקא דאקייא : מנחות קי, א.
 לי יאורי : יחזקאל כט, ג.
 כמו ר' ייסא טבא : זח"א קצט, ב. זח"ב סב,
 ב.
 התורה שניתנה מימין : ראה ברכות ה, א.
 זח"ג רכת, א. רעג, א. ועוד.
 כל העוסק בתורה חוט של חסד משוך עליו :
 ראה חגיגה יב, ב.

עמוד קיב

ואל אשך תשוקתיך : בראשית ג, טו.
 אם יהי נדחך בקצה השמים : נצבים ל, ד.
 לאשתאבא בגופא דמלאכ : ראה זח"א ריו, ב.
 לבבתי ידח ממנו נדח : ש"ב יד, יד.
 דבר ה' זו הלכה : שבת קלת, ב.
 הקורא בתורה . . שהקב"ה יושב ושונה
 כנגדו : תדא"ר רפ"ח.
 ברכי נפשי את ה' וכל קרבי את שם קדשו :
 תהלים קג, א. וראה יהל אור ע' שפב
 סעיף ה.
 ממדרגת המלאכים שנק' תבואתו : ראה גם
 לעיל ד"ה קודש ישראל.
 מפרנסים לאביהו שבשמים : נסמן לע' י.

שהשלחן בצפון : יומא כא, ב וש"ג זח"ג
 רעג, א. הקדמת תקו"ז יג, ב. ועוד.
 קרוב ה' לכל קוראיו : תהלים קמה, יח.
 אין אמת אלא תורה : ירושלמי ר"ה ג, ת.
 תדא"ז כא. מתיחתא איכ"ר ב. תקו"ז תי'
 כא (נ, א). וראה ברכות ה, ב.
 רצון יראיו יעשה : תהלים קמה, יט.
 נבלע בגוים ויאכלוהו בכל פה : ראה הושע
 ת, ת. ישעי' ט, יא.
 יצב גבולות עמים למספר בניי : האוינו לב,
 ת.

עמוד קיד

ידיה שלחה בכישור וכפ"י תמנו פלך : משלי
 לא, יט.
 חכמות נשים בנתה ביתה : משלי יד, א.
 וגם נשים חכמת לב בידיי טו : ראה ויקהל
 לה, כה.
 דינין דדוכדא נייחין ברישא . . נוק' קשים
 ברישא ונייחין בסופא : ראה זח"ב קפו, א.
 וראה זח"ב קעת, א ובהנסמן בניצוצי זוהר
 שם. וראה גם שער מאמרי רשב"י ס"פ
 תרומה ובשער הכונות דרוש א' דר"ה.
 כי אמרתי עולם חסד יבנה : תהלים פט, ג.
 ששוחק"י מן לצדיקים : חגיגה יב, ב. זח"ג
 כו, רע"א ובהנסמן בניצוצי זוהר שם.
 כמ"ש בוהר : ח"ג רג, ב. קצא, א.
 קארי תדיר ולא שכיך : ראה זח"ב קמ, א.
 והי' אם שמוע תשמעו וגוי ונתתי מטר
 ארצכם בעתו : עקב יא, יגיד.

רוח הבהמה הירודת : קהלת ג, כא.
 והוללות וליצנות מיסוד הרוח : ראה תניא
 סס"א.
 דאכל ב"י עשרה שכונתא שרי' : סנהדרין
 לט, א.
 להוציא בלעו מפיו : ראה ירמ"י מא, גר.
 בקרבן אשם שה"י ב' טלעים : זבחים מת, א.
 בענין פודה ומציל שאמרו חז"ל : פסחים ג,
 א.

עמוד קיא

שמנת עבית כשית : האוינו לב, טו.
 ומיני' ובי' אבא ליזול ב"י נרגא : סנהדרין
 לט, ב.

מראי מקומות וציונים

אימתי הוא גדול כשהוא בעיר כו' : זח"ג
ה, א.

יחרו כצפור מים וכיונה מארץ אשור :
ראה הושע יא, יא.

יונתי . . אינה נזקקת לאחר שאינה בת
זוגה : ראה שהשיר א, טו. תחומא תצוה
ה. זח"ג סא, א. וראה עירובין ק, סע"ב.
כאלו עשאוני והשלימוני : ראה זח"ג ק"ג,
א.

ותפתח ותראהו את הילד : שמות ב, ו.
שערי דמעות לא נגעלו : ברכות לב, ב. ב"מ
גט, א.

בבכי יבואו ובתחנונים אובילים : ירמי לא,
ה.
שאוג ישאג על נוהו : שם כה, ל.

עמוד קב

עובר על פשע : ראה מיכה ז, יח.
מפשע נעשה שפע : ראה זח"ג קלג, א.
וסנגע ענג : ראה זח"א כו, ב. הקדמת תקו"ו
(יב, א). ס"י פ"ב מ"ד.

ויהפך ה' לך את הקללה לברכה : תצא כג, ו.
בעבר הנחר ישבו אבותיכם : יהושע כה, ב.
כי ביום הזה . . יכפר על חטאתכם : אחרי
טו, ל.

כמ"ש בע"ח : ראה שער דרושי אבי"ע פ"א.
ה' הוא ושמו בלבד : ראה בהמצויין בהמשך
באתי לגני ה'שיית פרק יו. וראה ג"כ
בהמ"מ לסי' מאמרי אדה"ו תקס"ה ע'
תרגו.

עמוד קבא

נז' באד"ר : זח"ג קכח סע"ב. וראה לקו"ת
שה"ש לו, ד.

כמ"ש בע"ח בינה מקנת בבריאה : שמי'
פ"ג

אברהם . . הכיר את בוראו בקטנותו : ראה
גדרים לב, א.

עמוד קכב

ואופן א' בארץ : יחזקאל א, טו.
בהנשאו החיות ינשאו האופנים : שם שם,
יט.

החרדים על דברי : ראה ישעי' סו, ה.
לגלח השערות מאן דגליש- למטרוניתא : ראה
זח"א ריו, א. זח"ג מת, ב.

לבהמה עלאה דרביעא על אלף סורין : ראה
זח"א יח, ב.

אסור לאדם שיאכל עד שיתן תחלה לבהמה :
ראה ברכות מ, א.

יש כ"ח עתים לטובה : ראה קהלת ג, ב"ח.

עמוד קכז

זאיהו וגרמוהי חד בהון : הקדמת תקו"ו ג,
ב.

עמוד קיז

סוף מעשה במח' תחלה מראש מקדם נטוכה :
נוסח "לכה דודי".

וקוב"ה שונה כנגדו : תדא"ר רפ"ח.
בהלכות שלא יהי' במציאות : ראה לקמן ע'
קסג. וראה תניא פ"ה. סנהדרין עא, א.

כמ"ש ברע"ם : ראה זח"ג קכד, ב.
אם מצות בטילות לעת"ל : גדה סא, ב.
ארומיך ה' כי דיליתני : תהלים ל, ב.
דלו עיני למרום : ישעי' לח, יד.
אלקים אל דמי לך : תהלים פג, ב.

עמוד קיח

שהם הרהיבוני : שה"ש ו, ה.
אם יתקע שופר בעיר : עמוס ג, ו.
אחרי ה' ילכו כאר"י ישאג : הושע יא, י.
שבשרפים כתי' עומדים ממעל לו : ישעי' ו,
ב.

ואומרים קדוש : ראה שם, ג.
חיות הקדש . . שמתנשאים ואומרים ברוך :
ראה יחזקאל ג, יג. נוסח קדושה.

צעק לבס : איכה ב, יח.
חרדה שמטלקת את הדמים : גדה ט, א.
וש"ג

הודו על ארץ ושמים : תהלים קמה, יג.
כי הוא צוה ונבראו : שם שם, ה.

עמוד קיט

מקבלין דין מן דין : תרגום לישעי' ו, ג.
ויוצאים ונמשכים בשיר : שבת גא, ב. וראה
תו"א ז, ג. קיג, א. לקו"ת פנחס עז, ג.
ברכה צח, א.

חדשים לבקרים : איכה ג, כג.
יעקב חבל נחלתו : האוינו לב, ט.
בח"י בריח התיכון : זח"א קמה, ב. וראה שם
א, ב ובהנסמן בנצוצי זהר שם.

עמוד קבז

למיש זהר ויקהל : ריא, ב.
נהנין מזיו השכינה : ברכות יז, א. וראה זח"א
קלה, ב (מדהג"ע).
ואהבת את ה' אלקיך : ואתחנן ו, ה.
בחכי איתברירו : גסמן לעי טו.

עמוד קבח

שנביאים וכתובים יבטלו לעיל : ירושלמי
מגילה פ"א ה"ה.
כמיש הרמב"ם : ה"ל יסוה"ת פ"ט.
הסירוף מן קורט של לבונה שיוכל לסבול
המיתה : ראה סנהדרין מג, א.
מי שלא זכה בתורתו ונעשה לו סם המות :
ראה יומא עב, ב.
ולרשע אמר אלקים גוי : תהלים ג, טו.
כנוי בתניא : פרק מ'.
כמיש באחר שאין תורתו נמאסת : חגיגה
טו, ב.
שמי שהוא צדיק זוכה ונוטל חלקו וחלק
חברו בגי'ע : שם טו, א.
ד"ת אין מקבלים טומאה : ברכות כב, א.
זח"ג ט, ב.

עמוד קבט

שנזי בתיקונים : תיקון ע' (קלה, א).
אם זכרתיך על יצועי : תהלים סג, ז.
וידעת היום והשבות : ואתחנן ד, לט.
בינה מינה דינין מתערין בטופה : גסמן לעי
ית.
בחיי פלגשו ראומה כמבואר : ראה ד"ה
ופלגשו לעיל ע' ה.

עמוד קל

התשובה אמיתית דיוה"כ שהוא בינה : ראה
זח"ג רצ, ב. סידור עם דא"ת רמט, ד.
ענין חק"ש נזי לעיל : ע' קכד ד"ה להבין
ענין תק"ש.
דע סה למעלה ממך : אבות ב, א.

עמוד קלא

וימת משה בנשיקה עפי"ה : ראה ב"ב יז, א.
נדב ואביהו נתעלו בעלוי אחר עלוי עריבות
מתיקות : הובא לעיל ד"ה כתוב באוה"ת
(ע' לג).

למען תהי' יראת ה' על פניכם : ראה יתרו
כ, טו.

לפתח חסאת רובץ : בראשית ד, ז.
סבינה דינין מתערין : גסמן לעי יח.

עמוד קבג

כמיש בעניח ועשו בא מצדו : שער הארת
המוחין פ"ב.

שאמר האריזיל כל מי שאינו בוכה בעשי"ת
כוי : פעי"ת שער השופר פ"ה וראה לקו"ש
ח"ט ע' 206

אבא יסד ברתא : גסמן לעי ט.
נעוץ תחלתן בטופן : ס"י פ"א מ"ז.
בחכי איתברירו : גסמן לעי טו.
תושב"כ נובלות חכמתו העצמיות : ראה ב"ר
יז, ה.

תמותת רשע רעה : תהלים לו, כב.
כי שלט האדם באדם לרע לו : ראה קהלת
ה, ט.

פנימיות אבא הוא פנימיות עתיק : ראה הערת
כ"ק אדמו"ר שליט"א בטה"מ ת"ש ע' 49
(ובקוני' לימוד החסידות ע' 6 וע' 28).

עמוד קכד

כל השופרות כשרים חוץ משל פרה : ר"ה
כז, א.

בהמות הייתי עמך : תהלים עג, כב.
רוח הבהמה היורדת למסה : קהלת ג, כא.
עפי" כוננת הבעש"ט : ראה סידור עם דא"ת
ע' שטז.

ביו"ד נברא העוה"ב ובה"א נברא העוה"ז :
מנחות כט, ב. וראה אבה"ק סי' ה.

עמוד קכה

האגב מזכה את בנו בחכי : עדיות פ"ב מ"ט.
כולם בחכי עשית : תהלים קד, כד.
הוא המדע והוא הידוע : רמב"ם ה"ל יסוה"ת
פ"ב ה"י.

עמוד קכו

כי הדם הוא הנפש : ראה יב, כג.
בזר ויקהל : ריא, ב.
אשרי מי שבא לכאן ותלמודו בידו : פסחים
ג, א. וש"נ קה"ר ט, י.
שנים אוהוין בסלית : ב"מ ב, א.
בוהר שלח לך : קטו, ב. קסה, א.

עמוד קלז

כולט בחכי עשית : תהלים קה, כד.
הודו לה' קראו בשמו : שם, קה, א. דה"א
טז, ח.

שבשבת מוחין דאבא ובי"ט מוחין דאימא :

ראה פע"ח שער מקרא קודש, בתחלתו.

תו"א סט, ג. לקו"ת צו י"א, ד.

בינה עד הוד אתפשטת : ראה זח"ג רכג, ב

ת"ו בהקדמה ז, א. ט, ב.

כהד"ן קמצא דלבושי' מני' ובי' : ב"ר כא, ה.

תרו"ן רע"ו דלא מתפרשין כחודא שרי"ן וכחודא

נפקן : ראה זח"ג ד, א. רצ, ב.

סוכה פסולה למעלה מכי אמה לפי שלא שלט

בי' עינא : סוכה ב, א.

עמוד קלז

נקבה תשובב גבר : ירמי' לא, כא.
והתלבשות או"ט בחכ' דוקא : ראה תניא
פלי"ה בהג"ה.

וקראת לשבת עונג : ישעי' נה, יג.

פנימיות אבא פנימיות עתיק : ראה בהגסמן

לעי' כגב.

ברכת ה' היא תעשיר : משלי י, כב.

כל הכורע כורע בברוך וזוקף בשם : ראה

ברכות יב, א.

עמוד קלח

על כי אין אלקי בקרבי מצאוני הרעות : וילך
לא, יז.

לבי ובשרי : תהלים פה, ג.

כמו שהי' בשלמה . . . סיהרא באשלמותא :

זח"א רכג, א. וראה שמו"ר טו, כו.

עמוד קלט

אד' שפתי תפתח : תהלים נא, יז.

למען יזמרך כבוד : שם ל, יג.

כמבואר בזהר ע"פ אלקים אל דמי לך : זח"ב

קמ, א.

כמשארז"ל משל לבת מלך שהריחה ציקי

קדרה : נסמן לעי' מג.

תהלת ה' ידבר פי : תהלים קמה, כא.

עמוד קמ

כמבוא' במ"א על השמע לאונך מה שאתה

מוציא מפ"ך : ראה לקו"ת שה"ש ב, ב.

כמש"ל בענין עומדים ממעל לו : ראה לעיל

בהביאור על אם יתקע שופר.

בינה ליבא . . . הלב מבין : הקדמת תקו"ז

(יז, א).

כמבואר במ"א : ראה מאמרי אדה"ו הקצרים

ע' שעה ד"ה להבין בחי' הלב רואה.

עמוד קלב

ושבחתם מים בששון ממעיני הישועה : ישעי'

יב, ג.

קמות אר"י ה' יורד על המזבח : ראה יומא

כא, ב.

מ"י עיקר בינה מהגבורות : ראה לקו"ת ראה

לא, א.

מצוה להביא אש מן ההדיוט : יומא שם.

שהתפלה במקום קרבן : ראה ברכות כו, ב.

זח"א קלג רע"א. ועוד.

אין המתקת הגבורות אלא בשרשן : ראה פע"ח

שער השופר פ"א. ובכ"מ.

כ"ל ע"פ אם זכרת"ך : ע' קכט.

זורע צדקות מצמיח ישועות : גוסס ברכת

יוצר.

אין זריעה אלא בעפר תיתוח : ראה פסחים

מו, ב.

עמוד קלג

כמו אברהם . . . שהי' עושה חסד . . . אפילו

עם הערביים : ראה סוטה י סע"א. ב"ר מג.

ז וש"ג. וראה ב"מ פו, ב.

ואנוכי עפר ואפר : וירא יח, כו.

עבודת ה' זו תפלה שבלב : ראה תענית ב, א.

דאברהם טבא שנמשך ביום א' זסוכות : ראה

זח"ג קג, ב.

השיב אזור ימינו כי הגדיל אויב : איכה

ב, ג.

בינה דינין מתערין מינה : נסמן לעי' יח.

הושיעה ימינך : תהלים ס, ז. קה, ז.

והלך לפניך צדקך : ישעי' נה, ח.

שמאל דוחה : סוטה מו, א. וש"ג.

לבלתי ידח ממנו נדח : ש"ב יז, יד.

שמאלו תחת לראשי : שה"ש ב, ו.

עמוד קלה

מצרף לכסף וכור לזהב : משלי יז, ג. כו, כא.

כתוב בעי"ח : שער א' ענף ב'.

בט' גבורות ה' : בהקדמה, הקדמה ב'.

עמוד קמו

איהו בנצח ואיהי בהוד : נסמן לעי ט.
 מושכל מורגש מוטבע שהוזכר בפרדס : ראה
 שער הנתיבות נתיב כו, כח.
 וכמבוא' במ"א שיש בחי' דומס ג"כ בעולם
 האצי' : ראה ע"ח בסופו.

עמוד קמו

עובר ירך אמו : חולין נח, א. וש"ג.
 אוכל ממה שאמו אוכלת : גדה ל, ב.
 הנשא שופט הארץ : תהלים צד, ב.
 שלמה . . . שישב על כסא הוי' : דהיא כט, כב.
 ה' מלך גאות לבש : תהלים צג, א.
 את זה לעומת זה עשה האלקים : קהלת ו,
 יד.
 וברוב גאונך גוי' : בשלח טו, ז.
 באבוד רשעים רינה : משלי יא, י.
 עד מתי רשעים : תהלים צד, ג.

עמוד קמו

מאמר ההור ט"פ ויחי : רמד סע"ב.
 קולה נחש ילך : ירמי' מו, כב.
 ופי' בזהר : במדבר קיט, ב.
 הצדיק אבד : ישעי' נו, א.

עמוד קמו

עתידי אשה שתלד בכל יום : שבת ל, ב.
 ענין חידוש נשמות הישנות הנזכר למעלה :
 ראה לעיל ע' קמב.
 עדים הנ"ל רקבון הגרעין : ראה ד"ה כגנה
 זרועי תצמיח לעיל ע' צו.
 וזהו ענין הספיחים שמבואר במ"א : ראה
 ביה"ז (להצ"צ) ע' תתכ.

ירך אמו : חולין נח, א. וש"ג.
 אוכל ממה שאמו אוכלת : גדה ל, ב.
 בידך אפקיד רוחי : תהלים לא, ו.
 בידך אפקיד רוחי אותיות בא"ר : סי' האריז"ל
 סדר ק"ש שעהמ"ט. וראה אמ"ב שי' הק"ש
 פכ"ד.

לאשתאבה בגופא דמלכא : ראה זח"א רינו, ב.
 יעננו ביום קראנו : שם כ, י.
 ואלה שמות בניי : שמות א, א.

עמוד קמו

נושא עון ועובר על פסע : מיכה ז, יח.
 ההפרש בין בתי גוחאי ובתי בראי : ראה
 בהנסמן לעי טו.

השמע לאזנך מה שאתה מוציא מפ"ך : רפ"כ
 דברכות.

אם לא השמיע לאזנו יצא : שם טו, א.
 אמא מקננא בבריאה : תקו"ז תי' ו' (כג, א).
 שמע ישראל יחוע בשכמל"ו יחיות : זח"א
 ית, ב.

והחכמה מאין תמצא : איוב כח, יב.
 מה פשפשת : זח"א א, ב.

עמוד קמא

לאמר לך אתן את ארץ כנען : תהלים קה, יא.
 דה"א טו, יח.

גזול אביו, ואמו : משלי כח, כד.
 אל תנעו במשיחי' : תהלים שם, טו. דה"א
 שם, כב.

מי יתן והי' כל עם ה' נביאים : ראה בהעלתך
 יא, ד.

שירו להי' שיר חדש : תהלים צו, א.
 כמ"ש בזהר קארי תויר : ראה זח"ב קמ, א.
 יעננו ביום קראנו : תהלים כ, י.
 והאלקים יעננו בקול בקולו של משה : ברכו
 מה, א.

צדקתך כהררי אל ומשפטך תהום רבה :
 תהלים לו, ז.

יזכו מחיל אל חיל : שם פו, ח.

עמוד קמב

ואיתא בכתבי האריז"ל תירוץ ע"ז : ראה
 ביאוריהו (להצ"צ) ע' תתיח.

עמוד קמג

מה תצעק אלי בעתיקא תליא : זח"ב גב, ב.
 שלעיל יהי' שיר חדש : שמו"ר כג, יא.
 שהש"ר א, ה.

הנה אני בורא שמים חדשים : ישעי' סה, יו.
 וז"ש בזהר על הפרות ותשרנה הפרות : זח"א
 קכג, א. זח"ב קלח, א. זח"ג רא, א.

הוד והדר לפניו : תהלים צו, ו.
 הנה ענין הוד : בכת"י 1146 ע' כט, א יש
 כאן הגה"ה מהצ"צ : "(אוצ"ח ד"ו ע"ד
 בענין הוד ע"ש)".

ונתת מהוודך עליו : פינחס כו, כ.
 נו"ה תרין ירכין : ראה הקדמת תקו"ז יו, א.
 שחקים ששוחקים מן לצדיקים : נסמן לעי קיד.
 בינה עד הוד אתפשטת : נסמן לעי קלה.

כי אין הדין נמתק אלא ברשה : ראה פעיח
שער השופר פ"א. ובכ"מ.
אהרן חסד ד"א : ראה ספר הערכים —
חביד בערכו.

ד'קנא דאהרן י"ג מזלות : ראה לקו"ת
בהעלותך ל' ג. קרח נה, א. ובכ"מ.

עמוד קנד

כ"מ"ש בעיח : שער תיקון הנוקבא פ"ה ופ"ו.
באורייתא ברא קוב"ה עלמא : זח"א קסא, א.

עמוד קנה

להבין מאמרז"ל שטן לש"ש נתכוון : המאמר
נרפס (בשנינויים) באוה"ת ויצא ע' תתמה
עם הגהות הצי"צ (נרפס גם בלקו"ש ח"ה
ע' 383), ונעתקו לקמן כמה מההגהות.
שטן לש"ש נתכוון : ב"ב טו, א.
נתן עניו במקדש ראשון : סוכה נב, סע"א.
נזכר בעיח : באוה"ת שם : כ"מ בשער
הקליפות פ"ב . . שער ק"ג פ"ג.

לא יגורך רע : תהלים ה, ה.
איך יתכן ל' קליפה בבחי' אצ"י : באוה"ת
שם : ועמ"ש בד"ה קא מפלגי (לקו"ת תזריע
כג, ב).

פיתוי הזונה לבן המלך הנז' בזוה"ק : ח"ב
קסג, א.
נופת תסופנה שפתי זרה : משלי ה, ג.
לנסות את אברהם לצוותו לשחוט את בנו :
סנהדרין פט, ב.

עמוד קנו

והוא ענין עמידת השטן בתוך בני אלקים
דבריאה : עיין זח"ג פנחס דרל"א ע"ב.
אצא והייתי רוח שקר בפי כל נביאיו : מ"א
כב, כב.
ופירשו חז"ל צא ממחיצתי : שבת קמט, ב.
ושי"ג.

את זלעז"ז עשה האלקים : קהלת ז, יד.
לי יאורי : יחזקאל כט, ג.

אפר תחת רגלי הצדיקים : ר"ה יז, א. ובגירסת
הע"י : תחת כפות רגלי. אבל בזח"א (קלא,
א) קטמא תחת רגליהון — עפ"י המבואר
במאמר יובנו דברי הכס"מ (רמב"ם ה' ל'
תשובה פ"ג, ה"ה) : וזכות הוא להם כו'.
(הערת כ"ק אדמו"ר שליט"א באוה"ת
ולקו"ש הגי'ל).

שהרי חקוקה דיוקנו תחת כסא הכבוד : ראה
כ"ד פב, ב.
ויתעצב אל לבו : בראשית ו, ו.

עמוד קנ

בתז"ז הזכר ל' חכים ולא בחכ' ידיעא :
בהקדמה (יו, א).
ויגעתי ומצאתי כו' : מגילה ו, ב.
את זלעז"ז עשה האלקים : קהלת ז, יד.

עמוד קנא

הנז' בעיח בפסוק והשביע בצחצחות : שער
י"ב ספ"ה.
והשביע בצחצחות נפשיך : ישע"י נה, יא.
עיין באדר"ז : ראה זח"א רכז, ב, שהובא
בעי"ח הגי'ל.
הידוע בענין שכל מופלא ושכל נעלם : ראה
גם סה"מ תרע"ח ע' שסב.

עמוד קנב

שאינו יודע המלאך . . אם יהי' חכם או טפש :
ראה נדה טו, ב.
שכתר דאריך נקי אור צח ונק' אור מצוחצח :
תקו"ז תיקון ע' (קלה, ב).
אלקים הבין דרכה והוא ידע גוי' איוב כה,
כב.
ישת חשך סתרו : תהלים יח, יב.
אפ"י אור צח כו' אתחשך קמ"י עילת העילות :
תקו"ז שם.

לדוד בשנותו את טעמו לפני אבימלך : תהלים
לז, א.

אבא יסד ברתא : נסמן לעי' ט.
ויעמידה ליעקב לחוק : תהלים קה, י. דה"א
טו, יז.

וכמ"ש זוהר ע"פ המלאך הגואל : זח"ג קסז,
א.
אברכה את ה' בכל עת : תהלים לד, ב.

עמוד קנג

רבות מחשבות בלב איש : משלי יט, כא.
אחת מהנה לא נשברה : תהלים שם, כא.
אחת היא יונתי : שה"ש ו, ט.
דאגה בלב איש . . ישיחנה : משלי יב, כה.
והניף אהרן את הלויים לפני ה' : בהעלותך
ה, יא.

אתהלך לאזניא

שה

זכר רב טובך יביעו : תהלים קמה, ז.

עמוד קמ

עולת שבת בשבתו : פניחס כה, י.
ותאמר שובו בניא : תהלים צ, ג.

עמוד קסא

מהוהר פ' שלח : קסה, ב.

עמוד קסב

זוד זמירות קרית להו : ראה סוטה לה, סעיא.
מה גדלו מעשיך ה' מאד עמקו מחשבותיך :
תהלים צב, י.
זמירות היו לי : שם קיט, נד.

עמוד קסג

נובלות חכמה של מעלה תורה : ביר ז, ו.
אתה הוא עד שלא נברא העולם : יליש סי
תתלו.
ופני לא יראו : תשא לג, כב.
ואהי אצלו שעשועים וגוי : משלי ח, ל.
את אמן אלא אמן : תנחומא ריש בראשית,
תנדאיר פליא.

במנילה עפה דזכרי : ה, ב.
והיא כתובה פנים ואחור : פסוק זה ביחזקאל
ב, י, וצ"ע.

עבודת הקדש עליהם בכתף ישאו : גשא ז, ט
וראה סוטה לה, א.
כתובים משני עבריהם : תשא לבי, טו.
בירושלמי דשקלים : ראה פ"ו הי"א.
ח"ש בפע"ח : שער התפילה פ"ז.
התפילה חיי שעה ותורה חיי עולם : שבת י, א.
וש"ג.

במ"א כתיב שרמיח מצות הן בחי' ה'
חסדים ושטיה ל"ת בה"ג : ראה זחיג
קעה, א. תקריז תי כא (נה, א) ובכ"מ.
ובמ"א כתיב שהן תרי"ג ארזין נמשכין מחד
ארחא שהוא לבנונית : ראה זחיג קכט, א
ובביאור האריו"ל שם. מיח מסי איא ספ"ד.
לקוית ראה כא, ד (הערת כ"ק אדמו"ר
שליטיא בטהימ תשיד צ' 122).

עמוד קפד

לקיום מצות שא"א לעשות ע"י אחרים מבטלין
ת"ת : מויק ט, סע"ב.

וכמ"ש במ"א דשדי עפרא : תענית כא, א.
בלע המות לנצח : ישעי כה, ח.
(נמצא בדי ויחלוס אות א') : וכנראה הכונה
לדרוש זה (= שבאוה"ת) ואיכ צ"ל אות
ז'. (הערת כ"ק אדמו"ר שליטיא באוה"ת
ולקריש שם).

סוד ה' ליראיו : תהלים כה, יד.
שנתקנא בו הנחש : ראה ביר יה, ו.
שצדיק חיי עלמין הוא בחי' יסוד דאצי' : ראה
זחיא קצג, ב. זחיג יא, ב.
כנז' בווה"ק : זחיב קלד, א.

עמוד קנו

ביום ההוא יהי' ה' אחד וגוי' : זכרי יד, ט.
האדם ואשתו שניהם ערומים ולא יתבוששו :
בראשית ב, כה.

אטו האדינא לאו אחד הוא : פסחים ג, א.
שאינ אומרים בשכמלין בקול רם אלא
בביהמיק : ראה יומא לו, א.
תפלה למשה איש האלקים : תהלים צ, א.
ביתו זו אשתו : ריש יומא.
ויהי נועם ה' עלינו : תהלים שם, יו.
סוף מעשה במח' תחלה : פיוט לכה דורי".
לחשיב מיה : ראה זחיא כה, א.

עמוד קנח

בטרם הרים יולדו ותחלל ארץ וגוי' : תהלים
שם, ב.
כי זמן בנוקי כידוע מענין מ"ע שהזמן גרמא :
ראה : טעמי המצות להרחיז פי בראשית
בהקדמה. שעהיחווה"א פ"ז. בראה"ו (להצ"צ)
קמח"ט. אוה"ת בא שמט, פנחס א'קצט.
אל אחד בראם : ראה מלאכי ב, י.
תשב אותיות שבת : ראה בהמצויין לעי ר.
דלאו אורחי' דמלא לאשתי במילי דהדיוטא :
ראה זחיג קמט, ב.
ושבת דיומא הוא שבת דעתיקא סתימו זכל
סתימין : ראה זחיב פה, ב.
אידי דסריד למבלע לא פליס : ראה תולין קה,
ב.

עמוד קנב

ולכן נקי כח מה : גסמן לעי יב.
מה שזנכר בפע"ח : שער הקיש פט"ו וראה
הערת כ"ק אדמו"ר שליטיא בטהימ ת"ש
צ' 49 (ובקוני' לימוד החסידות צ' 6).

הצילה גוי מכפירים יחידתי: ראה תהלים
כב, כא. לה, יז.
והניף את העומה לפני ה': אמור כג, יא.

עמוד קע

כנגה זרועיה תצמיח: ישעי סא, יא.
ההפרש שבין אהרן. . . לאברהם: ראה לקו"ת
בהעלתך כט, ג. סה"מ תקס"ב ע' ריג. וראה
ספר הערכים — חב"ד בערכם.
פני אר"י אל הימין: יחזקאל א, י.

עמוד קעא

הקב"ה. . . רוכב על כרוב קל: ע"ז ג, ב.

עמוד קעב

ארון נושאו נושא: סוטה לה, א. במדבר
ד, ב. וראה זח"ב רמב, א.

עמוד קעג

לא יחפוץ כסיל בתבונה כ"א בהתגלות לבו:
משלי יח, ב.
והכהנים יחזיקו את הבדק: ראה מ"ב יב, ג.
כמו בדיקת סוטה. . . וצבתה בטנה של ק"נ:
קטע זה נדפס באוה"ת נשא ע' רסא
(בהתחלת "ז"ל תלמידי אדמו"ר ז"ל") עם
הגהות ומועיקים להלן. (עד תחלת ע' שז).
שלקח הכהן את העפר שבקרקע המשכן:
(הג"ה בד"ה ועתה יגדל נא פ"ג כ' ומן
העפר אשר יהי בקרקע המשכן מקום
שכינתו ית' בעליוני הם המלאכי ונשיי
נקי בשם עפר כי אין ערוך אליו ית'
עכ"ל הג"ה).

הנדבק בבחי' בהמה דקדושה: (הג"ה בהמה
דקדושה י"ל ע"פ מ"ש בד"ה ואלה
המשפטים פי' וזרע בהמה וסד"ה וספרתם
לכם דגבי שבועות, יהבין לי גשמתא
מסטי דבעיירא דכי כוי עכ"ה).

וע"י הנפת המנחה שע"י הכהן: (הג"ה מענין
תנופה בוח"ג בלק קפ"ח ב' תג"ו פ"ה
תנו כבוד והיינו לרומם מדת מלי הנקי'
פה ע"ד ארוממן אלקי המלך כוי עמ"ש
בד"ה כני אתה נרי עכ"ה).

והיתה אם נמארה ונפלה יריכה וצבתה בטנה
של ק"נ: (הג"ה ע' מזה בוח"ב פי' משפטים
דקי"א ע"ב, ודקי"ב ע"א שהעיר מענין ויגע
בכף ירך יעקב ושמוא' תיקן בח"י זו

ולדבקה בו ע"י מדותיו: דברים יא, כב. וראה
פירש"י שם, נדרים סה, א.
ואנכי עפר ואפר: וירא יח, כז.
קדוש קדוש קדוש הוי': ישעי ה, ג.
וראית את אחריו: תשא לג, כב.
זאת התורה: צו ה, לו. וראה מנחות קי, א.
וידעת היום: ואתחנן ד, לו.
דע את אלקי אביך: דה"א כת, ט.
לפני מלך מלך: וישלח לו, לא.
ופני לא יראו: תשא שם.

התפלל מטרע"ה תפלות כמנין ואתחנן:
ואתחנן ג, כב. פי' דעת זקנים.

עמוד קפו

פרטי דיני פיגול: ראה צו ה, יח.
כלם בחכמה עשית: נסמן לעי' ח.
המחליף פרה בחמור: בי"מ ק, א.

עמוד קפז

עת אשר שלט האדם באדם: קהלת ה, ט.
שטמה וקרא לתשיעי עשירי: בכורות ט, א.
שכל מה שתלמיד ותיק עתיד לחדש כוי: ראה
ירושלמי פאה פ"ב ה"ד.
פ"ד דחולין: ע, ע"א.

עמוד קפח

על שלא ברכו בתורה: ראה נדרים פא, א.
חיוב כל נר"ג ההשלים כל התרי"ג במדום:
תק"יו ת"י ע' (קלב, א). שער הגלגלים
הקדמה י"א והקדמה י"ו שער המצות
בתחלתו הלי' ת"ת לארמוה"ז סי' א' ס"ד
ובהנסמן שם.

אשרי מי שבא לכאן ותלמודו בידו: פסחים
ג, א. וש"ג. קה"ר ט, י.

בחכמה איתברירו: נסמן לעי' טו.
כל הכתובים עתידים להבטל: ירושלמי מגילה
פ"א ה"ה.

איהו בנצח ואיהו בהוד: נסמן לעי' ט.
אבל לעיל שיחזרו פב"פ: ראה לעיל ד"ה
הרבה חילוקין, ע' ט.

שאין נביא רשאי לחדש: שבת קה, א.
והרמב"ם ה' יסודי התורה: פ"ב ה"י.

עמוד קפח

משכני אחרין נרוצה: שה"ש א, ד.

אם לעוברי רצונו כך לעושי רצונו עאכויכ :
 גדרים ג, ב.
 כולם בחכי עשית : תהלים קה, כד.
 שאו את ראש . . כל זכר לגולגלתם : במדבר
 א, ב.
 נודע בשערים בעלה : משלי לא, כג.
 בוהר וירא : קג, סע"א.

עמוד קעט

מתפארת דאימא נעשה כתר : ראה לקו"ת
 להאריז"ל פ' בראשית ע"פ והנחש הי'
 ערום.
 איהו תפיס בכולא : זח"ג רכה, א.
 כמו שאמר אליהו את חכים וכו' : ההקמת
 תקיז' (יו, א).
 אנכי מי שאנכי אשר הוצאתיך מארמיצ' : ראה
 לקו"ת פינחס פ, ב.

עמוד קפ

כמיש במי' שארין מלובש תוך כל המדות :
 ראה לעיל ד"ה ענין חיזורתי ע' פב.
 כי עמך מקור חיים : תהלים לו, י.

עמוד קסא

אתם הדבקים בהי' : ואתחנן ד, ד.
 האבות שהיו מרכבה : ב"ר פב, ו. ובכ"מ.
 ושמי הוי' לא נודעתי להם : וארא ו, ד.
 ונודעתי שם מעל הכרובים : ראה תרומה
 כה, כב.
 משחרב ביהמ"ק אין לו להקב"ה : אלא ד'
 אמות של הלכה : ברכות ה, א. וראה זח"ג
 רב, א.

עמוד קפב

ופרחה נשמתם : ראה שבת פח, ב.
 אחזתיו ולא ארפנו : שה"ש ג, ד.
 משנה ביצירה : ראה בהנמסר לע' כח על
 תלמוד בבב"א.
 באורייתא ברא קוב"ה עלמא : ראה זח"ב
 קסא, א.
 אורייתא וקוב"ה כולא חד : ראה זח"א כד, א.
 זח"ב ס, א. תקיז' תי' ו (כא, ב) ותי'
 כב (סד, א).
 איידי דטרדי למבלע לא פליס : ראה חולין
 קח, ב.

ועמיש בד"ה אלה מסעי וניתן לקליפות
 ירך ובטן דסוטה כו'. ויש להעיר כי בטן
 . . דקדושה מי'ש בטנך ערימת חטים כו').
 החכמה תחי' בעליה : קהלת ז, יב.
 אם נתן בה איש זר מבלעדי אישך : ראה נשא
 ה, כ.
 בדיקו דאשת חיל סמא דמותא לאשת זנונים :
 זח"ג צ"ו, א.
 כמעשה דתרין אחתין : זהר שם.
 לבי חלל בקרבי : תהלים קט, כב.

עמוד קער

בדעת חדרים ימלאון : משלי כו, ד.
 כמיש בוהר דתלת קשרין מתקשראון וכו' :
 ראה זח"ג עג, א.
 הביאני המלך חדריו : שה"ש שם.
 בך בכ"ב אותיות התורה : שהש"ר ע"פ
 הג"ל.
 פקודי ה' משמחי לב : תהלים יט, ט.

עמוד קעה

ענין הבלים דאי"ק : ראה ע"ח שער הכללים
 פ"ב. ובשער ד'.
 כמיש בעי"ח : ראה שער ו' פ"א.

עמוד קעו

תלת גו תלת בחי' עיבור : ראה זח"ב ג, א.
 בדעת חדרים ימלאון : משלי כו, ד.

עמוד קעז

יוסיף דעת יוסיף מכאוב : קהלת א, ח.
 כמשארז"ל שהולד מקופל וכו' : גדה ל, ב.
 וירבו ויעצמו : שמות א, ז.
 לא נברא העולם אלא בשביל ישראל שנק'
 ראשית : יל"ש בראשית רמז, ב. תנחומא
 באבער בראשית ג'. והובא בפירשי עה"ת
 בראשית א'.
 ויקץ כישן וגו' : תהלים עת, סה.
 אמרתי עולם חסד יבנה : שם פט, ג.
 שניות יושב וזן וכו' : ע"ז ג, ב.
 עורה למה תישן הוי' : תהלים מד, כד.

עמוד קעח

ויתפרדו כל פועלי און : ע"פ תהלים צב, י.
 דונבא שליט ב"י וכו' : ראה זח"ג קיט, ב.

עמוד קפג

עוטה אור כשלמה : תהלים קד, ב.
 מצרים מצר ים : פעיח שער תהמיצ פיז.
 כהניס הם בחיי חסד שבחכי . . ברזא
 בלחישו : ראה זחיא לט, א. קעז, ב.
 אל יראו הלויס כשיבלעו הכהניס את כלי
 הקדש : ראה במדבר ז, ה.
 אין לי אלא תורה : יבמות קט, ב.
 גרשון ומרדי גבורות שבקו ימין וקו שמאל :
 ראה לקיית להאריויל ושער הפסוקים
 לפי נשא. לקיית נשא כג, א.
 יקחת עמיס : ויחי מט, י.
 ולא כתיב בהתאסף : ברכה לג, ה.
 קורא הדורות מראס : ישעיי מא, ד.
 בריש הורמנותא זמלכא גליף כו' : זחיא
 טו, א.

עמוד קפד

תכלית הידיעה שלא נדע : ראה בחינות
 עולם פי"ג. עיקרים מ"ב ספ"ל. שליה
 קצא, ב.

כמיש הרמביס : ראה הלי יסוהית פ"א ה"ט.
 מהלובו נעשה עצמות וצפרניס : גדה לא, א.
 אין דע יורד מלמעלה : ב"ר נא, ג.
 ובורא רע : ישעיי מה, ז.
 לא יגורד רע : תהלים ה, ה.
 שחצייס רע בעולם היצירה ומעוטס רע
 בעולם הבריאה : ראה שמיח פ"ג.

עמוד קפה

לי יאורי כו' : יחזקאל כט, ג.
 כמיש בווהר ברשיית : מ, א. (מדורא
 תליתאה).
 שטן לשיש נתכוון : ב"ב טז, א.

עמוד קפו

דאפיקת עשר תיקוני ונהגא בהון עלמין :
 הקדמת תקין (יו, א).
 אם צדקת מה תתן לו : איוב לה, ז.

עמוד קפז

הנקי ראומיה כמבוא' : ראה לעיל ע' ח
 ד"ה ופלגשו ושמה ראומה. וד"ה להבין
 מאריויל שטן לשיש נתכוון ע' קנה.
 ועשו להם ציצית : שלח טו, לח.
 ממעמקים קראתיך הוי' : תהלים קל, א.

עמוד קפח

חכמת אדם תאיר פניו : קהלת ה, א.
 כמו שאחז"ל שמעלות חן על לומדי' : עירובין
 גז, ב.
 והוא ענין תק"ש שנתאדם פני התוקע וכו'.
 ראה פעיח שער השופר פ"א.
 ושעשעי את בני אדם : משלי ח, לא.
 כשמן הטוב הוא חכי דעיי וכו' : ראה זח"ג
 כשמן הטוב הוא חכי דעיי וכו' : ראה זח"ג
 פח, ב. רצה, ב.
 רבי אבוה שמצא תוספתא חדשה : בירושלמי
 שבת פ"ח ה"א : אורייתא חדתא שמעת
 א"ל (ר' אבוה) תוספתא עתיקא. וכ"ה
 בקה"ר ת, ד.

עמוד קפח

דבאתכפיא סטיא אסתלק יקרא דקביה : זח"ב
 קפד, א. תניא פכ"ז.
 אלקיס יחננו . . יאר פניו : תהלים טו, ב.
 משחקת לפניו בתבל ארצו : משלי שם.
 ומתחת זרעות עולס : ברכה לג, כז.

עמוד קצ

קרוב ה' לנשברי לב : תהלים לג, יט.
 לכל אשר יקראוהו באמת : שם קמה, יח.
 ישמח ה' במעשיו : שם קד, לא.
 תכלת שבציצית דאשא תכלא אכיל ושצי :
 זח"ג קעה, א.
 ארץ אוכלת יושביה : שלח יג, לב.
 עוז וחדוה במקומו : דה"א טז, כז.
 שנים אוחזין : ב"מ ב, א.

עמוד קצא

לבושי' כתלג חיור : דניאל ז, ט.
 ואהבת את ה' אלקיך : ואתחנן ו, ה.

עמוד קצב

וישב ה' מלך לעולם : תהלים כט, י.
 כמו שאין בלב דז"א רק אחד כן לא יהי'
 בלב שבטי י"ה אלא אחד תתאה : ראה
 ז"ח רות ד"ה ר' נהוראי ור' יצחק קמו
 בנהורא (עו, ג).
 שערביס עלי דברי סופריס : ראה ע"ז
 לה, א.

עמוד קצג

ושמתי כדכד שמשותין וגו' : ישעיי גז, יב.

ויבא לו יין וישת. שער הפסוקים ע"ס הגיל.
אלקים אל דמי לך: תהלים פג, ב.
קארי תדיר ולא שכיך לעלמין: ראה זח"ב קמ, א.

עמוד קצו

וכל המשמיע קולו . . ה"ז מקטני אמנה: ברכות כו, ב.
באר חפרוה שרים כרוה נדיבי עם: חקת כא, יח.
רוחא דשביק בגווה: ראה זח"ב צט, א. ע"ח שער מ"ן ומ"ד דרוש ת. ובכ"מ.
ישב רוחו יזלו מים: תהלים קמו, יח.
פחד יצחק: ויצא לא, מב.
ארכבותיו דא לזא נקשן: ראה דניאל ה, ו.
כי הדם היא הנפש: ראה יב, כג.
מי מדד בשעלו מים: ישעי מ, יב.
אבני קדש הנשפכים בחוצות: עפ"י איכה ה, א.

עמוד קצז

בניך למודי ה' ורב שלום בניך: שם נד, יג.
דעתה אין שמו שלום: ראה תנחומא תצא יא.
השם גבולך שלום: תהלים קמו, יד.
איזהו חכס הרואה את הנולד מאין ליש: ראה תניא פמ"ג.
כי תצא תלמחה על אויביך וגו': תצא כא, י.
מאמר הזוהר מאן דקטיל לחויא: ראה תקו"ז ת' י"ג (כט, ב). ת' כ"א (מג, ב).
חסד דרועא ימינה: הקדמת תקו"ז (יז, א).

עמוד קצח

וביוד נברא העולם הבא: מנחות כט, ב.
וראה אנה"ק סי' ה.
שתשפתא בגופא דמלאכ: ראה זח"א ריו, ב.
את מספר ימין אמלא: משפטים כג, כו.
באברהם וכיוצא שהם מרכבה: ראה ב"ר פב, ו. ובכ"מ.
ששת ימים תעבוד וביום השביעי שבת לה' אלקיך: יתרו כ, ח"ט. ואתחנן ה, יב"ג.
נעשה אדם בצלמנו: בראשית א, כו.

כ"ד כ"ד הם כ"ד אותיות התורה של פסוק בשכמל"ו: ראה זח"ג רס"ד, ב. לקו"ח להאריו"ל ע"ס והנחש ה"י ערום.
בשכמל"ו ענין יהו"ת: זח"א יח, ב.
שמש ומגן הו"י אלקים: תהלים פד, יב.
ה' מלך גאות לבש: שם צג, א.
כמבואר ע"פ כי אל דעות: ראה ד"ה להבין ענין ההפרש ע' פז.
כי לא מחשבותי מחשבותיכם: ישעי נה, ח.
להנחיל אוהבי יש: משלי ח, כא.
אחרי הו"י תלכו: ראה יג, ה.
וה"י מידי חודש בחודשו יבוא כל בשר: ישעי סו, כג.
והלכת בדרכיו: תבוא כת, ט.
ולעיל: שהוציא חמה מנרתקה: ראה גדרים ה, ב. ע"ז ג, ב.
כי אלקים נקי נרתק ומגן השמש: ראה תהלים פד, יב. שעהיחורא פ"ד.
כדכד שהוא זכוכית בהירה מאד: ראה ב"ב עה, א.

עמוד קצד

שיעור ב' פתחים קודם התפלה: ברכות ה, א.
הסלית הוא הוראה על מדת מלכותו ית': ראה זח"ג קעה, א.
שום תשים עליך מלך: שפטים יו, טו.
עוטה אור כשלמה: תהלים קד, ב.
זה השער לה' צדיקים וגו': תהלים קיח, כ.
בזאת יבא אהרן: אחרי טו, ג.
עובר ירך אמו: חולין נח, א. וש"ג.

עמוד קצה

וכללות בחי' מלכות נקי באר: זח"א קלה, ב. זח"ג קג, א. ובכ"מ.
אוצר א' ששמו גוף: ראה פירשי ל' ע"ז ה, א.
ביזך אפקיד רוחי . . אותיות באר: סי' והאריו"ל סדר ק"ש שעהמ"ט במקומו.
וראה אמי"ב שער הק"ש פכ"ד.
אלך נפשי אשא: תהלים כה, א.
הלך ונסוע: לך יב, ט.
קומי רוני בליה: איכה ב, יט.
כאל תערוג: תהלים מב, ב.
דאשדי מ"א לקבל ה"ג דזכורא: ראה זח"ג קסט, א. לקו"ח להאריו"ל תולדות ע"ס

[לך] הוי' הצדקה ולנו בשת הפנים: דניאל
[טו]...
תשובה. אותיות שבת: ראה אגהית ספי:
שבת אותיות: תשיב כיו: דיה מזמור שיר
ליוהיש: (בונה ירושלים, קיג, ולאדהמיצ
— באידית — ברוקלין השטין) ביד
ספסיב (ביפית שם):

כמו שבת: להעיר מפרדא: פיג: עשרה
דברים עלו במחשבה כו' השבת.
ולהבין כיו: ראה גיב תויא יתרו (סה, א
ואלך). לקרית דרושים: לשמעיצ (פג, א
ואלך).
[איל דעות הוי: שיא ב, ג]

עמוד רא:

אבל באמת: זוהי דעה תיב.
[ביוד נברא העוהיב: מנחות כט, ב, וראה
אגהיק סי ה].
העוהיב נהנין: אולי ציל העוהיב ששם
נהנין.

המצמיח את העשב: אולי ציל: המצמיח
אל כח המצמיח את העשב.
המבואר במיא בענין יחינו מיומים: ראה
לעיל עי כט.

[כל דיורי עלמא... כלא חשיבי קמי: ראה
דניאל ה לב].

אנכי אנכי: [ישעי' מג, כה] ראה גיב לקרית
נצבים מה, ה.
[בכל לבבך בשני יצריך: ברכות ג, א,
ואשליך אתי נפשי: ראה שופטים ט, יו,
בבכי יבואו: ירמי לא, ה.

אין אדם רואה חוב לעצמו: שבת קיט, א.
לא הביט: [בלק כג, כא] ראה לקרית סדיה
זה וביאורו.

אנכי מי שאנכי: ראה לקרית פינחס פ, ב.
[החכמה מאין תמצא: איוב כה, יב].

עמוד רג:

אתה זוכר מעשה עולט ופוקד כל יצורי
קדם: גוסח מוסף לרה.

עמוד רד:

חלת גו חלת: ראה זחיב, ג, א.
ששת ימים תעבוד: יתרו כ, ה, ואתחנן
ה יב.

מיעקב יעקב: ראה עיח [שעה] בימיב.
קהלת יעקב ערך ישראל ובכימ.
לבבתני אחותי כלה: שהיש ד, טו.
[...]

עמוד קצט:

ולעולט זברך נצב בשמים: ראה תהלים
קיט, פט.
וישק יעקב לרחל: ויצא כט, יא.
ישקני מנשיקות פיהו: שהיש א, ב.

עמוד ר:

האיש דרכו לכבוש: יבמות סה, ב.
כי זלעזיז עשה גוי: קהלת ז, יד.
ברוח פיו כל צבאם: תהלים לג, ו.

מלכותא בלא תנא: סנהדרין צט, ב, קה א.
עינים להם ולא יראו: תהלים קלה, יו.
כי החכמה תחיי: ראה קהלת ג, יב.
אם תגביה כנסה: ראה ירמי מט, יטו.
אשת חיל עשדת בעלה: משלי לא, י.

החויא דקסיר לרגלוהי נחש הכרוך על
עקבה: ראה זחיא כד, א, תקוין חי
יח (לו, א) וחי יט (מב, א).
אז איתם ונקיטי מפשע רב יהיו לרצון
אמרי פי: תהלים יט, ידטו.

שום תשים עליו מלך: שפטים יו, טו.
מתניתין מלכתא: ביצה כה, ב.
דבר מלך שלטון: קהלת ה, ז.

תורה שבעיף מל: קרינו לה: ראה הקדמת
תקוין (יו, א).

השמיני: את קולך ואת מראך: ראה שהיש
ב, יד.

התורה נקי תפארת: הקדמת תקוין (ה, א).
"וראה תי כיא" (גו, א). ברכות נח סעיא.

לך הוי' הצדקה: מאמר זה נדפס בשינוי
גוסח והוספות בתור הקדמה לסליחות —
מנהג חביד, עפי השואה עם כתי
"להבין כו' דמלכא משיחא — סלוגים" (מס'
109). מג, ב. [כתי מהרי"א ריבלין].
וגוסף איזה הערות ומימ מכיק אדמיר
שליסיא (מלבד המסומנים בתצאי רבוע)
המועקקים להלן.

לך הוי': בביכל רשום ממעל לדרוש זה
(דרוש זה הי נכתב אחר כתיק דיה תמים
תהי יעושי) — מהסיום "יעושי" משמע
שגם בו מדובר עיד עיני דרוש הגדפס
בוה, וראה לקרית נצבים (מה, ג, ט, ד).

עמוד רט

אזניא תרין רעין דלא מתפרשין : ראה זח"ג
 ד, א. רצ, ב.
 עובר על פשע : מיכה ז, יח.
 שניעילת הסנדל אסור . . . מט"ס דבריאה ימות
 עולם : ראה מאמרי אדה"ז הקצרים ע' שלו
 ד"ה להבין ענין שאין יוצאים במגעלים.
 ונתנו בני אהרן הכהנים אש : ויקרא א, ז.

עמוד רי

שיר המעלות הנה מה טוב : תהלים קלג, ב.
 והכל היופי : משלי לא, ל.
 ונקי קיסטא דחיותא : ראה זח"א פג, א.

עמוד ריא

חכמה כח מה : גסמן לעי יב.
 כמבואר על פסוק אם זכרתיו : ראה לעיל
 ע' קכט.
 ה"י פסור מתפילה : שבת יא, א.
 יאר הוי' פניו גוי ישא גוי : נשא ו, כה"כ.
 חכמת אדם תאיר פניו : קהלת ח, א.

עמוד ריב

פוחת את ידיו פתיחת יו"דין : ראה סידור
 עם דאית עה"ם.
 דאנה בלב איש ישיחנה לאחרים : משלי יב,
 כה. יומא עה, א.
 שאבא יסד ברתא : גסמן לעי ט.

עמוד ריג

שכתוב בע"ח : שער הכללים פ"י שער תיקון
 נוקבא פ"ב. ובשער הירח.
 נחר גרוני : תהלים סט, ד. וראה תו"א כב,
 ב. נת, ב.
 לך הוי' הגדולה והגבורה והתפארת : דה"א
 כט, יא.
 אברהם יצחק ויעקב שהוא ענין ש' דשדח
 חקל תפוחין קדושין : ראה זח"א כה, ב.
 ובהמצויין בניצוצי זהר לוח"ב רד, א ס"ד.

עמוד ריד

כל עיקר התחלת השתלשלות העולמות . . .
 בנין דישתמודעין : ראה זח"ב מב, א.
 לקו"ש ח"ו ע' 19.
 וידע כל פעול כי אתה פעלתו : גוסח התפלה
 לר"ה.

חסד דרועא ימינא : הקדמת תקו"ז (יז, א).
 צופה ומביט עד סוף כל הדורות : גוסח
 מוסף לר"ה.
 היוצר יחד לבס : תהלים לג, טו.

עמוד רה

שברכת אהה גבור שם אנלי"א : ראה ספר
 הערכים — חכ"ד ע' אנלי"א.
 האישי דרכו לכבש : יבמות סה, ב.
 הוי' איש מלחמה : בשלח טו, ב.
 אין האשה כורתת ברית וכו' : ראה סנהדרין
 כב, א.

עמוד ריז

שבת שבתון הוא לכס ועניתם : אחרי טו, לא.
 לפני ה' תטהרו : שם שם, ל.
 עבר על מ"ע ושב וכו' : יומא פו, א. ושי"ג
 כי פנו אלי עורף : ירמ"ב, כו.
 מלכותו בכל משלה : תהלים קג, יט.
 ושמרו בניי את השבת : תשא לא, טז.
 הנקי ארז אשר בלבנון : ראה מאו"א מע" א
 סי קכ ובי"ג שם.

עמוד ר"ז

האישי דרכו לכבוש : יבמות סה, ב.
 תשב אנוש עד דכא : תהלים צ, ג.
 אני כבדוש רענן : הושע יד, ט.
 שבת הוא אות ביני ובין בניי : ראה תשא
 לא, יו.
 ישראל עלו במחשבה : ב"ר א, ד.
 מי שסרח בע"ש : ע"ז ג, א.
 אוריתא היא נובלות חכמה עילאה : ראה
 ב"ר יו, ה.
 חכים ולא בחכמה ידיעה : הקדמת תקו"ז
 (יז, א).

עמוד רח

כי יד על כס י"ה : בשלח יו, טו.
 שאין שמו שלם : תנחומא תצא, יא.
 סולם שראשו בשמים וכו' : ראה ויצא כה, יב.
 חסד דרועה ימינה : הקדמת תקו"ז שם.
 אמרתי עולם חסד יבנה : תהלים פט, ג.
 לעולם דברך נצב בשמים : שם קיט, פט.
 מ"ע הוא בוי"ה : ראה הקדמת תקו"ז (ד, ב.
 ה, א). לקו"ת פקודי ג, ב. ובכי"מ.
 חכמת אדם שתאיר פניו : קהלת ח, א.

עמוד רפז

ומקבלין דין מן דין ואמרין קדיש: תרגום ישע"י ה, ג.
בשנה החמישית יוסיף לכם תבואתו: ראה קדשים יט, כה.
הוד והדר לפנינו עוז וחדוה במקומו: דה"א טו, כו.

מלך במשפט יעמיד ארץ: משלי כט, ד.
פקח עינך וראה: דניאל ט, יח.
עורה למה תישן: תהלים מד, כד.

עמוד רכב

הסה אזניך ושמע: דניאל שם.
כי עינא חד הוא פקחא דלא נאים כמ"ש באדר"ז: ראה זח"ג רפט, א.
בת שבע ראויה לדוד מצד ו' ימי בראשית: סנהדרין קו, א. זח"א ח, ב. ובכ"מ.
אכל פנה: סנהדרין שם. וראה לקוטי הש"ס מהאר"ז.
התהוות כלים דאצי' מרשימו של צמצום והתפשטות וכו': ראה בזה ע"ח שער עקודים פ"א ופ"ה והלאה.

עמוד רפז

שאור ודבש: ראה בפרדס שער ערכה"כ ע' דבש קהלת יעקב ע' דבש וע' שאור.
מאמר אליהו: הקדמת תקי"ז (י, א).

עמוד ריז

מ"ש הרמב"ם: הלי יסוה"ת פ"ב ה"י. לך הוי' הגדולה: דה"א כט, יא.
ויאצל מן הרוח: בהעלתך יא, כה.
כהד"ן לבושא דקמצא דלבושא מינ"י ובי': ב"ר כא, ה.

עמוד רכב

שמהתעבות אור נעשו כלים: ראה ע"ח שער עקודים פ"ג (ועד"ז בשי' ההקדמות עקודים דרוש כיצד נעשו הכלים. אוצ"ח שי' העקודים פ"ב). שער היחוד פכ"ח ואילך.
(הערת כ"ק אדמו"ר שליט"א בסה"מ ת"ש ע' 46). וראה ג"כ ע"ח שער סדר אבי"ע פ"א.
איהו וגרמוהי חד בהון: הקדמת תקי"ז (ג, ב).

עמוד ריח

שהח"ך אוכל יטעם: ראה איוב יב, יא.
ענבים סחטה לו: ב"ר יט, ה. זח"א לו, א.
קצב, א. זח"ב רסו, ב. ובכ"מ.
הנזכר בסוף לק"א: שעהיחיה"א פ"ב.

עמוד רכז

עיני ה' שהם מלאכים: ראה לעיל ע' רכ.
מ"ש דאור צח ומצוחצח אתחשך קמ"י עילת העילות: תקי"ז ת"י ע (קלה, ב).

עמוד ריט

באזל"ת רוח אייתי רוח ואמשיך רוח: ראה זח"ב קסב, ב.
אשרי מי שבא לכאן ותלמודו בידו: פסחים ג, א.

עמוד רכה

כולם בחכמה עשית: תהלים קד, כד.
ונק' הבל תינוקות של בית רבן כמבואר: לעיל ע' ו.
יזרח כבוד עילאה ולא ידום קארי תדיר: ראה זח"ב קמ, א.
נזכר בע"ח: הנ"ל.

עמוד רכ

דאורייתא וקב"ה חד הוא: ראה זח"א כד, א.
זח"ב ס, א. תקי"ז ת"י ו' (כא, ב). ת"י כב (סד, א).
חדאי נפשאי לך קראי: פסחים סה, ב.
כי אלף שנים כיום אתמוז: תהלים צ, ד.
וירא ה' כי רבה דעת האדם: בראשית ה, ה.

עמוד רכז

מלאכי שלום מר יבכיון: ישע"י לג, ז.
שלום יסוד ז"א דאצי': ראה קהלת יעקב ערך שלום. מאו"א מע"י ש' אות מג.
מן המים משיתיהו: שמות ב, י.

המלאכים הנק' עיני ה' המשוטטות בארץ: תקי"ז ת"י ע' (קלא, א).

עמוד רכא

דע מה למעלה ממך עין רואה: אבות ב, א.

אתהלך לאזניא

שיג

והריחו ביראת ה': ישעי יא, ג.
וכמארז'ל דמורח וזאין: סנהרין צג, ב.
דאבא יסד ברתא: נסמן לעי ט.

עמוד רלה

הן יראת ה' היא חכמה: איוב כח, כח.
ריח שלמותין כריח לבנון: שה"ש ד, יא.
וירח ריח בגדיו ויאמר ראה ריח בני:
תולדות כו, כו.
סלא דנסף מעתיקא: ראה זח"ג קכה, ב.
שראשי נמלא סל: שה"ש דה, ב.

עמוד רלו

כי נשמת רוח חיים באפיו: בראשית
ו, כב.

עמוד רלו

וחהלתי אחסס לך: ישעי מה, ט.
לבעל החוסס אני מתפלל: זח"ג קל, ב.
וירח הוי': בראשית ח, כא.
נהרי אפרסמונא דכיא: ראה תענית כה, א.
ב"ר סב, ב. זח"א קעו, א. ועוד.
שקללו יהושע: ראה יהושע ו, כו.
יריחו . . סוגרת ומסוגרת . . אין יוצא
ואין בא: עפ"י יהושע ו, א.
אני ראשון ואני אחרון: ישעי מד, ו.

עמוד רלח

כי אלקים הבין דרכה: איוב כח, כג.
אשר עשה עמכם להפליא: יואל ב, כו.
שמן וקסרת ישסח לב: משלי כו, ט.
במגפה שלקח הסחתה: קרת יו, יא. ואילך.
דמבוא' במ"א שעיקר מקום מיוחד לחיצו'
הוא בארץ גזרה במדבר: ראה זח"א קעה,
ב. זח"ב קפו, א.
דנגיד שמסחתה עילאה וכנוי בזוהר: זח"ג
לה, א. ועוד.
ואם בשוה ימצא: דברים כב, כה.
שבא נחש על חזה והטיל בה זוהמא:
שבת קמו, א.

ערו ערו עד היסוד: תהלים קלו, ז.
מלך במשפט יעמיד ארץ: משלי כט, ב.
משפטס איהו רחמי: הקדמת תקו"ז (יו, א).

עמוד רלמ

ונקלה אחיך כיון שנקלה הרי הוא כאחיך:
מכות כג, א.

ישיש כגבור לרוץ אורח: תהלים יט, ו.
דרך גבר בעלמה: משלי ל, יט.
הנותן בים דרך: ישעי מג, טז.
צדיק ה' בכל דרכיו: תהלים קמה, יו.

עמוד רכט

כל המשמח ח"כ זוכה לתורה שניתנה בה'
קולות: ברכות ה, ב.
מה שהבין הינוקא בריחא דלבושייכו: זח"ג
קפו, א.
יחוד אור"א תרדל"ס: ראה זח"ג ד, א.

עמוד רל

ויתהלך חנוך את האלקים ואינו: בראשית
ה, כה.

עמוד רלא

ויעל אליהו בסערה: מלכים ב, ב, יא.
רבי עקיבה שמסר נפשו עקד"ה ומסר
גופו לאש: מנחות כט, ב.
ובזה יתרונוס על שאר צדיקים גדולים: ראה
לעיל ע' מד ר"ה להבין מ"ש בסע"ת.
ולרנעיס תכחננו: איוב ז, יח.
כמ"ש בזוהר דקיימא סיהרא באשלמותא:
זח"א קג, א.
לי יאורי כו': יחוקאל כט, ג.
במושכל מורגש מוטבע: ראה בהנסמן לעי'
קמד.
ותתן אותות ומופתים בפרעה: נחמי ט, י.

עמוד רלב

גדה נד ה': ראה זח"ג רכו, א.
מה בצע בדמי ברדתי אל שחת: תהלים
ל, י.
אוחתינו לא ראינו: שם עה, ט.
מידך הכל ומידך נתנו לך: דה"א כט, יא.
מרקד אתלת כו': כתובות יו, א.

עמוד רלג

שרגא בסיהרא מאי מהני: חולין ס, ב.
אביטה אורחותיך: תהלים קיט, טו.

עמוד רלד

כמבואר לעיל בענין מסיני של ר"ע: לעיל
ע' רלא.
שכר המצוה הוא המצוה עצמה: אבות
ד, ב. וראה תניא סלי"ו.

עמוד רמב

אני ה' לא שניתני : מלאכי ג, ו.
 כי לא מחשבותי מחשבותיכם : ישעי' נה, ת.
 לבושי תמונת להן דמינייהו פרחין נשמתינן :
 הקדמת תקו"ז (יו, א).

עמוד רמז

עשר ולא תשע ולא י"א : ס"ו פ"א, מ"ד.

עמוד רמז

לישראל שהם עלו במחשבה : ב"ר א, ד.
 ועוד.

שיהי' אזניך קשובות גם לנכרי : ראה מ"א
 ה, מא. דה"ב ה, לב. מ.
 כנזכר ב"רד הרוגים כו' : ראה ע"ח שער
 הכללים פי"א ושי' מ"ג ומ"ד דרוש א.
 תחת אשר לא עבדת : דברים כה, מז.
 שאין עשב מלמטה שאין לו מזל מלמעלה
 המגדלו : ראה ב"ר פ"י, ה.
 ע"ד מתיקות שבשכל וכדומה וכמ"ש במ"א :
 ראה לעיל ע' ריח.

עמוד רמח

כי כל בשמים ובארץ דאחיד בשמי' ובארעא :
 דה"א כט, יא. זח"א לא, א.
 השמיעיני את קולך : שה"ש ב, יד.
 ועבדת את אויביך : תבוא כה, מח.
 והחיות רצוא ושוב : יחזקאל א, יד.

עמוד רמז

שהשראת אוא"ס ב"ה אינו כ"א על הדבר
 שהוא בבחי' ביטול . . כמו החכמה :
 ראה תניא פליה בהגה"ה.
 כמבוא' במ"א בענין ופלגשו ושמה ראו
 מ"ה : לעיל ע' ת.
 לי יאורי : יחזקאל כט, ג.

עמוד רנ

כי נחמד העץ וכי תאוה הוא : בראשית
 א, ו.
 שאי' ונחנו מ"ה : בשלח טו, ז, ת.
 מה פשפסת : זח"א א, ב.
 אין מלך בלא עם : בחיי וישב לת, ל.
 ר"פ בלק, כד הקמח ר"ה (ב) ד"ה
 ועוד.

ימין מקרבת ושמאל דוחה : סוטה מז, א.
 שדחו לגחזי בשתי ידיו : שמו"א
 וכדבעיי ל"י למעבד לא עביד : כתובות
 טז, א.

עמוד רמ

שמים לא זכו בעיניו : איוב טו, טו.
 וכמ"ש במ"א. שראה משה מדה זו ולא
 יכול לעמוד בה : ראה סנהדרין קיא, א.
 לגדולתו אין חקר : תהלים קמה, ג.

עמוד רמא

כי את אשר יאהב ה' יוכיח : משלי ג, יב.
 אשרי הגבר אשר תייסרנו י"א : תהלים
 צה, יב.
 ייסור יסרני י"ה : שם קיח, יח.
 דרך נחש עלי צור דרך גבר בעלמה :
 משלי ל, יט.
 ויתעצב אל לבו : בראשית ה, ו.
 אם יגאלך טוב יגאל : רות ג, יג.
 ואעבור עליך ואראך מתבוססת בדמ"ך :
 יחזקאל טז, ו.
 שחזה היא היתה אם כל חי : בראשית ג, כ.

עמוד רמב

המצות הן רמ"ח איבריך דמלכא : ראה
 זח"ב קיח, א. תקו"ז תי' ל' (עד, א).
 מדלג על ההרים : שה"ש ב, ת.
 אברהם שיצא ממנו ישמעאל : ראה פסחים
 גו, א.
 לא תאכל חלב : ראה ויקרא ג, יו.

עמוד רמג

שהספירות דאצ"י נקראים בלי מ"ה : ס"י
 פ"א מ"ב.

עמוד רמד

בלע המות לנצח : ישעי' כה, ח.
 האחפוז במות המת : יחזקאל יח, לב.
 אלקים אל דמי לך קארתי תדיר לנהורא
 עילאה : ראה זח"ב קמג, א.
 וכנזכר בר"מ בענין עפ"י ב' עדים יקום
 דבר : ראה זח"ג ערה, א.
 אנכי אנכי הוא מוחה פשעיך : ישעי' מג, כה.
 אבן מאסו הבונים : תהלים קיח, כב.

המבואר במ"א בענין שבה"כ: ראה לעיל
ע' קסו.
בני בכורי ישראל: שמות ד, כב.

ונונה לה סביב: יחזקאל א, ד. כז.
לפתח חטאת רובץ: בראשית ד, ז.
ויעל אברם הוא ואשתו ממצרים: לך יג, א.

עמוד רנז

ויחזו את האלקים ויאכלו וישתו: שמות
כה, יא.
איש אלקים הנאמר על דוד: נחמ"י יב, כד.
לו. דה"ב ח, יד.
בחי המלאך הנק' עוף יעופף: ראה זח"ב
רלט, א. זח"ג כו, ב.
אני ה' וכבודי לא אחר לא אתן: ישעי'
מב, ח.
לא יגור במגורך רע: עפ"י תהלים ה, ו.
קוב"ה לא שריא באתר פגים: זח"א רטז, ב.
הקדמת תק"ו (ד, ב).

עמוד רנח

ונשב בגיא מול בית פעור: דברים ג, כט.
הירושלמי הביאו התוס' בפ"ק דברכות:
בכתי"י 81 (שממנו נדפס ס' תקס"ב) מתקן
הצ"צ: "הירושלמי פרק ה' קורא (הביאו
התוס') והוא בירושלמי ברכות פ"ב ה"ד
ובתוס' שבת קיח, ב, ד"ה עיון, ר"ה
טז, ב ד"ה ועיון. ב"ב קסד, ב ד"ה עיון.
גבוה על גבוה: ראה קהלת ה, ז.
יהי רקיע בתוך המים: בראשית א, ו.

עמוד רנח

והוא ענין הפרטא הנז' בזוהר: זח"ג לב, ב.
הידוע ומבואר במ"א ע"פ וכל קרבי: לעיל
ע' קיב ד"ה ברכי נפשי.
ועל ראשיהם כעין הקרח: ראה יחזקאל
א, כב.
ראה נתתי לפניך את החיים: נצבים לו, טו.
וישראל חלק ה' המה: עפ"י האזינו לב, ט.
אין מזל לישראל: שבת קנו, א.
צדיק באמונתו יחיה: תבוקק ב, ד.
ממגד תבואות שמש: ברכה לג, יב.
בשם סתימו דכל סתימין: זח"ב פט, א.
פעור ה' העיז שמתריועם עצמן: סנהדרין
סד, א.

עמוד רסא

ידוע בענין א"ל דעות ה': ראה לעיל ע' פז.

עמוד רנא

אברהם הוא אבר מה: ראה זח"א צ, א.
בכל יום מרדכי בשער גינת ביתן: ראה
אסתר ב, יא.
כמ"ש בעיזח בענין הקיסע יוצא בקב שלו:
שער אנ"ך פ"ג וראה אוה"ת שה"ש
ע' תשנא.
גדולים מעשי צדיקים ממעשה שו"א: כתובות
ה, א.
וכעבודא דרחביד: תענית כה, א.

עמוד רנב

לא יתייבבו הוללים לנגד עיניך: ראה
תהלים ה, ו.
זכר רב טובך יביעו: תהלים קמה, ז.
כמ"ש במ"א בענין יוצר אור: ראה לעיל
ע' עז.

עמוד רנג

אני ה' לא שניתי: מלאכי ג, ו.

עמוד רנד

ומשם יפרד: בראשית ב, י.
הרי בשמים: שה"ש ב, יו.
ואימתי הוא גדול כשהוא בעיר אלקינו:
ראה זח"ב רלה, א. זח"ג ה, א. ז"ח
תשא מד, א.
לך הוי' הגדולה: דה"א כט, יא.

עמוד רנה

ע"ז משל זריקת אבן להלאה מרחוק כמבואר
במ"א: לעיל ע' עח.
כמעשה הידוע שהכיר מפעולת הכוס: ראה
הערות וציונים שבסו"ס תקס"ב ח"א (ע'
שטו).

עמוד רנו

כמבואר חילוקיהם באד"ר: זח"ג קלב, ב.
ואילך.
מבשרי אחזה אלוקה: ראה איוב יט, כו.
למען אחי ורעי: תהלים קכב, ח.

עמוד רעו

שהחושך בריאה בפ"ע: ראה לעיל ד"ה יוצר אור (ע' לד) ובמ"מ לשם. ויבדל אלקים בין האור ובין החושך: בראשית א, ד.

לקיחתה מן צלעות הזכר: ראה שם ב, כא. כמ"ש בזוהר: ח"ג ה, ב.

כברייתו של עולם ברישא חשוכא: שבת עז, ב.

הבלים בקעין אורא דנוגה: ראה תניא פ"מ בהגה"ה הא.

אם לא בריתי יומם ולילה: ירמי לג, כה. אם ישים אליו לבו: איוב לד, יד.

כלתה נפשי: ראה תהלים קיט, פא. שאינו משיג כמו שהשיג קודם שה"י רעב:

ע"ד ב"ק עב, א. עשי העלאת מ"ן של הצדיקים: ראה ע"ח

שער מ"ג ומ"ד דרוש יא כלל טו. ואשדי מ"ן לקבלי" כמבואר: ראה בהמצוי"ן

לע' קצה.

עמוד רעז

ענה דודי ואמר גוי: שה"ש ב, י. בגין דישתמודעין ל"י: ראה זח"ב מב, א. רעייתי שמפרסין לאביהם שבשמים: זח"ג

ה, ב. מאין באת ולאן אתה הולך: אבות ג, א. אני ראשון ואני אחרון: ישעי מד, ו.

והחכמה מאין תמצא: איוב כה, יב. מזיו השכינה בחי' אין שבחכי: ראה אגה"ק

סי יז. הקרבת הנשמות במזבח עילאה: ראה

בהנסמן לעי' פג. אלמלא נגדוהו: כתובות לג, ב. נתנסה אברהם בעשרה נסיונות: אבות ה, ג.

שה"י מרכבה: ב"ר מז, ו. פב, ו. מתי יבוא לידי נסיון על קדה"ש: ברכות

סא, ב.

עמוד רעח

כמבוי ע"פ יחיינו מיומיים: לעיל ע' כט. רוחצות בחלב: שה"ש ה, יב.

בתומ"צ . . שמהם נעשה לבושים לנשמות בג"ע: ראה תניא ספ"ה.

היש ה' בקרבנו אם אין: בשלח יז, ז. שהתפלה דרבנן: ראה סה"מ תקס"ד ע' קו ובהנסמן במ"מ לשם.

ואף מי שתורתו אומנתו מפסיק לק"ש דאורייתא ואינו מפסיק להתפצל ש"ע: שבת

יא, א. בק"ש הוא ענין יחודית ועילאה: ראה זח"א

יה, ב. ובכ"מ.

עמוד רסב

חיי שעה . . חיי עולם: ראה שבת י, א. חכים ולא בחכי ידיעא: הקדמת תקו"ז

(יז, א).

עמוד רעג

כפירש"י בעקב: בפירושו עה"ת, תולדות כה, כו.

ביו"ד נברא העולם הבא: מנחות כט, ב. זח"א ד, א. וראה אגה"ק ס"ה.

וה"א שנברא בו העוה"ז: שם. ננו' בזהר שימני כחותם: ראה זח"ב

קיד, א. כמ"ש בלק"ת: להאריז"ל ס"פ וישלח.

עמוד עדר

מצות ה' המלבישים האברים דז"א: ראה תקו"ז ת"י ל' (עד סע"א).

וזכרתי את בריתי יעקב: בחקתי כו, מב. ויהי ערב ויהי בקר יום אחד: בראשית

א, ה.

עמוד רהע

שנקי מדת מל' יתי' בחי' לילה: ראה זח"ב לת, ב.

קיסטא דחיותא: ראה זח"א פג, א. גדול ה' כו': תהלים מת, ב.

ודרשו חז"ל אימתי נקי גדול: ראה זח"ב רלה, א. זח"ג ה, א. ז"ח לפ' תשא

בתחלתה. פי חוקת ד"ה רחש לבי. לגדולתו אין חקר: תהלים קמה, ג.

לית מחי תפיטא ב"י: הקדמת תקו"ז (יז, א).

ישאל עט קרובו: תהלים קמת, יד. מי לי בשמים: שם עג, כה.

צמאה נפשי: שם מב, ג.

אתהלך לאזניא

שיו

שהשליא קודם לולד : ראה גדה כו, א.
יין תוסס . . כמו גי ימים : ראה תענית ל, א.

עמוד רפ

כי כלום מתקנא : ראה ע"ו גה, א. פירש"י
תשא לב, יא.
אלה המלכים אשר מלכו בארץ אדום :
וישלח לו, לא.
לבניי הס הקרוין אדם : ראה יבמות סא, א.
וש"ג.

מאחזיל שישראל פסקה זוהמתן : שבת
קמו, א. וש"ג.
הנפילים היו בארץ : בראשית ו, ד.
מהרסייך ומחריבייך מסך יצאו : ישעי
מט, יג.

ישראל בין הגויס שמת"י : ראה יחזקאל
ה, ה.
כניז ברע"מ ששדין יהודאין שרשם משדין
נוכראין : ראה זח"ג רנג, א. רעז, א.

הבלים קדושים דרוח פיו : ראה בהנשמך
לעי ו.

אין האשה כורתת ברית : סנהדרין כב, ב.
כמו שני אוהבים כורתים דבר לשניים :
ראה פירש"י נצבים כט, יא.
לקיחת א' מצלעותיו : ראה בראשית ב, כא.
יעקב הוא בחי' רחמנות : ראה זח"א פז, ב.
בריח התיכון המבדיח מן הקצה אל הקצה :
זח"א קמת, ב. ובכ"מ.

עמוד רעט

מאמר ר"מ ענין ערב רב : ראה זח"ב
קב, ב.
הנפילים היו בארץ : בראשית ו, ד. וראה
זח"א כה, ב.

ואסור לסלטלו בשבת : שבת קלה, א.
אתם קרויים אדם : יבמות סא, א. ובכ"מ.
ומ"ש בזהר שהעיר עירבוביא בישא לישראל :
זהר שם.

הוספות להערות וצינונים

ל ס פ ר

מאמרי אדמו"ר הזקן — אתהלך לאזניא

○

הערות כלליות *

(א) בפתח דבר מכ"ק אדמו"ר שליט"א: „המאמרים שבספר זה הועתקו מביכל הנודע בשם „אתהלך — לאזניא“. היינו „דרושים דלאזניא“ (שנאמרו או נכתבו בהתקופה בה דר רבנו הוקן בלאזניא — עד שנת תקס"א), והראשון שבביכל זה מתחיל — אתהלך. ביכל זה שהי' באוסף הכת"י של כ"ק מו"ח אדמו"ר אינו תח"י. ונעתקו הדרושים מביכל שהי' נמצא בירושלים ת"י.

הביכל שהי' נמצא בירושלים, מסומן עתה, בספרית כ"ק אדמו"ר שליט"א, במס. 386. כולו כת"י מעתיק אחד. גדלו 18 X 11 ס"מ. (2), רצג, (3) דף. בתחלתו — מפתח המאמרים ע"ס הבוך. ובסופו — ע"ס הפרשיות. בראש המפתח שבתחלתו: „דרושים דלאזניא כ"י מו"ח והוגהו מר' ליב מאהאליווער“. ובדף המגן הקדמי (שם הבעלים, או המעתיק): „אלכסנדר זיסקינד [...] על גב הכריכה חרות: „דרושי ליאזניע ח"א“. מהכתב וגייר וכו' נראה שנכתב בתקופה שלאחר שנת ת"ר לערך.

עתה נמצא בספרית כ"ק אדמו"ר שליט"א גם הביכל שעליו כותב כ"ק אדמו"ר שליט"א שם „ביכל זה שהי' באוסף הכת"י של כ"ק מו"ח אדמו"ר“. כת"י זה כולל גם חלק השני של דרושי לאזניא הנ"ל. מסומן במס. 1144. כולו כת"י מעתיק אחד. גדלו: 26 X 19.5 ס"מ. (5), ערב דף. בתחלתו מפתח המאמרים; וע"פ מפתח זה היו בו יותר מרעט דף, וחסר בסופו כמה דפים. בדף המגן האחורי נרשם פעמיים: „זה הבוך שייך להר"ש [אדמו"ר מוהר"ש נ"ע] באדמו"ר [הצ"צ] שליט"א [נ"ע] מק"ק ליובאוויטש, ועד"ו ברוסית. מהכתב וגייר וכו' נראה שנכתב בתקופה שלפני שנת ת"ר לערך.

(ב) „אתהלך לאזניא“ אין בו שום תאריך, אבל מאמרים רבים שבו, ידוע תאריך אמירתם ממקורות אחרים, ואם נשפוט לפיהם, נכתב ס' זה רובו ככולו [ראה הוספות לס' מאמרי אדה"ו הקצרים ע' תרכג בשוה"ג] על סדר השנים תקנ"ו-תקס"ג. מכל שנה בחר הכותב מספר מאמרים, מטעם הידוע לו. המאמר הראשון שבו הוא משנת תקנ"ו. המאמרים שנדפסו שם ע' ט"א הם משנת תקנ"ו. ע' מד"קיד הם משנת תקנ"ה. ע' קטור"לה הם משנת תקנ"ט לערך. ע' קעח הוא משנת תק"ס. ע' רכט ואילך נדפסו בס' תקס"ב. ח"ב שלא נדפס הוא סיום שנת תקס"ב ותחלת שנת תקס"ג.

(*) רובם נעתקו מהוספות לס' מאמרי אדה"ו הקצרים ע' תקצ"תקצו.

(ג) נזכר לעיל, ומועתק גם בתחלת ההערות וצייונים מכ"ק אדמו"ר שליט"א (ע' רסג): «בתחלת המפתח שבביכל זה רשום: דרושים דלאזניא כ"ק מו"ח והוגהו מ' ליב מאהאליוער; ונראה שזוהי (העתקה מ)רשימת כ"ק אדמו"ר הצ"צ».

עתה נמצא בספרית כ"ק אדמו"ר שליט"א, גם גוכתי"ק אדמו"ר האמצעי של חלק ניכר מדרושים אלו, ומסומן 1161.

נכתבו מתחלה על גליונות בודדים ונכרך לאח"ז — שלא על סדר אמירתם וכתיבתם, חלק שבו כולל מאמרי תשרי תקנ"ט לערך, ונכרך על הסדר, גם שאר המאמרים, אם נשפוט לפי מאמרים אלו, שידוע לנו ממקורות אחרים זמן אמירתם, ולפי מאמרים רבים בו, שנזכר בהם ס' התניא (לפעמים עם ציון הדף בדפוס), נראה שנכתב בין השנים תקנ"ז-תקנ"ט.

גדלו 18 X 11 ס"מ, (1) קג דף, על דף המגן הקדמי (כתי"ק אדמו"ר מהוריי"צ נ"ע): «גומר 3 [במס. זה נסמן באוסף כתי"י שבספריתו] להבין ההג"ה בלק"א» [בשם זה נקרא — ע"ש התחלתו].

רוב המאמרים שבביכל זה נעתקו בכמה כתי"י (בנוסף להנעתק באתהלך לאזניא): (א) 606 סא-עב, (ב) 931 א-כ, (ג) 1148 א-פב, (ד) 1154 נד-פו, ובארבעתם נעתקו — שלא באותו סדר שבביכל זה; מכאן שנעתקו לפני שנכרך.

לאחר השוואת נוסח גוכתי"ק לנוסח הגדפס באתהלך לאזניא — שכנזכר לעיל, הוא הנוסח שהוגה ע"י הר"ל מאהאליוער — נראה שברוב המקומות הגיה רק בסגנון הלשון, ובכמה מקומות ערך מחדש את כל המאמר, בשינוי התחלת המאמר, קדימה ואיחור ועוד.

* * *

חלק נוסף מהדרושים שבס' אתהלך לאזניא נמצאים, בשינויים, בספר שני המאורות (לבוב תרמ"ב), שע"פ הכתוב בשער, הועתקו מגוכתי"ק.

(ד) בהצייונים דלקמן יצוין בכל מאמר אם הוא נמצא גם בנוסח אדמו"ר האמצעי, בגוכתי"ק או העתקות הנ"ל.

כ"מ שצוין שהמאמר נמצא בשינויים הוא כנראה בנוסח אדמו"ר האמצעי.

(ה) המאמרים שבכתי"י 1144 הנ"ל, שהוא ביכל אתהלך לאזניא שהי' באוסף הכתי"י של כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ נ"ע, הם בד"כ באותו סדר שבהגדפס.

כתי"י שממנו הגדפס הספר רבו בו השיבושים, וכתי"י 1144 הנ"ל — מתוקן יותר.

ו) הציונים ומ"מ כתיי להמאמרים שמד"ה כל המשמח עד ד"ה ונשב
 בגיא (ע' רכט"רגח) — שנדפסו גם בסה"מ תקס"ב (ע' גר"פח) — נדפסו בסו"ס
 תקס"ב ח"ב.

עמוד א

אתהלך לפני ה': נמצא בכתיי 113 רלו, ב. 355 לה, א. 448 שלב, א. 473 רכח,
 א. 746 פח, ב. 1157 קמד א. ובספר מאמרי אדה"ו הקצרים ע' תכד הוא ברשימת
 מאמרי תקני"ח.

לא כן עבדי משה: נמצא בכתיי: 335 לה, א. 473 רכח, א. 746 פח, ב.
 ענין הלוא דרשב"י: נמצא בכתיי: 94 רא, א. 355 לה, א. 473 רכח ב. 1007 מו, א.

עמוד ב

לעולם יעסוק אדם בתורה שלא לשמה: נמצא בכתיי: 355 לט, א. 473 רכט, א.

עמוד ג

ענין תפלת הדרך: נמצא בכתיי 94 קנה, ב. 355 מ, א. 395 רלו, א. 473 רל, א.

עמוד ד

עומר ישראל בהפארה: נמצא בכתיי 355 מ, א. 473 רל, ב. 539 קע, ב. 1233 מז, ב.
 חשרבו תלמידי ב"ש וב"ה: נמצא בכתיי: 355 מ, ב. 473 רלא, א. ובשינויים,
 בכתיי: 113 רלו, א. 448 שלב, ב. 1157 קמד, א. ירושלים 557 גז, א ורשום עליו: שבת
 ס' בשלח.

להבין ההפרש שבין תושבי"כ לנביאים וכתובים: נמצא בכתיי: 355 מ, ב. 473 רלא, ב.
 ובשינויים, בכתיי: 448 שלב, ב. 1157 קמד, א.

עמוד ה

להבין ענין קול ה' בכח: נמצא בכתיי: 355 מא, א. 473 רכ, א. ובשינויים בכתיי
 1157 קמד, ב.

עמוד ז

מצפון זהב יאתה: נמצא בכתיי: 335 מב, א. 473 רכא, ב.
 בכתיי 269 ת, א. 1002 (להבין שרש עה"ם) קסה, א נמצא מאמר בדי"ה מצפון זהב
 ולאח"ז: שרשן של דברים מצפון יאתה. והוא הנדפס כאן, אבל שם יש המשך להמאמר,
 והמאמר כפי שנדפס הוא רק כשליש מהנמצא שם.

עמוד ח

ופלגשו ושמה ראומה: נמצא בכתיי: 355 מג, א. 473 רכג, ב. ובשינויים קלים
 בגוכתייק אדמו"ר האמצעי 1161 נב, ב. ונעתק בכתיי: 744 קצט, ב. 931 יד, א. 1148 ג, א.
 1154 עז, ב. 1234 קלבי, א. ולכללות המאמר ראה גם ד"ה להבין מארז"ל שטן לש"ש
 נתכון (ע' קנה).

עמוד ט

הרבה חילוקים בענין עליית המלי: נמצא בכתיי: 355 מג, ב. 473 רכד, א. ובשינויים
 בגוכתייק אדמו"ר האמצעי 1161 מ, א בדי"ה זאת הפעם — נדפס בספר מאמרי אדה"ו
 הקצרים ע' ז, וש"ג, ושם שהוא מש"מ מנ"א תקנ"ז.

אתהלך לאזניא

שכא

ואשה כי תדור נדר : נמצא בכת"י : 355 מג, ב 473 רכה, ב. ובשינויים בגוכתי"ק אדמו"ר האמצעי 1161 מב, א. — נדפס בספר מאמרי אדה"ז הקצרים ע' ק ושי"ג, ושם שהוא משי"מ מני"א תקני"ו.

עמוד יא

האיש דרכו לכבוש : נמצא בכת"י : 355 מד, ב. 473 רכו, א. ובשינויים בגוכתי"ק אדמו"ר האמצעי 1161 מא, א. — נדפס בספר מאמרי אדה"ז הקצרים ע' שמו ושי"ג, ושם שהוא משי"מ מני"א תקני"ו.

עמוד יב

ברוך אתה הוי' : נמצא בכת"י : 355 מה, א. 473 רכו, א. ובשינויים בגוכתי"ק אדמו"ר האמצעי 1161 כו א. ונעתק בכת"י : 38 קו, א. 94 סג, א. 105 קעה, א. 407 צט, ב. 606 עא, ב. 931 ג, א. 1148 מ, א. 1154 נו, א. סו, א. 1157 קצה, א.

עמוד יג

לטוסתי ברכבי פרעה : נמצא בכת"י 355 מה, ב. ובשינויים : 1148 יט, ב. שויה כידוע : כידוע אך : בכת"י 1148 : כידוע ובנסעם דרך המדבר ה"י מדה זו מדת מלכותו יתי מנהיגם להיותם משרש ומהות א' כידוע אך. והגם שהמאמר הוא שם בכריכ שינויים מ"מ אואפ"ל שנשמט מצד כפל תיבת "כידוע". להבין ענין ההפרש שבין תורה לתפילה : נמצא בכת"י 355 מו, א. ובשינויים : 1148 כ, ב.

עמוד יד

וישימהו על הנס : נמצא בכת"י : 355 מז, ב. ובשינויים בגוכתי"ק אדמו"ר האמצעי 1161 לא, א דיה יתגדל ויתקדש ונעתק בכת"י : 38 קכב, ב. 105 קעט, ב. 184 קמו, ב. 405 ה, ב. 407 קא, ב. 606 עב, א. 931 ג, א. 1148 יו, ב. 1157 קצו, א. ירושלים 2916 8° כג, ב (הג).

עמוד יז

אשיא עייל חמרא : נמצא בכת"י : 355 מח, ב. 396 טו, א. עט, א. 1064 קנב, ב. 1157 צב, ב. ובשינויים בגוכתי"ק אדמו"ר האמצעי 1161 ס, א. ונעתק בכת"י : 931 יז, א. 1148 נא, ב. 1154 עח, ב.

עמוד יח

להבין מ"ש בפי בלק ע"פ שחורה : נמצא בכת"י : 355 נ, א. 473 ריג, א. ובשינויים בגוכתי"ק אדמו"ר האמצעי 1161 מז, א. ונעתק בכת"י : 931 יג, ב. 1148 מה, א. 1154 עד, א.

עמוד כ

ענין המילואים : נמצא בכת"י : 355 נג, א. 473 ריד, א. ובשינויים בגוכתי"ק אדמו"ר האמצעי 1161 לו, א. ונעתק בכת"י : 931 יז, ב. 1148 מד, א. 1154 עא, א ובשינויים קלים מהג"ל : 1148 א, ב. וראה ספר מאמרי אדמו"ר הוקן תקס"ו ע' רעד. וראה אוה"ת ויקרא ע' תסו שדרוש המילויים מהצ"צ (המצויין בהערות וציונים לכ"ק אדמו"ר שליט"א) הוא על דרוש הג"ל.

עמוד כא

זה הכלל שכל היחודים : נמצא בכת"י : 355 נא, ב. 473 רטו, א.

עמוד כג

וזהו ואהבת את גוי : נמצא בכת"י : 355 נג. א. 473 רטזו. ב.
 חשמ"ל הוא מלבוש לז"א : נמצא בכת"י : 355 נג. ב. 473 ריו, ב. ולכללות המאמר
 ראה תו"א יב, ג.

עמוד כד

תושב"כ הוא יס"א : נמצא בכת"י : 355 נג. ב. 473 ריו, ב.
 אכלו רעים זה או"א : נמצא בכת"י : 355 נג. א. 473 ריח, א.

עמוד כה

צאינה וראינה : נמצא בכת"י : 355 נג. א. 473 ריח, ב. וראה ג"כ מאמרי אדה"ז
 הקצרים ע' שצו ד"ה להבין ענין מ"ש בוותר.

עמוד כו

כתוב בתניא פמ"א העיקר היחוד להמשיך : נמצא בכת"י 355 נג. א. בגוכתי"ק
 אדמו"ר האמצעי 1161 יג. א נמצא מאמר באותו ד"ה (ונעתק בכר"כ כת"י) אבל שם
 הוא באריכות גדולה יותר ונכלל שם רק כמה ענינים מהמאמר שלפנינו.

עמוד כז

מקרא בעשי' תלמוד בבריאה : נמצא בכת"י 355 נג. ב. ובשינויים בגוכתי"ק אדמו"ר
 האמצעי 1161 לו, א ונעתק בכת"י 105 קפא, ב. 1148 מג, ב. 1154 נט, א.

עמוד כח

יחינו מיומיום : נמצא (בשינויים) ובגוכתי"ק אדמו"ר האמצעי 1161 עו, א ונעתק
 בכת"י : 570 נט, א. 735 קכה, ב. 931 יב, א. 1148 סא, ב.

עמוד לא

נר אלקים נשמת אדם : נדפס (בשינויים) בבונה ירושלים סי' קכא ונמצא בנוסחת
 בוני' בכת"י 170 ש, א. 200 בסופו. 208 פו. ב. 929 ס, ב. 1240 לג. א. ירושלים 1166 8°
 קלה, ב. (בכמה מהם נוסף קצת על הנדפס בבוני').

עמוד לב

אל ברוך גדול דעה : נמצא (בשינויים) בגוכתי"ק אדמו"ר האמצעי 1161 סט, א
 ונעתק בכת"י 735 קכג, א 878 בתחילתו 931 ד, א. 1148 נח, א. 1154 פד, א.

עמוד לג

כל הנחלים הולכים אל הים : נמצא (בשינויים) בגוכתי"ק אדמו"ר האמצעי 1161 סח,
 א ד"ה הללו את ה' מן השמים ונעתק בכת"י 931 יב, א. 1148 נח, א. 1154 פג, ב.
 מה רב טובך : נמצא (בשינויים) בגוכתי"ק אדמו"ר האמצעי 1161 סח, א ונעתק
 בכת"י : 1148 נו, ב. 1154 פג, ב.
 כתוב באוה"ח בקרבנות : נמצא (בשינויים) בגוכתי"ק אדמו"ר האמצעי 1161 ע, א
 ד"ה וכל הלבבות ייראוך ונעתק בכת"י 735 קכג, ב. 878 ה, ב. 931 ד, ב. 1148 נט, א. 1154 פד,
 ב. וראה אוה"ת ויקרא ע' תקלה ענין זה באריכות הביאור.

עמוד לד

יוצר אור ובורא חשך : נמצא (בשינויים) בגוכתי"ק אדמו"ר האמצעי. 1161 עב, א
 ונעתק בכת"י 931 ג, ב. 968 קנו, ב. 1148 ס, א. 1154 פד, ב.

אתהלך לאזניא

שכנ

עמוד לה

שריה לחוטב: שעונג אותיות נגע... אלא שהשינוי מצד המקבילים: קטע זה נמצא בכתי"י 1161 הגי'ל בפ"ע בדף מה, ב וכנראה בתור הגהיה למאמר שלפננו (הדפים נכרכו שלא על הסדר — ראה לעיל בהערות כלליות) ונדפס בפ"ע בסי מאמרים הקצרים ע' תקכח.

עמוד לו

אמחזיל במנחות יבוא טוב: נמצא (בשינויים) בכתי"י 109 מה, א. 1157 רמה, ב (ושם הוא בין מאמרי קיץ תקנ"ח וראה להלן הערה לדף צח).

עמוד לז

עשה ירח למועדים: נמצא (בשינויים) מהעתקת גוכתי"ק אדמו"ר האמצעי בכתי"י 109 נג, א. 1157 רמו, א (ושם הוא בין מאמרי קיץ תקנ"ח וראה להלן הערה לדף צח). ונדפס עם הגהות הצ"צ בתהלים עם דא"ח ע' תא סע"י ו המתחיל: ומו"ח ז"ל כ' בשם רבינו ז"ל. בכרך 1157 נוסף בסוף המאמר הגהיה מהצ"צ: "עמ"ש בלק"ת בביאור עלי באר ב"פ חקת בענין לא ידעתי נפשי וזהו משיח בא בהסיח הדעת כי נמשך מרדלי"א ולכן לעיל הירח אחעט"ב לבחי" שמש כי עי"ז דלא ידע מבואו יומשך מבחי" ושמי הוי לא נודעתי להם".

עמוד לח

אז ירננו כל עצי היער: נמצא (בשינויים) בכתי"י 1157 רנה, ב.

עמוד לט

ענין יראה כי אין מחסור ליריאיו: נמצא (בשינויים) בכתי"י 207 קב, ב. 1157 רנה, ב.

עמוד מג

אנשי יריחו היו כורכין את שמע: נדפס (בשינויים) ב"שני המאורות" לאדמו"ר האמצעי י"ה, ב. ונתקף בכתי"י 1157 רלה, ב (בכותרת: שבת פ' ואתחנן). הובא ונתבאר באוה"ת בראשית ע' מט, ב.

עמוד מד

להבין כו' ר"ע שהי' מנשמת בינה: בסי מאמרי אדה"ו הקצרים ע' תריס הוא ברשימת תקנ"ח (סוכות).

עמוד מו

להבין ענין ניסוך המים בחג: נמצא בכתי"י 808 רעט, א וראה שם שהוא ממאמרי תקנ"ח (סוכות).

עמוד נ

להבין מארז"ל בענין מעשיו מרובין מחכמתו: ברשימת מאמרי תקנ"ח שם.

עמוד נב

ביום השמיני עצרת תהי' לכם: ראה שם כנ"ל.

עמוד נה

מחץ מתנים קמיו: ראה שם שהוא משמח"ת תקנ"ח.
להבין ענין חטא אדה"ר בעה"ד: נדפס (בשינויים קלים) ב"שני המאורות" ו, א. וראה בסי מאמרי אדה"ו הקצרים שם שהוא משנת תקנ"ח (בראשית).

הוספות להערות וצייונים

שכד

עמוד נז

כי פדה ה' את יעקב : נדפס גם (בחסר ויתיר) באוה"ת בראשית ע' תרס"ט וראה שם שהוא משנת תקני"ח (נח). וש"נ.

עמוד נח

וזרעתי את בני זרע אדם : נדפס (בשינויים קלים) ב"שני המאורות" ה, א. ובס' מאמרי אדה"ז הקצרים הוא ברשימת מאמרי תקני"ח.

עמוד נט

ועבדום וענו אותם : נדפס (בשינויים) ב"שני המאורות" לט, א. בס' מאמרים הקצרים שם שהוא מתקני"ח.

עמוד סג

כי נר מצוה ותורא : נמצא בכת"י 1054 נה, א. 1204 רמו, א. ונדפס (בשינויים קלים) ב"שני המאורות" מ, א וראה בס' מאמרים הקצרים ע' תרכ שהוא מתקני"ח (חנוכה).

עמוד סה

ויען ויאמר לעומדים לפניו הסירו הבגדים : נמצא בכת"י 1054 נה, א ונדפס באוה"ת נ"ך כרך ב' ע' תתקז וראה במאמרים הקצרים שם שהוא מתקני"ח (חנוכה).

עמוד סז

להבין ענין הברכות : נמצא בכת"י 349 צא, יא. 878 לח, א. ושם שהוא מתקני"ח.

עמוד עא

מה שמצינו בכ"מ שהמלאך יאמר : נמצא בכת"י 279 לט, א ונדפס (בשינויים) ב"שני המאורות" ה, א (ד"ה ענין מה שאמר המלאך). ובס' מאמרי אדה"ז הקצרים שם הוא ברשימת מאמרי תקני"ח.
ענין עריבות ומתיקות הניגון : ראה שם שהוא מתקני"ח וש"נ.

עמוד עב

ענין השמחה : הגחה אחרת נדפס במאמרי אדה"ז הקצרים ע' שלח ד"ה אין שמחה אלא בחופה. וש"נ. וראה שם ע' תרכ שהוא מתקני"ח.

עמוד עג

אך בצלם יתהלך איש : נדפס (בשינויים) ב"שני המאורות" מו, ב. וראה שם שהוא מתקני"ח.

עמוד עד

ענין יחוד קוב"ה ושכינתא : נעתק בכת"י 639 מ, א ונדפס (בשינויים) בתו"ח שמות עה, ב. ובפרשיות ער"ו וכן על ב' המאמרים דלהלן ראה במאמרים הקצרים ע' תרכ בהערה 116.

עמוד עה

יוצר אור ובורא חושך : נדפס (בשינויים) בתו"ח שמות עה, א ורשום עליו : שבת שמברכין ר"ח גיטן. ונעתק בכת"י 878 סא, א. וראה בהערה שלפניו.

עמוד עז

כי הו"י יתן חכי : נעתק בכת"י 693 פג, ב. ונדפס (בשינויים) בתו"ח שמות פב, ב. וראה בהערה לד"ה ענין יחוד קוב"ה דלעיל.

אתהלך לאזניא

שכה

עמוד פ

אד"ל שרו חנימא למהוי כספריא : ראה בסי מאמרי אדהיו עי תעד דיה זהב וכסף וכנראה שהוא (חלק מ)הנחה אחרת. ושם עי תרכא שהוא מתקניח.

עמוד פא

כת"י ביתרו ויבוא אהרן : ראה שם.

עמוד פב

ענין חירותי שהוא וגלגלתא : נמצא בכתיי : 318 שיד, א. 693 פא, א ובשינויים בגוכתיק אדמו"ר האמצעי 1161 ט, א ונעתק בכתיי : 606 סו, א. 931 יה, ב. 1002 תיד, ב. 1148 כו, ב (ובשינויים קטנים : ט, ב). 1154 סט, א. 1157 קסה, ב. וראה סי מאמרי אדהיו הקצרים שם שהוא מתקניח.

עמוד פד

בינו בוועים בעם : נמצא בשינויים בגוכתיק אדמו"ר האמצעי 1161 כט, א ונעתק בכתיי : 38 קכא, א. 105 קעט, א. 606 סט, א. 931 ד, ב. 1148 מב, א. 1154 נח, א. 1157 קצב, ב. וראה סי מאמרי אדהיו הקצרים שם שהוא מתקניח.

עמוד פה

להבין סאמר ר"מ בפי אמור בדיקו דאי"ח : ראה שם שהוא מתקניח.

עמוד פז

להבין ענין ההפרש שבין תורה כו לתפלה : נעתק בכתיי : 349 לו, א. 797 עט, א (חסר ההתחלה). 878 סו, ב. וראה סי מאמרי אדהיו הקצרים שם שהוא מתקניח.

עמוד צב

הנה מה טוב ומה נעים : ראה שם שהוא מליג בעומר תקניח.

עמוד צד

כננה זרועיה תצמיח : ראה שם.

עמוד צה

בהעלתך את הנרות : נדפס בשינויים קלים באוה"ת במדבר איתעו (ושם בכותרת : ... בהעלתך י"א סיון. ולפי הקביעות נראה שזהו תאריך חורתו ע"י הצ"צ). וביאור ע"ו — עי שלט. ונעתק בכתיי 109 מט, א. 462 לט, א. 581 נג, א. 641 קיג, א. 741 קיג, א. 791 נו, א. 1054 רנט, ב. 1157 רמו, ב.

בכתיי 1157 ישנה סדרת מאמרים בסדר דלהלן : וזכרתי את בריתי יעקב — ש"פ בחקתי. וכל העם רואים — חג השבועות. מאמרו"ל במנחות יבוא טוב — (שבועות) — נדפס לעיל עי לו. עשה ירח למועדים — נדפס לעיל עי לו. הן יראת ה' היא חכמה — ש"פ נשא. בהעלתך את הנרות — ש"פ בהעלתך. ואולם חי אני — ש"פ שלח לך. ענין כל המקיים גי סעודות. להבין ענין עש"מ — ש"פ בלק. וחכם באחור ישבחה — נדפס במאמרים הקצרים עי רנח קדש ישראל לה' — ש"פ פנחס.

ומצוין ע"ו בגוכתיק אדמו"ר מוהרי"צ נ"ע : „דרושים אלו הם בספר בעצם היום הזה, כ"ק אאמור"ר אדמו"ר האמצעי, וצוקלה"ה נבגי"מ זי"ע". ועפ"ז יש להוסיף לרשימת המאמרים על סדר השנים שבסוף מאמרי אדהיו הקצרים משנת תקניח.

עמוד ק

ואולם חי אני : נמצא (בשינויים קלים) בכתיי 109 מט, ב (בכותרת : שבת פי שלח

הוספות להערות וצינונים

שכו

בעזרה. 641 קטו, א. 1054 רטג, ב. 1157 רמת, ב והובא באוה"ת בראשית ד' תשעה, ב. וראה בצינונים לד"ה בהעלתך.

עמוד קג

ענין כל המקיים ג"ס : נמצא (בשינויים) בכתי"י 109 נא, ב. 448 רט, ב. 641 קיט, א. 1157 רג, ב. וראה בצינונים לד"ה בהעלתך דלעיל.

עמוד קד

להבין ענין עש"ס : נמצא (בשינויים) בכתי"י 109 נא, ב. 641 קיט, ב. 1157 רנא, א. בכותרת : שבת פ' פנחס. וראה ציונים לפי בהעלתך דלעיל.

עמוד קז

קודש ישראל לה' : נמצא (בשינויים) בכתי"י 109 נג, א. 741 קכג, א. 1157 רנב, ב. בכותרת : שבת פ' פנחס. וראה ציונים לד"ה בהעלתך דלעיל.

עמוד קיא

לבבתי אחותי כלה : נמצא (בשינויים קלים) בכתי"י 109 מ, ב. 1157 רלו, ב (בכותרת : שבת פ' תצא). ובסי מאמרי אדה"ז הקצרים הוא ברשימת מאמרי שנת תקנ"ח.

עמוד קיב

ברכי נפשי את ה' : נדפס (בשינויים קלים) בשני המאורות לאדמו"ר האמצעי ונעתק בכתי"י 1157 רלד, ב (בכותרת : שבת פ' ואתחנן) ובסי מאמרי אדה"ז הקצרים הוא ברשימת מאמרי שנת תקנ"ח.

עמוד קטו

להבין מה שא' שמואל לשאל : נמצא (בשינויים ובשלימות) בגותיק אדמו"ר האמצעי 1161 פז, א בכותרת : בעזרה שבת שאחר אחר מברכין אלול ונעתק בכתי"י 931 יא, א. 1148 סט, א. ובאריכות יותר בכתי"י 1084 קעה, א. ובסי מאמרי אדה"ז הקצרים הוא ברשימת מאמרי שנת תקנ"ט לערך ושי"נ.

עמוד קיז

ארומיסך ה' כי דיליתי : נמצא (בשינויים) בגותיק אדמו"ר האמצעי 1161 פט, א ונעתק בכתי"י 931 יא, ב. 1148 עא, א. והוא שם ברשימת תקנ"ט לערך.

עמוד קיח

אם יתקע שופר בעיר : נמצא (בשינויים) בגותיק אדמו"ר האמצעי 1161 פט, א בכותרת : שבת שלפני ר"ה ונעתק בכתי"י : 105 קמה, ב. 117 רט, א. 200 כו, ב. 396 לו, א. 931 ו, ב. 1148 עא, א. והוא שם ברשימת תקנ"ט לערך.

עמוד קכ

להבין שרשן של דברים : נמצא (בשינויים) בגותיק אדמו"ר האמצעי 1161 צא, א ונעתק בכתי"י : 105 קמה, ב. 117 רי, ב. 269 רו, א. 931 ז, ב. 1148 עב, ב. ובאריכות הביאור : בכתי"י 1002 רנט, א.

עמוד קכד

להבין ענין תק"ש : נמצא (בשינויים) בגותיק אדמו"ר האמצעי 1161 צג, ב ונעתק בכתי"י : 117 ריב, ב. 184 רלד, א. 298 עט, ב. 396 מג, ב. 412 מו, א. 864 קלא, א. 866 כג, א. 931 ח, ב. 1148 עה, א. ירושלים 1085 לז, א. והוא שם ברשימת תקנ"ט לערך.

בוורה ויקהל בענין סבילת נה"ד : נמצא בכת"י ירושלים 455 לו, א. ובשינויים בגוכתיק אדמו"ר האמצעי 1161 צה, ונעתק בכת"י : 105 קמו, ב (חסר). 208 כב, ב. 633 סב, ב. 931 טו, ב. 944 לו, א. 1148 עז, א. 1157 קצ, א. והוא שם ברשימת תקני"ט לערך.

עמוד קכט

אט זכרת'ך על יצונו : נמצא (בשינויים) בגוכתיק אדמו"ר האמצעי 1161 צו, א. ונעתק בכת"י : 184 תלו, א. 208 כה, א. 931 ה, ב. 959 כב, א. 1148 עת, ב והוא שם ברשימת תקני"ט לערך.

עמוד קל

להבין ענין התשובה אמיתית ביוה"כ : נמצא (בשינויים) בגוכתיק אדמו"ר האמצעי 1161 צו, ב (בכותרת : ליל יו"כ) ונעתק בכת"י : 208 כו, ב. 931 ה, ב. 1148 עט, א. והוא שם ברשימת תקני"ט לערך.

עמוד קלב

ושאבתם מים בששון : נמצא בכת"י 808 ערה, א ובשינויים בגוכתיק אדמו"ר האמצעי 1161 צט, א (בכותרת : שמיני עצרת) ונעתק בכת"י : 35 סב, ב (בקצת שינויים). 931 ט, א. 1148 פ, ב. 1157 קצא, א. והוא בס' מאמרי אדה"ו הקצרים שם ברשימת תקני"ט לערך.

עמוד קלד

שרשן של דברים : נמצא בכת"י 808 רעז ובשינויים בגוכתיק אדמו"ר האמצעי 1161 ק, א ונעתק בכת"י 35 סה, א. 931 ט, ב. 1148 פא, ב. 1157 קצא, ב.

עמוד קלה

כתוב בע"ח ^{מקור} שלהוה : נמצא (בשינויים) בגוכתיק אדמו"ר האמצעי 1161 ק, ב (בכותרת : שבת בראשית) ונעתק בכת"י : 113 רכז, א. 1148 פב, א. 1157 קפב, ב. ובס' מאמרי אדה"ו הקצרים הוא ברשימת מאמרי תקני"ט לערך.

עמוד קלו

הווד לה' קראו בשמו : המשך פסוקים אלו (עד ד"ה הנשא שופט) נמצא (בשינויים) בכת"י 1146 כה, א. לה, ב ד"ה הווד בכותרת : פ' ויחי. ד"ה שירו לה' בכותרת : פ' שמות. וראה ספר מאמרי אדה"ו תקס"ד ע' שמא שבוך זה הוא העתק כתיק אדמו"ר האמצעי. בכת"י 110 יז, א ד"ה הווד מהצ"צ ולאח"י שם (כה, א) "בס"ד ביאור על ההודו". ולהבין ביאור הדברים ושרש הדברים י"ל ענין הווד. כו' ומועתק בו המשך המאמרים שלפנינו בשינוי סדר המאמרים ועוד.
הנחת מאמר הצ"צ ד"ה הווד הג"ל נמצא בכרך "תריס הנחות" (1077) סט, א. עה, ב בשתי גונסתאות, א' מהם בגוכתיק אדמו"ר מהר"ש. גם בס' תרי"ט ב' (1059) בתחלתו נמצאים רשימות והגהות מהצ"צ בד"ה הווד, ותוכנם נמצא בד"ה הווד הג"ל.
ברשימת כ"ק אדמו"ר מוהרי"צ נ"ע : "כשהעתיק הוד כ"ק אדמו"ר את מושבו ללאדי — בשנת תקס"א — נסע דרך ליובאוויטש ויתעכב שמה שלשה ימים . . . אמר אז את הדרוש הווד לך קראו בשמו שלשה מאמרים בשלשה ימים . . . הנחת הרה"ח ר' משה בספר תקס"א — כתיק — והנחת כ"ק רבנו בעל הצ"צ בספר תרי"ט וביאוריו. המאמר הנה אמרו רבינו בשלשה המשכים . . ."

עמוד קלמ

התהללו בשם קדשו : ראה לקו"ת שה"ש ב, ג תוכן מאמר זה.

עמוד קמא

שירו לה' שיר חדש : נזכר בכיאורי הוהר להצ"צ ע' תתכה : „שירו לה' שיר חדש בדרוש דלאוני מ' שמות“.

עמוד קמו

להבין מאמר הזוהר ע"פ שימני כחותם : מאמר זה אינו נמצא בכת"י 1144 הנזכר לעיל בהערות כלליות, ונמצא בשינויים בכת"י 1146 ל, ב. וראה ס' מאמרי תקס"ד שם שהוא מהעתקת כתי"ק אדמו"ר האמצעי.

עמוד קמח

להבין מה שאחז"ל עת"זה אשה שתלד בכ"י : גם מאמר זה אינו נמצא בכת"י 1144 הנ"ל ונמצא (בשינויים) בכת"י 1146 לא, ב מהעתקת כתי"ק אדמוהאמ"צ כנ"ל. ואלה שמות : נמצא (בשינויים קלים) בכת"י 1146 לב, ב. מהעתקת כתי"ק אדמוהאמ"צ כנ"ל. ונדפס (בשינויים) עם הגהות הצ"צ באוה"ת שמות ע' ביתעא. ונזכר בסה"מ עת"ר ע' קפט.

עמוד קנ

ברוך שאמר : נמצא (בשינויים) בכת"י 1146 לג, א. מהעתקת כתי"ק אדמוהאמ"צ כנ"ל.

עמוד קנב

לדוד בשנותו את טעמו : נמצא בכת"י 1146 כב, א (מהעתקת כ"ק אדמוהאמ"צ בכותרת : שבת מ' בהעלתך) בסוף המאמר : ב"ן דוקא. — בכת"י הנ"ל : ב"ן דוקא המברר להיותה אינה בבחי' שבירה כו' וד"ל.

עמוד קנג

והניף אהרן את הלויים : נמצא (בשינויים) בכת"י 1146 כב, ב מהעתקת כתי"ק אדמוהאמ"צ.

עמוד קנה

להבין מאמרז"ל שטן לש"ש נתכוון : נמצא (בשינויים) בכת"י 1146 כג, ב מהעתקת כתי"ק אדמוהאמ"צ ונדפס עם הגהות הצ"צ באוה"ת ויצא ע' תתמה. לקו"ש ח"ה ע' 383. ולכללות מאמר זה ראה גם לקו"ת תקת ס, ד ד"ה ויעש משה נחש ונחשת.

עמוד קנו

ענין טוד ה' ליריאו : נמצא בכת"י 693 עה, א. ובשינויים : בכת"י 1146 כד, ב מהעתקת כ"ק אדמוהאמ"צ ונדפס עם הגהות הצ"צ באוה"ת בראשית מט, א.

עמוד קנז

תפזה למשה איש האלקים : נמצא (בשינויים) בכת"י 1146 כ, ב מהעתקת כתי"ק אדמוהאמ"צ (בכותרת : שבת מ' בהר בחוקתי).

עמוד קסא

משכני אחר"ך נרוצה : נמצא (בשינויים) בכת"י 878 נו, א. ונדפס עם הגהות לעיל ע' רפא.

עמוד קעה

ענין הבלים דא"ק : נמצא (בשינויים) בכת"י : 499 קמה, א. ירושלים 3375 בתחלתו.

אתה הלך לאזניא

שכט

עמוד קען

להבין ענין תלת כלול גו תלת : נמצא (בשינויים) בכתי"י 184 תד, ב.

עמוד קעח

שאו את ראש בני"י : מאמר זה אינו נמצא בכתי"י 1144 הנוכר לעיל בהערות כלליות ונמצא בכתי"י 1054 רנה, א.

עמוד קפג

קורא הדורות מראש : נמצא (בשינויים) בכתי"י 654 ד, ב. 878 גה, א.

עמוד קצז

כי תצא למלחמה : נמצא (בשינויים) בכתי"י 109 מא, א. ובסי' מאמרי אדה"י הקצרים ע' תרכז הוא ברשימת מאמרי תקס"א. וראה שם ע' תרכז בסעיף ב' שבהערה, רשימת כמה מאמרים שנמצאים בכתי"י 1144 (הנוכר לעיל בהערות כלליות) לפני מאמר זה, ואינם מהנדפסים כאן.

עמוד ר

לך הוי' הצדקה : נמצא (בשינויים) בכתי"י 109 מג, ב. ונדפס בתור הקדמה לסליחות מנהג חב"ד וראה ס' מאמרי אדה"י הקצרים שם בהערה 178 (מאמר תמים תהי' הנוכר הוא כנראה הנמצא בכתי"י 1147 רלה, ב).

עמוד רג

להבין ענין מלכיות זכרונות ושופרות : ראה ס' מאמרי אדה"י הקצרים שם הערה 177.

עמוד רד

כי שבת שבתון הוא לכם : לכללות המאמר ראה לקו"ת דברים סה, א (כנראה הוא הנחה אחרת). וראה ס' מאמרי אדה"י הקצרים שם.

עמוד רי

בווהר כ"י. זמנא חדא הוי צריך עלמא למיטרא : נמצא (בשינויים) בכתי"י 1157 קמה, א.

עמוד ריב

דאגה בלב איש ישיחנה : נמצא (בשינויים) בכתי"י 35 עה, א. 94 קסט, ב.

עמוד ריג

בווהר קדושים בענין שני ערלה : נמצא (בשינויים) בכתי"י 35 סה, ב. ירושלים 3439 קנד, א.

עמוד רמז

שאור ודבש : נמצא (בחסר) בכתי"י 35 סח, א. 535 קסט, ב. ירושלים 3439 קנה, ב. וראה גם ס' מאמרי אדה"י הקצרים ע' תנד. להבין מאמר אליהו אנת הוא דאפיקת : נמצא (בשינויים) בכתי"י 35 נו, א. 499 רכו, א.

עמוד רכב

להבין ענין התהוות כלים דאצ"י : נמצא (בשינויים) בכתי"י 284 פד, א. 381 סה, א. 391 יט, א. 396 פג, ב. 499 קכד, א. 797 קפא, ב. 1144 רג, א ושם קמב, א (ויש שם קסע גוסף) 1157 כז, ב.

קל"ק
קכ"ד
קכ"ה
קכ"ו

עמוד רכו

להבין ענין תפילין: המאמר בשלמתו נדפס: לעיל ע' רעג.

עמוד רכב

מלאכי: שלום מר' יבכין: נדפס (בשינויים) בשני המאורות' לאדמו"ר האמצעי ונמצא בכת"י 94 קמה, א. 404 נא ב. 407 צב, ב. 797 קצג, א ירושלים-3547 שמא, ב. ובס' מאמרי אדה"ו הקצרים ע' תרכו הוא ברשימת מאמרי תקס"א.

עמוד רכז

כל המשמח חתן וכלה: נדפס בס' מאמרי אדה"ו תקס"ב ע' נו (מכ"ק אדמו"ר האמצעי).

עמוד רלג

להבין ענין הריח שבלבושים: נדפס שם ע' סא.

עמוד רלד

והריחו ביראת הוי': נדפס שם ע' סב. ועם הגהות הציצ' למאמר זה נדפס בשה"מ תקס"ב ח"ב.

עמוד רלח

ואם בשדה ימצא האיש: נדפס (בשינויים) שם ע' סו. ועם שינויים ותוס' הגהות באוה"ת תולדות קמ, א (ד"ה ויגדלו הנערים).

עמוד רמה

להבין ענין הבקשה באמרנו יהיר: נדפס (בשינויים) שם ע' רמה.

עמוד רמו

תחת אשר לא עבדת: נדפס שם ע' עה.

עמוד רנב

זכר רב טובך יביעו: נדפס שם ע' פ (עם הגהות הציצ' ע"ו).

עמוד רנח

ונשב בגיא: נדפס (בשינויים) שם ע' פח. ובתוס' הגהות באוה"ת ואתחנן ע' קמד.

עמוד רעג

להבין ענין תפילין: נדפס בשלמות מכת"י 1144 ע' קמד (לתיאור הכת"י ראה בהערות כלליות לעיל ע' שיח). ונמצא בשינויים בכת"י 797 קפה, א.

עמוד עדר

וזכרתי את בריתי יעקב: מאמר זה הי' חסר בהכת"י שממנו הודפס הס', ונדפס כאן מכת"י 1144 (הני"ל) ע' קמה.

עמוד רעמ

להבין ענין מאמר ר"מ ענין ע"ר: נדפס כאן בשלמות מכת"י 1144 (הני"ל) ע' קמו, ב.

עמוד רפא

משכני אחריך: נדפס מגוכתי"ק אדמו"ר הציצ' כת"י 1122 (עלים נפרדים) ע' קע.